

VU CSENG-EN

*Nyugati utazás
avagy
a Majomkirály
története*

MÁSODIK KÖTET

EURÓPA KÖNYVKIADÓ
1980

FORDÍTOTTA
ÉS AZ UTÓSZÓT ÍRTA
CSONGOR BARNABÁS

A FORDÍTÁS AZ 1958–AS PEKINGI KIADÁS ALAPJÁN
KÉSZÜLT

Az ötvenedik fejezet, amelyben

*az érzelmek felindulnak, földi vágyak megbolydulnak,
lelkek összezavarodnak – prédájául démonoknak*

Kemény téli idő volt, hó és jég fedte az utat mindenfelé. Ahogy mentek, egyszer csak megint egy nagy hegy felé vitt az útjuk. Keskeny volt az út s meredek, tele sziklával, meredek hegyoldalakkal, nehezen bírta a paripa is, de a többiek is. Félt is Hszüan-cang szörnytől, démontól, vadállattól, biztatta tanítványait, hogy ugyan jól nézzenek körül, nehogy megint megtámadja őket valami gonoszlélek. Ahogy pedig mentek a hegy oldalában felfelé, az egyik kanyarultnál a hegy egyik öblében szépséges nagy palota bukkant szemük elé.

– Tanítványaim! – szólalt meg Hszüan-cang lova hátán, örvendezve. – Egész nap csak éhezünk, fáztunk, s lám, most itt van előttünk ez a szépséges palota! Biztosan jó emberek lakják, vagy tán kolostor is, szentelt hajléki Gyerünk be ide, kérjünk alamizsnát!

Odanézett Szun Vu-kung is, ám látta, hogy gonoszlélek felhője árnyékolja a szép palotát, baljós ködök terjengenek körötte.

– Nem jó hely ám ez, mesterem! – szólt figyelmeztetően.

– De látod, mekkora szép nagy épület! – ellenkezett a mester. – Hogyne volna jó hely?

– Mit tudod te azt, szentatyám! – nevetett gúnyosan a majom. – Semmi ám egy démonnak, szörnyetegnek ilyen pompás házat varázsolni elébünk, hogy törbe ejtsen minket! Különösen pedig a sárkányok kilenc fajzata közt van egy, amelytől kiváltképpen kitelik az ilyesmi! Valami ilyen rém teremthette ide ezt a palotát is, mert lám, a madarak nem szállnak el felette! Ha belépnénk, menten elnyelne bennünket a démon!

– De ha be nem mehetek – panaszkodott Hszüan-cang –, megvesz engem az éhség teljességgel!

– Éhes lehetsz, atyám, valóban – nézett végig rajta Szun Vu-kung. – Szállj is le paripádról, aztán üljetek meg itten, amíg én elmegyek alamizsnát koldulni.

Le is telepedtek ott mindjárt helyben. Homoki Barát előkereste a poggyászból a kolduló-csészét, adta is át a majomnak. Kezébe fogta a majom, intette társait, hogy mesterüket el ne hagyják, minden bajtól megoltalmazza, elbúcsúzott mesterétől, végezetül pedig így szólt hozzá:

– Sok itt a gonosz, atyám, erre mindenfelé, azért innét el ne mozdulj, ne kószálj semerre, várj meg itt egy helyben.

– Ne beszélj már annyit – türelmetlenkedett a szentatya –, menj már gyorsan, s fordulj íziben, megvárlak én téged!

– Tudom én, atyám – fordult még vissza Szun Vu-kung utoljára –, hogy nemigen van neked ülhetnéked, azért varázslatot csinállok neked, ami biztosan megvéd majd.

Elévette a majom a füttykösét, nagy kört kanyarított vele a földre, aztán megkérte mesterét, foglalna helyet annak közepében, Nyolctilalmas és Homoki Barát meg jobbról-balról mellette. Odahelyezte melléjük a lovat s a poggyászt is.

– Ez a kör erősebb – mondotta –, mint akár egy vasfal vagy rézbástya! Ezen belül tihozzátok semmi ártó démon vagy vadállat nem közelíthet, csak ki ne lépjetek belőle! – azzal felhőre kerekedett Szun Vu-kung, elindult alamizsna után. Hamarosan meg is látott dél felé egy tanyát a levegőégből. Leereszkedett hát arrafelé. Ahogy a tanyához ért, az egyik házból egyszer csak kilépett egy öregember. Görcsös botra támaszkodott, báránnybőr süveg volt a fejében, keshedt

ruha lógott a testén, gyékénybocskor a lábán.

– Északnyugatról fú a szél – emelte fejét az öreg az ég felé szimatolva –, tiszta idő lesz holnap.

Az öreg háta mögül egy kutya ugrott neki ugatva Szun Vu-kungnak. Erre már az öreg is észrevette a kolduló barátot.

– Kegyes jótevőm! – szólalt meg a majom nagy alázatossággal. – Mesteremmel, a kínai barátal császári parancsból a nyugati mennyországba tartunk Buddha imádására, szent könyvek elhozatalára. Ahogy ideérkeztünk tisztelt falutok vidékére, megéhezett mesterem, elküldött engem, hogy kérjek alamizsnát.

Bólogatott az öreg erre a beszédre, aztán botjára támaszkodva megszólalt:

– Ne koldulj te itten, tisztelendő uram, mert elvétettétek az utat!

– Nem vétettük mi el! – bizonykodott Szun Vu-kung.

– A nyugati mennyekhez vivő nagy országút – tartott ki az öreg a magáé mellett – innét északra van vagy ezer mérföldre! Miért nem keresed meg, hogy arra rátérjtek?

– Igazad van, öreg – bólintott mosolyogva a majom. – Ott is ül mesterem az országút mellett, s várja, hogy megtérjek az alamizsnával.

– Bolondságot beszélsz, te barát – mérgegt meg az öregember. – Hat–hét napi járóföld innét az az országút, mire odaérnél, a mestered éhen halna.

– Úgy mondom, ahogy van, kegyes jótevőm – mondotta Szun Vu-kung mosolyogva. – Egy teafőzetnyi idő sem telt el azóta, hogy mesterem odahagytam, s ha az alamizsnát összeszedtem, délebedre megtérek hozzája!

– Ördög ez a barát! – motyogta magában az öreg megfélemedve, azzal sarkon fordult, s menekült volna el előle, de Szun Vu-kung elkapta a köntöse szegélyét:

– Hová mész, jótevőm? Adj ízibe egy kis alamizsnát!

– Nem adhatok! Nem adhatok! – sipította az öreg rémulten. – Eredj másüvé!

– Ej, de értetlen vagy, kegyes jótevőm! – bosszankodott meg a majom. – Menjek megint ezer mérföldet alamizsna után? Hisz addig éhen hal a mesterem!

– Megmondom, ahogy van – kapálózott az öreg. – Hatan–heten vannak itt a családomban, három mérő rizs kellene egy-egy étkezésre, de még annyink sincsen, aztán meg se főtt még, eredj hát máshová, ha mondom!

– Három helyre elmenésnél jobb, ha egy helyen megültél, szokták mondani – vigyorgott Szun Vu-kung. – Majd megvárom, ha megfő!

Látta az öreg, hogy nem tágít a barát, igen megbosszankodott hát, kapta a görcsös botját, elkezdte vele fejbe verni. Túrta Szun Vu-kung békével a mogyoróhájjal való kenegetést, de a hetedik–nyolcadik után csak megszólalt:

– Üssön csak uraságod kedve szerint, de a számlálást el ne vétse közben, merthogy egy ütés az egy mérő rizs ám!

Megrettent erre végképpen az öreg, elejtette a botját is, szaladt be a házba:

– Itt az ördög! – kiabálta megrettenve. Összeszaladt persze erre a tanya apraja–nagyja, s megértvén, mi történt, futottak hamar, zárták be a kaput elől is, hátul is.

– Azt mondotta a vén tolvaj – mormogott magában a majom –, nem főtt még meg a rizs náluk. No, nézzük meg, igazat szólt-e. – Azzal a Nagy Szent nagy hirtelen láthatatlanná varázsolta magát, s beosont a kerítésen át a házba, ment a konyhába egyenest, hát ott volt a tűzhelyen egy

nagy fazék fött rizs. Belemerítette gyorsan a koldulócsészét, azzal már suhant is fel a felhők fölé, s repült vissza mesteréhez.

Közben pedig ott üldögélt Hszüan-cang tanítványaival a bűvös kör közepében, s várta egyre Szun Vu-kungot, de az csak nem jött.

– Ugyan hova tekergett el ez a majom koldulás közben? – méltatlankodott, türelmetlenkedett magában.

– Mit tudom én, hova kódoroghatott el! – duplázott rá Nyolc tilalmas, meghallván mestere bosszankodását. – Közben még börtönbe is juttatott bennünket!

– Börtönbe? – kérdezte megütődve a szentatya.

– Oda hát! – vágta rá diadalmasan a disznó. – Nem tudod, mesterem? A régiek is így csinálták a börtönt, hogy kört vontak a bűnös köréi Ez a vasfal, ez a rézbástya – folytatta fitymálva –, ha ránk tör egy tigris, farkas vagy démon, hogy állítja majd meg őket? Világos–világra szinte oda vagyunk tálalva az orruk elébe!

– Hát mit mondasz akkor, hova menekedjünk? – kérdezte Hszüan-cang nagy rettegésében.

– Ez a hely itt – jelentette ki fölényesen Nyolctilalmas – nem véd sem a széltől, sem a hidegtől. Ha rám hallgatsz, atyánk, gyerünk tovább az úton. Bátyánk úgyis gyorsan jár az alamizsnával, felhők hátán egyhamar utolér majd minket, akkor esszük majd meg az elemózsiát, amit hozott. Most azonban gyerünk tovább, mert egészen elgémberedett a lábam a hidegtől!

Hallgatott Hszüan-cang az oktondi disznó beszédére, kiléptek a bűvös körből mind a hárman, elindultak az úton tovább. Odaértek csakhamar az imént látott csodálatos palotához. Tárva-nyitva volt az ajtaja. Nyolctilalmas odakötötte a paripát a kapu előtti kerékvető kőhöz, Homoki Barát is letette a poggyászt. Hszüan-cang meg a szél elől behúzódott a kapu aljába.

– Mesterem – szólalt meg a disznó –, ez valami nagyúr háza lehet. Hogy nincs idekint senki, biztosan azért van, mert mind bent melegednek. Üljetek csak itt meg egy kicsit, majd én körülnézek odabent.

– De aztán vigyázz magadra! – intette Hszüan-cang. – Nehogy gorombáskodjál, vagy csak úgy rárontsál valakikre!

– Tudom én azt – legyintett méltatlankodva a disznó. – Amióta az igaz hitre tértem, egyre csak a jó viselkedést, illemt tanulom, nem vagyok már afféle falusi fajankó!

Azzal az övébe szúrta a gereblyéjét, eligazgatta ruhája ráncait, s nagy méltóságteljesen bevonult a kapun.

Három–négy nagy csarnokon haladt át egymás után. Kongott mindenik az ürességtől, nemhogy egy lélek, de még asztal, szék se volt bennük sehol. Hátral végre rábukkant egy emeletes épületre, annak az ablakai nyitva voltak ugyan, de sárga függönnyel sűrűn be is függönyözve.

– Biztos a hidegtől félnek – döntötte el az oktondi magában –, vagy tán még alusznak. – De azért nekivágott a lépcsőknek, ment fel az emeletre. Bizony, ahogy feléit, hátra is tántorodott az ijedségtől, mert az emeleti szobában, egy gyönyörűséges elefántcsont ágyon nem feküdt más, mint egy hatalmas nagy fehér csontváz! Akkora volt a koponyája, akár egy vékásedény, a lába szára csontja is megvolt vagy négy-öt láb.

Mikor magához tért a disznó első ijedségéből, észrevette, hogy fény világlik az ágyfüggönyön át. Odament nagy kíváncsian, hát csak a nap fénye volt, amely beszűrődött az ablakon. A függöny mögött egy asztal állott, azon szépséges, hímzett, drága köntösök. Gondolt egyet magában Nyolctilalmas, felnyalábolta a ruhákat, és sietett velük vissza mesteréhez. Odalent aztán elmondotta, mit látott, tapasztalt, s hogy hogyan tett szert a három szép köntösre.

– Hideg idő járja, hasznát vesszük – magyarázta sebesen. – Vesd csak le, szentatyám, a gúnyodat frissiben, vedd alája ezt a szép köntöst, megvéd a hidegtől!

– Nem lehet azt! – tiltakozott elszörnyedve Hszüan-cang. – Akár volt ott valaki, akár nem, lopás, tolvajlás ez mindenképpen! Majd még észreveszi valaki, s úzóbe vesz minket, aztán hatóság elé visznek, tolvajnak mondanak! Csak addig ülünk meg itt a szél elől, míg Szun Vu-kung meg nem jön. Hogy mivelhet ilyet egy szerzetes?

– Nincs itt senki errefelé – biggyesztette el a száját a disznó –, még egy csirke vagy kutya sincs, mi tudjuk csak magunk, ki vádolhatja be? S aztán mi lenne a bizonyága? Odahagyott, uratlan holmi ez csak, ráteheti a kezét akárki!

– Hogyan lehetsz ilyen ostoba? – korholta haragosan megtévedt tanítványát a mester. – Még ha nem is tudja senki, hát az ég felettünk? Mit mond a tanítás? Sötét szobában is gonosz lelkedet, mint villám lángjánál, látják az istenek! Vidd vissza tüstént, ne leljed kedvedet ebül jött jószágban!

De bizony Nyolctilalmasnak sehogy sem akarózott visszavinni.

– Ugyan már, szentatyám! – vigyorgott meglegedetten. – Amióta embernyi ember vagyok, elnyűttem már nem egy öltő ruhát, de ilyen szépbe még sosem öltöztem! Ha te fel nem veszed, majd jó lesz ez nekem!

– Ha már így esett – bölcsekedett Homoki Barát is –, felveszem biz’ én is! – azzal lehányta magáról a két tanítvány a szerzetesi csuhát, felvették alája a gyönyörű szép virágos köntösöket. De alighogy magukra öltötték s az övüket megkötötték, valahogy nem bírtak a lábukon megállni, egyszeriben elvágódtak a földön. Hurok volt a köntösökbe rejtve, s az egy szempillantás alatt gúzsba kötötte őket.

Hszüan-cang rémülten sietett segítségükre, de hiába, nem tudta kioldani a hurkokat. Démon műve volt az, akárcsak maga a palota. Nagy jajveszékülésbe kezdett erre a két tanítvány s a mester, de erre bizony csak a démon riadt fel! Küldte is menten közdémonait; hurcolnák a foglyul esetteket a barlangjába, a palotát pedig eltüntette nyomban.

– Hát ti honnét kerültetek ide, ti barátok? – dörgött rá a szerzetesekre, amikor elébe hurcolták őket. – Hogy merészeltétek fényes nappal elorozni köntöseimet?

– Kelet földjéről jöttünk – vallotta siránkozva Hszüan-cang, kit szintén a démon elébe hurcoltak –, Kína országából, császárom parancsára a nyugati mennyországba tartok a szent könyvekért. Odahúzódtunk palotádba a hideg s a szél elől, nem hajtvva első tanítványom szavára, ki oda van alamizsnáért. E két oktalan tanítványom, reám nem hallgatván, elorozta köntöseidet, magukra öltötték, s így a kezedbe estünk, nagy király! Esedezve kérlek, kíméld meg életünk, hadd mehessünk el a szent könyvekért! Örökkön hirdetni fogjuk nagy kegyességedet!

– Hallottam én már gyakorta – vigyorodott el sóváran a démonkirály képe –, hogy ha csak egy falást eszik is valaki a kínai barát húsából, ha fehér a haja, ismét feketére válik, ha foga kihullott, bizony kinő újra! Én téged ide nem híttalak, magadtól jöttél, hogyan reméled hát, hogy megkímélnék? Ki az a te legfőbb tanítványod, aki oda van alamizsnáért?

Nyolctilalmas meg nem állhatta, hogy ne dicsekedjék:

– Nem más a mi tisztelendő bátyánk – kiáltotta nagy büszkén –, mint ama Éggel Egyenlő Nagy Szent, aki ötszáz évnek előtte a mennyek palotáját felháborgatta, azazhogy Szun Vu-kung!

Megfélemedett magában a démon Szun Vu-kung nevének hallatára, nem is szólt rá semmit, csak magában gondolta: „Régóta hallok már ennek a fickónak nagy erejéről, bűvös hatalmáról, no most végre találkozom vele!” – azzal kiadta a parancsot, hogy kössék meg a szentatyát is, vigyék hátra mind a hármat, míg meg nem fogják Szun Vu-kungot is, akkor aztán együtt sütik–főzik meg mind a négyet.

Siettek a démonok teljesíteni a parancsot, aztán nekiálltak lándzsát köszörülni, kardokat fenni, készültek nagyban, hogy elfogják majd Szun Vu-kungot.

Szun Vu-kung meg közben jött már hazafelé a felhők hátán az ármányosan megszerzett csésze

rizzsel. De ahogy megérkezett, nem látta ám mesterét sehol sem. A kör ott volt még, ahová rajzolta, de se Hszüan-cangnak, se a tanítványoknak semmi híre-pora. Körülnézett, hát eltűnt a szépséges palota is.

– Akár ne is mondjam! – kiáltott fel a majom megdöbben. – Démon kezébe estek! – Megkereste nagy sebesen a paripa nyomát, s azon indult el utánuk. Ment vagy öt-hat mérföldet, amikor egyszer csak emberalakot pillantott meg maga előtt. Egy öregember volt nemezruhában, meleg kucsmával, lábán jó viseltes, zsíros csizmával. Sárkányfejes faragott botot forgatott a kezében, úgy közeledett valamit dudorászva, nyomában egy szolgasihederrel.

– Légy üdvöz, öregapám, egy szegény szerzetes szavával – köszöntötte a majom illendőképpen.

– Merre tartasz, te barát? – viszonzta az öreg a megszólítást.

Elmondotta Szun Vu-kung erre, honnét jöttek ők, merre tartanak, s hogy most éppen mesterét keresi. – Nem láttad őket erre valamerre, öregapám? – kérdezte aggódva.

Felnevetett erre az öreg:

– Az egyiknek a három közül – kérdezte aztán –, ugye, hogy olyan hosszú pofája, nagy füle volt?

– Úgy, úgy! – mondotta a majom izgatottan.

– A másiknak meg olyan sötétbe borult képe, s egy fehér lovat vezetett, azon egy fehér képű testes barát ült – mondotta tovább az öregember.

– Úgy volt, éppenséggel! – kiáltotta Szun Vu-kung.

– Elvétették azok az utat – legyintett az öreg –, ne is keresd őket! Törődjék mindenki a maga sorsával.

– Az a fehér képű barát – erősködött a majom méltatlankodva – nem más, mint az én mesterem, a másik kettő az én két esküdt öcsém. Együtt tettünk fogadalmat, hogy elmegyünk nyugatnak a szent könyvekért, hát hogyne keresném meg őket!

– Szóval, ahogy én erre áthaladtam – folytatta az öreg tempósan a beszédet –, láttam ám, hogy azok elvették az utat, s belemasíroznak egyenest a démon torkába.

– Öregapám! – kérlelte Szun Vu-kung. – Micsoda démon volt az? Micsoda hegy ez itten? Mert én az ajtajára török mindjárt, hogy mesteremet s társaimat kiszabadítsam!

– Hát ez itten az Aranysisak Hegy, az elejében van az Aranysisak Barlang, abban lakik az Egyszarvú Bivalykirály – mondotta az öreg. – Nagy ám annak az ereje, hatalma! Annak a háromnak biztos befellegzett már, ne menj utánuk te se, mert te is otthagysz a fogad. No de nem merlek én tartóztatni, tegyél, ahogy szíved szerint tennél.

Köszönte a majom az öreg jóakarátát, de bizony eltökélte magában, hogy csak elmegy a démont felkutatni, társait megmenteni. Az alamizsnarizst odatöltötte az öreg markába, már tette volna el a csészét, mikor lám, térdre borult az öreg s a szolgasiheder, mert nem volt más az öreg, mint a helybéli földistenke, a siheder pedig a hegy szelleme.

– Hej, adta loboncos ördögei! – szidta őket Szun Vu-kung. – Mindjárt végigverek rajtatok! Tudtátok, hogy erre járok, miért nem jöttetek hamarabb az üdvözlésemre? Aztán mire való volt ez az álorcáskodás?

– Féltünk a hirtelen természetedtől, ó, Nagy Szent – vallotta meg a földistenke.

– No, jól van – enyhült meg a majom. – Fogjátok akkor ezt a koldulócsészét nyomta a markukba –, amíg megvívok azzal a démonnal.

Derekán megrángatta Szun Vu-kung a tigrisbőrt, fogta a füttykösét, s nekivágott a hegynek.

Ahogy átért az egyik hegyhajlaton, szemébe is tárult már a barlang kőkapuja.

Szaladtak ijedten a kapu előtt masírozgató, fegyverrel gyakorlatozó démonok be a barlangba jelenteni a majom megjöttét.

– Épp jókor jött! – mormogta a démon kaján örömeiben. – Mióta otthagytam égi lakásomat s leszálltam ide a földre, úgyse akadt még senki, akin kipróbáljam hadiművészetem! Most legalább méltó ellenfélre akadok!

Hozták is már a démonok a démonfejedelem rettentő nagy, húsz láb hosszú vaslándzsáját. Megpörgette a démon a kezében, azzal kiadta a parancsot:

– Most aztán álljatok hadirendbe, kicsikéim! Aki bátran támad, az majd jutalmat kap, de aki meghátrál, annak fejét veszem!

Kirontott a barlang elé a démonkirály, rázta a lándzsáját nagy harci kedvében, s elbődült rettenetes hangján:

– Melyik az a Szun Vu-kung?

Odaugrott elébe a majom, s nézte a démonkirályt. Rettentő iszonytató volt ám annak a külseje!

*Félelmesen meredt elő idomtalan szarva,
Sárgállottak agyarái, nyelve orrát nyalta.
Kék volt szőre, bőre, akár a buzér,
Inai kemények, akár az acél.*

Előlépett hát Szun Vu-kung, s így kiáltott:

– Ihol vagyok én, Szun Vu-kung, az apja a te fattyú anyádnak! Add ki gyorsan mesteremet, testvéreimet, akkor megkíméllek, de ha csak egy fél „nem” szót is ejtesz, a halálnak adlak!

– Hej, te hetyke, senkiházi majom! – bömbölte vissza a szörny. – Ki vagy te, mi vagy te, hogy ekkora hanggal jársz? Egymásnak ment akkor a démon és Szun Vu-kung, sűrűn átkozva, szidva egymást. Rettentő nagy harc kerekedett köztük. Összecsaptak már vagy harminc ízben, de csak nem vett erőt egyik a másikon. Láta ám a démon, milyen kiválóan forgatja Szun Vu-kung a füttykőst, sehol rést nem talál, ahol megdöfhetné. Meg is dicsérte hangos szóval, mondván:

– Adta majmai Ez aztán vitéz egy majom! Nemhiába, hogy felforgatta annak idején a mennyek palotáját!

De Szun Vu-kung is megcsodálta a démon vitézségét, fel is kiáltott:

– Ez aztán vitéz egy démon!

Így harcoltak ők egymással, s csak nem bírt egyik a másikkal. Kifogyott már a majom a béketűrésből, fogta a füttykőst, feldobta a levegőbe, s rákiáltott:

– Változz át! – s erre száz, ezer darabba hullott szét a füttykős, megannyi vasfüttykössé változott, s úgy zuhogtak alá a levegőégből, akár egy kígyóeső. Megrettent erre a démonkatonaság, iszkoltak behúzott nyakkal vissza a barlangba, csak a démonkirály kacagott fel gúnyosan:

– Ne ostobáskodj, te majom! – kiáltotta. – Ide nézz! – azzal nagy hirtelen egy fehérén villogó karikát rántott elé a köntöse ujjából, feldobta a levegőégből, s rákiáltott: – Fogd meg! – s a karika nagyot pendülve magához rántotta a bűvös vasfüttykős minden darabkáját.

Szun Vu-kungnak nem maradt mása, mint a csupasz keze. Menekült is, mint az eszeveszett a felhők hátán, a démon pedig győzelmesen megtért barlangjába.

Az ötvenegyedik fejezet, amelyben

*próbál a majom minden fegyvert – ám hiába
a vizet, tüzet a démonkirály mind kiállja*

– Ó, mesterem! – jajongott Szun Vu-kung sűrű könnyei közt a hegy egyik zugában, ahová fegyvertelenül elmenekedett. – Azt reméltem én, hogy együtt növelhetjük Buddha kegyelméből erényünk mindketten, jóra törekedvén mind tökéletesebben, együtt értjük majd meg lét és nemlét titkát, imáink sorsunkat egy fonállá fonják! És most rabja lettél démon bösz dühének, csupasz két kezemmel hogy mentselek én meg? Így búsongott, jajveszékelt Szun Vu-kung árván. magában, törte a fejét erősen, hogy vehetne erőt a démonon, hogy szabadíthatná meg mesterét, társait.

– De hiszen ez a démon ismer engem! – ütötte fel egyszer csak a fejét megdöbbenően. – Azt mondotta, hogy nemhiába forgattam fel a mennyek palotáit! Nem földi démon ez, de a mennyekből alászállt gonoszcsillag-féle! Fel kell menjek a mennyek országába – ugrott fel izgatottan –, hogy kitudjam, honnét jött, kiféle-miféle! – s felhőre is kerekedett már, száguldott, suhant felfelé az ég déli kapujához.

– Hova, hova, ó, Nagy Szent? – köszöntötte barátságosan a kapunál az őrtálló.

– Sürgetős dologban a jáde Császárhoz! – felelte a majom. Jött is már a többi isten, mennyei hercegek, csillagok, hogy üdvözöljék régi cimborájukat, de a majom csak azt hajtogatta, hogy megy ő egyenest a jáde Császár elébe, nagy, fontos dologban.

– Hogy kerültél ide, ó, Nagy Szent? – álmélkodtak a jáde Császár udvari emberei, mikor Szun Vu-kung közbük toppant. – Bevégezted már munkádát? Nem őrzöd már, nem oltalmazod a kínai barátot?

– Dehogyan! Dehogyan! – magyarázta a majom sebesen. – Hosszú még ám az út, rengeteg a démon, felénél ha járunk! Most éppen az Aranysisak Hegynél jártunkban kirabolta egy bivalydémon a mestert, s hogy harcba szállottam vele, hát olyan hatalmas, ereje van, hogy elragadta még a fütykösömet is, így el nem foghattam. Arra gyanakszom én, hogy a mennybéli gonosz csillagok közül való lehet, csak nem tudom, kiféle-miféle. Arra kérem hát a Jáde Császár ökegyelmét, segítene ő nekem ebben, de tüstént!

– Ej, de makacs és faragatlan ez a majom! – csóválták fejüket az udvari népek. Meghallotta ezt Szun Vu-kung, s visszafelelt nagy mérgesen:

– Nem vagyok én se makacs, se faragatlan, hanem világéletemben szerettem a végére járni mindennek, ha már belevágtam!

– Ne szaporítsuk a szót! – vágott közbe békítően Csang mennyei mester, a Jáde Császár főembereinek egyike. – Gyerünk, jelentsük a császárnak Szun Vu-kung kérését.

Ment Szun Vu-kung a négy mennyei mesterrel a Bűvös Esthajnalpír Drága Csarnokába, a Jáde Császár elébe, ott leborult a trónus előtt nagy tisztelettel, s eléadta kérését.

– Hol tanultál, te majom, ennyi tisztességet, hogy ilyen szépen meghajoltál? – nevette Szun Vu-kungot az egyik udvarbéli halhatatlan.

– Nem tanultam én ezt sehol, kérem alázatossággal – hajolt meg Szun Vu-kung még egyszer –, hanem most fütykös nélkül vagyok!

Meghallgatta a kérést a Jáde Császár kegyelmesen, parancsolta is hivatalnokainak, vizsgálják meg sorjában a mennyei csillagokat, nem akadt-e köztük olyan, ki a földre vágyakozván elhagyta volna a mennyek országát. Mentek is a hivatalnokok Szun Vu-kunggal előbb az ég négy kapujához, aztán sorba a többi mennyei hivatalhoz, vették rendre a huszonnyolc csillagképet, a harminchárom eget, de bizony a csillagok száma sehol nem hibázott.

– No, akkor – határozta el magát Szun Vu-kung – nem is kell, hogy visszamenjek én a Jáde Császárhoz, nem volna illendő, hogy tovább háborgassam. Adjátok át neki köszönetem, s jól van – fordult a kísérő hivatalnokokhoz.

Mentek vissza a mennyel hivatalnokok a Jáde Császárhoz, jelentették, hogy a csillagok számában nem találtak semmi fogyatkozást. Megsajnálta a Jáde Császár Szun Vu-kungot nagy bajában, elrendelte kegyelmesen, választana magának segítséget a mennyei hadakból, hogy azokkal elfogná a veszedelmes gonosz démont.

– Itt a mennyben – horgasztotta le a fejét a majom, hogy a hírt megtudta – a vezérek közt feles számban vannak azok, kik velem se bírtak, mikor az ég palotáit felháborgattam, ez a démon még nálam is erősebb, hogy bírának meg akkor övele?

– Nem olyan idők járnak már, mint akkor! – vigasztalta a hírhozó mennyei hivatalnok. – Meg aztán mindennek, mindenkinek megvan a maga ellenfele, ellenszere! Ne ellenkezz a császár parancsával, hanem válassz magadnak segítséget a mennyei seregekből késlekedés nélkül!

– Hát akkor hálásan köszönöm öfelsége kegyességét – felelte erre a majom –, már csak azért is, mert üres kézzel innét el nem mehetek. Adjad tudtára a Jáde Császárnak, hogy küldje velem Pagodahordozó mennyei herceget meg a fiát, No-csa királyfit, minden rendű s rangú démont fogó, öldöső bűvös fegyverükkel. Ha sikerrel járnak, hát szerencsém lesz, ha meg nem, hát majd kitalálunk másat.

Kiadta a Jáde Császár a parancsot Pagodahordozónak s fiának, hogy mennének le a földi világba Szun Vu-kunggal a démon megfogására. A majom még utoljára két mennykőistent is kért segítségül, hogy majd azok, ha rákerülne a sor, beverjék a démon koponyáját rettentő villámaikkal. Elindult hát Szun Vu-kung a mennyei seregekkel a földi világba le, az Aranysisak Hegyhez. Meg is érkeztek hamarosan. Tábort vertek a hegy déli lejtőjénél, aztán haditanácsot tartván úgy vélték, hogy legjobb volna, ha No-csa királyfi venné fel a démonnal a harcot, mivelhogy kilencvenhat démont pusztított el eddig életében, s jól értett minden bűvös mesteriséghez meg a fegyverekhez.

Odament Szun Vu-kung a barlang elé, hogy harcba hívja a démont No-csa királyfival. Jött is ki a démon a hívásra, kiáltozásra, s nagyot nevetett, hogy a királyfit meglátta:

– Mit keresel itt, No-csa királyfi, az én kapum előtt? – kérdezte tőle. – Mit kiáltozol itt evvel a majommal?

– Azért jöttem, hitvány démon – felelt a királyfi teljes komolysággal –, mert te fellázdadtál, a keleti Földről jött szent szerzetesnek életére törtél! A Jáde Császár parancsa, hogy el fogjalak téged!

– Gondoltam én mindjárt – mondta a démon bösz haraggal –, hogy Szun Vu-kung segítséget hí majd! Biztosan fegyverrel vagy, kisöcsém, hogy ekkora nagy száját tátasz! No, akkor el ne fuss, hadd vágjam beléd a lándzsám!

Elékapta a királyfi is démonnyakazó kardját, lesújtott a démonra rettentő csapással, de az kitért előle, és szörnyű harcba kezdtek. Szun Vu-kung már hitta volna a mennykőisteneket, hogy jöjjenek a királyfi segítségére, amikor No-csa megrázta magát, s háromfejű, hatkezü óriássá változván támadott rá a szörnyre. De az is három fejet, hat kart növesztett magának nagy hirtelen, úgy vette fel vele a harcot. Erre a királyfi is fogta hat jó fegyverét, a démonnyakazó pallost, a démonbelező kardot, a démonfogó hurkot, a démonigázó buzogányt meg a tűzkereket, s varázslatot mímelvén, ezer, tízezer darabba szaporította őket. Szállt, repült a töméntelen rettentő

fegyver, akár a jégeső, neki a démonkirálynak. De a démonkirály se hagyta magát! Elérántotta nagy hirtelen köntöse ujjából villogó fehér karikáját, a levegőbe dobta, s nagyot kiáltott:

– Fogd meg! – s lám, a bűvös karika egyszeribe magához rántotta valamennyi fegyvert, úgyhogy a királyfi rémülten menekült csupasz kézzel vissza a táborba. – Még jó, hogy megvártuk, mi sül ki belőle – nézett egymásra a két mennykőisten savanyú vigyorral. – Hiszen ha a mi mennyköveinket is elfogta volna, hogy mehetnénk vissza őfelsége elé?

– Rettentő hatalmú ám ez a démon! – sopánkodott a királyfi atyja előtt, ahogy a táborba visszaértek:

– Hát bizony, ilyen hatalmas, erős ez a szörnyeteg – vigyorgott Szun Vu-kung –, szörnyű fegyver az a karikája! Csak tudnám, micsoda jószág az, hogy így elfogdos vele mindent!

– Nem vagy te tökéletes, te Nagy Szent! – tört ki a királyfi keserű haraggal. – Megverték a harcban, esz a keserűség, s mind csak temiattad, te meg csak vigyorogsz?

– Ha belőled a bánat szól – felelt vissza a majom –, gondolod, hogy én nem bánkódom? Azt se tudom, hová legyek, de bogni csak nem böghetek, hát inkább nevetek rajta. – No de ha így van – avatkozott közbe Pagodahordozó herceg –, akkor mire jutunk?

– Találjatok ki valamit – sürgette a vezéreket Szun Vu-kung. – Lenne csak valami, amit a karikájával be nem foghat, akkor rátehetnénk a kezünket!

– Amit be nem foghat – tűnődött Pagodahordozó herceg –, az csak a tűz lehet, meg a víz; hiszen mondják is, hogy tűznek, víznek nincs barátja!

– Igazad van! – csapott a fejére a majom. – Rejtőzzetek csak el itt a hegyen, amíg felmegyek a mennybe tűzi-vízi segítségért!

Repült, száguldott a Nagy Szent megint egyenest az ég déli kapuja felé.

– Hogyhogy megint itt jársz? – csudálkozott a kapu őrsége. Elmondotta Szun Vu-kung erre a csúfos vereséget, s hogy most a Tűzcsillag Istenét keresné először is, attól kérne segítséget. Ment is egyenesen a csillagisten palotájába.

– Itt jártak már nálam a mennyei hivatalnokok – fogadta a csillagisten a majmot nagy reverenciával –, de nem hiányzik az én csillagaim közül egy se, hiába is jöttél.

– Tudom már – legyintett türelmetlenül Szun Vu-kung. – Csakhogy vereséget szenvedett ám Pagodahordozó herceg s No-csa királyfi, ezért a te segítségedre volna szükségem!

– Ha a hatalmas No-csa se bírt vele a nagy vitézségével, rettentő erejével — szabadkozott a csillagisten ijedten –, mit tehetnék én ellene, kicsike kis isten létemre?

Elmondotta a majom erre, mit eszelt ki Pagodahordozó herceg. Most már hajlott a segítségre a Tűzcsillag Istene; összeszedte seregeit, s ment le Szun Vu-kunggal a földre. Ment Szun Vu-kung megint a barlanghoz, hogy harcba hívja a demont. A Tűzcsillag Istene meg a két mennykőisten lesbe állott közben a környező hegyek csúcsán, onnét várták, hogy mi lesz. Pagodahordozó herceg pedig a majommal tartott.

Harcba bocsátkozott a démonnal Pagodahordozó herceg, verekedtek, harcoltak istenesen, de amikor a démon a karikát elérántotta a köntöse ujjából, megfordult a herceg, megfutott. Ez volt a jel arra, hogy támadhatnak a tűzi seregek. Ki is adta a parancsot a Tűzcsillag Istene, menten rettentő nagy tűzvész kerekedett a barlang szája előtt! Vágtattak a tűzsárcányok, tűzlovak, tűzvarjak, tűzpatkányok, szállottak a tüzes kardok, tüzes nyilak – de bizony a démon nem rettent meg tőlük! Odavetette csak megint a karikát közénk, s hej, magához rántott az bizony minden tüzes csudát, rettenetes lángoló fegyvert!

– Hát, Nagy Szent – fakadt ki a Tűzcsillag Istene, amint visszaértek a táborba, s árván maradt zászlaját belevágta a földre maga elé –, ilyen demont én még nem láttam! Mire jutok mostan, hogy minden tüzes szerszámom elrabolta tőlem?

– Egyet se búsuljál – biztatta a majom, azért is vigyorogva –, üljetek csak meg itt kényelmesen, amíg segítséget hozok. Ha a tűz el nem pusztítja, majd a víz az elemésztí!

Ment Szun Vu-kung megint a mennyekbe fel, a Vízi Csillaghoz. Éppen szemlét tartott népe fölött a Vízi Csillag, mikor a majom beállított hozzá, hogy vajon nem az ő csillagai közül szökött-e a földre valamelyik, s vált volna démonná. Amikor a kérést meghallotta, eléparancsolta rögtön a Huangho istenét, hogy az legyen a mennyei seregek segítségére.

– Ebben viszek akkor vizet – húzott elő a folyamisten egy jádecsészét a köntöse ujjából –, gondolom, elég lesz.

– Mennyi férhet ebbe a csészécskébe? – kérdezte Szun Vu-kung megütődve. – Hogy fogod ezzel a démont elárasztani?

– Ebbe a csészécskébe – mosolygott udvariasan a folyamisten – belefér a Huangho egész vize.

– Nem is kell az egész – mondta a majom sietve –, elég a fele is.

Megtöltötte a folyamisten a jádecsészét a Huangho fele vizével, úgy ment Szun Vu-kung után az Aranysisak Hegyhez. Megint harcra hívta a majom a démont, és mikor az megjelent a barlang kapujában, kitöltötte a Huangho istene a töméntelen vizet a barlang szájához. Zúdult az ár, tajtékzott, harsogott, de a bivalydémon most sem rettent meg egy cseppet sem. Hamar eldobta lándzsáját, elékapta a bűvös karikát, s lám, nem ömlött a víz be a barlangba, feltorlódott, visszatorpant, aztán elárasztotta a hegy alját rettentő zúgással.

– Szörnyű! – kiáltotta Szun Vu-kung ijedten, az egyik hegy tetején kuksolva. – Hiszen elpusztítja az áradat az egész környéket, a vetést is, a népet is tönkreteszi! Nem tehetsz ellene? – fordult a folyamistenhez.

– Én csak árasztani tudom a vizet – szabadkozott a Huangho istene –, eltüntetni már nem!

Szétterjedt bizony a víz az egész vidéken, csak a hegyek csúcsai álltak ki belőle. Jó időbe telt, míg meglelte útját a hegy szakadékaiba, mély vízmosásaiba, s elébukkant a szárazföld megint. A démonok meg gúnyolódva táncoltak, ugráltak barlangjuk szájánál, öklüket rázva, lándzsájuk pörgetve, nagyot kurjongatva.

– Kárba vészett megint minden fáradság! – sóhajtott Pagodahordozó herceg megtörten. Szun Vu-kung se állhatta meg, tehetetlen dühében odarohant a barlang kapujához, s a két öklével kezdte verni:

– Ne fussatok el, bitangok! – kiáltozta eszeveszetten. – Gyertek velem ökölharcra!

Szaladtak a közdémonok ijedten a majom haragja elől, jelentették is királyuknak, hogy itt az ellenség megint.

– Elment az eszed neked, te majom, egészen! – állt meg a démonkirály a barlang kapujában. – Nem bírál el velem, nem egyik társad se, se vízzel, se tűzzel hozzám nem férhettek, itt akarod hagyni végképpen a fogad?

– Ne jártasd a szádat! – rikoltotta a majom éktelen haraggal. – Majd –elválík még, hogy ki hagyja itt a fogát! – Gyere csak közelébb, kóstold meg az öklöm!

– Ni, hogy kötözködik erőnek erejével! – szánta a démon kajánul a kétségbeesett Szun Vu-kungot. – Lándzsával vagyok, s ő még pusztá ököllet jönne ellenem! Hisz akkora az öklöd, hogy csak diót törni jó, hogy állnál meg velem szemben? No, jól van – nevetett fel gúnyosan –, leteszem a lándzsám, kiállok veled!

– Jól monddod! Jó! monddod! – lihegte a majom. – Gyere csak! Gyere csak!

Eléugrott a démon a barlang szájából, feltúrta a köntöse ujját. Akkora volt az ökle, akár az olajütő kalapácsa. Ökölharcra ment egymással a két bösz ellenség. Forgott a majom két ökle, akár a motolla, zuhogott a démoné, akár a rizshántoló. Hadakoztak kézzel, lábbal, bordatörő,

koponyát repesztő rettentő ütésekkel, ahogy éhes tigris csap le prédájára; amint a sárkány csapkod a farkával, ahogy az oroszlán tátja szörnyű száját, az óriáskígyó roppantja zsákmányát. Letelepedtek az istenek körbe a hegyek csúcsára, onnét nézték a rettentő viadalt, hangos szóval éljeneztek, buzdították a két derék bajnokot! No-csa s a mennykőistenek már ugrottak volna a majom segítségére, de körbefogta a két küzdőt a démonok serege, oda nem férhettek.

Látta már Szun Vu-kung, hogy fele se tréfa, nem hátrál a másik. Hamar kirántotta hát egy marék szőre szálát, s egy sereg kismajmot varázsolt belőle. Nekirontott a rengeteg kismajom a démonnak előlről, hátulról, megfogták a lábát, derekát rángatták, a szemét kaparták, üstökét rángatták. De erre már a démon is megfélemedett, eléapta nagy hirtelen bűvös karikáját, és nagyot kiáltott. Bizony, magához rántotta a bűvös jószág a kismajmokat is mind, szaladt be velük a démon a barlangba egész seregével, s zárta be a kaput, elé se jött többet.

– Mekkora nagy vitéz vagy te, Nagy Szent! – csóválta a fejét No-csa elismeréssel. – Úgy öklözöl, úgy jár a kezéd-lábad, mint ha szép selyemre virágot hímeznének! A legszebb harc volt ez, mit valaha láttam!

– Láttatok minket küzdeni – kérdezte a majom a többi istent –, melyikünk volt különb, a démon-e vagy én?

– Lazán járt a démon ökle – biggyesztette el a száját Pagodahordozó herceg –, a lába járása is lassúdad, különb voltál nála sokkal keménységben, gyorsaságban! Csakhogy látta ám, hogy mi is jövünk, meg hogy te elévetted sokszorozó művészeted, hirtelen szorultságában előkapta bűvös karikáját.

– Szóval elbánnék vele – állapította meg Szun Vu-kung elégedetten –, csak az a karika ne volna!

– Meg kell hát szerezni – bólított rá a Tűzcsillag meg a Vízi Csillag –, addig meg nem fogjuk!

– De hogy szerezzük meg? – kiáltott a majom kétségbeesetten. – Hacsak el nem lopjuk...

– A lopás mesterségéhez pedig te értesz legjobban! – kacagott fel a két mennykőisten. – Micsoda mesterfogás volt annak idején, mikor felháborgattad a mennyek palotáját, hogy elcsented a bort, pecsenyét, barackot, de még az elixírt is! Vedd hát elő megint akkori ügyességed!

– Helyes a beszéd! – rikkantotta a majom fellelkesedve. – Maradjatok csak itt, megyek és kiszaglászom, mit tehetek! – azzal leugrott a hegy csúcsáról, ahol eddig beszélgettek, s odaosont a barlang szájához. Ott megrázta magát, s menten kis zöld léggé változott, szép gyöngyen felszállott az ajtófélfára, s egy résre bukkanván, csendben berepült a barlangba.

Vigadtak ám a démonok odabent, táncoltak, énekeltek! A démonkirály előtt meg ott állt a sok drágalátos éték, kígyó húsa, szarvas combja, medve talpa, teve púpja, pompás erdei gyümölcsök, meg aztán kék porcelán kancsóban bor, illatozó kumisz meg kókuszbor, evett, ivott két pofára. Szun Vu-kung szép csendben leereszkedett a démonok közé, ottan hozzájuk hasonlóra változtatta a formáját, úgy sündörgött lassan közelebb, közelebb. Nézett erre, nézett arra, de nem látta sehogy se, merre van a bűvös jószág. Lassanként hátrább óvakodott, hogy ott is körülnézzen. Csarnok állott a lakomázóterem mögött, s hát ott fújtattak magasra felaggatva a tűzsárkányok, nyerítettek panaszosan a tűzlovak – s a szíve is megbizsergett örömeiben, mert egyszer csak meglátta aranygombos, bűvös vasfütykösét is a falra aggatva! El is feledkezett magáról nagy örömeiben: fogta, lekapta a fütykösét a falról, már nem ügyelt az elváltoztatásra sem, úgyhogy egyszeriben visszaváltozott igaz alakjára, s hatalmas csapással nekivágott a démonok nyüzsgő sokaságának. Megrettent a démonsereg a majom szörnyű erejétől, kapott volna a démonkirály is utána, de már nem érte el: Szun Vu-kung, véres utcát vágva a démonok seregében, kiment a barlangból.

Az ötvenkettedik fejezet, amelyben

*vitézül harcol Szun Vu-kung az Aranysisak Hegyen,
s Buddha segítségével démonon ő győzelmet vesz*

– A te fegyvered hát megvolna – bólogattak az istenek, mikor Szun Vu-kung eldicsekedett nekik vitézi tetteivel –, de hogy szerezzük vissza a miénket?

– Semmiség az! – dicsekedett a majom teli szájjal. – Ha már itt a kezemben ez a füttykös, akárhogy, de visszاسzerzem nektek azokat is!

Még szavát be sem fejezte, mikor dobszó döndült, gongok zendültek, harci kiáltás remegtette meg a földet, jött ki a barlangból a bivalydémon egész seregével Szun Vu-kung után.

– Éppen lókor jönnek! – nevetett fel a majom. – Foglaljatok csak helyet itt körben – invitálta az isteneket –, mindjárt meglátjátok, hogy fogom meg ökelmét!

Jött is a démon szörnyű dühösséggel, messziről szitkozódva. Egymásnak rontottak, verekedtek keményen három álló óra hosszat, míg be nem alkonyodott. Megállott a démon akkor, odakiáltott ellenfelének:

– Állj meg, Szun Vu-kung! Sötétedik már, nem harcra való az idő! Aludjunk most egyet, kezdjük holnap újra!

– Ne jártasd a szád, te fattyúbarom! – felelt vissza dühösen a majom. – Most kaptam csak rá a harcra igazában, mit bánom én, hogy este van-e vagy nappal! Tudom, hogy legyőzlek!

Megijedt a démon, menekült vissza sebesen barlangjába egész seregével, zárták is be az ajtót maguk után nagy sietve. Az istenek pedig örvendve fogadták a visszatérő Szun Vu-kungot, s ki nem fogytak volna a dicséretéből.

– Túltságba viszitek! – szabadkozott a majom vigyorogva.

– Dehogy visszük túltságba! – jelentette ki Pagodahordozó herceg. – Igazán derék vitéz vagy! Ez a tetted se marad el a mögött, amikor még ellenünk harcoltál, s mi az ég hálóiival, föld hurkaival mentünk pedig ellened!

– Elég volt a szóból – intett határozottan Szun Vu-kung. – A démon bizonyára eltörődött ez után a nagy hajcihő után, nem mondom, hogy én nem, de ti csak üljetez itt meg szépecskén, amíg én utánamegyek, hátha megszerezhetem a bűvös karikát! Akkor aztán megfogjuk, fegyvereiteket is visszاسzeresszük, s győzelmesen térhetnek haza!

– Későre jár már – kottyant közbe No-csa királyfi –, nem volna-e jobb aludni egyet, s holnap fogni hozzá?

– Mit is tudsz, te kölyök, a világbeli dolgokról! – nevette el magát Szun Vu-kung. – Ki hallott már olyat, fényes nappal lopni? Éjjel megyünk, éjjel jövünk, hogy senki se lássa, ne sejtse, akkor sikerül csak az üzlet!

– Ne szólj te bele, királyfi – szólalt meg a Tűzcsillag s a mennyköistenek is. – Mi ehhez nem értünk, Szun Vu-kung meg mester ebben! Használd csak ki az alkalmat – fordultak a majomhoz –, hogy sötét van, meg biztosan alszik is a démon.

Vigyorgott Szun Vu-kung, mikor a füttykösét tüvé varázsolvá a fülébe rejtette, aztán a

barlanghoz osont, s ott egyszerűen aprócska tücsökké változott. Egynéhány ugrással az ajtónál termett, s bebújt a hasadékon. Lekuporodott ott a fal tövébe, s figyelni kezdte, mit mívelnek a démonok. Javában falatozott a démonsereg. Szun Vu-kung tücsök képében csendben ciripelgetett. Kisvártatva aztán befejezték az estebédet, elrakodtak, s kezdték kiteríteni a derékaljakat, készülődtek a lefekvéshez.

– Aztán az ajtónállók éberren legyenek! – harsant fel egyszer csak a démonkirály hangja. – Nehogy Szun Vu-kung megint belopóddzék valami álorcában, s meglopjon újfent! Elhelyezkedett az őrség, de Szun Vu-kungot ez már nem érdekelte, Lopódzott befelé. Bent, az ágyasházban, ott hevert a démon egy irdatlan nagy kőágyon. Egynéhány kikent, kifent nőstény démon szorgoskodott körötte: a csizmáját húzták le, ruháját oldották, s lám, ahogy levetkezették, ott volt a démon bal karján a bűvös karika féhéren villogva! Olyan volt, akár egy gyöngysor. De bizony a démon le nem tette volna, hanem csak még feljebb szorította a karján, úgy aludt el. Szun Vu-kung erre sebesen bolhává változott, felugrott az ágyra, bebújt a takaró alá, s felmászva a démon karjára, nagyot csípett rajta.

– Ezek a botozni való szolgálók! – dörmögte a démon haragosan hánykolódva. – Takarót nem porolnának, az ágyat se separték le, nem is tudom, micsoda csíp, mar engem itten! – de a karikát csak még szorosabbra húzta a karján, úgy aludt el megint.

Közelebb mászott a majom a karkötőhöz bolha képében, megint csípett egyet a démon karján. Nem bírt a démon elaludni, hánykolódott, szitkozódott, de a karikához csak nem tudott Szun Vu-kung hozzáférni. Leugrott hát az ágyról, tücsök képére változott megint, s igyekezett hátrafelé a csarnokba, ahol első látogatásakor az elrabolt fegyvereket felfedezte volt. Hallotta már messziről a tűzsárkányok fűjtatását, a tűzlovak nyihogását. Zárva volt a csarnok ajtaja, le volt láncolva, lakatolva erősen, de a majom csak egynéhány varázsigét mormolt, végigsimított a lakatokon, láncokon, s egyszeribe lehullottak, kitérült az ajtó. Olyan fényesség áradt azon kifelé a sok tűziszerszámtól, mintha fényes nappal lett volna.

A tűz fényénél egy kőasztalt pillantott meg a majom, rajta egy kosárkát, s lám, ott hevert abban a sok szőre szála, amelyet a démon elragadott tőle! Nagy örömmel markolta fel s ráfűjt, egyszerűen kismajmokká változott megint a sok szőrszál! Megparancsolta nekik Szun Vu-kung, ragadjanak kardot, lándzsát, fegyvert, amit előtalálnak, meg a tüzes szerszámokat, ő maga is felnyalábolt egy csomót közülük, felpattant egy tűzsárkány hátára, s pattogó, lángoló tüzet árasztva, pusztítva, égetve, elindult kifelé a majomsereg.

Ijedten riadtak fel a démonok, kapkodták össze holmijukat, amit tudtak, nagy vinnyogva, sikoltozva szaladgáltak fel s alá, de hiába, pusztította őket a tűz irgalom nélkül. Szun Vu-kung pedig győzelmesen tért vissza a kismajmok élén segítőtársaikhoz.

– Megjöttem a fegyverekkel! – kiáltozta már messziről nekik.

A barlangban meg közben felriadt a démon, s látva a nagy tüzet, elékapta hirtelen a karikát, hogy megfékezze a pusztító lángokat. Aztán összeszedte megmaradt népét. Bizony alig voltak azok száz-egynéhányan, jó felük ottveszett a lángok között. Ment utána a fegyveres házba, hát látta, hogy odalettek a zsákmányolt fegyverek. Elfogta a rettegés a démont egészen, s csak akkor nyugodott meg, amikor meglátta, hogy Hszüan-cang s a két tanítvány ott van még a leghátsó kamrában a fehér paripával meg a poggyással. Szidta a démon a szolgálait, népét, káromolta őket, akár a bokrot, s rá is jött mindjárt, hogy nem tehetette ezt más, mint a majom.

– No, megállj, tolvaj majom! – rázta az öklét. – Nem tudod te még, hogy én mit tudok! Evvel a karikával én akár a tenger mélyére mehetek, ott meg nem fulladok, ha tüztengerben járok, az se égethet meg! No iszen fogjalak csak meg, miszlikbe aprítlak!

Másnap reggel Szun Vu-kung és társai erős bizakodással indultak a harcba visszaszerzett fegyvereikkel, hogy mostanra tán legyőzik a démont. Meg is szorongatták kegyetlenül, de bizony az utolsó szempillantásban csak elérántotta megint a bűvös karikát, s csak ott maradt Szun Vu-kung és serege pusztá kézzel.

Nagy diadallal tért vissza barlangjába a démon, s kiadta a parancsot, seperjék el a romokat, építsék újjá a barlangot, erősítsék meg kapuját.

– Akkor aztán leöljük a kínai barátot meg két tanítványát – csettintett a nyelvével –, nagy lakomát csapunk! Bezzeg Szun Vu-kung és szövetségesei nem voltak ilyen rózsás kedvükben! Ott kuksoltak az egyik hegycsúcson, s szidta a Tűzcsillag a No-csa királyfi hebehurgyaságát, a két mennykőisten a Pagodahordozó herceg élettertelenségét, csak a Vízi Csillag hallgatott komoran magában. Láttá Szun Vu-kung, hogy elfogta a kétségbeesés valamennyiüket, s bizony őrajta is erőt vett a csüggedés. Végső szorultságában azonban csak jókedvet erőltetett magára, s megszólalt vigyorgó képpel:

– Ne lógassátok az orrotok, tisztelt uraságok! Forgandó a hadiszerencse, tudjuk azt már régen! Hadiművészetben vagyok olyan, mint ő, csak a bűvös szerszámának köszönheti, hogy megint elvette a fegyvereinket. No de legyetek csak nyugodtan, elmegyek én ismét, s kitudom ám a hazáját, fajtáját, gazdáját, akárki legyen is!

– Jártál már a Jáde Császárnál – mordult fel bosszúsán No-csa királyfi –, végigkurkásztattad a mennyek birodalmát, de sehol a nyomára nem akadtál, hol akarod most már megkeresni?

– Eszembe jutott éppen – szólt a majom bizakodással – Buddha végtelen hatalma. Elmegyek én a nyugati mennyországba, megkérem magát a nagy Tathágatát, hogy vetné rá szemét kegyelmesen erre a földi világra, meglátja ő biztosan, hogy e szörny honnét származott, hol nevelkedett, hová való az illetősége, miféle az ő bűvös szerszáma. Bárhogy is, de meg kell fognunk – kiáltott fel nagy haraggal –, hogy megbosszuljuk magunk, lehűtsük rajt haragunk, hogy vidáman térhesetek vissza a mennyek országába!

– No, akkor eredj tüstént! – kiáltották az istenek. – Ne tétovázz egy percet se!

Elindult Szun Vu-kung még abban a minutában, hányta, vetette egymás után a felhőbukfenceket, meg is érkezett csakhamar a nyugati mennyországba, a Keselyűhegyre.

Csodálatos szép volt a hegy magasba nyúló csúcaival, hatalmas zöldellő erdőivel. Fehér darvak, kék fönixek szálldestak körötte, szürke majmok ugráltak a fáknak ágain, a tisztásokon hőszinű szarvas legelészett. Madárdal hangzott mindenünnen, ritka, pompás virágok virítottak szerteszét. Időnként harangszó kongása törte meg a csendet, szent imádság hangja. Bámulta Szun Vu-kung a szépséges vidéket, nézte, nézte egyre, s arra riadt csak fel, hogy valaki rákiáltott:

– Hogy kerültél ide, Szun Vu-kung? Hová tartasz? Megfordult Szun Vu-kung, hát nem volt az más, mint a Tiszteletreméltó Koldusnővér, Buddha kedves embere.

– Nagy dologban járok – köszöntötte a majom zavartan a szent asszonyt –, Buddhát magát keresem.

– Ej, te megátalkodott! – csóválta fejét a Koldusnővér. – Ha Buddhához tartasz, miért nem mész fel a kolostorba, mit kószálsz itt a hegyen?

– Először járok itt világéletemben – sunyta le Szun Vu-kung a fejét –, bocsásd meg vakmerőségemet.

– No, gyere csak velem – intett a szent asszony. Mentek is Buddha elébe, ott a Koldusnővér bejelentette Szun Vu-kung érkezését. Megnyitotta az ajtót a nyolc gyémántvillámisten, belépett Szun Vu-kung a Tathágata elébe.

– Hallottam, Szun Vu-kung – fogadta a majmot Buddha hogy megszabadított a tiszteletreméltó Kuan-jin, s az igaz hitre térített. Aztán hogy a kínai barát oltalmazója lettél, vele indultál el a szent könyvekért hozzám. Hogyan van az, hogy most egy szál magadban állítasz be ide? Milyen okát adod?

– Elmondom, felséges Buddha – borult le Szun Vu-kung a Tathágata trónusa előtt, s elsorolta, micsoda bajban van. – Áraszd ki rám jószágodat, kis tanítványodra – kérte végezetül –, s szemléld meg kegyes tekintetteddel, ugyan kiféle, miféle ez a démon, honnét van származása, merre

lakozik rokonsága, hogy kézre keríthessem, mesteremet megmenthessem, hogy együtt járulhassunk imádásodra, hogy elnyerhessük tanításod igaz gyümölcsseit.

Meghallgatta Buddha a majom kérését, a messze távolba vetette jóságos tekintetét, s tudott is már mindent. De Szun Vu-kungnak ezt mondta:

– Tudom én, ki ez a démon, de neked el nem mondhatom. Lepcses szájú vagy te, majom, kifecsegnéd még, hogy éntőlem tudad meg, s akkor a szörny nem veled harcolna, hanem énellem jönne. De azért segítséget adok neked, hogy kézre keríthesd.

Intett Buddha a kezével, s elébe járultak tanítványai, a tizennyolc arhat. Megparancsolta nekik, hogy hozzanak elő a kincsesházból egy-egy szemer aranyelixírt.

– Hát ez meg mire jó? – furcsállotta Szun Vu-kung, ahogy az arhatok megjelentek, mindegyiknek kezében egy-egy csillogó kis szemcse.

– Menj a barlang elé megint – mondta Buddha –, s hídd ki a szörnyet viadalra. Amikor aztán előjön, szólj az arhatoknak, azok ráhullatják az elixírt, attól majd egy helyt marad, mozdulni se bír majd, akkor megfoghatod.

Igen örült a majom a bűvös segítségnek, elbúcsúzott Buddhától, s elindult felhők hátán az arhatokkal együtt az Aranysisak Hegy felé. Útközben azonban, hogy egyszer körülnézett kíséretén, meglepetve látta, hogy csak tizenhatan vannak.

– Mit bújócskáztok velem? – förmedt rájuk. – Tizennyolcan volnátok vagy mi, hogyhogy most csak tizenhatan vagytok?

De már jött is a két hiányzó arhat, Sárkányigázó s Tigrisfékező, s így feleltek neki:

– Mit köztöködsz, Szun Vu-kung? Azért jöttünk mi később, mert valamit még ránk bízott a Tathágata.

– No, még szerencse! – enyhült meg a majom. – Mert ha még késtek, úgy leszidtalak volna benneteket; hogy el se mertek jönni!

Meg is érkeztek nemsokára felhők hátán az Aranysisak Hegyre. Szun Vu-kung éppen beszélni kezdte társainak, hogy végezte dolgát, de az arhatok közbevágtak:

– Ne halogassuk a dolgot! Eredj csak s hídd viadalra a szörnyet!

Ment Szun Vu-kung, öklét rázva, a barlang elébe, az arhatok meg vártak fent a levegőégben.

– Nem nyughatik ez a tolvaj majom! – gerjedt haragra a bivalydémon. – Ugyan kit hozott magával már megint segítségnek?

– Nem hozott most senkit – jelentették az ajtónállók –, egy szál magában jött.

– Elragadtam tőle a fütykösét újfent – morfondírozott a démon meghökkenve –, mit akar itt egymagában? Tán megint ökölharcra akarna kiállni? – felkapta gyorsan a bűvös karikát, kezébe ragadta irdatlan lándzsáját, s robogott ki a kapun.

– Hej, te lator majom! – kiáltotta oda ellenfelének. – Nem nyerhettél segítséget senkitől, tisztulj hát el innét, mit jár a szád megint?

– Mit tudod, te alja démon? – kiáltott vissza a majom nagy hanggal. – Ha azt akarod, hogy öregapád ne jöjjön rád többet, hát hódolj meg nekem tisztességgel, kövess meg gyalázatosságaidért, add ki mesteremet s testvéreimet, akkor megkíméllek!

– A három barátot már tisztára csutakoltattam – vigyorgott kegyetlenül a bivalydémon –, nemsokára a tepsibe kerülnek, nem tudod hát, hányadán állsz? Tisztulj innét!

Rettenetes düh gerjedt a majom szívében, hegy mestere végveszedelmét meghallotta. Eszeveszett haraggal rontott neki a démonnak. Kapta az is a lándzsáját, s szembeszállt vele. Ugrott a majom jobbra-balra a rettentő fegyver elől, csalogatta a bivalydémont a barlangtól elfelé.

Az nem vette észre a cselt, utánaeredt bösz harci dühvel. Amikor aztán kiértek a hegyoldalba, felkiáltott a majom az arhatoknak, rá is hullajtották azok a szörnyetegre az aranyelixírt. Hullt alá a bűvös szer csendesesen lebegve fehér ragyogással, ködbe borult tőle az ég, elvakult tőle a démon, káprázott a szeme, s egyszer csak azt vette észre, hogy sülyed ám a földre a lába! Megrettent a démon, rángatta volna magát kifelé a földből, de csak mélyebbre süpedt. Tántorogva, ingadozva végül is sikerült kirántani magát a veszedelemből, eléapta bűvös karikáját, rákiáltott, s bizony magához rántotta a bűvös jószág az elixírt is mind egy szemig!

Visszainalt a démon a barlangjába, ott maradtak az arhatok is üres kézzel. Azt vélte Szun Vu-kung először, hogy tán le se hullajtották az elixírszemercsüket, s igen elkámpicsorodott, mikor meghallotta, hogy ez a bűvös szer sem tudott erőt venni a démon hatalmán.

– Hogy fogjuk meg akkor? Mikor jutunk innét haza? Milyen képpel állítsunk oda a jáde Császár elé? – zúgták az istenek megdöbbenően. Ahogy így panaszkodtak, háborogtak, odalépett Sárkányigázó s Tigrisfékező Szun Vu-kunghoz:

– Tudod-e, miért késlekedtünk? – Csak azt tudom, hogy igen haragudtam rátok – rázta fejét a majom –, de okát nem tudom.

– No, hát tudd meg – mondotta a két arhat –, azt mondotta nekünk a Tathágata, hogy ha az aranyelixír sem bír a démon hatalmával, akkor mondjátok meg Szun Vu-kungnak, menjen fel a Bánatoktól Szabadító Mennybe, a Tusita Palotába a Felséges Vénhez, ott nyomára bukkanhat a szörnynek, s tán akkor meg is foghatja.

– Ajjaj! – sópánkodott, haragudott a majom. – Kibánt velem Buddha! Miért nem mondta meg nekem egyenest, nem kellett volna akkor nektek sem, hogy idekeveredjete!

– Akárhogy is van – szólt szigorúan Pagodahordozó herceg –, eredj most ízibe!

Felkerekedett megint Szun Vu-kung, szállt, repült a felhők hátán fel a mennyek országába.

– No, megfogtátok a démont? – kérdezte tőle a menny kapujának őrsége kíváncsian.

– Még nem! Még nem – vetette oda futtában a majom –, de már nyomom vagyok!

A barátai szívesen álltak volna meg vele beszélgetni, de látták, hogy siet, engedték útjára. Ő pedig nem is ment a Bűvös Esthajnalpír Drága Csarnokába, a Göncölszekér palotájába se, hanem rohant egyenesen a harmincharmadik égen is túlra, a Bánatoktól Szabadító Mennybe, a Felséges Vén palotájába. Ahogy odaért, nem mondott ő se bűt, se bát az ajtót őrző két kis halhatatlan növendéknek, hanem robogott egyenest befelé.

– Hé, hé! Ki vagy te? Hová mész? – ragadták meg azok a köntösét.

– Én vagyok az Éggel Egyenlő Nagy Szent! – kiáltotta Szun Vu-kung türelmetlenül. – Sürgezős dologban keresem a Felséges Vént! – azzal ellökte magától a két fiúcskát, s rohant tovább befelé. Előjött a nagy zajra maga a Felséges Vén is, majd összeütközött a rohanó majommal.

– Régen láttam uraságodat! – köszönt zavartan Szun Vu-kung, ahogy visszanyerte egyensúlyát.

– Miért nem mész, te majom, a szent könyvek után? – firtatta a Felséges Vén kíváncsian. – Mit keresel itt nálam?

– A szent könyvek után járok biz én egyre – lihegte a majom –, se éjjel, se nappal nincsen nyugvásom! De most az utunkat állták, azért jöttem ide.

– Mi közöm van nekem ahhoz – csodálkozott a Felséges Vén –, hogy nyugatnak útján ti elakadtatok?

– Nyugatnak útján, nyugatnak útján – türelmetlenkedett Szun Vu-kung –, te csak ne beszélj! A nyomot keresem, benne vagy ám te is!

– A legfelső mennyek palotájában jársz! – utasította rendre a majmot a Felséges Vén sértett

méltósággal. – Micsoda nyomokat keresel te itten?

De Szun Vu-kung már bent járt a palotában, kutatott, vizslatott mindenfelé. A Felséges Vén aggodalmasan a nyomába eredt. Végigment az egyik termen, a másik termen, be az egyik oldalszárnyba, hát ott a bivaly istállójában édesdeden aludt a bivalypásztor kis halhatatlan, a kék bivaly meg nem volt sehol.

– Látja uraságod? – kiáltott fel harsányan Szun Vu-kung. – Megszökött a bivaly! Megszökött a bivaly!

– Ugyan hova kódoroghatott ez a jószág? – döbrent meg a Felséges Vén is, és felrázta a kis bivalypásztort.

Elmondta a bivalypásztor nagy álmosan, szemét dörzsölgetve, hogy hét napja már, hogy elcsent egyet a frissen készült elixírből, s menten elaludt tőle.

– Hétnapos elixír volt – bólintott a gazdája –, azért aludtál tőle ekkorát. A bivaly meg látta, hogy elalszol, hát világgá ment. Csak nem vitt magával valamit? – tette hozzá aggodalommal.

– De bizony vitte – rikkantotta Szun Vu-kung. – Egy bűvös karika van nála, szörnyű veszedelmes jószág!

Keresett, kutatott a Felséges Vén bűvös szerszámai között, s bizony nem lelte semerre a gyémántvillám-karikáját.

– Hol van most ez a barom? – fordult aggódva Szun Vu-kunghoz.

– Lent garázdálkodik az Aranysisak Hegyen – magyarázta a majom sebesen. – Elszedte már minden fegyverünket, elrabolta mesteremet, s meg akarja enni! Nem fogott rajta még Buddhának az aranyelixírje se! Tőled szökött meg – rázta az ujját fenyegetően a Felséges Vén felé –, te vagy a bűnös abban, hogy ott garázdálkodik!

– Akkor csináltam én ezt a gyémántvillám-karikát – motyogta a halhatatlan elgondolkozva –, amikor átmentem a Hankuan-szoroson a vad népek megtérítésére. Úgy van, ahogy mondog: semmiféle fegyver, se tűz, se víz azzal nem mérkőzhet. Húha! – kiáltott fel ijedten. – Ha a banánlevél legyezőmet is elcsente, akkor még én se tudok elbánni vele!

Szerencsére azonban meglett a legyező. Fogta a Felséges Vén, s indult is nyomban Szun Vu-kunggal varázsfelhője hátán le a földi világba, az Aranysisak Hegyhez.

Nagy tisztelettel fogadták persze a várakozó istenek a vén halhatatlant, s igen nagy örömmel, hogy végre valaki kézre keríti a veszedelmes ellenséget.

– Eredj csak, Szun Vu-kung – intett a Felséges Vén –, csald ki a barlangjából, hadd fogjam meg!

Ugrott is Szun Vu-kung a barlang elé, verte az ajtót, elmondta a démont nagy hangon mindennek. Jött is az elő nagy mérgesen, forgatta lándzsáját. A majom meg, ahogy kilépett a szörny a barlang kapuján, fogta magát és a füle tövére sózott egy hatalmasat, aztán megfordult, kerekét oldott. Szaladt utána a démon, lándzsáját pörgetve, szörnyű dühösséggel, de az egyik hegycsúcsról bizony rákiáltott valaki:

– Mikor jössz már haza, bivaly? Meddig várjalak még?

Fölemelte fejét a bivalydémon, meglátta a Felséges Vént.

– Valóságos ördög ez a tolvaj majom! – rebegte elhülve, reszketve a félelemtől. – Hogy találta meg, hogy ki a gazdám?

Varázsigét mondott ekkor a Felséges Vén, s meglebbentette hozzá a banánlevél legyezőt. Lehullt a bűvös karika menten a démon karjáról, Szun Vu-kung felkapta, adta vissza igaz gazdájának. Még egy legyintés, és megrogyott a bivalydémon ina, közönséges kék bivallyá változott. Fogta akkor a halhatatlan a gyémántvillám-karikát, szent leheletével bivaly orrába való

karikává változtatta, belefűzte a démon orrába, abba belekötötte az öve zsinórját, úgy vezette magával haza. Szun Vu-kung persze a mennyei hadakkal berontott a barlangba, s aki démont előlaltáltak, mind kardélre hányták. Aztán nagy örömmel elbúcsúzkodtak egymástól, ment vissza mindenik a maga hazájába.

Ezenközben pedig Szun Vu-kung is kimentette mesterét s társait, felültette a szentatyát a lóra, s elindultak tovább az úton nyugatnak. Ahogy pedig mentek, egyszer csak megszólalt valaki az út mellett:

– Íme, szentatya, itt az elemózsiád.

Megdöbbent Hszüan-cang erre a szóra, hogy vajon ki szól itt hozzá. De mindjárt megtudjuk.

Az ötvenharmadik fejezet, amelyben

*szomjúságában Hszüan-cang teherbe esik,
de egy tudós öreganyó a baján segít*

Aki Hszüan-cangot megállította az útfélen, nem volt más, mint az Aranysisak Hegy szelleme meg a földistenkéje, hozták hűségesen az alamizsnát, amit a majom rájuk bízott. Megindultan fogadta el a szentatya, röstellte is magát szörnyen, hogy nem várta be tanítványát a bűvös kör biztonságos védelmében, hanem botor módra beleszaladt a szörnyű veszedelembe. Ekkor mondta el Szun Vu-kung csak, mekkora veszedelmekkel kellett neki is meggharcolnia, míg mesterét kiszabadíthatta, aztán nekiláttak a főtt rizsnek. Meleg volt a rizs, illatos, mert a földistenke vigyázott rá gondosan, melegen tartotta.

Amint megették a rizst, búcsúztak a hegyi szellemtől meg a földistenkétől, s útnak indultak megint. Csakhamar átjutottak a hegyen, mentek tovább egyenest nyugatnak. Széllel vacsoráltak, víznél háltak, telt-múlt az idő az utazás közben, elmúlt lassan a tél, közelgett a szép kikelet. Bandukoltak a vándorok az úton, s egyszer csak egy folyóhoz jutottak.

– Bizonyosan az ott a révész háza – mutatott át Szun Vu-kung a túlsó partra, ahol fűzfák árnyékában egy házikó állott.

– Az lesz az – vélekedett Hszüan-cang –, csak csónakot nem látok sehol, azért nem mertem szólani.

Nyolctilalmas már rakta is le terhét, s tölcsért formálva a tenyeréből, átkiáltott:

– Hej, révészgazda! Hozd át a csónakot!

Kisvártatva valóban elébukkant a fűzfák alól egy csónak, s őfeljük tartott. Csakhamar partot ért, s az evezős elkiáltotta magát

– Erre jertek, ha át akartok kelni!

Arrafelé kormányozta hát Hszüan-cang a lovát, s mikor odaértek, meglepetve látták, hogy asszony a csónakos.

– Te viszel át minket? – kérdezte Szun Vu-kung csodálkozva.

– Én – biccentett az asszony.

– Hol a révészgazda? – zsörtölődött a majom. – Miért hagyja a feleségére a dolgát?

Az asszony azonban csak mosolygott, nem felelt. Beszálltak az utasok, az asszony pedig nekifeküdt az evezőnek, s egykettőre átért velük. Hszüan-cang kinyitatta Homoki Baráttal a balyut, s egypár garast szedett elő, hogy megfizesse a révpénzt. Nem alkudott az asszony, elfogadta köszönettel, amit kapott, aztán látható örvendezéssel megkötötte a csónakot, s elindult hazafelé.

Látta Hszüan-cang, milyen szép tiszta a folyó vize, megsomjazott erősen, odaszólt hát a disznónak, merjen neki belőle. Elévette Nyolctilalmas a koldulócsészét, jól megmerítette. Nagyot ivott a szentatya belőle, a maradékot meg a disznó hörpölte ki. Megkeresték aztán az utat, mentek tovább, de alig mentek vagy félórát, amikor feljajdult ám Hszüan-cang a lova hátán

– Hű, de megfájdult a hasam!

– Bizony az enyém is! – kiáltott Nyolctilalmas.

– Tán hideg volt a víz, amit ittatok? – vélte Homoki Barát.

Egyre fájt a szentatya hasa, hasgatott egyre kegyetlenebbül, s ugyanúgy érezte magát a disznó is. Alig bírták már a keserves fájdalmat, s ráadásul elkezdett dagadni is a hasuk. Tapogatták, nézegették, hát mintha egy húscsomó nőtt volna benne, lüktetett szakadatlan. Mikor az út mellett egy házat pillantottak meg, a szentatya már nem bírta tovább. Az eresze alól egy rúd végén szalmacsomó himbálózott.*

– Mindjárt rendbe teszünk, mesterem – nyugtatgatta Szun Vu-kung a szenvedő Hszüan-cangot. – Lám, amott egy kocsmá, betérünk oda, kérünk forró vizet, ha azt megiszod, elmúlik a hasfájásod menten, vagy tán valami gyógyfüvet is kerítünk, rendbe jössz majd tőle teljességgel. Odaértek a kocsmához hamarosan. A kapu előtt egy öregasszony kuporgott, lenszösz font.

– Öreganyám – lépett oda hozzá Szun Vu-kung tisztelettudóan –, az én uram a keleti földről jött kínai barát, Kína felséges császáranak öccse. Ahogy a folyón átkeltünk, ivott a vizéből, s megfájdult tőle a hasa kegyetlenül.

Váratlan módra az öregasszony elnevette magát.

– Melyik folyó vizéből ittatok? – kérdezte kuncogva.

– Innét keletre – mutatta a majom a kezével, és csodálkozott. – Tiszta vizű, kis folyó volt.

– Hű, de mulatságos! – tört ki az asszony hangos hahotába.

– No, gyertek csak beljebb – állt fel –, megmondom én mindjárt, mi bajotok.

Bevonultak a kocsmába. A két hasfájós nagy nyögve, hasát tapogatva letelepedett. Egészen belesárgult az arcuk.

– Öreganyám! – kiáltott oda Szun Vu-kung az anyónak. – Forralj vizet gyorsan a szentatyának, megháláljuk neked! De bizony nem forralt vizet az öregasszony, hanem nagy nevetve futott a ház végébe, egyre kiáltozva:

– Gyertek csak! Nézzétek!

Három-négy öregnek nem öreg, de ifjúnak se ifjú asszonyság szaladt elő a nagy kiáltozásra. Odacsődültek a kocsmaszobába, s bámulták, nézegették Hszüan-cangot mosolyogva, látható nagy szívbeli gyönyörűséggel. Megharagudott erre a majom, rájuk rivallt erős hangon, megsattogtatta a fogát. Megijedtek erre az asszonyok, futottak ki a szobából egymás hegyén-hátán.

– Forralj vizet tüstént – ragadta meg Szun Vu-kung az öregasszonyt –, különben lesz nemulass!

– Nagyságos uraság – remegett az öreganyó –, nem segít ám rajtuk a forró víz, ezt a hasfájást az el nem állíthatja! Eresszél már el, hadd mondom meg, mi ez.

* Szalmacsomó himbálózott – kocsmák, fogadók szokásos cégére, azt jelzi, hogy valami eladó.

Eleresztette Szun Vu-kung, az öregasszony pedig így kezdte beszédét

– Ez itten az Asszonyok Országa, az egész országban csupa fehércseléd él, de férfiú egy sem, azért örvendeztünk úgy meg nektek. De az bizony nagy baj, hogy a mesteretek ivott abból a vízből! Mert azt a folyót úgy híjják, hogy Viselős Folyó. Aztán a királynőnk városa mellett van a Férfifogadó Szállás, azon túl van a Várandóság Vize. Az itteni asszonynépek csak akkor mernek inni a Viselős Folyó vizéből, ha elmúltak húszévesek, akkor aztán, ha ittak, megfogannak, elmennek a Férfifogadó Szállásra, ottan megnézik magukat a Várandóság Vizében. Ha az a víz akkor kettősen mutatja a képüket, tudják, hogy jó reményben vannak. Ezek ketten itten bizony teherbe estek a Viselős Folyó vizétől, időnap múltával gyermeket szülnek majd, nem segíthet rajtuk a forró víz semmit!

Elváltozott színében Hszüan-cang ennek hallatára.

– Mi lesz velem, tanítványom? – kérdezte megtörten Szun Vu-kungtól.

De Nyolctilalmas is tekergette a derekát, s szívrehatóan bömbölte:

– Kegyelmes jó atyám! Gyereket szülök férfiúi testtel? Hol fog az kijönni énbőlöm?

– Ha a gyümölcs érik, bizony le is hullik – vigyorgott a majom. – Ha eljön az idő, utat talál az majd magának, ne félj, eléfurakodik majd valahol!

– Végem van, meghalok! – bömbölte, nyögte a disznó. – Kérdezd már meg, bátyám, ezt az öreganyót – kapta el a majom ruhája hátulját –, hogy kerítene-e valahol egy könnyű kezű bábaasszonyt, mert egyre gyorsabb ám a fájás, s tán mindjárt szülni fogok!

– No, akkor ne hánykolódj, ne tekergesd magad – szólt rá Homoki Barát nevetve –, mert az nem tesz ám jót az állapotodnak!

– Öreganyám! – esdekelt Hszüan-cang. – Nincs erre orvos valahol, aki jó szerekkel elhajtana a magzatot?

– Nem segít ezen semmi orvoszer – rázta fejét az öreganyó. – Hanem a délnek vivő útnál van a Férfibocsájtó Hegy, azon van a Magzatrontó Barlang, s a barlangnál van a Vetélőkút. Annak a vizéből ha iszol csak egy kortyot, elhajtja az a terhedet mindjárt. Csakhogy mostanában – rázta a fejét gondterhelten – nem lehet ám vizet nyerni onnét, mert egynéhány évnek előtte odatelepedett egy taoista, neve szerint Ahogytetszik Halhatatlan, az elmásította a Magzatrontó Barlangot Halhatatlanok Gyülekezete Hajlékának, a Vetélőkutat meg őrzi erősen, nem ad a vizéből jó lélekkel senkinek, hacsak nem visznek neki gazdag ajándékot, birkát, húst, gyümölcsöt. Ti szegény meztéllásos barátok – nézett végig rajtuk szánakozva –, honnét vennétek annyi sok pénzt, hogy a vizet tőle megvásároljátok? Adjátok meg magatok sorsotoknak, várjátok ki az időtök, míg megjön majd a gyermeketek!

– Öreganyám – ugrott fel a majom izgatottan –, mennyi ide az útja a Férfibocsájtó Hegynek?

– Megvan az vagy háromezer mérföld – nézett rá az anyó csodálkozva.

– Jól van akkor – cihelődött fel Szun Vu-kung –, légy nyugodtan, atyám – fordult Hszüan-canghoz –, elmegyek, hozok nektek abból a vízből.

Rábízta akkor Szun Vu-kung mesterét és Nyolctilalmast Homoki Barátra, meghagyván neki, hogy vigyázzon rájuk erősen.

– Ha aztán valaki helytelenkedni merészelne velük – mondta végezetül csak vedd elő a hajdani tigrisfődat, rémítsd el őket innét!

– Ebben hozzál vizet, atyám – hozott elő az öregasszony egy nagy cserépfazekat –, hogy nekünk is maradjon szükség esetére.

Fogta Szun Vu-kung a fazekat, kilépett vele az udvarra, ott tüstént felhőre kerekedett, eltűnt a levegőben. Nagy ijedten nézett utána az anyó, hogy íme, ez a barát felhőn tud lovagolni!

Becsődítette a többi asszonyt, leborultak valamennyien Hszüan-cang előtt, s úgy imádkoztak hozzá, mintha valóságos arhat vagy bodhiszattva volna.

Megérkezett Szun Vu-kung a hegyhez hamarosan. Látta a levegőégből, hogy a hegy északi oldalán valami udvarház van, kutyák is ugatnak benne. Arrafelé vette hát az útját, hogy leszállott a földre.

Az udvarház kapujában egy taoista üldögélt a zöld mohán. Szun Vu-kung letette a fazekat, s köszöntötte illendőképpen.

– Honnét kerültél ide? – firtatta a taoista, amint viszonzta az üdvözlést. – Mi járatban vagy?

Elmondotta Szun Vu-kung, mi baj esett velük, s hogy a Vetélőkút vizéből merítene.

– Hát ez az, éppenséggel – mosolygott gögösen a taoista. – Én pedig az Ahogytetszik Halhatatlan fő-fő tanítványa vagyok. Hát téged hogy hívnak?

– Én pedig a Kínából jött Tripitaka Mester első tanítványa volnék – vágta ki a majom –, Szun Vu-kung a nevem.

– Hát az ajándék hol van? – puhatolózott a taoista.

– Úton járó szegény szerzetesek vagyunk – mentegetőzött Szun Vu-kung –, nem hordunk ilyesmit magunkkal.

– Bolond vagy te! – nevetett gúnyosan a másik. – Az én mesterem őrzi a kutat, nem osztogatja ingyen a vizét. Eredj csak szépen vissza, készíts ajándékot, akkor majd bejelentlek neki, de addig ne is álmodj róla, hogy innét vizet kapsz!

– Könyörületesség a szentek parancsa – felelt meg rá Szun Vu-kung méltósággal. – Eredj s jelentsd nevemet mesterednek, majd meglátod, nekem adja az egész kútját.

Elálmélkodott a taoista ezen a beszéden, ment is be mesteréhez. Az citeráján játszott éppen, meg kellett várja, hogy befejezze, akkor mondotta meg nagy tisztelettel, ki van a kapuban.

Nagy haragra gerjedt Ahogytetszik Halhatatlan, amint Szun Vu-kung nevét meghallotta! Felkelt, magára vette veresaranyos papi ruháját, kezébe ragadta kampós jogarát, s szaladt a kapuhoz.

– Merre vagy, Szun Vu-kung? – kiáltotta nagy hangon.

– Én volnék az – tette össze kezét a majom tisztelettudóan.

– Igazán te vagy az? – kérdezte gúnyosan a halhatatlan. – Vagy csak annak hazudod magad?

– Lám, mit nem mondasz, mester! – háborodott fel Szun Vu-kung. – Nemesember jártában nevét nem másítja, ültében el nem tagadja, Szun Vu-kung az én becsületes nevem, nem más!

– Aztán nem ismeresz te engem? – nézett a halhatatlan fürkésző gúnyval a majom szemébe.

– Amióta Buddha igaz hitére tértem, szerzetessé lettem – mondotta Szun Vu-kung –, s hegyeket járok, vizeken úszatok, elveszítettem ifjonti barátaimat, eggyel se volt azóta még találkozásom, de rád nem emlékszem. Csak a folyó mellett mondták a nevedet, onnét tudok rólad.

– Te a magad útját járod – mondotta a halhatatlan göggel –, én meg a magunk igazságán munkálkodom, minek látogatsz meg engem?

– Mesterem tévedésből ivott a Viselős Folyóból – magyarázta a majom türelmesen –, fáj a hasa szörnyen. Azért jöttem, hogy segítsd meg, könyörüljél rajta.

– Ugye bizony, hogy Hszüan-cang a te mestered? – kérdezte Ahogytetszik, dühösen meresztve ki a szemét.

– Az éppenséggel – felelte Szun Vu-kung. Fogát csikorgatta a taoista mester bős haragjában,

úgy kérdezte:

– Ugye, hogy ti találkoztatok volt a Veres Gyermekekkel?

– Igenis – vallotta meg a majom meghökkenve. – De miért kérdezed?

– Mert az az én unokaöcsém ! – kiáltotta a taoista, képéből kikelve. – Én vagyok a bikadémon fejedelem öccse! Megírta volt bátyám egyik levelében, hogyan bántál el a fiával! Éppen azon voltam, hogy megkereslek, s bosszút állok rajtad, s te még idejönnél, vizet kunyerálnál?

– Megtévedtél, mester! – mosolygott a majom. – Tisztelt bátyád az én régi jó cimborám, ifjúkoromban hetedmagunkkal esküdtünk egymásnak testvériséget! Nem tudtam, hogy erre van lakásod, különben hamarabb tisztelkeltem volna előtted! Unokaöcséd különben jó helyt van, Kuan-jin bodhiszattvát szolgálja, jól megy sora neki, mért haragszol hát rám?

– Ne csúrd–csavard a szót, hitvány majom! – ordította a taoista. – Fejedelem volt az én öcsém, a maga ura, most meg más szolgája, ugye? Faragatlan pimasz, nesze, kóstold meg e jogart! – emelte ütésre jelvényét.

Felemelte Szun Vu-kung is a fütykösét, s egymásnak rontottak. Nem bírt a taoista sehogy sem a majom erejével, megfordult, elfutott. Szun Vu-kung nem ment utána, hanem fogta a faze-
kat, s ment az udvarházba, hogy vizet merítsen. A kaput bezárta közben a tanítvány, de elég volt egy rúgás, hogy megnyíljon. A kút mellett kuporgó tanítvány ijedten menekült a dühös majom láttán.

Szun Vu-kung fogta a kút kötelét, leengedte a vödört, hogy vizet merítsen. Ahogy azonban lehajolt a kúthoz, berontott az udvarba a taoista mester, s beleakasztotta görbe jogarát a majom lábába. Elvágódott Szun Vu-kung a kút mellett. Dühösen ugrott fel, s megpörgette a fütykösét.

– Gyere csak! Gyere! – kiáltotta haragosan. A mesternek azonban esze ágában sem volt harcba bocsátkozni, visszaugrott, de amikor a majom újra a vízhozáshoz látott, megint elakasztotta a lábát. Nagy csörömpöléssel zuhant a vödör a kútba, magával rántva a köteleket is. Látta már Szun Vu-kung, hogy így nem sokra megy, mert nem ment fél kézzel a vízhozás sehogy se, amint a másik kezében fütykösével ellenfelét próbálta távol tartani, s most már se kötele, se vödre.

– Elmegyek segítségért – döntött magában, s felhőre kerekedvén hazaszárguldott.

– Homoki Barát! – kiáltozta már messziről.

– Meghozta a vizet? – ugrott ki a kocsmá ajtaján a víziszörny. – Igen szenved ám a mester, meg Nyolctilalmas is!

Elmondotta Szun Vu-kung mesterének, hogy járt, mint járt.

– Mi lesz velünk, tanítványom? – esett kétségbe Hszüan-cang.

– Velem kell, hogy jöjjön Homoki Barát is – magyarázta a majom –, hogy amíg én megvívok azzal a fickóval, ő majd vizet húzzon.

– Ha mindketten elmentek – sópánkodott Hszüan-cang –, s itt hagytok minket ilyen nagy betegen, ki véd majd meg minket?

– Efelől nyugodt lehetsz, szentséges bodhiszattva – szólalt meg az öregasszony a sarokban. – Nem kellene ide a tanítványok, megvédünk mi titeket, mert igen megszerettünk, itt a mi házukban nem bánt titeket senkit

– Már ki is bántana? – tódította Szun Vu-kung.

– Nono! – mosolygott az anyó. – Szerencsétek van, szentatyám, hogy hozzánk kerültetek, mert odébb, a másik házban bizony nem úsznátok meg ép bőrrel!

– Hogyhogy nem úsznánk meg? – neszelt föl Nyolctilalmas nagy nyögések közepette.

– Mi itt ebben a házban öregek vagyunk már – magyarázta az anyó –, nem leljük már kedvünk

szelmeskedésben, tőlünk nyugton maradhattok. A szomszédban azonban fiatalok laknak, azok bizony titeket el nem engedtek volna, hanem mindjárt párosodni akartak volna veletek, s ha nem hajlottatok volna rá, hát kurtán végeztek volna veletek! Levágnák a húsokat, s szagosító zacskóba raknák!

– No, akkor nekem semmi bajom se esnék! – röffentett Nyolctilalmas elégedetten. – Bűdös vagyok én, bűdös a húsom is, engem nem bántanának, nem úgy, mint titeket.

– Hallgass inkább – torkolta le a majom –, kíméld az erődöt a lebetegedésre. Öreganyám – fordult az anyóhoz –, van-e vödörök?

Hozta az anyó a vödört, kötelet is hozzá, azzal elindult Szun Vu-kung Homoki Baráttal újfent, hogy vizet szerezzenek. Most már könnyebb volt a dolog: a majom viadalra kelt Ahogytetszik Halhatatlannal, közben meg Homoki Barát odament a kúthoz, s amíg azok verekedtek, elkergette a tanítványt, lebocsátotta a vödört a kútba, s meghúzta tele vízzel.

– Hagyj fel a harccal, bátyám! – kiáltott oda Szun Vu-kungnak. – Meghúztam a vizet!

Megállott viadal közben a majom erre a szóra, s fütykösével háritgatva a taoista mester csapásait, így szólt hozzá:

– Szívem szerint elsöre agyoncsaptalak volna, hogy véget vessek gyalázatosságaidnak, de aztán tisztelt bátyád, a bikadémon orcájára tekintve gondoltam, megkegyelmezek. Meg különben is, amit akartam, megkaptam, vizet szereztem, így hát békén hagyok, csak aztán ha vízért jöne még valaki, annak útjába ne állj!

De a taoista mester nem érte fel ésszel, mi jó neki, mi nem, nekitámadt a majomnak újfent. Szun Vu-kung azonban egy csapással a földre terítette, a jogart kirántotta kezéből, s négy darabba törte:

– No, te fattyúbarom! – kiáltott rá, a földre dobva a bűvös szerszám darabjait. – Fogsz még arcátlankodni?

Mukkanni se mert félelmében a másik, Szun Vu-kung meg diadallal indult haza Homoki Baráttal együtt.

– No, mikor babázol le? – bosszantotta Nyolctilalmast, mikor beléptek az ajtón.

– Ne tréfálkozz velem, bátyám – nyögte a disznó megrettenve. – Hoztatok vizet?

– Itt van a víz! – lépett elő Homoki Barát, nem akarván már tovább sanyargatni kétségbeesett társát. Örültek ám valamennyien, az öregasszony sietett hátra, s előhozott sebtlen egy kék porcelán csészét, félig megmerítette, s odaadta Hszüan-cangnak:

– Csak egy kortyot kell, hogy igyál, szentatyám – biztatta –, elhajtja ez a bajod mindjárt!

Ivott Hszüan-cang, utána Nyolctilalmas is. Ő ugyan az egész vödörrel felhajtotta volna, de az anyó megmondotta, hogy kihajtaná az belőle minden belső részét, ezért aztán csak nagy óvatosan szürcsölgetett belőle. Alig múlt el egy rizsfőzetnyi idő, oldódott mindkettejük görcse, forogni kezdett belül a hasuk, sűrű szellentetéssel. Az öregasszony behozott hamar két vödört, hogy azon megkönnyebbüljenek, nehogy kimenvén megcsapja őket a hideg. Utána jó meleg rizslevest kaptak, s lassan erejükhez tértek.

A megmaradt vizet elkérte az öregasszony, cserépflasszába töltötte, s bekaparta a földbe a ház végében.

– Jó lesz ez nekem a koporsóm árára – mondotta elégedetten.

Mikor már mind a ketten meggyógyultak, nagy hálával búcsút mondtak az öregasszonynak, s kilépve a kocsmából, elindultak tovább nyugatnak.

Az ötvennegyedik fejezet, amelyben

*Asszonyország királynője kíséri a szentatyát,
ám a majom ravasz csele a nagy bajból utat vág*

– Ez lesz itten a főváros – állt meg Hszüan-cang a lovával, amint egy városfal tűnt szemükbe az úton. – Tisztességgel tegyetek ám – szólt rá tanítványaira –, nehogy szégyent hozzatok a Tanra ennyi asszony nép között!

S valóban, aki embert a városban az utcákon előtaláltak, az mind csupa asszony volt. Amikor meglátták őket, megállt az asszony nép öregje, fiatalja az útszélen, nagy tapsolásba kezdett, s szíves örömmel kiáltozta:

– Férfiak jönnek! Férfiak jönnek! – úgyhogy alig tudtak utat törni maguknak.

– Nem vagyok én férfi, hanem csak egy ártány! – bömbölte Nyolctilalmas kétségbeesetten, amint körülfojták a fehérnépek. – Erisszetek utamra!

– Ne beszélj ostobaságot! – szólt rá a majom. – Vedd inkább elé a legcsúfabb pofádat!

Szót fogadott Nyolctilalmas, megrázta vadul a fejét, felmeresztette legyezőfüleit, megcsattogtatta félelmes agyarát, és vészjóslóan röffentett egyet-kettőt. Menekült is az asszony nép esze nélküli De azért az utcasarkokról, házak kapujából csak lesték Hszüan-cangot tovább nagy sóvárgással. Elévette hát Szun Vu-kung is, Homoki Barát is a legmordabb képét, úgy ijesztgették el az asszonyokat nagy ügyel-bajjal.

Szép s gazdag volt a város, telis-tele boltokkal, kalmárokkal, fogadókkal. Amint az egyik utcasarkon befordultak, elébük állott egy asszonyhivatalnok:

– Nem lehet ám itt a fővárosban csak úgy kószálnotok, messziről jött idegenek! – szólt rájuk hangos szóval. – Fáradjatok a Férfifogadó Szállásra, jegyeztessétek fel neveteket, hazátokat, hogy a királynőnek megjelentessem!

Elvezette őket az asszonyhivatalnok a szállásra, ottan leültette, teával kínálta. Mosolyogtak ám ott is rájuk az asszonynépek szörnyen.

– Mi járatban vagytok nálunk, messzi föld követei? – hajolt meg előttük az asszonyhivatalnok, amint megitták a teát. Elmondotta Szun Vu-kung, honnét jöttek, hová tartanak, felírt az asszonyhivatalnok mindent sorban, de amikor megtudta, hogy kivel van dolga, rögvest leborult a földre:

– Bocsássa meg vétkem kegyelmességed – mondotta nagy alázatossággal Hszüan-cangnak. – Ha tudtam volna közlegését, elébe fáradtam volna – azzal kiadta a parancsot, hogy terítsenek.

– Maradjon kényelemben kegyelmességed – állott fel aztán az asztaltól. – Megjelentem jöttét őfelségének, hogy fogadhassa majd, úti levelére rátegye a keze vonását, aztán elkísérje útjára nagy tisztességgel.

Hszüan-cang s tanítványai nagy örömmel fogtak neki a lakomának, az asszonyhivatalnok meg ment a királynői palotába, jelentette jöttüket a királynőnek. Megörvendett felettébb a hírnék a királynő, mondta is hadi vezéreinek, minisztereinek:

– Megjelent ám nekem ma éjjel álomban egy arannyal ragyogó szépséges paraván meg egy fényességes jádetükör! Tudom már, hogy ezt a jó hírt jelezték nekem!

– Micsodás jó hírt? – tolongtak a trón lépcsőjéhez az asszonyminiszterek.

– Hiszen ez a keleti földről jött férfiú nem más, mint a nagy kínai császár felséges öccse! – kiáltott a királynő. – Ő az első férfiember, ki a világ kezdete óta országunkba lépett! Csak az ég küldhette őt nekünk! Nekiadom egész gazdagságom, ő lesz a királyunk, én a királynéja, s a férfi és női nem összepárosodván, fiakat s unokákat nemz velem, örökletessé tévén országunk hatalmát! Hát nem nagy, jó hír ez?

Örvendettek nagyon az asszonyminiszterek a királynő szaván, de a Férfifogadó Szállás asszonyhivatalnoka közbeszólt:

– Jónak ítélném felségednek tervét, ámde a három tanítvány szörnyen csúf formájú, nem deli férfi ám! A felséges császári öcs ugyan délceg formájú, rangos járású, igazi királyi férfiú, de a másik három inkább szörny vagy démon.

– Hát ha így van – döntötte el a királynő –, akkor azt a hármat majd útjára bocsátjuk úti levelükkel, de a császári öcsöt itt fogjuk ám!

Meg is, egyeztek nyomban az asszonyminiszterek, hogy a fő asszonyminiszter elmegy tüstént a szállásra, házasságot szerezni a szentatyával.

Javában lakomázott Hszüan-cang a tanítványaival, amikor belépett az asszonyhivatalnok, s izgatottan mondta:

– Látogatásodra jött őfelsége főminisztere!

– Vajon mit akarhat? – fordult Hszüan-cang a tanítványaihoz.

– Gondolom, hogy a királynő kéret minket magához – vélte Nyolctilalmas.

– Tán inkább megkéret? – csúfondároskodott a majom.

– Te Szun Vu-kung – döbönt meg Hszüan-cang –, mi lesz, ha nem eresztenek minket, hanem hozzáeröltetnek?

– Bízz csak rám mindent, mesterem – nyugtatta meg Szun Vu-kung –, majd én elintézem.

De jött is már a fő asszonyminiszter, köszöntötte Hszüan-cangot nagy hódolattal.

– Micsoda erényem, érdemem van nekem, szegény szerzetesnek – szabadkozott a szentatya zavartan –, hogy így megtiszteltek?

„Micsoda szerencse országunkra – gyönyörködött el magában a fő asszonyminiszter Hszüan-cang deli alakján –, hogy ilyen derék férfiú lesz a királyunk!” Azzal megszólalt:

– Tízezerszeres boldogság neked, ó, császár felséges öccse!

– Mi boldogság várhat engem – kérdezte Hszüan-cang, rosszat sejtve –, ki a világot odahagyta?

– Ez itten az Asszonyország – hajolt meg még egyszer a fő asszonyminiszter, – itt még férfiú nem járt soha. Most, hogy áldott szerencsénkre te, felséges császári öcs, kegyeskedtél hozzánk elfáradni, királynőm szavával jövök hozzád, hogy rokonságot szerezzek köztetek.

– Nincsen nekem se fiam, se lányom – igyekezett Hszüan-cang nem érteni a dolgot –, csak ez a három megátalkodott tanítványom! Kivel akarnál te rokonságot szerezni?

– Amikor megvittem érkezésed híret őfelségének – magyarázta a Férfifogadó Szállás asszonyhivatalnoka –, igen megörvendett neki őfelsége, s elmondotta, hogy álma jelezte már neki jöttödet. Uraságodnak akarja adni egész gazdagságát, férjéül akar fogadni, hogy együtt uralkodj vele, ezért küldte hozzád főminiszterét legénykérebe.

Lehajtotta fejét Hszüan-cang, nem szólott rá egy szót se.

– Nagy férfiú! – szólt újra a fő asszonyminiszter. – Eljött a te órad, bizony meg ne tévedj! Házasodni sokfelé házasodhatnál még, de trónt nem nyernél másutt! Add beleegyezésed, felséges

császári öcs, hadd térhessek meg az örömhírrrel! Néma maradt Hszüan-cang, akár a szélütött, de eléfúrakodott Nyolctilalmas, és ormányával szaglászva így szólt a főminiszterhez:

– Eredj vissza, főminiszter, a királynődhöz, s jelentsd meg neki: a mi mesterünk szent ember, ki csak az erények gyakorlásának él, és nem leli ám kedvét országod nagy gazdagságában, országra szóló nagy szépségében. Adja ki neki gyorsan az úti levelét, hadd menjen békével útjára nyugatnak, s vegyen engem férjül!

Igen megrettent a fő asszonyminiszter erre a beszédre, felelni se mert rá. De megfelelt ám az asszonyhivatalnok:

– Férfinak még férfi volnál – mondta lekicsinylőn –, de ocsmány képeddel, szörnyű rút formáddal nem találnál bele királynőnk kedvébe!

– Mit értesz te ehhez? – vihogott a disznó. – Kosár lesz a vékony ágból, kerítés a vastagjából, melyik férfi csúf, ha bátor?

– Ne beszélj zagyvaságot, oktondi – rivallt rá Szun Vu-kung –, hagyjad mesterünkre a döntést. Ha megy, hát megy, ha nem, hát nem, ne zavarj itt össze a házasság nagy ügyét!

– Mit tennél te a helyemben, Szun Vu-kung? – fordult Hszüan-cang tanácstalanul kedves tanítványához.

– Én azt mondanám – forgatta a majom ravaszul a szemét –, jó lenne ez neked. Mikor lelnél még egy ilyen pompás alkalomra?

– De drága tanítványom – kétségeskedett Hszüan-cang –, ha engedünk a gazdagság és rang csábításának, ki megy el akkor a nyugati mennyországba a szent könyvekért? Nem hozhatunk romlást Kína császárára!

– Tiszteletreméltó császári öcs – mondta erre a fő asszonyminiszter –, nem titkolhatok el semmit előtted. Tudd meg, az a szándéka a felséges királynőnek, hogy mikor egybekél veled, három tanítványod dúsan megvendégeli, aztán kiadja nekik az úti levelet gazdag úti pénzzel, hadd menjenek el nyugatra szándékuk szerint.

– Igazad van, főminiszter asszony! – helyeselt buzgón Szun Vu-kung. – Ne is akadékoskodjunk többet ezen; itt hagyjuk nektek mesterünket, legyen ő a királyotok, nekünk meg adjátok ki az úti levelet az úti pénzzel, hogy elmehessünk nyugatnak.

Megörült ennek a fő asszonyminiszter, köszönték erősen Hszüan-cang szívbeli hajlandóságát. Nyolctilalmas még firtatta, meglesz-e az a lakoma bizonyossággal, de megnyugtatta a főminiszter, hogy abban kétség nem lehet, rögvést intézkedik, azzal nagy hálálkodva ment vissza az asszonyhivatalnokkal a királynőhöz.

– Mibe rágattál te bele engem, te átkozott majom? – ragadta mellen Hszüan-cang Szun Vu-kungot, amint egyedül maradtak. – Hogy ígérhettél ilyet a nevemben? Inkább belehalok, de én meg nem teszem

– Nyugodj meg, mesterem – felelte a majom rendületlen nyugalommal. – Hogyne ismerném én a te eszed járását? E helyt azonban, ezek közt a népek közt nem tehetünk mást, mint hogy fortélyossággal éljünk. Ha te hitedhez ragaszkodván nem engednél nekik, nem adnák ám ki az úti levelünket, nem engednék ám utunkra bennünket! Sőt, valamely rossz szándékú még nekünk támadna, hogy húsunkat levagdossa, szagosító zacskóba rakja, mit tehetnénk akkor? Jó képet nem vágnánk, hanem elővennénk rettentő erőnket, szörnyű fegyvereinket, s bizony még tán az egész ország népét mind agyonvernénk! Azt pedig hogy bírná el a te jó szíved, hogy halomra öljünk békés embereket?

– Ebben igazad van – hökkent meg a mester. – De ha a királynőnek annak rendje s módja szerint férje leszek, hogy engedhetem, hogy férfierőmet rája vesztegessen, hogy Buddhának erényét megrontsam, hitemet elhagyjam?

– Nyugodj csak meg – hunyorgott a majom. – Most, hogy beleegyeztünk, a királynő biztosan nagy pompával készül a fogadásodra. Ne utasítsd vissza, szállj fel vele a királyi hintóba, menj vele a palotába, ülj vele a trónra. Akkor aztán kérd meg, venné elő országos pecsétjét, hívasson be minket, pecsételje le úti levelünket, lássa el a saját keze vonásával, rendezzen lakomát a tiszteletünkre. Nagyot vigadunk majd akkor, aztán hívasd elő a lakoma után a királyi hintót, hogy elkísértek minket az ország határáig, s akkor lesztek férj-feleség, mikor visszatértek. Nagy örömben, vigasságban lesz akkor mindenki, senkiben sem támad gyanú vagy rossz szándék! Amikor pedig az ország határára értünk, szólj Homoki Barátnak, hogy segítsen fel téged fehér paripádra, én pedig bűvös hatalmammal lebűvölöm őket, hogy meg se moccanhatnak! Mi aztán akkor szépen elindulunk, s egy nap, egy éjjel után feloldom róluk a bűvölést, mehetnek majd haza. Nem teszünk így kárt majd senki életében, s neked is megmarad lelked üdvössége.

Olyan lett Hszüan-cang erre a beszédre, mintha mámorából ocsúdott volna fel, álomból ébredne, nem is tudta, hogy köszönje a majomnak fortélyos nagy tervét. Közben pedig jelentette a fő asszonyminiszter a királynőnek az örvendetes hírt.

Örült a királynő teljes lelkéből, ragyogott cseresznyeajka, világított ezüstös fogsora, ahogy elkérdezte, hogyan felelt meg kérésére a felséges császári öcs. El is rendelte mindjárt, hogy készítsenek nagy lakomát a tisztelt vendégeknek, maga pedig ült is már hintójába, ment szerelmes vőlegénye fogadására.

Csakhamar megérkezett a királynő fogata a Férfifogadó Szálláshoz. Félrehajtotta ott a királynő a hintó függönyét, úgy kérdezte:

– Melyik uraság a kínai császár felséges öccse?

Megmutatta neki a fő asszonyminiszter, el is gyönyörködött a királynő Hszüan-cang délceg természetében, nyájas orcájában, szép szemöldökében, két kerek fülében! Feltámadt benne a szerelmes vágyakozás, és így szólt, megnyitva cseresznye ajkait:

– Kínai császár felséges öccse, miért nem jössz, hogy elfoglald helyed a hintómban?

Veres lett Hszüan-cang ezekre a szókra egész a füléig, szégyenletében a fejét sem merte felemelni. Nyolctilalmas azonban, mellette állván, düledt szemmel, remegő ormánnyal bámulta a királynő szépséges alakját. Szemöldöke akár a jégmadár tolla, teste tagja mintha sima ürüfaggyú volna! Barackvirág pírja virított orcáján, csupa arany fénylett minden haja szálán! Szép volt, mint folyónak hullámai ősszel, karcsú, mint a bambusz, amely tavasszal kel! Csábítóan lengett piros nászruhája, gyöngyös hajék fénylett szépséges hajában! Szebb volt, mint akár a fényes hold tündére, halhatatlanok sem mérközhethének véle!

Bámulta a disznó, hogy a nyála is elcseppent, elzsibbadt az ina a nagy gyönyörűségtől. Végtere a királynő kiszállt hintójából, kézen fogta a szentatyát, úgy segítette fel maga mellé. Remegett Hszüan-cang, akár a nyárfalevél, csak Szun Vu-kung biztatta loppal, hogy ne féljen csak semmit, rendjén lesz majd minden.

Meg is érkeztek csakhamar a királyi palotába. Ott már várta őket a pompás lakoma. Jött persze nyomukban a három tanítvány is, kiváltképp Nyolctilalmas, aki el nem engedte volna egy világért a lakomázást. A fő asszonyminiszter nagy gonddal böjtös ételeket terített a szerzeteseknek, s így invitálta befelé őket:

– Szerencsés nap ez a mai, boldog órák, hogy királynőnk egybekel a császár felséges öccsével! Holnapi nap már új korszak kezdődik, férfiú lép a trónra!

Nagy örömmel fogta kézen a királynő Hszüan-cangot. Az azt se tudta, hová legyen zavarában. Lakomához ültek a gyönyörűséges szép palotában, amelynél a kínai császáré se lehetett külön! Tündérezene zendült, s a királynő maga kezével nyújtotta a poharat jövendő élete párjának. Böjtös volt az ital is, szerzetesnek való, megihatta Hszüan-cang nyugodtan.

Lakoma végeztével felállott Hszüan-cang, s a királynőhöz lépett, összetette kezét papi módra:

– Köszönöm a dús lakomát, felség – mondta –, elég volt a borból. Jerünk tróntermedbe, hogy aláírhasd az úti levelet, hogy e három embert még idejekorán elkísérhessük útjára nyugatnak.

Hajlott a szóra a királynő, karját a szentatya karjába öltötte, úgy mentek az Arany Harangok Csarnokába. Ott a királynő már kínálta volna Hszüan-cangot a trónszékkal, de a jámbor szerzetes hogy is fogadta volna el! Azzal védekezett, hogy holnapi nappal lesz csak az egybekelés, nem méltó ő még arra a helyre.

Így hát a királynő foglalt helyet a trónon, Hszüan-cangnak odahoztak bal felől melléje egy aranyos karszéket. Előhozta úti batyuból Szun Vu-kung az úti levelüket. Nézte, olvasta a királynő a kínai császár írását, a sok ország fejedelme pecsétjét, írását, amiken átmentek. Csudálkozott azon, hogy a tanítványok nevei nincsenek benne. Elmondotta erre Hszüan-cang, három tanítványa csodás megtérését, hogy ők nem Kína országából jöttek ám, hanem útközben szegődtek hozzá, s messzi országokból származnak.

– No – mondta a királynő – akkor beírom én ide az ő nevüket is, hiszen ők mennek majd tovább az úti levéllel – s tust, ecsetet hozatott, dúsan megmártotta, s felrótt a levél hátára ecsete illatos hegyével Szun Vu-kung, Csü Vu-neng s Sa Vu-csing nevét. Aztán elévette országos pecsétjét, ráütötte, nevét is ráírta, úgy adta vissza Szun Vu-kungnak.

Ezután a királynő meg akarta ajándékozni az utasokat arannyal, ezüsttel, de bizony nem fogadták el, mondván, hogy szerzetesek azt el nem fogadhatják, koldulásból élnek. Kínálta aztán őket drága szép selyemmel, de a szerzetesek nem öltöznek abba, hálásan köszönték, el nem fogadhatták. Adott hát végül a királynő három mérő rizst nekik, amit Nyolctilalmas nagy örvendezéssel rakott a poggyászba s kapta a vállára.

Hszüan-cang ekkor megkérte a királynőt, hogy kíséren el már akkor a három tanítványt az ország határáig. Nem gondolta a királynő, hogy fortély van a dologban, befogatott szívesen a királyi hintóba, s felszállott rá Hszüan-canggal, odahajtotta illatos vállát a vállára, elindultak a három tanítvánnyal együtt. Ahol mentek, minden házban füstölőt égettek, nagy örömmel vigadoztak a nagy nap örömére. Mikor aztán a város nyugati kapujához értek, odalépett a három tanítvány a királynő kocsjához:

– Nem kell tovább kísérened bennünket, királynő – mondták –, búcsúzzunk el itten.

Hszüan-cang is leszökött a hintóból, összetette kezét a királynő előtt:

– Térj haza, felség – kérlelte –, engedj engem az utamra a szent könyvek után.

Elváltozott színében a királynő ennek hallatára, megragadta Hszüan-cangot, úgy rimánkodott:

– De hiszen neked adom, császár felséges öccse, minden gazdagságom, férjemuram leszel, holnap trónomra lépsz, a királynéd leszek, elköltöttük együtt a nász lakomát is, mért fordult meg szíved?

De erre a rimánkodásra csak Nyolctilalmas gerjedt föl! A füle is felmeredt nagy buzgal-mában, amint odalépett a királyi hintóhoz, s ráförmedt a királynőre:

– Mink, szerzetesek, már hogy is kelnénk egybe a tiféle piperés vázakkal? Engedd útjára mesteremet!

Úgy megrémült a királynő a disznó csúfságától, hogy a lelke is majd elszállt, alétan roskadt le a hintó ülésére. Homoki Barát felsegítette a szentatyát lovára, s már épp útnak is indultak volna, mikor az útfélről egy asszony rontott elő:

– Hová mész, kínai császár felséges öccse? – rikácsolta. – Gyere velem szelet-holdat játszani!*

– Lator fajzat! – emelte ütésre Homoki Barát a botját, de az asszony egy szempillantás alatt forgószéllé változott, nagy zúgással-búgással megragadta Hszüan-cangot, és eltűnt vele nyom nélkül.

* *Szelet-holdat játszani* – szerelmeskedni.

Az ötvenötödik fejezet, amelyben

*buja démon bár reá ront Hszüan-cangra,
igaz szívét és hitét meg nem ronthatja*

Szun Vu-kung s Nyolctilalmas éppen mozdulatlaná bűvölték volna a királynőt egész kíséretével, amikor hirtelen forgószél zúgását, Homoki Barát kiáltását hallották. Körülnéztek gyorsan, hát mesterük nem volt sehol.

– Ki ragadta el mesterünket? – kérdezte a majom megdöbbenve.

– Egy asszonyszemély vitte magával forgószél képében – hebegte Homoki Barát.

Nagyot füttyentett erre Szun Vu-kung, felugrott a levegőégbe, a felhők hátára, szeme fölé emelte tenyerét s körülnézett, de csak egy sötét fekete porfelhőt látott eltűnni északnyugat felé.

– Öcsém! – kiáltott le a magasból. – Hamar, kapjatok felhőre ti is, gyerünk utánuk!

Elszáguldott a három tanítvány a felhők hátán a fekete porfelleg nyomában. A királynő kísérete megdöbbenve rogyott térdre az út porában, s ijedten kiáltották:

– Hiszen ezek égen járó szent arhatok valósággal! A császár felséges öccse pedig igazi szent! Hová tettük a látó szemünket, hogy kínai férfiúnak néztük? Ne búsuljon utána felséged – vigasztalták a királynőt –, úgysis hiába pazaroltuk volna rá egész lelkünk erejét! Szálljon fel felséged szépen hintájába, térjünk meg hazánkba.

Szomorú szégyenkezéssel tért haza a királynő, a három tanítvány meg száguldott egyre a felhőket taposva a fekete forgószél nyomában. Egyszer csak egy falat pillantottak meg a levegőégből. Ragyogó kék kövekből volt rakva, szélvédő fal lehetett. Amint közelebb érkeztek, látták, hogy a fal mögött egy kétszárnyú kőkapu tátong, felette felírás:

– Gyilkos Méreg Hegye, Lant Barlangja – böngészték ki az értelmét. Nyolctilalmas már akasztotta is volna bele éles gereblyéjét a kapuba, de Szun Vu-kung visszarántotta:

– Ne hamarkodjunk el, öcsém – szólt rá. – Ide jutottunk ugyan a fekete forgószél nyomán, de még nem tudhatjuk, hogy jó helyt vagyunk-e. Minek bolygassuk fel, ha nem ez az a démon? Várjatok csak itt a lóval, poggyással, majd én kikémelem. Méhecskévé változott a majom, úgy röppent be az ajtó nyílásán. Kapuk során végigszállva végezetül egy virágos lugast pillantott meg. Egy nőstény démon trónolt a lugasban, körülveve szépruhás szolgálólányokkal. Látszott, hogy valamin mindannyian nagyon örvendeznek. Közelebb szállt Szun Vu-kung, letelepedett a lugas keresztgerendájára, onnét fülelt lefelé. Egyszer csak két szolgáló lépett be, gőzölgő tálakkal.

– Kész az éték, úrnők – mondták. – Böjtös is van, húsos is van.

– Vezessétek be akkor őfenségét – tapsolt a kezébe a nőstény démon.

Bevezette két szolgáló Hszüan-cangot, valahonnét a hátsó szobákból. Sárga volt az arca, fehér az ajaka, vörös volt a szeme, s könnyezett.

– Méreg érte a mestert! – döbönt meg Szun Vu-kung.

A démonasszony a szerzetes elébe sietett, gyöngéd ujjáival – olyanok voltak azok, akár a tavaszi harmatos hagyma szára! – megfogta a kezét:

– Nyugodj meg, felséges császár öccse. Igaz ugyan, hogy ez a hely nem ér fel Asszonyország királynőjének palotájával, akkora gazdagságom sincsen, de csendes, nyugodt hely ez, ahol kedvedre imádkozhatsz, szútrákat olvashatsz. Én meg a te hitbéli párod leszek, együtt éljük majd le életünket.

Nem szólt Hszüan-cang erre egy szót sem. A démon folytatta:

– Ne haragudj, ne bánkódjál. Tudom én, hogy a királynő lakomáján alig ettél, ittál. Itt van, íme, húsos tészta, böjtös tészta, egyél belőlük kedvedre a nagy ijedségre.

Elgondolkodott magában Hszüan-cang:

„Ha nem szólok, nem eszem – vélte –, ez a démonasszony nem olyan ám, mint a királynő volt, mert az emberi lény, tudta, mi az illedelem. Ez a démon meg még tán kárt tesz bennem... S a tanítványaim se tudják, hová kerültem – forgott a fejében –, hiába veszítsem el az életemet?” Összeszedte hát magát, s megszólalt:

– Micsoda ételek ezek?

– Ez itten emberhúsos gombóc – magyarázta nyájasan a démonasszony –, ez meg tészta gombóc. Persze hogy Hszüan-cang a tésztaát választotta. A démon teát hozott, de csak kínálta volna a szerzetest az emberhúsos étekkel is. Hallgatta mindezt Szun Vu-kung a lugas tetejéből, hallotta a démonasszony incselkedéseit, s megrettent, hogy tán megzavarja a szentatya tiszta lelkét. Leugrott hát a lugas földjére, visszaváltozott igaz alakjára.

– Mit arcátlankodsz, te fattyúbarom! – rivallt rá a démonra, fütykösét pörgetve.

Felugrott a démonasszony, amint a majmot meglátta, tűzlángot lövellt a szája.

– Hé, szolgálók! – kiáltotta. – Vigyétek ki őfenségét! – aztán valahonnét felragadott egy háromágú vasvillát, s kiugrott a lugas elé

– Hogy mertél a házamba lopózni, engem kikémlelni, te pimasz majom? – szitkozódott. – Meg ne fuss, majd adok én neked ezzel a vasvillával!

Fütykösét emelte a majom a villa elébe, heves küzdelemben hátrált a kapu felé. Kijutottak már a barlang elébe. Nyolctilalmas, amint a csatazajt meghallotta, nagy hirtelen Homoki Barátra hagyta a lovat, poggyászt, és sietett bátyja segítségére. Amint a démonasszony meglátta a disznót, elüvöltötte magát, tüzet fújt az orrából, füstöt a szájából, s annyi keze nőtt hirtelen, hogy számlálni se tudták.

– Azt se tudod már, Szun Vu-kung, előre lépj-e vagy hátra! – gúnyolódott a viadal közben. – Ismerlek ám téged, de te engemet nem! Még ha az öreg jönne ide, az is félne tőlem, mit akartok hát, ti két torzonborz? Gyertek csak, majd megkapjátok a magatokét!

Harcoltak már jó ideje, de nem tudta legyőzni egyik se a másikat. Végül aztán a démonasszony valahogyan úgy megdöfte Szun Vu-kungot a feje búbján, hogy feljajdult belé, nem állta már a harcot tovább, megfutott.

Nyolctilalmas is látta, hogy ennek a fele se tréfa, meghátrált ő is.

Ment vissza a démonasszony a barlangba győzelmesen, Szun Vu-kung meg fogta a fejét, s jajgatott hozzá.

– Mi van veled, bátyám? – lépett hozzá meghökkenve Nyolctilalmas. – Már kezdtük volna megszorogatni, miért futottál meg egyszerre? Nem láttam, hogy sebet kaptál volna, mitől fáj a fejed?

– Elővette volna tán a fejláz? – vélekedett Homoki Barát.

– Dehogy, dehogy! – nyögte Szun Vu-kung. – Hanem a harc közben, mikor látta már a démon, hogy nem bír velem, valami fegyverrel úgy fejbúbon szúrt, hogy alig állom ki a fájdalomtól, azért futottam meg.

– Bezzeg máskor mindig azzal hengegtél – vigyorgott kárörvendve a disznó –, hogy ilyen meg olyan edzett a koponyád, mért fáj hát a szúrás?

– No, vedd csak el a kezed, hadd nézzem meg – mondotta Homoki Barát. – Nem tört be! – állapította meg megkönnyebbülten.

– Lemegeyék Asszonyországba – ajánlkozott Nyolctilalmas –, hozok rá valami gyógyírt.

– Be se tört, meg se dagadt – nyögte csüggedten a majom –, mit használna rá a gyógyír?

– No lám – állapította meg Nyolctilalmas elégedetten –, nekem a hasam fáj, neked most meg a fejed.

– Ne bosszantsátok már egymást – szólt rájuk Homoki Barát. – Későre jár már az idő, bátyánknak is sajoj a feje, mesterünkről se tudjuk, él-e, hal-e, tegyük már valamit!

– A szentatyának semmi baja – nyögte Szun Vu-kung. – Láttam odabent, hogy ajnározza az a nőstény démon – s elmondotta, mit látott, mit tapasztalt.

Nyolctilalmas amellet volt, hogy híjják ki harcra a démonasszonyt, akármilyen későre is jár már, nehogy elcsábíthassa a mestert, Homoki Barát azonban úgy vélekedett, hogy tegyék el másnapra a viaskodást, hiszen Szun Vu-kung úgysem képes viadalra sajoj fejével, meg aztán állhatatos lélek a szentatya, nem veszi őt le a démon egykönnyen a lábáról. Ebben aztán meg is egyeztek, s nyugovóra tértek.

Közben kifújta magából a démonasszony dühét, gonoszságát, felöltötte legszebbik csábító orcáját. Bezáratta a kapukat elől is, hátul is, azután azt mondta:

– Tegyétek rendbe ágyasházamat, gyűjtsatok gyertyát, füstölőket, aztán kéretem öfenségét, mert ma éjjel örömet akarok váltani vele! – s amikor Hszüan-cang előjött, elébe ment teljes megejtő szépségében, megfogta a karját:

– Nagy vagyonnál; nemességnél többet ér, ha velem élnél – duruzsolta a fülébe. – Legyünk egymással férj-feleség, vigadjunk kedvünkre.

Hszüan-cang tehetetlenségében a fogát csikorgatta. Dehogysis ment volna, de féltette életét, ezért aztán csak követte a démont remegő inakkal. Lesütötte szemét, összefogta száját, rá se pillantott sem a szépséges bútorokra, sem a csábító démonra. Az asszonynak pergett a nyelve, szerelem esőjét, kéjek felhőjét lehelte, de Hszüan-cang hallgatott. Szeme rá nem nézett gonosz szépségére, csábító, buja beszéde nem jutott fülébe. Hímes, ékes szépség néki akár trágya, csak világ szemetje aranygyöngy pompája, hiszen elmélkedés egész élete, nem tér le Buddha útjáról lábnyomnyira se. Hogy is indulna meg szíve jádetest-illatán, ha tökéletesbedésén jár csak az esze?

A démonnő élet elevenje, szívében végtelen tavaszi kék, a szerzetes halottá meredve, elméjében csak a szent révület él. Az egyik, akár lágy jade, langyos illat, a másik holt hamu, szárazra szikkadt. Amaz kibontja az ágyat, hogy szítana parázna vágyat, emez övét szorosra fogja, egész szíve nyugtalanság foglya. Amaz mellre tapadni, tagokat összefonni, főnixként párosodni akarna, emez térne már kolostorba, mereven ülve meredne falra, mint Bodhidharma!* A démonnő már oldja köntösét, húsa illatát, bőre csillogását árulón kitarja, de a szerzetes szorosra vonja övét, esetlen tagjait elrejt, bezárja.

– Vár a párna, üres az ágyam, miért nem hálsz velem? – Tar fejfel, daróc csuhában hogy illik hozzám szerelem? – Szépségem Hszü Siét* meghaladja, övénel csábítóbb, különb!

– Jüe királyát őmiatta fedte el hamar a sárga föld!

* *Meredne falra, mint Bodhidharma* – Bodhidharma vagy Dharma, a csan-buddhizmus alapítója, aki i.sz. 520-ban érkezett Kínába, kilenc évig elmélkedett egy barlangban, annak falát nézve.

* *Hszü Si* – Legendás kínai szépség, akit a dél-kínai Jüe fejedelemség uralkodója (i.e V. sz.) eszközül használt ellensége, Vu király országának meggyöngyítésére és elveszejtésére. Nem Jüe királyának pusztulását okozta, ahogyan a szövegben áll, hanem Vu királyát.

– Bár halnánk kéjben, virágok alatt, s lelkünk szerelem foglya maradna – emlékszel e versre?

– Kincsként őrizem férfi voltomat, könnyelműen pazarolni azt rád, piperés váz, hogy is lehetne?

Így küzdöttek ők egymással éjszakán át, s Hszüan-cang állhatatos maradt. Megharagudott: ekkor a démonasszony, gúzsba köttette a szent szerzetest a szoba sarkában, ő maga meg elfújta a lámpást, aludni tért.

Hajnallott, hármát szólott már a kakas. Feltápáskodott Szun Vu-kung, s örömmel vette észre, hogy nem fáj már a feje, csak viszket.

– Bezzeg viszkethetett a szentatyának az éjjel! – vigyorgott erre Nyolctilalmas.

– Hagyd abba a szájalást – szólott rá Homoki Barát. – Kivilágosodott már, gyerünk gyorsan, fogjuk meg a démont! Szun Vu-kung és Nyolctilalmas elindult megint, hogy megmérkőzzék a démonasszonnyal. Amikor a barlang közelébe értek, Szun Vu-kungnak eszébe jutott, hogy nem ártana előbb kikémleni, mi történt.

– Mert – mondotta társának – ha a démon mesterünket elcsábította, megrontotta, ha erényén csorba esett, akkor akár mehetünk is világgá, mindenki amerre lát. Méhecskévé változott a majom megint, úgy surrant be a barlangba. Aludtak még a démonok valamennyien, észre se vették, hogy fölkel már a nap. Szun Vu-kung hamarosan meglelte mesterét a sarokban gúzsba kötve. Odaröppent hát a fejére, s megszólította halkán:

– Mesterem!

– Megjöttél, Szun Vu-kung? – riadt fel Hszüan-cang. – Mentsd meg az életem! – s elmondotta panaszos suttogással, mi szenvedést kellett kiálljon az éjjel. – Idekötöztetett – panaszolva keservesen –, hogy ruhám meg sem oldhattam, meg se tisztálkodhattam, csak azért, mert nem hajlottam a szavára! Mentsd meg, ó, tanítványom, mesteredet, hadd mehessek el a szent könyvekért!

Olyan keserűséggel hangzott Hszüan-cang szava, hogy felriasztotta a démonasszonyt. Megfordult az ágyában, ahogy a szentatya szavának végét meghallotta, leugrott az ágyról, s rákiáltott kegyetlen hangon:

– A férjem nem lennél, de szent könyvekért mennél? Kisuhant Szun Vu-kung erre a barlangból, sietett társához, s elmondotta neki az örömhírt: nem tántorodott meg a mester! Annak se kellett több. Fogta máris gereblyéjét, megverte vele a kőkaput, hogy csak úgy röpültek a köszilánkok, s hitta harcra a démonasszonyt.

Fogta a démonasszony a háromágú vasvilláját, ment nagy dühösséggel megharcolni a disznóval. Egymásnak mentek egyszer-kétszer, amikor Szun Vu-kung is beleavatkozott volna már a harcba, de a démon egyszerre megint elévette azt a szörnyű láthatatlan fegyvert, s megszurta vele istenesen Nyolctilalmas orrát. Elbődült a disznó, megfutott rögtön nagy ijedten. Megrettent Szun Vu-kung is, követte társát, a démonasszony pedig nagy diadallal tért vissza barlangjába.

Most meg Nyolctilalmas orra sajgott kegyetlenül, s a majom nevette. Töprekedtek, tanácskoztak, mitévők legyenek, amikor dél felől egyszer csak egy asszonyságot láttak közeledni a hegy oldalában. Kosár volt a karján, tele szedett zöldséggel. Homoki Barát már ment volna oda hozzá, hogy megkérdezze, micsodás démon ez s mi a fegyvere, hogy így elbánik mindenkivel, de Szun Vu-kung visszafogta:

– Megállj csak – szólott rá –, majd én megyek. – S jól is cselekedte, mert alighogy odanézett, hát látta, hogy csodafelhő szállong az asszonyság feje fölött.

– Boruljatok le, testvérek! – kiáltott rögtön társaira. – Hiszen ez maga a bodhiszattva!

Hangos imádkozással, összetett kézzel fogadták mindhárman Kuan-jint, a nagy

Avalokitesvarát. Az meg, látván, hogy megismerték, fellebbent a levegőégbe csodafelhője hátán, igaz alakjában. Ő volt az, a halfogó kosaras Kuan-jin. Elpanaszolta neki a majom, milyen bajban vannak.

– Ez a démon igen veszélyes ám – hagyta helyben a bodhizattva, amikor megtudta, kibe botlottak. – A háromágú vasvilla nem más, mint a tulajdon, természetből fogva nőtt ollós lába, amivel pedig megdöfött benneteket, az a horgas fullánkja, mert ez a démon skorpiószellem. Annak idején a Mennydörgő Hang Kolostorában hallgatta Buddha tanítását, de egyszer a Tathágata véletlenül fellökte kezével, s akkor megdöfte Buddhát is. Buddha nagy fájdalomában akkor a gyémántvillám testőrző isteneket küldötte ellene, de neki sikerült idemenekülnie. Csak egyvalaki tud tőle megmenteni titeket, és az az ég keleti kapujánál, a Fényesség Palotájában lakozó Kakascsillag. Még én se merek különben a közelébe menni.

Köszönte a majom a jó tanácsot nagy háladatossággal, sietett is fel a mennyek országába, az ég keleti kapujához. Dolga lett volna éppen a Kakascsillagnak, a Jåde Császárhoz készült jelentéstételre, de amint a Nagy Szent szavát meghallotta, azonnal indult le vele a földi világba, még teával se kínálta vendégét, annyira sietett.

Amikor odaérkezett a Kakascsillag, nagyokat nyögött épp a disznó, mert sajgott még az orra, hogy a démon megszúrta.

– No, gyere csak ide – mondotta a Kakascsillag –, mindjárt meggyógyítlak – s megsimogatta Nyolctilalmas ormányát meg Szun Vu-kung feje búbját, elmúlt a fájás, a viszketés menten. Aztán persze mentek, hitták viadalra a skorpiódémont.

Jött a démonasszony nagy dühösen, hogy az ajtaját megverték. A majom s a disznó csak egy-két csapást váltott vele, aztán megfordultak, megfutottak. A démon persze üldözőbe vette őket, de ahogy kiért a barlang előtt a hegyoldalra, megrázta magát a hegycsúcson ülő Kakascsillag, s kakassá változott. Harciasan rázta dupla taraját, felemelte fejét – lehetett vagy hat-hét láb magas! –, s rákukorékolt a démonra.

Rögvest valódi alakjára változott a démon. Hatalmas skorpió volt, akkora, akár egy lant. Még egyet kukorintott a Kakascsillag, s a skorpiódémon holtan vágódott el a földön.

Nyolctilalmas végtelen dühvel esett neki ellensége hullájának, gereblyéjével kásává verte. A csillag, dolgát végezvén, sebesen felhőre kerekedett, sietett vissza a mennyekbe, meg se várta a köszönetet, hálát. A három tanítvány sietett a barlangba. Térdre borulva fogadták őket a szolgálók. Nem démonok voltak ám, hanem Asszonyországból rabolta a démon őket.

A tanítványok kiszabadították mesterüket, a megszabadított fehérnépeket útbaigazították hazájuk felé, ők meg, miután megvacsoráltak s tüzet vetettek a barlangra, elindultak tovább nyugat felé.

Az ötvenhatodik fejezet, amelyben

*Szun Vu-kung a rablókat agyonveri,
de mestere őt ezért elkergeti*

Jól benn jártak már a nyárban, amikor útközben megint egy hegyhez jutottak. Meredek volt a hegy, ugyancsak igyekezniük kellett, hogy előrejussanak.

Ahogy átérték a hegyen, a nyugati oldalon lejutottak egy sík földre. Nyolctilalmas éhes volt

már, el is fáradt, átadta hát a terhet Homoki Barátnak, ő maga meg fogta gereblyéjét, hogy megbiztatja egy kicsit a paripát gyorsabb menésre. De bizony a paripa a füle botját se mozgatta a disznó hadonászására, csak kocogott tovább szép tempósan.

– No, majd én – vette elő Szun Vu-kung a fütykösét. Megsuhintotta, nagyot kiáltott, ettől aztán megugrott a ló, száguldott, akár a nyíl. Nemhiába volt Szun Vu-kung istállómeister hajdan a mennyekben, féltek tőle a lovak! Hszüan-cang hiába rángatta a kantárszárát, vágatott vele a ló eszeveszetten. Vagy húsz mérföldnyi rohanás után lassúbbodott csak meg a járása, váltott át lépésbe. Ahogy békésen poroszkált tovább, egyszer csak gongszó dördült, s harminc-egynéhány lándzsás, kardos, fütykösös ember állta el Hszüan-cang útját hangos kiáltással.

– Hová tartasz, barát? – rivalltak rá. Hszüan-cang lebukott a lóról ijedtében, lekuporodott a földre az út mellett, úgy nyögte:

– Nagyurak, hagyjátok meg életemet!

– Nem bántunk mi téged – lépett oda hozzá a rablók két vezére –, csak fizess meg az úti váltságot! Hszüan-cang akadozó nyelvvvel vallotta meg, kicsoda, micsoda ő, honnét jött s merre tart.

– Koldulásból élek én, nagyuraim – szepegte –, honnét lenne kincsem, pénzem úti váltságra? Könyörüljetez rajtam, engedjetez utamra!

– Márpedig mi olyanok vagyunk, akár a tigris! – meregette szemét a két rablóvezér nagy dühösen. – Kincset, pénzt akarunk mi, nem ám könyörülettel lenni! Ha nincsen pénzed, kincsed, akkor vedd le a ruhád, hagyd itt a lovad, úgy majd áteresztünk.

– Ó, szent Amitábha! – fohászzkodott fel Hszüan-cang. – Hiszen ezt a ruhát is úgy koldultam össze* diribről darabra, mindenféle rongyból magam varrtam össze! Ha ezt rólam lehúzzátok, mért hogy mindjárt meg nem öltök? Hiába vagytok akkor ebben az életben derék vitézek, következő éltetekben majd barmokká lesztek!

Haragra gerjedtek a rablók erre a beszédre, már a fütykösüket emelték, hogy megverjék Hszüan-cangot. A szentatya nagy szorultságában, bár sose hazudott még világéletében, nagy sebesen füllenteni kezdett:

– Ne bántsatok, nagyuraim! – könyörgött sebesen. – Utánam jön kicsiny tanítványom, ideér nemsokára, annál van némi ezüst, majd odaadja nektek!

– Nem fogsz ki rajtunk, barát! – morogták a rablóvezérek. – Kössétek meg! – adták ki a parancsot.

Fogták a rablók Hszüan-cangot, felkötötték egy fára jó magasan. Közben a három tanítvány lélekszakadva igyekezett mestere nyomában.

– Nicsak! – nevette el magát Nyolctilalmas, amint Hszüan-cangot meglátta a fán. – Milyen kedve támadt mesterünknek, hogy felmászott a fára, s most ott hintálja magát?

– Ne locsogj ostobaságot! – förmedt rá a majom. – Nem látod, hogy odakötötték a mestert? Gyertek csak szép lassan, majd mindjárt megnézem, mi lett vele! – Azzal felhágott egy közeli dombra, onnét figyelte merően. Csakhamar meglátta a rablókat.

– Micsoda szerencse! – dörzsölte össze a kezét elégedetten. – Házhoz jön a portéka!

Megrázta magát Szun Vu-kung, s egyszeribe kis növendék szerzetessé változott fekete csuhában, batyuval a hátán. Megszaporázta a lépést, s csakhamar odaért mesteréhez.

– Mi történt veled, mesterem? – kiáltotta szörnyülködve, mikor közelebb ért. – Kik ezek a gonosz emberek?

* Hiszen ezt a ruhát is úgy koldultam össze – elvben a buddhista szerzetesek csuhája összekoldult rongyokból volt varrva.

– Tanítványom! – nyöszörögte Hszüan-cang. – Miért nem mentesz meg, mit kérdezősködöl?

– Mit akarnak ezek? – fecsegett a majom tovább jámborul.

– Útonállók – magyarázta Hszüan-cang türelmetlenül –, megkötöttek engem, mert pénzt akarnak, s nálam nem volt! Csinálj már valamit, mert különben a lovat is itt kell hogy hagyjuk!

– De ügyefogyott vagy, mesterem! – nevette el magát Szun Vu-kung. – Sok szerzetes szaladgál a világban, de még egy ilyen aligha! Kína császára küldött el téged nyugat egéhez, Buddha imádására, hogy adhatnád oda akárkinek is a sárkányparipádat?

– De tanítványom – siránkozott Hszüan-cang –, engem meg kötöztek, meg akartak verni! Mit tegyek?

– Mit mondtál nekik? – kérdezte Szun Vu-kung fejcsóválva.

– Már úgy volt, hogy agyonvernek – vallotta be a szentatya –, nem tehettem mást, kiadtalak téged.

– Kiadtál?

– Azt mondtam, hogy nálad van pénz – Hszüan-cangnak szemmeláthatólag nehezére esett a vallomás –, hogy meg ne verjenek, hogy magamat mentsem.

– Jól tetted! – nevette el magát Szun Vu-kung. – Vállalom a kiadatást! Egy hónapban megtehetnéd hetvenszer is, nyolcvanszor is, mind kapóra jönne nekem!

Beszélgetés közben a rablók körbefogták őket.

– No, barátocska! – rivalltak rá Szun Vu-kungra. – Azt mondta a mestered, nálad van a pénze. Add csak elő hamarost, akkor megmenekedtek! De ha csak egy félszóval is nemet mondasz, kiverjük belőletek a szuszt!

Szun Vu-kung letette a batyuját, s jámborul felelte:

– Ne lármázzatok, tisztelt uraságok. Van valamicske pénz ebben a batyuban. Nem sok ugyan: patkőezüst vagy húszegynéhány, cifra ezüst is húsz-harminc, diribdarab meg nem is tudom, mennyi. Ha akarjátok, még a batyut is elvihetitek, csak mesteremet ne bántsátok. Meg van írva a régi könyvekben, hogy az erény csak előlvaló, gazdagság, kincs hátulvaló. Hátulvaló dolog ám bizony! – forgatta a szemét nagy ájtatossággal. – Mert mink, papi személyek, koldulásból élünk, s ezért aztán, ha nagy pappal találkoztok, annak pénze is van, ruhája is van, mire való az neki? Csak mesteremet eresszétek el, nektek adok mindent!

– Ez aztán ügyibevaló barátocska – néztek össze a rablók –, nem olyan ügyefogyott, mint a mestere! No, engedjétek el! – szóltak a többieknek.

Feloldozták Hszüan-cangot, az meg örült, hogy magát menthette, ugrott fel a lóra, s vágatott vissza az útra, nem gondolva azzal, hogy vajon Szun Vu-kung él-e, hal-e.

– Hó, hó! Rossz úton mész! – kiáltott utána Szun Vu-kung, azzal felkapta a batyut, hogy utánaeredjen.

– Hová mennél? – fogták körbe a rablók. – Hagyd itt az úti váltságot, különben kicsinálunk! – Ha már így mondjátok – vigyorodott el Szun Vu-kung –, osszuk meg harmadába.

– Agyafürt fickó ám a barátocska! – állapították meg elismeréssel a rablók. – Átejtené a mesterét! No, jól van hát! Vedd csak elő, hadd lássuk. Ha sok, hagyunk neked is belőle, jó lesz élelemre!

– Én nem így gondoltam, testvérek – mosolygott Szun Vu-kung jámborán. – Honnét lenne nekem pénzem? Hanem majd ha kifosztotok valakit, abból hadd részeljek én is!

– Hej, te barát! – haragudtak meg a rablók. – Azt se tudod te, mitől élsz, mitől halsz! Nemhogy nekünk nem adnál, hanem még tőlünk követelsz? Nesze neked! – s zuhogtak a füty-

kösök, furkósbotok a majom fejére.

Állta Szun Vu-kung a verést nagy ártatlansággal, mintha semmi lett volna, aztán megjegyezte széles nevetéssel:

– Ha csak így vertek, testvérek, püfölhettek esztendőig, tavasz jöttéig, az se lesz igazi verés!

– Micsoda kemény feje van ennek a barátnak! – eresztették le a rablók elszörnyedve a fegyvert.

– Kérem, kérem – hajlongott a majom szerényen –, ez igazán túlság! Láttam én már különbet is.

Ezen megint megdühödtek a rablók, csépeltek tovább Szun Vu-kungot.

– Szűnjék haragotok, tisztelt uraságok – vette ki Szun Vu-kung füléből a fütyküst tú formájában. – Nekünk, papi személyeknek, nincs ám pénzünk úti váltságra, nem adhatok nektek mást, mint ezt a tút.

– Ez már aztán több a soknál! – háborogtak a rablók. – Elengedtünk egy gazdag papot, s fogtunk helyette egy éhenkórász kopasz szamarat! Mit kezdjünk evvel a túvel? – s fenyegetően vették körül a majmot. Az pedig megdörzsölgette a tút az ujja közt, meglóbálta, s lám, egyszerre csészényi vastag fütykössé növekedett.

– Hű! – hökkentek vissza a rablók félelemmel. – Ez a barátocska varázsolni is tud ám!

Szun Vu-kung meg belevágta a fütyküst a földbe maga elé, s elrikkantotta magát:

– Fogjátok, uraságok! Nektek adom!

Nekiesett a két rablóvezér a fütykösnek, rángatták volna, de olyan volt az csak, mintha szitakötő birkózott volna egy kőoszloppal, vonalnyira se bírták mozdítani. Hogyisne, hiszen tizenháromezer és ötszáz font súlyos volt a kézrejáró bűvös fütykös!

Előlépett ekkor a majom, fölemelte könnyedén, hatvágást csinált vele, aztán a rablókra bökött vele, s így kiáltott:

– Nem jól szolgált a szerencsétek, hogy Szun Vu-kungba botlottatok!

Megint nekitámadtak a rablók, most már félelmükben, de Szun Vu-kung csak nevette őket:

– Verhettek addig, míg a kezetek elfárad! – kiáltotta. – Hadd üssek már én is egyet, az lesz az igazi! – azzal meglóbálta megint a fütyküst, hogy olyan vastag lett, mint egy kút kávástul, s hetven-nyolcvan lábnyi hosszú. Akkor aztán úgy hókon törülte az egyik rablóvezért, hogy menten a fűbe harapott, mukkot se szólt többet.

– Hé, te pimasz kopasz! – káromkodott a másik rablóvezér. – Úti váltságot nem fizetsz, hanem még agyonversz itt minket?

– Várj csak egy kicsit! – kiáltotta Szun Vu-kung széles jókedvében. – Mindjárt agyonverdeslek én valamennyiőtöket, írmagotok se marad! – s fogta fütykösét, agyoncsapta a másik vezért is. A többit már persze a rablók nem várták meg, hanem elhánytak lándzsát, fütyküst, s ahányan voltak, annyifelé szaladtak.

Közben Nyolctilalmasnak s Homoki Barátnak sikerült utolérniök mesterüket, aki a rablóktól való félelmében különben világgá ment volna lovastul. Nagy szörnyülködve hallgatták, mi történt.

– Eredjetek gyorsan – parancsolta Hszüan-cang végezetül –, mondjátok meg Szun Vu-kungnak, szörmentén forgassa ám a fütykösét, nehogy agyonverje azokat a rablókat! Nyolctilalmas engedelmesen elsietett, s már messziről kiáltozta:

– Ne üsd, bátyám ! Ne üsd!

– Kit ütnék én? – tette magát a majom álmélkodva.

– Hova lettek a rablók? – lihegte a disznó, amint megérkezett.

– Szétszaladtak – felelte egykedvűen Szun Vu-kung –, ez a kettő meg – mutatott a két tetemre – elaludt itt helyben.

– Hogy a ragály lepjen meg benneteket – rugdosta a két rablót a disznó röhögve –, biztosan szerteszt kujtorogtatok az éjjel, aztán másutt nem tudtok aludni, hát itt szunyókáltok? No, nézd csak – vette közelebről szemügyre őket –, még a kása is kifordult a szájukból!

– Az ám! – nevetett a majom. – Én vertem ki belőlük, kiloccsant a kása a fejükből!

Nyolctilalmas visszafordult, sietett vissza nagy sebesen mesteréhez:

– Szétverte őket! – hozta a hírt diadalmasan.

– Lám, lám! – csodálkozott a szentatya. – Aztán merre mentek?

– Úgy megrakta őket, a lábukat is kinyújtóztatta – magyarázta Nyolctilalmas –, hova mentek volna?

– De hát azt mondtad, szétverte őket! – hökkent meg Hszüan-cang.

– Szét bizony, a fejüket! – kiáltotta a disznó.

Megharagudott erre Hszüan-cang, igen bánatos lett. Elmondta magának a majmot ilyenek, olyanak, aztán megfordította a lovát, és sietett tanítványaival a tetthelyre. Bizony ott hevert a két rabló vérében ázva a hegyoldalban.

– Kaparj nekik sirt a gereblyéddel – intett komoran Nyolctilalmasnak –, én meg majd imádkozom felettük.

Nekiállt a disznó nagy morogva, fújtatva gödröt ásni. Csakhamar azonban kőbe ütközött a gereblye, eldobta hát, s az ormányával kezdte túrni a földet. Mikor öt láb mélységre ért, beléfektették a két holttetemet, és sírdombot raktak fölébük. A mester ekkor leszállott lováról, odament a sírhoz, és imádságba kezdett a következőképpen:

– Hozzátok szólok, derék vitézek, én, a keletről jött kínai barát. Felsőleges császárom parancsából indultam nyugatnak, hogy a szent könyveket onnét majd elhozzam. E földre érkezvén, összetalálkoztam itt sok emberekkel, kik is nem tudni, mely tartományokból, mely kerületekből itt a hegyek között összeszövetkeztek, bandába állottak. Intettem akkor ezeket jó szóval, panaszoltam bajom teljes barátsággal, de ti jó szómra meg nem hajoltatok, ellenem támadva csak káromoltatok. Ekkoron Szun Vu-kung kezébe estetek, fütyköse alatt elmúlt az életetek. Ne feledjétek, hogy temetetlenül maradtok volna, ha sirt nem rakatok bomló csontokra. Zöld bambuszszárt adtam gyertyának veletek, nem világít fénnel, de buzdítsa szívetek. Búcsúétetekül követ adtam; nincsen íze, leve, de mint az igazság, oly változhatatlan. S ha az alvilágban majd panaszoljátok szörnyű végeteket, Szun Vu-kung volt az, ki néki véget vetett, nem tartozik velem közös nemzetségbe, ki nyugatnak tartok, Buddha szent egébe.

– Mesterem – vigyorodott el Nyolctilalmas –, magadat ugyan szépen tisztára mostad, de rólam s Homoki Barátról nem emlékeztél meg!

– Jól van – egyezett bele Hszüan-cang, azzal felmarkolt egy csipet földet, s a sírra szórta.

– Derék vitézek – folytatta az imádságot –, haláltokban csak Szun Vu-kung a vétkes, semmi köze vele se Csu Vu-nengnek, se Sa Vu-csingnek.

Szun Vu-kung már nem bírta magát tovább türtőztetni, kirobbant belőle a gúnyos nevetés

– Jóérzés aztán nincs benned egy csepp se, mesterem! – kiáltotta felháborodva. – Mennyit fáradtam, küszködtem én neked eddigi utadban, hogy elérhess a szent könyvekhez, s most meg, hogy agyoncsaptam ezt a két tekergőt, még arra biztatnád őket, hogy engem vádoljanak? Az én

kezemtől haltak meg, az igaz, de miattad ám! Ha te nem indulsz el a szent könyvekért nyugatnak, én akkor nem leszek a tanítványod, s nem kerülök ide, hogy agyonverjek valakit! Hadd imádkozzam most már én is egyet! – azzal fogta a fütykösét, rávágott vele háromszor a sírdombra, s rákezdte:

– Ide figyeljete, gaz latrok, hogy a ragály lepjen meg titeket! Vertetek ti engem elől is, hátul is, hétszer is, nyolcszor is, de az nekem nem fáj, még nem is viszketett! Igen ám, de ezzel felbosszantottatok, s merő véletlenből mindkettőtöket én biz agyonvertelek. Panaszra pediglen akárhová mentek, nem félek tőletek! A Jáde Császár ismer már engemet, cimboráim mind a mennyei hercegek, a huszonnyolc csillag csak éntőlem retteg, városfal istene térden állva reszket. Az alvilág tíz királya engedelmes szolgám, minden isten és szellem ismerős cimborám! Akárhová elmehettek, ördög vigyen el titeket!

– De tanítványom! – képedt el Hszüan-cang. – Én azért imádkoztam úgy, hogy jóra indítsalak, hogy derék ember váljék belőled, miért haragudtál meg így?

– Nem tréfadolog ez, mesterem – felelt vissza komoran a majom. – De most már igyekezzünk, keressünk szállást. Hszüan-cang nagy méltatlankodva ült vissza lovára. Forrt benne a harag a majom ellen. Szun Vu-kung tette magát, mintha rá se hederítene az egészre, de azért nem volt jókedvében sem ő, sem két társa. Mentek tovább nyugatnak. Egyszer csak egy tanya bukkant fel előttük az út mellett.

– Odamegyünk, szállást kérünk – mutatott arra Hszüan-cang az ostorával.

A tanyában egy öregember meg egy asszony fogadta őket egy ölbeli kisgyermekkel. Félt az öreg először a rút formájú három tanítványtól, de aztán Hszüan-cang szelíd szava, szép beszéde megnyugtatta.

– Ha nem volna ekkora ormányod, ilyen lapátfüled, ily csúf ábrázatod – bosszantotta Szun Vu-kung Nyolctilalmast, mikor a házigazda sápítózott rútságuk felett –, egész dali legény lennél

Morgott a disznó valamit erre, azután beléptek a házba. Jó vacsorát adott az öreg nekik, aztán lámpafénynél még elbeszélgettek. Elmondta a házigazda, hogy csak egy fia van, az ölbe való gyermek az unoka.

– Nem találkozhatnék az ifjú úrral, hogy köszöntsem őt is? – érdeklődött Hszüan-cang udvariasan, de az öreg szomorúan rázta a fejét.

– Nem méltó ő a te köszöntésedre – mondta nagy sokára. – Keserves a mi sorsunk miatta! Megmaradni nem tud nálunk, ma sincs idehaza.

– Mi a mestersége? – kérdezte Hszüan-cang részvétellel.

– Hajaj! – sóhajtott az öreg a fejével bólogatva. – Boldog lennék, ha neki mestersége volna! De az a fickó, amióta csak él, a gonoszra hajlik! A mezei munkával semmit se törődik, hanem latorságra adta a fejét, gyilkol meg gyújtogat! Összeállt egy csomó hasonszőrüvel, most is öt napja oda van, még most se jött haza!

Hszüan-cang mukkanni se mert, de rémülten gondolta magában: „Még meglehet, hogy Szun Vu-kung verte agyon!” – aztán részvételteljes hangon megszólalt:

– Ej, ilyen derék szülőknek hogy lehet ilyen elfajzott, gonosz fia!

– Tisztelt uraság – szólalt meg keményen Szun Vu-kung –, az efféle elfajzott bitangok, garázda latrok szégyent hoznak jó szüleikre is, nem jók már semmire! Majd megkeresem én őt neked s agyoncsapom, nyugtod lesz akkor tőle!

– Elkergettem volna én is a házamtól – ingatta fejét búsan az öreg –, de más fiam nincsen, ki temet el minket akkor? Így hát itt maradt a nyakamon.

– Bátyám – szólt közbe Nyolctilalmas s Homoki Barát Szun Vu-kunghoz fordulva –, mit törődsz te az ilyen világi, hiú dolgokkal? Nem vagyunk mi hivatal, hatóság! Kérjük meg inkább

jótevőnket, ha adna egy öl szénát, amin meghalassunk, mert holnap továbbmegyünk!

Felkelt az öreg, Homoki Baráttal hátramentek szénáért, s a kert végében ágyat vetettek a vándoroknak. Le is feküdtek csakhamar, a két öreg meg a házban tért nyugovóra.

Közben legyen mondva, abban a rablóbandában ott volt az öreg fia is. Két vezérük veszte után szétszaladt a banda, de aztán valahogy hajnaltájra megint összeverődtek, s beállítottak az öreg házához.

– Asszony – rángatta magára az öreg a ruháját, mikor meghallotta, hogy a kaput döngetik –, megjöttek azok a fickók.

– Menj, nyisd ki a kaput – szólt a felesége –, engedd be őket.

Ment az öreg kaput nyitni. A rablók nagy éhesen érkeztek, az öreg fia ment is a feleségéhez, felrázta álmából, hogy főzzön rizst nekik. Mivel pedig a tűzhely mellől elfogyott a fa, hátrament a kertbe érte.

– Honnét van az a fehér paripa a kert hátuljában? – kérdezte a feleségét, amikor visszaért.

– Ó, hát a keletről jött baráté, aki a szent könyvekért van úton – felelte gyanútlanul az asszony. – Az este érkeztek, szállást kértek, nagyapóék pedig jóllakatták őket, ott alszanak a kert végében!

Szaladt a fiú menten a többi rablóhoz be a házba:

– Micsoda szerencse! – verte össze a két kezét. – Házunkban a gaz ellenség, akiket keresünk! Itt a barátocska, aki agyonverte két vezérünket, ott alszik társaival a kert végében!

– Megfogjuk őket! – zúdultak fel a rablók. – Darabokra vágjuk a kopasz szamarakat, legalább bosszút állunk, meg a poggyászuk is a miénk lesz!

– Nem olyan sietős a dolog – csitította őket az öreg fia. – Fenjétek ki a késeket, aztán lakjunk csak jól, akkor majd elkapjuk őket!

Neki is álltak buzgón kifenni a késeket. De az öreg, aki közben kihallgatta mindezt, kilopózott a házból, ment a kert végébe, s felverte Hszüan-cangot:

– Megjöttek a bitangok – súgta oda neki –, megtudták, hogy itt vagytok, meg akarnak ölni, de én ezt nem veszem lelkemre. Szedjétek össze gyorsan a holmitokat, majd kiengedlek a hátsó kapun.

Hszüan-cang s tanítványai ijedten szedelőzködtek fel. Az öreg kinyitotta nekik a hátsó kaput, aztán visszalopózott a házba, s lefeküdt aludni.

Jöttek aztán a rablók jóllakva, a kifent késekkel, keresték a szerzeteseket, de sehol se találták. Egyszer csak az egyikük felfedezte a nyitott hátsó kaput.

– Arra szöktek! Utánuk! – ordította, s a rablósereg utánaeredt a menekülőknél. Hajszolták őket egész napkeltéig, vad kiáltozással, akkor már meg is látták őket.

Hátranézett Hszüan-cang a nagy kiáltozásra, látta a nagy sereg rablót kardosan, lándzsásan.

– Tanítványaim! – jajdult fel. – Mindjárt utolérnek a rablók! Mi lesz velünk?

– Nyugodj csak meg – szólt Szun Vu-kung hűvösen. – Majd én elkergetem őket.

– Szun Vu-kung – fordult hátra a mester a nyeregben –, aztán nehogy kárt tégy bennük! Csak ijeszd el őket!

A majom azonban oda sem hallgatott, szaladt a rablók elébe, füttykösét lóbálva:

– Hová tartanak uraságodék? – kérdezte nyájasan.

– Ne arcátlankodj, kopasz szamar! – ordították fenyegetően a rablók. – Add vissza vezéreink életét! – s körbefogták vérszomjasan, villogó fegyvereikkel. Már épp lesújtottak volna rá, amikor

Szun Vu-kung meglódította a fütykösét, s hulltak a rablók, akár a hulló csillag. Akit a vastagja ért, az menten otthagya a fogát, akit meglegyintett, nyomorultul pusztult, akit csak szele ért, annak is csontja tört, bőre hasadt. Hszüan-cang, látva messziről a rablók vesztét, nagy félelemmel vágatott el lovával nyugatnak. Szun Vu-kung azonban még megkérdezte az egyik sebesült rablót, hogy melyikük az öregember fia.

– Az ott, az a sárgaköntösű! – nyögte rémületében a szerencsétlen. Szun Vu-kung erre felkapott egy kardot, lecsapta vele a sárgainges fejét, eltevéen fütykösét, a fejet kezébe fogta, s Hszüan-cang után nyargalt vele.

– Itt van, mesterem, ama elfajzott fiú feje! Elhoztam neked! – vetette oda a vértől csöpögő koponyát a fehér paripa lába elé. Hszüan-cang elsápadt a borzalomtól, félholtan esett le a nyeregéből. Homoki Barát ledobta terhét, s gyorsan felsegítette. Amint a mester magához tért, elkezdte imádkozni a szorongató bűvölést. A földön hentergett Szun Vu-kung a rettentő fájdalomtól, úgy kiáltotta, sikoltozta:

– Ne mondd! Ne mondd! – de bizony Hszüan-cang csak egyre mondta tovább a rettentő igéket. Mikor aztán megelégette, rákiáltott a majomra:

– Nincs veled több szavam! Többé társam nem leszel, te gonosz! Pusztulj előlem!

Hiába kérlelte jajgatva, sírva Szun Vu-kung, a mester hajthatatlan maradt, újra rákezdte a rettentő imádságot.

– Ne mondd további Ne mondd! – sikoltozta a majom végső szorultságában, nagy kétségbeesve. – Elmegyek én tőled! – azzal felugrott, s egy hatalmas felhőbukfencsel eltűnt a levegőégben, nyoma sem maradt.

Az ötvenhetedik fejezet, amelyben

*a majom szörnyű bánatában Kuan-jinhez zarándokol,
míg mása Vízfüggöny Barlangjában fondorlatos tervet kohol*

Szun Vu-kung először azt se tudta, hová legyen végtelen keserűségében. Ment volna vissza a Virág-gyümölcs Hegyre, a Vízfüggöny Barlangba, de félt, hogy gúnyt űz belőle tulajdon népe. Aztán menekült volna a mennyek palotájába, de ráeszdött, hogy nem túrnék ott meg sokáig. Ment volna a halhatatlanok szigetére, a sárkánykirályhoz, de az sem volt ínyére, hogy ezeknek a kisisteneknek panaszkodják, magyarázkodják.

– Visszamegyek mégis mesteremhez! – döntötte el magában, aggodalmasan. – Csak hozzáköt a sorsom.

Meg is fordult a levegőégben, s száguldott visszafelé, Hszüan-canghoz.

– Mesterem! – könyörgött neki már messziről. – Bocsásd meg vétkeimet! Többé nem leszek gonosz, megfogadom minden intelmedet! Ezerszerre kérlek, hadd legyenek tovább is kísérod, oltalmazód nyugati utadon!

Nem felelt erre Hszüan-cang semmit, csak megállította lovát, és mondani kezdte megint a fejet szorító rettenetes igéket. Elvágódott a földön Szun Vu-kung, hányta-vetette magát fájdalomában, jó hüvelyknyire vágott már bele az abroncs a feje csontjába, húsába.

– Nem mész tőlem? – kiáltott végre Hszüan-cang nagy haraggal, abbahagyva a bűvös igék mondását. – Mit köztökdsz velem megint?

– Ne mondd tovább, ne mondd! – könyörgött a majom. – Van nekem helyem, ahová elmenjek, s ott élek magamnak, de attól tartok, hogy nélkülem nem jutsz majd el a nyugati mennyországba!

– Gyilkoltál, gaz majom! – dörgött a mester hangja. – Engem is hányszor vétekbe kevertél! Nem kellesz már többet! Mi közöd azzal, hogy eljutok, nem jutok? Eredj innét, mert mindjárt rákezem megint a bűvös imát, s abba se hagyom, amíg szét nem reped a koponyád! Mit volt mit tenni, nagy bánatosan megint felhőre kerekedett a majom.

– Elárult engem a mester – morogta magában dühösen –, megyek s bevádolom Kuan-jin bodhiszattvánál!

Szállt, repült a majom, csakhamar meg is érkezett a déli tenger szigetese, a bodhiszattva lakhelyére. Először Moksába ütközött s a Veres Gyermekbe. A Veres Gyermek, a hajdani démon, gúnyolódni kezdett Szun Vu-kungon, mikor meghallotta, mi járatban van.

– Ugyan jól forog a nyelved, te majom! – kiáltott rá megvetően. – Pedig csak úgy jártál, mint én, amikor megfogtam a kínai barátot, te meg túljártál az eszemen! Végtelenül könyörületes a mi bodhiszattvánk, határtalan az irgalma, mi hiba eshetett hát a te sorsodban, aminek ő az ura, hogy még panaszkodni mersz?

Bezzeg Szun Vu-kungot is elfutotta a méreg ennek hallatára. Akkorát ordított, hogy a Veres Gyermek visszahőkölt ijedtében.

– Te hitszegő barom! – támadt rá a majom rettentő haraggal. – Mit fecsegsz itt össze nagy ostobaságodban? Nyomorult démonszörny voltál, én kértem meg a bodhiszattvát, hogy fogjon el, s térítsen az igaz hitre! Hogy most itt élsz az örök életben, nagy-nagy boldogságban, azt mind nekem köszönheted, s még gúnyolódsz velem?

– Ej de hirtelen vagy, majom – erőltetett mosolygást magára a másik. – Csak tréfáltam veled, mit tüzelsz máris? Moxsa közben jelentette a bodhiszattvának Szun Vu-kung jöttét. Eléröppent a fehér papagáj, jelezvén, hogy várja őket Kuan-jin. Ment hát a majom Moksával s a Veres Gyermekkel a lótusztrón elébe, ott levágta magát a földre, potyogtak a könnyei keserves sírással.

A bodhiszattva intett kísérőinek, hogy emeljék fel, azután megszólalt szelíd hangon:

– Mondd el, mi bánt, Szun Vu-kung. Ne sírj, ne bánkódjál, megmentelek én minden bajból.

Elpanaszolta a majom bűjait, bánatát keserves zokogással.

– Hszüan-cang teljes szívével jámbor szerzetes – szólt komolyan a bodhiszattva –, nem veszi semmibe az emberéletet. Neked meg, a te végtelen erőddel, hatalmaddal mi az, annyi rablót elpusztítani? De azért, mert azok gonosz népek, azért csak emberek, öldösní őket nem szabad, akár a szörnyeket, démonokat! Emezeket ölni csak érdem, de embereket ölni gonoszság! Elég lett volna, ha elriasztod őket, azzal is megmentetted volna mesteredet, de te öltél, gyilkoltál, ebben vétkes vagy ám!

– Ha vétkes is vagyok – hüppögte a majom –, érdemeimmel letudtam bűnömet, nem kellett volna csak úgy elűzni engemet! Esedezve kérlek, ó, bodhiszattva, mondd el felettem az abroncslazító imádságot nagy kegyességgel, hadd vethessem le fejemről az abroncsot, s adjam vissza neked, én meg elmehessek vissza hazámba, a Vízfüggöny Barlangba!

– Az abroncsszorongató imádságot maga Buddha adta át nekem – mosolygott rendületlenül Kuan-jin –, a többi drágasággal, a drága köntössel, a szerzetesi bottal s az abronccsal együtt. Abroncslazító imádságom nincsen.

– Akkor – állt fel elszántan a majom – magához Buddhához megyek panaszt tenni!

– No, megállj csak – emelte fel kezét a bodhiszattva –, hadd nézzek bele a jövődbe; jó sors jó-e vagy rossz.

– Akár ne is nézzél – legyintett Szun Vu-kung csüggedten –, rosszabb már nem jöhet.

– Nem a te sorsodat nézem – mosolyodott el Kuan-jin elnézően –, hanem mesteredét – azzal a hatalmas bodhiszattva, lótusztrónján ülve, átfogta egyszerre elméjében a három világot, a múltat, jelent s az eljövendőt, kegyes tekintetét végigjártatta a világ minden zugán.

– Szun Vu-kung – szólalt meg kisvártatva –, mesteredet nemsokára nagy veszély fenyegeti, maga indul majd keresésedre! Maradj csak itt velem, míg hír nem jön róla, akkor majd ráveszem, fogadjon ismét magához, s együtt mehessetek nyugat mennyországába a szent könyvekért, igazság gyümölcséért. Ott maradt hát Szun Vu-kung a bodhiszattva mellett. Közben Hszüan-cang, hogy elűzte magától a majmot, ment tovább a másik két tanítvánnyal az úton nyugat felé. Alig mentek azonban vagy ötven mérföldet, megéhezett, megszomjazott a mester, elküldötte Nyolctilalmast, hogy kolduljon- alamizsnát. Felhőre kerekedett a bumfordi disznó, nézett erre, nézett arra a felhők magasából- de csupa hegyhát meg erdő tárult csak szeme elé, sehol ember nyoma. Leszállt a felhőkből, s jelentette Hszüan-cangnak.

– Akkor legalább vizet hozzál – kérte a mestere –, mert elepedek nagy szomjúságomban.

Fogta Nyolctilalmas a koldulócsészét, felhőre kerekedett megint, elindult vizet keresni. Várta Hszüan-cang, várta jó ideig, csak nem jött vissza.

Homoki Barát látta, hogy szenved a mester a szomjúságtól, így szólott hát hozzá:

– Maradj csak itt, mesterem, majd én utána megyek s megsürgetem – azzal szállt is már fel ő is a felhőkbe.

Egyedül maradt Hszüan-cang, szenvedett rettentően. Már úgy érezte, hogy nem állja ki tovább, amikor pillantása az útszélre tévedt. Ott térdelt Szun Vu-kung, egy csészével kezében.

– Mesterem – szólalt meg a majom –, ha én nem vagyok itt, még vízhez se jutsz! Idd meg ezt a vizet, oltsad vele szomjad, aztán elmegyek majd alamizsnáért is.

– Nem iszom a te vizedből! – nyögte makacsul a szentatyja. – Itt haljak meg inkább szomjan! Eredj innét!

– Ha nem iszod meg – korholta a majom –, nem jutsz el nyugat mennyországába!

– Az nem a te dolgod, hogy eljutok-e vagy sem! – forrt fel Hszüan-cangban a harag. – Ne kötözködj velem, te átkozott majomi

Eltorzult erre a majom arca, és nagy haraggal kiáltotta:

– Hej, te kegyetlen szívű kopasz, ne becsmérelj engem! – azzal eldobta a csészét, kapta a füttykösét, s úgy hátba teremtette vele a szentatyát, hogy az ájultan vágódott végig a földön. Aztán felragadta a szentatyja két kék posztóbatyuját, s eltűnt velük a levegőégben.

Nyolctilalmas meg közben, ahogy lefelé baktatott a lejtőn dél felé vizet keresve, az egyik hegyhát mögött egyszer csak egy házacskát pillantott meg. Úgy lehetett, hogy a levegőből nézve eltakarta egy magas hegy a házacskát, innét pedig meglátszott.

– Bemennék ide alamizsnáért – morfondírozott magában a disznó –, de ezzel a csúf pofámmal csak megrettennék mindenkit! El kell hogy változtassam magam. Megrázta magát a disznó, rázta, rázogatta, varázsigt mormolt, el is változtatta magát sárgára aszott képű, puffadt hasú szerzetessé, úgy zörgetett be a házba.

– Kelet földjéről jöttem, kegyes jótevők – köszöntött be az ajtón –, nyugatnak tartunk, szent könyvekért megyünk, mesterem megéhezett az útban, ha volna a háznál némi rizsmaradék, üstvakarék, igen megköszönném. A ház férfiai nem voltak otthon, kint dolgoztak a mezőn, csak két asszony fogadta a vándort. Megijedtek ugyan beteges külsejétől, s mikor a szent könyveket emlegette, azt hitték, már félrebeszél lázában, éhségében, de azért adtak neki jó szívvel alamizsnát, telitöltötték a csészéjét rizzsel. Nyolctilalmas köszönte szépen, s indult visszafelé.

Egyszer csak, ahogy ment, valaki a nevéen szólította. Felnézett, hát Homoki Barát kiáltozott neki egy szikla tetejéről.

– Erre gyere! Erre gyere! – aztán mikor odaért, kérdőre vonta: – Nincs erre víz semerre, mit kerestél itten? Nyolctilalmas büszkén mutatta a teli csészét, s elmondta, merre járt.

– A rizs az jó lesz – bólogatott Homoki Barát –, de a mester igen eltikkadt már, hogy szerzünk akkor vizet, ha a csésze teli van?

– Ej, hát a ruhád elejébe öntöm majd a rizst – magyarázta türelmetlenül a disznó –, a csészét meg megtöltöm vízzel.

Úgy is lett. Nagy vidáman tért vissza a két tanítvány, de látták ám megdöbbenve, hogy Hszüan-cang ott hever elnyúlva a földön. A fehér paripa ott nyihogott az út mellett, kapált a lábával, de a poggyásznak híre, pora sem volt.

– Tudom én már! – jajdult fel a disznó, majd megbotolva nagy igyekezetében, hogy mihamarabb felsegítse mesterét. – Az a banda tört rá mesterünkre, akiket Szun Vu-kung szét-riasztott, megölték a mestert, s a poggyászt elrabolták!

Nagy nehezen megfogták a paripát, megkötötték, Homoki Barát is keserves sírásra fakadt mestere sorsán.

– Ne sírj, öcsém – vigasztalta Nyolctilalmas komoran. – Idáig eljutottunk, tovább már a szent könyvekért nem megyünk. Maradj itt, vigyázz mesterünk tetemére, én majd felülök a lóra, elmegyek rajta ami városba, faluba, fogadóba legközelebb elérek, ott eladom pár ezüstért, az árán koporsót veszünk mesterünknek, eltemetjük tisztességgel, aztán megy ki-ki a maga útján.

Homoki Barát azonban nem nyugodott bele mestere elvesztébe. A hátára fordította az élettelen, arcával melengette az arcát nagy sírás-rívással:

– Szegény, szerencsétlen mesterünk! – zokogta.

S lám, egyszer csak érezte, hogy száll a lehelet Hszüan-cang orrából.

– Gyere, Nyolctilalmas! – kiáltott fel ujjongva. – Nem halt meg mesterünk!

Ketten nagy ügyel-bajjal feltámogatták Hszüan-cangot.

– Átkozott majom! – nyögte a szentatyja, amint magához tért. – Majd agyonvert!

– Micsoda majom? – kérdezgették a tanítványok ijedten, de Hszüan-cang nem felelt, csak lihegett. Gyorsan megittatták. A víztől erőre kapott, s megszólalt gyöngye hangon: – Alighogy elmentetek, tanítványaim, megjött Szun Vu-kung, s kötözködött velem. S merthogy vele szóba nem állottam, vissza nem fogadtam, leütött a fütykösével, a batyut meg elrabolta.

– Átkozott majma! – csikorgatta Nyolctilalmas a fogát. – Hogy mit nem merészel! Homoki Barát – fordult a társához –, vigyázz csak a szentatyára, én elmegyek utána, meglegem a fészében, visszaszerzem a batyut!

– Fújd csak ki a dühödet először – ajánlotta Homoki Barát. – Vigyük le a mestert elébb abba a házba, hadd igyék egy kis teát, egyék egy kis meleg ételt, hogy erejéhez térjen, elmehetünk a majom után aztán is.

Feltámogatták a mestert a ló hátára, s elindultak. A háznál most már csak egy öregasszonyt találtak, az is nagy sietve elbújt volna már előlük félelmében, ha Homoki Barát elébe nem áll:

– Keletről jöttünk mi, anyókám, Kína földjéről – tette össze a kezét nagy ájtatosan –, nyugatnak tartunk a szent könyvekért. Rosszul lett a mesterünk az útban, esdekelve kérünk, ha adnál néki egy kis meleg teát meg ételt.

– Most járt itt az imént egy aszkóros barát – mondta az öregasszony bizalmatlankodva –, az is azt mondta, hogy keletről jött, nyugatnak megy, adtam is neki alamizsnát, s tik is keletről jöttetek? Nincsen senki idehaza, eredjetek máshová!

Erre már Hszüan-cang is lekászálódott a lova hátáról, s kezdte magyarázni az öregasszonynak,

kik ők voltaképpen, s mi esett meg velük, de az anyó egyre csak az aszkóros barátot emlegette, hogy hogy lehet az, hogy mindenik kelet földjéről jött.

– Hiszen az én voltam! – jutott Nyolctilalmas eszébe, s máz húzta is elő a rizzsel teli csészét. – Tartottam tőle, hogy megijedtek nagy fülemtől, hosszú ormányomtól, ezért változtattam el magamat! Nem ismered meg a tulajdon rizsedet?

Ezt már elfogadta az öregasszony, beengedte őket, teát forralt, a kihűlt rizst is megmelegítette.

– No – mondotta Hszüan-cang, mikor a teától, rizstől visszatért az ereje –, melyikőtök megy a poggyász után?

Nyolctilalmas vállalkozott volna megint, hogy ő már úgyis járt egyszer a majom háza táján, de a mester nem engedte:

– Te nem mehetsz – mondotta határozottan. – A majom nincs jó szívvel hozzád, sose egyeztetek, aztán durva beszédű is vagy meg faragatlan, mondani találnál valamit, s csak megrakna a végén. Menjen Homoki Barát.

Felkészült Homoki Barát az útra. Utoljára a mester még meghagyta neki, hogy próbálkozzék csak szép szóval, ha nem adná a majom vissza a rablott jószágot, harcra, viaskodásra ne keljen vele, hanem menjen egyenest Kuan-jin bodhiszattvához, majd az ellátja a majom baját.

Homoki Barát varázsigét mormolván felhőre kerekedett, elindult keletnek, a Keleti Győzelmes Istenek Földje felé. Szállt a levegőégen át három nap, három éjjel, míg végre a keleti óceánhoz nem érkezett. Csudálatos szép, komor s fenséges volt a tenger, de a víziszörnynek nem volt most kedve báméskodni, gyönyörködni. Áthaladt a halhatatlanok szigetei felett, s csakhamar odaért a Virág-gyümölcs Hegyhez. Leszállt ott az egyik hegycsúcsra, aztán megke-reste az utat lefelé. Ahogy lejjebb ért, hallotta már a majmok zsvivajgását. A hangok irányába nézett, és csakhamar meglátta Szun Vu-kungot egy kőterasz tetejében. Írást tartott két kezében a majom, arról olvasta nagy ünnepélyességgel:

– „Mi, a kelet földjén Kína felséges császára Li nevezettel, adjuk ezennel parancsunkat fenséges öcsénknek, Csen Hszüan-cangnak, a szentséges szerzetesnek, hogy menne nyugat földjére, India országában a Vaibhásala király Keselyűhegyén a Mennydörgő Hang Kolostorába, s ottan Buddha elébe járulván, előtte hódolván tőle szent könyveket kérjen. Mivelhogy császári személyünk betegségbe esvén a lelkek országába elragadtattunk, ugyan jó sorsunkból, hogy földi életünk száma még ki nem tellett, az alvilág urának kegyelméből e világra visszatérhettünk, ennek okáért nagy kegyességünkben jóra törekedvén az elmúlás útjának ösvényén igyekvőknek segélyére lennénk. Ekkor is a bajokból menekítő Kuan-si-jin Avalokitesvara bodhiszattva halhatatlan aranytestével megjelent előttünk, s kinyilatkoztatá, hogy nyugatnak földjén ott lévén Buddha s a szent könyvek, melyek segélyével halálból megmenekedhetni, léten túl kerülni lehetséges, ezért adjuk erős parancsunkat Hszüan-cangnak, a Tan tiszteletreméltó mesterének, hogy ezer hegyeken is általmenvén, keresse meg a szent könyvek ígét. Amerre pedig áthaladna, minden nyugati országok tekintsék ezen úti levelet fogyhatatlan jóindulattal, neki támogatására lévén. Kelt ezen levél Kína nagy birodalmában, az Igaz Tekintet tizenharmadik esztendejének őszen, szerencsés napon császári személyünk előtt. Miután pedig elhagyatott volt a birodalom, általkelvén számos országokon, útitársakul megnyerettek a főtanítvány Szun Vu-kung, azazhogy Zarándok, második tanítvány Csu Vu-neng, azazhogy Nyolctilalmas, harmadik tanítvány Sa Vu-csing, azazhogy Homoki Barát.”

Így olvasta végig a majom az írást, s mihelyt befejezte, kezdte megint újra.

– Bátyám – rontott elő Homoki Barát –, minek olvasod te itt mesterünk úti levelét?

Arra fordult a majom, de láthatólag nem ismerte meg a víziszörnyet, mert odakiáltott népének:

– Fogjátok meg! Hozzátok ide!

A majmok megragadták Homoki Barátot, s fejedelmük elé hurcolták. Furcsállotta a vízi-szörny, hogy Szun Vu-kung nem ismer rá, de meghajolt előtte tisztelettel, s így szólt:

– Szólok hozzád, tisztelendő bátyám, hallgass meg engem. Mesterünk a minapában hirtelen mérgeiben, méltatlan haragjában elűzött téged magától. A miénk, két öcsédé, a vétek, hogy közbe nem avatkoztunk, őt ki nem engeszteltük. Utána azonban, hogy mesterünk megszemérmézt, megéhezett, elindultunk vízért, eleségért. Ezenközben te mesterünket teljes jószándékkal újból meglátogattad volt, de merthogy haragos szívvvel fogadott, földre sújtottad, tőle poggyászat is elrabolta. Azért jöttem hozzád, tisztelendő bátyám, hogy ha mesterünket nem gyűlölnéd, ha még megemlékezni rég volt kegyességéről, velem együtt s poggyászosztul jer vissza őhozzá! Menjünk együtt tovább nyugat mennyországába, keressük együtt az igazság gyümölcsét. Ha pedig még gyűlölség lakoznék szívedben, s nem térnél vissza velem, a poggyászt mégis add vissza nekem, s élj boldogul hegyeid között. Nagyot nevetett ám a majom erre a beszédre:

– Kedves öcsém – mondotta foghegyről –, nem szóltál te sehogy se kedvemre! Nem azért ütöttem én le a kínai barátot, ragadtam el a poggyászatát, hogy nyugatnak ne menjek, sem nem azért, mintha kedvelném itten-lakozásom! – mutatott körbe megvetően. – Tudom most már, mi áll az úti levélben, elmegyek én magam nyugat mennyországába Buddha imádására a szent könyvekért, magam viszem majd el keletnek földjére, az én érdemem lesz az egyes-egyedül! S akkor atyjaként tisztel majd Dzsambudvípa népe, fennmarad majd nevem örökkön-örökké!

Homoki Barát elnevette magát.

– Hiba van a szavaidban, bátyám! – kiáltott fel. – Sose hallott még senki arról, hogy Szun Vukungnak kéne a szent könyvekért menni! Buddha urunk létrehozván szent könyvei hármasságát, amikor meghagyta Kuan-jin bodhiszattvának, hogy menne el s keresné meg kelet földjén azt, ki a szent könyvekért volna elmenendő, minket arra rendelt, hogy keserves küszködések közepette, rengeteg hegyeken, töméntelen országokon át vándorolva, védelmezői legyünk a könyvekért menendőnek. A bodhiszattva szava szerint pedig a könyvekért menendő nem más, mint Buddha tulajdon tanítványa, Arany Kabóca Mester, ki, mivel Buddha atyánk tanítására nem figyelmeztetett, a Keselyűhegyről elűzetett s kelet földjén született újjá, minket hármunkat meg azért szabadított meg, hogy védelmét szolgáljuk. Ha nem a kínai baráttal mész, már hogy adná oda neked Buddha a könyveket? Hiú ábrándozás az, amit mondtál!

– Kedves öcsém – mondotta rá a majom fensőbbiséggel –, ugyan ostoba vagy ám! Csak egyet tudsz a dologból, de a másikat már nem! Azt hiszed, hogy azért, mert te a kínai baráttal jársz, nekem olyan nincsen? Találtam én magamnak egy jóra való, igaz szerzetest, azzal megyek én a könyvekért! Amit én akarok, az meglesz, már a jeles napot is kiválasztottam, amikor elindulunk! Ha nem hiszed, gyere, nézd meg! Kicsinyeim – szólt oda a majmoknak –, vezessétek elő a mestert! – s az ámuló Homoki Barát előtt megjelent kisvártatva egy fehér paripa, hátán Hszüan-canggal. A nyomában Nyolctilalmas haladt a poggyászt cipelve, majd Homoki Barát, kezében a szerzetesi bottal.

Homoki Barát ennek láttán szörnyű haragra gerjedt:

– Én, Homoki Barát, igaz nevemet meg sosem tagadtam, el sem változtattam – kiáltotta –, Homoki Barát rajtam kívül nincsen! Nesze, te arcátlan pimasz! – azzal két marokra kapva démonverő botját, egy csapással agyonverte a hamis Homoki Barátot. Akkor tűnt csak ki, hogy nem volt az más, mint egy majomdémon.

Megharagudott erre a majomkirály is, majmainak élén rátámadt Homoki Barátra. Az azonban jobbra-balra szétütve közöttük utat nyitott magának, aztán felhőre kerekedett, s elmenekült.

– Megyek a bodhiszattvához – füstölgött magában –, panaszt teszek erre a gaz majomra!

Szállt Homoki Barát a levegőre át egész nap s egész éjjel, míg a keleti óceántól eljutott a déli tengerig, Kuan-jin bodhiszattva szigetéig. Ahogy földet ért, ámuló csodálattal járt végig tekintete a gyönyörű vidéken.

– Sa Vu-csing – sietett elő fogadására Moksa –, miért nem oltalmazod a kínai barátot? Mit keresel itten?

– A bodhiszattva látogatására jöttem egy bizonyos dologban – hajolt meg a víziszörny.

Sejtette már Moksa, hogy Szun Vu-kung után jött, de nem szólt erre semmit, csak ment s bejelentette a bodhiszattvának.

– Bajban van már mesterem – vigyorodott el a majom, mikor odabent ezt meghallotta –, azért küldte Homoki Barátot! Homoki Barát belépett, leborult Kuan-jin előtt. Ahogy azonban feltekintett, hogy elmondja, miért jött, megpillantotta Szun Vu-kungot a bodhiszattva mellett. Menten torkán akadt a szó, kapta a botját, s nekiesett a majomnak. Szun Vu-kung azonban nem védekezett, vissza sem ütött, csak elugrott előle.

– Hej, te minden vétkekben vétkes lator majom! – dörgött Homoki Barát haragos hangja. – Most meg a bodhiszattvát akarnád elámítani?

– Állj meg, Homoki Barát! – kiáltott rá Kuan-jin. – Mondd el inkább, mi dologban jöttél.

Elmondotta a víziszörny nagy dúlva-fúlva, mi történt mesterével, és hogy s mint járt a Virág-gyümölcs Hegyen.

– Azt már nem is gondoltam, hogy meg is előz engem – fejezte be nagy felháborodással Szun Vu-kung felé mutogatva –, s idejön téged ámítgatni ármányos szavaival!

– Hagyd abba a szitkozódást – mondta nyugodtan a bodhiszattva. – Szun Vu-kung itt van nálam már négy álló napja, el se mozdulhatott innét, hogy művelt volna hát ilyesfélét?

– Márpedig saját szememmel láttam őt a Vízfüggöny Barlangnál – kötötte meg magát Homoki Barát –, hogy hazudnám s minek?

– No, ha így van – hangzott a bodhiszattva parancsa –, akkor hagyjátok abba a tusakodást, s eredjetek el együtt a Virág-gyümölcs Hegyre, nézzétek meg mindketten, majd meglátjátok magatok, igaz volt-e vagy sem.

Az ötvennyolcadik fejezet, amelyben

*Eget-földet a két majom felháborgat,
győz az igaz, s vége leszen a csalónak*

Elindult hát a két tanítvány a bodhiszattva szigetéről, hogy végére járjon a rejtélynek. Szun Vu-kung már nekiiramodott volna felhőbukfenceivel, de Homoki Barát elkapta a gallérját.

– Hohó! – kiáltott rá. – Csak ne ravaszkodj! Menjünk szépen együtt!

Beleegyezett a majom, mert látta, hogy él még a gyanú Homoki Barátban, lassabbra fogta a száguldást. Megérkeztek kisvártatva a Virág-gyümölcs Hegyre, s lám, valóban ott trónolt a majom a kőteraszon, nagyban vigadva, iddógálva népével. Szakasztott olyan volt, akár Szun Vu-kung: az aranygombos fütyköse, az aranyszínű, tűzfényű két szeme, a tigrisbőr a derekán, a képe, füle, feje formája mind reá formázott.

Szun Vu-kung nagy haraggal rontott neki az ismeretlen majomnak:

– Ki vagy te, démonfajzat – rivallt rá, magasra emelve fütykösét –, hogy az én formámra mertél változni, az én népemen uraskodni, az én földemet elfoglalni?!

Nem volt rest a másik majom sem. Nem szólt egy szót se, hanem emelte ő is a fütykösét, s fogadta a támadást emberül. Egymásnak ment a két majom, s most már senki meg nem mondta volna, melyik az igazi, s melyikük a hamis. Viaskodtak, verekedtek egymással a felhők tetejében, a harc hevében felugrottak egészen a kilencedik évig. Homoki Barát meg csak állt meredten, nem mert közbeavatkozni, mert nem tudta, melyiket üsse. Várakozott jó darabig, de aztán elfogyott a türelme. Odarohant a kőteraszhoz, szétugrasztotta a báméskodó majomsereget, izzé-porrá verte szét a lakoma maradványait dühében, aztán lázas buzgalommal keresni kezdte az elorzott holmit. Nem találta sehhol, mert bizony nem tudta, hogy a vizesés mögött rejtőzik a barlang, a majmok lakása! Visszatért hát csalódottan a küzdőkhöz; de megint csak nem tudta, melyiknek segítsen. Szun Vu-kung végül odakiáltott neki, hogy ha már segíteni nem tud a harcban, hát menjen vissza mesteréhez, s mondja el, mi történt.

– Mi meg elmegyünk a bodhiszattva elé – kiáltotta utána a két majom –, hogy az tegyen igazságot köztünk, melyikünk az igazi

Útnak indult Homoki Barát, a két majom meg harcolva, viaskodva szállt a levegőégben a bodhiszattva szigete felé, egész úton verekedve, egymást szidva, káromolva. Kuan-jin meglepődve jött elébük, mikor jelentették neki, hogy két Szun Vu-kung közeleg ádáz harc közepette. Amint odaértek, megszólalt az egyik:

– Ó, bodhiszattva! Ez a fickó szakasztott olyan, akár én! A Vízfüggöny Barlangnál harcra keltünk, de nem bírtunk egymással, Homoki Barát se tudott megkülönböztetni bennünket, ezért aztán hazaküldtem mesterünkhöz, én meg idejöttem ezzel a fickóval folytonos harc közben, hogy vesd ránc bölcs tekinteted, s ítéld meg, melyikünk az igazi, melyikünk a hamis. Ugyanezt mondotta a másik majom is szóról szóra:

– Hagyjátok már abba a verekedést, s álljatok meg csöndben, hogy megnézhesselek benneteket! – kiáltott rájuk a bodhiszattva.

Szót fogadtak a majmok, Kuan-jin s kísérete pedig nézte őket, nézte, de csak nem tudták eldönteni, melyik az igazi Szun Vu-kung.

– Imádkozd el, ó, bodhiszattva, az abroncsszorogató bűvös imádságot – ötlött Moksa eszébe –, s amelyiknek megfájdul a feje, az lesz az igazi.

Mondani kezdte a bodhiszattva a bűvös igéket, hát mind a két majom lehemperedett a földre, fogta a fejét, sikoltozott, könyörgött, hogy hagyjon fel vele. Látta a bodhiszattva, hogy ezzel semmire sem megy, rájuk parancsolt hát:

– Az igazi Szun Vu-kung ott szolgált a mennyek palotájában sok-sok éveig, ismerik őt mind a mennyei istenek, vezérek. Eredjete fel az égbe, majd azok megmondják, melyiktek az igazi.

Egymásba kapaszkodott a két majom, s nagy veszekedéssel, zsvajgással szálltak fel a menny déli kapujához. Nagy álmélkodással fogadta őket a kapu őrsege, de az sem tudott köztük különbséget tenni. Mentek hát a Jåde Császárhoz, a Bűvös Esthajnalpír Drága Csarnokába. Ott leborultak a császár trónja előtt, s elmondották, mi történt, s hogy mi járatban vannak, megint csak mindkettő szakasztott egyformán.

– Hozzátok elő a démont megmutató varázstükröt – parancsolta Jåde Császár Pagodahordozó hercegnek –, majd az igazságot tesz!

Eléhozták a varázstükröt, belenézett a jáde Császár meg a többi isten, hát két Szun Vu-kung látszott meg abban is, egyformán tetőtől talpig.

A Jåde Császár se tudott dönteni közöttük, nagy dühösen kergette ki őket a mennyek palotájából.

– Menjünk mesterünkhöz! – kiáltotta erre a két majom gúnyosan nevetve, s összekapaszkodva, marakodva elindultak le a földi világba Hszüan-canghoz. Közben hazaérkezett már mesteréhez Homoki Barát is, és nagyban újságolta a megdöbbentő felfedezést neki s Nyolcti-

lalmasnak. Hszüan-cang csak sápadozott, mikor meghallotta, hogy neki is van mása, Nyolctilalmas pedig nagy hahotára fakadt.

– Épp úgy ütött ki, ahogy az öregasszony mondta! – mutatott háziasszonyuk felé. – Ő is megütközött már azon, hogy hányan jövünk már keletről s megyünk nyugatra!

A vendéglátó háznép meg nagy tisztelettel vette körül Homoki Barátot, s megkérdezték:

– Merre jártál ebben a pár napban, hogy itthon nem voltál?

– Elsőre elmentem a Győzelmes Istenek Földjére, a Virág-gyümölcs Hegyre – mondotta a víziszörny mosolyogva –, onnét aztán a déli tengerre, Kuan-jin bodhiszattva szigetére, majd vissza megint a Virág-gyümölcs Hegyre, úgy fordultam csak hazafelé.

– Aztán mekkora út volt ez? – álmélkodtak a házbeliék.

– Volt vagy kétszázezer mérföld, ha nem több – vonogatta a vállát Homoki Barát.

– Kegyelmes atyánk! – szörnyülködtek a házbeliék. – Ezt a rengeteg nagy utat ennyi pár nap alatt másképp meg se tehetted, hacsak nem felhők hátán!

– Hát másként nem is! – kontrázott rá Nyolctilalmas.

– De hiszen ti akkor valóságos istenek, halhatatlanok vagytok! – kiáltották rémült hódolattal a körülállók.

– Dehogy, dehogy! – szabadkozott Nyolctilalmas. – Az istenek, halhatatlanok legfeljebb az unokáink lehetnének!

Ahogy így beszélgettek, egyszer csak nagy zúgás-búgás hallatszott a levegőégből. Ijedten néztek fel valamennyien, hát a két Szun Vu-kung közeledett szörnyű viaskodással. Nyolctilalmas nem állhatta meg, egyszeriben a felhők közt termett ő is, hogy a majom segítségére siessen.

– Üsd a démont, öcsém! – kiáltozta mindkét majom.

A nagy mennybéli csetepatéra persze a házbeliék még jobban megrettentek. Tették magukat, hogy igen örvendenek az istenek jöttének, de azért szorongtak valójában, hogy mi lesz már ebből.

– Ne féljete, kegyes jótevőink! – nyugtatgatta őket Hszüan-cang. – Nem lesz itten semmi baj. Ha pedig sikerül a gonoszt elűznünk s tanítványomat visszatérítenünk, abban nektek is érdemetek lesz.

Amíg a házbeliék ezen a vigasztaláson elmélkedtek, jött már Homoki Barát, elgondolván, hogy ha a mester elimádkozza az abroncsszorogató bűvös imádságát, majd csak elválik, melyik az igazi Szun Vu-kung. Belekezdett hát Hszüan-cang az imádkozásba, de alig fogott hozzá, felkiáltott panaszosan mindkét majom

– Nem elég, hogy viadalban küszködünk egymással, még meg is gyötörsz minket? Hagyd el azt az imát, mesterünk! Jó lélek volt Hszüan-cang, abbahagyta az imádkozást. Persze a két majom nyomban megint egymásnak esett. De most sem bírtak egymással sehogy se, arra jutottak hát, hogy lemenni az alvilágba, hátha ott majd választani tudnak közöttük. Elindult a két majom, Nyolctilalmas meg közben felokosította Homoki Barátot, hogy nem jó helyen kereste ám a pogyászt.

– Én tudom ám, hol az a barlang – mondotta büszkén. – Majd elmegyek én, és visszaszerzem az elragadott holmit! – s már szállt is a levegőégből a Virág-gyümölcs Hegy felé. Megérkezett közben a két majom az alvilágba. A sok démon, ördög rettegetve bújt el előlük, amint szörnyű csatazajjal betoppantak. Az alvilág tíz királya sietett is rögtön Ksitigarbha bodhiszattvához, hogy jelentsék a különös eseményt.

– Mi dolog ez, ó, Nagy Szent – állt elébük a holtak országának ura –, hogy idejöttök verekedni a lelkek birodalmába?

Elmondotta a két majom, azazhogy Szun Vu-kung, hogy mi bajba keveredett, de utána mondotta a másik is egy szó híja nélkül.

– Azért jöttem, ó, alvilág királyai – mondotta az egyik majom is, meg a másik is –, hogy megnéznétek az élet s halál könyveit, bennük ennek az ál Szun Vu-kungnak a származását, hogy kilétét kitudván, őt így megfoghassam, s két alakban való létezőmnek így véget vethessek.

Mentek tüstént az alvilág királyai, nézték az élet és halál könyveit, de bizony nem volt azokban ál Szun Vu-kung sehol. Már hogyan is lett volna, mikor Szun Vu-kung annak idején az alvilágban jártában a majmok egész nemzetségét kitörölte az élet és halál könyveiből! Jöttek vissza a királyok Szun Vu-kung s az álmása elébe, mondták nekik:

– Nincs, ó, Nagy Szent, az élet és halál könyveiben senki ál Szun Vu-kung. Eredj vissza a felvilágra, tán ott nyomára bukkansz!

Ekkor azonban közbeszólt Ksitigarbha bodhiszattva, az alvilág legfőbb ura:

– Megálljatok csak! Hadd vizsgáljon meg benneteket előbb az Igazság Meghallója!

Az Igazság Meghallója nem volt más, mint a bodhiszattva kedves állata, amely ott hevert a törvénylátó asztala előtt. Csak le kellett hogy hajtsa fülét a földre, s egy szempillantás alatt mindent tudott már mind a négy világban, égen és földön, bárkivel is esett meg valami, lett legyen az a zümmögők, a pikkelyesek, a szőrösök, a tollasok, a csúszómászó tekergek népéből, vagy akár a mennyei, földi, isteni, emberi, alvilági halhatatlanok rendjéből, ezeket ő mind rendre megismerte, igazakat a hamisaktól, jókat a gonoszoktól, bölcseket az ostobáktól el is választotta.

Lelapult a földre az Igazság Meghallója a bodhiszattva parancsára, s csak egy kicsinyt hallgatózott, már emelte is fel a fejét, s így szólt:

– Tudom már nevét a szörnynek, de nektek meg nem mondhatom, mert feltámadhat gonosz-sága, ha kimondom előttetek, s még lerontaná az alvilág palotáit, megfogni pedig őt erőtok nem lenne, mert ereje, hatalma akkora, akár magáé Szun Vu-kungé.

– De hát akkor mit tehetni ellene? – kérdezte tanácstalanul a bodhiszattva.

– Buddha hatalma végtelen – felelte rá az Igazság Meghallója, de nem mondott többet. Szun Vu-kungnak azonban elég volt már ez is. Búcsút vett az alvilág királyaitól, elbúcsúzkodott a bodhiszattvától, s indult egyenesen nyugat mennyországába, magához Buddhához, nyomában persze hasonmásával.

Repült a két majom egymásba kapaszkodva, egymással harcolva, míg meg nem érkeztek a Keselyűhegyre, a Mennydörgő Hang Kolostorához. Ott ült a kolostor udvarában a négy nagy bodhiszattva, a nyolc nagy gyémántvillámisten, az ötszáz arhat, a bhiksuk és bhiksunik, upászakák és upásikák* seregei előtt a hét drágasággal teljes lótusztrónuson maga Buddha Tathágata, s a Tant fejtegette előttük éppen.

– A nemlétben rejlik a lét – hangzott Buddha szava –, s a semmi nemlétében a semmi, a formátlanságban a forma, az üresség híjában az úr. A nemlét pedig létté lesz, a nem létező semmi semmivé, a formátlanság formává válik, az üresség híja pedig úrré. Az úr pedig úr, s a forma forma lévén, mivelhogy a forma meg nem állapotodott, a forma maga is üresség csupán. Az úr pedig, mivelhogy meg nem állapotodott, maga is forma csupán. S aki tudja, mi az üresség s annak híja, a forma s a formának híja, abban felragyognak az igaz szavak, s meghallja a titkos hangokat.

Térdet-fejet hajtott a gyülekezet, befogadta az igaz ígéret. Buddha pedig, hogy tanainak virágesőjét rájuk árasztotta, elhagyta lótusztrónusát, s így szólt hozzájuk:

– S most, hogy egyek vagytok mindnyájan szívetekben, lássátok íme azt, ki harcolva jó, s kettévált szívében. Feltekintett Buddha népe, s látta közelegni Szun Vu-kungot, egyre harcolva

* *Upászakák, upásikák...* – laikus testvérek, illetve nővérek a buddhizmusban.

képe másával.

– Hová tartotok? – állították meg őket a gyémántvillámistenek.

– E gonosz szörny az én formámba változott – kiáltotta Szun Vu-kung. – A drága trónus elé járulok velem, hogy Buddhához esedezzem, ítéljen közöttünk: melyikönk az igaz s melyik a hamis! – S mondta utána nyomban a másik is ugyanezt.

Nézték az istenek és szentek a két Szun Vu-kungot, de nem tudtak különbséget tenni köztük ők se. Buddha azonban tudta már, s mosolygott magában. Már szóra nyitotta volna száját, mikor tarka varázsfelhő jelent meg a déli égen. Kuan-jin közelgett.

– Tiszteletreméltó bodhiszattva, nagy Kuan-jin – fordult hozzá Buddha úr –, nézd e két Szun Vu-kungot, s ítélj közöttük: melyik az igazi?

– Jártak ők már szerény hajlékomban is – rázta fejét zavartan a bodhiszattva –, de megkülönböztetni én sem tudtam őket. Megjárták azóta a mennyeket s az alvilágot, de nem igazodott el közöttük ott se senki. Kérlek, ó, Tathágata, ki egy vagy minden Elkövetkezővel, világosítsd meg őket.

– Nagy a te hatalmad, bodhiszattva – rázta fejét mosolyogva Buddha –, de csak a világ dolgait szemléled, a világ lényeit még meg nem ismerted. S ti is, valamennyien – fordult gyülekezetéhez –, a lények nemeiben különbséget tenni nem tudtok. Mert tudjátok meg: ötféle a halhatatlanoknak az ő nemük, mármint égiek, földiek, isteniek, emberiek s démoniak. Ötféle a neme az állatoknak is, kik pedig a zümmögők, pikkelyesek, szőrösök, tollasok s a csúszva-mászva tekergők. Ez a fickó pedig itt – mutatott az előtte leboruló két majom egyikére – sem egyikhez, sem másikhöz nem tartozik. Ám ott van még a majmoknak négy fajtája, kik a világot megháborgatják. Ezeknek elseje a szellem erejével megvilágosodott kőmajom, mely érti a teremtés törvényeit, tudja az égnek, földnek titkait, s akkora erővel van, hogy a csillagokat is helyükből elmozdítja. Második közöttük a veres fenekű Tőmajom, mely érti a hím- s nőerő nyitját, az emberek dolgait, felettébb ügyes járásban-keelésben, s a halált kerüli, örök életet él. Harmadikuk a hosszú karú gibbon, mely megfogja a napot s a holdat, hegyeket göngyölít, jövendőt mond, s játszik ég-föld erejével. A negyedik pedig végezetül a hatfűlű majom, mely meghall minden hangot, mindent is kikutat, a múltat s jövőt tudja, s minden dolgot ismer. E négy fajtája a majmok nemének a többivel eggyel sem közösködik, közöttük nevük nem foglaltatik. Ahogy pedig ezt az ál Szun Vu-kungot nézem, ez bizony hatfűlű majom. Megrettent felettébb a hatfűlű majom, hogy Buddha a nevét kimondta, sarkon fordult, s el akart illanni. Buddha azonban megparancsolta népének, hogy fogják meg. Körbefogta rögtön is a majmot a négy nagy bodhiszattva, a nyolc gyémántvillámisten, az ötszáz arhat, a bhiksuk, bhiksunik, upászakák, upásikák, még Kuan-jin maga s Moksa is. Ment volna Szun Vu-kung is, hogy leszámoljon ellenségével, de Buddha visszatartotta:

– Hagyd csak, Szun Vu-kung – mondta neki –, hadd fogjam meg én.

A hatfűlű majom, látván, hogy nem menekülhet, hamar megrázta magát, s méhecskévé változott. Felszállt a magasba, s már elrepült volna, de Buddha nagy hirtelen leborította arany koldulócsészéjével. Oly hirtelen esett meg a dolog, hogy mindenki abban volt nyár, hogy megszökött, mikor Buddha felemelvén a csészét, megmutatta nekik. Szun Vu-kung nem bírta magát tartóztatni, fogta a fütykösét, s egy csapással agyonvágta hasonmását. Ezzel vége is lett mindörökre a hatfűlű majmok fajtájának.

Haragudott ám Buddha ezért, de Szun Vu-kung nagy sebesen elmondotta, mily gonoszságokat mivelt hasonmása, hogy mesterét megütötte, úti holmiját elrabolta.

– Jól van – engesztelődött meg végül Buddha. – Eredj akkor vissza mesteredhez, oltalmazd őt tovább nagy útjában.

– Nagy az én bánatom, ó, felséges Buddha! – kiáltott a majom leborulva. – Az én mesterem nem fogad vissza engem, hiába mennék is oda hozzá! Kérlek hát tégedet, mondd el felettem az

abroncsot lazító imádságot, hadd adjam azt vissza neked, s megtérhessek régi életemhez!

– Hagyj fel ezekkel a hóbertos gondolatokkal – feddte meg Buddha Szun Vu-kungot. – Elküldöm veled Kuan-jint, ne félj te attól, hogy mestered nem fogad vissza! Oltalmazd útjában gondosan, hogy érdemeid kiteljesedhessenek, s majd akkor te is lótusztrónon foglalhatsz helyet örök boldogságban! Így hát Kuan-jinnel együtt indult a majom vissza mesteréhez. A bodhiszattva aztán elmondott Hszüan-cangnak mindent töviről hegyire azzal az erős paranccsal, hogy többet aztán össze ne különbözzenek. Megjött közben Nyolctilalmas is, meghozta büszkén az elragadott holmit híja nélkül. Hszüan-cang megköszönte a bodhiszattvának nagy kegyességét, aztán búcsút vett a háziaktól is, és elindult tanítványaival tovább nyugat felé.

Az ötvenkilencedik fejezet, amelyben

Hszüan-cang megáll ijedten a Lángoló Hegy előtt,

de Szun Vu-kung meglebbenti sebtén a bűvös banánlegyezőt

Visszafogadta hát Hszüan-cang tanítványának Szun Vu-kungot, s mentek tovább nyugatnak, Buddha mennyországa felé, megbékélt lélekkel, egy akarattal. Telt-múlt az idő útközben, olyan hamar, hogy elmondani sem lehet, nap és éjjel oly gyorsan váltották egymást, ahogy a nyíl vesszeje röpül, oly gyorsan perdült a hold s a nap az égen, akár az orsó. Elmúlt már a lángoló nyár, beköszöntött a deres ősz.

– Őszidő járja – állította meg egyszer útközben Hszüan-cang a lovát –, mitől van hát mégis ilyen meleg? – Mert valamennyien érezték, hogy egyre nagyobb hévség környékezi őket.

– Hát nem tudod? – Nyolctilalmas bölcspofát öltött. – Nyugatnak útján van Szihala országa, ott megyen le a nap, azért is híják úgy, hogy az ég vége. Az a szokás ebben az országban, hogy a majom s a tyúk órája idejében a király felküldi embereit a város falaira, hogy ottan dobbal, kürttel nagy zenebonát csapjanak, merthogy a nap, mikor belébukik a nyugati tengerbe s felcsapja annak vizét, akkora sistergést, hullámozást, bölgést, bömbölést csap, hogy ha a dobok s kürtök zenéje nem volna, az ország gyermekeit az ijedség mind halálra ölné! Azért van itt akkora melegség – nézett körül a disznó diadalmasan –, mert bizonyosan már annak az országnak a környékén járunk.

Szun Vu-kung nem bírta magát türtöztetni, hangos hahotára fakadt:

– Miket zagyválsz itt össze, te oktondi! – mondotta, mikor végre lecsillapodott. – Korán jönne ám még Szihala országa! Hiszen ahogyan most megyünk, ugyan mehetnénk csecsemőkorunktól aggastyánkorunkig, aztán meghalhatnánk, újraszülethetnénk, s három életem át se érnénk odáig!

– Hát ha ez nem a nap lenyugvó helye – sértődött meg Nyolctilalmas –, ugyan mondjátok meg, testvérek, mitől van itt ekkora melegség?

– Én úgy vélem – kockáztatta meg Homoki Barát –, hogy valahogy az évszakok keveredhettek össze, s nyár jön megint az ősz után.

Így vitakozgattak, beszélgettek útközben, s egyszer aztán egy udvarházhoz érkeztek. Veres cseréppel volt fedve annak háza, veres téglából volt rakva a fala, veresre volt mázolva lakkal a kapuja. Hszüan-cang megállította a lovát:

– Eredj be, Szun Vu-kung – parancsolta –, s tudakold meg a melegség okát.

A majom kicsinyre varázsolta fütykösét, a fülébe dugta, rendbe szedte ruházatát, és illedelmes

ábrázattal elindult az udvarház felé. Ahogy letért az országútról az udvarházhoz vezető ösvényre, annak a kapuján egy öregember lépett ki. Igen megrettent, hogy Szun Vu-kungot meglátta.

– Honnét kerültél ide, te szörnyeteg? – kiáltotta, és szorosabbra fogta bambuszbotját. – Mi keresnivalód van itt, az én portámon?

– Ne rettenj meg tőlem, kegyes jótevőm! – felelte udvariasan Szun Vu-kung. – Nem vagyok én szörnyeteg, hanem a kelet földjéről, Kína országából jött szent szerzetesnek első tanítványa, ki a szent könyvekért megyen Buddha országába. Azért térnék be hozzád, mert elsőbben is nem tudjuk ennek a melegségnek okát, másodjára pedig országtok nevét se, ezt kérdeném meg tőled tisztelettel.

Az udvarias szép beszédre megnyugodott az öreg.

– Nincsen semmi baj, tisztelendő atyám – mondta megenyhülve –, csak öreg vagyok én már, szemem is káprázik, nem ismertem meg tüstént, kivel is van dolgom. Hídd csak be társaid is nyugodtan, pihenjete meg nálam.

Szun Vu-kung integetni kezdett a többieknek, s csakhamar odaértek azok is. Az öreg egy kissé megint meghökkent Nyolcstilalmas meg Homoki Barát rút ábrázatától, de Hszüan-cang kegyes orcája, szentséges megjelenése megnyugtatta. Beinvitálta őket a házba, leültette, teával kínálta.

– Ha szabad kérdenem, öregapám – szólalt meg Hszüan-cang nagy udvariassággal –, hogy lehet, hogy tifelétek ekkora meleg van, holott már ősz járja?

– Úgy hívják ezt a vidéket, hogy a Lángoló Hegy Országá – magyarázta az öreg. – Akár tavasz van, akár ősz, meleg van itt mindég.

– Merre van az a Lángoló Hegy? – kérdezte a szentatya izgatottan. – Csak nem állja utunkat nyugat felé?

– Hát nyugat felé bizony nem mehettek – ingatta fejét a házigazda. Vagy hatvanmérőföldnyire van ide a hegy, azon keresztül vinne az út éppenséggel nyugatnak, csak hát nyolcszáz mérőföldön át csupa tűz s láng minden, nem él ott meg még egy hüvelyknyi fűszál se. Ha azon a hegyen át akarnál kelni, lehet akár rézből a koponyád s színvasból a tested, az is megoldadna a rettentő lángok közt!

Megdöbbsent Hszüan-cang ennek hallatára, az arca is elváltozott színében, szólni sem mert többet.

– Gombócot vegyenek! – hallatszott egyszer csak az utcáról. Szun Vu-kung kinézett, hát egy süvölvény állt meg a kapunál egy veres taligával, az kiáltozott. Gyorsan kirántotta egyik szőre szálát, rézgarast varázsolt belőle, s kiment hozzája, hogy hátha attól megtud még valamit. Elvette a legény a rézgarast, nem is alkudott, hanem kibontotta batyuját a taligán, s elévett belőle egy forró, gőzölgő rizsgombócot.

Szun Vu-kung a markába fogta a gombócot. Azazhogy fogta volna, mert tüzes volt az s izzó, akár az eleven szén, akár a kovács tűzében izzó szeg.

– Hű, de forró! – kiáltozta, egyik markából a másikba dobálva elképedten. – Hogy eszem én ezt meg?

A süvölvény csak nevette.

– Aki fél a melegtől – jegyezte meg –, az ne jöjjön ide! Itt már bizony csak ilyen meleg van!

– Szamár vagy, te legény! – mondta bosszúsan a majom. – Ha nincs hideg, ha nincs meleg, a gabona nem érik meg, szokták mondani, itt meg csak ekkora nagy hőség van nálatok! Honnét lett hát ennek a gombócnak a rizse?

– Akinek rizs kell – rándított a vállán a legény –, az mind csak a Vaslegyezős Halhatatlantól kér.

– Kicsodától? – álmétkodott Szun Vu-kung.

– Annak van egy banánlevél legyezője – magyarázta a gombócárus. – Azt elkérjük tőle, aztán egy lebbentésre kialszik a tűz, másodikra szél támad, harmadikra meg megjön az eső. Így vetünk, így aratunk, meg is terem mindenünk, különben egy szál fű se nőne itt.

Szun Vu-kung otthagya a legényt, befordult a házba, s ment mesteréhez:

– Ne búsulj, atyám – vigasztalta. – Nem kell ám itt rostokolnunk sokáig! Egyél csak ebből a gombócból, aztán elmondom majd, hogy s mint.

Elfogadta Hszüan-cang a gombócot, de amint illik, megkínálta vele a házigazdát. Az szegyenkezve szabadkozott, hogy még teával se szolgálhatott, hogy egyen hát a vendégek ételéből, de Szun Vu-kung nevetve közbevágott:

– Ne aggódj a tea miatt, öregapám, hanem mondd meg nekünk, merre van lakása ennek a Vaslegyezős Halhatatlannak?

– Hát ezt miért kérded? – hökkent meg a házigazda. Elmondotta Szun Vu-kung, amit a gombócárustól hallott. – Megkeresném őt – mondta végezetül –, s megkérném arra, oltaná el a tüzet banánlegyezőjével, amíg átjutunk a hegyen. Ti is jól járnátok, mert vethetnétek, arathatnátok.

– Hát ez igaz, igaz – hümmögött az öreg –, csak éppen ha nem visztek neki gazdag ajándékot, négy disznót, négy birkát, aztán illatszert, gyümölcsöt, libát, kacsát, tyúkot, bort, aligha jön majd elő a kedvetekért!

Szun Vu-kung azonban nem hagyta annyiban:

– Merre van az a hegy? – faggatta tovább az öreget. – S hol a halhatatlan lakása, hány mérföldre ide? Mert én elmennék hozzá, s megkérlelném szépen, adja ide a legyezőjét.

– Délnyugatra lakik innét – adta be a derekát az öreg –, a Zöld Felhők Hegyén, a Banánbarlangban. Mikor a mieink elmentek hozzá, hogy gazdag ajándékokkal megkérleljék, hát egy hónap volt az útja, megvan vagy ezernégyszázötven-hatvan mérföld! De miért kérdezed? – fordult bizalmatlanul a majom felé.

– Semmiség az egész – vigyorgott Szun Vu-kung. – Indulok hozzá máris, megyek is, jövök is.

A házigazda elképedve tartóztatta volna, hogy legalább ennék, innék valamit, meg élelmet vinne magával s két másik embert útitársnak, merthogy arra lakatlan a vidék teljességgel, tigris, farkas azonban annál nagyobb bőségben találhatik, Szun Vu-kung azonban csak legyintett, s eltűnt egy szempillantás alatt, faképnél hagyva a bámuló öreget.

Hamarosan meg is érkezett a Zöld Felhők Hegyéhez. A hegy oldalába leereszkedve, ahogy a barlangot kereste, kopácsolás hangja ütötte meg a fülét. Arrafelé tartott hát, s csakhamar egy favágót pillantott meg.

– Merre tartasz, tisztelendő uram? – kérdezte a favágó, miután üdvözölték egymást.

Elmondotta Szun Vu-kung, hogy a Vaslegyezős Halhatatlan barlangját keresi.

– Hát az erre van – okosította fel a favágó –, csak éppen nem halhatatlannak titulálják, hanem Vaslegyezős Hölgynek, vagy éppenséggel ráksasza asszonynak.

– Azt beszélik – mondta Szun Vu-kung közömbösen –, hogy van neki egy banánlevél legyezője, s el tudja vele oltani a Lángoló Hegyet. Ugye bizony ő az?

– Ő az éppenséggel – bólintott a másik. – Azzal istápolja a népeket, azért is nevezik Vaslegyezős Halhatatlannak arrafelé. Nekünk itten nincs rája szükségünk, ezért mi csak ráksasza asszonynak emlegetjük. Tulajdonképpen pedig a Nagyerejű Bikadémon fejedelem hites felesége.

Szun Vu-kung majd elsápadt a meglepetéstől.

– Megint ezekbe botlottam! – állapította meg bosszúsan. – A Veres Gyermek, kit annak idején meghódítottunk, az ő fia volt, a Férfielbocsájító Hegyen pedig a bácsikájára akadtam, aki vizet sem akart adni, hanem erőnek erejével bosszút állt volna rajtam! Most meg az anyjával hozott össze a balsors! Hogy szerezzem meg már a legyezőt tőle?

– Mit búsulsz, tisztelendő uram? – tette kezét a vállára a favágó, észrevevén, hogy erősen töprenkedik. – Mi gondja lehet annak, aki otthagya a világot? Ezen az ösvényen menj csak, egyenest keletnek, hat-hét mérföldre innét megtalálod majd a barlangját.

Szun Vu-kung elpanaszolta, micsoda kátyúba jutott.

– Ej, bölcs férfiú – ingatta fejét a favágó. – Különbséget kell ám tenni ebben meg abban! Ne szólj te neki, csak arról, hogy a legyezőt kérnéd, múltbéli történeteket minek hánytorgatni? Tán még oda is adja akkor!

– Igazad van! – élénkült fel a majom. – Hálásan köszönöm bölcs tanácsodat – azzal elbúcsúzott tőle, nekivágott az ösvénynek.

A barlang ajtaja zárva volt. Szun Vu-kung elkiáltotta magát:

– Nyiss ajtót, bika bátyám!

A kiáltásra megnyílt a barlang kapuja, egy hosszú hajú leány lépett ki rajta. Virágos kosár volt a kezében, kapa a vállán, a ruhája dísztelen, kék paraszti köntös. Szemmel láthatólag a Vaslegyezős Hölgynövendéke lehetett.

– Húgocskám – szólította meg Szun Vu-kung tisztelettudóan, kezét összetéve –, hadd kérjelek meg, hogy jelentened hölgyednek, hogy itt vagyok én, keletről jött szegény szerzetes. Nyugatnak igyekszünk, a szent könyvekért, de a Lángoló Hegyen át nem juthatunk, esedezve kérem hát, adná ide legyezőjét nekünk.

– Micsoda kolostorból jöttél, te pap? – firtatta a leány. Mondd a nevedet, hogy bejelenthesselek. Szun Vu-kung nagyot nyelt:

– Kelet földjéről jöttem, Szun Vu-kung a nevem – vallotta meg kénytelen-kelletlen.

Bement a leánynövendék, jelentette asszonyának. A ráksasza, amint Szun Vu-kung nevét meghallotta, oly haragra gerjedt, mint amikor sót vetnek a tűzbe, vagy olajat öntenek rá.

– Szóval ez a hitvány majom ide is elvetődött! – sziszegte vörösre gyúlt arccal, aztán odakiáltott szolgálóinak:

– Leányok! Páncélot, fegyveremet! – azzal már kapta is magára selyempáncélját, kezébe ragadta két villogó kardját, és sietett ki a kapun.

– Hol az a Szun Vu-kung? – kiáltotta nagy haraggal.

– Üdvözöllek, asszonynénem! – hajolt meg előtte a majom.

– Ki a te asszonynénéd? – förmedt rá mérgesen a ráksasza. – Mit köszönetsz te itt nekem?

– Tisztelt férjedurad, a bikadémon fejedelem – mondotta jámborul Szun Vu-kung –, esküdt testvérem nekem még ifjonti koromból. Hallottam, hogy hitestársa vagy, hogy tiszteljelek hát másként, mint asszonynénemnek?

– Te gaz majom! – szitkozódott a démonasszony. – Hogy törhettél rá akkor fiam életére, ha atyjának esküdt testvére vagy?

– Kit tisztelhetek kiváló fiacskátokban? – kérdezte vissza Szun Vu-kung ártatlan képpel.

– Az én fiam, a Veres Gyermek – kiáltotta az asszony –, a Kiáltóhegy Szárazfenyő Szakadéka Tüzesfelhő Barlangjának volt a fejedelme! Te döntötted meg az ő hatalmát! Azóta is kajtatunk

mindenfelé, hogy bosszút álljunk rajtad! Most, hogy végre élémbe hozott a sorsod, bizony nem kíméllek! – s fenyegetően rázta meg két kardját.

– Nem jártál a dolognak végére, asszonyéné – mosolygott nyájasan Szun Vu-kung, hogy gömbölyűre vált a képe –, igaztalanul neheztelsz szegény fejemre! Tisztelt fiadurad elfogta mesteremet, s megsütötte-megfőzte volna, ha őt meg Kuan-jin bodhiszattva el nem fogja, s mesterem életét meg nem menti! De nem lett ám semmi baja, ott él a bodhiszattva szigetében Derék Ifjú nevezettel, részesedvén az igazság gyümölcsében, túl életem és halálom, egyenlő korú lett az éggel! Mi dolog ez, hogy nemhogy megköszönnéd hozzá való kegyességem, hanem még haragszol?

– Jól forog a nyelved, átkozott majma! – dúlt-fült a ráksasza. – De ha fiam életében kár ugyan nem esett, ugyan hogyan találkozhatnék vele, s láthatnám még egyszer ebben az életben?

– Ebben aztán semmi nehézség nincs, kedves asszonyéné – vidámodott meg Szun Vu-kung –, hogy fiacskád még egyszer láthatod! Add kölcsön a legyeződöt, aztán ha a tüzet eloltottuk, s mesterem a hegyen átkísértem, tüstént elmegyek a déli tenger szigetére, a bodhiszattva hajlékába, s elhozom őt látogatásodra, de a legyeződ is visszaadom! Akkor aztán láthatod majd, hogy egy haja szála sem hibádzik! S ha esett is volna baj – füzte tovább ravaszul a szót –, még okod lenne rá, hogy rám haragudjál, de régi dolog már az, minek emlegessük?

– No, te gaz majom – mondta a ráksasza –, kíméld már a nyelved! Dugd ide a fejed, hadd vágjam meg a két kardommal! Ha kiállod, megkapod a legyezőt, de ha nem, akkor bizony meglátogatod majd az alvilág királyait!

– Ne vesztegessük a szót, asszonyéné – tette keresztbe a karját Szun Vu-kung mosolyogva. – Itt a fejem, vágj rá, ahányat akarsz, meg sem haragszom rád, csak add ide a legyezőt.

A démonasszony nagy haraggal forgatta meg két kardját, aztán lendületet vévén, piff-paff, vagdalni kezdte vele a majom koponyáját. Szun Vu-kungnak azonban a szeme se rebtent. Megijedt erre a ráksasza, sarkon fordult, megfutott.

– Hová szaladsz, asszonyéné? – sietett utána Szun Vu-kung. – Add hát ide a legyezőt!

– Nem adom én ám azt oda akárkinek csak úgy szíre-szóra! – kiáltotta vissza a másik megvetően.

– No, ha nem adod – mérgezt meg Szun Vu-kung –, akkor megkóstolod mindjárt a bácsikád fütykösét! – azzal elékapta füléből bűvös fegyverét. A ráksasza két kardját tartotta elébe nagy hirtelen, s ádáz harc kezdődött közöttük. Harcoltak egymással, viaskodtak, s a démonasszony egyre inkább érezte a fütykös rettenetes súlyát, látta már, hogy a majmot ő ebben a harcban le nem bírhatja. Elérántotta hát nagy hirtelen banánlevél legyezőjét, és Szun Vu-kung felé legyintett vele. Rettentő szélvész kerekedett menten, elfújta a majmot végtelen messzeségbe, a ráksasza asszony meg győzelmesen tért meg barlangjába.

Szállt Szun Vu-kung a levegőégben a szél erejével, akác forgószélben a falevél vagy az örvénybe hullott virág, oly tehetetlenül. Vitte a dühös szél egész éjszakán át, s reggelre kelve tette csak le egy nagy hegy tetején, aminek a csúcsát szerencsésen el tudta kapni két kezével.

Leroskadt a majom a földre, s lihegett kegyetlenül. Mikor aztán jó idő múlva magához tért valamelyest, felállott, hogy körülnézzen. Akkor vette észre, hogy a Kis Szuméru-hegyre került.

– Veszedelmes egy nőszemély! – állapította meg elismerően. – Hiszen mikor annak idején itt jártam, hogy segítséget kérjek a Szellemszerencsés bodhiszattvától a Sárgaszél démona ellenében, hogy mesterem megmentsem, a Sárgaszél Hegye innét délnek volt vagy háromezer mérföld is, ha nem több! Most pedig már jó messzire haladtunk utunkban azóta, nem is tudom, milyen messze lehet az innét! Megyek s megkeresem Szellemszerencsés bodhiszattvát – döntötte el magában –, ő biztosan tudja az utat visszafelé.

A harangok szava nyomán csakhamar rá is lelt Szun Vu-kung a kolostorra, a bodhiszattva

lakhelyére. Az ajtónálló megismerték mindjárt, jelentették is a bodhiszattvának.

– Légy üdvöz! – köszöntötte a bodhiszattva váratlan vendégét. – No, meghoztátok a könyveket?

– Még oda sem értünk! – rázta a fejét bosszúsán a majom. – Korán volna még az!

– De ha oda se értetek még a Mennydörgő Hang Kolostorához – lepődött meg Szellemszerencsés –, hogy kerülsz te akkor ide?

Elmondta Szun Vu-kung nagy restelkedve, hogyan járt a bikadémon feleségével.

– Hát igen – mulatott a bodhiszattva a majom baján –, az a legyező a Kunlun-hegyről való, akkor termett ott a növénye, az idők elején, mikor a káosz meghasadt. A női elem legveleje lakozik benne, azért is olthat el minden tüzet, mit férfierő táplál. Ha pedig valakit meglegyintenek vele, azt nyolcvannégyezer mérföldre röpíti. Ez a mi hegyünk csak valami ötvenezer mérföldre van a Lángoló Hegytől – nézett végig elismeréssel Szun Vu-kungon –, nyilván felhőt fogó nagy erőddel tudtál itt megállni, különben még most is szállnál valamerre!

– Hajaj! – óbégatott a majom. – Hogy kel át akkor mesterem azon a hegyen?

– Nyugodj meg, Nagy Szent – csillapította Szellemszerencsés. – A kínai barát jó sorsából kerültél te ide, meg aztán azért is, hogy érdemet szerezhess!

– Micsoda érdemet? – ütötte fel Szun Vu-kung a fejét.

– Nem emlékszel? – mondotta Szellemszerencsés. – Annak idején, mikor Buddha urunk parancsára segítségtekre siettem, kaptam tőle szélmegálló szert meg egy repülő sárkánybotot. A sárkánybottal igaztam le a széldémont, de a szerre még szükségem nem volt, megvan most is. Odaadom neked, aztán ha magadra veszed, legyezhet az asszonyság, amennyit csak akar, meg sem mozdíthat többet! Így aztán kézre kerítheted a legyezőt is – s már vette is elő köntöse ujjából a csudás szert egy kis brokátarsolykában, s átadta Szun Vu-kungnak.

A majom lelkesülten mondott köszönetet érte, a tarsolykát keblébe rejtette, túvel jó erősen még oda is varrta.

– Nem is tartóztatlak tovább – kísérte ki a bodhiszattva. – Tarts északnyugatnak, arra van a ráksasza barlangja.

Szun Vu-kung elbúcsúzott a bodhiszattvától, felhőre kerekedett, s egynéhány felhőbukfencsel már ott is termett megint a barlang előtt. Megpörgette fütykösét, megverte vele a barlang kapuját keményen.

– Nyiss ajtót! – kiáltotta harsányan. – Add ide a legyezőt, ahogy megígérted!

Megrettent odabent a ráksasza szörnyen. Nem érte fel ésszel sehogy se, hogy kerülhetett vissza ellensége ilyen hirtelen abból az irdatlan messziségből, ahová a legyező szele elragadta.

– No, megállj ! – mormogta végül magában elszántan. – Most aztán meglegyintelek vele vagy kétszer-háromszor, akkor tudom, hogy nem találsz ide vissza! – s kapta gyorsan páncélját, fegyverét, robogott ki a barlang elébe. Először megint csak fegyverrel estek egymásnak, de most se bírt a démonasszony a majom erejével. Kapta hát a legyezőjét, s vadul rásuhintott vele Szun Vu-kungra. No, hiszen suhinthatott, meg se mozdult a majom.

– Másként vagyunk most már! – vigyorgott a majom nyájasan, miközben fütykösét előzékenyen fülébe rejtette. – No, próbáld csak meg, elmozdíthatsz-e innét?

Próbálta a ráksasza másodjára is, harmadjára is, nem bírt a szélmegálló szer erejével. Kétségbeesve menekült vissza a barlangba, s az ajtót erősen bezárta maga mögött. Szun Vu-kung pedig, amint magára maradt, a szájába rejtette a bűvös szert. Aztán megrázta magát, s aprócska bogárrá változott, rést keresett az ajtón, s besurrant a barlangba. Fülelt, kémlelt mindenfelé, s egyszer csak hallja ám, hogy kiáltozik a ráksasza:

– Hű, de megsomjaztam a harcban! Hozzatok gyorsan teát! Kitöltötték a növendék leányok gyorsan az illatos teát egy szép porcelán csészébe, hozták is nagy hamar. Szun Vu-kungnak sem kellett több! Odaszállott nagy hirtelen a csészéhez, s belévetette magát bogárka képében a tea közepébe. Szomjas volt a ráksasza kegyetlenül, fogta a csészét, s két kortyintásra kiitta. Szun Vu-kung lecsusszant a gyomra belsejébe, s ott elkezdett éktelenül kiáltozni:

– Add ide a legyezőt, asszonyénéem!

Megijedt ám erre a démonasszony:

– Bezártátok a kaput? – kérdezte a szolgálóktól.

– Be – felelték azok.

– Hát ha bezártátok – kérdezte rémulten –, akkor hogy kiáltoz ez a Szun Vu-kung idebent?

Megijedtek a szolgálók is szörnyen, végre az egyik fülelt, hallgatózott és szörnyülködve mondta:

– De hiszen belőled kiáltoz, úrasszonyunk!

De a majom nem maradt meg a pusztá kiáltozásnál! Olyan toporzékolást csapott a démonasszony belsejében, hogy az azt se tudta, hová legyen kínjában.

– Ne utasítsd vissza, kedves asszonyénéem – mondotta hozzá Szun Vu-kung nyájasan –, ez egy kis csúszató volt a tea mellé, most pedig a sütemény következik hozzá! – s a fejével kezdte verdesni a ráksasza teste belsejét, úgyhogy az kínjában leült a földre, ott hempergett, hánytavetette magát, de mindhiába.

– Hagyd meg életemet, kedves bácsikám! – nyöszörögte elsárgult arccal, fehérült ajakkal.

– Ugye most már ismersz, hogy ki vagyok? – rikkantotta Szun Vu-kung elégedetten. – Férfjed-uradhoz való barátságomra megfogadom, hogy meghagyom az életedet, de add ide a legyezőt ízibe!

– Itt a legyező! Itt van, vidd hamar! – sikoltotta a ráksasza vég, kínjában. Szun Vu-kung szépen kicsusszant pedig a száján, hogy észre se vette, s ráült a legyező nyelére bogárka képében. A ráksasza még azt vélte, hogy benne van a majom a testében, könyörgött neki váltig, hogy hagyja már el békével, csak akkor változott vissza Szun Vu-kung fortélyosan igaz alakjára.

Felkapta Szun Vu-kung a legyezőt, megköszönte illendőképpen, s már sietett is vele mesteréhez.

– Sokat fáradhattál érte – mondotta Hszüan-cang megilletődötten, amikor meglátta a bűvös szerszámot.

– Az még csak hagyján – legyintett a majom –, de tudjátok-e, ki az a Vaslegyezős? – s elmondotta, mi mindenben ment keresztül, s hogy mentette meg végezetül Szellemszerencsés bodhiszattva.

Búcsút mondtak hát házigazdájuknak, s elindultak tovább az úton nyugat felé. Mikor már mentek vagy negyven mérföldet, olyan meleg lett, hogy Homoki Barátnak a talpa égett már, Nyolctilalmas a csülkét kapkodta, s a paripa is inkább szaladt volna, mint kocogott. Nem lehetett már továbbmenni sehogy se.

– Szállj le paripádról, mesterem – rendelkezett Szun Vu-kung. – Ti meg – fordult a másik két tanítványhoz – el ne fussatok, várjatok itten, míg a legyezővel a tüzet el nem oltom, s a szél és eső le nem hűti a földet, akkor majd átmehetünk. Fogta is Szun Vu-kung a banánlevél legyezőt nagy magabiztosan, előrement vele, míg a tűz széléhez nem ért. Akkor meglengette teljes erejéből. A Lángoló Hegy tüze azonban nem csillapodott ám egy cseppet sem! Szun Vu-kung dühösen meglendítette a legyezőt még egyszer, hát arra meg százszeres erővel tört fel a tűz a hegyből! A majom most már csak azért is meglendítette a legyezőt még egyszer! Hát erre meg

háromezer lányira csaptak fel a lángok, körülvették Szun Vu-kungot, ruháját nyaldosták, kavarogtak, fortyogtak szörnyű hevességgel. Mit tehetett Szun Vu-kung, sarkon fordult nagy hirtelen, s inalt visszafelé, mert már a lába szőre tisztára leperzselődött.

– Gyorsan vissza! Vissza! – kiáltotta rémulten a többieknek. – Jön a tűz!

Hszüan-cang ijedten ugrott fel a lóra, s menekült ő is tanítványaival együtt.

– Mi történt, Szun Vu-kung? – kérdezte a mester lihegve, amikor jó húsz mérföldes szaladás után végre megállottak.

– Nem oltja el! Nem oltja el! – csapta elkeseredetten a majom a legyezőt a földhöz. – Rászedett a bitang! Elszorult Hszüan-cang szíve ennek hallatára, szögbe futott a két szemöldöke nagy bánatában, kicsordult a könnye, úgy sóhajtozott:

– Mi lesz most velünk? Mi lesz most velünk?

– Mindig azzal dicsekedtél, bátyám – jegyezte meg kajánul Nyolctilalmas, mikor Szun Vu-kung elkeseredetten elmondta, mi történt –, hogy neked még a mennykő sem árt, tűz meg nem éget, hogy ijedtél hát meg ettől a tüztől?

– Mit tudsz te ehhez, oktondi? – förmedt rá mérgesen Szun Vu-kung. – Olyankor összeszedem hozzá lelkem minden erejét, s akkor nem is árthat, de most, hogy a legyezőt lengettem, nem mondhattam hozzá a bűvös igéket, bűvölést, bájolást se végezhettem kezemmel, testemmel, úgyhogy a lábam szőre is leégett egy szálig!

– De hát ha így tombol a tűz – esett kétségbe Homoki Barát –, s nincsen utunk nyugatnak, mit csinálunk?

– Utat kéne keresni arra, amerre nincsen tűz – bölcselkedett a disznó –, s menjünk arrafelé.

– Merre nincs tűz? – kérdezte Hszüan-cang reménykedve.

– Hát keletnek, délnek, északnak nincsen tűz semerre – felelte rá Nyolctilalmas.

– Hát a szent könyvek merrefelé vannak? – kérdezte a mester, most már kemény szóval.

– Hát nyugat útján – mondta csodálkozva a disznó.

– Márpedig én csak arra megyek, amerre a szent könyvek vannak! – jelentette ki Hszüan-cang elszántan. Homoki Barát nagyot sóhajtott.

– Amerre a szent könyvek útja visz, arrafelé tűz van – állapította meg elkeseredetten –, amerre meg nincs tűz, arra a könyveket hiába keresnénk! Szép kis csávába jutottunk! Amint így keseregtek, töprenkedtek, egyszer csak kiáltást hallottak valahonnét:

– Nagy Szent! – mondotta a hang. – Ne bánkódjál, ne aggódjál! Fogadd el tőlem ezt a kis elemóziát, verd el vele éhedet, aztán majd meglátjuk, mire jutunk!

Négyfelé néztek mind a négyen, hát egy öregembert pillantottak meg az út mellett. Libegő pihetollak borították a testét, félholdforma süveg volt a fejében, a kezében sárkányfejes bot, vascsizma a lábán. Mögötte egy görbe csőrű, halpofájú démon állott, étékfogó tálcával a fején, a tálcán pedig kalács, rizsgombóc, sárga kása, mindenféle drága éték.

– Én volnék a Lángoló Hegy földistenkéje – hajlongott alázatosan az öregember. – Ahogy megtudtam, hogy erre tartasz, Nagy Szent, a szentatya védelmében, gondoltam, megkínállak benneteket egy kis harapnivalóval.

– Bánom is én az ételt! – tört ki türelmetlenül Szun Vu-kung. – Azt mondd meg inkább, hogy lehetne ezt a tüzet eloltani, hogy mesteremmel átmehessünk ezen a hegyen?

– Kérd el a ráksasza asszony banánlevél legyezőjét – ajánlotta jámborul a földistenke.

– Hát ez mi? – rázta meg a majom dühösen a legyezőt az orra előtt. – De minél jobban

legyezem a tüzet vele, annál jobban lobog!

Szemügyre vette a földistenke a legyezőt, aztán elbiggyesztette a száját:

– Ez nem az igazi – adta vissza –, becsaptak vele téged.

– S az igazit honnét szerezhetném meg? – csapott le rá Szun Vu-kung.

Alázatosan meghajolt a földistenke a földre, úgy mondta csendes mosolygással:

– Ha az igazit akarod, kérd el a Nagyerejű Bikadémon fejedelemtől.

A hatvanadik fejezet, amelyben

*a bikadémon lakomára siet, harcát odahagyván,
a majom meg ismét oltaná a tüzet Lángoló Hegy alján*

– A bikadémontól? – kérdezte megrökönyödve Szun Vu-kung. – Talán bizony ő támasztotta ezt a tüzet?

– Dehogya, dehogya – rázta fejét a földistenke látható nagy zavarban. Aztán hozzátette habozva:

– Elmondanám én neked, ő, Nagy Szent, e tűz eredetét, de ígérd meg előbb, hogy nem haragudsz meg rám.

– Már hogy haragudnék meg rád? – nevetett a majom csodálkozva. – Mondjad csak el bátran.

– Hát tudd meg, Nagy Szent, hogy ezt a tüzet te csináltad – mondta elszántan a másik.

S mikor látta a Nagy Szent elképedését, meg is magyarázta:

– Persze, nem ismertél meg engem! Nem volt ám itt hegy mindig, hanem mikor te, ötszáz évnek előtte, felháborgattad a mennyek palotáját, aztán elfogtak s a Felső Vén elé vittek, az meg bedugott téged az elixírolvasztó kemencéjébe, de te meg szétrúgtad azt, hát annak egynéhány téglája idehullott alá! Paraszas is volt még, így lett belőle ez a Lángoló Hegy. Én akkor a Felső Vén tűzilegénye voltam, s merthogy a tűzre nem jól vigyáztam, büntetésből ide száműzetett a hegy földistenkéjének. Hitte is Szun Vu-kung a történetet, nem is, azért megkérdezte:

– De már akkor a bikadémont minek keressen meg?

– A bikadémon a férje a ráksasza asszonyának – magyarázta tovább a száműzött halhatatlan –, de odahagyta a feleségét, s most a Mennykögyűjtő Hegyen, a Felhőtapogató Barlangban van lakása. Ottan egy vénséges vén, tán tízezer éves rókakirály lakott volt, s hogy meghalt, egy leánya maradt, a Jádearcú Hölgy. Töméntelen kincs, vagyon maradt a leányra, de nem volt, ki gondját viselje, így aztán két évnek előtte, mivelhogy megtudta a bikadémon rettentő nagy erejét, hatalmát, szívbeli vágyakozásában, hogy neki s vagyonának gondját viselje, férjének fogadta. Otthagytá hát a bikadémon a ráksasza asszonyt, felé se nézett azóta. Tőle kérd hát el az igazi legyezőt, mert ő annak az ura, elsőbben is azért, mert a tüzet vele kiolthatod s mesterreddel a hegyen átmehtetek, másodjára, mert megszabadul akkor e vidék e rettentő csapástól, s megépül akkor földjének ereje, harmadjára pedig – mosolyodott el kérlelően – akkor véget ér az én száműzetésem is, és visszatérhetek a mennyek országába.

Hajlott Szun Vu-kung a jó tanácsra, megtudakolta még a földistenkétől, hol, merre találja a Mennykögyűjtő Hegyet, aztán elbúcsúzott mesterétől, társaitól, s felhőre kerekedett, elindult a

bikadémonhoz.

Félórába sem tellett, ott is volt már a hegy tetején. Olyan magas volt az a hegy, hogy a teteje az eget verte. Elnézte egy darabig a majom a gyönyörűsége szép hegyi vidéket, aztán elindult lefelé, kereste az utat. Ment erre, mert arra, de sehol se találta, amikor a fenyők árnyékában egyszer csak egy szépséges szép fehérszemélyt pillantott meg. Illatos orchideát szakajtott a leányzó éppen, úgy közeledett kecsesen, ringó járásával. Szun Vu-kung nagy hirtelen egy kőszikla mögé ugrott, onnét figyelte. Nézhette is, mert szép volt a fehérszemély! Amikor aztán a kősziklához ért, előlépett Szun Vu-kung, meghajtotta magát tisztességgel, úgy köszöntötte:

– Hová tartasz, ó, istennő? – kérdezte nagy illemtudással. Felnézett a leányzó a hangra, s ahogy meglátta Szun Vu-kung csúf pofáját, elfogta a rémület. Már menekült volna, de az ijedségtől földbe gyökerezett a lába.

– Ki vagy te? Mit keresel itten? – kiáltotta ijedten.

„Ha most megmondom neki – morfondírozott Szun Vu-kung magában –, hogy a szent könyvek után járok s a legyezőért jöttem, tán még atyafiságban van a bikadémonnal, s abból baj is lehet! Azt mondom csak neki, hogy a bikadémon látogatására jöttem.”

A leányzó meg, hogy a majom nem szólt, még jobban megrettent, s nagy dühösen sipította:

– Hogy mertél te engem megszólítani?

– A Zöld Felhők Hegyről jöttem – mondotta Szun Vu-kung végre, nagy hajlongások közepe – de először járok errefelé, nem tudom az utat. Megmondanád-e nékem, ó, istennő, ez-e a Mennykőgyűjtő Hegy?

– Ez – felelte a leányzó riadtan.

– Aztán ugye van itt valami Felhőtapogató Barlang? – puhatolózott tovább a majom. – Merre esik az innét?

– Mit keresnél te abban a barlangban? – kérdezte vissza a leányzó gyanakodva.

– A Vaslegyezős Hölgy küldött a bikadémon fejedelemhez – felelte Szun Vu-kung ártatlan képpel.

Veresre gyúlt a leányzónak még a füle is nagy haragjában ennek hallatára!

– Hogy mire nem vetemedik az az aljas némbér! – sziszegte maga elé. – Két éve sincs, hogy a házamba jött a bikadémon fejedelem, s nem is tudom már, mennyi gyöngyöt, aranyat, ezüstöt küldözgettem neki, meg vég selymeket, brokátot, évente tüzelőfát, hónapszám az élest, s még sincsen szemérem a szégyentelenben, hanem izenget, lám, hozzá, tán híná is vissza!

Megértette ebből a felháborodásból Szun Vu-kung menten, hogy a Jádearcú Hölgybe botlott éppen. Röstellte magát, hogy ekkora bakot lőtt, s hogy megmentse a becsületet, meg azért is, mert nem volt inyére ez a pöffeszkedő beszéd, előrántotta a fütykösét, s rárivallt a leányzóra:

– Hej, te hitvány condra, megvetted kincsedden a bikadémon fejedelmet, pénzért szereztél legényt magadnak, hát nincs benned szemérem, hogy még szitkozódni mersz?

Megijedt a Jádearcú Hölgy még rettenetesebben, majd elszállt a lélek belőle. Szörnyű rémületében majd felbotlott aranylótusz lábacskaival, ahogy megfutott a majom elől. Szun Vu-kung persze a nyomába eredt. A leányzó azonban csakhamar odaért a barlang kapujához – ott volt az, a fenyők alatt –, s becsapta, bezárta maga mögött az ajtót nagy hirtelen.

A kint rekedt Szun Vu-kung mit tehetett mást, eldugta fütykösét, megállott s elgyönyörködött a fák susogásában, a sziklák szépségében, a madarak szavában. No de hagyjuk őt, menjünk a leányzó után.

Futott a Jádearcú Hölgy Lélekszakadva, hogy a verejték is kiverte. Elmázolódott a képén a festék, nagy lihegve bukott be a könyvesház ajtaján. Ott búvárkodott teljes csöndességben a

bikadémon, bújta a titkos könyveket az elixírcsinálásról, az örök élet tudományáról.

A Jádearcú Hölgy elfúlt lélegzettel vetette magát a bikadémon kebelére, tíz körmével ragadt bele egyszerre a fülébe, szakállába, majd pedig keserves sírásra fakadt.

– Ej, szépségesem – mosolyodott el kedveskedően a bikadémon –, nem szabad ám ennyire haragudni! Nem is szólsz velem?

– Megölsz engem, tönkreteszel, te nyomorult démon! – jött meg a leányzó szava.

– Ugyan már! – csitítgatta a bikadémon. – Miért szídsz most engem?

– Azért hittalak magamhoz – hüppögte most már a leányzó –, mert hát se apám, se anyám, ki gondomat viselné, hogy majd oltalmazol, s azt beszélte mindenki a folyók s tavak közén, hogy derék férfiú vagy, s lám, csak papucsvitéz vagy te is!

– Szépségesem – ölelte át a bikadémon a Jádearcú Hölgyet –, mondd csak el szépecskén, ha mi hibát vétettem, megkövetlek érte.

– Kint sétálgattam a barlang előtt – kezdte durcásan a leányzó –, s virágot szedtem éppen, amikor elébem állt egy szőrös pofájú, mennykőistenképű barát, s úgy rám köszöntött, hogy holtra ijedtem! Mikor aztán magamhoz tértem s megkérdeztem, kiféle-miféle, hát azt mondotta, hogy a Vaslegyezős Hölgy önagysága küldte volna hozzád! Alig szóltam aztán egypár szót hozzája, hát még ő káromított el úgy, meg a fütykösével is fenyegetett, hogy majd meghaltam rémültömben! Ha nem szedem aztán elég gyorsan a lábam, még agyon is vert volna! Hát nem te vagy az oka, hogy majdnem meghaltam? – nyafogta kényeskedve.

Vigasztalta, csitítgatta kedvesét a bikadémon, megkövette szép szóval, dédelgette, cirógatta, s nagy sokára megenyhült a leányzó. Mikor aztán megnyugodott, a bikadémon alkalmasnak találta az időt, hogy kimagyarázkodjék:

– Nem szedtelek én rá téged, szépségesem, sohasem – becézgette nyájas szóval –, de valóságos remetelak az a Banánbarlang, erényekkel teljes, elhagyatott vidék. Az én vadóc feleségem meg kora ifjúságától csak a Taót kereste, meg is igazult már, valóságos asszonyhalhatatlan, és szigorú erkölcsöt tart ám a háza táján! Nincs ott férfi egy arasznyi se, honnét szerezte volna hát az a mennykőisten-pofájút, hogy hozzád küldje? Gondolom, valami démon vetődhetett erre ki tudja honnan, és csak hazudta, hogy onnét jött. Várj csak – állt föl –, megyek is mindjárt, s megnézem magamnak, hogy miféle szerzet.

Elindult a bikadémon elszántan kifelé. Közben a csarnokban lekasztotta páncélját a tartójáról, magára öltötte, kezébe ragadta vasbunkóját.

– Ki mer itt arcátlankodni a házam táján? – kiáltotta el magát az ajtó előtt.

Szun Vu-kung felfigyelt a hangra, odanézett. Megismerte ugyan hajdani barátját, esküdt testvérét, de bizony megváltozott az ötszáz esztendő alatt, amióta nem látták egymást. Ezüsttel futtatott vassisak volt a fejében, arannyal varrt páncél a testen, kunkori orrú szarvasbőr cipőjével, két villogó szemével, hajnalveres szemöldökével, dörgő hangjával lelket remegtető, hatalmas úr volt ám! A majom rendbe szedte köntösét, nagy tisztelettel üdvözlést kiáltott, s odalépett eléje:

– Megismersz még, bátyám? – kiáltotta.

– Te vagy az, Szun Vu-kung, az Éggel Egyenlő Nagy Szent? – kérdezte bizalmatlanul a bikadémon.

– Én, én! – mondta Szun Vu-kung nagy örömmel. – Rég nem láttuk, bátyám, egymást! Egy leányzó igazított útba, így leltem csak rád. Micsoda szerencse! S minő daliás vagy!

– Hagyd csak a hízelgést – mordult fel komoran a másik. – Tudom ám én, hogy s mint háborgattad fel az ég palotáját, hogy aztán ötszáz esztendőkre a hegy alá zárjanak! Hallottam azt is, hogy megszabadulván az ég büntetésétől, a kínai barátot oltalmazod most, aki nyugatnak

megy Buddhához a szent könyvekért. De hogy vetemedhettél arra, hogy fiam életére törjél? Gyűlöletes vagy előttem, s még te jössz engem felkeresni?

– Méltatlanul gyűlölködsz, bátyám, szegény öcséddel – hajolt meg udvariasan Szun Vu-kung.
– Fiad elfogta mesteremet, s fel akarta falni! Én vele akkor nem bírtam, Kuan-jin bodhiszattva mentette meg mesteremet, de fiadat meg nem ölte, igaz hitre térítette, s most ott él az ő szigetén, nálad is nagyobb boldogságban, örök életben! Mit haragszol hát rám?

– Hej, te pergő nyelvű majom – csóválta a fejét zordonan a bikadémon –, hogy kibeszéled magad! De kedvesemet, szeretőmet miért csúfoltad meg, mért törtél ajtómra?

Szun Vu-kung zavartan mosolygott:

– Rég volt, hogy tiszteletemet tehettem nálad, bátyám – szólalt meg végül –, ezért mikor a tisztelt hölgyet megkérdeztem, nem tudtam ám, hogy a másik asszonynénémmel van dolgom! Aztán ő gonosz szavakkal illetett, hát én is goromba voltam hozzá valamelyest. Hogy megrettent tőlem, igazán röstellem, bocsáss meg nekem érte!

– Hát ha úgy van, ahogy mondd – hümgetett a bikadémon –, akkor régi barátságunkra tekintvén nem bántalak. Eredj innét békével.

– Hálásan köszönöm kegyességedet – hajolt meg a majom –, de van még egy dolog, amelyben szeretném, ha segélyemre lennél.

– Hej, te majom! – fortyant fel a démon. – Nem bántalak, mégse mégy el? Mit kötözködsz velem? Miben segítenék én téged?

Elmondotta erre Szun Vu-kung, hogyan járt mesterével s társaival a Lángoló Hegynél, s hogy hiába járt a Vaslegyezős Hölgynél. Hű, erre jött csak méregbe a bikadémon! Még a fogát is csikorgatta dühében, úgy kiáltotta:

– Arra volt hát az egész nagy hízelkedés, barátkozás, hogy megszerezd a legyezőt? Biztosan előbb csúfot üztél a feleségemből, csak ő nem adta oda neked, azért jössz most hozzám! S ráadásul még a szeretőmet hajkurászta? Nem tudod-e azt, hogy barátunknak asszonyát meg ne környékezzük, de még szeretőjét is csak messziről szeressük? Hát nem arcátlanság, hogy a feleségem után a szeretőm is kéne neked? No várj, kapsz egyet mindjárt ezzel a bunkóval!

– Mondhatsz, amit akarsz, üthetsz, verhetsz – mondta rá higgadtan Szun Vu-kung –, nem félek én attól. Igaz szívemből mondom, hogy csak a legyező után járok, és semmi más az eszemben nem forog! Ezerszerre kérlek, adjad kölcsön nekem!

– No, jól van – nevetett fel a démon. – Ha három viadalban megbírsz velem, megmondatom az asszonynak, adja oda neked! De ha nem bírsz velem – forgatta rémisztően a szemét –, akkor agyoncsaplak, hadd töltsen ki a dühöm rajtad!

– Helyes a beszéd, bátyám – bólintott a majom. – Úgyse láttalak már igen régen, most legalább megtapasztalom majd, hogyan állsz mostanság vitézség dolgában! Keljünk hát testvéri viadalra!

A bikadémon se hagyta magának kétszer mondani, fogta vasbunkóját s nekirontott. Szun Vu-kung is megmarkolta fütykösét, s állta a sarat emberül. Csattogtak a fegyverek, szidták, ócsárolták egymást kegyetlenül, egymásnak mentek százszor is, de csak nem győzött egyik a másikán. Már annyira összegabalyodtak, hogy szinte szét se lehetett volna választani őket ott fent a levegőégben, a felhők hátán, ahol küzdöttek egymással, amikor kiáltás hallatszott a közeli hegy tetejéről:

– Bikadémon nagyúr! Nagy királyom küldi hódolatát, s várja mielőbbi szerencsés jövedeled!

– Megálljunk csak, majom! – feszítette neki a bikadémon a bunkóját Szun Vu-kung fütykösének. – Hagyjuk most a harcot, mert lakomára vagyok hivatalos, folytassuk azután! – azzal meg se várva, mit mond erre ellenfele, leereszkedett a földre, ment vissza a barlangjába. Sebtében

megvigasztalta Jádearcú Hölgyét, hogy ne tartson a majomtól, elkergette őt azt már, aztán gyorsan ledobta sisakját, páncélját, felkapta magára hollókék köntösét, megnyergelte vizet hasító aranyszemű bivalyát, s még egyszer lelkére kötve a kapuórségnek, hogy vigyázzanak ám erősen, eltűnt a felhők között, északnyugatnak tartva.

Szun Vu-kung csendben figyelte a démon útra kelését egy hegy tetejéről.

– Ugyan ki lehet a cimborája az én bika bátyámnak? – fúrta az oldalát a kíváncsiság. – Gyerünk csak utána, hogy vajon hová ment? – Fellebbent fürgén a levegőbe, s tiszta, fényes szellővé változván a bikadémon nyomába eredt.

Nemsokára egy nagy hegyhez értek, s ahogy annak a szurdokai, völgyei közé értek, egyszer csak eltűnt a démon. Szun Vu-kung sietősen összerántotta testét régi valójába, s keresni, kutatni kezdte. Kutatás közben egy mély szurdokra bukkant, amelynek alján kavargott, fortyogott a sebes víz, a szurdok partján pedig ott állt egy kőtábla, ezzel a felírással: Kavargó Kövek Hegye, Azúr Hullámok Szurdoka.

– Aha – ütött fejére a majom. – Bement a bátyám a víz alá, ott várja őt a vízidémon, aki ha nem sárkány, akkor hal vagy teknőc! Gyerünk csak utána! – azzal varázsigét mormolt, bűvölt-bájolt a kezével, s tarisznyarákká változott, nem nagygyá, nem is kicsinnyé, lehetett úgy harminchat fontos, s belebucskázott egyenest a vízbe. Meg se állt, míg a fenekére nem ért. Ott egy csillogó-villogó, szépséges nagy kapura bukkant. A vizet hasító, aranyszemű bivaly ott álldogált a kapufélfához kötve.

Szun Vu-kung csendben beljebb óvakodott. Pompás veresre festett palota következett, teknőchéjjal rakva, korallal, gyönggyel ékesítve. Bent a palotában nagy volt a vigasság. Zene szólt, vidám csevegés hallatszott. Szun Vu-kung jámborul beballagott a csarnok ajtaján, hát ott trónolt legfelül a bikadémon, szemben vele egy öreg sárkány, jobbra, balra meg a sárkányfiak, sárkányunokák.

– Hé! – vette észre az öreg sárkány a majmot rák képében. – Fogjátok már meg azt a neveletlen fickót!

Felugrottak helyükről a sárkányfiak, sárkányunokák, megragadták, vitték a vén sárkány elébe.

– Kegyelem! Kegyelem! – sipította Szun Vu-kung szívre ható hangon.

– Hát téged honnét szalajtottak, te faragatlan tarisznyarák? – förmedt rá mérgesen a vén sárkány. – Hogy mertél idepofátlankodni a mi méltóságos vendégünk elébe? Valld meg gyorsan, különben fejedet vétetem!

Szun Vu-kung tette magát, mintha nagyon megijedne, elkezdte nagy jámborul, hogy így, meg úgy, ő volna az Oldaljáró Vértes Vitéz, járja a vizek világát hol erre, hol arra, nem tudja ám ő, honnét is tudná, mi az illedelem, kéri hát nagy alázatossággal a felséges sárkánykirály kegyes bocsánatát.

Megesett a sárkányúak, sárkányunokák szíve a gyámoltalan rákon, mondták is a vén sárkánynak:

– Először jár itt nálunk ez az Oldaljáró Vértes Vitéz, nem tudhatja, mi az udvari illedelem, bocsásd el békével.

– No, jól van – engedett az öreg sárkány –, elmehetsz. De a palotaórséget megpálcáztatom, amiért nem vigyáztak!

Ment kifelé Szun Vu-kung nagy háládatossággal. Amint azonban a kapuhoz ért s újból meglátta a vizet hasító aranyszemű bivalyt, az eszébe ötlött valami:

„Isten tudja, meddig devernázik itt még a bikadémon – állott meg bosszúsan. – De ha vége lesz a mulatságnak s haza is megy, a legyezőt csak nem adja ide! Ej, elkötöm én ezt a bivalyt, s az ő képében elmegeyek a feleségéhez, úgy csalom ki tőle!”

Fogta is magát, felpattant a vizet hasító aranyszemű bivaly hátára, s vágatott ki vele, fel a víz tetejére. Ott aztán megrázta magát, a bikadémon formájára változott, s jól rávert a bivalyra. Száguldott a csudaállat felhőkön, ködökön, meg is érkezett csakhamar vele a Zöld Felhők Hegyéhez, a Banánbarlangba.

– Nyissatok kaput! – kiáltotta fennhangon.

A hang hallatára kinyitották a kaput az őriző leánynövendékek, s látták, hogy a bikadémon jött meg. Szaladtak is úrnőjükhöz nagy örömmel:

– Asszonyunk – újságolták –, megjött a nagyúr!

A ráksasza asszony sietve szedte rendbe felhőhajzatát, és sietett nagy sebbel-lobbal férjeura elébe. Halandó szemével nem ismerte meg, hogy kivel van dolga, ezért nagy örömmel fogta karon az álférjet, s vezette be magához, parancsolván nagy buzgósággal teát, harapnivalót azonnal.

– Hát régen láttalak, asszony – köszörülte meg a torkát Szun Vu-kung.

– Járj végtelen szerencsével, nagyuram – pirult el az asszony, de aztán bánatosan hozzátette: – Amióta új nászra léptél, nagyuram, szolgálódat eltaszítottad magadtól! Ugyan miféle szél hozott most ide?

– Ugyan, hogy is taszítottalak volna el! – mentegetőzött ravaszul a majom a bikadémon képében. – Csak éppen, tudod, amióta a Jádearcú Hölgy magához fogadott, szörnyű sok dolgan vagyok! A rengeteg cimbora hol ide hí, hol oda, így hát otthon is alig vagyok, pedig hát a gazdaságot is vezetnem kell!

Aztán hozzátette

– Hallani mostanság, hogy az a fickó, az a Szun Vu-kung, ki a kínai barátot oltalmazza, ideért mostanában a Lángoló Hegyhez. Attól tartok, hogy még beállít s elkéri tőled a legyezőt. Lelkemből gyűlölöm azt a fickót – forgatta a szemét nagy csinált haraggal –, rajta bosszúm még meg nem állhattam, hogy fiaस्कánkat romlásba vitte! Jöjjön csak ide, tudósíts felőle nyomban, majd idejövök én, megfogom, miszlikbe aprítom!

A könnye is kicsordult a ráksasza asszonynak, ahogy ezt hallotta:

– Bizony, ha férfinak nincs asszonya, prédára megy a vagyona; de ha nőnek ura nincsen, nincs, aki rajta segítsen, nagyuram! – szipogta bánatosan. – Hajszálon múltott, hogy ez a gaz majom ki nem oltotta életemet!

– Mikor járt itt az a bitang? – serkent fel az álbikadémon tettetett felháborodással.

Elmondotta erre az asszony nagy búval, bánattal, hogy mérközött meg Szun Vu-kunggal, s mivel nem bírt vele, hogyan adta oda a legyezőt. Szun Vu-kung a bikadémon képében a mellét kezdte öklözni szörnyű nagy haraggal:

– Nagy hibát vétettél, asszony! – kiáltotta. – Hogy adhattad oda neki a mi bűvös kincsünket? Jaj, megöl a méreg!

– Csillapuljon haragod, nagyuram – mosolyodott el a ráksasza. – Rászedtem ám a majmot, hamis legyezőt adtam neki!

– Hát az igazi hol van? – kérdezte sebesen Szun Vu-kung.

– Légy csak nyugodtan – nevetett az asszony –, megvan ám, jó helyt őrzöm – és szólította a szolgálókat, hozzanak bort, hogy férjeura leöblíthesse az út porát. Mikor pedig meghozták az italt, kezébe vette a boroscsészét, úgy kínálta:

– Ha örömed is leled új nászodban, nagyuram – mondotta nagy alázatossággal –, azért ne feledd azt, kivel elsőnek keltél egybe! Fogadd hát el e csészét a mi falusi borunkkal.

Mit tehetett Szun Vu-kung, elfogadta, s iddogálni, falatozni kezdtek. Ürítgették a csészéket, s az italozástól feltámadt a ráksaszában a vágyakozás. Odabújt Szun Vu-kung mellé, a kezét fogdosta, simogatta, bizsergető szókkal bujtogatta, odadólt a vállának, a fülébe suttogott, a maga poharából itatta. Mit tehetett Szun Vu-kung, a kedvére volt neki. De mindvégig az eszében tartotta, hogy mi járatan van, s mikor látta már, hogy megpityókosodott az asszony, ingerkedve megkérdezte tőle:

– Hol tartod, asszony, az igazi legyezőt? Vigyázz ám rá nagyon, mert ravasz az a majom, el tud ám változni mindenféle alakba, s még utóbb kicsalja tőled!

Az asszony kacarászva a tenyerébe köpött valamit. Akkora volt, akár a barackfa levele.

– Ugye, ez az? – nyújtotta oda vélt férjének.

– Hogy lehet ezzel az aprósággal tüzet eloltani? – vette Szun Vu-kung a kezébe gyanakodva a fura jószágot. „Tán hamis ez is” – gondolta gyanakodva.

– Látom, igen áhítozol rá – dörzsölte oda az asszony vágyakozva festett orcáját Szun Vu-kung arcához. – Min gondolkoztál el ennyire?

Szun Vu-kung vakmerően fejest ugrott a dolog közepébe:

– Hogy lehet egy ilyen aprócska holmival nyolcszáz mérföldes tüzet kioltani? – bökte ki elszántan. Áldott szerencséjére azonban a bor levette már a lábáról a ráksaszát, úgyhogy az nem is gyanakodott, csak bambán csodálkozott:

– Két esztendeje, hogy itthagytál, nagyúr – mondta szánakozva, nehezen forgó nyelvvel –, éjjel, nappal csak gyönyörűségednek éltél, s úgy elvette szellemed erejét az a Jádearcú, hogy még ezt is elfeledted? Csak meg kell hogy morzsolgassad a bal kezed nagyujjával a nyelén ezt a hetedik szál piros zsinórt, s azt kell mondd, hogy „Sóhajts, lehelj, fújjad, sziszegj, süvíts!”, s egyszeriben megnő tizenkét lábnnyira! Akkor aztán lehet a tűz nyolcvanmilliom mérföldes, akkor is eloltod vele egy suhintással!

Jól megjegyezte Szun Vu-kung magának a varázsigéket, a szájába rejtette a bűvös legyezőt, aztán végigtörölte a képét, s visszaváltozott igazi alakjába.

– No, te ráksasza asszony! – rivallt rá a Vaslegyezős Hölgyre kemény hangon. – Tekints csak rám, hogy a férjed vagyok-e? Nem szégyenled magad, hogy rútul paráználkodtál velem, te szégyentelen?

Az asszony, hogy meglátta Szun Vu-kung igazi képét, rémültében az asztalt is felborította, úgy vágódott el a földön, s csak azt sikoltozta:

– Juj, mindjárt megöl a mérge! Juj, mindjárt megöl a mérge!

Szun Vu-kung azonban mit se bánta, él-e, hal-e. Sietett kifelé a barlangból, odakint felhőre kerekedett, s legelőször is felröppent egy hegy tetejére, hogy kipróbálja a legyezőt. Megmorzsolgatta bal keze hüvelykével a hetedik szál piros zsinórt, elmormogta a varázsigét, s bizony egyszeriben megnőtt a legyező tizenkét lábnnyira. Kedvtelve nézegette, forgatta. Más volt ám, mint a másik: bűvös fény áradt belőle, harminchat szál piros zsinór függött róla, a nyelénél szépen összecsomózva. Csakhogy Szun Vu-kung nagy sietésben csak azt kérdezte meg a démonasszonytól, hogyan lehet a legyezőt megnövelni, azt már nem tudta, hogy hogyan kibővítsé vissza. Mit volt mit tennie, kénytelen-kelletlen a vállára vetette, úgy indult vele vissza mesteréhez.

Közben azonban a bikadémon is megelégette a mulatozást az Azúr Hullámok Szurdokában, s elindult hazafelé. De ahogy kilépett a kapun, nem lelta a hátságát semerre. Kérdezgette házigazdáit, de azok mennyre-földre esküdöztek, hogy ők vele voltak mindvégiglen, együtt ittak, mulatoztak, a kapunak a táján se járt senki.

– Házbéli nem tehetette – rázta fejét a vén sárkány –, csak valami idegen.

– De hiszen itt járt az Oldaljáró Vértes Vitéz! – kiáltottak fel a sárkányfiak, sárkányunokák. – Az nem volt idevalósi!

Ráeszdött erre rögvest a bikadémon, hogy az csak Szun Vu-kung lehetett. Megdöbbsent a vén sárkány, ajánlotta rögtön legjobb paripáját a bikadémonnak, de az elhárította:

– Nem kell az nekem – mondta dülva-fülva. – Köszönöm a szíveslátást, utolérem én őt így is! – azzal száguldott fel a víz színére, ottan felhőre kerekedett, sietett a Banánbarlanghoz egyenest, mert átlátta mindjárt, hogy a majom csak oda igyekezhetett a vizet hasító aranyszemű bivaly hátán.

A ráksasza asszony keserves zokogással vallotta meg férjének, milyen rútul rászedte Szun Vu-kung.

– Merre ment? – kérdezte a bikadémon fogát csikorgatva, s mihelyt megtudta, elkérte asszonyától annak a két kardját, mivel ő maga fegyver nélkül jött volt, s felhők hátán elszáguldott nagy sebesen a Lángoló Hegy felé.

A hatvanegyedik fejezet, amelyben

*Nyolctilalmas közbelépvén bikadémont leveri,
s Szun Vu-kung a legyezőt most harmadszor meglengeti*

Nemsokára meg is látta már a bikadémon Szun Vu-kungot, amint vállán a legyezővel nagy vígan igyekezett vissza mesteréhez.

– Szóval azt is tudja már, hogy kell bánni velem! – dörmögte a bikadémon elkeseredetten. – Hiába is állnék oda elébe, hogy adja vissza, nem adná, s csak egyet kell hogy suhintson velem, menten elrepít engem tizennyolcezer mérföldnyire innét, az meg csak neki jó! No de – derült fel egyszerre az arca – tudom ám én azt is, hogy ott van neki az egyik társa, a Nyolctilalmas! Azt én jól ismerem még démonkocából! Átváltozom annak a formájára – döntötte el nagy hirtelen –, s rászedem a majmot, úgyse lesz most résen a nagy örömeben! Menten el is rejtette a bikadémon két kardját a ruhájába, aztán megrázta magát, s a disznó formájára változott. Nagy kerülővel elébe vágott Szun Vu-kungnak, s már jött is vele szemben, hangosan kiáltozva:

– Megjöttem, bátyám!

Azt szokták mondani, hogy a győzelmet nyert macska tigrisnek hiszi magát, azaz annyira el van telve saját erejével, vitézségével, hogy másokra rá se hederít. Szun Vu-kung is, amint társa, a disznó formáját vélte felfedezni a közeledőben, meglegedett ezzel, s csak úgy foghegyről vetette oda:

– Merre tartasz, öcsém?

– Mesterünk már attól tartott – fűzte a szót fortélyosan az ármányos bikadémon –, hogy nem bírtal meg a bikadémonnal, s nem tudod a bűvös szerszámot megszerezni, ezért elibéd küldött, hogy segítsék neked.

– Nem kell hogy fáradjál – kacagott a majom önelégülten –, itt van már a markomban, la!

– Hű! – álmélkodott álnokul az áldisznó. – Megfáradhattál, amíg megszerezted! No, add ide – nyújtotta a kezét –, hadd vigyem én, ne fáradj velem.

Nem tudta Szun Vu-kung, hogy kivel van dolga, nem habozott egy cseppet se, odaadta neki. A bikadémon persze ismerte a legyezőnek minden fortélyát! Hamar kicsivé varázsolta, a szájába kapta, aztán igazi alakjára változott, s ráivallt Szun Vu-kungra:

– Megismersz-e, ebadta majma?

Szun Vu-kungnak a szeme majd lobot vetett a hirtelen dühtől, ahogy megértette, hogy kijátsozták. Kapta rögtön a fütykösét, odavágott vele. A bikadémon se volt rest, elékapta a legyezőt, hamar felé suhintott. No iszen suhinthatott, ott volt Szun Vu-kungnál a szélmegálló szer, meg se moccanhatta. A bikadémon erre a két kardját vette elő, azzal támadott.

Amíg ők verekedtek, igen eltörődött volt már Hszüan-cang a nagy forráságban ott az útfélen, szomjazott is erősen. Aggódni is kezdett, hogy ugyan mi lett legkedvesebb tanítványával, hogy még most sem hozza azt a legyezőt. Utoljára elgondolta magában, hogy bizonyosan a bikadémonnal keveredett harcba, azért nem jön.

– Hé, Csu Vu-neng, Sa Vu-csing! – szólt oda tanítványainak. – Melyikötök menne bátyátok elébe? Tán ellenséggel küzd, és segítség kéne neki! Hozzátok meg hamar a legyezőt, hogy bajunkból megmenekülhessünk, ezen a hegyen átjuthassunk!

Nyolctilalmas ajánlkozott is mindjárt, csak éppen az utat nem ismerte a bikadémon lakához.

– Ismerem én! – jelentkezett a Lángoló Hegy földistenkéje. – Elvezetlek hozzá!

Elindult hát a disznó a földistenkével. Ahogy mentek, nemsokára nagy csatazaj, harci kiáltások ütötték meg a fülüket. Szun Vu-kung harcolt a bikadémonnal nagy elkeseredetten. Nyolctilalmasnak se kellett sok, kapta gereblyéjét, s nekirontott ő is az ellenfélnek. Meg volt fáradva már a bikadémon az álló nap tartó harctól, nem bírt már két vitéz együttes erejével, megfordult, megfutott. Ahogy menekült volna azonban, útját állotta ám a Lángoló Hegy földistenkéje egy sereg szellemkatonával:

– Állj csak meg, Nagyerejű Bikadémon királyi – szólott hozzá. – Eme Hszüan-cangot, ki nyugatnak tart a szent könyveket elhozandó, minden isten ója, minden egek védelmezik, az égtájak istápolják, add hát ide sebtén azt a legyezőt, hadd olthassa el a tüzet vele, s jusson át a hegyen! Mert ha nem adod, megbüntet majd az ég gonoszságodért!

– Mit tudod te, földistenke, mi rejlik e dolog megett! – kiáltott a bikadémon bős haraggal. – Ez a gaz majom fiam elragadta, feleségem megcsúfolta, ágyasom megriasztotta! Feneketlen nagy dühömben meg se állhatnám, hogy fel ne faljam szőröstül–bőröstül, magamból ki ne ürítsem, s ami így megmaradt belőle, azt a kutyáknak ne vessem! Még hogy a legyezőm kéne neki?!

Hiába szitkozódott azonban a démon, már ott volt a sarkában Nyolctilalmas, nekitámadt, s harcra kényszerítette. Harcba szállott ellene ismét Szun Vu-kung is. Folyt a csata előre-hátra, hátrált a bikadémon a levegőégben, húzódott szép lassan lakóhelye, a Felhőtapogató Barlang irányába. Egész éjszakán át tombolt a viadal, de nem dőlt el még akkor sem. Mikor pedig már hajnallani kezdett, a nagy csatarobaj felverte álmából a barlangban a Jádearcú Hölgyet. Összeszedte gyorsan a démonleány a barlangbeli démonseregeket, s elindult hadával, hogy megsegítse szerelmes párját. Bizony jókor is jött, mert a bikadémont már nagyon szorongatták! A friss hadak azonban visszanyomták Nyolctilalmast, nem bírt velük, megfutott. Szun Vu-kung is menekülni volt kénytelen egy hatalmas felhőbukfencsel, a földistenke is mit tehetett mást, meghátrált szétszóródó seregével.

A bikadémon hölgyével és seregével együtt nagy fennen visszavonult barlangjába, s magára csukta a kapukat. Meghökken erre Szun Vu-kung is, Nyolctilalmas is. A disznó már azon volt, hogy hiába, a bikadémonon győzelmet nem vehetnek, másfelé kell hogy keressék a nyugatra vivő utat, de a földistenke közbeszólt:

– Ne bánkódjatok s ne töprenkedjete – szólt rájuk. – Más utat nem kereshettek, mert az nin-

csen, érdemet másfelé nem szerezhettek! Mesteretek, ím, ott ül az útszélen, s abban reménykedik, hogy győzelemmel tértek meg hozzája!

– Igaz is! – kiáltotta a majom felgerjedve. – Fel a harcra újfent! – Azzal fogták a füttyköst, gereblyét, s a szellemkatonákkal és a földistenkével nekitámadtak a barlang kapujának. Ízzéporra is zúzták egykettőre. Jött is ki a bikadémon megint hada élén nagy haraggal, elmondotta Szun Vu-kungot s Nyolctilalmast mindennek, de hiába, viadalra kellett hogy keljen velük újra. Életre-halálra ment már a küzdelem, mentek már egymásnak vagy százszor, s ím, megrogyott a bikadémon lába ina, menekült volna vissza a barlangba. A szellemkatonák azonban körbefogták, nem engedték. Nézett a bikadémon erre, arra, látta, hogy közeleg megint hozzá Szun Vu-kung nagy fenekedve. Nagy ijedtében lehányta magáról a démon sisakját, páncélját, eldobta vashűtőjét, s megrázva magát, fehér hattyúvá változott, elrepült.

Olyan sebtében tűnt el a démon, hogy Nyolctilalmas és a földistenke azt se látták, hová lett. Csak Szun Vu-kung éles szeme vette észre az égen szálló hattyúban a menekülő ellenfelet. Hamar odakiáltott hát fegyvertársainak, hogy ostromolják tovább a barlangot keményen, ő maga pedig a hattyú nyomába eredt. Felugrott a levegőégbé, varázsigét mormolt, s egyszeriben kék sólyommá változott. Nyílsebesen fúrta bele magát a felhők tömkelegébe, s lecsapott a hattyúra, hogy a nyakát megragadja, szemét kivájja. De a démon is észrevette ám ellenségét! Megrázintotta szárnyát, s ő meg barna sassá változott, úgy fordult szembe a kék sólyommal. Szun Vu-kung se hagyta magát, hamar kék sólyomból fekete főnixszé vált. Ám éles volt a bikadémon szeme is, rögvest fehér daru alakját öltötte magára, s hosszú, elnyújtott krúgatással elröppent délnek. A majom erre is talált ellenszert: veres főnixszé változtatta magát, s hangos énekszóra fakadt. Tudta a fehér daru, hogy a veres főnix minden madarak királya, vele szembe nem szegülhet, így hát lehuppant nagy hirtelen egy hegy oldalába, s ottan pézsmaszarvassá változva, nagy jámboran legelészni kezdett.

De Szun Vu-kung sem hagyta ám magát! Ledobta magáról tollait, dühös tigrissé változott, s nekirontott a pézsmaszarvasnak. Az persze ijedtében azt se tudta, hová tegye kezét, lábát. Pettyes párduccá változott hát, hogy szembeszállhasson a fene tigrissel. A tigris erre keresztülbucskázott a fején, arany szemű oroszlán lett belőle; mennydörgő üvöltéssel vetette rá magát a párducra, de az meg medvévé válván, torkon ragadta az oroszlánt. Szun Vu-kungot azonban most se hagyta el a bűbajos tudománya: meghempergőzött a földön, s egyszeriben hatalmas elefánt lett belőle! Kimeresztett ormánnyal, felemelt agyarakkal rontott neki a medvének.

A bikadémon azonban csak nevette ezt is. Megrázta magát, s felöltötte magára szellemalakját. Óriás fehér bika vált belőle, akkora fejjel, akár egy hegy, akkora két szarvval, akár egy-egy torony! Fejétől a farkáig lehetett vagy háromezer lábnyi, csülkétől a marjáig is vagy kétezer s négyszáz.

– No, te hitvány majom! – mennydörögte oda kihívóan Szun Vu-kungnak. – Mire mész most velem?

Szun Vu-kungnak se kellett több, ő is szellemalakba változott. Harmincezer lányira nőtt egy szempillantás alatt, akkora fejjel, akár a Tajsan hegye, olyan szemekkel, mint a nap s a hold – s véle nőtt persze a bűvös füttykös is! Elővették mind a ketten minden tudományuk, vitézségük, belérengett az ég s a föld a rettentő viaskodásba. De ekkor már a csata rettentő zajára felriadtak sorban a Hszüan-cangot kísérő védistenek is, és hamar közrekapták a bikadémont. Az már hiába öklelt jobbra-balra, rugaszkodhatott, bömbölhetett, egyre jobban szorongatták a mennyei seregek. Nem maradt más hátra neki, mint hogy visszaváltozzék földi alakjába. Sietett aztán nagy sebesen felesége barlangjához, a Banánbarlangba, mert a hadakozás közben arrafelé igyekezett loppal, ott aztán megint csak magára zárta a barlang kapuját.

Közben azonban Nyolctilalmasnak s a földistenkének sikerült betörniök a Felhőtapogató Barlangba, s ott aztán a Jádearcú Hölgyet az egész démonnépséggel, minden hadával együtt kardélre hányták, a barlangot feldúlták, felgyújtották. Jöttek most nagy diadallal a bikadémon nyomában, s amint meglátták, hogy az bemenekült a felesége barlangjába, nekiestek annak a

kapujának is. Nyolctilalmas rettentő gereblyéjének csapásai alatt egykettőre bedőlt az.

– Ó, nagy királyt – fakadt sírva ijedtében a ráksasza asszony, amint a bikadémon elbeszélte neki nagy sebten, mi történt, s általadta neki a bűvös legyezőt. – Adjuk ki a legyezőt annak a majomnak, hadd tisztuljon el innét rettentő hadaival! De a bikadémon hajthatatlan maradt.

– Asszony – felelte komoran –, hitvány holmi ez a legyező, de mély a gyűlölet bennem! Maradj csak itt nyugton, majd megmérkőzöm én velük mindjárt! – azzal kapta a felesége két kardját, vértet, páncélt öltött, s ment ki a kapun halálra szántan. Éppen Nyolctilalmasba ütközött.

A disznó nagy ravaszul kifelé csalogatta a démont, aki csak annál inkább nekidühödött a harcnak, ahogy meglátta gyűlölt ellenfelét, Szun Vu-kungot is felemelt füttykösével. Fergetes, gonosz szélvészre kerekedett a bikadémon rettentő haragjában, úgy szállt szembe velük. De hiába támadt, szorongatták mindenfelől a mennyei seregek, s ötven-egynéhány összecsapás után elfogyott az ereje, meg is hátrált volna. De akkor már közre is fogta négyfelől négy gyémántvillámisten, Buddhának erős parancsával, hogy elfogják. Nem menekülhetett már semerre. Megérkezett maga Pagodahordozó herceg is No-csa királyfival együtt, a Jáde Császár rendeléséből. A királyfi, merthogy a bikadémon végső veszedelmében megint szellemalakját öltötte magára, maga is szellemalakjába öltözött, háromfejű, hatkarú óriás szörnyeteggé vált.

Nekiugrott ekkor No-csa királyfi az óriás bikának, a hátára vetette magát, elérántotta démonnyakazó pallosát, nekihuzakodott, s egy csapással leütötte a bika fejét. A bikadémon menten újabb fejet növesztett, fekete füst tódult orrából-szájából, szemei villogtak, akár az érc fénye, de a királyfi pallosa lesújtott újra meg újra. Mikor már a tizedik fejt csapta le No-csa a bikadémonnak, s az is kinőtt újra, megunt már a királyfi a haszontalan vagdalkozást. Fogta bűvös tűzkerekét, s a bika szarvára vetette. Sistergett, lángolt a tűzkerék, olthatatlan tűzcsovákat lövellt, perzselte a bika bőrét keményen. Rázta a fejét a bikadémon, csapkodott a farkával, dobrokolt a lábával, de nem tehetett mást, hirtelen más alakba változott el, hogy megszabaduljon rettentő kínjától. De hiszen változhatott már! Ott állott Pagodahordozó herceg a démont megmutató varázstükörrel, s meglátta, felfedezte mindjárt, akárhová bújít is. Nem tehetett már mást a bikadémon, megadta magát kényre-kegyre.

– Kíméljétek életemet! – bögte könnyörögve. – Megtérek én is Buddha népéhez!

– Ha azt akarod, hogy meghagyjuk életed – rivallt rá szigorúan No-csa királyfi –, akkor add elé tüstént a legyezőt!

– A feleségemnél van! – bögte a bikadémon. Karikát vetett ekkor No-csa királyfi a bikadémon orrába, abba belefűzte démonbéklyózó kötelét, úgy vezette a Banánbarlanghoz, nyomában Szun Vu-kunggal, Nyolctilmassal, a földistenkével meg az összes mennyei seregekkel.

– Add ki a legyezőt, asszony! – bömbölte a bikadémon a barlang kapujában. – Az életem mented meg velem!

A ráksasza asszony ennek hallatára lehányta magáról hamar minden ékességét, letörölte képéről a festéket, magára kapta apácaruháját, úgy vitte a legyezőt két tenyerén a mennyei seregek elébe, alázatosan térdre borulva előttük.

Hszüan-cang meg Homoki Barát ezenközben az út mellett hol felállt, hol leült, nagy türelmetlenségükben alig győzték már várni, mikor jön Szun Vu-kung. Jött is most már a majom diadalmasan, nyomában a mennyei seregekkel, kezében a legyezővel. Álmélkodott Hszüan-cang, meg is volt illetődve, hogy lám, nemcsak a mennyei istenek, hanem Buddha parancsából a gyémántvillámistenek is lejöttek az ő megsegítésére. Szun Vu-kung pedig fogta a legyezőt, megsuhintotta teljes erejéből. Lelohadt a Lángoló Hegy tüze menten, nem világolt, nem hevített többet. Másodszor is megsuhintotta, szellő kerekedett mindjárt, elfújta a füstöt, kormot. Harmadszor is suhintott a majom a legyezővel, s lám, mindjárt megtelt az ég felhőkkel, hullani kezdett a finom szálú eső.

Megköszönte ekkor Hszüan-cang nagy háládatossággal mindeniknek a segítségét, s elbúcsúzott tőlük. A négy gyémántvillámisten visszatért a világ négy sarkán levő nagy hegyekre, lakozóhelyükre, a védistenek felszállottak a levegőégbe, hogy onnét oltalmazzák tovább a szentatyát fáradságos útján, Pagodahordozó herceg s No-csa királyfi is elindult vissza a mennyek országába, vezetvén magukkal a bikadémont kötelénél fogva. Nem maradt ott Hszüan-canggal s tanítványaival más, mint a földistenke s a ráksasza asszony.

– Miért nem méisz utadra? – szólította meg Szun Vu-kung a démonasszonyt. – Mire vársz itt még?

– Add vissza a legyezőmet, ó, Nagy Szent! – borult térdre alázattal a ráksasza asszony.

– Ej, te hitvány személy – kiáltott fel Nyolctilalmas felháborodottan –, nem tudsz te mértéket? Meghagytuk az életedet, elégedj meg azzal, mit követelsz még itt holmi legyezőt is? Jó lesz az majd nekünk, ha átértünk a hegyen, eladjuk majd, s veszünk az árán valami jó falatot. Annyi vesződségünkbe, bosszúságunkba tellett, míg megszereztük, s még adjuk is vissza? Eredj szépen haza, hisz, lám, az eső is eleredt!

– Azt mondtad, ó, Nagy Szent – borult le a ráksasza asszony nagy alázatossággal –, hogy ha a tüzet eloltottad véle, visszaadod nekem. Igaz ugyan, hogy késő már a bánat, mert szavadra akkor nem hajlottam, tégedet és seregeidet nagy harcokba, küzdelmekbe kevertelek, de vedd figyelembe, hogy én is a tökéletesedés útján járok közül vagyok, habár az igazság gyümölcsét még el nem érhettem. Ígérem neked, hogy ha most elmentek nyugatnak földjére megigazulást keresvén, én többé gonoszt nem cselekszem. Esdve kérlek, add vissza legyezőmet, s megújulok erkölceimben, ezután már csak a tökéletesedés útját járom immár.

– Éljd az alkalommal, ó, Nagy Szent – avatkozott közbe a földistenke is –, hogy eme asszony érti ám a tűz teljes kioltásának művészetét! Oltsad ki a tüzet végképpen, aztán add vissza neki bűvös jószágát, hogy magam is visszatérhessek égi honomba, s e földnek népe is most már nyugodtan, békében élhessen.

Megmondotta ekkor a ráksasza asszony Szun Vu-kungnak, hogy negyvenkilencszer kell megsuhintani a legyezőt, akkor kialszik végképpen a Lángoló Hegy tüze, többé nem támad fel sohasem. Fogta is erre a majom a bűvös szerszámot, megsuhintotta negyvenkilencszer egymás után a hegy felé, s íme, hatalmas eső árasztotta el az egész vidéket. Ahol azonban ők állottak, ott már nem égett tűz, s ennél fogva eső sem esett, szárazon maradtak.

Vártak egész éjjel, míg tombolt a zivatar, s másnap reggel, hogy elállott az eső s kitisztult az ég, összeszedték holmijukat, s elindultak tovább az úton nyugat felé. Szun Vu-kung visszaadta a legyezőt a démonasszonynak, ki nagy hálálkodva búcsúzott el tőlük, visszavonult barlangjába, s ottan valóban jámbor életre adta most már magát. El is érte később az igazság gyümölcsét, híre-neve fenn is maradt a szent írásokban mindörökre. Elbúcsúzott a földistenke is, mert a Lángoló Hegy kialvásával letellett földi száműzetése, mehetett vissza a Tusita Palotába a Felséges Vén szolgálatára. Hszüan-cang s tanítványai pedig elindultak tovább az úton.

A hatvankettedik fejezet, amelyben

*pagodát söpör Hszüan-cang fogadalma szerint,
Szun Vu-kung meg két démont közben kézre kerít*

– Micsoda egy város lehet az? – állította meg Hszüan-cang a lovát, amint hosszú hónapok

után megint egy város bukkant fel előttük.

– Úgy nézem, fejedelmi székváros lehet – jegyezte meg Szun Vu-kung, s Nyolctilalmas hitetlenkedésére meg is magyarázta, hogy ezt honnét tudja:

– Nézzétek azokat az erős falakat! – mutatott arrafelé. – Több mint száz mérföld lehet a város kerülete, ha nem több! Aztán mennyi kapu van a falakon, hány torony emelkedik az égnek! Hogy lenne ez ilyen nagy s erős, ha nem székváros?

– Jó, jó – nyugodott bele Homoki Barát is –, jó szemed van, bátyám, hogy ezt mind megláttad, de ugyan hogy híják e várost?

– Nincsen rajta névtábla, se lobogók sehol – bosszankodott meg a majom –, honnét tudhatnám hát? Majd megtudjuk, ha odaértünk.

A városban forgalmas utcákat, nyüzsgő piacokat, ékes ruhájú előkelőségeket találtak mindenfelé. Az egyik utcában pedig egyszer csak tíz-egynéhány szerzetest pillantottak meg, kalodával a nyakukban, megláncolva. Szemmel láthatólag kéregettek szegények ajtóról ajtóra, lerítt róluk a nyomorúság.

– A nyúl halálát róka is siratja, hát még ha saját fajtám az istenadta! – sóhajtott fel Hszüan-cang nagy szomorúsággal, aztán a majomhoz fordult:

– Ugyan kérdezd már meg őket, miért szenvedik ezt a csúfos büntetést?

Szót fogadott Szun Vu-kung, közelébb ment s odakiáltott nekik:

– Melyik kolostorból vagytok, ti barátok? S miért jártok láncokban, kalodában?

Térdre borultak erre a szerzetesek:

– Ó, nagyságos atyánk – panaszolták szomorúan –, mi az Aranyfény-kolostor igaztalanul üldözött szerzetesei vagyunk.

– Aztán merre van az a kolostor? – puhatolózott tovább a majom.

– Csak forduljatok be itt a sarkon – mutatták a szerzetesek –, ott lelitek mindjárt az utca végében.

Intett nekik Szun Vu-kung, hogy jöjjenek csak vele, aztán mikor odaérkeztek Hszüan-cang elébe, megint megkérdezte:

– Mondjátok csak el, micsoda az az igaztalanság, amiért üldöztetést szenvedtek.

A megláncolt szerzetesek fürkészve néztek körül:

– Nem tudjuk, honnét jöttetek, szentatyánk – szóltak habozva –, de sejtjük. Szólni azonban itt többet, nyilvános helyen, nem merünk, hanem jertek velünk szerény kolostorunkba, ott majd elmondunk nektek mindent.

Elindult hát Hszüan-cang tanítványaival a rab szerzetesek nyomában. Hatalmas, szép épület volt a kolostor, de a romlás, pusztulás nyomai látszottak mindenfelé. Hullott levelekkel, aszú virágokkal voltak telve az udvarok, nem égtek a füstölők sehol az oltárok előtt, vadmadarak lármájától volt hangos minden. S a kolostor szerzetesei is mind kalodát, láncokat viseltek.

A könnye is kicsordult Hszüan-cangnak erre a szomorú látványra. Mikor bement tanítványaival a szentélybe, hogy imádkozzék Buddha szobra előtt s füstölőt égessen, majd utána befordult a többiekkel a hátsó udvarba, ott meg hat-hét növendék szerzetest látott a tornác oszlopához láncolva.

Mikor beértek az apátságba, elébük járultak mind a szerzetesek, leborultak a földre előttük, s megkérdezték:

– Nem egyforma a ti ábrázatotok a mienkével – mondották. – Ugye bizony kelet földjéről,

Kína országából jöttök?

– No lám – kacagta el magát Szun Vu-kung –, ilyen jól értitek a sorsfejtés művészetét? Onnét jöttünk éppenséggel... De honnét ismertetek ránk?

– Nem értünk ám mi a sorsfejtéshez semmit se, szentatyánk – hajlongtak a szerzetesek nagy alázatossággal –, hanem hogy így gyötrettetünk s nincsen kihez szóljunk a magunk igazával, hát csak éghez, földhöz könyörgünk napról napra, s a tegnapi nappal, úgy látszik, felindította könyörgésünk az égiek szívét, mert álmodtunk valamennyien: azt álmodtuk, hogy eljő hozzánk keletnek földjéről, Kína országából, egy szent szerzetes, ki megment majd bennünket e nyomorúságból, csak mondjuk el neki minden bajunkat. S most, hogy megláttunk téged, szentatyánk – fordultak Hszüan-canghoz –, hogy idegen országbéli vagy, rögtön megismertünk.

Megörvendett Hszüan-cang erre a szerencsés jelre, s nagy bizodalommal kérdezte tovább:

– Micsoda ország ez? S miért szenvedtek ti üldöztetést igaztalan módon?

Térdre hullottak megint a szerzetesek:

– Ez a város itten Csiszaj országának székhelye, szentatyánk – mondották. – Hatalmas ország ám ez itt, nyugatnak földjén! Nekünk adózik itt a négy égtáj minden országa minden esztendőben szép drágakövekkel, csillogó gyöngyökkel, bájos leányzókkal, délceg paripákkal. S ezekért még hadat sem kell hogy indítsunk, háborúra sem kell keljünk, hozzák az adókat az idegen országok mind saját maguktól, csupa jószántukból.

– Ha így tisztelnek benneteket – vélte Hszüan-cang –, akkor fejedelmetek az erény útján kormányozhat, bölcs lehet békében s bátor háborúban.

– Az igazat megvallva, szentatyánk – rázták fejüket a szerzetesek –, nem bölcs ám a mi fejedelmünk békében, hadban sem mondható igazán bátornak, s kormányzása sem éppenséggel az erény útján járó. Hanem ennek a mi kolostorunknak a pagodája tornyát bűvös fényesség lengte körül mindég, varázslatos felhő szállt róla a magasba. Éjjelente oly messze világolt, hogy meglátta mindenki tízezer mérföldről, nappal pedig olyan szépséges fényt árasztott, hogy mindenki felfigyelt rá, ezért tartottak minket mennyből eredezett székvárosnak, ezért adózott nekünk mindenki igaz szívvel. Három évnek előtte azonban, az ősz első havának legelső napjában, éjfélkor véreső hullt alá az égből, rá a pagodánkra. Rettegéssel várta mindenki a hajnalt, s a főemberek, miniszterek kérték is mindjárt a fejedelmet, tudja-é, miért büntet minket az ég ezzel. Áldozatokat, imádságokat rendelt akkor a fejedelem, de hogyan, hogyan nem, attól kezdve elveszett pagodánk bűvös fényessége, s az idegen országok sem adóztak azóta többé. Fejedelmünk már hadat indított volna ellenük, hogy megbüntesse őket engedetlenségükért, de miniszterei azt mondották neki, hogy biztosan mi, szerzetesek, oroztuk el pagodánknak bűvös jószágát, hogy nem fénylik már többé, s ezért nem adózik a többi ország. A mi együgyű fejedelmünk ezt mindjárt elhitte, meg sem is vizsgálta, minket, szerzeteseket nyomban elfogatott, vasba veretett, pálcáztatott, ezerféleképpen büntetett. Az öregebbjeink meg is haltak már e három év alatt a sok kínzatásban, gyötörtetésben. Igaz szívvel szólunk hozzád, szentatyánk – kiáltottak fel esdekelve –, hogy is merészeltük volna mi elorozni pagodánk drága kincsét, szent ereklyéjét? Esdekelve kérünk, segítsél mirajtunk, Buddha törvényének erejével, mentsd meg életünket!

Nagyokat bólogatott Hszüan-cang erre a beszédre, s mikor a szerzetesek befejezték, sóhajtván mondotta:

– Homályos e dolog, s nehéz volna benne most világot lelteni. Félrekanyarodott az ország kormányzása is, titeket is szörnyű baj ért. De ha már véreső hullott rá szent pagodátokra, s annak ékességét, szépséges fényét elrondította, miért nem jártatok akkor a dolog végére, miért nem kértétek fejedelmeteket, hogy ne sújtsdon titeket e szörnyű büntetéssel?

– Kegyelmes atyánk – panaszták sírva a szerzetesek –, honnét tudhatnánk mi, hogy mi az ég szándéka? Nem tudták atyáink se, az idősebbek, akik már elhaltak, honnét tudnánk akkor mi?

– Vu-kung – fordult hirtelen Hszüan-cang a majomhoz –, hány órára jár az idő?

– A majom órája körül lehet* – felelte Szun Vu-kung nagy készséggel.

– Fejedelmetek elé szeretnék járulni – magyarázta Hszüan-cang a szerzeteseknek –, hogy bemutassam úti leveletem. A ti dolgokban azonban világosan nem látok, nem tudnék róla mit szólni övéle. De amikor én annak idején Csangant elhagytam volt, a Törvény Kapuja Kolostorában fogadalmat tettem, hogy nyugat földjére menőben ami templomot előtalálok, ott füstölőt gyűjtök, minden kolostorban hódolok Buddhának, s ha pagodát, stupát lelek, azt tisztára seprem. Most hogy hozzátok érkeztem, ti igaztalanságban szenvedők, s hogy a baj titeket pagodátok miatt ért, be akarom váltani fogadalmamat.

Kössetek nekem ízibe egy jó seprűt, s ha megtisztálkodtam, felmegyek pagodátokba, s végéig tisztára söpröm majd, megszemlélem, hogy s mint eshetett rajta e gyalázat, mitől vesztette el ragyogását, fényét, és ha végére jártam, bizony szót emelek majd fejedelmeteknél, hogy titeket nehéz rabságtokból megszabadítsalak.

Örvendtek a szerzetesek erre a beszédre, de restellették is, hogy megkötözve lévén, nem lehetnek Hszüan-cang szolgálatára úgy, ahogy illenék. Ahogy azonban ezt felemlítették, Szun Vu-kung odament szépen az oszlopokhoz láncolt növendék szerzetesekhez, csak megsimította a láncokat kezével, s íme, lehullottak azok egyszerre maguktól. Siettek is az ifjú szerzetesek azonmód a konyhába, vizet melegítettek, teát, rizst készítettek. Az idősebbek meg mentek ki az utcára, s csakhamar összekoldultak jó lelkektől két vadonatúj seprűt.

Hszüan-cang és tanítványai elköltötték az estebédet, lassan be is sötétedett. Akkor aztán a szentatya megmosdózott, felöltötte ócskábbik köntösét, összehúzta derekán a korcot, fogta az egyik seprűt, s odalépett vele a szerzetesek elé:

– Nyugodjatok csak le – mondotta nekik –, én felmegyek és kisöpöröm a pagodát. – Azzal el is indult. Szun Vu-kung azonban ajánlkozott, hogy ő is felmegy vele, mert, mint mondotta, nem lehet tudni, micsoda gonoszlelkek tanyázhatnak ebben a szomorú sorsú pagodában. Fogott ő is egy seprűt, aztán lámpást gyűjtöttak, s minekutána egyet fohászoktak Buddha képe előtt, nekiindultak a pagodának, hogy kiséperjék, alulról felfelé.

Sepert Hszüan-cang szorgalmasan, ment végig egyik emeleten a másik után. A hetedik emeleten járt már, mikor a második őrésre doboltak. Kezdett már megfáradni.

– Megfáradtál, atyám – nézett rá Szun Vu-kung. – Ül le egy kicsit, addig én seprek helyetted.

– Hány emeletes ez a pagoda? – kérdezte nyögve a mester.

– Gondolom, van vagy tizenhárom – felelte rá Szun Vu-kung. Hszüan-cang összeszedte magát, s nekilátott újra a seprésnek:

– Ki kell söpörnöm az egész tet – mondotta elszántan –, csak akkor váltottam be a fogadalmam. – Végig is söpört még három emeletet, de már belésajdult a dereka, remegett a combja ina, ahogy felért a tizedikre.

– Te Szun Vu-kung – nyúlt el a földön holtfáradtan –, seperd ki mégis helyettem még ezt a hármat!

A majomnak se kellett kétszer mondani, járt a kezében a seprű, akár a motolla, s egy szempillantás alatt már a tizenkettedik emeleten járt. Javában söpört, amikor egyszer csak beszéd hangja ütötte meg a fülét.

– Mi a csuda? – hökkent meg. – Éjfélre jár az idő már, kik beszélgethetnek itten? Csak valami gonosz démon lehet! – döntötte el magában. – Megyek is, megnézem.

Hóna alá kapta a söprűt, s ruháját felfogva nagy csendesen elindult felfelé a tizenharmadik, a legfelső emeletre. Hát ott csücsült két gonosz démon, nagyban ettek, ittak, mulatoztak. Szun Vu-

* A majom órája körül lehet – délután 3-5 óra közt.

kung letette a söprűt, eléapta bűvös fűtykösét, s elállva az ajtót előttük, rájuk kiáltott:

– Ugye, hogy ti oroztátok el a pagoda ereklyéjét, gaz démonok?

Megrettent szörnyen a két démon, felugrottak helyükből, s felkapván borosedényt, rizses-csészét, elkezdtek ezekkel a majmot hajigálni, hogy valahogy megmenekedhessenek a támadt zűrzavarban. Szun Vu-kung azonban résen volt, s rettentő fűtykösével a pagoda belsejébe terelgette őket.

„Ha agyoncsapom ezeket – jutott az eszébe –, nem lesz, ki tanúságot tegyen mellettem.” Ezért aztán a falhoz szorította őket, majd ügyesen megragadta mindkettőt fél kezével, s elkezdte magával vonszolni lefelé.

– Kegyelem, kegyelem! – rimázkodtak kétségbeesve a démonok. – Nem mi tettük, nem mi tettük! Bevallunk mindent!

Hszüan-cang javában bóbiskolt már, mikor Szun Vu-kung beállított hozzá a két fogollyal.

– Hát ezeket hol fogtad? – kérdezte álmélkodva.

Szun Vu-kung letérdeltette a két foglyot mestere előtt, s beszámolt róla, mi történt. Aztán vallatóra fogta a démonokat.

– A Kavargó Kövek Hegyéről, az Azúr Hullámok Szurdokából küldött bennünket az öreg sárkánykirály – vallották a démonok sűrű szepegéssel. – Penporpa az egyikünk, Paporpen a másikunk, csuka vagyok én, ez meg kígyóhal. Van az öreg sárkánykirálynak egy leánya, a Tízezerszeres Szentséges Királykisasszony, oly szép, akár a hold, akár egy szál virág, az okosságával meg húsz másikon is tútesz. Ezt a királyleányt elvette feleségül egy vitéz dalia, a Kilencfejű Sógor. Hatalmas ereje, bűvös tudománya van annak is. Nos hát, ez a Kilencfejű Sógor erre jártában a vén sárkánykirállyal, hogy erejét fitogtassa, véresöt zúdított alá a toronyra, a pagoda tetejében levő szent ereklyét pedig elvitte magával. Erre már a királyleány se hagyta magát, ő meg elment a mennyek országába, s a Bűvös Esthajnalpír Drága Csarnoka elől elcsente a Királyi Anya kilenclevelű bűvös orchideáját, azt elültette a szurdok fenekébe, ott világol, tündöklök az ma is. Mostanában pedig – folytatták vallomásukat a démonok halálos rettegésben – hírért vettük, hogy erre halad majd el nyugatnak vivő útjában bizonyos Szun Vu-kung, ki szent könyvekért megyen, de ki útja közben csak azon van, hogy a gonoszokat megbüntesse, így hát ideküldtek minket, hogy őrt álljunk, vigyázzunk, Szun Vu-kungot megfogjuk.

– Hát micsoda díszes cimborái vannak az én bikadémon bátyámnak! – csóválta a fejét a majom megbotránkozottan. – Szép kis társaságba járt ő vendégségbe!

Zaj hallatszott alulról. Nyolctilalmas igyekezett fel a lépcsőn egynéhány növendék szerzetessel, lámpásokkal megtudakolni, hogy miért nem tér már a szentatya nyugovóra, s kikkel társalkodik itten?

– Éppen kapóra jöttél, öcsém – kiáltott Szun Vu-kung, azzal elbeszélte, micsoda foglyokat ejtett.

– Most már, hogy mindent megvallottak, csapjuk agyon őket! – emelte ütésre a disznó éles fogú gereblyéjét, de Szun Vu-kung megállította:

– Nem úgy lesz az, öcsém – intette le. – Hagyjuk csak életben őket, elvisszük a fejedelem elébe tanúságul, jók lesznek majd arra, hogy velük a tolvajokat megkeressük, az ereklyét vissza-szerezzük.

Nyolctilalmas engedelmesen vette át a foglyok őrzését, s nagy marconán tuszkolta őket lefelé a lépcsőn. Nagy volt az öröm a szerzetesek között, hogy kitudódott az őket ért gyalázat oka! A majom láncokat hozatott, a démonokat, kik mindegyre kegyelemért bömböltek, megkötözte erősen, a kulcsontjukon veretvén át a láncot, aztán meghagyta a szerzeteseknek, hogy szorosan őrizzék őket, ő pedig társaival és Hszüan-canggal nyugovóra tért.

Másnap reggel felöltötte Hszüan-cang drágalátos papi köntösét, odaadta Szun Vu-kungnak az úti leveleket, s elindultak ketten a fejedelem udvarába. Nyolctilalmas és Homoki Barát hátramaradt a két rab démonnal, hogy ha majd szükség lesz rájuk, utánuk jönnek.

Odaértek csakhamar a palota veres főnixekkel, sárga sárkányokkal ékes pompás kapujához. Bejelentkeztek az ajtónállóknál, rögtön jelentették is azok jöttüket a fejedelemnél, aki azonmód hívatta is őket felséges színe elé. Ott sorakoztak a fejedelem trónja előtt két sorban a polgári s hadi hivatalnokok, s bizony, mikor meglátták Szun Vu-kungot, erősen megrettent mindenik. Egyikük majomnak vélte, másikuk mennykőistennek, de még nézni se merték sokat, úgy tartottak tőle. Hszüan-cang meg a trón lépcsője előtt eljárta hódolati táncát, üdvözlést kiáltott s elmondotta, honnét jött, miért jött. Szun Vu-kung megállott mögötte, karját keresztbe fonva, s meg se moccan.

A fejedelem nagy barátsággal invitálta a ritka vendéget az Arany Harangok Csarnokába, hellyel is kínálta, s nagy örvendezéssel vette át az úti leveleket.

– Boldog lehet Kína nagy uralkodója – jegyezte meg nyájasan –, hogy ily jeles szerzetesei vannak, kik nem rettenvén meg a hosszú úttól, a sok fáradságtól, elindultak Buddha imadására, szent könyvek elhozatalára! Bezzeg az én országom szerzeteseinek csak latorságon jár az eszköz, uralmamnak megrontásán!

– Micsoda országháborítást míveltek itt nálad, felség, hitbeli társaim? – kérdezte ártatlanul Hszüan-cang, kezét összetéve. Elmondotta erre a fejedelemi az Aranyfényű Pagoda megrontásának történetét, s hogy azt a lator szerzetesek cselekedték volna.

– Felség – mosolyodott el Hszüan-cang, kezét buzgón összetéve –, hajszálnyi csak tévedésed s ezer mérföld veszteséged, szokták mondani – s ő is elbeszélte, hogyan találta meg Szun Vu-kung a két demont a pagoda tetejében, s hogyan vallottak azok.

– Hol az a két lator démon? – ugrott fel a fejedelem, s már küldte is volna testőrségét a foglyokért, de Hszüan-cang közbeavatkozott, mondván, hadd menjen velük Szun Vu-kung is. Megrettent a fejedelem először a majom rút formájától, de Szun Vu-kung is megfelelt neki, mondván:

– Felség! Az embert külsejével nem mérheted, ahogy a tengert messzellyel ki nem merheted! Ha csak a szép külsőre adsz, demont soha el nem fogatsz!

– Igazad van, szent szerzetes – bólintott a fejedelem megszégyenülten, azzal testőrököt, gyaloghintót, sárga mennyezetet rendelt Szun Vu-kungnak, meg kikiáltókat, hogy azokkal menjen a démonok elhozatalára.

Nagy csődület kísérte végig a majmot, ahogy a kolostorba tartott. Amikor megérkezett, Nyolctilalmas már azzal fogadta, hogy látszik már, visszanyerte majomkirályi székét, akkora pompával s méltósággal van.

– Ej, ne csinálj nevetséget belőlem! – mordult rá Szun Vu-kung dühösen. Aztán Nyolctilalmas fogta az egyik demont, Homoki Barát a másikat, Szun Vu-kung meg felült megint a gyaloghintóba, úgy mentek a fejedelem elébe. Megvallatta őket a fejedelem is keményen, mit tehettek mást, elmondottak megint mindent.

Persze hogy tömlöcbe vettette a király a két gaz demont mindjárt, a kolostor szerzeteseinek pedig tüstént megkegyelmezett, levétette róluk a láncokat, kalodát, s megparancsolta a vendéglátó hivatalnak, rendezzenek lakomát a magas vendégek tiszteletére az Egyszarvú Palotájában.

Nagy volt a lakomán a vigasság, különösen Nyolctilalmas evett-ivott két pofára. A lakoma végeztével aztán elgondolta a király, hogy most már ki kéne tervelni, hogyan lehetne visszaszerezni a pagoda drágalátos ereklyéjét, hogy országa boldogsága, hatalma visszatérjen. Mindjárt gyűjtött volna hadat, seregeket, de Hszüan-cang közbeavatkozott, mondván, hogy elküldi ő inkább két tanítványát, kik igen járatosak a démonokkal való viaskodásban. Bele is egyezett a

fejedelem, előhozatta a két fogoly démont, mert Szun Vu-kungnak ez volt az akarata, aztán a majom s Nyolctilalmas elindult a két démonnal a levegőőgen át a Kavargó Kövek Hegye felé.

A hatvanharmadik fejezet, amelyben

*a két barát feldúlja a sárkánykirály palotáját,
kiirtják a démonokat, az ereklyét feltalálják*

Álmélkodott ám a fejedelem s az udvari nép, amint Szun Vu-kung s Nyolctilalmas fölemelkedett a levegőőgebe a két fogollyal, s elszáguldottak szélsebesen. Hát még mikor Hszüan-cang s Homoki Barát elmondották, voltaképpen kicsoda is Szun Vu-kung és Nyolctilalmas! Igen tisztelték érte mind a kettőjüket.

Közben pedig megérkezett Szun Vu-kung s a disznó sebes szelek szárnyán a Kavargó Kövek Hegyéhez, az Azúr Hullámok Szurdokához. Ott megállottak a felhők tetejében, a majom pedig elévette bűvös fütykösét, nagy hirtelen szerzetesi késsé varázsolta, s emlékeztetőnek lenyisszantotta vele a két fogoly démon egyikének fülét, másikának alsó ajakát.

– Most pedig eridjetek ízibe a sárkánykirályhoz – lökte be őket a szurdok vizébe –, s jelentétek meg neki: itt van Szun Vu-kung őkegyelmessége, az Éggel Egyenlő Nagy Szent, s azt parancsolja, hogy adja ki tüstént Csiszaj ország Aranyfényű Pagodája drága ereklyéjét, mert ha nem, hát utána megyek s kiirtom minden pereputtyostul!

Örült a két démon, hogy elevenen szabadulhatott! Buktak is alá a vízbe, ahogy voltak, láncostul, béklyóstul. Felbolydult jöttükre a vízi népség, a teknőcök, vízigyíkok, rákok, halak hada, kísérték is őket a sárkánykirály palotájába nagy szörnyülködéssel, óbégatással.

Javában iddogált a sárkánykirály éppen a Kilencfejű Sógorral, vigadoztak, mulattak, mikor a két kárvallott démon beállított elébük.

Remegett a sárkánykirály ijedtében, akár a kocsonya, amint meghallotta Szun Vu-kung nevét, úgy fordult a Kilencfejű Sógorhoz nagy rimánkodással:

– Drága, bölcs vőmuram! – szólította meg. – Most aztán eszeljünk ki valami jó plánmot, mert ha valóban a majom van itten, annak nem jó vége lesz ám! – de a Kilencfejű Sógor nem ijedt ám meg, csak nevetett:

– Ne aggódjál, kedves ipam – mondotta nagy magabízással. – Gyakorlom én magam a vitézi tudományokban kora ifjúságomtól fogvást, megmérkőztem már a négy tenger között jó néhány jeles vitézzel, nem félek tőle sem! Várd csak meg, míg kimegyek hozzája, s megvívok vele három viaskodásban, tudom, hogy behúzza majd fülét-farkát, s meghódol előtted, rád se mer tekinteni majd többet!

Páncélt is öltött gyorsan a hetvenkedő Kilencfejű Sógor, kezébe kapta holdsarló pengéjű alabárdját, úgy sietett ki a palotából, fel a víz színére. Ott aztán megállott s elkiáltotta magát:

– Hej, te izé, Éggel Egyenlő Nagy Szent! Gyer csak ide gyorsan, s tisztelegj előttem!

Nem mukkant se Szun Vu-kung, se Nyolctilalmas, csak álltak a parton, s nézték a szörnyű csoda démont, aki ott állt előttük. Mert nemcsak hogy színezüst sisak volt a fejében, hónál vakítóbb fényességű, s villogó pikkelypáncél a testén, csillogóbb az őszi dérnél, hanem minden oldal felé volt szeme, szája, kilenc rettentő arc körben, akárha gyűrűbe vonva.

– Melyikötök az a Nagy Szent? – dobantott lábával türelmetlenül a szörnyeteg, harsogva szavával mind a kilenc száján keresztül. Szun Vu-kung végre megemberelte magát, megmarkolta a fütykösét s visszakiáltott:

– Én volnék az öreg Szun, itt la!

– Kinek ija-fia vagy te? – bömbölte a démon tovább fennhéjázva. – Hogy kerültél te Csiszaj országába, s hogy merészelted embereinket megcsúfolni, ajtónkra törvén minket csatára híni?

De erre már felforrott az epe a majomban is:

– Hej, te lator démon, hát nem ismered a vén Szun őkegyelmességét? – kiáltotta vissza. – No, gyer csak közelébb s ide hallgass! A Virág-gyümölcs Hegy szigete az én hazám a nagy tenger közepén, ott lakoztam én a Vízfüggöny Barlangban, s merthogy ifjúságomtól már magamnak tökéletességet, halhatatlan testet szereztem, Éggel Egyenlő Nagy Szentnek nevezett el maga a Jåde Császár! S mivel az ég palotáit felháborgattam, s nem bírt velem a mennyek minden serege sem, maga Buddha igazott le egy hegy alá, s ott sínylődtem ötszáz évet! Akkor pedig Kuan-jin bodhiszattva kegyelméből onnét kiszabadultam, hogy a nyugat mennyországába igyekvő Hszüan-cangnak, a szent szerzetesnek, ki Kína országából a szent könyvekért útra kelt, oltalmára legyek. Neki lettem tanítványa, véle jutottam el Csiszaj országába, ahol megtudtam, hogy mily gazságot műveltél! Add hát vissza ízibe a szent ereklyét, hogy azt igaz helyére vissza is vihessem, Csiszaj országának békét szerezhessenek, mert ha nem adod, hát hegyedet, vizedet feldúlom, felforgatom, elpusztítom egész pereputtyodat!

Így szólt Szun Vu-kung nagy haraggal, méltósággal, de bizony a Kilencfejű Sógor nem illetődött meg tőle egy cseppet sem, hanem fitymáló mosolygással jegyezte meg:

– Hát szóval te csak egy szent könyvek után járó barát vagy! Mit ártod magad akkor más dolgába? Én emeltem el az ereklyéjüket, az az én dolgom, te meg menj csak a szent könyvek után, az a te dolgod, nem pedig viaskodni, verekedni!

– De nem addig van ám az, te bitang lator démon! – kiáltotta Szun Vu-kung haragra gyúlva. – Nem vagyok én, igaz, hivatalban a királynál, kegyét sem élveztem, rizsét se ettem, vizét se ittam, de nem is őérette fáradozom ám! Hanem ahogy te eloroztad az ereklyét s az Aranyfényű Pagodát megrontottad, attól szenvedtek, gyötörtettek máig a kolostorbéli szerzetesek, az én hitbéli társaim! Egy velük a lélegzetem, hogyne jöttem volna hát el az ő igazukat keresni, értük bosszút állni?

– Hát még ha úgy is van – nézett végig sajnálkozóan a szörnyeteg az aprócska majmon –, és szóval, ha viaskodással akarnád dűlőre vinni a dolgot, gondoljad meg, hogy cudar dolog ám a hadi mesterség, mint mondani szokták! Mert ha én a kezem rád emelem, akkor aztán nem lesz irgalom, még ithagyod a bőröd, s akkor hogy mész tovább a szent könyvek után?

De erre már kijött Szun Vu-kung végképp a béketúrásból:

– Mekkora erővel vagy te fattyú démon – kiáltotta vissza –, hogy ily nagy hanggal szóltál? Gyere csak ide, kóstold meg a fütykösöm !

Nem kérette magát a Kilencfejű Sógor egy szóval se többet, félhold pengéjű alabárdját emelte máris a fütykös elébe. Megkezdődött a harc a Kavargó Kövek Hegyén. Egymásnak mentek hússzor is, harmincszor is, de csak nem győzte le egyik a másikat.

Nyolctilalmas csak ott állt egy darabig, s nézte őket. Mikor aztán látta, hogy amúgy istenigazában nekiveselkedtek a viaskodásnak, felemelte éles gereblyéjét, s odaugrott a démon háta mögé, hogy belévágjon vele. Igen ám, de hátul is szeme volt a szörnynek, látta jól, honnét jön az újabb ellenség, megfordult nagy hamar, félrecepta a gyilkos fegyvert. Hármában küzdöttek ezután, míg egyszer csak a Kilencfejű Sógor bukfencet vetett, s azon módon igazi alakjára változott. Hatalmas, kerek lett a teste, tízlábnyinál is vastagabb, selymes tollak fedték, két lába hegyes lett, akár a horog, kilenc feje erre-arra csapkodott szörnyű fogaival. Szárnyat bontott a szörnyű

démon, s felröppent a levegőbe, úgy támadott rájuk rettentő sivitással.

– Amióta ember vagyok, bátyám – kiáltott fel a disznó elkeseredetten –, ilyen ocsmány jószágot még nem láttam! Hol teremhetett ez? Madár vagy négy lábú?

– Hát ilyen nincs is! – állapította meg a majom fejét rázogatva. – No de se baj, gyerünk csak utána! – azzal ő is felugrott a levegőbe, s nekítámadt a szörnyetegnek újból. Az azonban szállt erre, röppent arra, majd lecsapott a hegyoldalba, s kinyújtván egyik fejét a derekából, rettentő vérveres szájával belekapott Nyolctilalmas sörtés nyaka bőrébe, és már cipelte, vonszolta is magával a szurdok felé, ott pedig lebukott vele a víz alá. Szun Vu-kung megrettenve nézett utána.

– Micsoda ádáz jószág ez a démon! – mormogta magában meghökkenően. – Vissza nem mehetek, mert még kinevetne a király – füstölgött magában –, de ha megint harcra hívom, hogy állok meg vele szemben egy szál magamban? A vízi harc meg nem az én kenyerem. No de várjunk csak – ütött a homlokára –, elváltozom mindjárt valamivé, s kikémlelem, él-e még az oktondi disznó vagy se. Ha még életben lelem, akkor kilopom onnét, s dologhoz láthatunk megint.

Varázsigt mormolt a rettenthetetlen Nagy Szent, bűvölést-bájolást végzett a kezével, s egyszeriben oldalt járó tarisznyarákká változott. Belecsobbant a vízbe, s ment egyenest a sárkánykirály palotája felé. Ismerős volt neki az út, hiszen járt már erre, a bikadémon nyomában.

A sárkánykirály épp nagyban kínálgatta itallal vejeurát a diadal felett érzett örömeiben. Szun Vu-kung nem is mert bemenni a palotába, hanem csak a tornácon lopakodott végig. Ott is mindenféle vízi népség vigadozott, mulatott. Odafülett, s nagy megkönnyebbüléssel vette ki szavukból, hogy hú cimborájának meghagyták életét, oda van kötözve egy oszlophoz a tornác nyugati oldalában.

Könnyű volt Nyolctilalmasra rátalálnia, olyan nagy hangon nyöszörgött, óbégatott.

– Megismersz, öcsém? – súgta oda neki a majom, mikor a közelébe ért.

– Elfogtak a gazok, bátyám! – sopánkodott a disznó.

A majom gyorsan körülpillantott. Nem volt a közelben senki. Fogta hát magát, rákollóival sebesen elnyiszálta Nyolctilalmas kötelékeit, s odaszólt neki, hogy meneküljön.

– Igen ám, bátyám – dörzsölgette a disznó meggémberedett tagjait –, de a gereblyém elvették, bevitték a palotába, mire megyek anélkül?

– Menj csak előre, s a kapunál várj meg – sürgette Szun Vu-kung türelmetlenül, azzal, mihelyt Nyolctilalmas eltűnt, szép csendesen visszaosonkodott a palotához. Nem kellett soká keresnie, messziről villogott a fényes szerszám az egyik hátsó falról. Szun Vu-kung nagy hirtelen láthatatlanná varázsolta magát, lekapta a fegyvert a falról, s inalt ő is kifelé. Szerencsére senki se vette észre.

– Hé, Nyolctilalmas! – szólt oda a kapunál társának. – Itt a fegyvered!

– Bátyám – mondta a disznó nagy önbizalommal, megmarkolva a villogó fogú gereblyét –, eredj csak előre, én majd szétütök egy kicsit itt a palotában. Ha győzök rajtuk, megfogom mindeniket, ha meg nem, hát kijövök a partra, s te majd megsegítesz.

Beleegyezett Szun Vu-kung a vakmerő tervbe, merthogy tudta, hogy a disznónak a vízi harc igazi mestersége. Elindult hát előre. Nyolctilalmas pedig meghúzta derekán az övét, két marokra kapta a gereblyét, s harsány csatakiáltással rontott vissza a palotába.

– Baj van, baj van! – nyargalt ijedten a sokféle vízi népség a sárkánykirály elébe. – Elszaggatta kötelékét a hosszú pofájú barát, s jön ám befelé nagy fenekedve!

A sárkánykirály és a veje első ijedtükben futásra fogta a dolgot, bújtak be egész pereputtyukkal a palota végébe. Nyolctilalmas pedig nem nézte, ki élő, ki holt, élnek-e, halnak-e,

hanem ajtót, asztalt, széket, edényt, mindent izzé-porrá zúzott vad haragjában. Mikor azonban már a hátsó termekben kezdte pusztítani a teknőcháj paravánokat, a csodálatos korallfákat, nem állhatta ezt már a Kilencfejű Sógor sem. Biztos helyre menekítette asszonyát, ő maga meg fogta alabárdját, s nekirontott újfent ellenségének. Csakhamar csatlakozott hozzá a sárkánykirály is kivont karddal, a sárkányfiak és sárkányunokák élén.

Látta Nyolctilalmas, hogy ezek mind igen fenekednek őrá, s hogy egymagában aligha bír velük, megfordult hát, menekült kifelé. A vízi sereg végig a nyomában. Nagy lihegve, prüszkölve bukkant fel a disznó a víz színére, nyomában a vérszomjas vízi haddal.

Szun Vu-kung már ott lesett a parton. Amint meglátta, hogy Nyolctilalmas a felszínre bukkan, hamar felugrott a levegőégbe, s a társa nyomában felfelé törekvő sárkánykirály koponyáját egy csapással pogácsává verte. Holtan nyúlt el a víz színén szegény, atyafisága pedig rémülten menekült vissza a víz alá. Vejében volt csak annyi bátorság, hogy a testét elvitte magával.

– Elvettük a fickók kedvét a verekedéstől! – állapította meg Nyolctilalmas a parton nagy hetvenkedve. – Jól megugrasztottam őket én is, te meg szerencsére végeztél a vén sárkánnyal! – fordult Szun Vu-kunghoz. – Most aztán biztosan gyászolnak, siratják a holtat, előjönni nem fognak. Későre is jár már az idő, mihez kezdjünk? – kérdezte tanácstalanul a majmot.

– Mit bánom én, akármilyen késő is van! – fakadt ki türelmetlenül Szun Vu-kung. – Ragadjuk üstökön az alkalmat, eridj le megint, s támadd meg őket! Meg kell szereznünk az ereklyét, anélkül haza nem térhetünk!

A disznó azonban beleunt már a verekezésbe, nem fült már a foga a harchoz, hiába sürgette a majom, hogy csalja csak ki a partra a vízi népet megint, majd ő elintézi őket. Ahogy így vitatkoztak, tanácskoztak, hirtelen süvítő szélvész söpört végig felettük az égen. Felkapta a fejét Szun Vu-kung, körülnézett, hát a Szentségét Megnyilatkoztató Második Fiú közelgett a hat esküdt Mej-san testvérével. Láthatólag vadászatból jöttek sólymokkal, kutyákkal, meg voltak már rakodva dúsan rókákkal, nyulakkal, őzekkel, szarvasokkal, úgy száguldottak a levegőégben íjikkal derekukon, kardjukkal kezükben.

– A hét testvér közeleg, öcsém – szólt oda Nyolctilalmasnak. – Jó volna meghíni őket, hogy tán segítenének nekünk a viaskodásban. Itt a nagy alkalom, hogy győzelmet vehessünk!

– Bizony jó volna – bólintott rá buzgón a disznó is.

– De ott van ám köztük a Második Fiú bátyám is – kezdett kétségeskedni a majom –, aki engem annak idején meghódoltatott. Nem szívesen állnék hát elébe csak úgy. Eredj utánuk – bökte meg Nyolctilalmast –, s állítsd meg őket azzal, hogy szeretném előtte tisztelem tenni.

Nekilódult a disznó a levegőégnek, s odakiáltott jó hangosan a száguldó isteneknek:

– Állj meg fogatoddal, Megigazult Uraság! Az Éggel Egyenlő Nagy Szent szeretne elébed járulni.

– Hol a Nagy Szent? – állította meg kocsiját a Második Fiú, s mikor Nyolctilalmas lemutatott a hegyoldalba, ahol Szun Vu-kung várakozott, már jött is elő a hat másik esküdt testvér, s kiáltozni kezdtek lefelé:

– Szun Vu-kung öcsénk! Hívat a bátyánk!

Egykettőre ott termett közöttük a majom. A Második Fiú kedvtelven rázta meg a karját:

– Megszabadultál hát nagy bajodból, Nagy Szent – mondotta szíves szóval –, barátta lettél! Nem sok kell már hozzá, s beteljesednek érdemeid, helyet foglalhatsz majd lótusztrónusodon! Sok szerencsét hozzá!

– Ugyan, ugyan – szerénykedett Szun Vu-kung –, nem tudtam még hozzám való kegyességdet sem megszolgálni. Igaz, hogy elindultam én is nyugatnak útjára, de nem tudni még, hogy lesz, mint lesz. S éppen abban a járatban vagyok – fordított egyet a beszédén –, hogy Csiszaj

országában szerzetesi társaimat bajukból kimentsem, gonosz démonokat itten elfogdossak. Hogy megláttam fogatodat, bátyámuram – kezdte kérlelni a Második Fiút –, nagy vakmerőségemben arra jutottam, hogy tán segítenél rajtunk. Bár nem tudom ugyan, honnét jöszök, hová tarttok, s kedvetekre volna-e.

– Ráérőben vagyunk éppen, semmi dolgunk sincsen – mosolygott a Második Fiú –, vadászatról vagyunk épp hazatérőben. S igen kedvemre való, hogy nem hagytál elmenni minket, Nagy Szent, magad mellett, hanem megemlékeztél régi barátságunkról. Parancsolj velünk, lebírjuk mi neked azt a démont, csak azt nem tudom ám, hogy erre miféle démon lakozik?

– Elfeledded, bátyánk? – kiáltott közbe szemrehányóan a hat esküdt testvér. – Ez itten a Kavargó Kövek Hegye, ott van az Azúr Hullámok Szurdoka, abban lakik egy vén sárkánykirály!

– De hiszen jámbor lélek a vén sárkány – hüledezett a Második Fiú –, micsoda gazságra vetemedhetett?

Elmondotta erre Szun Vu-kung, mi történt, hogy történt.

– Hát ha a vén sárkánnyal végeztetek – hümmögött a Második Fiú –, legjobb lenne mindjárt rajtuk ütni. Azt se tudják majd, hová tegyék kezüket, lábukat, s akkor már kifüstöljük őket mind a fészükéből!

– Hát igen, igen – fanyalgott Nyolctilalmas –, de már későre jár ám!

– A hadi tudomány azt tanítja – emelte fel a Második Fiú a mutatóujját –, hogy ha támadsz, az időt ne várjad! Mi baj van abból, hogy későre jár?

De ekkor közbeszóltak az esküdt testvérek is:

– Nem olyan sietős a dolog, bátyánk – mondták. – Ezeknek a fickóknak itt csücsül most a víz alatt egész nemzetségük, nem is mehetnek sehová se. Nekünk meg itt van két kedves vendégünk, borunk is van, pecsenyénk is. Üssünk hát tábort, rakassunk tüzet s lakomázzunk egyet, jól fog esni egy kis baráti beszélgetés, meg aztán meg se köszöntöttük még őket, mióta az igaz hitre tértek! Vigadjunk egyet az éjjel, harcba menni ráérünk reggel is.

– Jól mondjátok, öcsém – vidámodott meg a Második Fiú. Nyomban tábort is ütöttek, kiadták a parancsot a vadászoknak, hogy készítsenek lakomát. Szun Vu-kung tartotta magát a regulákhoz, csak gyümölcsöt evett, de azért vígan voltak a csillagok fényénél, a hold világánál. Az ég volt a sátruk, a föld a vánkosuk, úgy ürítgették a poharakat, emlegették a régi történeteket.

Magányban bizony lassan telnek az órák, de vigadás közben egy éjszaka is rövid. Rájuk is virradt hamarosan. Nyolctilalmas, aki alaposan a fenekére nézett a boroscsészéknek, nagy hősködve ugrott fel:

– Megvirradt már – rángatta rendbe a ruháját. – Megyek is a vízbe, s csatára hívom őket! – azzal kapta a gereblyéjét, s már ugrott is fejest a szurdok mélyébe. Ahogy a kapuhoz ért, rettentő harci kiáltással rontott be a palotába.

A sárkánykirály atyafisága ott siratta éppen a vén sárkányt javában, gyászba öltözve, már a koporsót is felállították, amikor Nyolctilalmas gyilkos dühvel betoppant közéjük. Kaszált az éles fogú gereblye jobbra-balra, egymás után lyuggatta ki a sárkányok koponyáját. Az ifjak s asszonyok rémülten szaladtak széjjel, csak a Kilencfejű Sógor vette fel megint a disznóval a harcot. Nyolctilalmas keményen védekezett, de közben nagy ravaszul hátrált, jött fel a víz színére. Ott pedig már várták barátai, s amint az üldözők a felszínre buktak, nyomban miszlikbe aprították őket karddal, lándzsával.

Felbukkant a Kilencfejű Sógor is, de olyan sebesen, hogy őt már fegyver nem érthette. Láttá azonban a szörnyeteg, hogy nehéz harc vár reá. Átbucskázott hát gyorsan a fején, átváltozott igaz szörnyalakjába, felszállott a levegőégbe. A Második Fiú elékapta aranyos íját, ezüstgolyót

helyezett a húrra* s megcélozta. A szörnyeteg azonban egy villámgyors fordulattal kikerülte a süvítő golyót, s lecsapott a Második Fiúra. Kinyújtotta derekából egyik szörnyű fejét, s már belé is kapott volna rettentő fogával, mikor az isten kiskutyája odaugrott hozzá, s egyetlen harapással leharapta a vékony nyakon himbálózó fejet.

A szörnyeteg vérében úszva menekült északnak, a világtenger felé. Nyolctilalmas már üzöbe vette volna, de Szun Vu-kung megállította

– Ne menj utána, nem érdemes – szólt rá. – Ezzel a sebbel úgysem viszi messzire. Hanem én mindjárt átváltozom az ő formájára, s te kergess engem vissza a palotába, hadd csaljam ki asszonyától az ereklyét az ő képében.

– Jól van hát, ne üldözzük – egyezett bele a Második Fiú is –, de akkor a fajzata fennmarad, és sok pusztítást tesz még az emberek között! – S valóban, máig élnek ezek a kilencfejű szörnyek, az ő sarjadékai, csak éppen tizedik fej nélkül, annak a helye véres.

A két démonverő bajnok közben úgy tett, ahogy elhatározták. Szun Vu-kung kétségbeesetten vágatott le a víz fenekére a Kilencfejű Sógor képében, mögötte Nyolctilalmas robogott rettentő pofával.

– Mi történt, férjemuram? – lépett az ál-Kilencfejű elébe kétségbeesetten a vén sárkány leánya.

– Győzelmet vett rajtam a disznó – lihegte Szun Vu-kung –, nem bírtam megállni előtte! Add ide gyorsan a bűvös jószágot, hadd rejtsem el!

Nem is gondolkozott a sárkányleány nagy ijedségében, igaz-e, nem-e, amit hall, sietett gyorsan a palota egyik hátsó szobájába, s csakhamar visszatért egy színarany és egy jádeládikával.

– Emez itt a Buddha ereklyéje – nyomta Szun Vu-kung kezébe az aranyládikát –, ez pedig a kilenclevelű bűvös orchidea. Rejtsd el őket gyorsan biztos helyre, addig én feltartom Nyolctilalmast, aztán gyere vissza, ketten majd csak megbírunk vele!

Elvette Szun Vu-kung a két ládikát, ruhájába rejtette, aztán végigtörölte arcát, s igazi alakjában állott a királyleány előtt. Felsíkított rémületében a sárkányleány; kapott volna a ládikák után, de már akkor odaért volt Nyolctilalmas, s gereblyéje egy csapásával a földre terítette.

Nem volt nehéz a leány sebe, felugrott s menekült. Nyolctilalmas azonban egy szempillantás alatt utolérte, megragadta és már emelte is fegyverét végzetes csapásra, de Szun Vu-kung megállította:

– Ne öld meg! – kiáltott rá. – Élve visszük el, nagyobb lesz érdemünk!

Nyakon ragadta hát a disznó a sárkányleányt, a majom meg a két ládikát hozta, úgy bukkantak fel a víz színére.

– Köszönöm erős segítségtek, bátyámuram – hajolt meg Szun Vu-kung a Második Fiú előtt. – Neked köszönhetjük, hogy visszaszereztük a bűvös jószágokat, de még ezt a démonfajzatot is megfogtuk.

– Királyotok szerencséjének köszönhetitek a győzelmet – rázta fejét az istenség mosolyogva –, meg a te nagy tudományodnak. Mi részem volna nekem benne? – azzal, minthogy bevégződött a vállalkozás, elbúcsúzott. Szun Vu-kung szerette volna, ha elkíséri a király udvarába, de most már az esküdt testvéreknek sürgetős volt a dolguk, elváltak hát tőle.

Szun Vu-kung s Nyolctilalmas a bűvös jószágokkal s a sárkányleánnyal csakhamar meg is érkezett vissza Csiszaj országának székvárosába. A megszabadított szerzetesek már nagyban várták őket a város kapujában, s mikor megjelentek a felhők tetejében, leborulva köszöntötték őket nagy hódolattal.

* *Ezüstgolyót helyezett a húrra* – madarakra Kínában (és Délkelet-Ázsiában) ma is lőnek golyós íjjal.

Örvendett ám a fejedelem, amint a két szerzetes visszaérkezett az udvarba, s elbeszéltek vitézi tetteiket. A bűvös ereklyét nagy tisztelettel visszahelyezték a pagoda tetejébe, a sárkánykirály lányát pedig odaláncolták melléje, hogy őrizője legyen. Meg is változtatták a pagoda nevét a Legyőzött Sárkány Pagodájára. A fejedelem nagy lakomát csapott Hszüan-cang s tanítványai tiszteletére, s gazdagon megajándékozta volna őket ezüsttel, arannyal, kincsekkel, de Hszüan-cang nem fogadott el tőle semmit. Utoljára élelemmel, ruhával tisztelte meg a király a szerzeteseket, kik búcsút vevén tőle, elindultak útjukon tovább nyugat felé.

A hatvanegyedik fejezet, amelyben

*a Tüskés Bozót Hegyén keresztül Csu Vu-neng serényen tör utat,
s a Fák Halhatatlanja kunyhójában Hszüan-cang versekkel mulat*

Hszüan-cang s tanítványai elbúcsúztak Csiszaj országától, a fejedelemtől s a megszabadított szerzetesektől. Nem is ment könnyen a dolog, mert a szerzetesek annyira felbuzdultak megmentőik jóságán, hogy erőnek erejével mind velük akartak menni nyugat mennyországába Buddha imádására, a szent könyvekért. A végén Szun Vu-kung szabadította meg a mestert nem várt követőitől, egy marék szőre szálát dühös tigrisekké varázsolva, azzal ijesztette vissza a túlbuzgó szerzeteseket.

Nagy bánatosan zokogva maradtak vissza a barátok, a szentatya és tanítványai pedig folytatták útjukat. Vége lett a télnek, s tavasz közelgett már, de még jókora út volt előttük, amikor egy hegy lábához értek. Felvitt az út a gerincre egyenest, s ahogy feljutottak, bizony megállította Hszüan-cang a fehér paripát, mert egy irdatlan nagy tüskés bozót állta útját. Ment az országút tovább egyenesen a túskebokrok között, látszott világosan, de jobbról és balról véges-végig kegyetlen hegyes tüskék meredeztek elő a bozótból, lehetlenné téve a továbbjutást.

– Tanítványaim! – kiáltott vissza Hszüan-cang az utánajövőknél. – Hogy jutunk itt keresztül?

– Már miért ne jutnánk? – csodálkozott Szun Vu-kung.

– Nézzétek! – mutatta a mester aggodalmasan. – Itt megy az út tovább, az igaz, de úgy ráhajolnak a túskebokrok, hogy hacsak nem kígyó, csúszómászó, nem jut át rajta senki! Még meghajolva is keserves lenne, hát még lóháton!

Nyolctilalmas nagy magabiztosan legyintett:

– Ne aggódj – nyugtatta meg mesterét. – Fogom mindjárt a gereblyémet, s akkora utat vágok benne, hogy nemcsak lóháton, de még teherrel is kényelmesen átjutunk rajta.

– Hát erő, az volna benned – nézett végig a szentatya megtermett tanítványán –, de nem tudom, bírnád-e végig. Azt se tudjuk még, mekkora hosszú ez a túskebozót, mit fárasztanád magad ekkora munkával hiába?

– Nem érdemes ezen töprengeni – vágta el a majom a vitakozást –, megyek s megnézem én mindjárt – azzal felröppent egy ugrással a levegőégbé. Nézelődött, szemlélődött jó ideig, aztán visszahuppant mestere mellé a felhők tetejéből.

– Mesterem – mondta aggodalmasan –, ennek bizony messzi még a vége!

– Milyen messzire lehet? – kérdezte Hszüan-cang.

– Nem láttam a végét – rázta a fejét Szun Vu-kung –, de lehet ezer mérföld is.

Hszüan-cang kétségbeesett:

– Hát most mit csináljunk? – kérdezte tanácstalanul.

– Ne bánkódj, mesterünk – vigasztalgatta Homoki Barát. – Érték én valamit a bozótirtáshoz! Tüzet vetünk rá, felégetjük az egészet, s mehetünk át rajta máris.

– Ne beszélj ostobaságot! – förmedt rá Nyolctilalmas. – Bozótot égetni nem lehet, csak a tizedik hónap után, amikor már elsárgult a fű, elszáradt a fa, mert akkor fogja a tüzet, most pedig éppen pezsgésnek, sarjadzásnak indul minden, mitől gyulladna meg? Bízátok csak rám, ha át akartok jutni. – Azzal a derék disznó varázsigét mormolt, bűvölést-bájolást végzett a kezével, s elkiáltotta magát:

– Nőjek! – s egyszeriben kétszáz lábnyi magasra nőtt. Fogta a gereblyéjét, amely szintén lett vagy háromszáz láb hosszú, jól megmarkolta két kezével, s nekiindult nagy léptekkel, jobbra-balra verve szét a túskebokrokat.

– Jer utánam, mesterünk! – kiáltotta vissza.

Így aztán könnyen is haladtak. Nyolctilalmas megállás nélkül irtotta a bozótot, s mire alkonyodni kezdett, meg is tettek már vagy száz mérföldet. Épp egy tisztásra értek. Az út mellett ott állt a tisztáson egy kőtábla, rajta nagy írásjegyekkel: „A Tüskés Bozót Hegye”, s alatta még ez:

*A tüskés bozót nyolcszáz mérföldre terjed,
Emitt az út, de ember sose járta.*

– Hát én ezt a verset befejezem! – kacagott fel Nyolctilalmas, mikor elolvasta. S már írta is utána, nagy ákombákom jelekkel:

*Itt járt már Nyolctilalmas s vége ennek,
Nyugatra fut az út, végig kitárva!*

Nyolctilalmas különben annyira belejött a bozótirtásba, hogy hallani sem akart megállásról. Mit volt mit tenni, jöttek utána a többiek is megállás nélkül még egy nap s még egy éjszaka. Ekkor megint egy puszta helyhez értek a bozótos közepében, Valami ódon templom roskadozott ott egynéhány fenyővel, barack- meg szilvafával.

– Nem tetszik nekem ez a hely – rázta a fejét komoran Szun Vu-kung. – Bajt érzek, ne maradjunk itt soká!

– Tévedsz te, bátyám – ellenkezett Homoki Barát. – Nincs itt embernek nyoma semerre, de még démonnak se, mitől tartasz hát? – de még szavát be sem fejezte, kísérteties, puha szél csapta meg arcukat, s a templom mögül egy aggastyán bukkant elő. Kendővel volt a feje bekötve, keshedt ruhát, szalmabocskort viselt, s egy nagy botra támaszkodott. Egy sötét képű, villogó fogú, veres hajú, pucér kis ördög követte, süteményekkel teli tálcat hozva a fején.

– Ó, Nagy Szent – borult térdre előttük az öreg s a csupaszs ördög. – Én volnék a Tüskés Bozót Hegyének a földistenkéje. Meghallottam, hogy erre jösztek, egy kis süteménnyel tisztelkednék hát előttetek, ha meg nem vetnétek. Nyolcszáz mérföld ennek a hegynek az útja, emberi lakást sehol se leltek, verjétek el vele éhségteket!

Végtelen falánkságában Nyolctilalmas már nyúlt is volna nagy örvendezve a sütemények után, de Szun Vu-kung rádörrent:

– Megállj! Ezek nem jófélék! – aztán a jövevényekhez fordult: – Ne arcátlankodjatok itten! – förmedt rájuk. – Még hogy te volnál itt a földistenke? Engem akarsz bolonddá tenni? Vigyázz, mert kapsz egyet ezzel a fütykössel!

Látta az aggastyán, hogy ütni készül a majom, pördült egyet hirtelen, kísértetes, puha széllé változott, s nagy süvítéssel felkapva Hszüan-cangot lova nyergéből, magával ragadta. Oly hirtelen esett meg az egész, hogy a három tanítvány csak ott állott földbe gyökerezve. Nyoma sem volt mesterüknek semerre, még csak nem is látták, hová tűnhetett. A fehér paripa is csak ijedten nyihorászott, üres volt a nyerge. Mit volt mit tenni, nekivágtak a bozotosnak csak úgy találomra, hogy valahol hátha nyomára lelnek.

Közben pedig az aggastyán s ördög szolgája vitték magukkal Hszüan-cangot a levegőégen át, s egy magányos kőházacska előtt szép csendesen letették.

– Ne félj, szent szerzetes – fogta meg az öreg Hszüan-cagnak a kezét, mikor földet értek –, nem vagyok én gonosz ember. Itt lakom a Tüskés Bozót Hegyen, Tizennyolcas Apó* a nevem. Nézd, milyen tiszta, holdfényes az este – karolt beléje –, milyen csillogó szellő fújdogál! Barátaimmal jövünk ma este össze verselgetni, csevegni éppen, meghívlak téged is, úzzük el egy kicsit a bánatot, gondot szívünkéből!

Megnyugodott Hszüan-cang ezekre a kedves szavakra, s most már körül is mert nézni. Csendes, magányos volt a hely, mintha halhatatlan lakhelye lett volna, éppen alkalmas elmélkedésre, megtisztulásra, elixír kotyvasztására. Darvak lebegtek a zöldellő csúcsok körül, valahol békák kuruttyoltak. Ahogy bámészkodott gyönyörködött a tájban, lassan kigyúltak a csillagok, egyre jobban fénylett a hold. Egyszer csak hangokat hallott, megérkeztek a vendégek, három másik öreg.

A négy öreg meghajolt udvariasan Hszüan-cang előtt.

– Mi érdemem van nekem – viszonzta az üdvözlést a szentatya zavartan –, hogy így kitüntettek szeretetetekkel, magasságos halhatatlanok? – mert nyilvánvaló volt előtte, hogy e méltóságteljes s különös külsejű aggastyánok csak azok lehetnek. Tizennyolcas Apó jóindulatúan nevetett:

– Régóta hallottuk már híred, szent szerzetes, hogy meglelted az Utat – mondotta. – Várunk már rád jó ideje, s boldogok vagyunk, hogy meglátogatsz bennünket. Ha nem sajnálsz tőlünk fukarok módjára szavaid gyöngyét, drágakövét, foglalj helyet körünkben s beszéljünk, mutasd meg nekünk az elmélkedés igaz tanítását.

– Hadd kérdezzem meg tiszteletreméltó neveteket, szent halhatatlanok – hajolt meg még egyszer Hszüan-cang előttük. – Hadd tudjam, hogyan szólítsalak benneteket.

Ez a fényes, deres külsejű agg – mutatta be őket sorba Tizennyolcas Apó – Árvaegyenes Apó. Ez a zöld üstökű az Urbemeredő Mester, ama üres belút – mutatott egy sovány, sötét bőrű öregre – Felhősúroló Öregnek híják, én pedig magamat – hajolt meg végül – Keményvágásúnak nevezem.

– S mennyi az éveitek száma, ó, tisztelt öregek? – érdeklődött tovább Hszüan-cang udvariasan. Árvaegyenes Apó így felelt:

*Most élem éppen ezredik évem,
Eget tartja sok örökzöld levél.
Illatos ágak sárkányt formáznak,
Deres a testem, mint a hó, fehér.
Erős és szilárd, állja a halált,
Megigazulás útját járom én!
Világtól távol, bűnös porától*

* Tizennyolcas Apó – a fényő kínai írásjegye összeállítható a tíz, a nyolc és az apó írásjegyeiből.

Főnix a társam a hegy tetején.

Úrbemeredő Mester kacagva válaszolt:

*Széllel, dérrrel dacolok ezer éve.
Délceg törzsem, bűvös ágam büszke erő.
Éj csendjében hangom eső neszezése,
Ősi fényben árnyam felhő, terjedező.
Girbegurba sok gyökerem örök éltű.
Sorsom adta; nem öregszem, nem fog idő,
Darvak, sárkány látogatnak szakadatlan,
Sátram árnya halhatatlan, szent pihenő.*

Mosollyal fakadt szóra a Felhősúroló ajka is:

*Ezer őst tétlen fecsérelem el.
Vénségem könnyed, szép remeteség.
Ostoba porral nem keveredem,
Élem vígan a magam életét.
Hét bölcs volt társam, velük vitáztam,
Velem daloltak a hat remeték.
Jáde csak s arany, mi kedvemre van,
Halhatatlanság! Szívem a tiéd!*

Keményvágású Tizennyolcas Apó is derűs szóval zárta a sort:

*Ezredik éven túl vagyok éppen,
Öregen, de sudáregyeresen.
Harmat esője kelt jó erőre,
Teremtés titkát én kölcsönveszem.
Milliom szelek vélem zengenek,
Négy évszak forgása körülveszen.
Zöld ernyőm árnya bölcseknek sátra,
Sakk, lantszó járja rejtekemen.*

– Ó, halhatatlan vénék! – álmétkodott Hszüang-cang megilletődötten. – Micsoda hatalmas kort értetek ti meg!

– Túlságba viszed a tiszteletet! – szabadkoztak az öregek. – Mi csak afféle vadon hegyi halhatatlanok vagyunk. De ha szabad kérdenünk, ó, szent szerzetes – adták vissza az udvariaskodást –, te hány évet számlálsz?

Összetette kezét Hszüan-cang, meghajtotta magát, úgy felelte:

*Balsorsra szült anyám most negyven éve,
Még nem is éltem s elért a végzet.
Mentettem éltem hullámok ölében,
S Csinsanban leltem jó menedéket.
Szútrák szent igéin épült a lelkem,*

*Buddhát imádván szívem feléledt.
Majd császár parancsa küldött nyugatra,
S most örvendek bölcssek szeretetének.*

– Felettébb dicséretes – bólogattak a vének –, hogy kicsiny kortól fogvást megigazulásra törekedtél. Így igazán feljebbvaló szerzetes lehetsz! Mily szerencse, hogy összetalálkoztunk! Taníts hát minket a te hitedre, az elmélkedésnek módjára, hogy éltünkben békességet nyerjünk!

Meg nem rettent, meg nem félemedett a szentatya ennek hallatára, hanem azon nyomban hirdetni is kezdte az igét emigyen:

– Az elmélkedés – fejtegette a Tant – csendességet teszen, a módja pedig menekvéssé lesz. A csendességben való megmenekvés, hahogy nem ébredés, sikerre nem viszen. Az ébredés pedig a szívnek megtisztítása, föld szennyétől megmosása. Mert emberi testre szert tenni, földi létre születni, az igaz törvénnyel egybetalálkozni vajmi nehezen nyerhető csak el, ezért, ki mind e hárommal teljességes, felülmúlhatatlan a boldogsága annak! A legfőbb erény s a legcsodálatosb út örök éltet ad, végtelen, határtalan! Kiirtatik általuk a lét hat gyökere, a káprázatok hat érzeke. A bodhiságra jutott aztán már meg nem hal, se újjá nem születend, nem gyarapodik, sem meg nem fogyatkozik, káprázat világán s a semmiség úrén, szenteken, földieken egyként túlhalad már. Kezében akkor már neki a Teremtés művének fogója s pörölye, ismerős neki a bölcssek művészete. Látszatnak hálóját ő szétfeszéjti, lába nyomán cserepekre hullik maga a nirvána. Mert eszmélkedni kell az eszmélkedésben és ébredni az ébredésben is, megőrizvén teljességgel a léleknek fényét, fellobogtatván azt ragyogó nagy lánggal, hogy a törvénynek birodalma mindenestül s egyedülképpen megvilágosodjék.

Fülelt a négy öreg a kegyes szavakra határtalan nagy örvendezéssel. Csak Felhősúroló Öreg rázta a fejét mogorván:

– Elmélkedés! Csendesség! – ümgetett maga elé. – Mód? Menekvés? Hát igen, megállapodott lélek, tiszta szív kell hozzá. Nagy szent, halhatatlan lehetsz vele, felülkerülsz az újjászületéseken, de a mi titkos művészetünk más ám teljességgel!

– Sokféle útja van a Tannak – jegyezte meg Hszüan-cang udvariasan –, de azért testünknek rendje egyazon forma; hogyan lehetne hát más teljességgel?

Mosolygott csak erre a beszédre a Felhősúroló Öreg:

– A mi testünk természettől kemény s szilárd – magyarázta elnézően –, más a rendje végképpen, mint a tiédé. Ég s föld indulatából tesz a test, eső s harmat kegyelméből tápláltatik szépséggé. Büszkén állja a szelet, a deret, él a nappal, a holddal, egy levele el nem hervad, de ezer ága erősen áll. S nehogy azt hidd, hogy üres beszéd ám ez! – emelte fel a hangját. – Te itten már indus szóra forogtad a nyelved, pedig hát a Tao eredete Kínában volna! Mit keresed te nyugat földjén a tanúbizonyosságát az igazságnak? Hiába vásik belé szalmabocskorod, mit tudhatod, mire lelsz te ottan? Akárha kőoroszlánnak akarnád szívét, máját venni! Jobb ennél már csak megülni egy helyt csendes elmélkedésben, hisz szakadt fenekű bambuszkosárral minek merítenél vizet, vas fától, ha gyökere sincs, hogy várnál virágot?

Hszüan-cang udvarias képpel csak mosolygott erre, s köszönte a vén bölcs tanító szavát szörnyen. De Urbemerelő Mester nagy hahotára fakadva vágott közbe:

– Csupa fecsegés ennek a Felhősúrolónak minden szava! Kelj föl, szent szerzetes, ne higgy ám el neki mindent! Élünk inkább azzal, milyen szépen fénylik a hold, ne vitatkozzunk itt tovább, hanem mulassuk magunkat kedvünkre! – azzal a többi vénnel udvariasan egy házikó felé tessékelte Hszüan-cangot.

Látta a szentatya a felírást a kőházikó ajtaja felett: „A fák halhatatlanjainak laka”. Letelepdedtek odabent, s a veres hajú, pucér kis ördögszolga illatos teát, ízes, édes süteményt

hozott. Körülnézett Hszüan-cang, hát olyan ragyogó világosság volt a kis házikóban, mintha csak bent is a hold fénye világított volna. Megértette ebből, hogy halhatatlanok lakába került; elfogta az örvendezés efelett, s nem állhatta meg, hogy verselni ne kezdjen:

– Az elmélkedés, akár a hold, messze jut, nincsen szennye – csúszott ki a száján. Tizennyolcas Apó mosolyogva vágta rá:

– Ha verselsz, olyan, mintha az ég kékjében újra kelne.

– Brokátot szősz, s lám hogy ragyog! Így állnak össze verssorok – csatlakozott Árvaegyenes Apó a költői versengéshez. De erre már Urbemeredő Mester sem akart elmaradni:

– Gyöngyök hullanak peregve, ékes szó hibátlan rendje – tette hozzá a magáét. Igyekezett ám Felhősúroló Öreg is:

– Elmúlt a Hat Dinasztia, versek virágzó, dús kora, A Dalok Könyve csonka ma, kelleme veszve, felejtve – vágott ki két sort egy szuszra.

– Nekem csak kicsúszott a számon – mentegetőzött Hszüan-cang –, bolondjában mondtam egy verssort, de a ti fennkölt, világ nyugétól ment költészetetek hallatára úgy érzem magam, mint aki az ácsok istenének portája előtt hadonászik a szekercéjével.

Tizennyolcas Apó elnevette magát:

– No, csak ne csúrd-csavad a szót, szentatyám – jegyezte meg. – Ti, papok, ha belekezdtek valamibe, a végére is jártok! Megadtad a vers elejét, de hol a vége? Fejezd csak be!

Szabódott Hszüan-cang, hogy így meg úgy, nem érez ő erre tehetséget magában, s hogy igazában Tizennyolcas Apó lenne ennek mestere, de a végén csak neki kellett hogy fohász-kodjék:

– S míg heverünk, fenyő zizeg, forraljuk a teavizet, dúdolva árad, gondtalan, bennünk e vers öröme szerte – fejezte be egy váratlan fordulattal a maga kezdette költői játékot.

Elismeréssel fogadták az öregek a mesteri befejezést, aztán annyira kedvük támadt a verselgetésre, hogy továbbfolytatták, mindegyik az előző verssor utolsó szavát téve meg elsőnek a magáéban, amikor pedig ezzel beteltek, egyazon rímekre költött sorba verset mindenikük. Vígan telt az idő, de Hszüan-cang egyszer csak fészkelődni kezdett:

– Verseitek olyan szépségesek, ó, halhatatlan vének – szólalt meg tiszteletteljesen –, mintha szátok főnixeket köpne, gyöngyöket hullajtana, dicséretükkel még Konfuciusz legnagyobb tanítványai sem telnének be. Igen nagyon megillette lelkem nagy szeretetetek, gazdag kedvességetek. De lám, mélyén jár már az éj, s három tanítványom ki tudja, hol, merre keres engem. Nem időzhetem tovább közöttetek, hadd mondjak nektek hálás búcsút, s mutassátok meg nekem az utat, merre menjek.

– Ne törődj te ezzel, szent szerzetes! – harsogták nevetve az öregek. – Ilyen találkozás, mint a miénk, egyszer ha esik ezer esztendőben! Nézd, milyen derült az ég! Későre jár már, de a hold világít! Maradj csak közöttünk, tedd magad kényelembe, majd ha megvirrad, persze hogy átkísérünk a hegyen, s megleled bizton tanítványaidat is!

Javában marasztalták Hszüan-cangot, amikor egyszer csak két kékruhás kis szolgáló lépett be az ajtón lámpásokkal, nyomukban egy szépséges tündérleány nagy kísérettel, barackvirágot morzsolgatva kezében, mosolygó, nevető arcával.

– Mi járatban vagy, Barackvirág tündér? – hajoltak meg előtte a halhatatlan vének tiszteletteljesen. Viszonozta a tündérleány a köszöntést, azután ezt mondta:

– Hallom, mily jeles vendéggel vigadoztak itten, az ő látására jöttem. Szeretnék megismerkedni veled.

Elémutatta Tizennyolcas Apó Hszüan-cangot. A szentatya meghajolt tisztelettel, de szólni se

mert. A tündérleány teát parancsolt. Hozta is már két sárga ruhás szolgáló a veres lakk étel-dobozt, elévettek belőle hat finom művű porcelán csészét, kis tányérokban drágalátos gyümölcsöt tálaltak, rézveretes ónkannából illatos teát töltöttek.

Megitták a teát, aztán helyet foglalt a tündérleány is közöttük. Elbeszéltek neki az öregek, mivel s hogyan vigadtak idáig. Kedvére volt a költői játék a tündérleánynak, hamar ő is rögtönzött egy verset. Dicsérték a halhatatlan vének a szép költeményt. Barackvirág tündér mosolyogva szabadkozott:

– Félek, hogy hitványka vers csak ez. De szívesen hallanék egyet e szent szerzetestől – fordult Hszüan-cang felé –, hisz neki, amint hallom, versek selyemszöttesével telve az elméje, sorok hímes szálát árasztják ajkai. Ne fukarkodj hát szavaid drágagyöngyével – tette hozzá biztatóan, mikor látta, hogy a szentatya lesunyja a fejét –, mi van abban, ha megtanítasz egyre?

De bizony nem szólt Hszüan-cang egyet se. A tündérleánynak azonban feltámadt szerelmes kedve, közelebb húzódott, és halk szóval suttogni kezdett hozzá:

– Ne húzódozz tőlem, drága vendégünk! – kérlelte esengve. – Használd ki ezt a gyönyörű éjszakát! Ha nincs kedved velem játszadozni, akkor mire vársz? Meddig tart az emberi élet?

– Magasra török a vágyaid, Barackvirág tündér – jegyezte meg Tizennyolcas Apó, ahogy megütötte fülét a suttogás –, de te meg, szentatyám – fordult Hszüan-canghoz –, miért nem hajlasz hozzá? Nem tudsz te a szépséghez semmit, ha meg nem esik rajta a szíved!

– Szent szerzetes – fordult most már Árvagyenes Apó is a szentatyához –, magas műveltségű, jeles nevű férfiú volnál, nem cselekedhetsz csak úgy átabotában! Valamennyiünk vétke lenne, ha elvétenéd a dolgot, bemocskolná nevünket, megrontaná erényünket, nem lenne az jó! – Gondterhelten rázta a fejét. – De – tette hozzá ravaszul – ha már Barackvirág tündérnek ez az akarata –, megtehetnénk a Felhősúroló Öreget meg Tizennyolcas Apót házasság-szerzőknek, magam meg Úrbemeredő Mester úgy lennénk, mint szülők, s törvényesen frigyre léphetnétek, annak rendje s módja szerint!

Elváltozott Hszüan-cang arca színe ennek hallatára! Felugrott, úgy kiáltotta:

– Csupa gonosz szörnyek vagytok itt ti mind, hogy így be akarnátok hálózni engem! Amíg még csak itt a Taóról susmutoltatok, még hagyján, de mi dolog az, hogy most itt ezzel a szépséges leánnyal akartok behálózni, megrontani engem?

Elhallgattak a vének e haragos szóra, csak ujjuk harapták, úgy megfélemedtek. Megszólalt azonban a pucér, veres ördögszolga, akkora hanggal, akár a mennydörgés:

– Hej, te barát! – rivallt rá Hszüan-cangra. – Azt se tudod te, mit tartsál nagyra! Ez a mi nővérkénk tán biz nem jó neked? Személye kiválóságában, jádeteste szépségében többet ér tenálad, arról nem is szólván, mily jártas az asszonyi munkában, de még a versköltésben is! Hogy utasíthatod el magadtól? Vigyázz, meg ne tévedj! Felettébb helyesen szólott Árvagyenes Apó! De ha szeretőnek se kell neked – tette hozzá gúnyolódva –, várj csak, majd adok én neked házasságot mindjárt!

Kifutott a vér is Hszüan-cang arcából ezekre a szókra. De mondhattak azok, amit akartak, nem engedett nekik. Végül már a pucér veres ördög is kijött a béketúrésből:

– Hej, te barát! – morogta fenyegetően. – Szép szóval szólunk hozzád, de csak nem hajlattál! A végén még feltámad bennünk a parasztermészet, megfogunk téged s olyanná csinálunk, hogy barát se lehetsz már, de asszonyt se vehetsz, akkor aztán minek élsz?

Hiába volt azonban a fenyegetés, állhatatos maradt Hszüan-cangnak lelke, akár a kő, a vas, nem engedett semmit.

„Vajon merre kereshetnek a tanítványaim?” – gondolta magában elkeseredetten, s hogy ezt elgondolta, könnye is kicsordult. Odahajolt hozzá a szép tündérlány, felitatta könnyét puha keszkenőjével, vigasztalta, csitítgatta, de a szentatya csak ellökte magától, s felugrott, hogy

elfusson.

A négy öreg beléakaszkodott, rángatták, húzták vissza, Hszüan-cang meg kiabált torkaszakadtából. Egyszer csak a nagy huzakodás közben hangot hallott:

– Mesterünk! Mester! Merrefelől szólasz?

Persze hogy a három tanítvány volt az. Vissza is kiáltott nekik:

– Itt vagyok, Szun Vu-kung! Ments meg ízibe!

Erre a szóra eltűnt egyszerre a négy öreg, a tündérleány, az ördögszolga meg a szolgálók mind, nyomuk se maradt.

– Hogy kerültél ide, mester? – kérdezték a tanítványok hűledezve, amint odaértik hozzá. Bizony belekapaszkodott Hszüan-cang a majomba, úgy beszélte el nekik, mi esett meg vele. Közben világos is lett már, így hát körülnéztek, hogy mi lehetett e fura éjszaka magyarázata, hát csakugyan meglelték a házikót, mögötte, körülötte egy borókafát, egy ciprust, egy fenyőt meg egy bambuszt, csupa vénséges vén fát. A bambusz mögött egy veres levelű nyárfa állt, oldalvást meg egy öreg barackfa, két szilvafától s két fahéjfától övezve.

– No, látjátok már a démonokat? – bökte oldalba Szun Vu-kung vigyorogva Nyolctilalmast.

– Nem én – értetlenkedett a disznó.

– Nem is tudsz te semmit – legyintett a majom fensőbbesen. Az a fenyőfa ott a Tizennyolcas Apó; Árvaegyenes Apó a ciprus, Úrbemeredő Mester a borókafa, a Felhősúroló Öreg meg a bambusz. A nyárfa volt a veres ördög, a barackfa a tündérleány, a szilvafák s a fahéjfák pedig a szolgálói.

Nyolctilalmas nagy haragjában, hogy mesterében kárt akartak tenni, már fogta is gereblyéjét, s belevágta a legközelebbi fába, s lám, piros vér csordult ki a fa kérge alól.

– Ne bántsd őket! – kapta el Hszüan-cang ijedten a karját. – Szörnyek ugyan, démonok, de engem nem bántottak! Gyerünk inkább, keressük meg az utat!

– Ne sajnáld őket, mesterem – szólt komoran Szun Vu-kung. – Hatalmas szörnyetegek lehetnének még egyszer belőlük, s akkor aztán nem kis kárt tennének az emberekben! – s nem is nyugodott addig, míg a disznó valamennyi démonfát ki nem döntötte, gyökeréből ki nem túrta, ízzé-porrá nem verte széjjel.

A hatvanötödik fejezet, amelyben

*egy démonkirály felépíti a Kis Mennydörgő Hang Kolostorát,
s így jut szörnyű nagy veszedelembé útja közben a négy barát*

Mentek megint csak jó ideig, elmúlt a tél, de fogytán volt lassan a tavasz is. A mester s tanítványai illatozó, zöld réteken haladtak át. Egyszer csak egy hatalmas hegy tűnt fel előttük. Akkora volt, hogy a teteje majd az eget érte. A mester s tanítványai össze is szólalkoztak ezen, mert Szun Vu-kung váltig állította, hogy égisz hegy sincsen, hiszen meg van írva a régi versekben, hogy „magas ám az ég teteje, nincs hegy, mely fölérne vele”, Nyolctilalmas azonban erősködött, hogy akkor hogy nevezhetik a Kunlun-hegyet az ég oszlopának?

– Vágjunk csak neki – avatkozott közbe Homoki Barát –, ha megmásztuk, majd meglátjuk,

mekkora.

Ebben aztán megnyugodtak, s elindultak felfelé a hegyoldalon. A hegyoldalban aztán, amint egy hegygerincen átjutottak, nyugat felé egy fennsík tárult eléjük, a fennsíkon pedig egy hatalmas, szép kolostor.

– Nézzétek már meg – állította meg Hszüan-cang a lovát –, micsoda egy hely az.

Felemelte Szun Vu-kung a fejét, szemét a kezével ernyőzte, úgy vizsgálgatta éles szemével a kolostort apróra, sokáig.

– Mesterem! – szólt végül, fejét rázva. – Valami kolostorféle ez, de nem érzem rajta elméledés fényét, szentség ragyogását, inkább valami igen gonosz dolgot. Formára a Mennydörgő Hang Kolostora lehetne, de annak az útja még messzi van innét. Arrafelé kell hogy menjünk, de be ne térjete, mert attól tartok, gonosz kelepcebe esünk.

– De hát ha olyan, mint a Mennydörgő Hang Kolostora – vidámodott meg egyszerre Hszüan-cang –, akkor ez itt a Keselyűhegy! Ne csald meg hó szándékomat, ne akadályozz utamban!

– Bizonyossággal nem az – mondotta higgadtan a majom. – Sok út van még innét a Keselyűhegyig, ez nem lehet az!

– Hátha nem is az – kottyant bele Nyolctilalmas –, csak jó emberek lakják!

– Mit aggodalmaskodtok annyit? – bosszankodott meg Homoki Barát. – Úgyis arra visz az út, majd meglátjuk, igaz-e, nem-e.

Ebben aztán Szun Vu-kung is megnyugodott, mentek tovább a kolostor irányába. Amint közelebb értek, meglátta a szentatya a felírást a kapu felett. Akkora izgalom vett erőt rajta, hogy egyszeriben lehömpölyödött lováról.

– Beste majma! – szitkozódott még a földön fekvő. – Megölsz a gonoszságaiddal! Nézd csak – mutatta a lovaglóostorával –, nem az van a kapu fölé írva, hogy „Mennydörgő Hang Kolostora”, s te még itt ámitgatsz?

— Ne haragudj, atyám – vigyorgott kínosan a majom –, nézd csak meg még egyszer! Az van ám odaírva, hogy „Kis Mennydörgő Hang Kolostora”!

Igazat kellett hogy adjon Hszüan-cang a majomnak, de ettől csak még jobban megmakacsolta magát:

– Még ha Kis Mennydörgő Hang Kolostora is – hajtogatta –, akkor is bizonyosan valamely buddha lakhelye lesz! Háromezer buddha van az írárok szerint, nem is lakhatik egy helyen mindenik! Lám, Avalokitesvarának is a déli tengeren van lakása, Szamantabhadrának az Omej-hegyen, Mandzsusznak a Vutajsanon! Ez nem tudom melyiké lehet, de bemehetünk bízvást.

– Azt aztán nem! – kötötte meg magát Szun Vu-kung is. – Ezen a helyen gonoszság lakozik. Ha baj ér, nehogy rám haragudj!

– Ha Buddha nincs is – tartott ki a magáé mellett Hszüan-cang –, de a képmása biztosan ott áll a szentélyben! Márpedig én megfogadtam, hogy szentély előtt el nem megyek – míg Buddhához nem imádkoztam! – azzal már elő is parancsolta a batyuból a drágalátos papi köntöst, fejébe tette papi süvegét, kezébe fogta botját, s elindult a kolostor kapuja felé.

– Kínai barát! – hallatszott egy hang a kapu felől. – Buddhánk látására, imádására jöttél el keletnek földjéről, miért vagy hát tiszteletlen?

Leborult a földre Hszüan-cang ennek hallatára. Nyolctilalmas is elkezdte buzgón verni fejét a földhöz, Homoki Barát is térdre borult, majd meg arcra, de Szun Vu-kung csak hátul maradt, fogta a lovat meg a poggyászt. Aztán beléptek a kapun.

A főszentély kapuja előtt ott sorakozott már az ötszáz arhat, a háromezer védisten, a négy gyémántvillámisten, a nyolc bodhiszattva, bhiksunik, upászakák s teméntelen sok szent

szerzetes. Mintha illatos virágok bontották volna ki szépségüket, olyan gyönyörűséges volt a hely. Hszüan-cang s két tanítványa megilletődöttségében le-leborult minden lépés közben, úgy haladtak a szentély felé, csak Szun Vu-kung nem hederített világos-világra semmit a dologra.

– Szun Vu-kung! – szólalt meg egy dörgő hang a szentélyből, a lótusztrón felől. – Miért nem borulsz le Buddha színe előtt?

Nem borult ám le Szun Vu-kung, mert éles szemével látta mindjárt, hogy álság itt minden; oda is hagyta hamar a lovat, a poggyászt, kezébe ragadta fütykösét, s elrikkantotta magát:

– Hej, ti elvetemedett baromjóságok, nagy ám a ti pimaszságotok! Hogy merészelitek Buddha nevét bitorolni, a Tathágata tisztaságos erényét megrontani? Meg ne fussatok! – azzal megpörgette fütykösét, nekirontott a gyülekezetnek. Ekkor azonban hirtelen egy aranyharang ereszkedett alá az égből nagy csengéssel-bongással, betakarta, magába fogta Szun Vu-kungot tetőtől talpig.

Nyolctilalmas s Homoki Barát megrettenve kapták elő fegyvereiket, de a sokadalom egyszeriben körbefogta őket mesterükkel együtt, elnyomták, megkötözték mindhármukat. Mert hát a lótusztrónon nem Buddha ült, hanem egy gonosz démonfejedelem, és a sok arhat meg bodhiszattva se volt más, mint az ő serege.

– Vigyétek hátra ezt a hármat! – parancsolta a démonfejedelem, visszaváltozva igazi alakjára. – A majom meg maradjon a harang alatt, három nap múltával szétrohad ott a teste vérré, evességgé, akkor majd a többi hármat megsütjük vasrostélyon, fel is csemegézzük!

Teljesítették is a démonok a parancsot, otthagyták Szun Vu-kungot magában a harang alatt. Sötét volt ott szörnyen, kiverte a verejték a majom egész testét, ahogy jobbra-balra tapogatózott, hogy tán rést lelne, de hasztalan. Elévette a fütykösét, s azzal kezdte döngölni a harang falát, de hiába, meg sem rezgett az. Akkor bűvös igéivel próbálkozott, megnövelte magát százölnyire, ezer öl magasra, de hasztalan: bűvös jószág volt a harang, együtt nőtt, együtt kisebbedett vele. Utána olyan kicsire varázsolta magát, akár egy mustármag, de az se segített, fűröt bűvölt a feje hátulján lévő egyik csudás haja szálából, amit Kuan-jintől kapott, de nem ment semmire azzal sem. Kifogyva már minden tudományából, végső kétségbeesésében a védisteneket idézte meg.

– Ne aggódj, Nagy Szent! – szólaltak meg a védistenek a harang falánál. – Istápoljuk mi a szentatyát Buddha parancsa szerint, baja nem eshetik! Miért szólítsz minket?

– Felőlem akár meg is nyuvadhat a szentatyá! – fakadt ki dühösen Szun Vu-kung. – Nem hallgatott rám, maga lássa kárát! Hanem ti nyissátok meg nekem sebesen ezt a harangot valami mesterséggel, hogy kiszabadulhassak, eligazítom akkor én a dolgot! Emeljétek le rólam, mert sötét van itt kegyetlenül, s majd megsülök ebben a forróságban!

Nekiveselkedtek a védistenek a haragnak, de hasztalan, nem mentek ők se semmire vele. Végére aztán a védistenek feje, az Aranyfejű Védisten, kiadta a parancsot a seregnek, hogy örködjenek Hszüan-cangon és tanítványain, maga meg sietett fel nagy sebesen bűvös fénysugáron a mennyek palotájába, egyenest a Bűvös Hajnalpír Drága Csarnokába a Jåde Császár elé, hogy tőle kérjen segítséget.

Kiadta a parancsot a Jåde Császár menten, hogy siessen Szun Vu-kung segítségére mind a huszonnyolc csillagkép istene. Összeszedelőzködtek a csillagképistenek, siettek az Aranyfejű Védisten nyomában le a földre. A második őrseg idejére oda is érkeztek. Aludtak már a démonok valamennyien, merthogy Hszüan-cang foglyul ejtéséért fejedelmük dús lakomával jutalmazta őket. A csillagképistenek odagyültek csendben a harang falához, s szólították Szun Vu-kungot.

– Jó, hogy megjöttetek! – örvendezett meg a majom. – Fogjatok csak fegyvert, verjétek szét ezt a harangot!

– Azt nem merjük – húzódoztak a csillagképistenek. – Színarany ez a bűvös jószág, ha ráütünk, olyan hangot ad, hogy felriasztjuk vele mind a démonokat, akkor aztán meg nem mene-

kedsz! Hanem majd nekifeszítjük a fegyvereinket, s majd csak felemeljük valahogy. Te meg, mihelyt egy kicsi kis rést is látsz valahol, surranj ki rajta rögvest.

Neki is álltak a csillagképistenek, beleakasztották lándzsáikat, kardjaikat, fejszéiket a harang aljába, a fülébe, tolták, emelték, taszigálták, Szun Vu-kung meg lesett erre, lesett arra a szurok-sötétségben, de bizony éjfélre járt már az idő, s csak meg nem mozdíthatták a bűvös jószágot egy vonalnyira is. Mérgelődött a majom, bosszankodott, de ekkor megszólalt az Aranysárkány csillagkép:

– Ne törd magad tovább, Nagy Szent. Látni való, hogy ez a harang bűvös jószág, ha emeljük, bezárul, ha rést vágunk bele, magától összeforr. Hanem tapogasd csak ki odabent a kezettel az öntése varratát, várd meg, míg én a szarvam hegyét belevágom, akkor változz oly kicsinyre, amilyenre csak bírsz, akkor tán kijuthatsz.

Kitapogatta Szun Vu-kung a kezével a harang varratát, az Aranysárkány pedig összehúzta magát olyan kicsinyre, hogy a szarva hegye nem volt nagyobb egy tű hegyénél, azzal belevágta a harang oldalába, a varratnál. De még így is rettenetes erőfeszítésébe került, hogy lyukat fúrhatott bele. Akkor az Aranysárkány varázsigt mondott, s elkezdett szarvastul együtt nőni megint, növekedni, mígnem a szarva olyan vastag nem lett, akár egy rizsescsésze. Igen ám, de a harang erre se engedett: mintha nem is fémből, de húsból, vérből lett volna, együtt tágult a szarvval, azt szoroson körbefogva, hogy egy hajszálnyi nyílás se támadt sehol se.

– Nem érek semmit ezzel se? – nyöszörgött a majom panaszosan, amikor körültapogatta a sötétben az Aranysárkány szarvát. – Nincs itt nyílás semerre se! Nincs mit tenni – kiabált ki a csillagképistennek –, bírj ki egy kis fájdalmat, akkor kimenthetsz! – azzal Szun Vu-kung nagy sebten fúrót varázsolt bűvös fütyköséből, s hamar lyukat vájt vele a sárkány szarvába. Mikor ez megvolt, olyan kicsire varázsolta magát, akár egy mustármag, belebújt a lyukba, s elkiáltotta magát:

– Húzd ki a szarvad!

Az Aranysárkány rettentő erőlködéssel kirántotta a szarvát a lyukból. Szun Vu-kung meg, ahogy kint termett, nyomban visszaváltozott igazi alakjára, azzal elékapta fütykösét, és nekiesett vad dühvel az aranyharangnak. Zengett belé az egész kolostor, ahogy ríptyára verte. Felriadtak a démonok is a rettentő zajra, a démonfejedelem magára rángatta vértjét, kapta fegyvereit, s már szedte is össze a seregét, hogy megmérkőzzék a váratlan ellenséggel.

– Hé, fiókáim! – kiáltotta el magát rémulten, amikor meglátta a bűvös jószágot diribdarabba törve. – Csukjátok be hamar a kaput, egy lélek se jusson ki innét!

De ekkor már kézen kapta Szun Vu-kung a csillagképisteneket, s egyszeribe felszállt velük a kilencedik ég magasába. Mit tehetett a démonfejedelem, csatarendbe állította népét, úgy vonult ki velük a kolostor elé, hogy harcra keljen Szun Vu-kunggal. Megpörgette kezében a kapu előtt farkasfogú buzogányát, úgy kiáltott a majom után:

– Hej, te Szun Vu-kung! Ha derék vitéz vagy, nem szöksz meg előlem! Gyere csak, állj ki velem viadalra!

Nem állhatta meg a majom, visszafordult az ég magasából, hogy szembenézzen ellenségével. Jöttek vele a csillagképistenek is. Nézte a démonfejedelmet, hát egyenes, szöke szemöldök bozontosodott villogó két szeme fölött, hegyes, éles fogak vicsorítottak szegletes szájából. Láncing volt rajta selyemövvvel, s ahogy elnézte Szun Vu-kung, állat is lehetett volna, vagy akár ember is, de inkább egyik sem.

– Ki vagy, te gonosz szörnyeteg – kiáltott rá a majom bösz haraggal, nekiszegezve fütykösét –, hogy Buddha atyánk nevét csalárdul bitorolván hamis kolostort mertél építeni?

– Te majom! – felelt vissza szitkozódva a démonfejedelem. – Még a nevem se tudod, mégis reám törnél? Ez a hely itten a Kis Nyugati Menny, s merthogy hosszú vezeklésben megigazulván

szert tettem az igazság gyümölcsére, az ég adományából lett ez a kolostor. Az én nevem Szókeszemöldökű Öreg Buddha, de az itteniek csak inkább Szókeszemöldökű Fejedelemnek neveznek! Régóta hallom már, hogy mentek nyugatnak, ezért csaltam kelepchébe mesteredet! Állj ki velem, mérkőzzünk meg! Ha legyőzöl, elengedlek benneteket, de ha nem, bizony agyonverlek, s magam megyek el Buddha imádására a szent könyvekért, hogy enyém legyen Kína megtérésének dicsősége!

– Ne jártasd azt a tenger nagy szádat! – szakította félbe gorombán Szun Vu-kung. – Ha mérkőzni akarsz velem, nesze hát! – s már sújtott is fütykösével.

Emelte a Szókeszemöldökű is farkasfogú buzogányát, s megkezdődött a viaskodás. Össze-csaptak már vagy ötvenszer, de nem győzött mégsem egyik a másikán. A csillagképistenek hada a démonsereget szorongatta kegyetlenül, körbevették őket, úgyhogy azok már a harci dobokat se merték megverni, alig-alig védekeztek már. De a démonkirály nem rettent meg egy cseppet sem! Fél kézzel fogta fel a rázúduló kegyetlen csapásokat, úgy tartotta vissza a rengeteg ellenséget. Egyszer csak aztán leoldott a derekáról egy ócska, fehér vászon általvető zsákot, s feldobta a levegőbe. Szörnyű süvöltés támadt, s a bűvös jószág egyszeriben benyelte magába Szun Vu-kungot, valamennyi csillagképistént összes hadaikkal. A démonfejedelem vállára kapta az általvetőt, s nagy délcegen tért vissza kolostorába, nyomában győzelmes seregével. Odabent aztán összekötöztette a foglyokat, hogy kezük-lábuk belezsibbadt, bőrükbe, húsukba vágta a kötelékek.

Nagy lakomával ünnepelték győzelmüket a démonok, eltartott az egészen estelig, akkor nyugovóra tértek. Szun Vu-kung s az istenek ott maradtak megkötözve az udvaron. Éjfél felé járt már az idő, amikor sírás hangja ütötte meg a majom fülét. Felneszelt, hát mestere búslakodott; keserű szavakkal kárhoztatta magát, hogy nem hallgatott legkedvesebb tanítványa szavára, s most, íme, rabságra jutott megint, rettentő veszélybe.

Igen neheztelt már Szun Vu-kung a szentatyára, de most, hogy jajszavát hallotta, megesett rajta a szíve, s elhatározta, megmenti most még egyszer. Kapta magát, egyszeribe olyan kicsivé zsugorodott össze, hogy csak kicsusszant a kötelékek közül. Szép csendesen feloldozta Hszüan-cangot, fel az összes foglyokat, fogta a paripa kötőfékét, s elindult velük szép csendesen, de sebesen, ki a kolostor kapuján. Mikor azonban kint voltak, akkor vette észre, hogy a poggyász bizony bent maradt. Hiába tartóztatta Aranysárkány, hogy ne menjen megint vissza a veszedelembé, Szun Vu-kung kötötte magát hozzá, hogy márpedig ő vissza kell hogy szerezze mesterének drágalátos holmiját, hiszen azok a Kuan-jin bodhiszattva ajándékai. A többiek előrementek hát, szélvész erejével menekülve mihamarabb a gonosz helyről, a majom pedig nagy hirtelen denevérré változott, úgy ment vissza a holmi felkutatására.

Könnyű dolga volt, mert a démonfejedelem el se rejtette még a drága köntöst, annak bűvös fénye a sötét éjszakában is rögtön a szemébe ötlött. Nagy örvendéssel kapta fel a többi bartyuval együtt, aztán a vállára emelte s uzsgyi, kifelé. Nagy siettében azonban megbotlott, nagy zajjal elvágódott. Felriadtak a démonok a zajra, lámpást gyújtottak, keresni kezdték a lárma okát, s mihamar észre is vették, hogy eltűntek a foglyok. Szun Vu-kung nem tehetett egyebet, dolga végezetlen menekülnie kellett.

Felfegyverkezett a démonfejedelem, összeszedte seregét nagy sebbel-lobbal, s szörnyű haraggal indult a szökevények után. Csakhamar be is érte őket. Szörnyű harc kerekedett megint, megérkezett már Szun Vu-kung is, vad dühvel avatkozott bele ő is újra a küzdelembé. Harcoltak már jó ideig, amikor a Szókeszemöldökű megint csak leoldotta derekáról a bűvös általvető zsákot.

– Meneküljete! Baj van! – kiáltotta el magát Szun Vu-kung kétségbeesetten, s maga járt elől jó példával, egyszerre felhussanván a kilencedik ég magasába. A többiek azonban nem eszüdtek fel, s újra rabul estek egytől egyig.

Elvonult a démonsereg győzelmesen a foglyaival, Szun Vu-kung meg aláereszkedett az ég

magasából egy közeli hegy tetejére, onnét nézte fogát csikorgatva, könnyeit hullajtva mesterének vesztét.

– Mesterem! – jajdult tel. – Melyik életedben gyűjthetnél vajon ennyi bajt a fejedre, hogy most minden lépésedben démonokba botlasz? Hogy menekítselek meg ebből a szörnyű veszedelemből? S ugyan micsoda bűvös jószág lehet az a rettentő zsák – szörnyedt el, visszaemlékezvén –, hogy még a mennyei isteneket is csak úgy foglyul ejti? Felmennék megint a mennyek palotájába segítségért – gondolkozott el –, de attól tartok, megharagudna ám a Jáde Császár szörnyen, hogy hadait vereségre vittem!

Így tűnődött, bucsálódott magában, de egyszer csak felkapta a fejét:

– Most jut eszembe – kiáltott fel –, ott van Dzsambudvipa földjén, a Vutangsan-hegyen Észak Hadura, kit Démonok Pusztítójának is neveznek! Hozzá megyek el segítséget kérni – döntötte el magában.

A hatvanhatodik fejezet, amelyben

*csapdába esnek sorra az összes istenek,
s Maitreja fogja el végül a szörnyeteget*

Felhőre kerekedett hát Szun Vu-kung, s elindult Dzsambudvípa földjén a Vutangsan-hegy irányába. Csakhamar meg is érkezett.

Észak Hadura Csendesöröm Országának és királynőjének, Erényes Győzelemnek volt sarjadéka. Anyja álmában lenyelte a napvilágot, úgy lett vele viselő, s tizennégy hónapig hordotta méhében. A Szuj-ház uralkodása idején, a Birodalomalapítás első évének harmadik hava első napján a ló órájában szülte őt a világra.* Hatalmas vitéz lett a gyermek, s a Jáde Császár parancsára, minekutána szent gyakorlatokban tökéletesedett, a démonokat irtotta szerte a világban.

Démonok Pusztítója szívesen fogadta a Nagy Szentet, meghallgatta kérését, azután így szólott:

– Hát bizony én annak idején, mikor elfoglaltam Észak Hadurának székét, irtottam ám a démonokat szerte a világban a Jáde Császár parancsára. Annak utána pedig, rendelkezésére megint csak hajam lebecsájtván, lábam megmeztelenítvén az ágaskodó kígyóra s a szent teknőcre hágva, vezérletten az öt mennykővezért, az óriáskígyókat, vad oroszlánokat, fene bestiákat, mérges sárkányokat, s velük leigáztván északkelet fekete szörnyeit, nyertem el az Ős Kezdet Mennyei Tiszteltjének megelégedését. Most azonban már békességben élek itt hegyem tetejében, démonnak, szörnyeknek nyomuk sincs semerre. Kérésedre, ó, Nagy Szent, nem mintha nem hajolnék, de önös akaratomból hadaimat én fel nem kelthetem, mert még bűnben lelne engem a Jáde Császár! De hát veled sem ellenkezhetem – kezdett tépelődni –, hiszen szembeszegülnék akkor minden emberi érzéssel! Elhiszem én neked, hogy nyugatnak útján démonokba botlottatok, de hát nem lehetnek azok olyan veszélyesek! Tudod, mit? – állt fel trónszékéből. – Veled adom mégis segítségnek két fővezéremet, a Kígyót s a Teknőcöt, meg az öt sárkányt, azok majd csak kihúzzák mesteredet a bajból!

Köszönte Szun Vu-kung a támogatást nagy hálálkodva, el is indult a segítő hadakkal vissza a

* *A Szuj-ház uralkodása idején...* – a Birodalomalapítás első éve: i.sz. 581. Észak hadura ennél jóval régebbi isten, a kínai hagyomány általános szokás szerint euhémerezta alakját, egy ember élettörténetét kapcsolta hozzá.

Szökeszemöldökű kolostorához, s nagy hanggal ismét csak harcra hívták a démont. Jött is az nagy fenekedve minden seregével, megindult az ádáz viadal, de bizony alig küzdöttek vagy egy félórát is, megint elékapta a démonfejedelem a bűvös általvető zsákot. Hiába kiáltozott Szun Vu-kung szegény szövetségeseinek, azok már csak arra eszüdtek fel a harc hevében, mikor már foglyul estek valamennyien.

Szun Vu-kung elmenekült már jó előre a veszedelem elől, s most megint magára maradván kornyadozott búsan egy közeli hegynek a tetején. A nagy fáradságtól, izgalomtól, ahogy ott tépelődött magában, egyszerre csak elbóbiskolt.

– Ne aludj, Nagy Szent – kiáltott rá egyszerre valaki –, hanem siess, mentsd meg mesteredet, mert különben nem sok időt ér már meg!

Felriadt a majom, hát az egyik védisten volt. Elmondotta nagy sebesen Szun Vu-kung kérdésére, hogy bizony Hszüan-cang s tanítványai ott hevernek még most is összekötve gúzsba a csarnok előtt, a csillagképisteneket s a Démonok Pusztítója seregét meg föld alatti tömlöcbe dugta a démonkirály.

– Siess, Nagy Szent! – sürgette Szun Vu-kungot. – Ne bánj most semmi fáradságot, hanem hozz hamar segítséget.

A könnye is kicsordult a majomnak, úgy felelte:

– Nem merek én már a mennyek palotájába menni nagy szégyenemben, se a tenger kincses mélyébe! Buddhának felséges orcája előtt is csak pironkodhatnék, a bodhiszattvának meg inkább a színe elé se kerüljek! Hiszen elfogta ez a gaz démon még a Démonok Pusztítója legjobb vezéreit is, kihez fordulhatok még?

Mosolyogva csóválta meg a fejét a védisten erre a beszédre:

– Ne aggódj te ezen, Nagy Szent – szólt magabízóan, szelíd korholással. – Kigondoltam már én, kinek a serege tudja bizonyosra meghódoltatni ezt a fene szörnyet! Dzsambudvípa földjén, Hszüji hegyén, a Gyöngykagyló-várban, Hszicsou tartományban van egy nagy szent, Vang bodhiszattva, ország mestere, hatalmas, erős isten, meg keze alatt a tanítványa, a Kis Csang herceg! Van még neki négy hatalmas szellemvezére is, azokkal igazta le a minapában a Vizek Anyját! Eridj el hozzá, kérd a segítségét, biztosan megfogják a démont, megmentik mestered!

Felbuzdult a tanácson Szun Vu-kung, s indult máris Vang bodhiszattvához. Egy nap sem tellett bele, oda is ért. Gyönyörűséges helyen lakozott ám a bodhiszattva, a Huaj és a Jangce között, sudár fák árnyékában, gyöngyöző források mellett! Nézelődött is Szun Vu-kung hol erre, hol arra.

– A ti igyekvéstek – mondotta a bodhiszattva, mikor Szun Vu-kung elmondotta neki nagy gondját, baját – igazán nagy dicsősége Buddhánk tanításának, s úgy illenék, hogy magam menjek veled! De lám, nyár elején vagyunk éppen, a Huaj vize áradásának idejében! Meg kell fékezni a Vizek Majmát, mert az a fickó ha vizet lel, áradást támaszt, s félős, ha elmegyek veled, még garázdálkodni kezd, s akkor nincs az az isten, aki megfékezze. Hanem veled adom tanítványomat négy vezéremmel, azok biztosan elbírnak majd azzal a fattyú szörnyel!

Köszönte hálásan Szun Vu-kung a segítséget, s elindult az újabb hadakkal vissza a Kis Nyugati Mennországba. Kis Csang herceg, ki nyugat földjén Homokország királyának volt a fia, s úgy lett mestere tanítványa, démonok üldözője, hogy Vang bodhiszattva nehézkórságból gyógyította ki és halhatatlanná tette, villogó lándzsával vonult a harcba Szökeszemöldökű ellen, négy vezére meg kardja pengéjét szikráztatta fennen. De bizony hiába szállottak harcba a démonnal ők is, egy-két összecsapás után megint elékapta a démonfejedelem a bűvös általvető zsákot, s hiába kiáltott Szun Vu-kung figyelmeztetést kétségbeesetten, megint csak maga tudott megmenekülni, a bodhiszattva hada foglyul esett egy szálig.

El volt már Szun Vu-kung keseredve végképp, hogy senki isten ereje nem bír ezzel a

szörnyel. Már-már elsiratta mesterét, mikor egyszer csak délnyugat felől tarka felleg ereszkedett alá, záporosó árasztotta el a hegyeket, s valaki ezt kiáltotta:

– Megismersz-e engem, Szun Vu-kung?

Odanézett a majom, majd meg oda is futott, ahonnét a hang hallatszott, hát annak az embernek

*Nagy füle volt, széles álla, szegletes fizimiskája.
Vállja erős, teste teljes, hasa ugyan terjedelmes!
Vidámság ült széles arcán, orcája pufók két halmán,
A két szeme derűs, kedves, őszi hullámokkal nedves.
Lobog bő köntöse ujja, dús szerencse szele fújja,
Szalmabocskora szelének bűvereje rettenetes.
Jó szerencsédet megleled, ha kiváltképp őt tiszteled,
Maitreja* ő, a jeles, mindig nevető szerzetes!*

Le is borult mindjárt Szun Vu-kung a hatalmas istenség előtt, úgy kérdezte tisztelettel, mi járatban van.

– Éppenséggel a Kis Mennydörgő Hang Kolostorának démona dolgában jöttem – mondotta a bodhizattva, s elbeszélte, hogy nem más ez a Szókeszemöldökű Démonfejedelem, mint a csengő kövek muzsikása az ő színe előtt.

– A harmadik hónap harmadikán – mondotta tovább –, ahogy elmentem születésnapot köszönteni a Nyugati Királyi Anyához, rábíztam a szentélyemet, s hát nem megszökött a gazfickó, bűvös jószágaimmal együtt, hogy itt Buddhát játsszon velük? Az az általvető nem más, mint a jövőndő zsákja, a buzogány pedig a csengő kövek verője – s nagyot nevetett hozzá. Szun Vu-kung felháborodva kiáltott fel:

– Van is mit nevetned, szentatyám! Hagytad megszökni az inasodat, hogy itt vakmerően Buddhának címeztesse magát, hogy a vesztünkre törjön! Vétkes vagy bizony abban, hogy nem tartottál rendet a házában!

– Hát előszörre is – mosolygott rendületlenül Maitreja –, én nem is tudtam, hogy megszökött. Másodjára pedig a ti viszontagságaitok, démonoktól való sanyargattatástok nem ért ám még véget! Ebben a démonoktól nyüzsgő világban még sok bajt kell kiállnotok! No de gyerünk, fogjuk meg ezt a démont!

– De hiszen rettentő hatalma van ennek a démonnak! – szörnyedt el a majom. – Aztán még fegyvered sincs, hogy fogjuk el?

Maitreja csak nevetett erre.

– Van nekem itt a hegy aljában egy kunyhóm – mondotta aztán. – Dinnyét ültettem köréje. Eredj csak s hívjad viadalra, de vigyázz, hátrálj inkább, mintsem nekimenj, aztán csalogasd őt oda a dinnyeföldemre. A dinnyék épp érettek, ott aztán változz te is dinnyévé. Biztosan megkívánja majd őket, én meg megkínálom veled, s ha aztán bejutottál a hasába, bánj vele tetszésed szerint, én meg rátehetem a kezem.

– Hát te azt honnét tudod – hökkent meg Szun Vu-kung –, hogy én dinnyévé tudok változni? Meg aztán utánam fog-e jönni?

– Ismerlek én téged – mosolygott Maitreja –, nemhiába vagyok a világ kormányzója! De attól valóban tartani lehet, hogy nem jön utánad, hanem elékapja a bűvös általvető zsákot, s azzal akar megfogni. No, nyújtsd csak ide a tenyered! Odanyújtotta a majom a markát, s a kövér isten,

* Maitreja – az eljövendő világ buddhája, itt Kínában létrejött, kövér, „nevető buddha” formájában szerepel.

megnyálazva jobb keze mutatóujját, bűvös jelet írt Szun Vu-kung bal tenyerébe, meghagyván neki, hogy fogja össze a markát, s csak a démon színe előtt nyissa ki, akkor az biztosan követni fogja.

Úgy is lett. Rohant Szun Vu-kung a kolostor kapujához, s megpörgetve fütykösét, harsány szidalmakkal hívta harcba a Szőkeszemöldökű Démonfejedelmet.

– Vesztébe rohan ez a majom – mormogta Szőkeszemöldökű, amint megtudta, hogy egy szál egyedül áll a majom a kapunál, minden segítség nélkül. – Úgy látszik, végére járt már az eszednek, de az erejének is! – azzal nagy sebtén páncélt öltött, fegyvert fogott, s ment ki a kapu elébe.

– No, Szun Vu-kung! – kiáltotta gúnyosan. – Most az egyszer kudarcot vallottál! Végére jutottál az eszednek, de az erődnek is, hogy egy szál magadban erősködsz, hősködsz itteni Ha most megfoglak, nincs semmi mennyei hatalom, ami megmentene téged, nincs már senki segítséged!

– Te szörnyeteg csuda! – kiáltott vissza mérgesen a majom. – Azt se tudod te, mitől élsz, mitől halsz! Ne jártasd a szádat, mert mindjárt megköstölöd a fütykösöm!

Látta a démonfejedelem, hogy pörgeti Szun Vu-kung fél kezében a fütykösét, meg nem állhatta, elkacagta magát:

– Lám, hogy henceg ez a majom! Nicsak, fél kézzel jössz ellenem?

– Ha két kézzel ütnék, nem állnád ki, fiacskám! – rikácsolta Szun Vu-kung. – De ha nem veszed elé a zsádot, s négyet-ötöt ha rád szólok csak így fél kézzel, bizony azt se bírod ki!

– Legyen hát! –mondotta a démon. – Nem veszem elő bűvös jószágomat, hanem igazából megverekszem veled, lássuk, ki győz a másikon! – azzal már emelte is farkasfogú buzogányát. Fogta a majom is a fütykösét, fogadta vele ellenfelét, a bal tenyerét meg kinyitotta. Amint a démon meglátta a bűvös jelet, eszébe sem jutott többé, hogy elévegye bűvös zsákját, ment neki egyenesen Szun Vu-kungnak. Az meg csak hátrált előle, aztán megfordult, megszaladt. Nekiveselkedett a démon is, rohant utána eszeveszetten.

Szun Vu-kung, ahogy egy kis egérutat nyert, s elérte a dinnyeföldet, nagy hirtelen bukfcenet vetett, s azon módon egy szép, érett, édes dinnyévé változott. Jött már utána a démonfejedelem is, nézett erre, nézett arra, de nem látta a majmot semerre.

– Hej, kié ez a dinnyeföld? – kiáltott be a kunyhó ajtaján.

– Nagy király – jött elő hajbókolva Maitreja, öreg paraszt képében –, csekélységemé volna ez a hitványság.

– Aztán van közte érett is? – tudakolta Szőkeszemöldökű, mivelhogy a harcban igen megszomjazott.

– Van, van – hunyorgatott az áldinnyecsősz.

– No, akkor adj egyet – rendelkezett a démon –, hadd verjem el vele a szomjamat.

Felkapta Maitreja a dinnyévé változott Szun Vu-kungot, nyújtotta neki egyenest két kézzel, a démon meg nem is nézte, jó-e, rossz-e, hanem egyszerre befalta.

Ezt várta csak Szun Vu-kung! Alighogy lecsusszant a démon torkán, elkezdett a démon hasában toporzékolni, bukfcenezni, tépni, marcangolni a gyomrát, a belét. A földre vetette magát a démon nagy kínjában, könnye is kicsordult, hengergőzött erre-arra, hogy olyan sima lett a dinnyeföld, akár egy szérú, úgy kiáltozta:

– Segítség! Segítség!

De ekkor már Maitreja is visszaváltozott igaz alakjára, s nagy hahotával kiáltott rá:

– No, te gaz barom! Megismersz-e?

Kérte is a démon a kegyelmet nagy alázatossággal. A bodhiszattva visszavette tőle elorzott holmiját, aztán kiharcolta Szun Vu-kungot a szörny hasából. Előjött a majom, de még végigvert volna ellenségén, ha Maitreja el nem kapja megszökött szolgáját, s be nem dugja bűvös zsákjába. Mentek aztán a kolostorba, ott Maitreja összeszedte az aranyharang darabjait, rájuk fűjt, varázsigét mondott, s egyszeriben megint ép volt az egészen, mert az ő jószága volt az is.

A démonnépség szerteszaladt ijedtében, mikor meglátta őket, Szun Vu-kung azonban a nyomukba eredt, s irgalmatlanul agyoncsapkodta őket az utolsó szálíg. Aztán eloldozta mesterét s társait, kiszabadította Nyolctilalmas segítségével a mennyei seregeket is a föld alatti tömlöcből. Nagy hálálkodva mondtak valamennyien köszönetet Maitrejának, aztán ki-ki elindult hazafelé. Hszüan-cang s tanítványai még maradtak egy kicsinyt, hogy összeszedjék magukat, akkor aztán Szun Vu-kung csóvát vetett a kolostorra, hogy porig égett az egész, s elindultak tovább az úton nyugat felé.

A hatvanhetedik fejezet, amelyben

*egy falu népét megmentik a veszélytől,
a hegyet is megtisztítják rút szennyétől*

Már tavasz vége felé járt, amikor úgy estefelé szállást keresvén tanyát pillantottak meg nem messzire, egy hegy oldalában. Hszüan-cang megcsapkodta lovát, s csakhamar odaérve leszállt a nyeregből, megzörgette az ajtót.

– Kik vagytok? – jött elő egy öregember, nagy görcsös bottal a kezében. Elmondotta a szentatyá, honnét jöttök s merre tartanak, s hogy szállást kérnek éjszakára.

– Te barát – rázta fejét az öreg –, ha ti nyugatnak mentek, itt tovább nem juttok. Ez itt a kis nyugati mennyország, de a nagy nyugati mennyország útja még igen messze innét! Hogy mekkora keserves az út elöttetek, nem mondom én neked abból csak egyet! Innét a falutól nyugatra vagy harminc mérföldnyire – mutatta a kezével – ott van a Datolyaszilvák Szorosa, a Hét Kiválóság Hegye.

– Hát az meg mi? – csudálkoztak el a tanítványok is, akik közben odaértek.

– Nyolcszáz mérföld az útja annak a hegynek – magyarázta tovább az öreg –, s telis-tele van datolyaszilvafával.* Arról meg régtől azt tartják, hogy hét kiválósága van: egy, hogy hosszú életet ad, kettő, hogy nagy az árnyéka, három, hogy madár nem fészkel meg rajta, négy, hogy fereg belé nem esik, öt, hogy fagyos levele szép ékesség, hat, hogy gyümölcse a legkiválóbb mindenek között, s hét, hogy nagy és dús az ága, levele. De merthogy ezen a vidéken kevesen élnek, azon a hegyen meg tán senki se kelt még át, hát minden évben megtelik a föld az érett gyümölccsel, s van ott egy kőszoros, azt egészen megtölti. Aztán veri az eső, hó, a harmat, úgyhogy rohadtsággá válik az egész teljességgel, olyan az út arra, akárha trágyadombon kelne át az ember. Most, hogy tavasz van, hát délkeleti szél fú, nem érezni a bűdösségét, de ősszel, ha a nyugati szelek jönnek, még a szagával is tele lesz a környék! – sápirozott az öreg.

Hszüan-cang csak bánatosan lehorgasztotta a fejét, s nem szólt erre semmit, de Szun Vu-kung nem állhatta meg, rátámadt az öregre:

– Mit tudsz te, te vénség? Messzi útról jöttünk, szállást kérünk, te meg itt a sok beszédeddel

* *Datolyaszilva* – Diospyros kaki, egzotikus gyümölcs.

csak ijesztgetnéd az embert? Ha szűken vagytok a háznál, s nem tudtok alvóhelyet adni, meghálunk mi itt egy fa alatt is, minek mindjárt ekkora feneket keríteni a dolognak?

Az öreg, látva a majom rút ábrázatát, meghökkenve elhallgatott, de aztán összeszedte magát, s a botjával hadonászva így vágott vissza:

– Hej, te fickó! Hiszen az orcádon majd kiütözik a csont, olyan sovány vagy, a homlokod mintha laposra verték volna, az orrod berogyasztották, a szemedig szőrös vagy, s kórság jár benned keresztül-kasul, hát ha nem tudsz illetet, mit jártatod itt a szádat? Mit kötözködsz öreg személyemmel?

– Tisztelt uraság – vigyorodott el a majom békülékenyen –, szemed ugyan van, csak bogara nincsen, hogy kórságosnak nézel! Azt tartja az ábrázatból-jóslás tudománya, hogy „a külső bármilyen csúf lehet, sziklakő olykor gyémántot rejteget”! Tisztára eltévelyedsz, ha szavából, ábrázatából ítéled meg az embert! Rútnak ugyan rút vagyok én, de azért értek egyhez-máshoz!

– Hová valósi vagy? – kérdezte az öreg érdeklődve. – Aztán mondd, mihez értesz? Hogy hínak, mi a neved?

Kidüllesztette mellét a majom, úgy mondotta büszkén:

*Hazám kelet vidéke, Győzelmes Istenek Földje,
Virág-gyümölcs Hegy szigetének voltam hajdan szülőtte.
Legfőbb uram saját szívem, azt szolgálom én híven,
Vagyok a fegyverforgatás mesterségének legkülönbje!
A tengert ha kell, felforgatom, sárkányok anyját elfogom,
Hegyem emelek vállamon s a Napot veszem űzőbe!
Béklyóba verek ördögöt, elsőként mindenek között!
Erőm csillagokig hatol, rettegnék démonok tőle.
Megloptam már a mennyeket, ég s föld csak engem emleget,
Tudományom van végtelen, Szép Kőmajom az én nevem!*

Az öreg láthatólag igen megörvendett ennek hallatára, mert egyszerre nagy szívességgel kezdte befelé tessékelnéni Hszüan-cangot és tanítványait. Odabent tüstént teát parancsolt, de már terítették az asztalt is, hozták a hosszú tészta, szójasajt, tárócsírat, répát, csípős repcét, murkot, illatozó rizst, ecettel főtt mályvalevest, úgyhogy a mester s tanítványai egykettőre torkig laktak.

– Bátyám – rángatta meg Nyolctilalmas a majom köntöse ujját, amint végeztek az evéssel –, ez a vénség elébb hallani se akart arról, hogy szállást adjon nekünk, most meg hogy történt, hogy így megtraktált minket?

– Hát bizony ez jó sokba kerülhetett neki! – bólintott a majom. – De várd csak ki a holnapot – jegyezte meg kérkedve –, tízféle csemegével, tíz tál étékkel kell hogy útnak bocsásson minket !

– Te szégyentelen! – botránkozott meg a disznó. – Nem elég, hogy a hengegéseddal egy lakomát kicsaltál tőle, gondolod, hogy holnap is ilyen jóltart majd bennünket?

– Ne aggódj semmit – legyintett Szun Vu-kung. – Majd én eligazítom a dolgot.

Lassanként beesteledett, a házigazda lámpásokat hozatott. Szun Vu-kung beszédbe elegyedett vele, s ügyesen kitudta, hogy azért volt a nagy lakoma, mert egy démon pusztít a vidéken, s igen szeretné, ha a tudós szerzetesek elpusztítanák valahogyan.

– De hiszen – csodálkozott a majom – békés, csendes a vidék errefelé, sokan is laknak itten, nem valami eldugott vadon, hogy mer hát démon az ajtótokra jönni?

– Megmondom úgy, ahogy van – fohászkozott neki az öreg. – Sokáig békességben éltünk, de vagy három éve, a hatodik hónap táján, egyszerre nagy szélvész kerekedett. Dologidő volt éppen,

mindenki künn a szérún meg a rizsföldeken, nem hederítettünk rá, úgy vettük csak, hogy az idő változik. Igen ám, de valami démon volt a szélben, mert jó néhány marhát, lovat, disznót, juhot elragadott, tyúkot, kacsát is elpusztított, de még nem egy embernek, asszonyoknak is nyoma veszett, elnyelte őket a szörnyeteg. S attól fogvást egyre szenvedünk tőle. Tisztelendő atyám! – rimánkodott Szun Vu-kunghoz: – Fogd el nekünk ezt a szörnyet, pusztítsd ki a vidékről, bizony dúsán megháláljuk.

– Hát ezt nemigen fogjuk meg – ingatta a fejét Szun Vu-kung.

– Bizony nemigen fogjuk meg! – kottyant bele nagy merészen a disznó is a beszélgetésbe. – Úton járó szegény szerzetesek vagyunk mink csak, ha megháltunk, holnap továbbállunk, hogy fognánk mi neked démont, szörnyet?

– Hát szóval ti is csak afféle potyalesó, kóbor barátok vagytok! – fortyant fel az öreg. – Látom én már, hogy csak a szátok járt olyan nagyon, hogy így meg úgy, az eget megforgatnátok, minden démont megfognátok, de ha valóra fordul a beszéd, azt már nem vállalnátok!

– Öreg – szólt fensőbbiségesen a majom –, meg lehet éppenséggel fogni azt a démont, csak hogy ti itt nem vagytok egy szívvel, azért mondtam, hogy nemigen.

– Hogyhogy nem vagyunk egy szívvel? – hökkent meg a házigazda.

Három éve háborgat már titeket ez a szörny – magyarázta Szun Vu-kung –, s mit tudom én, mekkora kárt tett már nektek. De ha minden család adott volna egy ezüstöt, ha vagy ötszázan vagytok, hát ötszáz ezüstön már fogadhattatok volna egy tudós embert, aki megfogta volna nektek a szörnyet, s nem juttok idáig!

– A szégyen fogott el, ahogy a pénzről beszélsz! – lógatta orrát az öreg elkeseredetten. – Vagy két éve fogadtunk ám mi nagy pénzen egy barátot! Valahonnét dél felől jött, s fogadkozott, hogy megfogja ő a démont, de nem vehetett győzelmet rajta!

– Aztán hogy járt az a barát? – érdeklődött a majom.

Nagyot sóhajtott erre az öreg.

– Felvette a csuháját – legyintett lemondóan –, aztán elkezdte a szútrákat énekelni, füstölőt égetett, rázta a csengettyűjét. Persze hogy felijesztette a szörnyet! Jött is nagy szélvészben, felhőben, s elkezdett vele viaskodni. Bírta a barát egy ideig, de aztán elborított a felleg mindent, s amikor eloszlott, hát ott feküdt a barát, szétverve a feje, akár egy rothadt dinnye!

– Szóval otthagya a fogát – jegyezte meg Szun Vu-kung. – Ő csak a fogát – legyintett bosszúsan az öreg –, de mi fizethettük a koporsóját meg a temetését, aztán fizethettük a tanítványait, de azoknak az se volt elég, hanem bevádoltak minket a mandarinnál, s máig is pörösködünk! Aztán tavaly meg jött egy taoista bűbájos. Az felvette a vassüvegét, felöltötte a hacukáját, kezdte verni a dobját, szórni a szenteltvizet. Jött a démon megint, küzdöttek egy darabon, aztán eltűnt a bűbájos, s mikor kitisztult az idő, megleltük a hegy szakadékában. Olyan lett, akár a forrázott tyúk, semmi élet nem volt már benne.

– No, nem baj – fogta Szun Vu-kung vigasztalóra a szót –, megfogjuk mi neked azt a szörnyeteget.

– Ha igazán megfogod – lelkesedett fel a házigazda –, akkor mindjárt összehívatom a falu vénjeit, s írást csinálunk: ha győzelmet nyersz, ennyi meg ennyi pénzt adunk hálás fizetségül, fél garas se fog belőle hiányozni; de ha meg nem nyersz a démonon, akkor ne kereskedjen mirajtunk senki temiattad, mert az ég rendelése volt, hogy odavesztél.

Össze is kürtöltette csakhamar az öreg az alsó szomszédot, felső szomszédot, öcsöt, bátyát, sógort, komát, jöttek valamennyien. Nagy örömmel gyülekeztek össze a jó hírre, de mikor meglátták Szun Vu-kung vékonyka termetét, bizony a fejüket csóválták

– Hatalmas, erős ám az a szörnyeteg, tisztelendő atyánk – mondogatták aggódalmasan –, te

meg oly hitványka vagy, hogy a fogai hasítékába se szorulnál meg!

– Nem értetek ti ehhez, tisztelt uraságok – vigyorgott Szun Vu-kung –, kicsinek ugyan kicsiny vagyok, de nem ez az első démon, akivel végezek!

– Hát, tisztelendő uram – szánták el magukat az öregek –, ha megfognád azt a démont, mekkora ajándékkal elégednél meg?

– Micsoda ajándékról beszéltek ti? – fortyant fel a majom. – Azt szokták mondani, hogy aranyat ha ígérsz, a szemek kápráznak, ezüstről való szó útja bolondságnak, rézgaras csörgése is kelt falánk vágyat! Mink, szerzetesek, csak erényeket gyűjtögetünk, pénz az nem kell nekünk!

– Hiszen akkor ti igen jámbor, fennkölt szerzetesek vagytok! – mondották áhítattal a falu vénjei. – De ha nem fogadsz el pénzt, akkor sem dolgoztathatunk hiába! Van itt nekünk földünk bőviben, ha legyőzöd, elpusztítod ezt a szörnyeteg fajzatot, minden család rád írat majd kétmunyit belőle, lesz ezer mu jó földetek, kolostort építhettek rája!

– Az még rosszabb lenne! – tiltakozott Szun Vu-kung. – Akkor aztán tarthatok lovat, s küldhetem robotra, adhatom be a gabonát adóba, rakhatom a szénát, alkonyatkor nem alhatom, éjfél után se nyughatom! Végem lenne egészen!

– De hát akkor mivel fizessünk meg neked? – tanácsalankodtak a vének.

– Lemondtam én a világ örömeiről – felelte a majom. – Egy tea, egy étel, s meg vagyok fizetve!

Elvitatkoztak még azon egy darabig, hogy hogyan is fogja majd meg Szun Vu-kung a démont, amikor egyszer csak szörnyű, süvöltő szél támadt. A házigazda rémülten menekítette be a házba vendégeit, mondván, hogy jön a démon! Igyekezett volna befelé Nyolctilalmas és Homoki Barát is, de Szun Vu-kung elkapta őket:

– Itt megálltok az udvarban velem, ti ügyefogyottak – parancsolt rájuk zordonan –, s meglessük, miféle ez a démon!

– De hiszen a többiek mind elbújtak a házakban! – tiltakozott Nyolctilalmas. – Nem rokonunk nekünk ez a démon, sem nem ismerősünk, de még adóslevelünk sincsen tőle, mit lessünk hát rajta?

Besötétedett közben, s oly erővel süvített a szél, hogy a disznó ijedtében a földet kezdte túrni, hogy abba bújjon bele. Homoki Barát is eldugta a képét, hogy ne verje a szél, csak a majom nézte merően a levegőget. Egyszerre elállott a szél, s két Lámpás jelent meg az ég boltozatán.

– Micsoda szerencsénk van! – fújtatott Nyolctilalmas megkönnyebbülten, amint fel merte emelni a fejét s felnézett. – Rendes ember lámpással jár, ha nincs lámpása, hát megáll, mondják, ez meg lám, két lámpással is jár a sötétben! Rendes egy szörny lehet, meg kéne vele barátkozni!

– Nem jól látod ám! – rázta a fejét Homoki Barát, ahogy ő is szemügyre vette a két fényességet. – Nem lámpások ám azok, hanem a két szeme!

– Kegyelmes atyám – zsugorodott össze ijedtében Nyolctilalmas vagy három hüvelykkel –, ha a szeme ekkora, mekkora lehet a szája?

– Ne féljeteK semmit – nyugtatta meg őket Szun Vu-kung. – Vigyázzatok csak mesterünkre, amíg én megbirkózom vele – azzal már ugrott is fel a levegőégbe, fütőkösét pörgetve. A szörnyeteg, ahogy meglátta, valami lándzsát kezdett forgatni nagy villogtatva.

– Mely vidékbeli démon vagy te? – rivallt rá a majom az ellenfelére. – Hol lettél szellemmé?

Nem felelt erre a szörnyeteg semmit, csak lándzsáját forgatta, villogtatta, hiába szólította Szun Vu-kung újra meg újra.

– Szóval siketnéma vagy! – böszült fel a majom. – No, kapsz mindjárt ezzel a fütőköselle!

Elkezdődött a viaskodás; küzdöttek már vagy éjfélig, és csak nem dőlt el a harc. Nyolctilalmas és Homoki Barát az udvarból világosan látták, hogy a szörnyeteg csak védekezik, de Szun Vu-kung se tud hozzáférni. Nyolctilalmasnak viszketni kezdett a talpa, végül is nem állhatta már tovább, beleavatkozott a harcba ő is.

– Ez a szörnyeteg még nem tud beszélni – mormogta harc közben Szun Vu-kung –, gondolom, nem érthette még el az emberi létet, sok benne még a jin* elem. De ha feljön a nap – kiáltott oda Nyolctilalmasnak –, s a jang elem kerül győzelemre, neki menekülnie kell! Akkor aztán legyünk a nyomában, ne engedjük megszökni!

Valóban, ahogy világosodni kezdett, megfordult a szörny, s futásnak eredt. Szun Vu-kung s Nyolctilalmas persze utána. Egyszer csak rettentő bűdösség ütötte meg az orrukát; érezhetően a Hét Kiválóság Hegye felé menekült a démon. A hegyhez érve visszaváltozott igazi alakjára; akkor látták, hogy hatalmas, veres pikkelyes óriáskígyóval van dolguk. A kígyó széleseben kezdte belefúrni magát egy barlangba. Nyolctilalmas már odaért hozzá, s elébb rávágott néhányat a gereblyéjével, aztán látva, hogy azzal semmire se megy, elkapta a még kilógó farka végét, s megpróbálta visszafelé húzni.

– Hagyjad csak – szólt rá Szun Vu-kung –, engedd bebújni egészen. Ez a barlang olyan szűk, hogy itt meg nem fordulhat, más kijáratának is kell lennie. Eredj csak – parancsolta társának –, keresd meg a másik kijáratot, s amint elébukkan, verd fejbe.

Sietett is Nyolctilalmas, de alighogy meglelte a kijáratot, a majom már rávágott fütykösével a kígyó kilógó hátsó végére, s a hatalmas állat rettentő fájdalmában szörnyű sebességgel vágódott elé a lyukból, feldöntve a felkészületlen disznót.

– Utána tüstént, te bamba! – lökte oldalba az odasiető Szun Vu-kung az ijedtében bolondjába vagdalkozó Nyolctilalmast. Utol is érték a kígyót hamarosan, de az dühösen fordult szembe velük, kitévta óriási száját. Nyolctilalmas ijedten ugrott Félre, de Szun Vu-kung már el is tűnt a kígyó torkában.

– Véged van, bátyám! – roskadt a földre a disznó, mellét verve nagy bánatában.

– Ne búslakodj, Nyolctilalmas – szólt ki a majom a kígyó hasából –, hanem nézz csak ide, micsoda hidat csinállok én vele mindjárt! – s döfölni kezdte irgalmatlanul fütykösével a kígyó belsejét, úgyhogy az kínjában meghajlott, akár a szivárvány.

– Hát hídnak híd – állapította meg a disznó elismerően –, de aligha lesz ember, aki át mer menni rajta!

– Most pedig hajót csinálunk! – rikkantotta el magát Szun Vu-kung, s fütykösének működése nyomán visszafelé görbült a kígyó, valóságos csónakformára.

– Hát csónakra formázik – ingatta a fejét Nyolctilalmas műértő módjára –, de se árboca, se vitorlája, nem fog szelet.

– Majd lesz neki mindjárt! – kiáltott Szun Vu-kung, s teljes erejével keresztülverte fütykösét a kígyó hátán, úgyhogy az kiállt vagy hatvan-hetven lábnyira, akár egy valóságos árboc. A kígyó meg száguldott előre rettentő kínjában, gyorsabban, mintha szél űzte volna. Ment vagy húsz mérföldet, s leérve a hegyről, elnyúlt a porban, nem mozdult többet. Szun Vu-kung kivágta magát a hasából, azzal ketten megragadták a dög farkát, s elindultak vele visszafelé.

A falubeliek már aggódni kezdtek, hogy milyen soká oda vannak, amikor győztesen beállítottak a megölt szörnyeteggel. Nagy volt az öröm, s hiába szabadkozott Hszüan-cang, jóltartották, megtraktálták őket még hat-hét napon át, csak akkor engedték el.

Ahogy megint útnak indultak, bizony a hegy alatt megállította őket a rettentő bűdösség. Hszüan-cang már kétségkedett, a hálás falubeliek pedig ajánlkoztak, hogy másik utat vágnak

* *Jin elem* – a világ negatív, passzív, női, alvilági sötét, stb. öseleme, a jang elem a pozitív, férfi, stb. kiegészítő párja és ellentéte.

nekik a hegyen át valamerre, de Szun Vu-kung nevetve leintette őket:

– Azt mondtad annak idején – fordult a házigazdájukhoz –, hogy nyolcszáz mérföld ennek a hegynek az útja, ti meg nem vagytok a nagy Jü szellemserége, akikkel a folyók völgyét kiásatta, hegyeket elegyengette, hogy tudnátok ti azt megcsinálni! Bízátok csak ránk, majd mi átjuttatjuk itt a mestert! Ti csak étekkel győztétek! – azzal ráparancsolt a falubeliekre, hogy hozzanak még ételmet, de sokat, Nyolctilalmast meg rávette szép szóval, mestere parancsával, hogy tisztítsa meg a kőszorost.

Ódzkodott először a disznó az ocsmány munkától, de amikor mestere felokosította, hogy most egyes-egyedül az ő érdeme lesz a továbbjutás az úton a szent könyvekhez, elszánta magát.

– De aztán ne nevessetek rajtam, tisztelt uraságok – fordult zavartan a falubeliekhez. – Harminchatféle formára tudok én elváltozni; ha azt mondanák ugyan, hogy változzam valami szépséges, könnyed, szálldosó, röpülő formára, azt ugyan nem tudám, de hegygé, fává, kősziklává, dombbá, elefánttá, vadkanná, vízibivallyá, tevéné egyaránt el tudok változni! Csak-hogy éppen – kacintott ravaszul –, ahogy a testem naggyá változik, a hasam, a bendőm mégakkora lesz! S tele kell hogy rakjam, különben nem győzöm a munkát! Elkezdték hát a falubeliek hordani a töméntelen étet, Nyolctilalmas meg levetette a csuháját, letette a gereblyéjét, s egyszeriben hatalmas nagy kan disznóvá változott. Jól befalt az elemózsiából, aztán nekilátott a rothadékhalmaz eltávolításához. Olyan erővel dolgozott, hogy vagy hét-nyolc százan hozták-vitték az ételt neki, fele gyalogosan, fele öszvérháton. Túrta a szemétkupacot éjjel-nappal, Hszüan-cang s a tanítványok meg mentek a nyomában, hogy a harmadik-negyedik nap vége felé a falubeliek alig tudták utolérni őket a töméntelen eleséggel. De akkor már át is jutottak a hegyen, s barátságosan elbúcsúzkodván a falu népétől, továbbfolytatták útjukat.

A hatvannyolcadik fejezet, amelyben

*a Biborországban Hszüan-cang elbeszéli, mint is élt,
Szun Vu-kung meg megvizsgálja a királyi érverést*

A Hét Kiválóság Hegyén átjutva jó darabot mentek, nyár lett már, mikor a távolban egy város falai bukkantak fel. Szun Vu-kung éles szemével messziről kiolvasta a bástyán lengő barack-sárgaszín zászlóról, hogy Biborország felé közelegnek, s váltig bosszantotta gyengébb szemű mesterét, hogy nem tud olvasni.

– Bizonyosan fejedelmi székhely ez a város – döntötte el Hszüan-cang. – Meg kell látogassuk az ország urát, hogy bemutassuk az úti levelet.

Ahogy beléptek a városkapun, elámultak mind a négyen a nagy gazdagságon, előkelőségen, amely mindenütt meglátszott, s olyan volt, hogy Kínában sem igen találhattak különbet. A sok boltos, kalmár, kereskedő az utcák két oldalán, amint meglátták Nyolctilalmas szörnyűséges rút ábrázatát, a fekete képű, hórihorgas Homoki Barátot meg Szun Vu-kung szőrös képét, majompofáját, persze hogy odahagyta mindegyik a boltját, s nyomakodtak volna egyre közelébb, hogy jobban lássák ezt a három csudát. Aggódott is Hszüan-cang, s csak azon imádkozott magában, nehogy valami baj keveredjen ebből a közkedveltségéből.

– Dugjátok el a képeteket, aztán csak előre! – parancsolt rá a három tanítványra. Nyolctilalmas engedelmesen a keblébe is rejtette hosszú tülökormányát, Homoki Barát is lesunyta a fejét, csak Szun Vu-kung lépdelt továbbra is peckesen, báméskodva mindenfelé. A nézőközönségből jó

néhányan hamarosan jobb dolga is akadt, mint báméskodni, de akadt még léhűtő meg vásott siheder, akik nagy mulatságukban kövel, cseréppel kezdték góralni a szerzeteseket, különösképpen a testes Nyolctilalmast.

Szegény Hszüan-cangot a verejték is kiverte, mikor végre odaértek az idegenek szálláshelyéhez. Nyolctilalmas is megnyugodott, hogy biztos helyre értek, s elé merte dugni a képét a kebeléből. Ott ólalkodott azonban még a nyomában egynéhány kíváncsi, s azok, mihelyt meglátták rettentő csúf pofáját, hanyatt vágódtak az ijedségtől.

– Jó is tesz, atyánk – mondta ijedten mesterének –, ha mi itten meghúzódunk, amíg te bemutatod az udvarnál az úti leveled, különben még bajt okozunk ezeknek a tekergőknek.

A szálláshelyen a vezető hivatalnok s a helyettese fogadta őket. Annak rendje-módja szerint kifaggatták őket, kifélék, mifélék, honnét jöttek, hová tartanak, kivel volna dolguk. Mikor a két hivatalnok észbe vette, kivel állnak szemben, hamar elküldték a kíséretet, s maguk lejöttek a hivatal lépcsőjén üdvözlésükre. Mindjárt szobát takarítottak, ételt rendeltek nekik. Meg is jelentek hamarosan a szolgálattévők egy nagy tál rizzsel, egy nagy tál liszttel, két csomó zöldséggel, négy szójasajttal, két köteg hosszútésztával, egy-egy tál szárított bambuszrüggyel s fafülegombával.

– A nyugati oldalon van egy tűzhely – mondotta a szolgálattévő, mikor megköszönték a gondoskodást –, ott magatok megfőzhetitek tetszésetek szerint.

– Palotájában tartózkodik az uralkodó? – kérdezte izgatottan Hszüan-cang.

– Ófelsége régen nem tartott udvart már – rázta a fejét a szolgálattévő –, ma azonban jeles nap lévén, éppen tanácskozik polgári s hadi hivatalnokaival egy hirdetmény kibocsátásán. Ha be akarod mutatni az úti leveled, siess ám oda, tán még eléred. Holnap már nem lesz ott, s ki tudja, meddig kellene várnod reá!

Köszönte az útbaigazítást a szentatya nagy háládatossággal, aztán már vette is magára a drágalátos köntöst, vette kezébe az úti levelet, és sietett a fejedelmi udvarba egy szál egyedül. A tanítványainak meghagyta, hogy az orrukat se merjék elédugni a szálláshelyről, nehogy bajt keverjenek. Megérkezett Hszüan-cang nemsokára a fejedelmi palotához, az Öt Főnix Tornya elé. Leírhatatlan szépségű, pompájú volt a palota! Átadta úti levelét kérésével együtt az egyik szolgálattévő eunuchnak. Ment a herélt a márványlépcsők elébe, s jelentette a fejedelemnek, hogy meghallgatásra várakozik úti levelével egy szerzetes kelet földjéről, Kína országából. Megörült ennek a király:

– Amióta betegeskedem – mondotta kíséretének –, nem is igen foglaltam helyet trónomon, most meg, hogy közzététem a hirdetményt bajom orvoslására, hát nem még egy kiváló szerzetes is meglátogat? – s mindjárt színe elé bocsátotta Hszüan-cangot. Amikor pedig eléje járult s leborult előtte, rögvest maga mellé ültette, étellel kínálta, s kezébe vette mindjárt az úti levelet.

– Szentatyám – kérdezte aztán, mikor végzett az úti levél elolvasásával –, nálatok ott, Kínában, hányadik a Tang-ház az uralkodóházak közül? Voltak-e nálatok erényes uralkodók s bölcs miniszterek? Ami meg a mostani uralkodót illeti, hogy volt az, hogy betegségbe esett, de aztán feléledt, s ezért küldött téged messzi útra a szent könyvekért?

Elmondotta ekkor Hszüan-cang a királynak a Három Felség s az Öt Ős isteni csodatételeit, Jao, Sun, Jü* példás, szép uralkodását, Kína egész történetét; aztán elmondotta, mi esett meg a sárkánykirállyal, vétekbe esvén hogy ítéltetett halálra, s hiába akarta a császár megmenteni, Vej Csenget sakkjátékra kíván. Sóhajtozott, búslakodott a király ezen a történeten, s fájdalmasan jegyezte meg:

– Hatalmas birodalom, nagy ország az, amelynek ily erényes ura, ily bölcs minisztere van! Lám, én mily régóta sínylódöm itten szörnyű kórságomban, s nem akad senki alattvalóm, aki megmentene!

* Három felség s az Öt Ős... Jao, Jü – a kínai hagyomány legrégebb, legendás uralkodói.

Meghökkenve nézett Hszüan-cang a fejedelemre: valóban, sápadt volt az orcája, sovány az alakja, fogyatkozóban lelkének ereje. Már épp faggatni akarta, hogy mi baja volna, mikor jelentették, hogy tálalva van a lakoma.

Ezenközben Szun Vu-kung kiadta a parancsot Homoki Barátnak a szálláshelyen, hogy készítené el az ebédet.

– A tea meg a rizs könnyen megfő – vakarta fejét a víziszörny –, de a többivel nem tudom, mit csinállok!

– Hogyhogy? – hökkent meg a majom.

– Hát úgy, hogy se olaj, se só, se mártás, se ecet! – fakadt ki a legkisebb tanítvány.

– Van nálam pénz – nyugtatta meg Szun Vu-kung –, elküldjük Nyolctilalmast, vesz ő mindent.

– Nem merek én elmenni! – tiltakozott a disznó. – Még bajt keverek a pofázmányommal, s a mesterünk megharagszik!

– Becsületesen alkuszol – nyugtatgatta a majom –, nem csalsz, nem rabolsz, mi baj lehetne abból?

– Nem láttad, mi történt, amikor megjöttünk? – bömbölte Nyolctilalmas. – Csak a kapu előtt mertem elődugni a képemet, s tíz-egynéhányan máris hanyatt vágódtak a rémülettől! A vásártéren, a piacon a nagy tolongásban, ki tudja, hányan rémülnének tőlem halálra!

– Te csak a sokadalommal gondolsz – jegyezte meg lekicsinylően a majom –, de azt csak láttad, mennyi mindenfélét árultak ott?

– Mesterünk meghagyta – horgasztotta le a fejét Nyolctilalmas –, dugjam el a képem, nehogy bajt csináljak, így aztán nem láttam én semmit.

– A kocsmákról, a rizsárusokról, malmokról, a selyemkalmárokról meg egyéb mindenféléről szólni sem érdemes – fűzte a beszédet álnokul Szun Vu-kung –, de vannak ám ott jóféle teaházak meg lepényárusok nagy lángosokkal, gombócokkal, a fogadóknak kaphatsz ízes levest, rizst, jó borsos, csípős étket, zöldséget, akad mindenféle ritka csemege édességgel, gőzben párolt porhanyós tésztával, süteménnyel, csavarttal, olajossal, mézessel. Se szeri, se száma a rengeteg nyalánkságnak! Ne vigyelek el téged is? Aztán veszünk belőle! A nyál is összefutott a szájában az oktondi disznónak ezek hallatára. Csak nagyokat nyelt, aztán talpra ugrott:

– Bátyám! – kiáltotta mohón. – Ha már úgy adta a sors, hogy terheljelek velem, szánj rám egypár garast, meghálálom még neked!

– Hej, Homoki Barát! – szólt oda Szun Vu-kung harmadikuknak csendben vigyorogva. – Főzd csak az ebédet, mi elmegyünk a belevalóért.

Értette a víziszörny is azonmód, hogy Nyolctilalmas megtréfálására megy a dolog, hát engedelmesen felelte:

– Menjetek csak, de sok mindent hozzatok, hogy jóllakhassunk!

A kapuban összetalálkoztak egynéhány hivatalbélivel, azok elmagyarázták, merre lelnék fűszerboltot leghamarabb, azzal elindult a két tanítvány. Szun Vu-kung azonban egymás után haladt el a teaházak, falatozók mellett, esze ágában se volt valamit is venni.

– Bátyám! – rángatta a disznó. – Vegyük meg itt, ami kell, aztán együnk!

– Nem tudsz te, öcsém, a vásárláshoz – vetette oda kajánul, foghegyről a másik. – Gyerünk csak, majd a legnagyobb kalmárnál veszünk, hogy legyen miből válogatni! Persze, ahogy mentek s beszélgettek, egyre többen kezdték megbámulni őket, jó néhányan a nyomukba is szegődtek. Ahogy elértek a dobtornyhoz,* amerre a legnagyobb fűszerszámos boltokat mondották volt

* *Dobtorony* – kínai városokban itt dobolták ki éjjelenként az órségváltás idejét.

nekik, hát csak látják, hogy töméntelen ember kiáltozik, nyomakszik arrafelé, egészen elállva az utcát.

– Bátyám – kötötte meg magát Nyolctilalmas –, én nem megyek tovább. Akkora ott a sokadalom, hogy biztosan barátokat fogdosnak. Hát még ha valaki olyan gyanús külsejű személy, amilyenek mink vagyunk, rögtön megfognak bennünket

– Ostoba beszéd! – förmedt rá Szun Vu-kung. – Ha a barátok nem tesznek a törvény ellen, minek fogdosnák össze őket? Gyere csak át arra, ott van a nagy fűszerszámos bolt, hadd vásároljunk be!

– Nem, nem és nem! – tiltakozott elszántan a disznó. – Nem akarok bajt keverni. Ha bekeveredünk abba a sokadalomba, csak a fületem lebbentsem meg egyszer-kétszer, s vágódjon el az ijedtségtől valaki, rögtön agyontiporják a nagy tolongásban, tülekedésben, s akkor vége az életemnek!

– No, akkor állj meg itt a fal tövénél – rendelkezett az idősebb tanítvány –, s várj meg, amíg bevásárolok, aztán veszünk tésztát is, lángost is.

Megállt a bumfordi disznó engedelmesen a falnál, a képét is befelé fordította, meg se moccant. Szun Vu-kung meg ment tovább. Csakugyan igen nagy volt a tülekedés, de ő is hamar befurakodott a tömeg közepébe. Hát egy királyi hirdetményt akasztottak ki a torony aljában, azt akarta mindenki olvasni. Jó szeme volt Szun Vu-kungnak, hamarosan elég közel jutott, hogy el tudja olvasni. Ezt írták a hirdetményre:

„Mi, a Nyugati Marhavásár Földje Bíborországának királya, kezdettől fogva azt azon voltunk egész uralkodásunkban, hogy a négy égtáj vidéke megbékíttessék, meghódítottassék, minden nemzetség nyugalmasan élhessen. Mostanság azonban, mivelhogy országglásunk baljósra fordult, kórságban sínylődve ágynak dőlünk, s eme betegségünk napról napra csak elhúzódván, semmiképp sem gyógyul. Saját királyi ispotályunk orvosai számos jeles szerrel kuruzsoltak idáig, de még e bajt meggyógyítani nem tudták. Ezért adatik ki e jelen hirdetmény, hogy felhívja a világ valamennyi bölcs férfiát, jöjjenek akár északról, keletről, Kínából vagy más országból, ha valami jeles szerekl, kiváló orvossággal bírnak, járuljanak palotánkba bajunk megorvoslására. Ha kórságunk pedig valaki kezétől gyógyulásra lelne, nem üres beszéddel, de valósággal fogadjuk, hogy vele birodalmunk megosztjuk.”

– Azt tartják régtől fogva – vigyorodott el a majom képe, amint a hirdetményt elolvasta –, aki járkal, szaladgál, szerencsére rátalál! Minek is kuksoljak ott a szálláson! Nem kell már fűszerszám, a szent könyvek elhozatala is kibír egypár napot, most az öreg Szun orvost játszik majd egy kicsit! – azzal letette a földre a csészét, amelyet a fűszerszámoknak hozott volt magával, felmarkolt egy csipet port, s varázsigt mormolva feldobta a levegőbe, aztán pedig ráfájt. Kavargó szélvész kerekedett mindjárt, szétkergette a sokadalmat, a majom meg egy szempillantás alatt leszakította helyéből a hirdetményt, és sietett vissza vele társához.

Nyolctilalmas közben édesdeden elbóbiskolt a fal tövében. Szun Vu-kungnak esze ágában sem volt, hogy felriassza, hanem szépen összehajtogatta a királyi írást, s gyöngylen bedugta a disznó kebelébe, maga pedig szapora léptekkel elindult hazafelé, a szállásra.

Elszállt a forgósél, összegyűltek a népek újfent, ki merték nyitni a szemüket, s hogy látták, nincs a királyi hirdetmény semerre, igen megfélemedtek. Tizenkét herélt s tizenkét testörző vigyázott pedig az írásra, s lám, alig függött kint három óra hosszat, elfújta a szél. Nagy ijedten kezdtek hát keresni erre-arra, s meglátták egyszer csak, hogy ott kandikál ki az írás szegélye a fal tövében szunyókáló Nyolctilalmas ruhája kebléből.

– Te szaggattad le az írást? – vette körül a disznót a tömeg. Nyolctilalmas vadul felkapta a

fejét, előredugta az ormányát, s persze hogy még a testőrző katonák is egymás hegyén-hátán vágódtak el nagy ijedségükben! A disznó sarkon fordult menten s menekült volna, ám egynéhány bátrabb katona megragadta:

– Ha te szaggattad le az orvost kereső felséges hirdetményt – szóltak rá szigorúsággal –, hova mennél akkor? Miért nem a palotába tartasz, őfelsége meggyógyítására?

Zagyvált, hadarászott Nyolctilalmas összevissza mindenfelét nagy ijedtében, de a testőrzők a kebelébe mutogattak:

– Hát az mi ott a kebeledben? – faggatták kérlelhetetlenül. Elévette az oktondi az írást, elolvasta, akkor eszűdött rá nagy fogcsikorgatva, hogy biztosan a majom járatta vele a bolondját. Mérgében már összetépte volna a felséges írást, de a katonaság lefogta a kezét:

– A halálé leszél mindjárt! – rivalltak rá. – Hogy mernéd felséges királyunk hirdetményét elszaggatni? Ha már eloroztad s a kebledbe dugtad, bizonyossággal valami országos nagy orvos vagy! Gyere csak velünk!

– Nem tudjátok ti ezt! – kiabált Nyolctilalmas kétségbeesetten. – Nem én szaggattam le ezt a hirdetményt, hanem a bátyám, Szun Vu-kung! A kebelembe csempészte, aztán itt hagyott! Értsétek már meg, s gyertek velem, keressük meg őt!

– Micsoda zagyvaságot beszélsz! – förmedt rá a sokaság. – E harangot nem vernéd meg, csak amit most öntenének, ugye? Világos-világra te szaggattad le az írást, s még kit kerestetnél velünk? Ne törődjetelek velem! – zúgták innen, onnan. – Vigyétek az uralkodó elé!

Nem akarta a sokaság sehogy se megérteni szegény Nyolctilalmast, csak tuszkolták előre, rángatták magukkal. Az oktondi végül elkeseredésében megvetette a lábát, mintha gyökeret vert volna. Meg se bírta a sok ember mozdítani.

– Nem tudtok ti semmit! – bömbölte elkeseredetten. – Ha még tovább rángattok, még feltámad a természet bennem, s akkor lesz nemulass!

Hatalmas csődület verődött össze a keresztutcánál, gyűrűbe fogva a furcsa ábrázatú szerzetest. Ott volt közöttük két idősebb herélt is.

– Furcsa a te fizimiskád, te barát! – kiáltottak oda neki. – A szavad is hibás! Honnét jöttél? Miért vagy olyan falusi fatuskó?

– Kelet földjéről jöttünk – vágta ki büszkén Nyolctilalmas –, s nyugatnak tartunk a szent könyvekért! Az én mesterem szent ember, a kínai császár felséges öccse, most ment épp a királyotokhoz bemutatni az úti levelét! – azzal elmondotta, hogy került ide Szun Vu-kung ármánykodása következtében.

– Láttunk mi az imént egy fehér képű, testes barátot – nézett össze a két eunuch –, amint belépett a palota kapuján. Nem a te mestered volt?

– De ő volt bizony! – kiáltotta hálásan a disznó.

– Hát a bátyád merre ment? – puhatolóztak tovább az eunuchok. Nyolctilalmas elmondotta, hol s merre van szállásuk.

– Engedjétek el, testőrök – intett a két eunuch. – Gyerünk vele az idegenek szálláshelyére, ott majd kitudódik minden.

– Hiába – jegyezte meg Nyolctilalmas elégtétellel –, ezek a hölgyek értik csak igazában a dolgot!

– De ostoba ez a barát! – nevettek a testőrök. – Ez tán még a nagyapját is nagyanyámnak híja!

– Ti vagytok az ostobák! – nyelvelt vissza a disznó. – Hiszen milyen öregek már s szakálluk sincsen, hogyne lennének hölgyek!

A sokaság – lehetek vagy négy-öt százan – nagy zsvajjal tódult a szálláshely felé.

– Itt álljunk meg, uraságok – állította meg Nyolctilalmas a menetet a kapu előtt. – A bátyám nem olyan, mint én, vele aztán ne tréfálkozzatok! Hirtelen a természete, nem sokat teketóriázik, ezért aztán, amint meglátjátok, nagy tisztelettel köszöntsétek, szólítsátok Szun ökegyelmeségének, akkor szóba áll veletek, mert ha nem így tesztek, rögtön elfintorítja a képét, s nem mentek vele semmire!

– Nagy tudós lehet a te bátyád – néztek össze tisztelettel a testőrök s eunuchok. – Ha megorvosolja a király baját, övé lesz a fél ország, ezért hát nagy tisztelettel szólunk vele.

A sok szájtáti népség ott zajongott tovább a kapu előtt, amíg Nyolctilalmas bevezette az eunuchokat s a testőröket. Szun Vu-kung s Homoki Barát éppen Nyolctilalmas póruljártán mulatott nagyban, mikor a felbőszült disznó közébük rontott.

– Emberszámba lehet téged venni? – bömbölte méltatlankodva, megmarkolva a majmot. – Elcsalsz engem, hogy veszel nekem lángost, gombócot, aztán nagy semmi! Hanem Forgószelet támasztasz, elemelsz valami királyi írást, s titkon a ruhámba dugod, hogy engem fogjanak meg! Szép kis bátyám vagy, mondhatom!

– Biztosan elbódorogtál, te oktondi – vigyorgott szemtelenül a majom –, aztán rossz útra tértél. Én átmentem a doboronynál, megvettem a fűszerszámokat, jöttem is vissza nagy sebesen, kerestelek, de nem láttalak, ezért hazajöttem. Micsoda írást emeltek el? Honnan?

– Itt vannak, la, az írást őrző uraságok! – kiáltotta Nyolctilalmas diadallal, s kitárta az ajtót az eunuchok és testőrök előtt. Földre borultak a jövevények, s így kezdték nagy tisztelettel:

– Kegyelmes Szun úr! Az ég küldötte közibénk kegyelmességedet urunk, királyunk jósorsára, mert bizonyára nagy a te tudományod, ismert előtted az erek lüktetésének legkisebb titka is. Ha meggyógyítod Vajából urunkat, királyunkat, részed lesz birodalmában vele egyenlőképpen.

Szun Vu-kung teljes méltósággal hallgatta mindezt végig, aztán elvette Nyolctilalmastól a királyi írást, s megkérdezte szenttelen hangon:

– Gondolom, ti a hirdetmény őrizői vagytok?

– Szolgáid a szertartások hivatalának belső szolgálattévői – verte a fejét az egyik eunuch a földhöz –, ezek pedig itten a brokátruhás testőrök.

– Ezen írást valóban én szaggattam le – mondotta a majom méltósággteljesen –, s azért küldöttem arra öcsémet, hogy hozzám vezessen titeket. Uralkodótok betegségben szenved. Tudjátok a mondást: a jó szert nem adják bolondjába, s nem a beteg mondja meg, mi az ára. Menjetek, mondjátok meg neki, hogy jöjjön el maga személyében megkérni engemet; tudom a módját annak, hogy bajából kigyógyítsam! Megdöbbenek az eunuchok ennek hallatára, a testőrök vezetője pedig megjegyezte:

– Nagy szót mondtál ki, de bizonyára helyes mérték szerint. Egyik felünk most itt marad – fordult embereihez –, más felünk meg megy az udvarba jelenteni a dolgot.

Elindult négy eunuch meg hat testőrő, s meg se várták, hogy bejelentsék őket, egyenest berontottak a király elébe nagy örvendezéssel:

– Nagy örömhír, atyánkurunk!

Éppen Hszüan-canggal volt a király nagy beszélgetésben a lakoma végeztével, mindenféle fennkölt dologról társalogtak.

– Honnét jött az örömhír? – neszelt föl reménykedve. Elbeszélte az egyik eunuch nagy repesve, hogy s mint találtak rá Szun Vu-kungra. Megörült ennek a király:

– Hány tanítványod van, szentatyám? – kérdezte Hszüan-cangtól tisztelettel. – S melyikük ért a gyógyításhoz?

– Három megátalkodott tanítványom van nekem – tette össze kezét a szentatya nagy tisztelettel –, de az igazat megvallva, csak a hegyek közötti szolgálatokra jók, terhet cipelni, lovat vezetni, utat találni, gázlót keresni, démonokat lebírni, tigrist, sárkányt megfékezni, de semmi többre. Orvosláshoz nem tud közülük egyik sem.

– Ugyan miért vagy ily szerény, szent mester? – kiáltott a király Lelkesülten. – Mennyei szerencse, hogy épp most jöttél udvaromba, s itt találtál! Ha tanítványod nem tud az orvoslás tudományához, ugyan miért vette volna magához írásmat s kérne arra, hogy magam menjek hozzá? Bizonyára kiváló orvos! – s már ki is adta a parancsot, hogy mert gyöngélkedik s nem bírna hintóba se ülni, hát legfőbb emberei menjenek a tudós orvoshoz, s kérleljék meg illő tisztelettel, fájadjon a király udvarába.

– Aztán olyan tisztelettel legyetek hozzá – intette búcsúzóul embereit –, akár saját uratokhoz!

Ment a sok fényes udvari nép a szálláshelyre, ott felsorakoztak udvari rendben s leborultak, akár uralkodójuk színe előtt. Nyolctilalmas és Homoki Barát ijedtében elbújt valamerre, de Szun Vu-kung ott maradt a helyén méltóságteljesen, meg se moccan.

– Jelentjük néked, ó, szent szerzetes, Szun főtisztelendő uram – szólaltak meg a főméltóságok, miután a kilencszeres leborulást elvégezték –, hogy mi, Bíborország királyának miniszterei, urunk parancsából járulunk elébed megkérlelni téged a legnagyobb tisztelettel, hogy járulnál az udvarba betegünk vizsgálatára, ó, isteni hatalmú!

De erre már felállott a majom, de csak azért, hogy megkérdezze:

– Királyotok miért nem jött el?

– Uralkodónk elgyengült testében – felelték tisztelettel a miniszterek –, fogytán van ereje, nem inert hát hintójába se szállani, hanem minket küldött hódolni előtted az ő nevében.

– Hát ha így mondjátok – vont a vállán egyet Szun Vu-kung –, menjetek csak előre, nyomban én is megyek utánatok.

Felsorakoztak engedelmesen az udvari méltóságok, elindultak. Szun Vu-kung is rendbe rángatta a ruháját, elindult maga is.

– Bátyám – szólt Nyolctilalmas szepegve, mikor magukra maradtak –, minket aztán ne keverj bele!

– Nem keverlek én semmibe benneteket – nyugtatta meg a majom fensőbbbségesen –, hanem majd ti keveritek nekem az orvosszert! – azzal otthagya két hüledező társát. Megérkezett csakhamar Szun Vu-kung az udvari néppel a király palotájába, de bizony mikor a király kíváncsian fellebbentette trónja aranyos függönyét és megkérdezte, hol az a csodatévő doktor, s Szun Vu-kung dörgő hangján megfelelt neki, úgy megrettent a felséges uralkodó hangja erejétől, képe csúfságától, hogy csak elhanyatlott a trónuson. Az udvarhölgyek sietve feltámogatták s hátravitték az ágyasházba, de még ott is rázta a hideg a félelemtől.

Haragudott az udvari nép, szidták Szun Vu-kungot szörnyen, hogy elrémisztette az uralkodót rút külsejével, de a majom vigyorogva felelte:

– Nem jól teszitek, uraságok, hogy énrám haragusztok! Ha nem bántok jól velem, bizony hogy nem gyógyul meg királyotok betegsége ezer év alatt se!

– De hát meddig élhet az ember, ha egy betegség ezer évig tarthat? – kérdezték az udvari népek megütközve, megbotránkozva.

– Ha belehal mostani bajába – magyarázta a majom tudós képpel –, a lelke csak beteg marad, s betegen születik újjá, ezer évig jöhet a világra újra meg újra, ez a baja csak megmarad!

Zúgolódtak a méltóságok ezen a furcsa beszéden, nem akarták hinni, de Szun Vu-kung méltósággal megfelelt nekik:

Nem ostoba beszéd ám ez! Hallgassatok csak ide!

*Az orvoslásnak tudománya a végső titkokig kutat,
De legfontosabb; hogy lelke mélyén támad-e fordulat!
Látnom kell őt és hallanom, kérdeznem, megtapintanom,
S ha ebből egyet is elmulasztok, elvétem az utat!
Látnom kell előbb külsejét, orcáját és a termetét,
Erős-e? Gyenge? Dús? Aszott? Ébren milyen, s ha aludott?
Halljam aztán, milyen hangja, tisztán cseng-e avagy tompa?
Beszéde igaz, józan-e? Nem fűti láz örülete?
Harmadszor annyit kérdezek, mondja meg, mióta beteg?
Evése, ivása hogy esik? Mit kíván s mitől utálkozik?
Végül majd megtapogatom érverését, kihallgatom,
Sekély-e, mély-e üteme? Mily bajnak vajon a jele?
De ha nem látom, nem hallhatom, nem kérhetem s tapinthatom,
Arra ne is gondoljatok, hogy segíthetek a bajon!*

Hallotta az udvari nép között az udvari orvos is, amit Szun Vu-kung mondott, s nagy elismeréssel szólt a főméltóságokhoz:

– Igazságot szólt a barát! Még egy isten is csak így orvosolhat, csak így fejtheti ki halhatatlan művészetét!

Összesúgtak az udvari népek, szaladtak is mindjárt a királyhoz, mit mondott a csodadoktor. A fejedelem azonban annyira elborzadt volt a majom látásától, hogy azt izente vissza, kergessék ki a majmot a palotából tüstént, nehogy a színe elé kerüljön.

– Hát ha nem láthatom szemtől szembe – mondotta Szun Vu-kung –, akkor ki tudom én tapogatni őt aranyfonálon is!

Elálmélkodtak ezen a főméltóságok:

– Hallottunk már ilyesmiről – mondták bámulattal –, de látni még nem láttuk – és siettek is újfent a királyhoz, hogy ugyan engedje magát megvizsgáltatni ezen a csudás módon.

– Három esztendeje betegeskedem már – szánta el magát a fejedelem –, de ezt még nem próbáltam. Jöjjön hát a csudadoktor!

Bement hát Szun Vu-kung a palota udvarába, hogy hozzákezdjen a művelethez, de mestere elébe állt:

– Te gaz majom! – kiáltott rá nagy felháborodással. – A végén még elemésztesz engem! Sok esztendeje vagy már velem, de még sose láttam, hogy valakit is megorvosoltál volna! Még a szerek természetét sem ismered, a tudós könyveket sem tanultad, hogy merészelsz vakmerőségben bajt hozni még az én fejemre is?

– Mesterem – felelt rá Szun Vu-kung nyájas béketűrőssel –, nem tudsz te ehhez. Tudok ám én jó néhány szerhez, kikúrálom még a legnagyobb kórságot is, meg fogom én őt gyógyítani, ne félj! Ha meg valaki tán orvos kezétől vész, ha megfogadták az orvost, nem veszik fejét érte, mitől tartasz hát? Nem lesz itt semmi baj, ülj csak le nyugodtan, s lesd, hogyan vizsgálom meg.

– De olvastad-e te a Fundamentális Kérdések Könyvét, a Bajok Kánonát, a Fűveskönyvet, az Erek Titkait? Hogy értenéd meg őket, hogy magyaráznád – aggódott tovább Hszüan-cang –, ha összevissza zagyválsz itten holmi aranyfonálon való tapogatásról?

– No, itt lesz mindjárt az aranyfonál, amelyet még te se láttál – vigyorgott a majom, azzal

* Fundamentális Kérdések Könyvét... – a régi kínai orvosi művek.

kirántotta a farkából három szőre szálát, s egyszeriben huszonnégy láb hosszú aranyfonalakat varázsolt belőle.

– Ne magyarázz már annyit, szentatyám – sürgették az udvari népek –, hanem eredj, kezd meg a vizsgálatot!

A hatvankilencedik fejezet, amelyben

*az éjjel a majom kiváló orvosszert kotyvaszt,
s a lakomán hallja a királytól hírét gaz démonoknak*

Odament Szun Vu-kung az ágyasház ajtajához egyenest, a markába nyomta a szolgálattevőknek a három aranyszálát, s így szólt hozzájuk:

– Meghagyom a királynénak, az első ágyasnak vagy a szolgálatos főheréltnak, fogná e szálakat mihamar, s kötné őfelsége bal kezének csuklójára az érverés három helyén, aztán a szálak végét bocsássátok ki az ágyasház ablakán nekem.

Úgy lett, ahogy meghagyta. Szun Vu-kung akkor fogta a három aranyszálát, elébb jobb keze hüvelyke és mutatóujja közé fogva az elsőt, aztán középső ujjá s hüvelyke közé szorítva a középsőt, majd a harmadikat hüvelyke s nevetlen ujjá közé csippentette lassan, csendesen lélegezvé, vizsgálgatott, figyelt, fülelt. Utána megparancsolta, hogy kötnék a szálakat a király jobb csuklójára, ő pedig bal kezével vizsgálgatta figyelmesen ugyanígy a királyi érverést. Mikor aztán végzett a vizsgálattal, megrántotta a három aranyszálát, visszaváltoztatta igazi alakjára, s testére raggatta megint.

– Felség! – kiáltott ekkor éles szóval. – A bal kezed első ere erős és feszes; a második egyenetlen, laza, a harmadika üres, de mély. A jobb kezed elseje sekély, síkos, másodika lassú és kötött, harmadika pedig számos, szilárd. Az erősség s feszesség arra vall, hogy belső kiürült, szív fájdalom gyötör; az egyenetlenség s lazaság, hogy verejtek ver ki, s zsidbadnak tagjaid; az ürességből, mélységből tudom, hogy vizeleted veres, széked vérrel festett. Jobb kezed első érének sekélyes, síkos veréséből tudni való, hogy elakadás van bensődben, vezetékeid elzárultak; a lassúság s kötöttség arra vall, hogy alig eszel, alig iszol; számos, szilárd érverése pedig a harmadiknak megmutatta, hogy teljes-üres hidegrázás gyötör. Ezekből ítélvén a bajod ijedségből s bánatos vágyakozásból származott, neve pedig „párja vesztett madár baja”.

Elálmélkodott a király odabent az ágyasházban ezeket hallván, mert szóról szóra eltalálta volt Szun Vu-kung az ő betegségét, s nagy örömeben maga kiáltott ki neki az ablakon fennszóval

– Ugyan jól kitapintottad! Ez a bajom éppenséggel! Eridj hát gyorsan, s szerezz valami szert rája!

El is indult Szun Vu-kung kifelé, hogy a gyógyítoszereknek utánajárjon. Mestere s az udvari népelv izgalommal kérdezték, mire jutott, mit végezett.

– A bajt már tudom – jelentette ki a majom –, most már csak a gyógyítoszert kell elkészítenem.

– Mester – kérdezték a főméltóságok –, mit tesz az, hogy „párja vesztett madár baja”?

– A madarak híme és nőténye – magyarázta Szun Vu-kung – együtt él, együtt szálldos, s ha vihar, orkán szétszórja őket, s egyik nem látja többé a másikat, csak vágyódik utána, nem értitek?

Egymásra néztek megdöbbenve a főhivatalnokok, s szinte egyszerre kiáltották:

– Igazi szent ez a barát! Isteni orvos!

Előjött az udvari orvos is, és érdeklődött, hogy ugyan milyen orvossággal, szerrel kúrálja ki a királyt.

– Nem kötöm magam semmihez – felelte rá Szun Vu-kung hányaveti módra –, amit kapok, minden jó lesz.

– De hiszen nyolcszáznyolcféle szer van a tudós könyvek szerint – háborodott fel az udvari orvos –, s betegség, nyavalya is éppen négyszáznégyfajta, s nem egy ember szabja ám meg, mire mi kell? Hogyhogy amit kapsz, minden jó lesz?

– De azt is tartják ám – vágott vissza a majom –, hogy nincsen biztos szer semmire, alkalom szerint élj vele! Kell ám nekem az orvossághoz mindenféle szer a nyolcszáznyolc fajtából, s majd meglátom, melyikből több, melyikből kevesebb!

Erre aztán az udvari orvos se tudott mit mondani, hanem sietett, küldte az embereit a patikárosokhoz, a gyógyfüvesekhez, hogy szedjenek össze mindenféle orvosságból három-három fontnyit. Mikor ez megvolt, Szun Vu-kung meghagyta, hogy mivel a palotában nincs mód a szer elkészítésére, küldje el a patikaszerket az idegenek szálláshelyére a készítő szerszámokkal, edényekkel, s adassa át mestere másik két tanítványának.

Indult volna most már a majom hazafelé, hogy hozzáálljon a keveréshez, kotyvasztáshoz, s hitta magával mesterét is, amikor egyszer csak követ érkezett a királytól azzal a paranccsal, hogy menjen Hszüan-cang fel hozzá a palotába, mulasson vele az éjjel, s reggelre, ha a szer meglesz és megtette hatását, akkor adja ki neki az úti levelet.

– Látom már – keseredett neki a szentatya –, hogy kezesnek fognak itt! Vigyázz nagyon, kedves tanítványom, mert ha hibát ejtesz, vége az életednek!

– Legyél csak nyugodtan, mesterem – biztatgatta tanítványa –, meggyógyítom én a fejedelmet – azzal elváltak egymástól. Odahaza már várta a töméntelen szer, meg hozzá a tégelyek, mozsarak, törők, sziták, tölcsérek garmadája. Nyolcitalmas már arra vélekedett, hogy bátyja letett a szent könyvekért menésről, s felcsap patikárosnak.

– Ostoba beszéd! – förmedt rá a majom.

– De hát minek akkor ennyi szer egyetlen embernek? – hüledezett a disznó. – Hány évig szedi majd, amíg kész lesz velük?

– Nem is kell annyi – vigyorgott ravaszul Szun Vu-kung –, hanem csak arra kellett ez a ménkü sok gyógyítószer, hogy azok az udvarbéli tökfilkók ne tudhassák, miből készül a szerem, csodás művészetem meg ne lohassák! Közben a szálláshelybéli hivatalnokok nagy tisztelettel vacsorára invitálták a három tanítványt, s buzgón mentegetőztek, hogy így meg úgy, ha tudták volna, milyen kiváló tudós férfiút tisztelnek vendégükben, eddig is nagyobb tiszteletadással lettek volna. Mikor megvoltak az estebéddel, Szun Vu-kung lámpásokat kért, s meghagyta szigorúan, ne háborgassák őket, merthogy az éjfél ideje a legmegfelelőbb a szer elkészítéséhez.

– Micsoda orvosságot keversz, bátyám? – kérdezte ásítva Nyolcitalmas, amint magukra maradtak. – Csináld meg mihamar, mert én már alhatnám!

– No, akkor végy elő egy uncia rebarbarát – rendelkezett Szun Vu-kung –, s törd meg nekem apróra.

– A rebarbara keserű, hideg, szelíd szer ugyan – aggályoskodott Homoki Barát –, de járás-keeléshez kell bevenni. Eloszlat ugyan bánatot s megoldja a szorulást, a háborgásokat lecsillapítja és nyugalmat ad, ezért is híják vezérnek a szerek között, de járnivaló vele, a király meg régóta betegeskedik, legyengült már felettébb, nem javallható!

– Nem tudod te azt, öcsém – nevetett gúnyosan a majom. – Ez a szer oldja a nyálkát, serkenti

az életerőt, szétoszlatja a hasban a pangás hévségét, ne avatkozz hát bele, hanem vegyél elő egy uncia krotonbabot, héjazd le, hártázd le, verd ki belőle olajmégét, s morzsold el nekem apróra.

– De hiszen a krotonbab csípős, hévséges természetű és mérges! – okvetetlenkedett ezúttal Nyolctilalmas. – Szertebomlasztja ugyan az összeállott keménységet, megoldja a tüdőkben s belekben mélyre húzódott hidegséget, megnyitja a járatokat, de a hajtószerek vezére lévén, nem lehet ám könnyelműen élni vele!

– Te se tudod, böles öcsém! – nevetett szánakozva Szun Vu-kung. – Ez a szer minden csomósodást megold, kitisztítja a belsőt, jó a szívdagadásra, vízkórságra! Készítsd el gyorsan, mert még kell egynéhány szer az orvossághoz!

Dolgoztak a társak serényen, megtörték apróra a szereket, de nagy álmélkodásukra bátyjuk, mikor készen lettek, egy csészét nyomott a markukba azzal, hogy menjenek ki a konyhába, s vakarjanak le kormot az üst fenekéről egy fél csészével.

– Tiszta nevetség – morgott Nyolctilalmas –, itt van ez a garmada sok orvosság három fontjával, s két unciára valót használunk el csak belőle! Mire ez a korom? – kérdezte bizalmatlanul a majomtól.

– Az orvosságba – mondta Szun Vu-kung szemrebbenés nélkül.

– Sose hallottam még – dűnnyögte Homoki Barát –, hogy orvosságba kormot szedjenek az üst fenekéről.

– Pedig ez a korom – emelte fel az ujját Szun Vu-kung – a minden füvek dérharmata, száz bajt is meggyógyít, csak ti nem tudjátok!

Hozták hamar a vakarékot, eldörzsölték finomra.

– Most pedig – nyújtott oda Szun Vu-kung nekik megint egy csészét – hozzátok ezt félig tele lóhúggal. Azzal gyúrok labdacsot a szerből – tette hozzá, látva társai elképedését.

– De bátyám, ez nem tréfaság ám! – tört ki homoki Barátból. – A lóhúgy bűdös ám, milyen szaga lesz? Láttam én már ecettel gyúrt labdacsot, rizzsel kevertet, mézzel gyúrtat vagy csak tiszta vízzel, de ilyet még sose láttam! – Megbotránkozva csóválta a fejét. – Hiszen ha csak a szagát megérzi, menten előkrendezi magát a király! S a többi szer is mind hajtó, szalajtó, micsoda tréfát űzöl te itten?

– Nem értesz te ehhez semmit! – hajtogatta Szun Vu-kung konokul. – A mi paripánk nem közönséges ló, de sárkány! Annak a vizeletétől mindenki meggyógyul!

Szaladt hát Nyolctilalmas az istállóba a csészével. Ott aludt a sárkányparipa eldőlvén a jászol mellett. A disznó nekiállt, elkezdte csiklandani a hasa alját. Birizgálta jó ideig, de mindhiába. Lógó orral tért vissza a majomhoz.

– No, bátyám – jegyezte meg csüggedten –, ne menj te a királyt gyógyítani, hanem csapjál fel lódoktornak, mert kiszáradt ez a gebe vagy mi, de egy csepp, annyi sem jön belőle!

– Gyere csak velem – intett Szun Vu-kung s elindult.

– No, ezt már én is megnézem – lódult utánuk Homoki Barát is.

– Bátyám, hát nem tudod? – kiáltotta a paripa emberi szóval, amint Szun Vu-kung odaért hozzá. – A sárkánykirály fia vagyok én, vezeklésből lettem csak a szentatya hátasállatává Kuan-jin bodhiszattva kegyelméből! Tudod hát tán, hogy ha vízen átkelven vízem kieresztene, aki hal elnyeli, mind sárkánnyá válik! Hegyen ha átkelek s vízem kieresztem, aki növényt elér, mind jó illatú halhatatlanok fűvé-gombájává válik, azt szedik a növendék halhatatlanok, s azzal nyernek ötok életet! Hogy akarhatod hát, hogy testem drága nedvét közönséges helyen csak úgy tékozzoljam?

Elmondotta erre a majom, hogy nem akármire kell ám a ritka kincs, hanem az ország

királyának meggyógyítására.

– No, akkor várj egy kicsinyt – mondta a paripa, azzal kirúgott előre, kapált a lábával hátra, fogát csikorította, s erejét feszítve kiengedett csakugyan magából egynémely csöppet.

– Hej, te emberhalála! – szitkozódott a disznó, ki a csészében felfogta a nedűt. – Mintha arany leve volna, oly fukarul adod!

– Elég lesz már – intett Szun Vu-kung, azzal mentek is vissza orvosságot keverni. Három nagy labdacot gyúrt a csodadoktor a csodaszerekből, s beléhelyezte egy kis iskátulyába. Másnap reggel aztán jöttek az udvari népek nagy tisztelettel az orvosságért.

– Hogy híják ezt az orvosságot, hogy szolgálhassunk hírével urunknak? – kérdezték, mikor a majom intésére Nyolctilalmas átadta nekik az iskátulyát, s meglátták benne a három diónyi koromfekete golyóbist.

– Feketearany-elixír – felelte Szun Vu-kung szemrebbenés nélkül két társa nagy, de csendes derűtségére.

– És aztán mivel kell bevenni a szert? – érdeklődtek tovább a király küldöttei illő reverenciával.

Szun Vu-kung tudós ráncokba vonta homlokát.

– Kétfélével is lehet – magyarázta aztán. – Az egyikféle semmiség, könnyű megszerezni; hatféléből főtt levessel.

– S mi kell a leveshez? – firtatták az udvari népek.

– Varjú röptében elfogott szellete, vízből ugró pontynak húgya, rizspor a Nyugati Királyi Anya orcájáról, elixír hamuja a Felséges Vén kemencéjéből, három darab a Jáde Császár fejkendőjéből s öt szál sárkányszakáll – hadarta a csodadoktor egy szuszra.

Elszontyolodtak az udvari népek:

– De hiszen ilyesmik a világon nincsenek! – kiáltották ijedten. – S mi volna a másik, amivel beveendő? – kérdezték leverten.

– Hát gyökerezetlen vízzel, azzal is bevehető – mondta a majom nagy engedékenyen.

Megvidámodtak erre a mandarinok:

– De hiszen azt könnyű szerezni! – ujjongtak.

– Már hogyan lenne könnyű? – ütközött meg sértődötten Szun Vu-kung.

– Minálunk már csak úgy tartják – magyarázta lelkesen az egyik udvari ember –, hogy ha gyökerezetlen vízhez akarunk jutni, hát elmegyünk a kúthoz vagy folyóhoz, megmerítjük a csészét, aztán nagy sebesen sietünk haza, ki nem loccsantva, vissza se fordulva, s azt adjuk a betegnek.

– Márpedig kúti víznek, folyóvíznek, mindnek van ám gyökere! – ellenkezett méltósággal Szun Vu-kung. – Nem ilyen ám a gyökerezetlen víz, hanem ami az égből hullott, de földet nem ért, az az igazándi!

– No, azt is könnyű szerezni, csak eső legyen – örültek meg a főméltóságok, azzal el is búcsúztak a doktortól, siettek sebesen vissza a palotába a drága orvossággal. Örült a király is, mikor kézhez vette, s ahogy megtudta, hogy gyökerezetlen víz szükségeltetik, nyomban megparancsolta, hogy hirdessék ki: mindenki varázsló, bűbajos kezdjen azonmód esőt ígézni. Közben azonban Szun Vu-kung is elgondolta magában, hogy esőt kellene csinálni, ha meg akarja gyógyítani a királyt. Meg is idézte nagy sebesen a keleti sárkánykirályt, régi barátját. Jött a sárkánykirály menten, nagy fekete felhőben, de szörnyen méltatlankodott, amikor megtudta, hogy mit kíván tőle a majom:

– Nem mondtad, Nagy Szent, mikor szólítottál, hogy víz kellene néked, így csak magam jöttem, minden vizet csináló szerszám nélkül, aztán se szél, se felhő nincs velem, de mennykő, villám se, hogy csináljak mármost esőt neked? – mondta szemrehányón.

– Nem kell énnekem se szél, se felhő, villám vagy mennydörgés – szabadkozott a majom –, még esőből se sok, csak annyi, amennyivel egy orvosszert le lehetne nyelni.

– No, ha így áll a dolog – enyhült meg a sárkánykirály –, köpök én neki mindjárt annyit magamból is! – azzal a fekete felleg szép csendesen leszállott a királyi palota fölébe.

– Jön az eső! – hozták a hírt örvendezve a királynak, az meg kiadta a parancsot, álljon készen mindenki csészével, tállal, üsttel, edénnyel az eső felfogására. Sietett is ki a palota udvarára minden rendű s rangú katonai s polgári méltóság, a három királyné, a hat kegyencső, a háromezer háremhölgy és a nyolcszáz ágyas mind–mind edénnyel a kezében, s várták, lesték az esőt. A sárkánykirály meg fent a levegőégben harakolt egyet-kettőt, de csupádon csupán csak a király palotája felett esett az eső, sehol máshol. Akkor aztán elbúcsúzott a sárkánykirály Szun Vu-kungtól, az udvari népek pedig szedték össze a gyűjtött gyökerezetlen vizet. Volt, aki egy cseppet fogott, volt, aki kettőt, hármat, négyet, volt, aki egyet se, de mikor összetették, még több is volt, mint három csésze! Vitték nagy diadallal be a palotába, tették hódolattal a király elébe.

Bevette a király a három orvoságot, felhajtotta közben a három csésze édes esővizet, s nemsokára dolgozni is kezdett benne a szer: visszhangzott a hasa, mintha kerek kút járt volna benne szakadatlan, s ült is az úrszékre négyszer-ötször is, amíg megnyugodott. Lefeküdt akkor s elpihent, az ágyasok pedig megvizsgálták a székét, hát fertelmes bűdös volt, nyálkás, ott volt benne egy emésztetlen, ragacsos rizsgombóc.

– Ez volt a nyavalya oka! – jelentették tüstént. Örült a király nagyon, hogy megszabadult bajától, ivott pár csésze rizslevet, evett egy kis főtt rizst, hát magához tért teljesen, megjött az ereje, életkedve. Ugrott is le az ágyról, felvette császári köntösét, s ment legelőször is Hszüan-canghoz, leborult előtte, úgy hálálkodott. De nem elégedett ám meg ennyivel! Rögtön kiadta a parancsot, rendezzenek nagy lakomát a keleti csarnokban a csodadoktor s társai tiszteletére.

A fényes lakomán persze mindjárt borral kínálta a király a szentatyát s tanítványait. Szabódott Hszüan-cang, hogy ő bizony nem szegi meg a tilalmat, fogadalmát, el is búsult a fejedelem, hogy most már mivel tisztelje meg jótevőit. Szerencsére vállalta Szun Vu-kung; megivott menten egy kupával, kettővel is. Látta a király, hogy emberére akadt, felköszöntötte hát jókedvében, hogy iganak akkor Buddha három kincsére, aztán a négy évszakra.

Nyolctilalmasnak kezdett nem tetszeni, hogy a király csak a majmot itatja, ünnepli, neki meg nem jut bor, ezért nagy duzzogva közbekiáltott:

– Felség! Nekem is köszönheted az orvoságot! Én voltan, aki a ló... – de ekkor Szun Vu-kung nagy ijedtében, hogy az oktondi még ki találja fecsegni a bűvös szer titkát, nagy hirtelen odanyomta a kezébe a saját borát. De a király már fölneszelt a szóra:

– Micsoda ló volt az orvoságban?

– Azt akarta mondani az öcsém a lepcsés szájával – kapott a szón sebesen Szun Vu-kung –, hogy lósóska van a szerben!

– Hát az micsoda szer? – álmélkodott a fejedelem a főméltóságokhoz fordulva. Szerencsére az udvari orvos teljes jámborságában elkezdte zengeni az ártatlan növény dicséretét, hogy milyen csudás vértisztító, serkentő, úgyhogy a király hálából ráköszöntötte a poharat most már Nyolctilalmasra is. Meg is volt a disznó vele elégedve, nem mukkant meg többet, csak ivott.

Addig ment a király a nagy vigadozásban, hogy már a legnagyobb serlegét tette Szun Vu-kung elé, s mikor az már szabadkozni kezdett, megjegyezte:

– Hatalmasabb a te jótéteményed, szent szerzetes, amit velem tettél, mint a hegy! Azt se tudom, hogy háláljam meg. Idd csak ki a serlegét, szavam lenne veled.

– Mondjad csak, felség – biztatta a majom –, majd én addig iszom.

– Mennyi évet szenvedtem én búbánatban, nyavalyában, míg te el nem jöttél, meg nem gyógyítottál! – kezdte beszédét a király.

– Mindjárt láttam én, felség – vigyorgott Szun Vu-kung –, csak azt nem tudom, honnét e búbánat?

– Azt tartották a régiek – óvatoskodott a király –, hogy „házabéli bánatáról okos ember egyet sem szól”, de neked, jótevőm, ha ki nem nevetnél, elmondanék valamit.

– Már hogy nevetnék? – biztosította sürgősen Szun Vu-kung. – Mondjad csak nyugodtan.

Elmondotta erre a fejedelem sűrű könnyhullajtások közepette, hogy éppen harmadik éve veszejtette el kedvenc feleségét, a Szentséges Arany Palotabélit, ahogy Bíborországban tituláltak.

– A sárkánycsónakok ünnepét ültük éppen királyi kertemben a Tengeri Gránátalma Tónál – panasolta a király keserves szóval –, rizsgombócokat ettünk s a csónakviadalt szemléltük, amikor nagy szélvész támadt, s megjelent a levegőégben egy démon. Világcsillaggal Versengőnek nevezte magát, elmondotta, hogy az Egyszarvú Hegyén, az Unikornis Barlangban van lakása, s hallván a Szentséges Arany Palotabéli szépségéről, követelte, hogy adjam neki, minthogy nincsen asszonya. Azzal fenyegetett, hogy ha nem adom, felfal engemet, minisztereimet, népemet, kiirtja egész országom az utolsó emberig. Mit tehettem egyebet, átengedtem neki, s a szörnyeteg szélvész hátán eltűnt vele. Akkor rekedt bennem az a rizsgombóc, ami kórságot hozott rám, s azóta emészt a bánat – fejezte be szomorú históriáját.

Fogta Szun Vu-kung az óriás serleget, két kortyantásra kiitta, aztán vidám képpel a fejedelemhez fordult.

– Hát szóval ez a bánatod, felség! Szerencséd, hogy velem találkoztál! De mondd csak, akarnád, hogy hazatérjen Szentséges Arany Palotabéli?

Kicsordult a könnye a királynak megint.

– Csak utána vágyakozom – jajdult fel –, se éjjelem, se nappalom, csak hát senkim nincsen, aki elfogná a gonosz szörnyeteget!

– Mi lenne, ha elfognánk neked? – kérdezte hirtelen Szun Vu-kung.

Térdre esett a fejedelem erre a szóra.

– Ha megmented királynémat – fogadkozott –, neked adom a palotámat, az országomat, én meg közemberré leszek, azt se bánom

Szun Vu-kung kifaggatta a királyt, mi történt azután. Kitudódott, hogy az eltelt három év alatt háromszor is meglátogatta a démon, s mindannyiszor elragadott két-két udvarhölgyet, mint mondotta, Szentséges Arany Palotabéli szolgálatára.

– Igen féltem ám, hogy még kárt tesz bennem – vallotta meg a fejedelem –, azért építtettem magamnak egy palotát, ahol megbúvok előle.

Kivezette a király a majmot a kertje végébe, hogy a palotát neki megmutassa, de bizony nem volt ott semmi építmény. Parancsára azonban két eunuch nekiállt, s emelőrudakkal felemeltek egy nagy, négyszegletes kőlapot.

– Ez alatt van a rejtekhely – mutatott a házigazda az üregbe. – Kilenc terem van odalent több mint húsz láb mélységben, négy nagy cseber tiszta olaj ég bennük éjjel-nappal, az világít, ide húzódok meg, ha a démon szele közelít. Szemügyre vette Szun Vu-kung a rejtekhelyet, aztán felnevetett:

– Nem bánt téged az a démon – jegyezte meg gonoszkodva –, mert ha bántani akarna, nem bújhatnál el előle!

De alighogy kimondta e szavakat, dél felől rettentő szélvész kerekedett, kavarta a port, a földet.

– Gonosz nyelve van ennek a barátoknak! – sápítoztak az udvari népek. – Csak megemlékezzék a démonról, s máris itt terem!

Bezzeg otthagya a király Szun Vu-kungot menten, szaladt, mászott le a rejtekhelyre. Ment vele Hszüan-cang is, aztán a herétek rágördítették a kőlapot a nyílásra. Ment volna utánuk rögtön Nyolctilalmas és Homoki Barát is, de Szun Vu-kung karon ragadta őket:

– Mit féltek, öcskösök? – szólt rájuk gúnyosan. – Ismerkedjünk meg csak vele, hadd lássuk, miféle ez a démon!

Jött is a démon nagy zúgással a levegőégben. Kilenclábnyi volt a teste, aranylámpás a két szeme, acélszeg a négy agyara, veres a szakálla, haja! Csúcsos szörnyű koponyája, tíz körme közt hegyes lándzsa, egy párdúcőr lógott rajta, a szelet meztélláb kavarta!

– No, Homoki Barát! – szólt oda Szun Vu-kung a víziszörnynek. – Ismered?

– Sose láttam, hogy ismerném? – rázta fejét a sötétképű. – Hát te, Nyolctilalmas, ismered-e?

– Nem ittam én vele sose, nem szomszédom, nem barátom – vonogatta vállát a disznó –, hogy tudjam, kicsoda?

– Igen hajaz pedig a formája a Keleti Szent Hegy istenének ajtónállójához, ahhoz a fancsali képű, arany szemű kísértetpofához – morfondírozott magában Szun Vu-kung.

– De hiszen a kísértetek árnyékvilágtelek — ellenkezett Nyolctilalmas –, csak éjjel bújnak elő! Aztán, ha kísértet, nem tudna felhőn lovagolni, szelet is legfeljebb valami forgószélfélét támaszthatna, nem ekkora szélvészt! Nem lehet ez más, csak a Világcsillaggal Versengő!

– No, ezt jól megmondtad, oktondi! – kacagott fel Szun Vu-kung. – No mindegy, maradatok csak itten, vigyázzatok mesterünkre, amíg én kitudom, kicsoda-micsoda, s megmentem a Szentséges Arany Palotabélit!

A hetvenedik fejezet, amelyben

*homokvihart, tüzet, füstöt hoz démon bűvös szere,
ám megszerzi a csengettyűket Szun Vu-kung ravasz csele*

– Hát te honnét kerültél ide, te démon? – kurjantotta Szun Vu-kung, felszállván a levegőégbe, a démon elébe. – Mit őrjöngesz itten?

– Nem vagyok én más – bömbölte vissza a démon –, mint az Egyszarvú Hegyén, az Unikornis Barlangban lakozó Világcsillaggal Versengő Fejedelem ökegyelmességének követe! Uram parancsára jöttem két udvarhölgyért a Szentséges Arany Palotabéli szolgálatára! Hát te ki vagy, hogy kérdezni mersz engem?

– Én pedig az Éggel Egyenlő Nagy Szent vagyok! – rikkantotta el magát a majom. – Éppen titeket kereslek, jó, hogy a kezem közé futottál! – s már emelte is a fütykösét. Fogta a démon is a lándzsáját, döfött volna vele, de a fütykös suhintására két darabba hasadt az menten. Megrettent a szörnyeteg, sarkon fordult mindjárt, elszáguldott nyugatnak.

Szun Vu-kung nem ment utána, hanem leszállott a földre, odament a kert végébe, felemelte a kőlapot, s bekiáltott a rejtekhelyre:

– Mesterem! Felség! Előjöhetek már, elkergettem a démont!

Örült a király, örvendezett, hogy végre akadt valaki, aki szembeszáll a démonokkal. Mentek is vissza a palotába folytatni a lakomát, s első dolga az volt a fejedelemnek, hogy megint csak borral kínálta a majmot. Átvette Szun Vu-kung a serleget a király kezéből, de mielőtt még egy szót szólhatott volna, nagy lárma támadt odakünt, s egy hivatalnok rohant be a terembe:

– Felség! – jelentette lihegve. – Ég a nyugati kapu!

Szun Vu-kung ennek hallatára nagy hirtelen a levegőbe loccsantotta a bort, s az aranyos serleg nagy csengve hullott a földre. Megrökönyödött a király, azt gondolta, tán megharagudott rá a csodatévő doktor, de a majom sietve megnyugtatta, s lám kisvártatva újabb hírnök jött, s jelentette, hogy zivatar támadt a nyugati kapunál, s eloltotta a tüzet:

– Úsznak az utcák a víztől – jelentette – s csudák csudája, borillata van az esőnek!

Álmélkodott a király Szun Vu-kung bűvös tudományán, s annál inkább ünnepelte volna jötevőjét, de az közbevágott:

– Felség! Elkergettem ezt a démont, de bizton visszajönnek még, hogy megmérkőzzenek velem, azt pedig nem szeretném; ha kár esne népedben, s mesterem meg te hiába rémüldöznél. Utánamegyek s megvívok velük a levegőégben, csak azt nem tudom, merre laknak?

– Küldtem én már utánuk katonaságot, fürkészőket – mondotta a király. – Jó ötvennapos járásra vannak innét délnek, vagy háromezer mérföldnyire.

Fogta magát erre Szun Vu-kung, sietve elbúcsúzkodott a királytól s mesterétől, felszállott a levegőégbe, ment, száguldott, egyenest délnek. Csakhamar meg is pillantott egy magas hegyet. Leszállt a tetejére, hogy körülnézzen, hát a hegy egyik katlanából lángoló tűz csapott egyszer csak magasan az égnek, a tűzből pedig hatalmas, kanyargó, mérges füstoszlop kavardott elő. Megrettent a majom, hogy most már hogy jut ő el a démon barlangjához, amikor a tűzláng és a füstoszlop nyomában irtózatos homokfelleg tört fel, de akkora, hogy az eget is elsötétítette! Beleszállt a homok a majom orrába, megtűszögtette kegyetlenül, úgyhogy tapogatni kezdett maga körül behunyt szemmel, míg végre két tojásnyi követ talált, azokkal betömte az orra nyílásait. Mit tehetett mást, megrázta magát, s tüzet fojtó papírsárkánnyá változott, berepült a tűz közepébe, és egy-két csapással egyszeriben eloltotta. Akkor visszaereszkedett a földre, visszaváltozott igaz alakjára. A veszedelem elmúltával körülnézett, hogy most merre folytassa útját, amikor csengő cintányérszó ütötte meg a fülét.

– Úgy látszik, elvitettem az utat! – állapította meg bosszankodva. – Nem erre lehet a démon lakhelye, mert a cintányért biztosan valami futár veri, az pedig az országos úton jár! No, majd megkérdem én tőle mindjárt!

Közelebb ment, s óvatosan körülleskelődött, hát egy közdémon közeledett. Sárga zászló meredezett a hátáról, iratos tarsolyt vitt s ment sebesen, cintányért ütögetve. A majom nagy hirtelen tücsökké változott, felrebbent a levegőbe, s meglepedett a démon hátán, az iratos tarsolyon, mert igen furta az oldalát, hogy ugyan hová tart a szörnyeteg.

Ahogy ott csücsült, a démon egyszer csak motyogni kezdett magában

– Bizony kegyetlen lelkű a mi királyunk! De el is van ám keseredve! Három esztendeje, hogy elrabolta Szentséges Arany Palotabélit, de máig nem tudta magáévá tenni, jobb híján hát elrabolatja az udvarhölgyeit, és sorra halálra nyomorítja őket! De most aztán emberére akadt! Valami Szun Vu-kung elagyabugyálta a követét, úgy tért vissza, palotahölgy nélkül! No de nagy haragra is gerjedt ám – morfondírozott tovább mit sem sejtve –, megírta Bíborország királyának a hadi üzenetet, s engem küldött el vele. Hát ha nem lesz harc, még csak jól jár az a király – vigyorodott el hirtelen –, mert ha harc lesz, ugyan megjárja! Ráküldi a királyom a tüzet, füstöt,

szálló homokot, aztán fejedelem vagy közember, egy se marad életben! Akkor aztán elfoglaljuk az országot – ábrándozott –, a királyom lesz az uralkodó, én meg tán miniszter, csak aztán a mennyei hatalmak meg ne büntessenek érte!

– No, ennek a démonnak helyén van az esze! – állapította meg magában Szun Vu-kung elismeréssel. – De mit jelentsen az, hogy a démon máig se tudta a királynét magáévá tenni? Ezt már megkérdem tőle! – azzal felrebbent a démon hátáról, elébe szállott jó messzire, s egy útkanyarnál hirtelen növendék taoistává változott, úgy jött visszafelé, hogy egybetalálkozzék a démonnal.

– Hová, merre, nagyuram? – üdvözölte nagy tisztelettel. – Micsoda levelet viszel?

Megállott a démon gyanútlanul, s eldicsekedett vele, micsoda nagy követségben jár.

– Aztán egybekelt már, ugye, királyotok Szentséges Arany Palotabélivel? – érdeklődött Szun Vu-kung ártatlan képpel.

– Azt aztán nem – rázta fejét mit sem sejtve a démon. – Mert amikor uram királyom elragadta hölgyét, akkor egy halhatatlan vagy isten bűvös köntöst ajándékozott Szentséges Arany Palotabélinek tarka selyemből, de ahogy azt magára vette, egész testén mintha tűhegyek, tüskék ütköztek volna ki, úgyhogy uram királyom hozzá se mer nyúlni, mert ha csak kézzel is illette, belefájdult a tenyere! Dühös is ám a mi urunk, mert most meg valami majom elkergette a követét, nem kapott friss udvarhölgyeket! Eredj, látogasd meg – mondotta jámborul –, énekelj neki valami bűvös-bájós imádságot, hogy elmúlják tőle a haragja!

Továbbindult a démon, felcsendült a cintányér, Szun Vu-kung is úgy tett, mintha továbbmenne, de amint a démon mögé ért, elékapta a fütykösét, s egyetlen rettentő csapással agyoncsapta.

– De elhirtelenkedtem!. – kapott észbe bosszúsan a majom, miközben a hadi üzenetet kihalásztta a tarsolyból. – Meg se kérdeztem, hogy híják! – de szerencsére, amint elrejtette a hadi üzenetet a köntöse ujjában, s elkezdte összeszedni a holt démon holmiját, az övében egy arannyal írott jelvénylapocskát pillantott meg. „Bizalmas futárunk, Jösszmész nevezetű, alacsony termettel, pufók orcával, szörtelen képpel. Szakadatlan nyakában viselje, nélküle hitele ne legyen!” – ez volt rajta.

– No, Jösszmész – mormogta Szun Vu-kung –, többet most már nem jössz, mész! – azzal az övébe dugta a jelvénylapocskát, a zászlót, cintányért, tarsolyt eldugta a bokrok közé az út mellett. El akarta aztán pusztítani a holttetemet, hogy nyoma ne maradjon, de gondolt egyet, mert még igen az eszében járt a rettentő tűz, füst meg homokfelleg, a fütykösére akasztotta a holtat, s megfordult, visszaindult Bíborországba. Amint a palotához érkezett, először is mesteréhez sietett, s nagy gyorsan a köntöse ujjába csúsztatta a démonkirály hadi üzenetét: – Rejtsd el jól, mesterem – súgta oda neki –, nehogy a király meglássa!

De jött már a király is nagy örvendezve, hogy jótevője győzelmet aratott a démonon, amikor azonban meglátta a holtat, csalódottan csóválta a fejét:

– Ez ugyan démon – állapította meg –, de nem a Világcsillaggal Versengő! Azt láttam már kétszer is, nyolcvan láb a termete, öt ölnyi a karja kerülete, orcája aranyfényvel fénylik, a hangja akár a mennydörgés, nem ilyen hitványka!

– Tudom én azt – nevetett Szun Vu-kung –, csak azért hoztam el, hogy lásd, egyet már agyoncsaptam! Örült ennek is a király, mert az ő hadai ilyesmivel nem dicsekedhettek, s máris parancsolta volna, hogy melegítsék a bort, de a majom megállította:

– Hagyd most a bort, felség, inkább arra felelj nekem, hogy amikor elváltatok, hagyott-e Szentséges Arany Palotabéli nálad valami emléket, mert ha igen, add ide nekem! Elfogta a király szívét a fájdalom az emlék szóra, úgy érezte, mintha késsel hasogatták volna, könnye is kiomlott, de aztán összeszedte magát s visszakérdezte:

– Minek az neked?

– Felség – magyarázta Szun Vu-kung –, nagy ereje van ám annak a démonnak, tüzet, füstöt, homokfelleget támaszt, nehéz lesz legyőzni! De ha le is győzöm, attól tartok, ha a királyné meglátja az én idegen pofámat, nem akar majd velem jönni, arra kell az emlék, hogy higgyen majd nekem.

Feleszűdött a király, hogy bizony itt maradt a királynénak egy páros arany karkötője, nem volt akkor rajta, nem vitte magával. Elékerestette menten, és sűrű könnyhullajtások között átadta Szun Vu-kungnak.

Felszállott a majom újfent a levegőégbe, s ott volt csakhamar megint a hegynél. Már az Unikornis Barlang felé járt, mikor nagy zshivajgás, zaj ütötte meg a fülét. Megállott, körülnézett, hát rengeteg démonsereg őrizte a barlang bejárását, azoktól származott a zajongás. Gondolt egyet Szun Vu-kung, visszafordult megint, megkereste az út mentén az agyonvert Jösszmész eldugott holmiját, magára aggatta, magát bűvöléssel, bájolással annak a formájára változtatta, s nagy cintányérpengetéssel, szapora léptekkel megindult a barlang irányába.

– Megjöttél, Jösszmész? – szólította meg egy csimpánzdémon. – Siess, mert a nagy király igen vár ám már a Nyúzó Pavilonban!

Aranyos karszékben ült a démonkirály, ahogy Szun Vu-kung belépett. Rettentő volt a külseje, de a majom rá se hederített, csak verte tovább a cintányért. Szólította a démon egyszer is, kétszer is, csak nem felelt rá, nem is köszöntötte, hanem forgott erre, forgott arra, csinálta a zenebonát tovább.

– Mi dolog ez, hogy csak vered a cintányért, s rám se hederítesz? – ugrott fel dühösen a démonkirály, s megragadta Szun Vu-kungot. Az álfutár dühösen csapta földhöz a hangszert:

– Mi dolog, mi dolog? – dohogta. – Mondtam, hogy nem megyek, mégis elküldöttél, aztán mikor odaértem, hát már ott álltak hadirendben nagy sereggel, s amint megláttak, kiabálni kezdtek, hogy „fogják meg a démont, fogják meg!”. Meg is fogtak, lökdöstek, tuszkoltak, bevonszoltak a városba, vittek a király elé, aki majdnem leüttette a fejemet, csak a tanácsosai állították meg, mondván, hogy követeket nem szokás megöletni. Így aztán csak kivittek a városból, ott a hadak szeme láttára a fenekemre vertek harmincat, s eleresztettek. Jönnek ám mihamar utánam, hogy harcba szálljanak veled!

– Szóval kudarcot vallottál! – enyhült meg a démonkirály ennek hallatára. – Nincs is hát semmi csodálatos abban, hogy előszörre nem feleltél.

– Hát nem úgy van? – tódította Szun Vu-kung. – A nagy fájdalomban meg se tudtam mukkanni!

– Aztán mekkora haddal vannak? – érdeklődött a démon.

– Egészen el voltam alélva a veréstől – méltatlankodott a majom –, hogy tudtam volna számolgatni őket? Az biztos, hogy rengetegen voltak!

– Nem tesz az semmit! – legyintett fitymálva Világcsillaggal Versengő. – Akármennyi fegyverrel lehetnek, ha rájuk megy a tűz, végük van! No, eredj – parancsolta az álfutárnak –, mondd meg Szentséges Arany Palotabélinek is, mit tapasztaltál, mert hajnal óta, mióta megtudta, hogy hadba megyek, hull a könnye, akár a záporosó! Mondd meg neki – tette hozzá ravaszul –, mekkora nagy haddal vannak s minő vitézek, s tedd hozzá, hogy biztosan legyőznek majd engem, hadd vigasztalódjék meg!

„Belevág a tervembe éppen!” – gondolta magában Szun Vu-kung örvendezve, s ment is már a királyné elébe. Két sorban állottak a királyné előtt szolgálatára a rókatündérek, szarvasdémonok gyönyörű szép leányzók alakjában. Maga a királyné ott ült középen egy aranyos karszékben, gyönyörűsége orcáját kezébe támasztva, és sírt, zokogott keservesen. Szun Vu-kung megállott előtte, s katonásan tisztelgett.

– Hej, te faragatlan szörny! – csattant fel a királyné könnyei közepette. – Nem tudsz illetet? Mikor még királyom udvarában éltem dicsőségben, boldogságban, a legfőbb miniszterek is porba borultak előttem, te pedig csak úgy haptákba vágod magad? Ugyan honnét szalajtottak?

– Szűnjék haragod, fenség! – csitítgatták a démonleányok. – Ez itt Jösszmész, őfelsége bizalmasa, most jött hadi követségből Bíborországból!

Megenyhült erre a királyné, s mohón megkérdezte:

– Láttad-e a királyt? Mit mondott neked?

– A hadi dolgokat már megjelentettem volt őfelségének – mondotta ravaszul a majom –, de szólott a király rólad is. Csak éppen – nézett körül színlelt zavarodottsággal – itt most neked el nem mondhatom.

Értett a szóból a királyné, kiharcolta a csarnokból a szolgálattévő démonokat. Szun Vu-kung felment a csarnok lépcsőjén, végigtörölte arcát, hogy elébukkant igazi ábrázata, s elmondotta, kicsoda, micsoda ő, mi dologban jár.

– Ha nem hiszel nekem – vette elé az aranyos karkötőt –, nézd bizonyosságul ezt a holmit.

Megeredtek újfent a királyné könnyei, lesietett a trónszékből Szun Vu-kunghoz, úgy mondotta neki:

– Ha megszabadítasz, szentatyám, soha el nem felejttem neked!

– Mondd meg akkor nekem – kérdezte gyorsan a majom –, micsoda bűvös szerszámmal támasztja a démon a rettentő tüzet, füstöt, homokfelleget?

Elmondotta erre Szentséges Arany Palotabéli, hogy van a démonkirálynak három aranycsengettyűje, az egyikkel hármezer lábnyi tűzoszlopot, a másikkal füstöt, a harmadikkal homokfelleget támaszt, ha megcsendíti.

– A homokfelleg a leggyilkosabb – tette hozzá. – Belémegy a homok az emberek orrába, szájába, nyomorult halállal vesznek el tőle.

– Rettentő bizony! – helyeselt Szun Vu-kung. – Találkoztam én is vele, kettőt is tüszögtem tőle. De hol tartja a démon ezeket a csengettyűket?

– Soha meg nem válik tőlük – felelte csüggedten a királyné –, az övén hordja mindig, velük alszik, velük kél.

– No, akkor ha vissza akarsz kerülni országodba, ha viszont akarod látni urad királyodat – parancsolta a majom keményen –, akkor hagyd el most ezt a sírást-rívást, szomorkodást, vágjál víg, örvendező képet, s legyél olyan hozzá, mintha valósággal asszonya lennél, hogy rád bízva a csengettyűket! Akkor aztán én ellopom őket, s legyőzzük a démont!

Hajlott a szóra Szentséges Arany Palotabéli, bele is egyezett. Szun Vu-kung visszaváltoztatta magát Jösszmésszé, s nyitotta is a csarnok ajtaját, hívta vissza a szolgálattévőket.

– Jösszmész! – parancsolta a királyné az udvarhölgyek füle hallatára. – Eridj szaporán őfelségéhez, s mond meg neki, szavam volna vele.

Örült a démonkirály az izenetnek, mikor Szun Vu-kung megjelent előtte, s csodálkozva kérdezte:

– Eddig mindig csak káromolt, átkozott engem Szentséges Arany Palotabéli, hogyhogy most magához hívat?

Hunyorított a szemével az álfutár:

– Megkérdezte tőlem őfelsége, mi van Bíborország királyával – felelte ármányosan –, én meg azt mondtam neki: „Nem gondol az már tevéled, máshonnét vett feleséget!” Erre aztán felhagyott a vágyódással, s parancsolta, hogy hívjalak tüstént.

– Te aztán ügyibevaló fickó vagy! – dicsérte meg Világcsillaggal Versengő. – Várj csak, ha elfoglaltuk Bíborországot, téged teszek meg ott kancellárnak!

Ment a démonkirály nagy örömmel szerelméhez, az meg fogadta örvendő képpel, meg is fogta volna a kezét, ha a démon a szúrásoktól félelmében vissza nem rántja gyorsan.

– Foglalj helyet, uram királyom – mondotta a királyné –, szavam volna hozzád.

Helyet foglalt a démonkirály, a királyné meg elkezdte mosolygósan-durcásan:

– Harmadik esztendeje már, nagy király, hogy szerelmed részese lettem, de odáig még nem jutottam, hogy párnád, takaród megosszad velem, pedig hát nyilvánvaló módon már előző életünkben elrendeltetett, hogy férj-feleség legyünk. Nem is tudom, miért, te mégis úgy bánsz velem, mint idegennel, nem mint tulajdon asszonyoddal! Ha elgondolom, hogy mikor Bíborország királynéja voltam, ahogy az idegen népek követői elhozták ajándékaikat, drágaságaikat, s az uralkodó ezeket megszemlélte, rendre nekem, a királynénak adta, hogy viseljem gondjukat. Igaz, neked itten nincsen semmi drága kincsed – fűzte tovább beszédét fondorlatosan –, hisz a néped csupa bőrben, bundában jár, véres húst eszik, színét se látni selyemnek, bársonynak, aranyak, gyöngyöknek! Bőrökön feküsztek, nemezzel takaróztok. S ha volna is valami drága kincsed, még azt se mutatod meg nekem, merthogy idegennel tartasz, nemhogy még nekem is adnád. Hallottam pedig, hogy van neked három csengettyűd, az a te drága kincsed; ugyan minek hordozod mindig magaddal ültödben-jártodban? Add ide nekem, hogy megőrizzem, ha kell, hát majd odaadom! Így él egymással férj s feleség, mert csak így lehetünk egymással igazán bizalmasan! Ha meg nem adod ide – durcáskodott –, akkor meg ha nem idegen vagyok neked, hát micsoda?

– Méltán haragszol rám, asszony! – vidámodott meg a démon. – Igazad van, itt van nálam a három csengettyű, de le is oldom mindjárt derekamról, s rád bízom ezután!

Már oldotta is meg köntösét, s valahonnét harmadik öltözéke alól elő is vette a bűvös jószágot. Szun Vu-kungnak, ki ott állt mellette, a szeme se rebbent, úgy nézte. Leoldotta a démon a csengettyűket az övéről; gyapottal volt nyílásuk betömve, aztán belebugyolálta egy darab párdúc bőrbe, úgy adta oda Szentséges Arany Palotabélinek.

– Hitványka jószág ez – mondotta hozzá –, de jól tedd ám el, s nehogy megrázintsd valahogy!

– Értettem – mondotta az asszony sebesen. – Ide teszem piperés asztalomra, ott ugyan nem nyúl hozzá senki! – Azzal parancsot adott szolgálóinak, hozzanak bort, mert vigadni akar királyi urával.

Hozták is a szolgálók a drága gyümölcsöket, étkeket, megterítették őzhússal, vadkansülttel, szarvasszelettel, nyúlpecsenyével, kókuszborral töltöttek, elővette a királyné minden csábító művészetét. Szun Vu-kung meg, hogy közben nem ügyelt rá senki, odaosonkodott a piperés asztalhoz, csendesen felragadta a bűvös csengettyűket, s szép lassan elindult kifelé. Amint a Nyúzó Pavilonhoz ért, körülnézett. Nem volt a közelben senki. Kinyitotta hát a csomagocskát, hogy megnézze a rettentő hatalmú szerszámokat. A középső akkora volt, akár egy teáscsésze, a másik kettő öklömnyi. Oktalanságában azonban elkezdte kirángatni belőlük a gyapotot. Megcsendültek a csengettyűk, s egyszerre tűzláng, füst, homokfelleg csapott fel a palota közepében!

– Tűz van! Segítség! – rohantak nagy ijedten a démonok be a királynéhoz. Jött is nagy riadtan Világcsillaggal Versengő, s látja ám, hogy Jösszmész, az ő kedves szolgálója ott áll meg-rökönnyödvé, kezében a csengettyűkkel.

– Hitvány rabszolga! – bődült rá a démonkirály nagy haraggal. – Hogy merészelted elorozni bűvös csengettyűimet, garázdálkodni velük? Fogjátok e! – parancsolta elősiető démonjainak. Jöttek is a tigrisek, medvék, párdúcsok, farkasok, szarvasok, nyulak, kígyók, csimpánzok, nekiestek Szun Vu-kungnak. A majom ijedtében elejtette a bűvös jószágokat, s visszaváltozván igazi alakjára, fütykösét kapta elő, hogy azzal védekezzék.

– Csukjátok be a kapukat! – parancsolta a démonkirály, újra birtokába véve elorzott bűvös jószágait. Szun Vu-kung látta, hogy nem menekülhet, elrejtette hamar fütykösét, megrázta magát, egyszeriben kis zöld léggé változott, s megbújta a falon, ahová a tűz nem ért.

Meghökkenve néztek körül a démonok, keresték, kutatták ellenségüket, de nem lelték sehol. A démonkirály Felbőszülve biztatta őket, hogy kutassák fel, fogják meg, különösen, hogy az egyik medvedémon felismerte az ellenségben Szun Vu-kungot. Oltották a démonok a tüzet csebrekkel, vedreikkel, s nagy dühösen kutattak az eltűnt majom után.

A hetvenegyedik fejezet, amelyben

*álorcásan legyőzi a majom a sakált,
Kuan-jin is meghódoltatja a démonkirályt*

Nem lelte a démonkirály hada sehol se Szun Vu-kungot, de ettől csak még nagyobb lett Világcsillaggal Versengő haragja. Megkettőztette az őrséget mindenütt, fegyverbe parancsolta egész népét, éjjeli-nappali szakadatlan szolgálatra. Szun Vu-kung meg leste mindezt légy képében az ajtó tetejéről, ahová letelepedett. Aztán fogta magát, nagy zümmögve beszállott a palota végébe, a királynéhoz. Ott sírt szegény Szentséges Arany Palotabéli, ráborulva az asztalra, vágyakozva szerelmes férje után.

Szun Vu-kung szép könnyedén odaröppent hollófekete felhőfürtjei tetejébe, úgy hallgatta a bánatát, aztán csendben odasétált a füle tövéhez, s megszólalt csendes hangon:

– Meg ne ijedj, felséges királyné, én vagyok az, Szun Vu-kung, a szentséges szerzetes, nem pusztultam ám el! – s elmondta, mi történt. – De azért egyet se búsulj – tette hozzá –, hanem akárcsak az elébb, asszonyi móddal csalogasd őt magadhoz, a többit meg bízd rám, megmen-telek téged!

Megrettent ám szörnyen a királyné, haja is felmeredt, a szíve meg úgy vert, mintha sulykoló járt volna benne.

– Ki vagy te? – sikoltotta ijedten, sírva. – Ember vagy-e vagy kísértet?

– Nem vagyok én se ember, se kísértet – nevetett a majom –, hanem éppen léggé változtam. Ne félj csak semmit, hívasd a királyt!

– Ne kísérts, gonoszlélek! – riadozott a királyné hitetlenkedve.

– Már hogy kísértenélek? – méltatlankodott Szun Vu-kung. – Ha nem hiszel nekem, nyújtsd ki a tenyered, s rászállok, megláthatsz.

Kinyitotta Szentséges Arany Palotabéli szépséges peóniavirág bal tenyerét, s a legyecske szépen odaröppent a közepébe.

– Szentséges szerzetes! – szólította a királyné remegve.

– Igen, én vagyok az – bizonykodott a legyecske. – Most pedig, ahogy régtől fogva tartják a bort mindenek tisztítójának, azzal élj bővében! Addig azonban hídd ide egyik belső szolgálódat, hadd lássam, hogy majd az ő képében itt lehessen melletted, s kézre kapjam azt a démont!

Hajlott a királyné Szun Vu-kung szavára, s szólította is Tavasz Szépségét, belső szolgálóját, s parancsolta neki, hozasson lámpásokat, pézsmafüstölőket, mert nyugovóra akar térni a dé-

monkirállyal. Sietett is Tavasz Szépsége, a gyönyörűséges rókadémon, a többi szolgálóhoz a paranccsal, Szun Vu-kung pedig rászállott a feje tetejére, ottan kirántotta egyik szőre szálát, s amint megjött a többi szolgáló lámpásokkal, füstölőkkel, s felsorakoztak a királyné előtt, álmhozó bogarat varázsolt a szőrszálból, rátette azt Tavasz Szépsége képére. Tudni való, hogy az álmhozó bogár, ha az ember arcára jut, bemászik az orrába, s akkor aztán elaltatja. Elpilledt Tavasz Szépsége is menten, alig állt már a lábán, nagyokat ásított, ment is a helyére, ott csak lebakkant a feje, elaludt rögvest. Szun Vu-kung akkor leröppent róla, megrázta magát, s az ő képére változott, sietett vissza a többi szolgálóhoz. Szentséges Arany Palotabéli pedig ment a szolgálólányaival, köztük az ál Tavasz Szépségével a démonkirályhoz. Ūrült is a démonkirály szörnyen s mondotta:

– Köszöntelek, drága feleségem! Szun Vu-kung volt ám az a gaz lator! Legyilkolta követemet, aztán álorcásan befurakodott ide, s elámított minket. Kerestük, kutattuk mindenfelé, de sehol semmi nyoma, ezért aztán nyugtalan vagyok szívemben.

– Bizonyosan megszökött már az a fickó – mondotta a királyné könnyedén. – Nyugodjék meg szíved, nagy király, térjünk pihenőre!

Látta a démon, milyen komolysággal hívja őt a királyné, nem mert ellenkezni, meghagyta hát démonjainak, hogy vigyázzanak erősen, aztán ment asszonyával a hátsó palotába.

– Hozzatok bort – parancsolta a királyné, amint letelepedtek –, hadd oszlassam el a nagy király bánatát!

– Jó is lesz az! – örvendett a démon. – Hadd igyunk egyet erre a riadalomra.

Megterítették a szolgálólányok, a majom pedig, Tavasz Szépsége képében, váltig töltögette a boroscsészéket, mondogatván, hogy a szerencsés egybekerülés öröme fenéig kell ám inni a poharat, aztán meg odaszólt a szolgálóknak, hogy énekeljenek, táncoljanak, azzal is vidítsák a király és királyné szívét. Vigadott is a démonkirály nagy gyönyörűséggel. Aztán a szolgálókat kiharancsolták, csak az ál Tavasz Szépsége maradt ott bort töltögetni. A királyné szép szókkal, kedves mosolygással hízelkedett a démonnak, annak meg már csontja is meglágyult, ina is elengedett a nagy gyönyörűségtől, vágyakozástól. De hiába, nem volt szerencséje, a bűvös ruha nem engedte, hogy odaférközzék a királynéhoz.

Ahogy beszélgettek szép szavakkal erről-arról, egyszer csak azt mondja a királyné:

– Csak nem vezett el a bűvös jószág?

– Már hogy vezett volna el? – mondta magabízón a démon. – Csak a párdubőr kendőjét égette el az a lator.

– Nem kéne eltenni? – óvatoskodott színleg Szentséges Arany Palotabéli.

– Dehogy kell, dehogy kell – felelte vissza a démon –, jobb, ha itt tartom magamnál.

Hallotta ezt Szun Vu-kung. Kirántotta titkon egy szál szőrét, összerágta, aztán odaosonkodott a démonkirályhoz, ráköpte s ráfújta hármát, hát a szőrszál menten teméntelen bolhává, tetűvé, poloskává változott. Bebújtak, befurakodtak a démonkirály ruhája alá, csípték, marták a bőrét.

Nyúlt a démon ide-oda, vakarta a kebelét, végre az ujjával megfogott egynéhány bolhát, s odatartotta a lámpához, hogy megnézze, mi csípi olyan keservesen.

– Igen szennyes lehet már a köntösöd, nagy király – jegyezte meg a királyné utálkozva –, rég mosathattad, hogy ilyesmi terem meg benne!

Dühös volt a démonkirály, meg szégyenkezett is, nagy zavartan szabadkozott:

– Életemben nem volt nekem bogaram, ma éjszaka kellett éppen jönni ezeknek a rondaságoknak?

– Már hogy lenne rondaság, nagy király? – mosolygott hízelkedve a királyné. – Azt tartja a

mondás, hogy még a császárnak is vannak felséges bolhá! No, vesd csak le a ruhád – buzgólkodott –, majd én megfogdosom őket.

Mit volt mit tenni, elkezdett vetkezni a démon. Tele volt ám mindene a rút jószágokkal, csak úgy nyüzsögtek rajta. A három csengettyű meg éppenséggel tömve volt velük.

– Nagy király! – szólalt meg Szun Vu-kung a szolgáló képében. – Add ide a csengettyűket, hadd tisztítsam meg neked! Szégyenében, irtózatában odaadta a démon az álszolgálonak a bűvös jószágokat. Szun Vu-kung babrált, motozott rajtuk jó ideig, aztán mikor látta, hogy a démonkirály el van foglalva a tetűvadászattal, az egyik szőre szálából elévarázsolta a három csengettyű szakasztott mását, az igazit meg eldugta. Mikor ezzel megvolt, visszaraggatta a szőre szálából varázsoltt tetveket, bolhákat, poloskákat titkon a testére, s a hamis csengettyűket visszaadta a királynak.

– No, itt van – nyújtotta oda a démonkirály szégyenkezve a három csengettyűt Szentséges Arany Palotabélinek. – Vigyázz rájuk jól, nehogy olyasmi történjék, mint az imént!

Eltette a királyné a bűvös jószágot az egyik ruhásládába, aranyos lakatjával le is lakatolta, ivott még néhány csésze bort a démonkirállyal, aztán beszólította a szolgálókat, vessék meg az ágyat, mert együtt hál a királlyal. De bizony a démon félt erősen a tuskés ruhától, köszönte szépen, s nagy bánatosan elment ágyasaihoz.

Szun Vu-kung, hogy a király s királyné lenyugodtak, visszaváltozott igaz alakjára, visszavette testére az álomhozó bogarat is, és a bűvös csengettyűkkel elindult kifelé. Ébren volt az őrég, vigyázták a kapukat erősen, de a majom nagy hirtelen láthatatlanná változott, úgy osont át köztük, a kapu zárját megnyitni meg semmiség volt neki.

– Héj, Világcsillaggal Versengő! – kezdett kurjongatni, kiabálni aztán a kapu előtt. – Add vissza Szentséges Arany Palotabélit!

Megriadtak a démonok, szaladtak a kapuhoz sebesen, meg is nyitották, hogy meglessék, ki kiáltoz, aztán becsukták gyorsan újra, s rohantak fejedelmükhöz jelenteni, mi történt.

– Ne zajongjatok! – szóltak rájuk szigorúan a szolgálók, amint beléptek a király termeibe. – Alszik a nagy király! Szun Vu-kung kiáltozott tovább, s hogy nem felelt senki neki, eléapta a fütykösét, s verni kezdte vele a kaput. De erre már felriadt a démonkirály is, nagy álmosan kezdte magára rángatni a ruháját, s kidugva fejét az ágyfüggöny mögül, megkérdezte bosszúsan:

– Mi ez a zajongás?

– Valaki kiáltoz odakint – jelentette az egyik ajtónálló – hogy „add vissza Szentséges Arany Palotabélit”, s alig mondtunk rá egy fél szót is, hát szörnyen elkáromított bennünket, de úgy, hogy hallgatni is szégyelltük. S hogy felséged nem jött elő, elkezdte verni a kaput.

Magára öltötte a démonkirály a fegyvereit, páncélját, összeszedte hadi népét, s vonult ki velük a kapun.

– Hej, te gaz majompofájú! – szitkozódott, amint meglátta álma háborgatóját. – Mit üzol itt csúfot belőlem vakmerőségben?

– Hová tetted a szemedet, te megkerült hitvány szörny, uralkodók megnyomorítója? – süvöltötte vissza a majom. – Én vagyok az, ki ötszáz évnek előtte felháborgattam a mennyek palotáját, s bizony a kilenc menny istenei ha megláttak, egy se mert másként szólítani, mint kegyelmes öregapámnak!

– Mondd azonmód, ki vagy, mi vagy, micsoda vitézi mesterséghez értesz, hogy itt merészelsz arcátlankodni? – dörögte Világcsillaggal Versengő nagy haraggal.

– Hogy én ki vagyok? – felelte Szun Vu-kung böszén. – Én vagyok az Éggel Egyenlő Nagy Szent, Szun Vu-kung, a Zarándok, szent mesteremnek, Hszüan-cangnak kísérője a nyugati mennyországba, Buddha imádására, szent könyvek elhozatalára!

– Hát szóval te vagy az a fickó! – dörmögte a démonkirály. – Eridj akkor az utadra, mit avatkozol a dolgomba? Tán bizony a Bíborország királyának szolgájává lettél?

– Te oktalan jószág! – vágott vissza a majom megvetően. – Úgy tisztel engem Bíborország királya, akár édes szülőjét, úgy szolgál engem, akár egy istent! Még hogy szolgája lennék! Meg ne fuss, kóstold meg öregapád fütykösét!

Fölkapta a démon is szikrát szóró csatabárdját, egymásnak ment a két bajnok. Viaskodtak, összemertek vagy ötvenszer, érezte már a démonkirály, hogy nem bír ellenfelével. Nagy ravaszul így szólt tehát:

– Állj meg, Szun Vu-kung! – kiáltott, keresztbe téve csatabárdját a fütykös elébe. – Ma még nem is ettem, várd meg, míg megfrüstökölök, aztán elvállik majd, ki bír a másikkal! Jól tudta a majom, hogy a bűvös csengettyűket akarja a démon előhozni, de visszahúzta fütykösét, s gúnyosan így kiáltott vissza.

– Eridj csak! A jó vitéz nem úzi a fáradt nyulat! Agyonverlek éri téged jóllakva is!

Sarkon fordult a démon sebesen, ment egyenesen a királynéhoz:

– Add ide gyorsan a bűvös jószágot! – parancsolta.

– Minek az neked? – rettent meg Szentséges Arany Palotabéli.

– Azzal a gaz Szun Vu-kunggal verekszem – fújtatott dühösen Világcsillaggal Versengő –, de nem tudok győzelmet venni rajta! No de várj csak – csikorgatta a fogát –, mindjárt porrá égetlek!

Megijedt szörnyen a királyné, hogy most már vége a majom életének, elpusztul az ő megmentője, nem ment a csengettyűkért.

– Add már ide gyorsan! – rivallt rá türelmetlenül a démon. Mit tehetett a királyné, szorongó szívvel felnyitotta a ruhásládát, elévette belőle a bűvös szerszámot, s odaadta. A szörnyeteg nagy boldogan vágatott ki vele a kapun, a királyné meg nagy sírás-rívással roskadt le székébe, mert hát egyikük se tudta, hogy hamisak a csengettyűk.

– Meg ne szaladj, Szun Vu-kung! – kiabálta a démon már a kapuból. – Vigyázz, mert megrázintom ezeket a csengettyűket!

Szun Vu-kung gúnyosan nevetett.

– Azért, mert neked van csengettyűd – kiáltotta vissza –, nekem tán nincsen? Ha te meg tudod rázintani, én talán ne tudnám?

– Miféle csengettyűd van neked? – rökönödött meg a démon. – Mutasd csak, hadd lássam!

Eltette Szun Vu-kung a fütykösét, bedugta a füle lyukába, aztán leoldotta derekáról a három csengettyűt s elémutatta.

– Hajszálra olyan, akár az enyém! – döbönt meg Világcsillaggal Versengő. – Mintha egyazon formából öntötték volna! Honnét szerezted a tiédet?

– Hát a tiéd honnét van, derék öcsém? – kérdezte vissza a majom.

– Az enyéimet maga a Felséges Tisztaságos Halhatatlan öntötte, a Felséges Vén alkotta elixírolvasztó bűvös kemencéjében! – mondta büszkén a démon.

– Hát az enyém is épp onnét való! – vigyorgott Szun Vu-kung. – Enyém a nőténye, a tiéd a híme!

– De hiszen nem állat a csengettyű, nem is madár, hogy nőténye, híme legyen! – álmétkodott a démonkirály. – Arra való csak, hogy rázzák!

– Ne szájalj már annyit, mutasd meg, hogy mit tudsz! – vágta rá a majom csípősen. – Rázintsd meg a csengettyűdet! Megrázintotta a démonkirály az első csengettyűt háromszor is, de bizony

nem támadt tűz; megrázintotta a másodikat, de csak nem jött a füst; rázta a harmadikat, de nem kerekedett homokfelleg se.

– Csuda! Csuda! – kiáltotta a démon minden ízében remegve. – Felfordult a világ! Fél a hím csengettyű a nőstényétől, nem merte megmutatni erejét!

– No, állj meg, kedves öcsém! – mondta gúnyosan Szun Vu-kung. – Most figyelj, én rázintom meg az enyémet!

No hiszen, támadt is azonmód tűz, füst, homokfelleg! A majom szelet fújta a szájából, azzal is szította, s a szörnyű lángok, a kegyetlen füst, a gyilkos homok körbefogták Világcsillaggal Versengőt, nem volt útja semerre, hogy is menekült volna a mindent felperzselő tűzvész közepéből?

Ekkor azonban hangos kiáltás hallatszott a levegőégből:

– Jövök, Szun Vu-kung!

Felnézett a majom, hát maga Kuan-jin bodhiszattva, a szentséges Avalokitesvara közelgett, baljában tisztaságos korsajával, jobbában a fűzfaággal. Leborult Szun Vu-kung, összetette kezét, úgy hódolt neki, Kuan-jin pedig belemártotta a korsóba a fűzfaágot, és pár cseppet ráhintett vele a dühöngő tűzlángokra. Egy szempillantás alatt kihunytak a lángok, eltisztult a füst, elült a homokvihar.

– Mi járatban vagy erre, szentséges bodhiszattva? – rebegette a majom tisztelettel.

– Éppen ezt a szörnyet jöttem megfogni. Mert nem más ő, mint az én hátasállatom, aranyszőrű sakálom. Elbóbiskolt az őrzője, ez a bitang meg elrágta a láncát s ideszabadult, hogy elmúlják a veszedelem Bíborország királyának feje felől.

– Visszajáról mondd, bodhiszattva! – kiáltott Szun Vu-kung nagy álmélkodásában. – Hiszen megtámadta a királyt, erőszakot akart tenni a királynén, gyalázatot tett erkölcsön, minden szokáson, veszedelmet hozott a királyra, hogy mondhatod hát, hogy elmulasztotta?

– Nem tudod te ezt – intett a bodhiszattva. – Még az előző király uralkodása idejében történt, a mostani még csak trónörökös volt, s igen kedvelte a vadászatot. Egyszer nagy sereg lovassal, sólymokkal, kutyákkal, ahogy a Főnixfészke Hegy táján jártak, két pávafiókára lelt, s megnyilazta a hímet, a nőstény is sebbel menekült. Az a két pávafióka pedig a nyugati mennyország buddhája anyjának, Fényes Páva bodhiszattvának volt a két magzata. A felséges bodhiszattva nagy bánatában kimondotta, hogy veszítse el a király is feleségét három évre, s addig ő is gyötörtessék testében. Éppen arra jártam én is akkor sakálom hátán, s meghallottuk e szavakat. Ez a barom jószág eszében tartotta, s élt az alkalommal. Most tellett le a három esztendő, eljöttem hát, hogy hazavigyem.

– De hát ha így is volt – makacskodott a majom –, azért mégiscsak meg akarta rontani a királynét, ellene tett minden erkölcsnek, törvénynek! Halált érdemelne! De merthogy magad jöttél érte, meghagyom életét, csak hadd verjek rá húszat a fütykösömmel, aztán elviheted. Megcsóválta a fejét a bodhiszattva:

– Ej, Szun Vu-kung! – mondta szemrehányón. – Ha már itt vagyok, tekintsd személyemet! Tudod, hogy ha csak egyet is csapsz rá, szörnyethalna menten!

– Hát akkor vidd magaddal! – egyezett bele a majom. – De aztán el ne engeddd még egyszer, mert nagy kárt tenne! Rákiáltott Kuan-jin a szörnyre, s az keresztülbucskázott a fején, visszaváltozott igazi alakjára. A bodhiszattva ráült a hátára, aztán körülnézett, s így szólt Szun Vu-kungnak:

– Add vissza a csengettyűket, Szun Vu-kung!

– Nem tudom, hová lettek – tette magát ravaszul a majom.

– Hej, te lator majom! – mennydörgött a bodhiszattva. – Ha nem csended volna el tőle, bizony

nem egy Szun Vu-kung, de tíz se tudott volna hozzá férközni! Add csak vissza tüstént!

– De hisz nem is láttam! – vigyorgott jámborul Szun Vu-kung.

– No, ha nem láttad – mondta a bodhiszattva vészjóslóan –, mindjárt rákezdem a fejet szorító imádságot!

Bezzeg előadta Szun Vu-kung tüstént a bűvös jószágot. A bodhiszattva rátette a sakál nyakára, annak a lábán mindjárt négy ragyogó lótuszvirág nőtt, s elindult vele vissza a déli tenger szigetére. Szun Vu-kung meg ment az Unikornis Barlangba, s aki démont elöltalált, sorra agyonverte. Övült ám Szentséges Arany Palotabéli, mikor szabadítója megjelent előtte! Elmondott neki Szun Vu-kung mindent, hogy esett, mint esett, aztán puha füvet szedett össze, sárkány formájára kötözte, ráültette a királynét, s megparancsolta neki, hunyja be a szemét.

Behunyta szemét a királyné, nem hallotta csak a szél sivítását a füle mellett, aztán Szun Vu-kung megszólalt:

– Most már kinyithatod a szemed, királyné!

Kinyitotta szemét a királyné, hát ott voltak Bíborország királyi palotájában. Nagy örömmel sietett befelé a királyné a palotába, oldalán Szun Vu-kunggal, de jött ám elébe a király is nagy sebesen! Nyúlt is azonmód a királyné jádefehér kezéhez, hogy szerelmes szókkal szóljon hozzá, de hirtelen jajgatva vágódott el a földön, megszórták a bűvös köntös tuskéi. Hamar felsegítették a királyt, de bizony megrettent mindenki, búslakodott szörnyen, hogy most aztán mit tehetnek. Egyszerre azonban hang hallatszott a levegőéből:

– Megjöttem, ó, Nagy Szent! – s egyszerre csak alábocsátkozott a magasból a Bíborfelhők Halhatatlanja.

– Mi járatban vagy erre, Csang Ce-jang? – sietett elébe Szun Vu-kung, barátságosan a nevére szólítva.

– Köszöntelek téged, ó, Nagy Szent, én kicsinyke halhatatlan – hajolt meg mélyen a halhatatlan a majom előtt. – Három éve éppen, hogy Buddhához lakomára sietvén erre haladtam, s meghallottam, mi történt. Aggódtam, hogy a szörny még netán megerősokolja a felséges királynét, s szétszaggatja ezzel az emberi kötelékeket, hogy utána már a királlyal újból nem egyesülhet, fogtam hát az egyik ócska köntösömet, durva pálmarestből valót, tarka, pompás menyegzői ruhává változtattam, s a királynéhoz sietvén nekiadtam, hogy öltse fel. Felöltötte, s attól kezdve a szörny nem tudott hozzá se érni! Most pedig, hogy műved bevégezted, eljöttem, hogy feloldjam az ígézetet. A király s királyné megrettenve borultak le az udvari néppel együtt, a halhatatlan pedig levette a Szentséges Arany Palotabéli testéről a bűvös köntöst. Hálálkodtak neki szörnyen, marasztalták még, de a halhatatlan felhussant a levegőbe, s egy szempillantás alatt eltűnt.

A hetvenkettedik fejezet, amelyben

*Selyemfonadék Barlangban megkötöz a hét vágy,
Nyolctilalmas tónál mivel gonosz tréfát*

Marasztalta volna még Bíborország királya Hszüan-cangot s tanítványait, hogy hálóját kellőképp kimutassa, de a szentatya hallani sem akart róla. Így aztán hosszas búcsúzkodás után újra útnak indultak.

Mentek megint hosszú ideig. Észre se vették, véget ért az ősz felettük, elmúlt a tél is, ismét kivirult a tavasz. Javában gyönyörködtek a zöldellő vidékben, amikor Hszüan-cang a közelben egy erdőt vett észre. Hamar leszállott lováról, s megállott az úton.

– Mesterem – csodálkozott Szun Vu-kung –, békés az út, nem fenyegetnek démonok, miért nem megyünk tovább?

– Nem érted te, bátyám, az emberi érzést! – szólalt meg Nyolctilalmas. – Eltörődött már a mester a sok lovaglásban, hadd álljunk meg egy kicsit, hogy szusszanjon egyet!

– Nem szusszanni akarok én – mondotta erre Hszüan-cang –, hanem látom, hogy amarra valami emberi lakhely van, oda akarnék menni alamizsnát koldulni.

– Nézd csak, mit nem mond a mesterünk! – nevette el magát a majom. – Ha megéheztél, azért vagyunk mi, hogy elmenjünk alamizsnáért! Aki egy nap mestered, mindörökre atyád lett, ezt tartja a mondás! Még hogy a tanítványok itt csücsüljenek kényelmesen, amíg mesterük koldulni jár?

– Nem erről van szó – szabadkozott a mester. – Nap nap után kietlen vidékeken jártunk mostanig, nektek nem volt távolság elmenni akármilyen messze alamizsnáért, most azonban, hogy emberlakta helyen járunk, hagyjátok rám az alamizsnakérést.

– Ha elmennek az öregek, sírnak otthon a gyermekek – idézte a mondást a disznó. – Mi pedig, mesterem, a fiaid vagyunk, tanítványaid, te meg az atyánk? S azt mondják a könyvek, hogy akármilyen dolgod akad, dolgoztasd tanítványodat! Hadd menjek én koldulni!

– De tanítványaim – bizonykodott Hszüan-cang –, olyan szép, derült az idő, nem úgy, mint máskor, amikor fú a szél meg esik, amikor ti bizonyosan messze földre is elszállnátok alamizsnát szerezni! Itt meg közel esnek az emberek, hadd menjek én, aztán akár kapok alamizsnát, akár nem, azonmód vissza is jöhetnek!

– Ne vitatkozzatok, bátyáim – szólalt meg mosolyogva Homoki Barát is. – Eltökélte már magát a mester, ne ellenkezzetek vele, mert ha felbosszantjátok, hiába is hoztok alamizsnát, nem fog enni belőle!

Ebben aztán meg is egyeztek valamennyien. Nyolctilalmas elészedte a koldulócsészét, odaadta mesterének, aki nagy léptekkel elindult az erdő fái közül integető házikó felé. Szép volt a hely. Kőhidacska vezetett át egy patakon, a víz lágyan csobogott, a nagy fák szelíden susogtak felette. Ahogy közelebb ért, látta Hszüan-cang, hogy a házikó ablakánál négy gyönyörűségecses fehérszemély varrogat, hímezget. Nem látott férfit semerre a szentatya, nem mert hát közelíteni, csak ott toporgott a fák alatt. Várt jó ideig néma csöndben. Kakas se szólt, kutya se vakkantott semerre. „Ha üres kézzel térek vissza – szégyellte el magát egyszerre nagy határozatlanságában –, még kinevetnek a tanítványaim; ha a mesterük nem tud alamizsnát se szerezni, hogy tudjanak már akkor ők, a tanítványok, eljutni Buddhához?” Megemberelte hát magát, és közelebb lépett. Akkor látta, hogy a házikó mögött egy kis pavilon áll, az előtt meg három másik szépséges leányzó rugdalja nagy vidáman a léggel töltött labdát. Kimondhatatlan szép volt ez a három leányzó, talán még szebb a másik négyénél is! Hszüan-cang közelebb ment hozzájuk, s már messziről kiáltotta:

– Ó, bodhizattva hölgyek, egy szegény szerzetest vetett erre sorsa, szánjátok meg egy kis alamizsnával! Menten otthagya a három leányzó a labdázást, a másik négy is felugrott varrása mellől, s nagy sietve jöttek a szerzetes elébe.

– Bocsásd meg figyelmetlenségünket, szentatyánk – szabadkoztak mosolygó arccal, nagy vidáman –, hogy hamarabb észre nem vettünk. Fáradj be hozzánk, foglalj helyet nálunk! „Hiába – gondolta magában Hszüan-cang örömteljes meglepődéssel, amint a leányok nyomában befelé igyekezett a házikóba –, igazán Buddha földje ez a nyugati vidéki Ha már a nőszemélyek is ilyen figyelemmel vannak egy kolduló szerzeteshez, milyen erősen tisztelheti Buddhát a férfinép?”

Kőből volt a házikó kapuja, amelyen beléptek, s ahogy odabent a szentatya körülnézett, hát csupa kőasztal, kőpad állt bent körös-körül, és fagyos hideg csapta meg mindenfelől. Megrettent Hszüan-cang, baljós erőket érzett a levegőben, de a fehérszemélyek kedves mosolygással ültették le, s kezdték faggatni, hogy mi járatban van.

– Merre van tisztelt kolostorod, tisztelendő atyánk? – érdeklődtek nyájas képpel. – Mi célra kápsálsz? Hidat építtek, utat javítottok, vagy kolostort emeltek? Vagy tán szent könyvet nyomtattok? Add csak elé adakozó könyvecskédet, hadd lássuk!

– Nem kápsáló barát vagyok én – vallotta meg Hszüan-cang –, hanem Kína császára küldött engem a nyugati mennyországba a Nagy Mennydörgő Hang Kolostorába Buddha imáadására a szent könyvekért! Megéheztem útközben, s meglátva fényes hajlékokat, gondoltam, egy kis alamizsnát koldulok tőletek, hogy aztán éhemet elverve tovább folytathassam utamat.

– Messziről jött szerzetes szépen énekel! – nevettek a fehérszemélyek – Ne késlekedjünk, nővérké! – mondták egymásnak –, készítsünk össze hamar neki valami eleséget! – azzal négyen ki is siettek a konyhába, s felkötve ruhájuk elejét, feltúrva köntösük ujját, hamar tüzet raktak, főzni kezdtek. De tudjátok-e, micsoda ételt főztek? Olyan volt az egyik, akár a metélt tészta, de ember húsból, emberzsírral főzve, szójasajtra hajazott a másik, de nem volt más, mint ember agya veleje! Megfőzték nagy hirtelen, két tálra rátették, úgy vitték Hszüan-cang elébe.

– Tessék, szentatyám – nyájaskodtak. – Sebbel-lobbal készült ugyan, nem valami ínycsafalat, de arra jó, hogy megtöltse a hasad. S ha aztán még éhes vagy, van még kint belőle! – biztatták jó szívvel. Hszüan-cang azonban megérezte rajtuk a pecsenyeszagot, felállott hát meghajolva, összetette a kezét:

– Ó, bodhiszattvák! – kérlelte a leányzókat teljes komolysággal. – Én már anyám méhében bőjtöt tartottam!

– De tisztelendő atyám – unszolták a leányzók –, hiszen ez bőjtös eledel!

– Ó, Amitábha! – fohászzkodott fel Hszüan-cang. – Ha ez bőjtös eledel, s papi személy létemre megeszem, nem is gondolhatok arra, hogy a Világ Tiszteltje* színe elé jutok, a szent könyveket elhozhatom!

A fehérszemélyek kezdtek megharagudni.

– Tisztelendő atyánk! – mondták. – Ha már elvonultál a világtól, az alamizsnában ne finnyáskodj!

Szabadkozott szegény Hszüan-cang tovább kétségbeesetten, a leányzók tovább erősködtek, míg végül a szerzetes összeszedte bátorságát és felállott.

– Nem szeghetem meg a bőjtöt! – jelentette ki határozottan. – Remélem, többre tartjátok szabadságom, mint táplálásom! Engedjetelem utamra!

A fehérszemélyeknek azonban eszük ágában sem volt, hogy útjára engedjék! Elébe állottak s így szóltak hozzá:

– Csúnya dolog ám más ajtajára jönni, aztán alkudozni! Ideszellentesz az orrunk alá, s azt hiszed, kezeddelfedheted? Dehogymész innét! – azzal, akár a gyakorlott birkózók, megragadták és földhöz vágták. Letepervén, elővettek egy kötelet, megkötözték, az egyik kezét előre, a másikat a derekára, a két lábát hátra, azzal felkötötték a mestergerendára.

– Milyen keserves a szerzetes sorsa! – siránkozott a szentatya, könnyeit hullajtva. – Azt hittem, jó emberek háza táján járok, alamizsnát lelek, hát nem tüzes verembe pottyantam?

– Mentsetek meg, tanítványaim! – kezdte kiáltozni a mestergerendán lógva. – Gyertek gyorsan, különben vége az életemnek!

* Világ Tiszteltje – Buddha.

Kiáltozott a mester keservesen, s közben rettegve figyelte a fehérszemélyeket. Azok meg, hogy őt felkötötték, kezdték megoldani a köntösüket.

„Ezek meg akarnak verni engem! – gondolta Hszüan-cang elszörnyedve. – Vagy tán még meg is esznek!” A leányzók azonban csak a hasukat csupaszították le, s a köldökükből valami fonalat kezdtek eregetni, olyan vastagot, akár a kacsatojás, fehérret, akár a jáde vagy az ezüst, s egykettőre befonták vele a házikó egész bejáratát, minden részét. A három tanítvány közben ott várakozott az országúton. Azazhogy csak ketten ültek meg békén a ló s a poggyász mellett, Szun Vu-kung már a fák tetejében járt, gyümölcsöt keresett. Egyszerre azonban ijedten ugrott le a fáról.

– Baj van! Baj van! – kiáltotta. – Bajba került a mester! – s izgatottan mutogatott a házikó felé. Odanézett a disznó is, a víziszörny is, hát valami nagy fehérség látszott onnét, vakítóbb a hónál, ragyogóbb az ezüstnél.

– Húha! – szörnyülködött Nyolctilalmas. – A szentatya valami démon kezébe került! Gyerünk gyorsan, mentsük meg!

– Ne fecsegy feleslegesen, öcsém – intette le a majom. – Még nem tudjuk, mi történt, várd meg, amíg körülnézek.

– De aztán óvatosan járj! – intette Homoki Barát.

– Tudom én, mit csinálok – nyugtatta meg Szun Vu-kung, azzal megigazgatta derekán a tigrisbőrt s elindult. Amint odaért, látta, hogy valami fényes fehér kötelek fonadéka borítja sűrűn a házikót. Olyan volt, akár egy szőttes, s amint megfogta a kezével, ragadt, tapadt hozzá. El se tudta képzelni, micsoda lehet, de eléapta a fütykösét.

„Lehet ez a micsoda akármilyen sűrű – gondolta elszántan –, a fütykösömmel szétverem!” — s már emelte is a súlyos fegyvert, de le is eresztette mindjárt.

„Ha kemény volna, szétverné – ötlött az eszébe –, de puha, csak összenyomnám vele! Még felriasztanám a bent lévőket, s ki tudja, mibe keverednék! Tudakozódom elébb – döntötte el magában –, aztán még szétverhetem!”

Mit gondoltok, kitől tudakozódtok? Bűvölésbe kezdett, varázsigét mondott, úgyhogy a helybéli földistenke a templomában elkezdett forgolódni, pörögni maga körül, akár a malomkő.

– Mit izegsz-mozogsz, öreg? – szólt rá a felesége. – Olyan vagy, akár egy megkerült birka!

– Nem tudod te ezt! Nem tudod te ezt! – sóhajtotta, nyöszörögte a földistenke. – Az Éggel Egyenlő Nagy Szent jár erre, s én nem mentem elébe, nem fogadtam, azért most megbűvöl!

– Hát akkor eredj elébe – mondotta az asszony –, mit forgolódsz itten?

– Ha odamegyek hozzá – nyögte a földistenke –, nehéz ám a fütyköse, nem néz az semmit, se jót, se rosszat, csak üt!

– Ha meglátja, milyen vén vagy – biztatta az asszony –, csak nem ver meg tán?

Vitatkoztak egy darabig, de nem volt mit tenni, előjött a földistenke nagy reszketve, térdre borult a Nagy Szent előtt:

– No, kelj csak fel – mondta a majom kegyesen –, nem kell, hogy tedd magad annyira! Nem verlek meg, ne félj, csak azt kérdezem, micsoda vidék ez?

Elmondotta a földistenke, hogy amerre átjöttek, az a hegy a Selyemfonadék Hegy, s a házikó ott előttük a Selyemfonadék Barlang, abban pedig hét démonleány lakozik.

– Aztán mit tudnak azok a démonleányok? – kérdezte Szun Vu-kung. A földistenke csüggedten rázta a fejét.

– Kicsinyke az én erőm, nem sok a hatalmam – mondotta búsan –, honnét tudnám én azt?

Csak annyit tudok, hogy innét délnek három mérföldnyire van a Szennytől Tisztító Tó, természet adta hév vizével; az a tó hajdan hét tündérleánynak volt fürdőzőhelye, de ahogy a démonleányok idetelepedtek, elfoglalták azt is, a tündérleányok még csak nem is harcoltak meg velük, szépen átengedték. Ebből gondolom, hogy valami nagy erejük, hatalmuk lehet!

– Aztán minek nekik az a tó?

– Odajárnak fürdőzni napjában háromszor – mondta a földistenke. – A kígyó órájában már voltak máma, a ló órájában megint mennek majd.

Elbocsájtotta Szun Vu-kung a földistenkét kegyelmesen, ő maga meg megrázkódott, s kis legyecskévé válván letelepedett az út mentén egy fűszál hegyére. Várt, várt, s egyszer csak susogó, zizegő hang ütötte meg a fülét, mint amikor hernyók rágják a levelet, vagy a tenger vize hullámozik messziről. Egy fél teafőzésnyi idő után eltűnt a fehér, csillogó fonadék teljességgel, elétűnt megint a házikó. Aztán nyikorogva megnyílt az ajtaja, s kilépett rajta nagy csevegve, nevetgélve a hét fehérszemély. Szépségesek voltak, akár a jáde, ha illatoznék, gyönyörteljesebb volt hangjuk a virágénál, ha szólna! Fűzlevél szemöldökük úgy emelkedett szemük fölött, mint távoli hegyek, piros ajkuk, akár a hasadt cseresznye!

„Nem csoda, hogy hozzájuk igyekezett kéregetni a mester! – vigyorgott magában Szun Vu-kung. – De ha ez a hét szépség közrekapja, egy falásra sem elég nekik! Egy csapással végezhethnek velük – morfondírozott –, de azért várjunk csak, kihallgatom őket, vajon miben törnek a Fejüket?” Azzal a legyecske meglebbentette szárnyait, felrepült s megtelepedett az egyik fehérszemély hajában.

– No, most fürdünk egy jót – nevetgeltek, viháncoltak egymás között a fehérszemélyek –, aztán megfőzzük azt a kövér barátot!

Virágot szedegetve vidáman haladtak dél felé. Nemsokára egy tóhoz értek. Ötven lábnaál is több lehetett a hossza, tíz lábnaál nagyobb a szélessége, vagy négy lábnyi a mélysége, s tiszta volt a vize, le lehetett látni a fenekéig. Gyöngyözött, pezsgett a vize, párállott hévségétől.

Három pavilon állott a tó partján, arrafelé tartottak a leányzók. Szun Vu-kung felröppent a leányzó hajáról, akivel eddig vitette magát, s odatelepedett az egyik pavilonban álló díszes ruhafogasok egyikére. Látták a leányzók, hogy tiszta is a víz, meleg is, nekiláttak hát, hogy levetkezzenek a fürdőzéshez. Megnyitották ruhájuk gombjait, megoldották övüknek kötését, előbukkant ezüstfehér keblük, hó fényével fénylett jádetestük! Tagjaik kitérülése, akár a sima jég ragyogása, illatos válluk hamva mintha rizsporból lett volna gyúrva. Hasuknak bőre puha, selymes, gerincük, hátuk sima, tiszta! Apró térdük fél arasz fogásnyi, csöppnyiek az aranylótusz lábak, közrefogván gyönyörök tanyáit, hol van helye kéjek barlangjának! Sikongatva ugrottak a leányzók a vízbe, pacskolták vidáman, locsolgatták egymást, úgy játszadoztak.

„Csak egyet kéne odacsapnom a fütykösömmel – gondolta el Szun Vu-kung magában –, s vége lenne valamennyinek mindjárt! Úgy járnának, mint a patkány, ki a levesbe esett, s egyszeribe vége lett! De hiába csapnám agyon őket, agyonütném azzal híremet, nevemet! Férfi nővel ne harcoljon, tartja a szólás, s igazán nem volna szép, ha egy ilyen vitéz, mint én, vászoncelédeket gyilkolászna! Nem bántom én őket – döntötte el magában –, hanem olyat teszek, hogy megghiúsul minden tervük, innét többet el se mozdulhatnak!” Azzal megrázta magát, varázsigt mormolt, s egyszeriben sassá változott, felröppent a levegőbe, éles vijjogással lecsapott a ruhafogasokra, s felragadta onnét mind a hét leányzó ruháját. Mielőtt azok felocsúdtak volna, már el is tűnt velük. Szállt, repült vissza társaihoz, ott aztán visszaváltozott igazi alakjára.

Nyolctilalmas persze rögvest készen volt az ízetlenkedéssel, hogy bizonyosan valami zálogházban hagyta a mestert, onnét a sok ruha, de amikor a majom elmondta, mi történt, hogy történt, igen felháborodott:

– Fele munkát végeztél csak, bátyám! – kiáltotta. – Miért nem verted agyon rögvest a

démonokat, miért nem szabadítottad ki mesterünket? Az igaz, ott kuksolnak most szégyenükben azok a leányzók a vízben, s előjönni nem mernek, de ha beesteledik, bizony kijönnek majd, régi ruhájuk biztosan akad, abba öltöznek, s a nyomunkba erednek! Vagy ha most nem is, de visszatérőben, mikor jövünk a szent könyvekkel, biztosan beléjük akadunk megint! Úton járván ódd pénzedet, de ne sajnáld az öklödet, szokták mondani! Ők kezdték a hajcihőt, hát nem ellenségek?

– Mit mondasz hát, mit tegyünk? – kérdezte Szun Vu-kung.

– Én úgy vélem – szólt határozottan a disznó –, legelőször is végezzünk velük, aztán szabadítsuk ki mesterünket! Irtsd ki a gazt tövestül, én csak azt mondom! Szun Vu-kung habozni látszott:

– Én nem bántom őket – vont a vállát végül –, eridj te.

Fogta a disznó menten nagy örömmel gereblyéjét, s elindult nagy fenekedve. Ott kuksoltak a leányzók valóban a vízben, s szidták, átkozták a sast kegyetlenül, hogy elrepült a ruhájukkal.

– Fürdőztök, hölgyek? – lépett oda a partra Nyolctilalmas széles vigyorgással. – Nem fürödnétek együtt egy szerzetessel?

Hej, nagy haragra gerjedtek a leányzók!

– Te arcátlan, gaz barát! – visítozták. – Mi tisztességes nőszemélyek vagyunk, te pedig papi ember, hogy vetemedhetsz ilyesmire? Meg vagyon írva, hogy fiú, lány ha hétéves lett, egymás mellé le nem ülhet! Még hogy velünk fürdőznél?

– Olyan meleg az idő – panaszkodott álnokul a disznó –, hogy bizony fürdőzés nélkül én tovább ki nem állom! Mit törődöm én azzal az írással meg üléssel! – azzal már hánytá is le a csuháját magáról, és zsupsz, belé a vízbe. Kiáltoztak, sikongattak a démonleányok, s őrzőgő dühvel rohantak neki, hogy megverekedjenek vele, de Nyolctilalmas, a vizek mestere, csak megrázta magát a meleg vízben, s menten gardahallá változott. A leányzók kapkodtak utána, meg akarták fogni, de hiába; a fürge hal, ha keletnek nyúltak utána, elsiklott nyugatnak, ha meg ott kajtatták, egyet csapott a farkával, és siklott máris keletnek sikamlós testével, s mindegyre a lábuk között fickándozott. Nem ért a víz csak mellig, úgyhogy le kellett hogy hajoljanak a nagy hajzában a fehérszemélyek. Ettől aztán mihamar el is vágódtak nagy prüszkölve, cikákolva, nagy nehezen tápáskodtak fel, s egészen kimerültek.

Nyolctilalmas aztán megelégette a játékot. Kiugrott a partra, visszaváltozott igazi alakjára, magára rángatta csuháját, kezébe kapta gereblyéjét, s odakiáltott nekik:

– Itt a hal! Itt a hal! – mondotta csúfondárosan. Megrettentek a démonleányok szörnyen, reszketve tudakolták a varázshatalmú szerzetestől, hogy kicsoda lenne. El is mondotta nekik Nyolctilalmas, hogy ő volt hajdanán az Égi Folyó Marsallja, hogyan lett aztán démon, majd Hszüan-cangnak tanítványa.

– Elfogtátok, ugye, mesteremet – bömbölte haragosan –, megkööttétek, meg akarjátok főzni? Jó lenne a mesterem pecsenyének? Dugjátok csak ide a fejeteket, hadd verem lyukat belé a gereblyémmel!

Kérték a kegyelmet a démonleányok halálra váltan, térdre borultak a víz közepében, úgy fogadkoztak, hogy egy ujjal se nyúlnak a mesterhez, el is engedik, de még útravalót is adnak, csak életüknek kegyelmezzen, de a disznó hajthatatlan maradt.

– Ne locsogjatok! – förmedt rájuk zordonan. – Jól mondják, hogy mézes szóval kit rászédtek, nem hisz szép szavú embernek! Majd hazaküldelek én titeket a gereblyémmel! – azzal már fel is emelte szörnyű szerszámát, s közelébb lépett, hogy végezzen velük. A leányzók a halálos veszélyben ugyan mit tehettek, ha nem esett meg a disznó szíve testük gyöngéd szépségén, kezükkel takargatva szemérmüket kiugráltak a partra, de mielőtt Nyolctilalmas egyikükre is rásújthatott volna, elővették bűvös mesterségük: nagy hirtelen kiengedték a vastag, síkos,

ragadós fehér fonalakat köldökük közepéből, egyszeribe befonták vele Nyolctilalmast.

A disznó egyszer csak azt vette észre, hogy elsötétül felette az ég. Rosszat sejtve futásnak indult, de már elkésett vele; beleakadt a lába a szövevénybe, elvágódott, s hánykolódhatott, bukdácsolhatott már, egyre szorosabbra szorult rajta a bűvös fonadék, mígnem a feje is szédülni kezdett, s kábultan rogyott a földre. A démonleányzók nem bántották, otthagyták, sietve szaladtak vissza tanyájukra.

A házhoz érve varázsigét mormoltak, mire eltűnt a házikó ajtajáról a bűvös fonadék, megnyílt a köajtó. Úgy, ahogy voltak, meztelen-pucéron beszaladtak nagy vihogva Hszüan-cang szeme láttára, majd pedig némely régi köntösöket magukra szedvén, odamentek a hátsó ajtóhoz, s elkiáltották magukat:

– Hol vagytok, fiaink? – merthogy mindegyik démonleányzónak volt egy fia; nem maguk szülötte, csak fogadott gyermek. Méh volt az egyik, lódarázs a másik, svábbogár a harmadik, kőrisbogár a negyedik, pöcsik az ötödik, szöcske a hatodik, szitakötő a hetedik. A démonleányok hálóiba akadtak hajdanán, de könyörgésükre megkegyelmeztek nekik, őket meg nem ették, fiukká fogadták.

– Mit parancsoltok, anyáink? – érkeztek meg nagy zümmögéssel, zúgással a fogadott fiak.

– Fiacskáink! – mondották a démonleányok. – Az imént nagy botorságunkban elfogtunk egy Kínából jött barátot, de a tanítványa igen ránk ijesztett fürdőzés közben, kicsibe múlt, hogy életünket nem vette! Menjetez gyorsan, kergessétek el őt a környékről, aztán majd ha győztetek rajta, a bácsikátoknál találkozunk!

Szót fogadtak a bogarak, elszállottak nagy zúgással, búgással.

Nyolctilalmas felocsúdott kábultából. Eltűnt róla a fonadék. Nagy nehezen feltápászkodott, és zúgó fejjel baktatott vissza társaihoz.

– Hajjaj! – szörnyülködött el Homoki Barát. – Azok a démonleányok bizonyosan a barlangjukba mentek, hogy életét vegyék atyánknak! Siessünk, mentsük meg, amíg nem késői Szun Vu-kung neki is iramodott mindjárt, Nyolctilalmas a nyomában ügetett, a paripa kötőfékét fogva. Ahogy azonban a kis kőhídhöz ért, egyszerre hét kicsinyke démon állta útjukat.

– Csak lassan! Csak lassan! – cincogták, cirpelték. – Mi is itt vagyunk ám!

– Hű, micsoda apróságok! – nevette el magát a majom.

A legnagyobb se üti meg a három lábat, a tíz fontot! Kik vagytok?

– Mi vagyunk a hét tündérleány fiai! – zümmögték, cirpelték az aprócska démonok. – Anyáinkat megcsúfoltátok, a házunkra törtetek! Meg ne fussatok! Vigyázzatok! – azzal nagy fenyegetően nekik támadtak.

No hiszen, Nyolctilalmast éppen jókedvében találták! Fogta a disznó a gereblyéjét, s amúgy istenesen középük vágott. Látták a kicsiny démonok a disznó vadságát, felröppentek hát a levegőbe, ott mindegyik igazi alakjára változott, s lett egyből tíz, tízből száz, százból ezer, ezerből tízezer! Végtelen rajokban, baljós zümmögéssel rontottak a két tanítványnak, még az ég is elsötétült, annyian voltak.

– Bátyám! – hebegte Nyolctilalmas ijedten, elkeseredetten. – No iszen szépen jutunk mi el nyugatnak mennyországába a szent könyvekért, ha még a bogarak is megcsúfolnak bennünket!

– Ne félj, öcsém – biztatta a majom –, csak vágj középük!

– Hogy üssem, hogy vágjam – fakadt ki a disznó rémülten forgolódva –, amikor százával ülnek már a fejemen, képemen?

– No, várj csak – vigasztalta Szun Vu-kung –, mindjárt segíték én ezen! – azzal kirántotta egy szőre szálát, szétmorzsolta a szájában, kiköpte varázsigét mondva, s lám, a szőrszál rengeteg sok

darázsölyvvé, légykapóvá, kányává, halászsassá, sólyommá, vércsévé, héjává változott. Nekiesett a sok madár a töméntelen bogárnak, s egy szempillantás alatt mindet elpusztította, felcsipkedte, felfalatozta, nyomuk sem maradt. Zokogott a mester keservesen, mikor a tanítványok beléptek a házikóba, hogy megmentsek. Nyolctilalmas még felpanaszolta volna a maga gyötrettetését, de Homoki Barát rászólt:

– Oldozd el a mestert, aztán beszélhetsz.

Nagy sietve feloldozták a mestert, aki csak annyit tudott mondani a démonleányzókról, hogy bizony azok megszöktek a hátsó kijáraton. Azonmód utánuk eredtek, de hasztalan, nem lelték még a nyomukat se. Visszatértek hát a házikóba, Hszüan-cangot felsegítették paripájára, Nyolctilalmas pedig nekilátott, hogy gereblyéjével szétverje a démonok fészket.

– Ne fecséreld az erődöt – szólt oda neki Szun Vu-kung –, szedj össze inkább egy kis rózsát, s gyűjtsd fel!

Úgy is lett. Mikor aztán a gonoszok házikója elhamvadt, a mester s tanítványai megkönnyebbült lélekkel indultak útnak tovább.

A hetvenharmadik fejezet, amelyben

*a régi gyűlölet feltámad s méreggel veszejt el,
a majom sugarak foglya fész, de megív végül a szörnyeteggel*

Alig mentek tovább nyugatnak fél napig, amikor egy szépséges palotát pillantottak meg. Hegyek öbléből meredtek elő tornyai, szép patak folyta körül épületeit. Sűrű erdő közepén emelkedett a csodálatos épület, a földön dúsan nőttek a virágok, az ágak közt madarak csiviteltek, a fák alatt szarvasok, őzek legelésztek.

– Nem fejedelem palotája ez, mesterem – szólt Szun Vu-kung, megszemlélve a palotát –, nem is holmi gazdagnak hajléka, hanem leginkább taoista klastrom. No de gyerünk közelebb, mindjárt megtudhatjuk.

Hszüan-cang megcsapkodta lovát, s csakhamar ott állottak a kapu előtt. Nagy kőtábla állt a kapu felett, rajta a felírás: „Sárga Virágok Klastroma” – ez díszelgett rajta. A szentatya – leszállott lováról, Nyolctilalmas pedig megjegyezte:

– Csakugyan taoista klastromi Bemehetünk bátran, hisz csak a csuhájuk különböző, meg a süvegük, különben egy úton járnak velünk.

– Igazad van – bólintott rá Homoki Barát. – Legalább elgyönyörködhetünk a szépségében, aztán a ló is pihenhet, s ahogy elnézem, még mesterünk is kap itt estebédet. Elindultak hát befelé. A második kapun páros felírás fennen hirdette, hogy a klastrom „Sárga Sarjak, Fehér Havak Szent Halhatatlanának Csarnoka, a Drága Füvek, Kincses Virágok Szárnyas Tudósának Hajloka”. Szun Vu-kung elnevette magát

– Hiszen ez egy füveket főző, elixírt kotyvasztó, kemencével tüzelő, tégelyekkel bajlódó taoista! – állapította meg ajkbiggyesztve, de a mestere nyakon is törülte érte.

– Óvatosabban a szóval! – förmedt rá. – Nem vagyunk vele se ismeretségben, se barátságban, most látjuk először, aztán soha többet, mit gúnyolódsz vele?

A főcsarnok zárva volt, de a keleti szárnyon a folyosón ott ült a taoista, elixírlabdacsokat gyúrt

éppen. Veres aranysüveg volt a fejében, fekete ruha rajta. A képe, akár a vas, a szeme, akár a csillag! Nagy orra volt, akár egy mohamedánnak, akkora szája, mint egy tatárnak, egyszóval látszott rajta, hogy valóságos tigris lebíró, sárkányt fékező hatalmas taoista.

Hszüan-cang hangos szóval üdvözölte. A taoista felpillantott, aztán gyorsan letette labdacsait, megigazította süvegét, ruháját, s elébük sietett. Köszöntötte őket, aztán nagy szívességgel tessékelte be a csarnokba. A Három Tisztaságos képmása előtt, a füstölőkkel rakott áldozati asztalnál újra üdvözölték egymást, a vendégek meghajoltak az istenségek előtt, aztán helyet foglaltak, s a házigazda már szólította is tanítványait, hogy hozzanak teát.

Sürögtek-forogtak a növendék taoisták, lóttak-futottak erre-arra, hogy a mester parancsának rendben megfeleljenek. Közben legyen mondva, a hét démonleány együtt tanulta volt a Sárga Virágok Klastroma mesterével a halhatatlanság művészetét hajdanában, s most ócska köntöseiket magukra kapkodva, épp öhozzá menekültek. Az egyik hátsó szobában próbálták köntösüket rendbe hozni, amikor felfigyeltek a nagy sürgés-forgásra.

– Hé, te gyerkőc – szólították meg az egyik növendéket –, micsoda vendégek jöttek, hogy ekkora buzgalommal vagytok?

– Négy buddhista barát állított be hozzánk – felelte jámborul a növendék –, teával kínálja őket a mester.

Nagy izgalomba jöttek a démonleányok, nem állhatták meg, hogy meg ne kérdezzék:

– Ugyan bizony nincs-e köztük egy fehér képű, pohos barát meg egy hosszú ormányú, nagy fülű?

– De van bizony! – felelte a gyerek meglepetten. – Eridj akkor gyorsan a teával – mondták a démonleányok –, aztán vágj oda a szemeddel a mesternek, hogy jöjjön ki hozzánk, sürgetős szónk volna vele!

Ment be a növendék, s amint a teát felszolgált, odavágott szemével a mesternek. Elértette mestere rögtön, bocsánatkérően felállott, hogy egy kis dolga akadt, de jön vissza tüstént, azzal ment is hátra a hátsó szobákba. Ott már térdre borulva fogadta a hét fehérszemély:

– Hallgass meg egy szóra minket, bátyánk! – esdekeltek hozzá. A mester kedvetlen ráncokba vont a homlokát.

– Ha korábban jöttetek volna – mondotta végül –, szót tudtunk volna váltani, de épp most elixírkeveréssel vagyok elfoglalva, az pedig nem állhatja a női lelkeket a közelében, ezért nem is maradhatok veletek, aztán meg épp vendégeim is jöttek, de azért mondjátok csak szépen, mi a baj?

– Éppenséggel a vendégek dolgában szólnánk veled, bátyánk! – kiáltották a démonleányok villogó szemekkel. – Mert ha elmennék, akkor már akár ne is szóljunk!

– No lám – mosolygott a taoista bosszúsan –, bölcs húgocskáim éppenséggel akkor akarnak szólni velem, amikor vendégeim vannak? Megbolondultatok? Hiszen ha nem lennék megigazult, tisztaságos halhatatlan, hanem csak közönséges földi ember, az asszonynépség, a háznép dolgával várnék addig, míg vendégeim elmentek! Micsoda oktalanság ilyen tapintatlan dologra venni rá engem! Hagyjatok békén, megyek vissza a vendégeimhez! – s már meg is fordult, hogy visszamenjen, de a leányzók megragadták a ruháját.

– A vendégeid közt van egy pohos, fehér képű barát meg egy hosszú ormányú, nagy fülű – sziszegték a fülébe. – Nem tudod, honnét jöttek?

A taoista meghökkenve állt meg.

– Honnét tudjátok ezt? – kérdezte. – Találkoztatok már velük?

Elmondották a leányzók sebesen pergő szóval, hogy fogták el Hszüan-cangot.

– De miért fogtátok el? – kérdezte a mester csodálkozva.

– Ej, régóta tudjuk már, hogy ez a kínai barát tíz újjászületése óta tökéletes megigazultságban él – kiáltották türelmetlenül a nővérek –, s aki a húsából eszik, örök életet nyer! – Elmondották aztán, hogy tört rájuk Nyolctilalmas, s hogyan csúfolta meg őket.

– A lábunk közé furakodott, ott fickándozott unos-untalan! – mesélték felháborodva. – Parázna kedvét töltötte volna rajtunk a gyalázatos! Aztán majdnem végzett velünk, ha nem vesszük elő művészetünket! Nagy rettegve menekültünk, s fiainkat küldtük ellene, azt se tudjuk, szegények élnek-e, halnak-e azóta? Azért is menekültünk hozzád, hogy megemlékezvén a hajdani együtt töltött időkre, fogd pártunkat, állj érettünk bosszút!

Felgerjedd a harag a taoista elméjében ennek hallatára.

– Adta arcátlan, pimasz barátja! – kiáltotta. – Micsoda gyalázatosság! Nyugodjatok csak meg, majd én elintézem őket!

– Ha nekik mész, bátyánk – biztatták hálásan a démonleányok –, segítünk ám mi is neked a viadalban!

– Nem lesz szükség viaskodásra – legyintett a taoista magabízón. – Gyertek csak velem! – azzal a démonleányzókkal a nyomában bement az egyik szobába, ott elévette a létrát, s felmászva a mestergerendához, levett onnét egy kis börládikát. Kis rézrakattal volt a ládika lezárva. A taoista elévett a köntöse ujjából egy sárga keszkenőt, annak az egyik bojtjára egy kulcs volt kötve. Kinyitotta vele a ládikát, s elévett belőle egy zacskó valamiféle szert. Olyan szer volt az, hogy ezerfontnyit szedtek össze vadon erdőn madarak piszkából, százféle madártól, rézüstben azt hevítették, összefőzték, sűrítették, míg annyira összetöppedt, hogy már csak egy kanálnyi lett ezer font súlyából! De még azt is tovább főzték, gyilkos méreggé edzették. Három szemerré lett főzve, s aki csak porszemnyit lenyelt belőle, nem menekült a haláltól!

– Húgocskáim – mondotta a taoista –, halandó ember csak egy mákszemnyit nyeljen le ebből a szerből, szörnyethal menten, de még isteneknek, halhatatlanoknak is elég belőle hárommnyi, s végük van! Mivel pedig ez a barát igen szent ember ám – nevetett gonoszul –, adjunk neki is annyit! Hozzátok csak ide a mérleget!

Szaladtak a démonleányok a mérleggel, s a taoista gondosan kiméricskelt a szörnyű szerből négy porciót, aztán fogott tizenkét veres jujuba-gyümölcsöt, a héjukat könnyedén megkarcolgatta, ráhintette mindenikre a mérget, s elosztotta a gyümölcsöket négy teáscsésze aljába. Saját magának is odakészített még két fekete jujubát, s az egészet rárakta egy tálcára. Aztán a démonleányzókhöz fordult:

– Várjatok velem, húgocskáim – mondotta nekik –, amíg megkérdezem, hogy ő-e az. Ha nem Kína országából jött, akkor békén hagyjuk, de ha ő a kínai barát, akkor kiszólok majd, hogy hozzanak még teát, s akkor ezt küldjétek be a növendékemmel. Megeszik és meghalnak tőle menten, bosszút állok értetek I

Hszüan-cang s tanítványai a klostromban sétálgattak, gyönyörködtek az épületben s a táj szépségében, amikor a taoista visszatért közéjük. Ruhát váltott közben, s nagy nyájaskodással invitálta vendégeit vissza az asztalhoz.

– Ne haragudj, szentatyám – fordult bocsánatkérően Hszüan-canghoz –, de meghagytam közben, hogy készítsenek nektek egy kis bojtös eledelt, répát, zöldséget, azért késlekedtem ennyi ideig.

Szabadkozott Hszüan-cang, hogy így meg úgy, üres kézzel állított be, s máris lakomával fogadják, de a taoista nevetve vágott vissza:

– Világtól elvonult személyek vagyunk mind a ketten, itt se kapsz különbet, mint odahaza a kolostorodban! Ha szabad kérdeznem különben, tisztelendő atyám – fordított egyet ravaszul a beszéden –, merre van a kolostorod, s mi utad van erre?

– Kelet földjéről jöttünk – vallotta meg gyanútlanul Hszüan-cang –, Kína császára küldött engem a nyugati mennyországba, a Mennydörgő Hang Kolostorába szent könyvekért. S ami szentélyt, templomot, klastromot útközben előtalálok, oda mind betérek imádkozni.

– Nem is tudtam, hogy ilyen valóságos nagyereyű buddha vagy, szentatyám – udvariaskodott a házigazda –, bocsásd meg vétkeket, hogy nem siettem elibéd illő fogadásodra – azzal odakiáltott a növendékeknek:

– Hamar, hozzatok még teát, aztán készítsétek az estebédet! Kisiettek a növendékek, s odakint persze a démonleányzók menten a markukba nyomták a tálcát a csészékkel s mérgezett gyümölcsökkel. A taoista két kézre fogva nyújtotta át az első csészét Hszüan-cangnak a három veres jujuba-gyümölcssel, aztán, mert természeténél fogva Nyolctilalmast vélte a legfőbb tanítványnak, neki adta a másodikat, Homoki Barátnak a harmadikat. Szun Vu-kungot hitványka természetéről a legfiatalabbnak ítélte, neki adta az utolsót.

Szun Vu-kung azonban éles szemével menten észrevette, hogy nekik veres jujubát adott a házigazda, magának meg két feketét tartott meg. Felébredt benne a gyanú, s odaszólt neki:

– Cseréljünk csészét, tudós uram!

– Az igazat megvallva – heherészett zavartan a taoista –, meglehetősen szegényesen élek én itt a hegyek között, se teám, se gyümölcsöm. Ezt a jujubát is magam szedtem az erdőben, veresből már csak tizenkettő akadt, épp négy személyre való, de mert magam sem akartam anélkül maradni, hát merő tiszteletből két ilyen hitványkát kértem magamnak is.

– Ugyan mit beszélsz? – vontá össze a majom a szemöldökét. – Otthon nem él senki szegényen, de szegény utas felfordul éhen! Mi vagyunk aztán a szegények, úton járó szerzetesek! Cseréld el velem a tányérod!

– Szun Vu-kung! – szólt közbe Hszüan-cang. – Halhatatlan házigazdánk csupa merő vendég-szeretetből adta nekünk, amit adott, mit akarsz te itten cserélgetni?

Nem tehetett mást a majom, nem erőltette tovább, de azért csak bal kezében tartogatta csészéjét, jobbával befedte, s várta, mi történik.

A disznó éhes is volt, szomjas is, meg aztán nagybélű is, egyszeriben felfalta a három gyümölcsöt. Megette Hszüan-cang is, Homoki Barát is. Egy szempillantás sem telt belé, s Nyolctilalmasnak elváltozott az arca, a víziszörnynek csorgott a könny a szeméből, a szentatyának nyál csordult szájából, mindhárman elvágódtak ültő helyükben, lezuhantak a földre.

Szun Vu-kung tehetetlen dühében a taoista arcába vágta csészéjét. Az karját kapta maga elé, s a csésze a földre esett, ízzé-porrá törve.

– Te paraszt! – gyúlt haragra a házigazda. – Miért törted össze a csészémet?

– Hitvány barom! – szitkozódott Szun Vu-kung. – Nézd ezt a három embert – mutatott élettelen társaira –, aztán beszélj! Nem vétettek neked semmit, miért mérgezted meg őket?

– Te falusi jószág! – nevetett gúnyosan a taoista. – Hát nem tudod, hogy magatok hoztátok fejetekre a bajt? Nem jártatok-e a Selyemfonadék Barlangnál? Hát nem fürdőztetek a Szennytől Tisztító Tónál?

– A hét démonleány! – kiáltotta a majom bőszen haraggal. – Velük vagy szövetségben, ha ezt mondtad, s te is bizonyára szörnyeteg démon lehetsz! Kóstold meg hát a fütykösöm! – azzal már rántotta is ki füléből bűvös fegyverét, megrázintotta, hogy rizsescsésze vastagságúvá nőtt, s lesújtott vele ellenfelére. Az félreugrott a csapás elől, kardot húzott elő valahonnét, s viadalra keltek.

A viaskodás zajára azonban előjött a hét démonleány.

– Ne fáraszd magad, bátyánk – kiáltották oda a taoistának –, majd elfogjuk mi őt!

Szun Vu-kung veszett dühvel rontott nekik, a fehérszemélyek azonban csak megnyitották köntösük elejét, úgyhogy kivillant a hófehér hasuk, s elkezdtek bűbajos mesterkedésüket: a köldökük közepéből elkezdtek előburjánzani a fehér szálak, kezdtek körülfogni a majmot mindenfelől.

Látta a majom, hogy ennek a fele se tréfa, hamar elmondta bűvös ígét, s egyetlen hatalmas felhőbukfencsel fent termett az ég magasában. Visszafojtott dühvel nézte fentről, hogy lepi be a fehér, ragadós, kötélvastag fonadék a Sárga Virágok Klastromát mindenfelől, hogy borít el mindent, úgyhogy a végén semmi sem látszott, csak a fehér, nedves csillogás.

– Szörnyű! – mormogta elképedve. – Még jókor megmenekedtem! Nem csuda, ha Nyolctilalmast is úgy megnyomorgatták vele! De most mit csináljak? – fogta el az elkeseredés. – Mesterem, öcsém megmérgezve hevernek odabent, s azt se tudom, hogy fogjak a megmentésükhöz! Nincs mit tenni, megkérdem a földistenkét, hogy ugyan kifélék, mifélék ezek a szörnyek?

Alábocsátkozott hát Szun Vu-kung a felhők tetejéből, elkezdte mormogni a szent Om szótagot, idézve vele a földistenkét. Jött is az hamar nagy reszketve, térdre borult előtte.

– Nagy Szent – mondotta panaszosan –, eridj megmenteni mesteredet, miért engem rángatsz?

– Megmentettem én már egyszer a mestert – sóhajtotta Szun Vu-kung –, de az imént innét nem messzire előtaláltuk a Sárga Virágok Klastromát, a mesterrel bementünk, hát a klastrom gazdája nem megmérgezte atyámat és testvéreimet? Áldott szerencsémre én nem ettem a méregből, elékaptam a fütykösöm, hát előjött a Selyemfonadék Barlangbeli hét démonleány, elkezdtek a fonalaikat eregetni, még szerencsémre megszöktem előlük! Gondolom, hogy ha már te vagy itt az isten, biztosan tudod, kifélék ezek, honnét jöttek! Mondj el nekem mindent szaporán, igazán – emelte fenyegetően a fütykösöt –, különben elverlek!

– Tíz éve sincs, hogy ezek a démonleányok idevetődtek – vallotta a földistenke, fejét sűrűn földhöz verve mély hódolattal. – Három esztendeje, mikor számba vettem a környéket, akkor láttam őket igaz alakjukban. Hét pókdémon ez, pókfonál az is, amit eregetnek.

– No, akkor semmiség a dolog! – vidámodott meg Szun Vu-kung, kegyelmesen elbocsájtotta a földistenkét, maga meg ment vissza a klastrom elé. Ott megállott, kirántotta a farkából hetven szőre szálát, s mindegyikből egy kis Szun Vu-kungot varázsolt, aztán fogta bűvös fütykösét, hetven darabba varázsolta azt is, s mindegyiknek a markába nyomott egyet. Végezetül fogta a maga fütykösét, s jeladasképpen elkezdte rá feltekerni a legközelebb eső pókfonalat. A hetven kis Szun Vu-kung nyomban követte a példát, elkezdtek a maguk fütykösére tekerni a fonalakat tízesével. Mikor már vagy jó tízfontnyit feltekert a fütykösére mindenik, elébukkantak a fonalak végén a pókok. Akkorák voltak, akár egy szelelő kosár, kapálóztak a lábukkal, a fejüket behúzták, kegyelemért könyörögtek, de a hetven kis Szun Vu-kung keményen megragadta őket.

– Ne bántsátok őket – rendelkezett Szun Vu-kung. – Adják vissza csak mesteremet, öcsémeket! – rivallt a pókokra.

– Tudós bátyánk! – kiáltozták a pókdémonok kétségbeesetten rimánkodva. – Mentsd meg életünket, add ki neki a kínai barátot!

Előjött nagy sietve a lármára a gonosz taoista, de bizony csak azt mondta:

– Húgocskáim, én bizony megeszem ám a kínai barátot, titeket meg nem menthetlek!

– Hát ha nem adod – kiáltotta nagy haraggal a majom –, akkor lásd, mi lesz a húgocskáidból! – azzal megrántotta fütykösét, hogy az megint egy darabba állt össze, két kézre kapta, s egykettőre miszlikbe verte mind a hét pókdémont. Aztán megrázintotta a farkát is egyszer-kétszer, visszavonva reá minden szőre szálát, s fütykösét megpörgetve ádázul nekirontott a taoistának.

A taoista, látván hűgai vesztét, szintén kapta kardját, s elkeseredetten viadalra ment vele.

Összecsaptak már ötvenszer-hatvanszor, s lassan zsibbadni kezdett már a taoista keze, gyengültek inai, érezte, hogy nem állja tovább a harcot. Hamar visszaugrott hát, s megoldva övét, elkezdte magáról lerángatni a köntösét.

– Fiacskám! – nevetett gúnyosan Szun Vu-kung. – Ha verekedni nem bírsz velem, csupaszon mégúgy se fogsz! – De bizony a taoista, amint ledobta magáról a ruháit, egyszerre felemelte a két karját, élesen felüvöltött, s csudák csudája, ezer szem villogott elő a két oldaláról, s mind az ezerből aransugár lövellt elő! Körbefogták az aransugarak a majmot, valóságos boltozatot vontak köréje. Próbált nekimenni a szörnydémonnak, de nem bírt áthatolni a sugarakon; hátrált volna, de már nem engedték; úgy érezte magát, akár ha egy cseberben forgolódna. Égették, pörkölték a sugarak kegyetlenül, megpróbált hát egy hatalmas ugrással fölébük kerekedni, de csak az lett belőle, hogy kegyetlen sebet szerzett a feje búbjára, s elvágódott, akár a letarolt hagymaszár.

„Szörnyűség! – nyöszörögte, a fejét tapogatva. – Már a híres kemény fejem se segít rajtam, pedig hajdanában vághatták karddal, szekercével, nem bírtak sebet ejteni rajtai. Hogy hatolhatott át ez az átkozott aransugár bőrömon, húsomon? Még kelevényt szerzek tőle, s ha be is heged a helye, tán merevgörcsbe is esem! – Nem bírta már a sugarak perzselő melegét, kétségbeesetten erőltette az agyát, hogy kiutat találjon: – Előre nem mehetek – állapította meg csüggedten –, hátra se, balra, jobbra sincs út, felfelé se... Mit tegyek? Lefelé menekülök, az anyját!” – határozta el magát végső szorultságában, azzal összeszedte minden bűvös tudományát, varázsigt mormolt, s egyszeriben földet ásó pikkelyes hangyásszá változott. Négy karmos mancsával, hegyes orrával sebesen befúrta magát a földbe, kapart, ásott lélekszakadva.

Jó húsz mérföldre ásta magát Szun Vu-kung pikkelyes hangyász képében, amíg ki merte dugni az orrát a föld alól. Szerencséjére az aransugarak nem értek el csak valami tíz mérföldre. Ott aztán a felszínre bukkanva visszaváltozott igazi alakjára. Sajgott minden tagja, minden ereje elhagyta a rettenetes erőfeszítéstől, keserves sírásra is fakadt, siratta mesterét, társait.

Jó darabig lihegett, sírdogált magában, amikor valahonnét a hegy mögül zokogás hangja ütötte meg a fülét. Körülnézett, hát egy asszonyszemély közelgett talpig gyászban, áldozati ételekkel, szellempénzzel, nagy zokogás közepette.

– Rálel a bánat a bánatra – állapította meg a majom csüggedten, de aztán felkelt benne a kíváncsiság.

„Ugyan miért sír ez az asszonyság? – mondotta magában. – Megyek, megkérdezem.” – Azzal, mihelyt közelebb ért, meg is szólította.

Elmondotta az asszony keserves könnyhullatással, hogy férjeurát gyászolja, ki bambuszrudakat vásárolt volt a Sárga Virágok Klostromától, de összevesztek az áron, s a klostrombeliek méreggel előlték. Kicsordult a könny Szun Vu-kung szeméből is a szomorú história hallatára, de az asszonyság, azt hívén, hogy őt gúnyolja, nagy haraggal rátámadt. Elmondotta ekkor a majom a maga bánatát, hogy veszett oda mestere, két társa, s hogy még bosszút sem tud állani értük.

Ennek hallatára letette az asszony a holmiját, s illendően meghajolt Szun Vu-kung előtt.

– Bocsáss meg nekem – követte meg kedves szóval –, nem tudtam, hogy te is bajban vagy, s mekkorában! Szavaidból értvén úgy látom, nem ismered azt a taoistát. Úgy híják, hogy Százszemű Démon vagy Sokszemű Szörny. Erős bűvös hatalommal, nagy művészettel bírhatasz – állapította meg elismerően –, ha olyan sokáig harcoltál velem, s meg tudtál menekedni az aransugaraktól! Most már persze hozzá nem férközhetsz, de mondok én neked egy szent bölcseset, aki meg tudja rontani a sugarak erejét, el tudja fogni a szörnyet.

– Mondd meg gyorsan, ó, kegyes bodhiszattva! – kiáltotta izgatottan Szun Vu-kung. – Elme-gyek én hozzá, megmentem mesteremet, de bosszút állok férjeduradért is! – Megmondhatom – felelt rá az asszony csüggedten –, el is mehetsz, le is győzhetitek a taoistát, de ezzel csak bosszút állhatsz, többet el nem érhetsz, mesteredet, társaidat már meg nem mentheted.

– Hogyhogy nem menthetem meg? – kérdezte Szun Vu-kung megütközve.

– Olyan gyilkos erejű az a méreg – magyarázta az asszonyság –, hogy három nap alatt még a csontokat is elbomlasztja. Attól tartok, későn érnetek vissza, nem tudátok már őket életre kelteni.

Szun Vu-kung megkönnyebbülten vigyorgott.

– Tudok én menni – mondta fensőbbéségesen. – Akármilyen messzi lehet az útja, megjárom én fél nap alatt!

– No, ha tudsz menni – mondta az asszonyság –, figyelmezz ide: az a hely ezer mérföldnyire van innét. Ott találsz egy hegyet, a Bíborfelhők Hegyét, azon van egy barlang, az Ezer Virág Barlangja, abban lakik egy szent bölcs, neve szerint Pralamba asszonyság, ő le tudja győzni ezt a démont.

– Merre van az a hegy? – kérdezte a majom. – Merre induljak?

– Csak egyenest délnek – mutatta az asszony a kezével.

Arra fordult Szun Vu-kung, de mire visszafordította a fejét, eltűnt az asszonyság, nem volt sehol. Menten leborult a földre a majom, úgy fohászkodott:

– Melyik bodhiszattva tisztelt meg? – kiáltotta. – Bocsásd meg, istenség, hogy dőreségemben fel nem ismertelek! Mondd meg neved, hogy megköszönhessem jószágodat!

– Én vagyok az, ó, Nagy Szent! – hallatszott egyszerre a levegőéből. Feltekintett Szun Vu-kung, s lám, a Fekete Hegy Nagyasszonya lebegett ott az űrben. – A Sárkányvirágok Ünnepe* voltam éppen hazatérőben – mondotta jószágosan –, amikor megláttam, hogy mestered bajba került, azért öltöttem magamra annak az asszonynak a képét, hogy megsegítsek. Menj gyorsan, hozz segítséget – sürgette Szun Vu-kungot –, de meg ne mondd, hogy én küldtelek, mert az a szent igen haragvó természet ám!

Köszönte Szun Vu-kung a segítséget nagy háládatossággal, aztán felhőre kerekedett. Hamarosan meg is érkezett a Bíborfelhők Hegyéhez. Leereszkedett a felhők tetejéből, s elindult, hogy megkeresse a barlangot. Csudálatos szép volt a táj, amerre ment: hol zöldellő fenyők, hol lombos ciprusok, zizegő füzek borították a hegyet, alattuk orchidea ontotta illatát, jó szagú füvek virítottak. Hamarosan rálelt az Ezer Virág Barlangjára. Csend volt a barlang körül, nem hallatszott se kakasszó, se kutyaugatás.

„Tán nincs is itthon a szent?” – gondolta magában Szun Vu-kung csalódottan, de azért belépett a nyitott ajtón. Végtelen nagy volt a barlang. Jó néhány mérföldet ment benne a majom, amikor egy taoista apácát pillantott meg. Ott ült egy lócán, tarka selyemkendő volt a fejében, aranyszín kaftán a testén, a lábán hegyes orrú főnixcipellő. Vénséges vén volt az arca, de mély bölcsesség honolt rajta.

– Üdvöz légy, Pralamba bodhiszattva! – kiáltotta Szun Vu-kung, nagy örömmel feléje rohanva. A szent asszony lekászálódott a lócáról, s összetéve kezét, viszonzta az üdvözlést:

– Köszöntelek, Nagy Szent! – mondotta nyájasan. Friss volt a hangja, akár a fecskée tavasszal. – Honnét kerültél ide?

– Honnét ismersz te engem? – hökkent meg Szun Vu-kung.

A bodhiszattva elmosolyodott:

– Amikor felháborgattad a mennyek palotáját – mondotta –, híre járt mindenfelé, ki vagy, milyen vagy, ki ne ismerne téged?

– Hát igen – nevette el magát a majom is –, a jó hír ajtón túl se jut, a rossz ezer mérföldet befut! De talán nem tudod – tette hozzá dicsekedve –, hogy én azóta megtértem ám Buddha

* *A Sárkányvirágok Ünnepe* – a negyedik hónap nyolcadika, Maitreja, az eljövendő buddha ünnepe.

hitére!

– Mikor tértél meg? – kérdezte érdeklődve a szent asszony. – No, hát ez igazán örvendetes!

Elmondotta erre Szun Vu-kung megtérése történetét, hosszú útjának viszontagságait, s hogy most micsoda szörnyű bajban hagyta mesterét s társait.

– Hallottam, ó, bodhizattva – borult le végül –, hogy meg tudod semmisíteni azokat az aransugarakat, azért jöttem hát hozzád, hogy segítséged kérjem.

– Ki mondta ezt neked? – kérdezte gyanakodva a bodhizattva. – Több mint háromszáz éve már, hogy hazajövés az Ullambhana Ünnepről, ki se léptem az ajtón, elrejtőzködtem, tán még a nevem is elfeledték, honnét tudtad te meg?

– Nagy tekerő vagyok én, sokfelé megfordulok – felelte Szun Vu-kung könnyedén –, valahogy eszembe jutottál, nem is tudom, honnan.

– Nem baj – legyintett kegyesen a szent asszony. – Nem szívesen megyek – állt föl –, de te hiába mész vissza egymagadban. A szent könyvek elhozatala jótéteményének nem szabad megghiúsulnia, elmegyek hát veled.

– Köszönöm, ó, bodhizattva, hogy bár faragatlanságomban rád rontottam s illetlenül zaklatlak, teljesítéd kérésemet – hajlongott hálásan a majom. – De mondjad – kíváncsiskodott –, micsoda fegyvert hozol magaddal?

– Van nálam egy varrótű – mondta Pralamba közönyösen –, az végez a fickóval.

Szun Vu-kung bosszúsán elfintorította az arcát.

– Ha tudtam volna – jegyezte meg kelletlenül –, nem fárasztalak, ó, bodhizattva! Ha varrótű kell hozzá, magam is tudok szerezni akár egy teherre valót!

A szent asszony finoman elmosolyodott.

– A te varrótűid – mondotta végül – ha nem acélból, hát vasból, rézből volnának, azok nem jók erre. Az én szerszámom sem egyik, sem másik, sem harmadik, hanem a fiacskám kovácsolta napsugarakból.

– Kicsoda a te tiszteletreméltó fiad? – kérdezte a majom meghökkenve.

– A Nap Kakasa Csillag – felelte a bodhizattva. Visszahőkölt Szun Vu-kung ijedten, nem mert kérdezni többet. Hamarosan megérkeztek a Sárga Virágok Klastromához.

– Látod, bodhizattva – mutatta Szun Vu-kung –, onnét jönnek az aransugarak.

Pralamba a ruhája gallérjához nyúlt, s kihúzott onnét egy hímzötűt. Vékony volt, akár a szemöldök szála, lehetett vagy öt-hat vonalnyi hosszú. A szent asszony az ujja közé fogta, s elhajította messzire a levegőbe. Kisvártatva zúgás moraja hallatszott, s kihunytak az aransugarak.

– Csodálatos, ó, bodhizattva, csodálatos! – ugrált, táncolt a majom örömeiben. – Most gyerünk, keressük meg a tűt!

– Itt van már a kezemben – nyitotta szét mosolyogva a tenyerét Pralamba.

Szun Vu-kung nagy sietve leugrott a felhők tetejéből, sietett be a klastromba, hát ott volt a taoista lehunyt szemekkel, mozdulatlanul.

– Megvakultál, hitvány szörnyeteg? – rontott neki a majom fenekedve, s előrántotta a fütykösét, de a bodhizattva megfogta a kezét:

– Ne bánts, Szun Vu-kung – mondta csendesen. – Menjünk inkább, nézzük meg, mi van mestereddél. Ott feküdtek mindhárman élettelenül, szájukból csorgott a nyál. Szun Vu-kung jajongva borult mesterére.

– Ne bánkódj, Nagy Szent – bátorította a bodhizattva. – Ha már eljöttem, betetézem jótéte-

ményemet. Nesze ez a három szem feltámasztószer, add be nekik. A majom hálás szavakkal rebegett köszönetet, aztán a három ragyogó veres labdacsoot beerőszakolta a földön fekvők szájába. Ahogy a csodás szer lehatolt belsejükbe, egyszeriben kihajtotta belőlük a mérget, s menten életre keltek.

– Azt hittem, meghalok – tápázkodott fel Nyolctilalmas.

– Jól elkábultunk! – jegyezte meg Hszüan-cang is, Homoki Barát is.

– Méreg volt a teátokban – magyarázta a majom sebesen –, Pralamba bodhiszattvának köszönhetitek, hogy megmentette az életetek!

A mester és tanítványai leborulva hálálkodtak a szent asszonynak, aztán Nyolctilalmas megkérdezte:

– Hol az a taoista? – mondta fenekedve. – Hadd fogom vallatóra, hogy miért akart elemészteni minket?

– Ott áll kint a csarnok előtt – intett arra Szun Vu-kung a kezével –, vakon, bénán – s elmondotta mi történt, hogy történt. A disznó nagy haragra gerjedt, s már fogta is gereblyéjét, hogy nekiessen a legyőzött gonosznak, de Pralamba asszony megállította:

– Szűnjék haragod, ó, Mennyei Folyó Marsallja – csitította. – A Nagy Szent tudja, milyen egyedül élek, elviszem magammal házőrzőnek.

– De legalább mutasd meg őt igaz valójában – kérlelte Szun Vu-kung –, hadd lássuk, kicsoda, micsoda.

– Az semmiség – legyintett a bodhiszattva, s rámutatott a taoistára. Az elvágódott a földön, s egyszerre hét láb hosszú óriás százlábúvá változott. Pralamba a kisujjára akasztotta, aztán csodafelhőjére kerekedett s szállt vissza otthonába, az Ezer Virág Barlangjába.

– Ez aztán a helyre asszony! – lelkesedett Nyolctilalmas. – Hogy bírta le ezt a szörnyet?

Elmondotta Szun Vu-kung, aztán hozzátette:

– Úgy vélem, ha a fia a Nap Kakasa Csillag, akkor ő biztosan tyúk! A tyúkok bírnak el leginkább a százlábúakkal, azért tudta ő is legyőzni.

A hetvennegyedik fejezet, amelyben

Csang-keng a démonok rettentő erejét hírül adja,

Szun Vu-kung is bűvös tudományát megmutatja

Szétverte Hszüan-cang mester s tanítványai a vágyak hálóját, megmenekedtek a kékjék börtönéből, s mentek tovább nyugatnak. Nem sok idő múlva véget is ért a nyár, elkezdődött az ős. Hűvös szelek fújdogáltak, szapora eső verte el a maradék melegséget, fázósan reszkettek a falevelek. Ahogy mentek, egyszer csak egy óriási hegy bukkant fel előttük. Akkora volt az a hegy, hogy csúcsa szinte a kék égboltba fűrődött, majd a csillagokat súrolta.

– Nézd csak, mekkora hegy! – kiáltott oda ijedten a mester a majomnak. – Vajon van-e rajta út?

– Mit nem mondasz, mesterem? – nevetett Szun Vu-kung. – Akármilyen magas egy hegy,

lelni rajta utat, akármilyen mély egy folyó, a ladik átúsztat! Miért ne lehetne átkelni rajta? Gyerünk csak tovább szépen előre!

Megnyugodott a mester, el is mosolyodott a bohókás szóra, megcsapkodta lovát, s nekivágtak a hegyoldalnak. Alig mentek pár mérföldet, megláttak egy öregembert. Ott állt lobogó, ezüstfehér hajával, olvasóval a nyakában, sárkányfejes bottal a kezében előttük fent, messze egy tetőn, s hangosan kiáltotta

– Hej, nyugatnak igyekvő szentatya, állítsd csak meg kicsit nemes paripádat, fogjad csak szorosra ékköves kantárát! Nagy csapat démon van ám ezen a helyen, elpusztítanak, felfalnak minden halandó embert, nem juthatsz itt tovább!

Megdöbbsent a mester ennek hallatára, elváltozott színében. Vagy a lova lába nem állott biztosan, vagy ő maga nem ült jól meg a nyeregben, elég az hozzá, hogy nagy puffanással le is esett a paripáról. Úgy meg volt rettenve, hogy még csak meg se mozdult, csak lihegett a fű között, kapkodta a levegőt.

– Ne félj, ne félj! Itt vagyok! – sietett oda hozzá Szun Vu-kung.

– Hallottad, mit mondott? – tápázkodott fel aggódalmasan Hszüan-cang. Melyikötök menne oda hozzá megkérdeni, ha ugyan igaz-e, amit kiabált?

– Ül csak meg itt – csitította a majom –, mindjárt odamegyek hozzá.

– De neked olyan csúf az ábrázatod – aggályoskodott a szentatya –, meg a beszéded is olyan goromba, faragatlan, hogy ha nekirontasz, nem szeded ki belőle az igazságot, hiába is faggatod!

Szun Vu-kung elvigyorogta magát:

– No, akkor valami daliásabb formára változom – mondotta nevetve –, úgy kérdelem meg – azzal varázsigt mormolt, bővölést csinált a kezével, megrázta magát, s nyalka kis szerzetessé változott csillogó szemekkel, sudár szemöldökkel, kerekded fejjel, szabályos szép arccal. A járása is kecses lett, előkelő, a szava választékos, finom.

– Jóra változtam, mesterem? – kérdezte nevetve, aztán nekivágott a hegyoldalnak. Mikor odaért az öreghez, meghajolt előtte:

– Köszöntelek, öregapó! – üdvözölte udvariasan.

Az öreg viszonzta az üdvözlést, aztán kedvtelve megsimogatta a gyerkőc szerzetes feje búbját, úgy kérdezte tőle:

– Honnét kerülsz ide, papocska?

– Kelet földjéről jöttünk, Kína országából – válaszolta Szun Vu-kung illedelmesen. – Egyenest a nyugati mennyországba tartunk Buddha imádására s a szent könyvekért. Ideérkezvén meghallottuk, öregapó, beszéded a démonokról, s igen megrettent ám a mesterem, elküldött hát hozzád, hogy megtudakoljam, micsodás démonok volnának ezek, hogy utunkat mernék állni? Mondd el nekem apróra, öregapó, amit tudsz, majd aztán én agyonverem, elzavarom őket!

Nevetett csak az öreg erre:

– Fiatalka vagy te még, kis szerzetes – mondta aztán –, azt se tudod még, mi a jó, mi a rossz, nem is tudod, mit beszélsz! Ezeknek a démonoknak nagy ám a hatalma, rettentő az ereje, hogy mondatsz olyat, hogy agyonvered, elzavarod őket?

– Úgy beszélsz, mintha oltalmaznád őket – biggyesztette el gúnyosan Szun Vu-kung a száját –, biztosan rokonságban, komaságban vagy velük, vagy szomszédságban, barátságban, különben minek tódítanád az erejüket, hatalmukat, s minek nem mondod meg őszinte szívvel, kifélék-mifélék?

– Jól tudod a beszédet forgatni, papocskám! – biccentgetett erre mosolyogva az apó. – Mesterreddel jártodban-keltesben biztosan beletanultál valami bűbájos mesterségbe, vagy tán kísértetet

is tudsz üzni, gonosz szellemet lebéklyózni? Ekkora hatalmú démonnal bizony nem találkoztl te még sehol!

– Mekkoraival? – érdeklődött ártatlan képpel a majom.

– Ha ezek a démonok levelet küldenek a Keselyűhegyre, mind az ötszáz arhat siet a levélhozó elébe – magyarázta komolyan az öreg. – Ha a mennyek palotájába jön tőlük izenet, a huszonnyolc csillagkép áll parancsolatjukra! Barátjuk a négy tenger sárkányai, állandó vendégük a nyolc barlang halhatatlanjai, testvériségben vannak az alvilág tíz királyával, cimborák az összes földistenekkel, városistenekkel! Nem bírta magát tartóztatni Szun Vu-kung ezek hallatára, ki-robbant belőle a nevetés.

– Ne is mondd! Ne is mondd! – ragadta meg az öreget. – Mondhatom, nagy dolog, hogy ezek a démonok az én öcsköseimmel cimborálnak! Hiszen ha ezek megtudják, hogy én jövök, még az éjjel szedik a sátorfájukat, s odébbállnak innét!

– Badarságokat beszélsz, te barátocska! – hökkent meg az apó. – Nem vagy eszednél! Kik a te öcsköseid, melyik isten?

– Megmondom én neked – vigyorgott Szun Vu-kung. – Aoláj országból, a Virág-gyümölcs Hegyről, a Vízfüggöny Barlangból származom én, a nevem Szun Vu-kung! Démon voltam én is annak idején, sok nagy gonoszságot vittem véghez! Egyszer, mikor összejöttem a többi démonnal és sokat ittunk, elszenderedtem a bortól, s álomban megfogott két ember, vittek le az alvilágba. Megharagudtam én akkor nagyon, kaptam az aranygombos fütykösömet s agyonvertem őket, és úgy megrettent tőlem az egész alvilág, hogy majd felfordult királyainak a palotája! Úgy kértek engem akkor reszketve az alvilág királyai, hogy ismerjem el őket öcsémnek, csak ne bántsam őket!

– Ó, Amitábha! – emelte égnek a szemét az apó felháborodásában. – Akkorákat lódít ez a barátocska, hogy nagyobbat nem mondhat akkor se, ha felnő!

– Épp elég nagy vagyok én magamnak, tisztelt uraság – nyelvelt vissza a majom.

– Miért? – kérdezte bosszúsan az öreg. – Hát hány éves vagy?

– Találd ki! – vigyorgott Szun Vu-kung.

– Hát lehetsz vagy hét-nyolc éves – jelentette ki az apó határozottsággal.

– És még tízezerszer annyi! – hahotázott Szun Vu-kung. – Megmutatnám neked az igazi pofámat, de aztán meg ne haragudj!

– Hát hány képed van neked? – képedt el az öregapó.

– Van vagy hetvenkettő – vetette oda a majom hányavetin, azzal végigtörölte kezével a képét, s előtűnt az igazi ábrázata: villogó fogai, hegyes szája, veres ülepe; derekán a tigrisbőrrel, kezében az aranygombos fütykössel úgy állt ott a sziklán, akár egy mennykőisten. Elsápadt az öreg erre a látványra, a lába megroggyant s megállni se bírt már, elvágódott. Mikor feltá-pázkodott, akkor is remegett egész testében.

– Ne ijedj meg, tisztelt uraság – lépett oda hozzá Szun Vu-kung. – Csak a képem gonosz, jó ember vagyok én! Ne félj, csak mondd el nekem, micsoda démonok laknak erre, meghálálom neked! – de beszélhetett annak, az öreg a száját se tudta kinyitni, vagy tette magát, mintha siket volna, nem felelt többet egy szót sem.

Látta Szun Vu-kung, hogy nem megy már vele semmire, otthagyta hát, sietett vissza mesteréhez.

– Megjöttél? – sietett elébe izgatottan Hszüan-cang. – Mit tudtal meg?

Szun Vu-kung vigyorgott:

– Semmi az egész! – legyintett. – Vannak ugyan démonok, vannak errefelé, de az itteni népek

igen gyávák, túlságosan a szívükre veszik a dolgot, pedig nem lesz itt semmi baj, amíg itt vagyok én!

– De hát megkérdezted, hogy micsoda hegy ez – aggodalmaskodott Hszüan-cang –, hogy micsoda barlangok vannak rajta, mennyi démon, s hogy merre jutunk el a Mennydörgő Hang Kolostorához?

– Ne haragudj meg, mesterem – kottyant közbe Nyolctilalmas –, de mondanék egyet. Ha arról forog a szó, hogy átváltozásokat kell játszani, valamit itt-ott felesíteni, másokat megkeverni, negyed-ötödmagammal se érnék fel bátyámmal – bökött irigyen Szun Vu-kung felé. – De ha becsületes munkáról, alapos dologról van szó, belőle egy csapatra való sem érne fel velem!

Hszüan-cang bólintott:

– Igaz is! – hagyta helyben. – Te sokkal jobban végére jársz a dolognak!

– Ő, mit tudom én, de valahogy úgy van vele, hogy csak a fejem átjusson, a farkam már nem bánom, kérdezett csak egyet-kettőt, s máris nyargalt vissza! No de elmegyek én, s kifaggatom az öreget alaposan! – hengegett Nyolctilalmas.

– Aztán csak óvatosan! – kiáltott utána a szentatya, de a disznó már neki is vágott a hegynek.

– Köszöntelek, öregapám! – kiáltott rá harsányan az öregre. Az öreg épp akkor szedte össze magát annyira, hogy botjára támaszkodva odébbálljon, de amint meglátta Nyolctilalmast, újabb rémüldözéssel kiáltott fel:

– Kegyelmes atyám! Ugyan kegyetlen rossz lesz az álmom ma éjjel, hogy ennyi csúfsággal találkozom össze! Ocsmány volt a képe a másik barátnak is, de vagy harmadrészt mégis emberre formázott, ez meg a mozsártörő orrával, a legyezőnyi fülével, a vaspofájával, a szőrös nyakával már olyan, hogy egy csepp emberformája sincsen!

– Ej, te vénember! – nevetett a disznó. – Nem örvendsz te nekem, hanem még gáncsoskodol? Minek nézel te engemet? Csúfnak ugyan csúf volnék, de nézz csak egy darabig, mindjárt megszépülök!

Megbátorodott az öregapó, hogy emberi hangot hall, visszakérdezte hát, kivel volna dolga.

– Hát te honnét jöttél? – Én volnék a kínai barát második tanítványa – düllesztette ki mellét Nyolctilalmas –, papi nevemen Csu Vu-neng, azazhogy Nyolctilalmas! Aki az elébb kérdezett volt, a bátyám, Szun Vu-kung, de mesterünk megharagudott ám, hogy nem faggatott ki téged rendre, ezért elküldött engemet, hogy tisztelettel megkérdezzek: micsoda hegy ez itten, melyik a barlangja, abban micsoda démon lakozik, s merre viszen az út nyugatnak.

– Te ugye becsületes ember vagy? – nézett a szemébe az apó:

– Életemben nem mertem lódítani egy hajszálnyit se! – bizonykodott Nyolctilalmas.

– Látom – nyugodott meg az öregember –, te nem vagy olyan nagyokat mondó, felfuvalkodott, mint a másik volt.

– Nem vagyok, nem vagyok – erősítette a disznó.

– No, hát akkor – támaszkodott az öreg a botjára – ezt a hegyet úgy híják, hogy a nyolcszáz mérföldes Teveoroszlán Hegy, ezen van a Teveoroszlán Barlang, abban lakik három démon.

Nyolctilalmas megvetően köpött egyet:

– Micsoda aggályoskodó vagy te, öreg! – mondta megvetően. – Három démonért csapsz ekkor hühót?

– Te nem félsz? – kérdezte az öreg aggodalmasan.

– Megmondom én neked – felelt rá a disznó nagy önbizalommal –, ebből a háromból a bátyám a fütykösével agyonver egyet, én ezzel a gereblyémmel a másikat! Van aztán még egy

öcsénk, annak van egy démonverő botja, azzal az agyonveri a harmadikat, s a mesterünkkel átsétálunk ezen a hegyen! Mi van ebben nehézség?

Gúnyos mosolygással vágott vissza erre az öreg:

– Nem tudod te, barát, hol a mély s hol a sekély! — kiáltotta. — Ennek a három démonnak rettentő nagy ám a tudománya, hatalma! A kezük alatt van a déli hegyen ötezer démon, az északi hegyen is ötezer, a keleti útnál megint tízezer, a nyugati útnál azonképpen tízezer! Akkor cirkáló katonájuk is van négy-öt ezernyi, testőrözük tízezernyi, főzőlegényeiknek, favágóiknak se szeri, se száma, egyszóval vannak vagy negyvenhét-negyvennyolc ezeren. Aztán mindegyikének ott az övében a jelvénylapocskája, egytől egyig emberevő, próbált démon!

Szörnyű rettegés fogta el Nyolctilalmast ennek hallatára. Nyargalt vissza mesteréhez, de nem mondott neki se bűt, se bát, hanem letette a gereblyéjét, s azonmódon maga alá csinált.

– Mit guggolsz ott? – rivallt rá Szun Vu-kung. – Miért nem mondd el, mit tudtál meg?

– Becsináltam az ijedségtől! – rebegte a disznó. – De hagyjuk a beszédet – ugrott fel halálos rémületben –, fusson, meneküljön mindenki, amerre a szeme lát!

– No, te tökfilkó! – gúnyolódott Szun Vu-kung. – Mikor én kérdeztem, bizony meg nem rettentem, neked meg mindjárt elszállt minden bölcsességed?

– De hát mi történt? – sietett oda ijedten Hszüan-cang. Elmondotta Nyolctilalmas nagy hebegve, remegve, mit tudott meg. Elfogta a félsz a szentatyát is a rettentő hírre, égnek borzolódott minden szőre szála, úgy kérdezte elcsukló hangon legidősebb tanítványát:

– Hát most mi lesz, Szun Vu-kung?

– Nyugodj meg, mesterem! – legyintett mosolyogva a majom. – Semmiség az egész! Bizonyosan van errefelé egynéhány démon, csak éppen az itteniek olyan nyúlszívűek, hogy még maguk tódítják a hírüket, s magukat is rémisztetik vele. Ne félj semmit, itt vagyok én!

– Még mit nem mondasz, bátyám! – háborodott fel Nyolctilalmas. – Én nem úgy tettem ám, mint te! Kifaggattam apróra, becsületesen, nem a levegőbe beszélek! Az egész hegy nyüzsög a démonoktól, hogy jutnánk itt át?

– De nagy a pofád, oktondi! – vágott vissza Szun Vu-kung. – Ne rémítgess itt minket hiába! Tele lehet a hegy is, völgy is démonokkal, odavágok én a fütykösömmel, s fél éjszaka se kell hozzá, agyonverem mindet!

Nyolctilalmas azonban nem hagyta magát:

– Te szégyentelen! – támadt rá bátyjára. – De nagyokat mondasz! Hiszen számba venni azt a rengeteg démont is beletelne vagy hét-nyolc nap, hogy tudnád te őket egykettőre agyonverni?

– Mit gondolsz, hogy verném agyon? – nézett a majom a disznóra gúnyos érdeklődéssel.

– Hát ha elébb mindeniket földhöz vágád, megkötöznéd vagy akár lebűvölnéd, hogy meg se moccanhasson, akkor se menne olyan szaporán! – bizonykodott makacsul Nyolctilalmas.

Szun Vu-kung felnevetett:

– Nem kell ahhoz nekem sem egyik, sem másik! – jelentette ki nagy magabiztossággal. – Egyet rántanék csak a fütykösöm két gombján, s rákiáltanék, hogy „nőj”, megnőne egyszeriben négyszáz lábnyira; megrázintanám s elkiáltanám magam, hogy „vastagodj!”, s egyszerre nyolcvanlábnyi lenne a kerülete! Egy suhintás akkor a déli hegynek, ötezernek vége lenne, egy az északnak, megint ötezer egy csapásra, nyugatnak, keletnek, s kásává is vertem valamennyit!

– Akkor tán két óra alatt is végeznél velük, bátyám – mondta megjuhászodva a disznó.

Nevetve szólalt meg Homoki Barát:

– Mesterem – nyugtatta meg Hszüan-cangot –, mit félsz hát, ha bátyánknak ekkora ereje van?

Szállj fel paripádra, s induljunk tovább.

Elindultak, s lám, nem látták már az öregapót semerre.

– Biztosan démon volt – vélekedett Homoki Barát. – Ijesztgetni akart minket.

– No, mindjárt utánamegyek én – iramodott neki a majom, s máris fent volt a legközelebbi hegycsúcson. Nézelődött mindenfelé, de nyomát se látta, míg végül a levegőégben tarka felhő ragyogása ötlött a szemébe. Nyomban felhőre kerekedett, és nyomába szegődött a felhőnek, hát a vén Aranycsillag volt az.

– Li Csang-keng! – kiáltott rá bosszúsan, megragadva a ruháját. – Li Csang-keng! – szólongotta kisebbik nevén. – Te aztán jól megkevertél bennünket! Még ha igaz ábrázatodban mondtad volna, csak hagyj, de minek tetted magad erdei öregapónak? Hogy rémítgess minket?

– Ne vedd zokon, ó, Nagy Szent – üdvözölte nyájasan Szun Vu-kungot az öreg csillagisten –, hogy ilyen késedelmeskedve adtam hírt nektek! Valóban igen hatalmasak ezek a szörnyek, rettentő nagy az erejük, csak a te elváltozó művészetteddel, agyafűrt fortélyaiddal tudhattok átjutni! Ha félvállról veszitek őket, bizony nem juttok át!

– Hálásan köszönöm figyelmeztetésed – hajlongott a majom. – Hálásan köszönöm! Ha ilyen veszedelmes ez a hely, szóljál majd a felső világban a jáde Császárnak, küldené segítségemre a mennyei hadakat.

– Meglesz, meglesz! – nyugtatta meg Aranycsillag. – Csak szóval izenj, s legyen akár százezer mennyei had is, de nyomban itt terem majd.

Búcsút vett Szun Vu-kung az Aranycsillagtól, leugrott a földre felhők tetejéből, s elmondotta Hszüan-cangnak, mit tudott meg.

– Eridj utána gyorsan, tanítványom – tette össze kezét könyörögve a mester –, s tudd ki tőle, ha van-e itt más út, hogy arra fordulnánk.

– Nincs más út – felelte kurtán Szun Vu-kung.

Elszontyolodott Hszüan-cang erre a szóra, úgy elfogta újra a félelem, hogy el is pityeredett.

– Ne sírj! Ne sírj! – kiáltott rá legidősebb tanítványa. – Bizonyosan van tódítás is az Aranycsillag szavában, azért mondta úgy, hogy annál nagyobb elszánással vegyük a dolgot! No, szállj csak le lovadról, s ülj csak le!

– Már megint tanácskozunk? – kérdezte kelletlenül Nyolctilalmas.

– Nem lesz itt semmi tanácskozás – pattogott Szun Vu-kung –, hanem itt maradtok, te vigyázol a mesterre, Homoki Barát a lóra s a poggyászra, én meg elmegyek és kiszaglászom a démonokat, hogy hányan is vannak, aztán elkapom az egyiket, kifaggatom apróra, s megparancsolom neki, adjon nekem erős írást saját neve jegyével, hogy meghagyja minden rendű-rangú háza népének, zárkózzanak ám be a barlangjukba, ne állják utunkat, s akkor szépecskén megkérem mesterünket, hogy gyöngyen-csendben menjünk át a hegyen – fordította tréfára a dolgot –, mert ezt is meg tudja ám tenni Szun Vu-kung tudománya!

Süvítve szárnyalt a majom fel a levegőbe, egyenest a hegy legmagasabb csúcsára. Ott leereszkedett s elindult, hogy körülnézzen. Ment, indákba, folyondárokba kapaszkodva, de bizony nem látott semerre egy lelket sem. Már éppen szidni kezdte magában a vén Aranycsillagot, hogy minek rémítgette őket ilyen oktanul, amikor valahonnét a hegy mögül csengettyű csilingelése, csattogató csattogása ütötte meg a fülét. Valami közdémon közelgett, észak felől délnek haladva. Lehetett vagy tizenkét láb magas, parancshirdető zászló meredezett a válla felett, csengettyű lógott az övén. Csattogatót rázott a kezében, ahogy az úton ment.

„Futár, parancsot visz – villant át Szun Vu-kung agyán. – Hallgassuk csak ki, mond-e valamit?” Azzal azonmódon legyecskévé változott, s odaröppent a futár fővegére. Fülelt a

majom erősen, hát hallja ám, amint a démon mondogatja magában a parancsot:

– Meghagyatik a hegyekbéli fürkészőknek, hogy minden ember résen legyen, őrizkedjék Szun Vu-kungtól, merthogy az léggé tud ám változni!

Megrettent ám Szun Vu-kung szörnyen, hogy biztosan meglátta őt a démon, honnét tudná különben a nevét, meg hogy léggé tud változni? Pedig nem vett a jámbor észre semmit, csak a parancsot hadarta magában. A majom azonban mindenre elszántan már húzta volna elő a füttykösét, de egyszer csak meggondolta magát, hogy negyvenhétezer démonból eggyel nem sokra megy.

„Inkább kivallatom – döntötte el magában –, agyonütni sose késő! Tán megtudom, miben áll a három fő-fő démon tudománya!” Azzal felröppent egy fa tetejére, hagyta a demont elhaladni maga mellett, aztán megrázta magát, s egyszeriben szakasztott olyan közdémonná változott, mint a másik. Neki is parancsosztó zászló lett a vállán, csengettyű az övében, ő is csattogtatta keményen a csattogtatót, a ruhája is szakasztott egyazon volt vele, csak épp a termete volt magasabb vagy három-négy hüvelykkel.

– Hej, várjál már meg! – szaladt a másik után. Visszafordult a démon, s meglepődve kérdezte:

– Hová valósi vagy?

– Jóember – tette magát Szun Vu-kung nevetve –, nem ismered meg a saját fajtádat?

– Te nem miközülünk való vagy – állapította meg a démon tartózkodva.

– Már hogyan tartoznék közéték? – erősködött a majom. – Nézz csak meg jobban!

– Idegen a képed – rázta fejét a démon –, nem ismerlek.

– Érthető, hogy a képem idegen neked – magyarázkodott Szun Vu-kung, a főzőlegények közül vagyok, nemigen találkozhattunk.

– Olyan nincs! – rázta megint a fejét a démon gyanakodva. – A mi barlangunkban a főzőlegények között egyiknek sincs ilyen hegyes pofája.

– Nem is hegyes a pofám – tiltakozott Szun Vu-kung, hirtelen lesunyva a fejét, hogy az ábrázatát, ha lehet, laposabbra gyúrja. De a démon már igen gyanakodni kezdett:

– Az elébb még hegyes volt a képed – kérdezte ellenségesen –, hogy csináltad, hogy most már nem az? Gyanús fickó vagy te! Nem tartozol közénk, sose láttalak! Kemény a mi királyunk törvénye, a főzőlegények csak a maguk dolgában járhatnak, nem lehet az, hogy egyszer főzőlegény vagy, egyszer meg fürkésző!

– Nem tudsz te semmit! – járt Szun Vu-kung nyelve szélesebben, hogy a gyanút elhárítsa magáról. – Főzőlegény voltam én, de olyan jól raktam a tüzet, hogy előléptetett a nagy király, megtett fürkészőnek!

– Az lehet – egyezett bele a másik. – Itt a hegybéli fürkészők között negyvenen vannak egy szakaszban, tíz szakaszban négyszázan, más a kora mindeniknek, más a neve, ábrázata. De nagy királyunk, attól tartván, hogy a rend összezavarodik, s nem tud majd minket számba venni – tette hozzá újra feltámadó gyanakvással –, hát adott mindenikünknek egy jelvénylapot. Neked is van? – szögezte neki a kérdést a majomnak.

Ez baj volt, mert Szun Vu-kung csak arra változtatta el magát, amit a démonon látott. A jelvénylapot nem látta rajta sehol se, így hát neki se lett. De azért nem vallotta meg, hogy nincs neki, hanem nagy szájjal visszavágott:

– Már hogyan volna? Csak éppen egészen új, most kaptam! Mutasd csak a tiéd, hadd lássam! – tette hozzá hirtelen. Felült a démon a fortélynak, kioldotta ruhája elejét, s elévett egy aranyos lakklapocskát, amely zsinóron lógott a nyakában. „Minden démonok urától” – ezt írták a

hátlapjára, az előlapjára pedig azt, hogy „Fürkésző”.

– Tedd csak el – intett Szun Vu-kung kegyesen, minekutána jól szemügyre vette a jelvényt –, mindjárt megmutatom az enyémet is – azzal megállt, mintha a ruháját oldaná, s amint a démon továbbhaladt, kirántotta hirtelen egy szőre szálát a farka hegyéről, s egy szempillantás alatt jelvénylappá változtatta.

Még a zsinór is odatermett a nyakába, amin lógott. Pár lépéssel ezután utolérte a démont, s odadugta a jelvényt az orra alá.

– Mink mind csak fürkészők vagyunk – döbönt meg a démon –, te meg „Főfürkésző” vagy? – bökött a jelvény felírására. Szun Vu-kung szánakozva mosolygott:

– Te aztán végképp nem értesz semmit – jegyezte meg elnézően. – Meglátta a nagy király, milyen jól értek a tűzrakáshoz, sütéshez, főzéshez, hát megtett fürkészőnek, de még új jelvényt is adatott nekem, hogy főfürkésző legyek mind a negyvenetek felett!

– Parancsnok uram – vágta magát haptákba a démon ijedten –, ne haragudj! Ha ilyen frissen neveztek ki, igazán nem ismerhettelek meg, idegen az arcod! – és katonásan tisztelgett.

– Nem haragszom, nem haragszom – viszonzta Szun Vu-kung kegyesen a tiszteletadást –, de azt tudod, hogy jár nekem a bemutatkozási pénz! Minden ember guberáljon le öt ezüstöt!

– Várd meg, parancsnok uram – mondotta bocsánatkérően a démon –, amíg amott a hegynél összegyűjtöm a szakaszt, egyszeriben összeszedem tőlük.

– No, akkor én is veled megyek – kapott az alkalmon az álparancsnok, s elindult a démon nyomában.

Nem sok idő után az Ecsethegyhez értek. Hogy miért hitták Ecsethegynek? Azért, mert a tetején ötven-hatvan láb magasan olyan hegyesen nyúlt meg, akár az íróecset, ahogy kiáll a tartójából. Odaérkezvén, Szun Vu-kung felugrott egy szökéssel a tetejére, s elkiáltotta magát:

– Ide gyertek, fürkészők, valamennyien!

– Parancsodra, parancsnok uram! – hajlongtak a fürkészők, összegyülekezve a kőszikla tövében.

– Tudjátok-e, miért küldött engem hozzátok nagy királyunk? – kérdezte szigorúan Szun Vu-kung.

– Nem tudjuk – rázták a fejüket csodálkozva a démonok.

– Meg akarja enni a nagy király a kínai barátot – jelentette ki Szun Vu-kung –, csak fél annak a Szun Vu-kungnak a bűvös hatalmától, hogy mindenféle formába át tud változni! Attól tart, hogy netán még fürkészőnek változtatja el magát, aztán idesettenkedik szimatolni, ezért tett meg engem főfürkészőnek, hogy megvizsgáljalak benneteket, nincsen-e közöttetek, aki nem igazi!

– Mi mind igaziak vagyunk! – zúgták összevissza a démonok, de Szun Vu-kung keményen rájuk ripakodott:

– Hát ha mind igaziak vagytok – mondta ravaszul –, akkor ugye mind tudjátok, miket tud a mi nagy királyunk?

– Tudjuk, tudjuk! – kiáltozták a démonok. – No, akkor mondjátok el sorban gyorsan! – rendelkezett Szun Vu-kung. – Aki jól mondja, ahogy én is tudom, az igazi, de aki másként mondja, az lesz az álorcás, azt aztán megfogom s egyenest viszem a nagy király elé, hogy elnyerje méltó büntetését! – tette hozzá vészjóslóan.

Jött az első fürkésző démon nagy engedelmesen Szun Vu-kung elébe, s a majom kérdésére gyanútlanul megvallotta:

– Olyan hatalmas a mi nagy királyunk, akkora képességgel van, hogy egyszerre elnyel

százezer mennyei hadat!

– Te álorcás vagy! – kiáltott rá Szun Vu-kung.

– Én igazi vagyok, parancsnok uram! – remegett a démon –, már hogy lennék álorcás?

– Ha igazi vagy, hogy fecseghetsz ilyen ostobaságot? – mondta komoran Szun Vu-kung. – Hogy lenne a nagy királyunk akkora testében, hogy csak úgy elnyeljen százezer mennyei katonát?

– Hát nem tudod, parancsnok uram? – álmétkodott a démon. – A mi nagy királyunk úgy ért ám az elváltozáshoz, hogy akkorára nőhet, hogy eléri a mennyek palotáit, vagy akár akkora kicsire zsugorodik össze, mint a mustármag! Amikor pedig a Nyugati Királyi Anya a baracklakomát tartotta, amelyre minden halhatatlant meghívtak volt, csak épp őt nem, hadba szállt a mennyek ellen nagy királyunk, s a Jáde Császár százezernyi hadat küldött rája, hogy meghódoltassa! De a mi nagy királyunk akkorára változtatta magát, hogy csak kinyitotta a száját – akkora lett, akár egy városkapu! – s le is nyelte volna valamennyit, ha meg nem futamodnak s nem zárkoznak be az ég kapui mögé!

Elvigyorodott Szun Vu-kung magában ennek hallatára: „Hát ha lódítani kell, ekkorát én is tudok éppenséggel” – gondolta elégedetten, aztán a következő fürkészőhöz fordult:

– Hát a második királynak micsoda tudománya van? – A második király harminclábnyi magas – felelte buzgón a démon –, nyugvó-hernyó szemöldökű, veres-főnix szemű, szépaszony hangjával szól, akkora a foga, akár a teherhordó rúd, az orra, akár a sárkány. Amikor viaskodik, csak kigöngyölíti az ormányát s odacsap vele, lehet akkor vasból a háta az ellenségnek vagy akár rézből a teste, szárnyethal az menten!

– Ezt aztán könnyű lesz megfogni – mormogta magában a majom elgondolkozva –, ha az orrával fogja az ellenségét! – azzal a következő fürkészőre kiáltott:

– Hányféle tudománya van a harmadik királynak?

Nem késett a felelettel a démon, mondotta is mindjárt:

– A harmadik király nem halandó földi démon, neve szerint ő a Felhők Útjának Tízezer Mérföldjét Megjáró Griffmadara. Ha ő megmozdul, útnak indul, megindulnak a szelek is, megmozdulnak a tengerek, déltől egészen északig. S mindig vele van bűvös szerszáma, a jin és jang elemével teljes butykos. Ha valakit abba a butykosba beletesz, egy óra három fertályra elolvad az benne teljességgel!

Meghökken erre Szun Vu-kung, s mormogta magában:

– A démontól még csak nem félek, de a butykostól őrizkedni fogok – azzal a következő fürkésző démonnak tette fel a kérdést

– A három királynak tudományában hibát nem vétettetek, úgy mondottátok el, ahogy magam is tudom – jelentette ki fensőbbiséggel. – De tudjátok-e, miért akarja a nagy király megenni a kínai barátot?

– Hát nem tudod, parancsnok uram? – hüledezett a közdémon. Szun Vu-kung azonban mennydörögve vágott vissza:

– Mit nem tudok én, amit ti tudtok? – kiáltotta megvetéssel. – Hanem attól tartok, hogy nem tudjátok apróra, azért parancsoltatott nekem, hogy töviről hegyire kifagassalak benneteket!

– A nagy király a második királlyal régtől fogva itt lakozik a Teveoroszlán Hegyen, a Teveoroszlán Barlangban – felelte a démon megjuhászodva. – A harmadik király azonban nem idevalósi, nyugatra van innét az ő városa, a Teveoroszlán Város, vagy négyszáz mérföldnyire. Ötszáz évnek előtte foglalta el azt, felfalván egész lakosságát királyostul, miniszterestül, úgyhogy mostan csupa démon lakja csak. Valamikor aztán híret vette, hogy kelet földjéről, Kína országából elküldetett egy szerzetes nyugatnak mennyországába a szent könyvekért, s mert híre

járt, hogy az a kínai barát tíz újjászületése óta már teljes tökéletességű, megigazult férfiú, s ha valaki a húsából ennék, örök életet nyer, csak éppen egyik tanítványa, Szun Vu-kung nevezetű, védelmezi őt szörnyű erejével, s így egymaga hozzá nemigen férhetne, ezért eljött mihozzánk, s testvériséget esküdött a mi két királyunkkal, hogy egy akarattal megfogják azt a kínai barátot.

Szörnyű harag gerjedt a majom szívében ennek hallatára. Fogát csikorgatva ugrott le a kőszárlól, elékapta fütykösét, s a szerencsétlen démonokat egy szempillantás alatt egy szálíg agyonverte.

„Pedig hát jóakarattal voltak hozzám – ocsúdott fel, amint lehült nagy indulata –, elmondottak nekem mindent becsülettel, miért is kellett, hogy végezzek velük? Eh – legyintett a kezével –, ami megtörtént, megtörtént, vissza már nem csinálhatom.”

Látta most már Szun Vu-kung, hogy egyebet nem tehet, mint hogy maga is elmegy a három démonkirályhoz, s megtapasztalja, mi is az igazság abból, amit hallott. Nekieredt hát az útnak démonfürkésző képében. Egyszer csak lovak nyihogása, emberi beszéd hangja ütötte meg a fülét. Ahogy közelebb ért, látta, hogy a Teveoroszlán Barlang előtt bizony ott nyüzsög vagy tízezernyi démon lándzsásan, kardosan, alabárdosan, hadirendben, lobogó zászlókkal, lengő jakfarkakkal.

„Mégsem volt tódítás az Aranycsillag beszédében! – hökkent meg, szemlélve a nagy hadi sokadalmat. – S ha én fürkészőjük képében odamegyek közéjük – esett gondolkodóba –, a démonok nagy királya biztosan kifaggat, hogy mit láttam, tapasztaltam, s arra nekem meg kell ám felelnem! Ha pedig egyszer is elvétem a beszédet, megismernek mindjárt, s akkor hogyan szabadulok? Ha ki is vágom magam a barlangból, hogy töröm át magam ezen a rengeteg testőrzőn? Bizony – eszűdött fel –, ha el akarom fogni a démonkirályokat, elébb ezt a démonsereget kell eltisztítanom innét!”

Ezen töprenkedett Szun Vu-kung, s mit gondoltok, hogyan tisztította el a rettentő démonhadat a barlang elől?

„A démonkirály még sose látott engem – okoskodott –, mégis mindjárt tudta híremet, nevemet! Én hát a magam hírére bízom magam, jó nagyokat lódítok majd, s lássam, megrettennek-e? Ha a sors úgy rendelte, hogy Kína földjéről indulván a szent könyveket el is nyerjük, azokkal majd meg is térjünk, akkor elég lesz az én vitézségem híre arra, hogy aki démon csak van, mind eltisztuljon előlünk! Ha pedig nem járunk szerencsével – bölcselkedett tovább –, akkor úgyse jutnak kezünkbe a szent könyvek, s szólhatok olyan ékesen, hogy lótuszvirágok fakadnak beszédemnek nyomán, akkor se bírok meg velük.”

Így kérdezgette szíve a száját s szája a szívét, míg ezt a tervet kiötlötte. Elindult hát nagy bátran, csattogtatóját csattogtatva, csengőjével csilingelve egyenest a barlang felé.

– Megjöttél, fürkésző? – álltak elébe a testőrzők, de Szun Vu-kung rájuk se hederített, ment tovább. Mikor azonban már másodjára is útját állták, megállott.

– Fürkésző utadban nem botlottál bele abba a bizonyos Szun Vu-kungba? – kérdezték izgalommal a testőrzők.

– De igen – felelte Szun Vu-kung kurtán. – Éppen a ménkü nagy löcsrúdját fényesítette.

– Milyen a formája? Micsoda löcsrudat fényesít? – tolongtak köréje kíváncsian mindenünnét a démonok.

– Ott guggolt egy patak szélén – füllentette Szun Vu-kung –, olyan volt, akár egy halálisten! Állva lehetett vagy száz láb magas, ha nem több! Vasfütykös volt a kezében, de inkább csuklóvastag általvető rúdnak néztem volna, azt öntözgette, locsolgatta ott vízzel a szikla tövében, fényesítgette, s ezt dűnyögte hozzá: „Édes egy fütykösöm! Sose mutattad még ki igaz bűvös erőd, de most verd agyon nekem, ha százezer démon van is, neked áldozom akkor a három démonkirály fejét!” Így fényesítgette a fütykösét – fejezte be lódítását a majom nagy komoran –, hogy mihamar agyoncsapjon vele mind a tízezrünket!

Megremegett valamennyi démon szíve ennek hallatára, reszketett az epéjük is, a lelkük majd elszállott.

– Testvérek – mondotta megint Szun Vu-kung, bánatosan remegtetve a hangját –, nem sok hús lehet azon a kínai baráton, nekünk aligha jutna belőle, de minket porolnak majd el helyettük! Akkor már inkább menjen mindenki, amerre a szeme lát!

– Igazad van! – kiáltozták a démonok. – Meneküljön mindenki! – s a töméntelen farkas–, tigris–, párducdémon, vadak, madarak egyszeribe mind felkerekedtek s eszeveszetten futottak, repültek, csak hogy minél messzebb kerüljenek a veszedelemtől.

– No, ez meglett! – állapította meg Szun Vu-kung magában, meglegedetten. – Vége van a démonkirályoknak! Ha már ettől megfut a népük, hogy mernének velem szembeszállni, ha szemtől szembe látnak? – Azzal nagy bátran elindult a barlang kapuja felé.

A hetvenötödik fejezet, amelyben

Jin-jang butykoson a majom lyukat váj,

s mórest tanul tőle a démonkirály

Szörnyű látvány tárult Szun Vu-kung elébe, amint a barlangba belépett. Csontvázak, tetemek heverték halomban egy helyen, koponyák gúlában a másikon. Ember hajából nemez taposódott a földön, s a por, a sár is emberhúsból mállott, emberinak lógtak a fákon kusza szövevényben s ragyogtak ezüstös fénnel. Emitt a démonok élő embert daraboltak, amott emberhússal telt bográcsok rotyogtak.

Szun Vu-kung nem rettent meg, ment nagy merészen egyenest a három démonkirály elébe. Ott trónoltak azok a legbelső teremben. Meredeztek a nagy király fogai, akár a fűrész, hangja olyan volt, mint a mennydörgés, a szeme, akár a villámi Minden állat megremegett, ha csak meg is mozdult; ő volt a Kéksörényes Oroszlándémon! A második démonkirály szeme aranyfénnel villogott, sárga agyarái vastagabbak voltak egy ember combjánál! Ormánya akkora volt, hogy nem tudta az ember, melyik az eleje, melyik a hátulja. Hatalmas, behemót testében oly vékony hang lakozott, akár egy szűz leányé, szépséges ábrázata akár a bikafejű ördögé! Ő volt a Sárgaagyaras Elefántdémon! A harmadik démonkirály jobb felől aranytollakkal volt ékes, de a feje akár a cethalé. Párducszeme csillagként villogott. Ő volt a Felhők Útjának Tízezer Mérföldjét Megjáró Griffmadár!

Kétoldalt vagy száz démon sorakozott fel a démonkirályok előtt fegyveresen, páncélosan, kegyetlen marcona képpel. A majom azonban nem félt egy cseppet sem, hanem ment egyenest a nagy király elébe, ott letette csattogatóját, csengettyűjét, s köszöntötte illendőképpen.

– Hát megjöttél, fürkésző? – kérdezte nyájasan a három démonkirály. – Megtudtál-e valamit jártodban-keltedben ama Szun Vu-kungról?

– Felséges nagy király – borult le a majom –, meg se merem mondani!

– Hogyhogy nem mered? – döbrentek meg a démonkirályok. Tette magát Szun Vu-kung, mint aki erősen retteg, nagy sóhajtozva kezdte beszédét:

– Nagy királyom parancsából elindultam volt csattogatómmal, csengettyűmmel, hogy jöve-lem azokkal jelentsem, egyszer csak, ahogy fölemeltem fejem, megláttam egy embert! Ott guggolt s nagyban fényesítgetett egy irdatlan általvető rudat. Olyan volt, akár egy halálisten, ki a holtakat a túlvilágra vezérli! Ha felállott volna, lett volna vagy száz láb, vagy még annál is több! Ott a szakadék szélén, a patak partjánál locsolgatta azt a szörnyű fegyvert vízzel, csiszolta homokkal, s még dűnnyögte is hozzá magában, hogy így meg úgy, az ő fütyköse még nem

mutatta meg, mit tud, azért fényesíti most, mert titeket akar vele agyonverni! Ebből megértettem, hogy csak Szun Vu-kung lehet, és siettem is vissza, hogy hírt adjak róla!

A verejték is kiverte a vén démonkirály testét ennek hallatára, úgy fordult nagy reszketve két társához:

– Ne bántsuk, öcsém, a kínai barátot! – kiáltotta panaszosan. – Ennek a tanítványának akkora az ereje, hatalma, s már fenekedik is ránk, mit tegyünk egyebet? Hé, kicsikém! – kiáltott oda a testőröknek. – Híjátok be mind a barlang elöl a népet, aztán csukjuk be a kaput, hagyjuk őket elmenni békével!

Szaladt az egyik testőr, de jött is vissza nagy sietve:

– Nagy király! – jelentette izgatottan. – Nincs a barlang előtt senki, mind megszöktek!

– Hogyhogy megszöktek? – döbönt meg a démonkirály. – Biztosan hírért vették ők is, hogy baj van! Hamar csukjátok be a kaput!

Becsukták a kapukat a démonok nagy sietve elől-hátul, Szun Vu-kung nagy megdöbbenésére, aki nem tudta már elgondolni, hogy ha megismerik, hogyan is menekülhet.

„Akkor rájuk ijesztek még egyszer – nyugtatta meg magát –, hogy nyissák meg a kaput!” – azzal merészen megszólalt megint:

– Mondanék még, nagy király, egynémely rossz hírt! – szólt álnokul sóhajtván.

– Mit mondanál? – rettent föl a három démonkirály.

– Azt is mondotta az a Szun Vu-kung – tódította tovább a majom –, hogy lenyúzza a nagy király bőrét, a második királynak összetöri a csontját, a harmadik királynak meg kitépi az inait! Ha a kaput becsukjátok, innét ki nem mehetek, ő pedig igen ért ám az elváltózáshoz! Egyszer csak legyecskévé változik, besurran valami hasítékon, s mind megfog bennünket, mi lesz velünk akkor?

– Vigyázzunk, öcsém! – ugrott fel nagy ijedten a démonkirály. – Ebben a barlangban nem volt sohase légy, így hát ha akármi légy beröppenik ide, az csak Szun Vu-kung lehet!

„No, most rátok ijesztek mindjárt – gondolta magában a majom kajánul –, hogy menten kinyitjátok a kaput!” Azzal titkon kirántotta egyik szőre szálát, menten legyecskévé változtatta, s az egyenest a nagy király fejének repült.

Lett nagy riadalom! Felugráltak a démonok, perccet, seprűt ragadtak, azzal kezdték a legyet hajkurászni. Szun Vu-kung nem állhatta meg, harsányan elnevette magát, de úgy, hogy elévillant igazi ábrázata. Ez lett a veszte, mert fel is ugrott nyomban a harmadik démonkirály, megragadta őt erősen s felkiáltott:

– Elámítottak bennünket, testvérek!

– Ki ámított el kit, kedves öcsém? – kérdezte megzavarodva a vén démonkirály.

– Ez a démon itten – rázta a harmadik király a markában Szun Vu-kungot – nem fürkésző ám, de maga Szun Vu-kung! Biztosan agyoncsapta valahogy egyik fürkészőnket, aztán az ő képében bejött ide, hogy rászedjen minket! „Ez felismert engem!” – gondolta Szun Vu-kung megdöbbenve, de azért nagy hirtelen helyretörölte ábrázatát a kezével, s merészen a nagy királyhoz fordult:

– Már hogy lennék én Szun Vu-kung? Én fürkésző vagyok! Tévedésben vagy, királyom! – fordult a harmadik démonkirály felé.

– Öcsém – nevetett megkönnyebbülten a vén démonkirály –, persze hogy fürkésző! Napjában háromszor veszem számba őket, hogy ne ismerném hát? – merthogy a majom tökéletesen az egyik fürkésző alakjára változtatta el volt magát.

– Van-e jelvénylapod? – kérdezte a nagy király.

– Van – mondotta Szun Vu-kung bátran, s eléhúzza nem a maga szőréből varázsoltat, hanem egy igazit, melyet egy démontól vett el. Megnézte a démonkirály, aztán a másik kettőhöz fordult:

– Ne nyomorgasd tovább, öcsém – nyugtatta meg a harmadik démonkirályt. De az nem hagyta magát:

– Hát nem láttatok, testvérek? – kiáltotta. – Ahogy az elébb elnevette magát, megláttam az arcán a majom mennykőisten képét, és csak mikor megragadtam, változott vissza erre a formára! Közzétek csak meg! – kiáltott oda embereinek. Nekiestek a démonok Szun Vu-kungnak, letéperték s gúzsba kötötték egykettőre, akár a makrancos lovat, aztán lerángatták róla a ruháját, hát látták, hogy csakugyan Szun Vu-kung. Mert hetvenkétféle formára tudott ugyan Szun Vu-kung elváltozni, s ha madárnak változott vagy állatnak, fának, holminak, bogárnak, elváltoztatta akkor a testét is, de ha emberformára változott, akkor csak a fejét, képét másította volt el, a testét nem! Meglátszott a sárga szőre, a veres fenéke, a hosszú farka.

– Ő az! – állapította meg diadalmasan a vén démonkirály. – Hozzatok csak bort – intett a szolgálknak –, igyunk erre a győzelemre! Megfogtuk Szun Vu-kungot, most már a szánkba sétál a kínai barát!

– Ne igyunk még! – emelte föl kezét a harmadik király. – Fürge fickó ez a Szun Vu-kung, még megszökhet tőlünk! Hanem hozzatok csak elő a bűvös butykosomat – parancsolta a démonoknak –, abba beledugjuk, aztán már ihatunk!

Jött is már harminchat démon, a vállán emelve a bűvös szerszámot. De miért kellett ehhez harminchat ember, hiszen nem volt a butykos nagyobb két láb öt hüvelyknél? Azért, mert teljes volt a butykos a jin és jang bűvös erejével, benne foglaltatott a hét drágaság, a nyolc jósjel, a huszonnégy fuallata az évnek, úgyhogy harminchat ember kellett hozzá az égi csillagok száma szerint, ha mozdítani akarták. Megnyitották a butykosot, letévén a terem közepére, Szun Vu-kungot feloldozták, ruháiból kivetkeztették, s amúgy csupaszon odaemelték a butykos szájához. A szerszám bűverejű lehelete egyszeriben beszippantotta magába. Fogták, rátették a tetejét, le is ragasztották, aztán nagy vígan nekifogott a három démonkirály az iddógálásnak.

– Benn a majom a butykosban! – mondogatták egymásnak. – Most aztán vágyakozhat nyugat mennyországába! Ha csak újjá nem születik megint, innét többet ki nem szabadulhat, Buddha imádására nem járulhat!

Közben pedig ott kuporgott Szun Vu-kung a szűk butykos belsejében. Eltelt már jó idő, s hogy nem történt semmi, hanem még kellemes hús is volt, hangosan elkacagta magát:

– Hengegtek csak a démonok! – állapította meg fitymálva. – Hát hogy válik itt vízzé az ember, olvad evességgé egy óra s három fertályra? Olyan kellemes hús itt az idő, hogy elüldögélek itt vígan akár hét-nyolc esztendeig!

Nem tudta Szun Vu-kung a butykos természetét! Ha nem mukkant volna, esztendeig is hüssel maradhatott volna, de ahogy megszólalt, már érezte, hogy tűz veri ki a bűvös edény falát. Szerencséjére eszébe ötlött a tűzhárító varázsige, elmondotta gyorsan, s békén maradt tőle, nem ijedt meg egy cseppet sem. De annak utána vagy félórára negyven tekergőző kígyó rontott neki mindenfelől, s már megmárták volna. De nem rettent meg azoktól sem, megragadta őket teljes erejével, s irgalmatlan küszködéssel addig szorongatta, míg valamennyit széjjel nem szaggatta. Akkor kisvártatva három tűzsárkány jött elő a butykos falából, reátekeröztek. Viaskodott, birkózott velük kétségbeesetten, mert ezekkel már alig bírt. Nagy hamarjában azt találta ki, hogy megnöveszti magát, hátha szétrepeszti akkor a gyilkos edényt, de hasztalan, nőtt a butykos vele együtt, s amint mákszemnyire zsugorodott össze, úgy azonképpen kisebbedett az is.

– Hát most mit tegyek? – lihegte reményét vesztetten. Már a lábát perzselte az irgalmatlan sárkánytűz, fel is hólyagosodott, ahogy megtapogatta. Nem bírta már tovább, keserves sírásra

fakadt, de nem magát, mesterét siratta:

– Ó, mesterem! – jajongott. – Ahogy megtértem a bodhizattva kegyelméből, kimenekedtem az ég büntetéséből, mennyi hegyen-völgyön veled általmentem, mennyi démont elpusztítottam, Nyolctilalmast is lebírtam, Homoki Barátot neked megszereztem, s egyre reménykedtünk, hogy majd csak elérünk nyugatnak egéhez, megszerezzük majd az igazság gyümölcsét! Hogy is juthattam ebbe a fene veszedelembé, hogy itthagyjam életem, s téged otthagyalak a hegyoldalban? Hogy jutsz te majd tovább? Mindig csak hajdani hírnevem járt az eszemben, azért ért el most ez a veszedelem!

Így kesergett, küszködött magában, de egyszer csak eszébe jutott a három csodatévő hajsza, amit Kuan-jintól kapott volt. Tapogatni kezdte a feje hátulját. Sajátszőre szála mind meglágyult már az irtóztató tűzben, de a három csuda hajsza ép volt még és kemény. Összehirapta a fogát rettentő fájdalomában, s kirántotta fejéből a három hajszalat. Sietve gyémánthegyű fűrőt varázsolt egyikből, bambuszszálat a másikkól, selyemfonalat a harmadikból, aztán íjas fűrőt eszközölt össze belőlük egykettőre, s nekifeszítette a butykos falának. Sikerült is csakhamar lyukat fúrni rajta, vékony fénysugár csapott a szemébe.

– Szerencsém van! – ujjongott fel boldogan. – De most aztán gyérünk! – s összezsugorodott mákszemnyi apróra, kisurrant a nyíláson, a bűvös butykos pedig egyszeriben lehült, mert elhagyta a likon keresztül a jin-jang ereje. Szun Vu-kung visszaraggatta fejére a megmentő hajszalakat, aztán apró kis bogárka képében felröppent a vén démonkirály feje tetejére egyenest. Erősen iddogáltak a démonkirályok s épp eszükbe jutott, mi is van hát Szun Vu-kunggal. Megemelte a harminchat démon a bűvös butykos, de le is csapták azonmód ijedten, nem vitték a királyok elébe.

– Nagy király! – jelentették rémulten. – Megkönnyebbedett a butykos!

Nem hitte a démonkirály, nagy szitkozódva ment oda hozzá, de az egyik démon csak úgy felkapta fél kezével a bűvös jószágot. Megdőbönt a vén démon, hamar lekapta a butykos fedelét, belepislantott, s hát meglátta a likat. Lett nagy ribillió, eszeveszetten futkostak a démonok összevissza, Szun Vu-kung meg leröppent a démonkirály feje tetejéről, szépen magára kapta levetett ruháit, s iszkolt ki a barlangból. Az ajtóból még visszakiáltotta:

– No, te pimasz démon! Kilyukadt a butykosod, embert többet nem emésztesz el vele, de jó lesz tán még éjjeliedénynek! – azzal nagy vidáman felhőre kerekedett, szállt vissza mesteréhez.

Hszüan-cang ott térdelt épp a hegy oldalában, s összetéve kezét buzgón imádkozott. Hallgatta Szun Vu-kung a felhők tetejéből, hát éppen őérette könyörgött a mennybéli hatalmaságoknak.

– Megjöttem, mesterem! – ugrott le elébe.

– Sokat szenvedhetél, kedves tanítványom! – nézett végig rajta a mester részvétellel. – Ahogy elmentél, oly soká el voltál, hogy már aggodalomba estem! Mondd hát, micsoda veszély les ránk itt ezen a hegyen?

– Hát, mesterem – nevetett Szun Vu-kung –, elég az hozzá, hogy elsőbben is, úgy látszik, szerencsével járnak a kelet földjéről jöttek, másodjára meg batártalan nagyok lehetnek a te érdemeid, harmadszor pedig én is értek egyhez-máshoz... – S elbeszélte rendre, mi esett meg vele. Hálálkodott a mester erősen, aztán megkérdezte:

– Akkor te még most nem harcoltál meg a démonokkal?

– Nem biz' én – felelte a majom.

– De hát ha nem győzted még le őket – tamáskodott a szent szerzetes –, hanem csak így lóvá teted, hogy mehetnék én tovább!

– Nem érted a dolgot, atyám! – magyarázta Szun Vu-kung. – Egy szál nem ad fonalat, egy tenyér hogy tapsolhat? Három földémmel, tízezernyi szörnyel hogy vívhattam volna meg én

egy szál magamban?

– Hát ez igaz – mondotta a mester –, kevés nem állhat meg tömeg ellenében. De hiszen itt van Nyolctilalmas is, Homoki Barát is, van azoknak is erejük, tudományuk, elmennek veled, és közös erővel majd csak szabaddá teszitek az utat! Meg is állapodtak, hogy Homoki Barát visszamarad a szentatya őrzésére, Szun Vu-kung meg Nyolctilalmassal megy a démonok ellen. A disznó azonban igen megrettent erre a tervre:

– Hova tetted a szemed, testvér? – tiltakozott. – Oktondi is vagyok én, meg ügyetlen is, nincsen énnékem semmi ügyességem, tudományom, mi hasznod lenne belőlem?

– Ügyesség ugyan nincsen benned, öcsém – vigasztalta Szun Vu-kung –, hanem azért te is egy ember vagy! Hogy ha nincsen egyebed, szellel toldd meg a szelet, szokták mondani. Én is bátrabb leszek, ha te velem vagy!

– Hát jól van – egyezett bele Nyolctilalmas sóhajtozva. – Csak aztán el ne csípjenek!

Elindult hát a két tanítvány fergeteges szél hátán. Zárva találták a barlang kapuját, de Szun Vu-kung megdöngötte a füttykösével

– Nyissátok ki az ajtót, démonok! – bömbölte. – Gyertek elé szaporán, vívjatok meg a vén Szunnal!

Megijedtek a démonok a barlangban! Reszketett a nagy démonkirály, amint mondta:

– Régóta hallunk már erről a majomról, s lám, bebizonyosodott, hogy nem üres beszéd volt az! Az ímént belopózott közénk fürkésző képében, s ha második öcsém nincsen, bizony meg sem ismerjük! Bűvös butykosba tettük, de onnét is kivágta magát, most meg viadalra hív bennünket! Ki állna ki vele?

Kérdezhetette a vén démon, nem felelt rá neki senki. Megint csak kérdezte, de siketnek tette magát mindenik, némának. De már erre megmérgekedett az öreg démonkirály:

– Híres gonosz nevet szereztünk itt mi magunknak nyugat útja mellett! – kiáltotta nagy haraggal. – Vége a dicsőségünknek, ha most nem akad senki, aki megmérkőzzék vele! Rászánom hát én vén fejemet, kiállok vele három viadalra! Ha lebírom, szánkban már a kínai barát pecsenyéje! Ha meg nem, hát becsukjuk a kaput, útjukra engedjük őket! – azzal nagy elszántan felöltötte vértjét, kapta fegyverét, és indult már kifelé.

– Ki zörgetett az ajtómon? – kérdezte nagy bömböléssel, amint meglátta két ellenfelét.

– Én voltam az, öregapád! – vágott vissza a majom. – Szun őkegyelmessége, az Éggel Egyenlő Nagy Szent!

– Hát te volnál Szun Vu-kung? – kérdezte az öreg démon. – Sose bántottalak téged, te vakmerő, hitvány majom, mit hísz most csatára?

– Hullám se kél, ha nem fű a szél! – nevetett gúnyosan Szun Vu-kung. – Minek kajtatnálak különben én téged? Bandába álltatok, hogy mesteremet felfaljátok, azért jöttem utánatok!

– Tán csak nem akarsz megverekedni velünk? – kérdezte aggodalmasan a vén démonkirály.

– De azt akarom éppenséggel – felelt vissza a majom.

– Meg ne tébolyodjál! – kiáltott gúnyosan a démon, akinek közben megjött a mersze. – Ha kivonulok ellened egész sereggel, zászlókkal, dobokkal, s úgy szállnánk csatába igaz hadirendben, meglátnád rögvest, hogy vackából verted fel a tigris, s igen csúful járnál! Hanem mérkőzzünk egymással csak mi ketten, minden segítség nélkül!

– Eridj odébb, Nyolctilalmas – szólt oda a társának a majom. – Csak nézd, hogy bánok el vele!

– Gyere csak ide! – fenekedett a vén démon. – Előbb majd én sújtok hármat a kardommal a

csupasz fejedre teljes erővel. Ha kiállod, elmehet a te kínai barátod, de ha ki nem állod, küldd ide szaporán, hadd lakomázzuk fel!

Szun Vu-kung elnevette magát:

– Te démon! – mondta. – Ha van papír s íróecset a barlangodban, hozasd csak elő, írást adok én neked arról, hogy mától fogva akár egy esztendeig kiállok az ütéseid elé! Megmérgesedett a démon, nagy léptekkel közelebb jött ellenfeléhez, aztán két marokra kapva kardját, rettentő erővel lesújtott vele annak a fejére. Fejét a majom odatartotta elébe, s lám, csak egy csattanás hallatszott, de még a feje bőre se pirosodott meg

– De kemény koponyád van, te majom! – döbönt meg a démonkirály.

– Nem tudat? – vigyorgott Szun Vu-kung. – Réz az én fejem, vas a koponyám, még egy ilyen nincsen a világon se tán! Verheted azt akármivel, engem ugyan meg nem sebzell!

– Ne jártasd annyit a szádat! – dühödött meg a démon. – Most kapod a másodikat, de ezzel vége az életednek!

– Vagdalkozz csak tetszésed szerint! – vonta meg a vállát Szun Vu-kung.

Lesújtott a második csapás, s a fegyver súlyos zuhanása kettőbe vágta Szun Vu-kungot tetőtől talpig. A majom azonban csak bukfencet vetett, s egyszeriben két egész vált teste két feléből. Megrettent a démon, de Szun Vu-kung két fele nevetve biztatta

– Ne félj, démon! Ha tízezerszer idevágasz még, akkor húszezer lesz belőlem!

– No, te majom – szedte össze magát a démon –, megosztani, látom, tudod magadat, de összeszedni aligha! Egyesülj hát eggyé megint, aztán vágj ide a fütykösöddel, ha mersz!

Gúnyolódott Szun Vu-kung, hogy egy kardvágás még hátravan, de addig tüzelte az ellenfele, hogy eggyé vált megint, s nekiesett fegyverével a vén démonkirálynak. Rettentő viadal kezdődött kettejük között, összementek már vagy hússzor, de csak nem győzte le egyik a másikat. A végén már Nyolctilalmas vérszemet kapott, s nem bírván magát türtőztetni, kapta gereblyéjét, s nekirontott ő is a démonnak. Megijedt a vén démonkirály, mert nem tudta a disznó nyúlászívűségét, csak szörnyű ormányát, laffogó két fülét látta, sarkon fordult, megfutott a harcból.

– Utána, utána! – kiáltotta Szun Vu-kung, s nyomába eredtek mind a ketten. A démon azonban, hogy megszorították, megállott a hegyoldalban, megrázta magát, s egyszeriben szörnyű óriásalakba változva, kítátotta rettentő nagy száját, hogy elsőbben is Nyolctilalmast kapja be. De ettől meg a disznó rezelt be! Megfordult azonmódon, megszaladt, fürta bele magát a bozótosba. Mit bánta, hogy ág tépi, tüske szaggatja, nem törődött a fájdalommal, csak menekült eszeveszetten.

Odaért közben Szun Vu-kung is az óriásdémonhoz. Belevágott a dolog éppen a tervébe, így hát eltette fütykösét, s békén tűrte, hogy a démon egy harapással bekapja.

– No, Szun Vu-kung, te híres istálló-mester! – kesergett magában a disznó, a bokrok közt lapulva. – Most aztán se előre, se hátra! Elnyelt téged a démon, miért nem menekültél, mért rohantál vesztedbe? Ma még barát voltál, de holnapra már csak egy rakás trágya leszel! – azzal hátra se nézett, menekült vissza mesteréhez.

Nagy diadallal ment vissza a démon a barlangba, a mester s tanítványai pedig megdöbbenve gyászolták a majom vesztét.

– Homoki Barát! – mordult rá a disznó a víziszörnyre, miközben a mester keservesen jajongott. – Hoci csak a poggyászt, osztózzunk!

– Mit osztózzunk? – bámult rá értetlenül a társa.

– Osztózzunk, aztán megy ki-ki a maga útján – magyarázta türelmetlenül Nyolctilalmas. – Te

visszamész a Futó Homok Folyójához, s eszel embert megint, én meg megyek Kao-falvára a feleségemhez. A fehér lovat meg eladjuk, megél abból a mester is holtáig!

A démonok bezzeg nagy örömmel voltak!

– Megfogtam az egyiket, magát Szun Vu-kungot! – dicsekedett két társának a nagy démonkirály.

– Ha megfogtad, hol van? – kérdezték azok álmélkodva.

– Itten a hasamban! – ütött kevélyen a pocakjára a vén démon. – Bekaptam egy harapásra!

– De hiszen, bátyám – szörnyülködött el a harmadik démonkirály –, meg se mondtam neked, hogy az a majom nem ennivaló ám!

– De még mennyire ennivaló! – szólt ki Szun Vu-kung a démon hasából. – Sose leszel többet éhes, ha már elnyeltél! Megrettentek a démonok szörnyen, hogy beszél a megevett, de a vén démon magabízón legyintett:

– Mit féltek ettől a beszédőtől? – kérdezte fitymálón. – Ha le tudtam nyelni, azt hiszitek, nem végzek is veled? Hozzatok csak gyorsan meleg sós vizet, hadd öklendezzem ki, aztán szép lassan megpirítjuk borhoz való csemegének!

Hozták a démonok a sós vizet, lenyelte a démon, de bizony Szun Vu-kung mintha gyökeret vert volna a démon hasában, meg se moccant tőle, hanem még el is állta a torka nyílását, úgy, hogy többet egy csepp le nem ment a torkán, hanem folyvást okádott, öklendezett. Már a feje is kábult, szeme is káprázott, epéje felkavarodott, csak nem bírt a majommal.

– Nem jössz ki, Szun Vu-kung? – zihálta a démon kimerülten, lerogyva a földre.

– Korán volna még! – csúfondároskodott a majom. – Igen sovány koszton élek, amióta barát vagyok, aztán ebben az őszi hidegben csak egy szál csuha van rajtam! Idebent meg jó meleg van, a szél se fúj, inkább itt majd áttelelek!

– No, akkor én meg böjtölni fogok! – mérgesedett meg a démonkirály. – Nem eszem egy falatot se egész télen, halálra éhezhetlek, te bitang!

– Nem értesz te ehhez, fiacskám! – vihogott a majom odabent. – Itt van a te májad, tüdőd, gyomrod, beled, mind csupa jó finom falat, kitart az a tavaszünnepig! Megsütöm, megfőzöm idebent, s hogy ne tüsszögj a füsttől, majd a koponyádon verek a füttykösömmel szelelőlikat!

A megrettent démon most már szesszel akarta magában előlni ádáz ellenségét. Egymás után hajtotta fel a méregerős borral teli csészét, de csudák csudája, hét-nyolc csészével lenyelt már, s még az orcája se pirult ki! Igen ám, mert Szun Vu-kung tölcsérré változtatta el magát, ő nyelte be az egészet. A sok bortól meg olyan kedve kerekedett, hogy cigánykerekezni kezdett a démon hasában; bukfencezett, tótágast állt, hintázott, táncolt. A földre vetette magát a démon kínjában, nem tudott mit kezdeni kegyetlen kínzójával.

A hetvenhatodik fejezet, amelyben

*elefánttal vív Szun Vu-kung s győzelmet vesz rajta,
de mesterét álnok démon mégis törbe csalja*

– Ó, nagy irgalmú, nagy kegyelmű! Éggel Egyenlő Nagy Szent bodhiszattva! – könyörgött a

démon, látván, hogy kínjaitól másként nem menekedhet.

– Ne szaporítsd a szót, fiacskám – szólt ki a majom a hasából. – Szólíts csak nyugodtan öregapádnak!

– Gyalázatos gonoszságot követtem el ellened, öregapám! – verte fejét a vén démonkirály a földhöz. – De vége most az életemnek, ha nem könyörölsz rajtam! Szánd meg hangyányi kis életemet, s fogadom neked, átengedjük mesteredet a hegyen, még át is kísérjük!

Vitéz férfiú volt Szun Vu-kung, de fogott rajta már Hszüan-cang jámborsága. Megkönyörült hát a démonon, s így szólt hozzá:

– No, jól van. Ha megkönyörülök rajtad, mivel fizetsz kárpótlásul mesteremnek?

– Nincsen nekem se aranyom, se ezüstöm, se gyöngyöm, se korallom – fogadkozott a démon –, de ha életben hagysz, két öcsémmel együtt illatos, hajlós nádból való hordszéken visszük át mestered a hegyen!

– Többet ér az minden kincsnél! – rikkantott Szun Vu-kung. – No, tátsd ki a szádat, kijövök!

Nagyra tátotta a száját a nagy démonkirály. Közben azonban odasüdüngött melléje a harmadik démonkirály, s megsuttintotta neki, hogy amint a majom a szájába ér, harapja csak össze, nehogy megint bajt keverjen. Szun Vu-kung azonban élt a gyanúperrel, meg aztán éles fülével meg is hallotta a susmutolást, így aztán amint kifelé igyekezett, a fütykösét nyújtotta előre. Ráharapott a démonkirály, de ki is tört a foga menten! Dühös lett a démonkirály éktelenül, szidta öccsét, akár a bokrot, hogy ne avatkozzék máskor az ő dolgába. Látta a harmadik démonkirály is, milyen erősen haragszik rá a legidősebb király, nagy ravaszul kiáltozni kezdett hát:

– Hé, Szun Vu-kung! Hallottam régóta rettentő híredet, hogy felháborgattad a mennyek palotáit, meg hogy utadban idáig mennyi démont elfogtál, megöltél, de lám, mégiscsak hitvány, alávaló fajzat vagy tel

– Már hogy volnék én az? – böszült fel a majom.

– Hát ha nem az volnál – ingerkedett vele a harmadik démonkirály –, gyere elő, mérkőzz meg velünk, ha olyan nagy vitéz vagy! Az talán vitézség, másnak a hasában kuksolni?

„Igaz is, igaz is! – gondolta magában Szun Vu-kung. – Mi nagy dolog van abban, ennek itt bent a belét elszaggatni, máját összetörni? Ártana híremnek, nevemnek!”

– No, tátsd ki a szádat – kiáltott rá a vén démonkirályra –, hadd búvok ki innét! Idebent a barlangban azonban szűk ám a hely, nem jó a viadalra, gyerünk ki a tágas térre, a barlang elébe!

A harmadik démonkirály ennek hallatára nagy hirtelen felsorakoztatott harmincezer démont a barlang előtt teljes hadirendben. A második démonkirály meg feltámogatta az öregdémont, kivezette a barlang elébe, s odakiáltott Szun Vu-kungnak, hogy jöjjön hát elő, ha olyan nagy vitéz.

Szun Vu-kung azonban megsejdtette, hogy milyen fogadtatás vár rá. Hamar kirántotta farkából egyik szőre szálát, azt vékony fonállá változtatta. Olyan vastag volt csak, akár az ember haja szála, de vagy négyszáz láb hosszú, és szilárd, erős véghetetlenül. Ráhurkolta a fonál végét a démon szívére, epéjére, hogy le ne csússzék róla, de ha meghúzza, hát jól megszorongassa, azzal a másik végét a kezébe fogta. Hogy a démon megint meg ne haraphassa, felmászott az orrába. Nagyot tüszentett a démonkirály, ahogy Szun Vu-kung lábai megcsiklandozták az orra belsejét, s a majom kirepült, le a földre.

Ahogy földet ért, éles szemével menten látta, hányadán áll. Hamar varázsigét mormolt, megnövesztette magát harminc láb magasra, s úgy nézett farkasszem a démontáborral, egyik kezében a fonállal, másikában a fütykössel. A démonok kivont fegyverekkel, felbőszülten rontottak neki, lándzsával a második király, villogó alabárdal a harmadik. Szun Vu-kung félt,

hogy a nagy tömeg démon a földön megszorítja, hamar felhőre kerekedett, ott a felhők magasában aztán két kézre kapta a fonalat, nagyot rántott rajta. Összeszorult a démonkirály szíve menten a hurok szorításában, megfájdult kegyetlenül, el is vágódott a földön, aztán feltápáskodott, s mit volt mit tennie, ment ő is Szun Vu-kung után fel a levegőégbé.

Bámulták a démonok messziről, nem értették, mi esett meg királyukkal, kiáltoztak neki, hogy engedje már el Szun Vu-kungot, meg hogy messze még a tavaszünnepe, mit ereget sárkányt? Végül Szun Vu-kung megelégette a dolgot, meglazította a fonalat. Kalimpálva zuhant alá a démonkirály a levegőégből, s zuhantában kétlábnyi mély árkot vágott a hegyoldal holt sárga földjébe.

Térdre borulva könyörgött, fenyegetőzött a másik két démonkirály Szun Vu-kung előtt, húzták volna vissza a fonalat, elmondották mindennek, de a majom is megfelelt nekik emberül. Végül is megint csak meg kellett hogy a démonok ígérjék, átviszik a mestert a hegyen.

Szun Vu-kung egyetlen mozdulattal visszavarázsolta testére az elbűvölt szőrszálat. A megmenekült démonkirály s társai megkönnyebbülten takarodtak vissza barlangjukba, Szun Vu-kung pedig sietett vissza mesteréhez, hogy megvigye neki az örömhírt. Ahogy közelebb ért hozzájuk, látta ám a Levegőből, hogy szegény Hszüan-cang ott hempereg a földön zokogva, jajongva, Nyolctilalmas meg Homoki Barát pedig nagyban oldozzák a batyukat, láthatólag osztoznak a holmin. Rögtön tudta, hogy mi történt.

– No, várj csak, disznó! – mormogta magában, azzal lejjebb ereszkedett, s odaköszönt mesterének harsány szóval. Felpillantott erre Homoki Barát is, s mondotta Nyolctilalmasnak nagy haraggal:

– Te koporsógyám, te ugyan hamar eltemetnéd az embert! Nem halt meg bátyánk, te meg mibe vittél bele engem?

– Világos-világra láttam, hogy benyelte a démon! – magyarázkodott zavartan Nyolctilalmas. – Gondolom, szerencsétlen nap van ma, azért jelenik meg a majom kísértete.

– Micsoda kísértet vagyok én, te tökfilkó? – törölte képen Szun Vu-kung a disznót, odaugorva hozzá.

Hébegett a disznó, magyarázkodott megszégyenülten, de Szun Vu-kung máris diadalmasan újságolta mesterének, hogy meghódoltak a démonok, s jönnek ám gyaloghintóval, hordszékkal, hogy átvigyék a hegyen.

– Majdnem eltemettelek, tanítványom! – tápáskodott fel Hszüan-cang. – Ha erre hallgatok – mutatott megvetően Nyolctilalmasra –, akkor akár már végem is lenne!

Nekiállott a majom mérgében a disznót püfölni, öklözni. Szégyellte magát erősen Homoki Barát is, Nyolctilalmas meg már meg sem mert mukkanni. Közben azonban a démonok, hogy visszatértek a barlangba, tanácskozásba fogtak. Első ijedségükből felocsúdva így szólott a második démonkirály:

– Mi azt hittük, testvérek, hogy ez a Szun Vu-kung holmi kilencfejű, nyolcfarkú szörnyeteg a szóbeszéd alapján, de hát csak egy hitványka kis majom! Ha el nem nyelted volna – fordult a nagy királyhoz –, viadalban nem bírt volna veled! Sok tízezer harcosunknak már a nyála is elcseppen a bösz harci vágytól, hogy végezzenek vele! Megígértük persze, hogy átkísérjük a hegyen a kínai barátot, de csak álságból tettük, hogy életed megmentjük! Magamhoz veszek most háromezer harcost, s megyek, megmérkőzöm vele becsületes harcban! Megvan nekem az erőm, hatalmam ahhoz, hogy el is fogjam!

Össze is szedte seregét a második démonkirály, az ország útja mellett csatarendbe állította, aztán elküldött egy kék zászlós hírnököt a hadi izenettel Szun Vu-kunghoz.

– Gyere elő, Szun Vu-kung! – kiáltotta a hírnök. – Mérkőzz meg második királyunk ökegyelmességével!

Nyolctilalmas persze menten diadalmaskodni kezdett, hogy lám, mekkorát lódított a majom, hiszen gyaloghintó helyett fegyverrel jönnek a démonok.

– A vén démont már legyőztem – magyarázta higgadtan Szun Vu-kung, ügyet sem vetve az okvetetlenkedésre –, az elé se meri dugni már a fejét, hanem a másik kettő, úgy látszik, még nem békélt meg velünk, innét ez a harciasság. Hanem azt mondom én – fordult oda a disznóhoz –, ők hárman vannak, mi is hárman, a legnagyobbat már legyőztem közülük, úgy illik most, hogy a második ellen te szállj most harcba.

– Nem félek én tőle! – hősködött Nyolctilalmas. – Várj csak, megverem én, csak add ide nekem azt a kötelet.

– Hát az minek neked? – bámult Szun Vu-kung. – Te nem tudnál a hasába lejutni, szívét megkötni, mire volna az jó?

– Kösd oda jól a derekamra életmentőnek – magyarázta zavartan a disznó. – Fogjátok, meg ti ketten a végét, aztán ha megharcolok veled s győzök, engedjétek csak utánam, de ha ő győzne rajtam, annál fogva visszahúztok, megmentetek, hogy el ne fogjanak!

„Hogy el ne fogjanak!” – dűnnyögte magában a majom kajánul, de azért elévárásolta a kötelet, rákötözte a társa derekára, az pedig ment a harcba a második démon ellen. Egymásnak ment a démon s a disznó ott a hegyoldalban, de alig csaptak össze hétszer, nyolcszor, érezte Nyolctilalmas, hogy nem bír a démonnal.

– Baj van, bátyám! – kiáltotta hátra. – Húzd meg gyorsan a kötelet!

Hallotta ezt Szun Vu-kung, de mintha nem is hallotta volna, elengedte az életmentő kötelet. Futott hátra Nyolctilalmas eszeveszetten, de nagy rohantában lába közé tekeredett a hosszú fonál, elbotlott benne. Rámentek a démonok, elnyomták, s a második démonkirály, kinyújtván hosszú ormányát, magához rántotta vele, s már vitte is a barlangba.

Látta mindezt Hszüan-cang is, és mérték felett fel is háborodott:

– Nem csuda, Szun Vu-kung, hogy Nyolctilalmas már a halálozást kívánta! Sose férték meg egymással, csak bántjátok egymást, most meg ahelyett, hogy megmentetted volna, veszni hagyta! Mi lesz, ha otthagya a fogát?

– Ej, de pártját fogod, szentatyám! – csóválta fejét a majom kesernyés vigyorral. – Amikor engem elfognak, egy cseppet sem aggódsz, de ha neki esik baja, mindjárt rám haragszol! Hadd szenvedjen ő is egy kicsit, hadd tudja meg, mibe kerül elhozni a szent könyveket!

– De már hogyne aggódtam volna érted, tanítványom? – mentegetőzött a mester. – Csak hát te olyan ügyes vagy a mindenféle átváltozásokban, hogy mindig azt gondolom, benned ugyan kárt nem tehetnek, ez az oktondi meg olyan tehetetlen, annyira nem tud segíteni magán, hogy egyre-másra bajba keveredik. Eridj és mentsd meg! – fogta kéréllőre a dolgot.

Felkerekedett hát Szun Vu-kung, hogy segítségére siessen a bumfordi disznónak, de közben azt gondolta magában: „Ha már a halálom jósolta az oktondi, ne éljen most ő se vígan! Megyek, meglesem, hogy bánnak el vele a démonok, hadd bűnhődjék egy kicsit, aztán majd kiszabadítom.” Azzal varázsigt mormolván picinyke szúnyoggá változtatta magát. Rátelepedett a disznó füle tövére, mihelyt utolérte őket, s ment velük be a barlangba.

– Meghoztam, bátyám, az egyiket – állt oda büszkén a második király a vén démon elé, s kiengedte foglyát ormánya szorításából. Végignézett az öreg démonkirály a disznón, s megcsóválta a fejét:

– Nem jó ez semmire – mondotta.

– Nagy király – bátorodott meg Nyolctilalmas ennek hallatára –, ha nem vagyok jó semmire, eresszetek el engem, keressetek olyat, amelyik jó, azt fogjátok meg!

– Hát jónak ugyan nem jó semmire – méregette a harmadik király a disznó vaskos termetét –,

de ez is a kínai barát tanítványa! Kötözzétek csak meg – adta ki a parancsot –, aztán vigyétek hátra a halasmedencébe, hadd ázzon ott, amíg levedli a szőrét. Akkor aztán kihatjuk, besózzuk, felfüstöljük, jó lesz majd ősszel bor mellé!

Menten gúzsba kötötték a kétségbeesetten kapálózó disznót, vitték hátra, belökték a vízbe. Szun Vu-kung felröppent a levegőbe, onnét nézte. Nevetséges látvány volt szegény, amint félig lebegve, félig elmerülve, kezével, lábával az égnek, kétségbeesetten visongatott, orrát kunkorgatva. Úgy állt ki az az ormány a vízből, akár egy nagy, megfeketedett, dércsípte, ki-magzott lótuszvirágtermés. Haragudott rá Szun Vu-kung, de sajnálta is erősen.

„Hát most mit csináljak vele? – tűnődött magában. – Ő is ember! De azért megosztzott volna a poggyászon, kereket oldott volna, s hányszor ösztökélte a mestert – jutottak eszébe a hajdani keserűségek –, hogy elmondja a fejszorító imádságot! Hallottam a minap Homoki Baráttól, hogy összeharácsolt magának egy kis pénzmagot is, nem tudom, igaz-e. No, mindjárt ráijesztek egy kicsit!” Azzal odaröppent az oktondi füléhez, s elváltoztatott, síri hangon szólógnatni kezdte:

– Csu Vu-neng! Csu Vu-neng!

– Magasságos ég! – riadt fel a disznó. – Kuan-jin bodhiszattvától kaptam ezt a nevet, Nyolctilalmasnak szólítanak, amióta a mesterrel járok, hogy tudták meg ezek, hogy engem így hírnak? Ki szólít papi nevemen? – kérdezte, összeszedve minden bátorságát.

– Én vagyok – felelte Szun Vu-kung –, a pribék!

– Honnét jöttél, pribék uram? – dadogta a disznó halálra váltan.

– Az alvilág ötödik királya küldött érted – mondta szigorúan a majom.

– Eridj vissza, pribék uram – rebegte a bumfordi –, s jelentsed uradnak, hogy az ő cimborájával, Szun Vu-kunggal vagyok én társ, adjon nekem még egy napot, holnap gyere értem!

– Ostoba beszéd! – förmedt rá a hang. – Jössz azonnal velem, különben meghurkollak!

Könyörögni kezdett Nyolctilalmas, hogy így meg úgy, a démonok csakhamar úgyis elfogják a mestert s a többi tanítványt, nem volna-e egyszerűbb dolog mindjárt együtt vinni el valamennyiüket.

– Legyen hát – egyezett bele Szun Vu-kung, visszafojtva nevetését. – Úgyis harminc emberrel kell még végeznem máma, holnap kerítem hát rád a sort, addig békén hagylak, de akkor fizess meg az úti pénzem!

– Ó, könyörületesség! – fohászodott fel Nyolctilalmas. – Honnét telnék vajon úti pénzre egy világtól elvonult szegény szerzetesnek?

– Hát ha nincs úti pénz – mondta a majom könyörtelenül –, akkor nyakadba vetem a hurkot azonmód!

Megrettent ám erre végképpen a disznó, mert tudta, hogy az alvilág pribékjének hurokja menten megszakasztja a lélegzetét.

– De van, van! – visította megijedve. – Van valamicske, csak éppen nem sok.

– Add elé azonnal!

– Ó, könyörületesség! – kesergett Nyolctilalmas. – Amióta barátta lettem, akadt néhány jótét lélek, ki látta, milyen nagybendőjú vagyok, hát megszánt egypár garassal. Én meg összeraktam, gyűjtöttem apránként, lett vagy öt ezüstre való, de azt úgy nem volt jó magamnál hordani, így hát az egyik városban egy ezüstmívessel összeolvasztattam, hát nem meglopott a szégyentelen jó néhány garassal? Csak valami négy ezüst hat pénzt érő van velem – sopánkodott –, vedd el hát! A bal fülem likába dugtam el, vedd el, én meg vagyok kötözve, hozzá nem férhetek!

Kiemelte a majom az ezüstöt a disznó bal füle lyukából, de már nem állhatta meg, elnevette magát. Meg is ismerte rögtön Nyolctilalmas, hogy ez Szun Vu-kung hangja, elkezdett átkozódni

ott a vízben fetrengve:

– Hogy az ég pusztítson el, te istállómaster! Én itt gyötrettetem, s te még ki is csalod tőlem a vagyonkámat?

– Majd adok én neked, te korpafaló! – reccsentett rá a majom. – Nem is tudom, mi szenvedést álltam már ki, amióta mesterünket szolgálom, te meg pénzt kuporgatsz magadnak?

– Ne jártasd a csőröd! – morgott dühösen a disznó. – Ezt én a saját számtól vontam meg, pedig mennyi jó falatot vehettem volna belőle! Vásznot vettem volna belőle ruhára, de te úgy megrémítetted, hogy kicsaltad tőlem! Legalább egy részét adjad vissza! – kezdett kunyerálni.

– Egy piculát se adok! – mondta Szun Vu-kung megfellebbezhetetlenül.

– Hát jó – sóhajtott a disznó –, de az életemet váltottam meg rajta! Ments ki innét akkor legalább!

– Ne aggódj – nyugtatta meg a majom –, megmentelek – s már nyújtotta is a fütykösét, visszaváltozván igazi alakjára. Belékapaszkodott a rab, a lábát meg Szun Vu-kung emelte, így valahogy kihúzta a partra, ott megszabadította kötelékeitől.

Nyolctilalmas első dolga volt, hogy levetette csuromvíz ruháját, kifacsarta alaposan, aztán megint magára kapta, s elindultak rohanvást kifelé. Útközben a disznó meglátta a falnak támasztva kedves gereblyéjét. Felkapta s irgalmatlanul szétütött vele a démonok között. Szun Vu-kung is csépelni kezdte őket fütykösével, így jutottak ki a barlang kapuján.

A nagy lármára, zűrzavarra azonban felneszelt a második démonkirály, kapta a lándzsáját, s a nyomukba eredt. Szun Vu-kung nem akart megfutni előle, megfordult hát s felvette vele a harcot. Szörnyű viaskodás kezdődött, Nyolctilalmas azonban csak megállt a hegyoldalban, s bambán bámulta a küzdőket. Láttá hamar a démon, milyen súlyos Szun Vu-kung fütyköse, milyen fűgén mozog a keze, minden csapást elhárít tévedhetetlenül. Kinyújtotta hát ormányát, hogy azzal ragadja meg. De a majom is tudta már, mi következik, hamar felkapta két kezét a fütykössel, úgyhogy az elefánt ormánya csak törzsét ölelte át, s amúgy istenigazában kopogtatni kezdte ellenfele vastag koponyáját a félelmes fegyverrel.

– Csak az orrát döfnéd meg, mindjárt elengedne! – rikoltotta Nyolctilalmas, aki egészen fellelkesült Szun Vu-kung hadicselén. A majomnak ez nem is jutott eszébe, de most kapóra jött neki a tanács! Magasra emelte a bűvös fütykőt, s beledöfte egyenest a démon ormánya lyukába.

A démon hatalmas bömböléssel engedte ki Szun Vu-kungot a halálos szorításból, s már megfordult volna, hogy meneküljön, de a majom elkapta az ormánya végét, s döfölvé, rángatva kényszerítette rá, hogy kövesse. A démonkirály, akit majd megbénított a fájdalom, tehetetlenül követte. De erre márt Nyolctilalmas is nekibátorodott, s nekiesett a gereblyével. Így vezették Hszüan-cang elébe, akár két elefánthajcsár.

– Micsoda jószágot vezet ide hozzánk Szun Vu-kung? – hőkölt meg a mester, amikor meglátta őket. – Mondd meg nekik – fordult Homoki Baráthoz –, ha békességben, jóakarattal átvisznek engem a hegyen, hagyják meg az életét, ne bántsák. Vítte az izenetet Homoki Barát széleseben. Térdre rogyott a démon, amint meghallotta, s bömbölő túlköléssel adta beleegyezését.

– No, most már elindulhatsz a gyaloghintóért – eresztette útjára Szun Vu-kung.

Reszketett még a félelemtől, a kiállott rettegéstől a második démonkirály, mire hazaért a barlangba. A hangja olyan lett, mintha náthás volna, nem szelelt az orra, mióta Szun Vu-kung elbánt vele. A második két démonkirály nagy izgatottsággal sietett elébe, s apróra elkérdezték, hogyan lehetett, mint lehetett, hogy megkegyelmeztek neki. Elbeszélte ekkor a Sárgaagyarú Elefántdémon Hszüan-cang jóságát, könyörületeségét. Egymásra nézett a másik két démonkirály, de szólni nem mertek egy szót sem.

– Átengedjük hát a kínai barátot? Elkísérjük gyaloghintóval? – kérdezte végül a második

király.

– Még mondod is, kedves öcsém? – kiáltott a vén démonkirály. – Szun Vu-kung megkegyelmezett életemnek, pedig mikor a hasamban volt, ezerszer is elvehette volna, ilyen könyörületes, emberséges majomi Téged meg elengedett, pedig hát szét is verhetne volna az ormányod! Hamar – kiáltotta embereinek –, készítsétek elő a kíséretet!

A harmadik démonkirály elnevette magát:

– Elkísérjük! Elkísérjük! De el ám! – ismételte gúnyosan.

– Kedves öcsém – mondotta méltatlankodva a vén démonkirály –, a szavadban mintha lenézés rejteznék. Ha te nem kíséred, elkísérjük majd mi ketten!

De a harmadik démonkirály csak tovább nevetett:

– Tisztelet, becsület nektek, bátyáim – mondotta végül –, ha az a barát nem akarta volna, hogy elkísérjük, s rá tudott volna szedni minket, hogy itt elmehessen, az ő szerencséje lett volna. De ha már azt akarja, hogy mi elkísérjük – s gonoszul megvillant aranyfényű szeme –, akkor az éppen belevág tervembe, mert így kicsaljuk a tigris az erdőből!

– Micsoda tigris? Micsoda erdőből? – álmélkodott értetlenül a vén démonkirály.

– Szedjétek össze a sereget – intett türelmetlenül a harmadik démonkirály –, s válasszunk ki tízezből ezret, ezreből százat, százából tizenhatot, aztán még harmincat. Harminc ember kell a sütéshez, főzéshez: adunk velük rizst, tésztát, bambuszrügycet, teát, gombát, szójasajtot, hogy minden hús mérföldnél vagy harminc mérföldnél konyhát állítsanak, jóltartsák a kínai barátot. A tizenhatból pedig nyolc viszi a gyaloghintót, nyolc pedig előttük megy, hogy híradással legyen. Amikor pedig a városomhoz érnek... akkor így és így! Kezünkbe kaparintjuk a barátot és tanítványait, úgyhogy fejük, farkuk nem ismeri meg egymást! Annak a tizenhat embernek az érdeme lesz, hogy elfogjuk a kínai barátot! – fejezte be diadalmasan.

Mintha álomból, mámorból ocsúdott volna a vén démonkirály, úgy eszmélt rá, mit mondott el neki ifjabbik társa.

– Jó lesz, nagyon jó! – kiáltotta boldog örömmel, s menten ki is adta a rendelkezést az ármányos terv nyélbe ütésére, a démonokat pedig intette, ne sokat járjanak-keljenek, mert még gyanút fog a majom, amilyen agyafűrt. Utána pedig odajárult a vén démonkirály. népének élén az ország útjához, hol Hszüan-cang várakozott tanítványaival, s nagy alázatossággal, hódolattal köszöntvén őket, hitta a kínai barátot, foglalja el helyét gyaloghintójában. Jámbor lélek volt Hszüan-cang, hitt a szép szavaknak, s megindultan rebegett köszönetet, de még Szun Vu-kung se orrontott meg semmit. Megparancsolta hát Nyolctilalmasnak, hogy rakja fel a poggyászt a ló hátára, s Homoki Baráttal jöjjen a nyomukban, ő pedig fütykösével előrement, hogy megtisztítsa az utat minden ártó veszedelemtől. Mögötte ment a nyolc kikiáltó, kik hangos kiáltozással figyelmeztették a szembejövőket, mögöttük jött a gyaloghintó három démon vállán.

Ment Hszüan-cang boldogan a gyaloghintóban, s dehogyis sejtette, mily hamar vége szakad ennek a békességnek! A démonok szinte kézzől kézre adták, úgy kiszolgálták; harminc mérföldnél megállottak, ettek, ötven mérföldnél is megállottak, ettek, azután meg lepihentek, másnap reggel továbbmentek. Megtettek már vagy jó négyszáz mérföldet, amikor város falai tűntek fel előttük. Fölemelte Szun Vu-kung a fütykösét, mikor a várost meglátta, menten a földhöz vágódott a réműlettől.

Mit gondoltok, mitől rettent meg ennyire ő, aki olyan véghetetlen bátor volt különben? Mert azonnál meglátta a városnak sok-sok szörnyű gonoszágát! Csupa démon lakta azt a várost, ember egy se, farkasok őrizték kapufiát, tigrisek parancsoltak benne, démon volt ott mindenki az utolsó utcai árustól egészen a város mandarinjáig! De annyira mégsem vett erőt az ijedelem Szun Vu-kungon, hogy meg ne hallotta volna valami veszedelemnek a közeledését a háta mögül. Megfordult, s lám, a három démonkirály rontott reá s társaira orozva, villogó fegyverrel. A

harmadik démonkirály egyenest nekirontott szörnyű alabárdjával. Még idejekorán feltápáskodhatott s felvehette vele a harcot, másik két társa pedig a másik két démonnal elegyedett szörnyű viadalba. Nem szóltak egy szót sem, némán verekedtek életre-halálra ott a hegyoldalon.

A gyaloghintóvivők pedig közben vitték tovább Hszüan-cangot szépen, mintha mi sem történt volna; fogták a poggyászt is, a fehér lovat is, s ahogy a városhoz értek, harsány hangon kiáltozták

– Nagy királyunk ökegyelmessége parancsából meghoztuk a kínai barátot!

Térdre borult erre a városbeli démonnépség, kitárták a kapukat szélesre, ünnepi csend volt mindenütt, nem kélt harci lárma, mert meghagyta erősen a vén démonkirály, meg ne riasszák, meg ne hajszojják a kínai barátot, mert savanyú lesz a húsa, nem lesz jó megenni! Nagy örömmel, vigassággal fogadták a démonok a mit sem sejtő szentatyát, míg közben tanítványai élethalálharcot vívtak háta megett a három démonkirállyal.

A hetvenhetedik fejezet, amelyben

*a démonsereg galád lelke jóra fordul újra
s imádja Buddhát, mindenek urát, leborulva*

Kegyetlen, fene dühvel támadt a három démonkirály Hszüan-cang három tanítványára. De azok sem hagyták ám magukat, elkeseredetten védekeztek. Lassanként már az est is leszállt, sötétség lepte el a tájat, de még akkor is tartott az öldöklő küzdelem. Nyolctilalmasnak azonban már nehezére esett a viaskodás; nagy fülei a szemébe lógtak, nem látott már semmit végképp a sötétedő szürkületben, lassabban mozgott a keze, lába, nem állta már ellenfelének új meg új rohamát, leeresztette hát fegyverét s megfutamodott. A vén démonkirály szörnyű erővel utána vágott pallosával. A disznó azonban szerencsére félrekapta fejét, csak a sertéjét szabdalta meg a penge, de aztán a démonkirály galléron ragadta rettentő fogaival, vitte be a városba, ott aztán megkötözték.

Most már három démon küzdött két szerzetes ellen. Homoki Barát látta már, hogy ennek nem jó vége lesz, csak a levegőbe csápolta már démonverő botjával, megfutott ő is hamar, de őt meg a második démonkirály ormánya ragadta meg iszonyú erővel és ejtette foglyul. Szun Vu-kung magára maradt. Érezte, hogy nem bír egymagában három ilyen rettentő ellenféllel, ezért egy elkeseredett kiáltással ő meg felhőre kerekedett, hogy híres felhőbukfenceivel kerekedjen oldjon. Igen ám, de a harmadik démonkirály is menten igazi alakjára változott, s irdatlan griffmadár-szárnyaival utolérte egykettőre, elkapta, megragadta, rabbá lett ő is.

Este volt már teljességgel, a második őrésre járt az idő, amikor a három démonkirály visszaérkezett a városba. Első dolguk volt, hogy közrefogják Hszüan-cangot, úgy vitték le a palotából az udvarra. Ott a lámpák fényénél a szentatya elszörnyedve látta, hogy ott hever a földön gúzsba kötve mindhárom tanítványa.

– Kedves tanítványom! – borult le hangos jajszóval Szun Vu-kung mellé. – Máskor, ha bajba keveredtünk, te mindig megszökhettél, bűvös hatalmaddal minket megmenthettél, de most, hogy elfogtak téged is, ki menti meg már az én életemet? Nagy sírás-rívásra, bömbölésre fakadt erre Nyolctilalmas is, Homoki Barát is. Szun Vu-kung azonban csak gyengén elmosolyodott:

– Nyugodj meg, szentatyám – vigasztalta mesterét –, ti meg ne bömböljete, öcsém! Bármit is tegyenek, nekünk nem árthatnak! Várjátok csak meg, míg elnyugosznak a démonok, akkor elszökünk!

– Már megint bolondozol, testvér! – fakadt ki a disznó. – Hiszen úgy meg vagyunk kötözve, hogy még akkor is beleizzadnánk, ha lazábbak lennének a kötelékek! Te persze sovány, keszeg lévén, nem érzed, de én a kövérségemmel! Ha nem hiszed, nézd csak a lábam! – fújtatott dühösen. – Vagy két hüvelyknyire vág a húsemba a kötél, hogy szabadulhassak belőle?

– Lehet a kötél akár karvastagságnyi is – felelte a majom nagy önbizalommal –, olyan az nekem csak, akár az őszi szellő, ami a fülem meglegyinti!

Közben, ahogy így beszélgettek, hallották ám a vén démonkirályt, amint nagy hanggal dicséri a harmadik király agyafúrtságát, amivel kézre kerítette a kínai barátot.

– Ti öten hozzatok csak vizet – parancsolta aztán az öreg démon –, heten súroljátok ki a kondért, tíz ember rakjon tüzet, húszan meg hozzák elé a nagy emeletes vasrostélyt, amin megfőzzük a négy barátot! Mindenkinék jut majd egy falat a húsból, s örök életet nyerünk majd általa!

Szörnyű rettegés fogta el Hszüan-cangot, amint a démonok megragadták, megkötözték, aztán nekiláttak, hogy előkészítsék a főzést. Nyolctilalmas és Szun Vu-kung ezenközben azon vitatkoztak össze, hogy a vasrostéllal biztosan párolni akarják majd őket, s hová lesz akkor legalkalmasabb kerülni, alulra vagy felülre. Csakhamar azonban bugyogni, forni kezdett a víz a kondérban, jöttek a démonok a rostéllal, az aljára tették a disznót, mivelhogy az ő bőre volt a legvastagabb, fölébe Homoki Barátot. Aztán Szun Vu-kung következett volna, de amint fölemelték, elgondolta magában, hogy a lámpások világánál éppen alkalmas lenne elillanni; nagy hirtelen kirántotta hát egy szőre szálát, azt a maga képére változtatván odatette a maga helyére, maga pedig kicsusszanván kötelékeiből, felröppent az ég magasába, s onnét leste, mi történik. Valóban, az ál Szun Vu-kungot tették Homoki Barát fölébe, végezetül Hszüan-cangot a tetejébe.

– Nyolctilalmas és Homoki Barát még csak kibírják valahogy, amíg kétszer felforr a víz – töprenkedett magában a majom a levegőégben –, de a mesternek egy is elég s vége van! Elpusztul, ha meg nem mentem! – azzal erős varázsigt mormogott, megidézte az északi tenger sárkánykirályát. Jött is a sárkánykirály mihamar egy nagy fekete felhő hátán. Szun Vu-kung nagy gyorsan elbeszélte neki, mi a baj. Menten jeges szellővé változott a sárkánykirály, becsusszant a kondérba, annak az alján, oldalán körbetekerőzött, nem érhetett többet a tűz, a víz melege a rostélyon fekvőket, akárhogy is tüzeltek alájuk a démonok.

Éjfélre járt már az idő, amikor a három démonkirály elszánta magát, hogy nyugovóra tér. Eltörődtek a minapi harcban erősen, de meg biztos helyen is tudták már foglyaikat, elég az hozzá, hogy meghagyták a démonnépségnek, tüzeljenek erősen a kondér alatt, s vigyázzanak, nehogy valami hiba essék, hajnalra meg, ha készen már a pecsenye, készítsék elő a fűszer-számokat, fokhagymát, sót, ecetet, s költsek majd fel őket a lakomára, azzal bementek a palotába aludni.

Szun Vu-kung alig várta, hogy elmenjenek. Kileste a pillanatot, amikor nem volt a kondér körül senki, hamar kis fekete léggé változott s odaröppent fölébe, mert aggasztotta nagyon, hogy szavát se hallja társainak. Hát hallotta ám, hogy Nyolctilalmas és Homoki Barát azon elmélkednek, milyen jó, hogy a kondért nem fedték be, elszáll a meleg gőz, azért nem pusztultak el idáig. Nem állhatta meg a majom, hamar felkapta a kondér fedelét, ahogy ott hevert a közelben, rátette egyszerre, hogy megrémítse őket. Megrémültek azok odabent mindketten, de aztán Nyolctilalmas hamar kimagyarázta magának, hogy biztosan csak váltották a kondér körül a népet, s a tűzre raknak rá, azért tették csak rá a fődöt, mert különben is jót tesz neki már egy kis meleg, minthogy már majd a csúz bántotta a nagy hidegségben.

Mulatott magában Szun Vu-kung a két oktondin, de aztán eszébe ötlött, hogy hogy is menekíti meg őket. „Vissza kell változzam igazi alakomra, ha meg akarom menteni őket – gondolkodott erősen –, arra pedig felneszelnek a tüzet rakó démonok, lármát csapnak! Valami bűbájosságot kell hogy míveljek velük!” Akkor eszűdött rá, hogy még annak idején, a mennyek palotáiban lakoztában, elnyert egyszer ujjmutogatós játékban egyik cimborájától egynéhány álombogarat.

Kotorászni kezdett a tüszőjében, s csakugyan előtalált még vagy tizenkettőt. „Tíz is elég lesz” – dugott vissza kettőt a tüszőjébe, a többi pedig odahajította a tűz körül sürgölődő tíz démon képébe. Bemásztak az álombogarak nagy fűgén a démonok orra likába, egyszeriben el is aludt valamennyi. Csak az egyik tüsszentgett egy darabig, de amint Szun Vu-kung biztonság okából még egy bogarat ráeresztett, nagy ásítózásba kezdett az is, és csakhamar végignyúlt a földön.

– No, ez sikerült tökéletességgel! – állapította meg a majom nagy elégedetten, azzal hamar visszaváltozott igazi formájára, ment a kondérhoz, szólította mesterét s társait, hogy meg ne riadjanak, aztán sebesen feloldozta őket. Nyolctilalmas, ahogy földet ért a lába, már neki is iramodott volna, hogy elfusson, meneküljön, de Szun Vu-kung elkapta a ruháját:

– Ne olyan sietősen! – szólt rá bosszankodva, aztán kiengedte a sárkányt is a kondérból, megköszönte neki nagy segítségét, majd megint a disznóhoz fordult:

– Sok hegyet kell még megmászunk, amíg elérünk nyugat mennyországába! – szólt rá szemrehányóan. – Mesterünk nem bírná azt gyalog megjárni, hoznunk kell a paripát is! – azzal már surrant is oda könnyű léptekkel az alvó démonok közt, ahol a sárkánylovat őrizték. Szép óvatosan kivezette közülük a paripát, meghúzta a nyeregszíjat, s mesterét felültette a hátára. Hátra volt még a poggyász. Hszüan-cang emlékezett rá, hogy bevonulásakor a démonok bal kéz felé tették le, az aranycsarnok mellett. Szun Vu-kung csakhamar előkerítette azt is, most se rettentek fel a démonok.

Homoki Barát vállára kapta a poggyászt, s elindultak csendben, loppal a város kapuja felé. Ahogy azonban közelebb értek, hallották ám az örök csattogatóit, csengettyűik szavát, s bizony le volt lakatolva a kapu erősen, le is volt pecsételve. Megálltak nagy hirtelen, Szun Vu-kung loholt vissza a hátsó kapuhoz, de bizony zárva volt az is, őrizték is erősen.

„Hát most mit tegyünk? – esett a majom gondolkodóba. – Hiszen csak ne lenne mesterünknek halandó teste, felröppennénk egyszeriben mindhárman a felhők magasába, széllel elszállanánk, de hiába, nem emelkedett ő még a három világ fölébe, nyugözi őt még az öt elem lánca, testét még halandó szülőktől kapta, vele fel nem szállhatunk!”

– Nincs ezen mit töprenkedni, bátyám – szakította félbe Nyolctilalmas türelmetlenül. – Keressük meg, hol nem őrzik a falat, ott másszunk át a szentatyával!

– Nem lesz az jó – rázta a fejét Szun Vu-kung zavartan –, ha arra fanyalodunk! Visszafelé való utunkban még, amilyen lepcsés szád van, még elhíresztelnéd mindenfelé, hogy mi afféle falat mászó barátok vagyunk!

– Nem a becsületünkről van ám itt szó, de az életünkről! – vágott vissza mérgesen a disznó, s a majom kénytelen-kelletlen igazat kellett adjon neki. El is indultak csendben a fal mentén, s egy alkalmasnak látszó helyen nekiálltak, hogy mesterüket átsegítsék rajta.

Haj, de nem múlt ám még el a vész csillaga Hszüan-cang feje felől! Ahogy ott aludt a három démonkirály a palotában, egyszerre csak felriadtak szinte egy gondolattal, hogy tán csak nem szökött meg a kínai barát. Hamar kiugrottak ágyukból, magukra kapták ruháikat, és siettek a csarnokba, hogy vajon mi van Hszüan-canggal s a három tanítvánnyal, jó-e már a peccsenyjük.

– Hányszor buzgott már fel a víz a kínai barát alatt? – kiáltották oda az udvarban lévő démonoknak.

Nem feleltek a tűz mellett heverők semmit, úgy elaltatták őket az álombogarak, csak a többiek tápázkodtak fel a nagy kiáltozásra, s jelentették ijedt sietséggel:

– Hét-hét-hét-hétszer! – azzal már szaladtak is a kondérhoz, s látták nagy meghökkenve, hogy a földön a rostély, a tűzrakók meg csak hortyognak mély álomban.

– Nagy király! – szaladtak a csarnok lépcsőjéhez. – Meg-megmegszöktek!

De erre már a három király is lesietett az udvarra, s látván, hogy mi történt, harsányan kiáltozni kezdtek:

– Fogjátok meg a kínai barátot! Fogjátok meg gyorsan! Felriadtak erre a démonok köröskörül, kardhoz, lándzsához kaptak, s rohantak a kapukhoz. Látták az elülső kapunál, hogy be van az zárva, a pecsét sértetlen, s a külső őrség is csak azt felelte a nagy kiáltozásra, hogy nem láttak ők senkit kimenni, s merthogy ugyanezt tapasztalták a hátulsó kapunál is, hát nagy gyorsan rengeteg lámpást gyújtottak, s meg is látták csakhamar, ahogy másznak át a falon! Nagy ordítózással rohantak arrafelé.

Megrémült Hszüan-cang a rettentő lármára, megroggyant a keze, lába, leszédült a fal tetejéről, éppen a vén démonkirály kezébe. A második démonkirály Homoki Barátra tette rá a kezét, a harmadik meg Nyolctilalmasra, a többi démon a lovat, poggyászt kaparintotta kézhez.

Nyolctilalmas nagy megrettenésében átkozni kezdte Szun Vu-kungot, hogy miért nem mentette meg őket, lám, most megint csak a kondérba kerülnek! A démonoknak azonban kisebb gondjuk is nagyobb volt most annál, hogy főzés-sütésbe kezdjenek: hamar odakötötték a két tanítványt a csarnok két oszlopához, csak a vén démonkirály markolta erősen Hszüan-cangot, el nem engedte volna a világot.

– Mit szorongatod úgy, bátyám? – szólt rá a harmadik démonkirály. – Csak nem akarsz ám felfalni azon melegében elevenen? Semmi íze se lesz akkor! Nem afféle akármilyen jószág ez, amit csak úgy megfog és bekap az ember, hanem ritka, drága csemege! Ki kell várjuk vele, amíg beborul az ég s lesz ráérő időnk, akkor aztán elővesszük, szépen, rendben elkészítjük annak rendje és módja szerint, s vidám ujjmutogató játék közben, versenyt borozgatva, játszogatva szép nyugodtan, kényelmesen felcsemegéztetjük!

– Jól szólasz, bölcs öcsém! – nevetett a vén démonkirály gúnyosan. – Csak ide ne jöjjön megint az a Szun Vu-kung, s ki ne lopja a kezünk közül!

– Van itt nekem a palotámban egy ékes, díszes, illatos pavilonom – hajolt oda bátyjához a harmadik démonkirály –, abban van nekem egy vasládám. Ha rám hallgatsz, zárjuk be oda a kínai barátot, csukjuk be a pavilont is, és terjesszük el aztán a híret, hogy felfaltuk azon melegében! Szun Vu-kung bizonyosan visszajő majd szimatolni, fürkészni, s ha ennek híret veszi, elcsügged majd a lelke, felénk se néz többet. Ha így várunk négy-öt napot, s nem háborgat minket, akkor gyöngyen elővesszük, szép nyugodtan megeddegélhetjük!

Tetszett a terv a másik két démonkirálynak, s úgy is tettek rögvést. Szun Vu-kung ezenközben hogy elmenekült a felhők hátán, azonmód a Teveoroszlán Barlanghoz száguldott, s nagy haragjában, dühében a sok ezer démont, kit ott előltalált, mind agyonverte. Aztán igyekezett vissza a városhoz. Hajnallott, mire visszaért. Csendben jött, loppal, hiszen egymagában nem sokra ment volna a három démonkirály ellenében. Ahogy leszállt a felhők magasából, közdémonnak változtatta magát, úgy osont be a városba, járta az utcákat, sikátorokat erre-arra, fülelt, szimatolt, hogy tán hírt hall valamerre. Bizony azt beszéltek már a démonok mindenfelé, hogy felfalta Hszüan-cangot azon frissiben a vén démonkirály! Nagy elkeseredéssel ment tovább a majom a királyi palota felé, gondolta, hogy azért körülszaglász ott is, hogy bizonyost tudjon. Amint közelebb ért, a testőrök díszes ruháját varázsolta magára, be is jutott szépen az aranykapukon. Hamarosan észre is vette Nyolctilalmast az oszlophoz kötözve.

– Megjöttél, bátyám? – neszelt föl a disznó, amint megszólította. – Ments meg szaporán, szabadíts meg!

– Megmentelek én – nyugtatgatta Szun Vu-kung –, csak mondd meg, nem tudod-e, hova lett a mester?

– Nincs már mester – horgasztotta le a fejét Nyolctilalmas. – Tegnap éjjel megették a démonok elevenen.

Elakadt a szava a majomnak erre a hírre, könnye is kicsordult.

– Ne zokogj, bátyám – vigasztalta a disznó. – Én ezt csak hallottam a démonok beszédjéből, de magam nem láttam! Meg ne tévedj, keresd, kérdezd tovább!

Ment Szun Vu-kung tovább, csakhamar előtalálta Homoki Barátot is a másik oszlophoz kötve, de bizony azt mondta ő is, amit Nyolcütalmas. Mintha késsel hasogatták volna szegény majom szívét, olyan keserves sírásra fakadt. Nem is törődött már azzal, hogy társait megmentse, hanem csak hussant fel a levegőégbe, a felhők hátára, a várostól keletre egy hegyen leereszkedett, ott siratta mesterét.

„Mindez csak azért lett – fakad ki végül kétségbeesett haragjában –, mert ott csücsül Buddha kényelmesen a maga paradicsomában, semmit se csinálna, csak mi hozzuk el onnét a szent könyveket! Ha valósággal jóra akarná buzdítani az emberiséget, elküldhette volna maga is a szent könyveket keletnek földjére, nem nagy dicsőség lett volna-e neki az is? De hát el nem küldhette – vigyorodott el fanyarul –, velünk akarta elvitetni. Honnét gondoltuk volna, hogy annyi hegyen való keserves út után mára ilyen gyászos véget érünk? No, mindegy! – rázta meg a fejét elszántan. – Felhőre kerekedek, elmegyek én hozzá, el is mondok mindent, mi történt, hogy történt, aztán ha ideadja nekem a könyveket, én viszem el őket keletnek földjére, hogy hirdessem az igazság gyümölcsét, hogy beváltsam fogadalmam! Ha meg nem adná, akkor pedig megkérem, imádkozná el az abroncslazító imádságot, hadd menjek vissza a barlangomba majomkirálynak megint!”

El is indult Szun Vu-kung tüstént felhők hátán a messzi Indiák felé. Egy órába sem tellett, s már közeledett is a Keselyűhegyhez. Leszállott a felhőkből, s ment volna egyenest a kolostor felé, de útját állották ám a gyémántvillámistenek:

– Fontos dologban Buddha elé járulnék – felelte tisztelettudóan azok kérdésére, de a négy isten elseje, a Kunlun-hegy Aranyesthajnalpír-csúcsáról való romolhatatlan tisztelt király, az Örökké Megtartó Gyémántvillámisten rákiáltott:

– Meg vagy, te majom, bolondulva teljességgel! A minap is, hogy a bikadémon megszorogattott, mi húztunk ki a bajból, s most meg se köszönöd, hogy szemtől szembe összetalálkoztunk? Ha dolgozol van, jelentsd be először, aztán várj sorodra, míg parancs jön, hogy bemehetsz! Nem úgy van ám itt, mint az ég déli kapujánál, ahol kedvedre rohangálhatsz ki-be, össze-vissza! Kaput ne nyissatok neki! – szólt oda az őrségnek.

Rettentő harag fogta el Szun Vu-kungot, hogy ilyen kudarcot vallott. Bömbölni kezdett olyan hanggal, akár a mennydörgés, de akkora erővel, hogy a végén magát Buddhát is felriasztotta vele. Ott ült a Tathágata kilencemeletes drágalátos lótusztrónusán, a tizennyolc világforgató arhatnak magyarázta éppen a szent ígéket, de egyszer csak megállt a beszédben, s odaszólt nekik:

– Megjött Szun Vu-kung – mondta. – Menjetek fogadására. Mentek az arhatok a majom fogadására drága ernyőkkel, ékes mennyezetekkel, hitták is Buddha elébe nagy tisztelettel.

– Mit szomorkodsz, Szun Vu-kung? – kérdezte Buddha, amint a majom könnyeit hullajtva leborult előtte. Elmondotta az erre nagy fájdalommal, méltatlankodással, mily szörnyű szerencsétlenség esett mesterével, s kérlelni kezdte a Tathágatát, úgy, amint már kitervelte volt magában.

– Nem érdemes bánkódnod, Szun Vu-kung! – mosolygott Buddha. – Azért fáj csak a te szíved, mert olyan hatalmasok azok a démonok, hogy őket te le nem győzheted!

– Megmondom, ahogy van – verte mellét a majom. – Azóta, hogy a menny palotáit felháborgattam, Éggel Egyenlő Nagy Szentté lettem, soha engem senki le nem győzött, csak most ezeknek a démonoknak gyilkos keze!

– Ezen te ne keseregj – vigasztalta Buddha. – Ismerem ám én ezeket a démonokat.

Szun Vu-kungnak még a lélegzete is elállt:

– Buddha! – tört ki belőle. – Hallottam én, hogy te komaságban, cimboraságban vagy a démonokkal, honnét ismernéd őket te különben?

– Bölcsességem szemével tekintettem rájuk, azért ismerem őket – felelt rá Buddha méltó-

sággal. – A két vénebbik démonnak gazdája is van ám! – azzal odakiáltott két legkedvesebb tanítványának:

– Ananda! Kásjapal – parancsolta nekik. – Kerekedjete nyomban felhőhátra, s menjen egyikőtök a Vutajsanra, másiktok az Omejsanra, híjátok ide Mandzsusrit és Szamantabhadrát!

Elindult a két tanítvány, Buddha pedig odafordult megint Szun Vu-kunghoz:

– Ezek a két vénebbik démon gazdái – magyarázta. – De a harmadikkal – mosolyodott el – valósággal atyafiságban vagyok.

– Apai ágról? Anyai ágról? – kötekedett Szun Vu-kung, de Buddha komolysággal folytatta:

– Annak idején, hogy a káosz meghasadt s létrejött az ég, föld, megszülettek az élők is. A futkosó állatok közt az egyszarvú lett a legelső, a szárnyas madarak közt a fönix lett a legfőbb. A hím s nőstény fönix is összepárosodván világra hozták a pávát s a griffmadarat. A páva pedig, ahogy világra jött, gonoszsággal eltelve mindjárt emberevésre adta magát, maga körül negyvenötven mérföldnyire aki embert talált, mind felfalta. Én akkor egy havas hegy tetejében elmélkedtem éppen, s engem is a hasába nyelt csakhamar. Távoztam volna belőle teste hátsó kapuján, de elundorított annak szennyessége, így aztán megnyitottam a háta gerincét, s ott kibújván belőle, a nyakába ugrottam, vele ide, a Keselyűhegyre lovagoltam. Itt aztán végezni akartam vele, de a többi buddhák visszatartottak s megintettek, mondván, hogy mivel testének belsejében voltam s abból sértetlen szabadultam, mintha már anyám volna ő énnekem, megölnöm nem szabad! Idevettem hát ő magamhoz a hegybéli gyülekezetbe, s megtettem őt a Buddha Anyja Páva Fényességes Királynéi Bodhiszattvának. S merthogy a griff vele egy anyától lett, azért hát rokonom nekem. Mulatott magában Szun Vu-kung ezen a fura rokonságon, de igen megörvendett, mikor Buddha megmondotta neki, hogy elmenne vele, mert neki a griffmadár nyomban meghódolna. El is indultak éppen, amikor már jött a két meghívott bodhiszattva. Megkérdezte tőlük Buddha menten, mi ideje óta szökött meg két jószágjuk tőlük, s mikor meghallotta, hogy hét teljes napja, igen nyugtalan lett:

– A mi hegyeinken hét nap lent a földi világban több, mint ezer esztendő! – kiáltott fel. – Ki tudja, hány élőt nyomorgattak meg, pusztítottak el már azóta! Jertek velem nyomban, fogjuk csak be őket!

Elindult Buddha a két bodhiszattvával s Szun Vu-kunghal csodafelhők hátán, hamarosan meg is érkeztek a démonok városához. Buddha akkor meghagyta a majomnak, menjen a város elé, s híja csatára a démonokat.

– Csak arra vigyázz – intette végezetül –, ne győzz rajtuk, futamodj meg, akkor mi majd rájuk tesszük a kezünket. Ment Szun Vu-kung a városkapu elé, megverte azt erősen és hangos szitokkal, átokkal hitta csatára a démonokat. Jöttek is azok nagy sebesen, dühösen, nem szóltak egy szót se, csak nekivágtak menten fegyvereikkel. Összecsapott velük Szun Vu-kung hétszer nyolcszor, aztán úgy tett, mintha megrettent volna tőlük, megfordult, megszaladt. A három démonfejedelem vérszomjasan száguldott utána, s hogy a majom felrepült a levegőégbe, oda is utána vágattak. Szun Vu-kung azonban fogta magát, nagy sebesen elrejtett Buddha aranyos dicsfényébe, nem látták a démonok sehol. De ekkor megjelent az égen a két bodhiszattva igaz alakjában, a Múlt, Jelen s jövő Buddha hármasszemélye, mind az ötszáz arhat, a háromezer védisten, s körbefogták a démonokat, meg se mozdulhattak. Megrettent erre a vén démonkirály, hogy íme, honnét kerültek elő gazdáik, de a harmadik démonkirály, a griffmadár, nem félt egy cseppet sem!

– Ne rettenj meg, bátyám! – kiáltotta vadul a vén démonkirálynak. – Rontsunk nekik valamennyien, döfjük le Buddhát fegyvereinkkel, s miénk lesz akkor a Mennydörgő Hang Kólostora is! – A két bodhiszattva azonban erős igékkel megjuhászította a maga jószágját, hátukra vetette lótusztrónusát, s merthogy a kéksörény oroszlán s az elefánt hátaállatjuk volt, a hátukra telepedtek. El is csendesedett, megbékélt a két vénebbik démon menten, csak a griffmadár nem hagyta magát. Kibontva szárnyait, eldobta alabárdját, s egyenesen nekirontott Buddha

dicsfényének, hogy megragadja a majomkirályt. A dicsfénytől azonban hozzá sehogy se férhetett, Buddha pedig, látván, hogy mi a szándéka, hamar fogta magát, megrázintotta a feje tetején levő szarkafészekforma feje búbját, úgyhogy az menten frissen vereslő véres hússá változott. Mohóságában a démon kimeresztett karmaival lecsapott rá, de Buddha úr ökegyelmessége ekkor csak bökött egyet felfelé az ujjával, s ím, a griffmadárnak leroskadt a két szárnya, nem bírt felrepülni onnét, ott maradt Buddha feje tetejében.

– Miért bűvöltél le engem, Tathágata? – kérdezte panaszosan a foglyul esett griff Buddhától.

– Ártalmára vagy te itt a lelkes állatoknak – mondotta Buddha –, eljössz most velem, hogy érdemek szerzésében gyarapodjál.

– De tenálad böjtösen élnek, húst nem esznek – ellenkezett a szörny –, én meg itt emberhúst ehetem, s ki nem fogyok belőle! A te vétkeid lesz, ha éhen halasztasz!

– Négy nagy föld ura vagyok én – nyugtatta meg Buddha –, számtalan lény tisztel engem. Jótétemény fejében megkérem majd őket, áldozzanak neked.

Nem szabadulhatott a griff, akárhogy is kapálózott, meg kellett hogy térjen ő is Buddhának hitére. Szun Vu-kung most már csak mestere elvéstét siratta, de a griffdémon nem állhatta már meg, megvallotta, hova rejtették a mestert. Ment is a majom sebesen, kiszabadította két társát, aztán mentek, elérhozták mesterüket, összeszedték holmijukat, s elindultak tovább nyugatnak, ki a démonok városából.

A hetvennyolcadik fejezet, amelyben

*Bhiksu országában szellemek sietnek gyermekek segélyére,
s királyi csarnokban a Taót magyarázza démonnak beszéde*

Sok hónapja mentek már, rájuk köszöntött a tél, hidegben, fagyban haladtak előre. Egyszer csak egy nagyvároshoz értek. Tudták, hogy ha fejedelmi székhely, elé kell mutassák úti levelüket, de ha csak tartományé, járásé, továbbhaladhatnak. Ahogy beértek a városkapu előtti őrtoronyhoz, annak a tövében egy öreg katonán akadt meg a szemük. Behúzódott szegény a hideg elől a fal szélvédett sarkába, ott szunyókált. Odament hozzá Szun Vu-kung s megrázta, hogy megtudakolja tőle, hová is érkeztek. Az öreg nagy nehezen magához tért, s elébb azt hitte, egy valóságos mennykőisten áll előtte, úgy megrémült Szun Vu-kung képétől, de aztán mikor az megmondotta neki, kik ők s mi járatban vannak, egyszerűbe megnyugodott.

– Bhiksu-országnak nevezték ezt a helyet hajdanán, tisztelendő uram – kezdte magyarázni –, de most már csak úgy híják, hogy Gyermek Városa.

– Aztán van-e királyotok? – kérdezte tovább a majom. – Van hát – mondta a katona megütözve.

Jelentette Szun Vu-kung mesterének s társainak, mit tudott meg. Furcsállották azok erősen a dolgot, nem értették sehogy se, mitől változott meg az országnak neve. Nyolctilalmas arra vélekedett, hogy tán meghalt az öreg Bhiksu király, s a trónörökös még gyermek, ezért történt a változás a névben, de ezt valahogy nem hitte egyik sem.

– Menjünk csak beljebb – döntötte el a vitát Hszüan-cang majd bent a városban megtudakoljuk.

Ékes, szép, gazdag város volt láthatólag, a népe rendszeren öltözött, míveltséggel járó. Ahogy haladtak az utcákon erre-arra, be nem tudva telni a házak pompájával, az árusok gazdagságával, szemükbe ötlött, hogy minden porta előtt ott állott valami madárkalitka, letakarva szép tarka selyemmel.

– Jeles nap van ma biztosan, mesterem – találgatta Nyolctilalmas nagy okosan –, nász kötésére való vagy barátokkal való összejövetelre, ez meg a szertartáshoz tartozik.

– Ostobaságot beszélsz! – intette le Szun Vu-kung. – Csak nem ül nászt az egész város? Megyek én mindjárt, s kitudom a dolgot!

Hszüan-cang azonban tartott tőle, hogy a város népe még megijed tanítványa rút ábrázatától, Szun Vu-kung hát, látva mestere ellenkezését, nagy hirtelen méhecskévé varázsolta magát, s odaröppenvén az egyik kalickához, befurakodott annak a függönyén, hogy ugyan mi lehet benne. Hát nem volt más a kalickában, mint egy gyermek, az volt a következőkben is, csupádon csupán nyolc-kilenc esztendőes fiúgyermek, leány egy se köztük. Volt, amelyik sírdogált, a másik gyümölcsöt majszolt, akadt olyan, hogy békésen szunyókált. Még jobban furcsállotta Hszüan-cang a dolgot, de nem tudott vele most se mit kezdeni. Végre aztán, hogy egy sarkon befordultak, meglátták egy hivatalról, hogy az csak fogadó lehet. Be is mentek nagy örömmel, hogy végre lesz hol éjszakára megpihenniük. A fogadó hivatalnok nyájasan fogadta, teával kínálta őket, elkérdezte, honnét jöttek, mi járatban vannak, aztán parancsot adott, hogy hozzák rendbe szálláshelyüket, s adjanak nekik vacsorát. Hszüan-cang megtudakolta, mikor mehet az uralkodó elébe úti levele bemutatására, de bizony aznap már nem lehetett.

Hozták is csakhamar a vacsorát. A fogadó hivatalnok asztalhoz invitálta őket, s maga is együtt evett velük. Köszönte Hszüan-cang a szíves jóltartást erősen, aztán hogy ott együtt ültek, ráterelte a szót a gyermekek dolgára:

– Volna itten egy dolog nálatok, amit nem értek együgyű fejemmel – kezdte habozva. – Hogyan tartják, nevelik a gyermekeket dicső országokban?

– Ahogy az égen nincs nap kettő, az ember törvénye mindig egyenlő – nézett rá csudálkozva a hivatalnok. – Atyja magjából, anyja véréből nevelődik a gyermek, tíz hónapig hordozza anyja méhe, míg ideje el nem következvén megszületik. Születése után pedig anyja csecsét szopja három esztendeig, akkor már emberre formázik! Mit nem tudtál ebből?

– Szavaid szerint, tisztelt uraság – hajolt meg Hszüan-cang –, nem különböznének ebben szerény országomtól. Ahogy azonban a városba bejöttem, minden háznak kapujánál egy-egy madárkalickát láttam odatéve, s azokban mind csupa gyermekek voltak. Ez nem világos az én eszemnek, ezért merészkedtelek megkérdezni.

A hivatalnok odahajolt a szentatya füléhez:

– Ne törődj te ezzel, szentatyám – súgta zavartan –, ne tudakozz utána, ne is szóljál róla senkinek! Pihenj le inkább, mert holnap korán útra kell kelnetek!

Hiába suttogott, Hszüan-cang nem hagyta magát. Megragadta a hivatalnokot a ruhájánál, el nem eresztette, egyre csak faggatta tovább. Az szegény csak rázta a fejét, a kezével integetett, hogy óvatosabban a szóval, de mikor már látta, hogy mindez hasztalan, kiküldötte embereit a szobából, s mikor egyedül maradtak a lámpás fényénél, csendesen megszólalt:

– Ez a dolog a kalickákkal, ami után oly nagyon tudakozódsz, a mi királyunk gyalázata! Mit faggatózol annyira utána?

– Micsoda gyalázata? – fülelt fel a szentatya. – Mondd el nekem a dolgot világos-világra, addig nem nyughatom!

Látta már a hivatalnok, hogy tovább nem kerülgetheti a dolgot, elmondotta hát, hogy hajdanában Bhiksu-országnak hitták ezt a földet, de mostanság már a nép szája csak Gyermek Városának nevezgeti. Ennek oka pedig az, hogy három évnek előtte megjelent a király előtt egy

öregember. Olyan taoistaformán volt öltözve, s egy tizenhat éves leánykát hozott volt magával. Olyan szép volt az a leány, akár maga Kuan-jin istennő, úgyhogy mikor az öregember felajánlotta a király öfelségének, azt mindjárt mélységes szerelem fogta el iránta, első kegyencnőjévé tette, s csak Szépséges Királynénak nevezgette, a többi feleségére, ágyasára azóta rá se nézett. Mostanára azonban teste-lelke annyira eltörődött, lesoványodott, hogy ételt, italt is alig bír magához venni, látni való módon végén jár az életének. Nem segítettek rajta az udvari orvosok legjobb szerei semmit, de a taoistának, kit a király felséges apósának nevezett ki, van egy titkos receptje, amellyel elnyerhető az örök élet. Hajdanában a halhatatlanok földjéről hozta azt ő magával a megfelelő szerekkel együtt, készen is volna már a szer, csak a bevétel módja borzasztó: ezeregyszáz és tizenegy gyermek szívéből, májából kell levest főzni, azzal vehető csak be a csodaszer, de akkor ezersztendős hosszú életet ad.

– Ezeket a gyermekeket fejezte be szomorúan beszédét a hivatalnok – erre válogatták ki. Apjuk, anyjuk fél a király törvényétől, még siratni se meri őket, ezért terjedt el városunkról az új nevezet. Tisztelendő atyám – állott fel nyugtalanul az asztaltól –, ha holnap a király elébe járulsz, hogy bemutassad úti leveledet, erről a dologról ne szóljál egy szót se! Elment a hivatalnok, Hszüan-cang meg úgy érezte magát, akár a szélütött. A könnye is kicsordult, ahogy magában keseregni kezdett a tévelygő uralkodó szörnyű tette, a gyermekek szerencsétlen sorsa felett.

– Ugyan miért indultál így fel, mesterem? – lépett oda hozzá Nyolctilalmas. – Akkor már más ember koporsóját is házadba hordhatnád, meg is sirathatnád! Ne bánkódj te ezen! Nem azt tartják-e, hogy ha a fejedelem parancsol, az alattvalónak meg kell halnia, mert ha meg nem hal, hűségében van hiba, s ha az atya akarja, a fiú elveszett, mert ha nem vész el, nincsen benne kegyelet? A saját népét, gyereket öldösi, mi közöd van neked ezzel? Vetkezz le inkább, s aludjunk már!

– Szívtelen vagy te, tanítványom, s könyörületesség nélkül való! – korholta Hszüan-cang könnye hullása közt. – Világtól elvonult szerzetesnek csak érdemek gyűjtésén, azok közt is a könyörületen járhat az esze! De hogy vetemedhetett ez a megtévedt király ilyen örülségre? – fakadt ki jajongva. – Soha olyant nem hallottam, hogy emberek szívének, májának megevése által meg lehetne hosszabbítani az életet! Már hogyan bánkódnék én ekkora szörnyűségen?

– Mégse bánkódj, mesterem szólalt meg most Homoki Barát –, hanem holnap, amikor a király elé járulunk, hogy bemutassuk úti leveledet, amikor szemtől szembe állasz a királlyal, vedd ezt a szemére. Ha nem hajlanék szavadra, megnézzük akkor azt a felséges apóst, hogy mire formázik, mert én attól tartok, valami démon lehet, s ő akar emberi szívet, májat enni, erre eszelté ki ezt a gyalázatos ármányt.

– Igazad van, öcsém! – kiáltotta Szun Vu-kung. – Aludj csak nyugodtan, mesterem, holnap majd veled megyek a király elébe, s megnézem magamnak a felséges apóst. Ha ember, akkor csak megtévelyedett, nem ismeri a helyes utat, s azt hiszi, szerekben rejlik csak a megigazulás, és szent tanításunkkal akkor az igaz útra téríthetjük. Ha pedig démon volna, megfogom én ott menten, s meglátja a király, hogy máskor jobban vigyázzon magára, ne törjön ártatlan gyermekek életére!

Megörvendett felettébb Hszüan-cang ennek a tervnek, csak azon aggódott, hogy hátha nem sikerül a király tévelygését menten eloszlatni, mielőtt a gyermekekben kárt tenne, de Szun Vu-kung megnyugtatta:

– Megvan arra is a fortélyom! – hunyorított ravaszul. – Azokat a kalickákat a gyermekekkel még ma eltüntetem a városból, holnap már kereshetik őket! Ezt majd persze jelentik a királynak, az meg vagy mindjárt kibocsájt rá valamely rendeletet, megtanácskozván azt a felséges apóssal, vagy más utat választ – elég az hozzá, hogy arra a rendeletre, felhívásra mi nyugodt szívvel jelentkezhünk, semmi bűnben minket nem találhatnak!

Most már teljességgel megnyugodott a mester, csak sürgette Szun Vu-kungot, mentse hát ki a gyermekeket a városból. A majom két társa gondjaira bízta Hszüan-cangot, maga meg kiment a

ház elébe, ott egy nagyot füttyentett, s föllibbent a levegőégbe. Ott aztán elmondotta bűvös igéit, magához idézte menten a városistent, a földistenkét, az országistent, a védisteneket. Jöttek is sebesen a szellemek, megálltak körülötte a levegőégben s kérdezték:

– Mi sürgetős dologban hittál minket, ó, Nagy Szent, éjjeli órában?

Elmondotta Szun Vu-kung, milyen gonosz tette készül az ország királya, s megkérte a szellemeket, hogy segítsenek mesterén, vigyék ki az éjjel a városból a gyermekeket, rejtsek el valahol a közeli hegyek hajlatában vagy valamely erdőben, s viseljék gondjukat egy-két napig, etessék gyümölcsel őket, hogy kárt ne szenvedjenek, meg ne éhezzenek, de meg óvatosan is bánjanak velük, meg ne riadjanak, sírva ne fakadjanak.

– Mikor aztán a démont elpusztítottam, a királyt jó útra térítettem – fejezte be beszédét –, akkor majd visszahozhatjátok őket.

Engedelmeskedtek a parancsnak tüstént az istenek, szellemek, nagy sűrű förgeteget kavartak, s annak leple alatt felragadták a gyermekes kalickákat. Éjfélre már biztonságban volt valamennyi gyermek, Szun Vu-kung meg nagy büszkén tért haza megnyugtató mesterét s társait, akik közben nagyban fohászokdtek a Gyógyító Buddhához, minden orvoslás urához. Másnap reggel a királyhoz útnak indulóban elfogta mégis Hszüan-cangot a kétség, hogy nem jó lesz az, ha Szun Vu-kung vele megy, mert még tán valami tiszteletlenséget mível, s a király megharagszik.

– Nem mutatom én meg magam – nyugtatta meg a majom –, csak titkon kísérlek, hogy oltalmadra legyek!

Ebben aztán megnyugodott a mester, felöltötte drágalátos köntösét, mit Kuan-jin bodhiszattvától kapott volt, lejébe tette aranyos papi süvegét, kezébe ragadta a kilenckarikás botot. Álmélkodva nézett rá a fogadó vezetője is, de azért csak odasuttintotta neki, hogy szólni ne merjen a király előtt arról a dologról. Biccenett rá Hszüan-cang s elindult, Szun Vu-kung meg közben titkon kicsinyke bogárrá változtatta magát, s rátelepedett mestere papi süvegére. Így mentek ketten a királyi udvarba.

A palotához érve bejelentkezett Hszüan-cang az őrt álló herélteknél. Vitték a hírt a király elébe a heréltek, megörült neki a király, s mondotta is, hogy messziről jött szerzetes csak nagy erényű lehet, lépjen be hát! Mikor pedig belépett, nagy szívességgel fogadta, az üdvözlés után le is ültette maga mellé.

Csont és bőr volt már csak a király, erő is alig volt benne. Ahogy a kezét üdvözlésre emelte, alig tudta összetenni, mikor meg-megszólalt, csak töredező jöttek ki ajkán a szavak. Elévette Hszüan-cang az úti levelét, nézte a király sokáig, kóválygó szemekkel, tétován, újra meg újra. Végül nagy nehezen előkotorászta királyi pecsétjét, odakarmolászta reszkető ujjakkal a kézjegyét alája, s visszaadta az okmányt a szentatyának. Kérdezgetni kezdte aztán a király Hszüan-cangot útja felől, amikor jelentették a felséges após jöttét. Felugrott volna a király, hogy a becses vendég fogadására siessen, de Hszüan-cang megrettenve látta, hogy csak támolgás lett belőle, úgy kellett kétoldalt az udvari népeknek őfelségét támogatni, hogy el ne essék.

Délceg, sima arcú, villogó szemű öreg volt a taoista, nagy gangosan, gögösen lépett be a királyi csarnokba, nem is köszönt, csak ment fel egyenest a királyhoz. Az nagy tisztelettel mutatott neki helyet balja felől, ahol nagy peckesen helyet is foglalt. Hszüan-cang nyájas meghajlását, szíves köszöntését szóra se méltatta, hanem a királytól kérdezte, hogy honnét jött ez a szerzetes.

– Nyugatnak útja! – nevetett fel harsányan, amikor megtudta, hogy mi járatban van Hszüan-cang. – Az is jó sötét vidék ám!

– Nyugat vidéke régtől fogva paradicsom földje – jegyezte meg Hszüan-cang megbántva –, hogyan lenne már rossz hely?

– Hallottam én régtől – elegyedett bele a beszédbe a király is –, hogy ti, szerzetesek, Buddha tanítványai vagytok. Csak azt nem tudom, hogy ha szerzetessé lesz az ember, el tudja-e kerülni a

halált, szert lehet-e tenni örök életre, ha Buddhát tiszteljük?

Összetette kezét a szentatya ennek hallatára, úgy felelte igaz ájtatossággal

– Aki szerzetessé leszen, annak számára megszűnik a létokok köteléke. Aki elnyugtatja természetét, annak semmiséggé válik minden érzéki. A nyugodt tétlenség a legnagyobb bölcsesség, békességben lenni a nemlét kebelében; az igaz mozgató némán lebeg a csendes kialvásban. Akkor kiürül a vágyak, a forma s a formátlanság három világa, és elnyugszik mindenféle okoskodás, elcsendesül a lét hat gyökere, s végéhez ér ezer fajta. Ha pedig erős elszánással tudni akarjuk, hogyan ébredhessünk öntudatra, meg kell hogy ismerjük szívünket. Mert ha szívünk elcsöndesül, magában világol akkor és enmaga ragyog, ha pedig szívünk vágyakkal feldobog, a világmindenségben elmerül. Igaz formájában meg nem fogy, nem is gyarapodik, életünk idején már megmutatkozik; az ábrándok, káprázatok csak romlást hoznak, kárhozatot, minek kereskedni utánuk, ha vágyad be nem válthatod? Az érdemszerző kegyes cselekedet s a szent elmélkedés, az elmélyedés gyökerei csak ezek; bölcsességet adván, jóságot árasztván a megigazulást el ezzel érheted. A legnagyobb ügyesség az együgyűség, mely minden dolgát elvégzi végezetlen; a legjobb terv pedig a tervtelenség, hol sorakozik minden szépen, rendben. Csak a vágyak ne mozduljanak, s minden tökéletes lesz, jól halad; ha azonban azt mondják neked, jin-erőd szedd össze, jangot halmozz, az csak színtiszta hazug beszéd, üres fecsegés, elhiheted! Vesd el magadtól minden szennyét a világnak, s üressé válik számodra a sok hiú káprázat; légy mesterkéletlen, fékezd meg erővel szerelmed, szenvedélyedet, s akkor a végtelen örök életet mintegy magától elnyerheted!

A felséges após azonban csak harsányan felnevetett ennek hallatára, s ujjával Hszüan-cang felé bökdösve, ezt harsogta:

– Hahaha! Micsoda döreségeket hadarsz itt teli szájjal, re szerzetes! A csendes kialváshoz ismerni kell ám a természeted, de te még azt se tudod, mitől aludnék ki benned a természet! A kiaszottsáig kuporogva elmélkedni? Vakok keresik így a tökéletesedést, a megigazulást! Erre mondják azt, hogy üljete csak, üldögéljete, míg szét nem reped a feneketek, szítsad csak fel a tüzet, vesztedet abban leled! Mit tudtok ti arról, hogyan lesz valaki halhatatlan? A halhatatlanságra törekvőnek teste kemény, szelleme kiváló! Jár kosarával, lopótökével hegyek tetején, hol barátokra lel, s százféle jó szert összeszedvén az emberek közé leszáll, hogy segítsen rajtuk, igaz varázsló! Tündérvirágokból kötözi süvegét, illatos orchideák alkotják köntösét. A Tao tanát ő magyarázza, a legfeljebbvaló igaz hitet prédikálja! Az emberek közül a démont, rontást kiüzi szenteltvizével, amulettjével, az égtől, földtől ragadja el öserejét, magába gyűjti a holdét, a napét! A jin és jang erejét elixírbe sűríti össze, tüzet, vizet legyőz vele anyaméhállapotba kötözve. Gyűjti bűvös füveit, szereit a négy évszak járása szerint, s belőlük kilenc fordulaton által halhatatlan elixírt sikerít! Fehér daru hátán lovagolva hatol fel mennyei csarnokokba, az ég dicsőségét learatja, a Tao titkát megvillogtatva. Mi ehhez képest Buddha hívei csendes elmélkedése, a magányban a szellem kialvása, elcsöndesedése? A nirvánába ha küldenéd is rothadó testedet, a világ szennyétől így meg nem mentheted! A három hit közül a miénk felülmúlhatatlan, egyedül ezt illeti dicsőség szakadatlan.

– Egyedül a Taót illeti dicsőség szakadatlan! – kiáltotta utána örvendő áhítattal a király is, az udvari nép is. Hszüan-cang alig bírt szégyenével, hogy itt mindenki a Taót dicséri. Hítta utána a király lakomára a palotába, a vendégfogadó csarnokba, de a szentatya köszönte szépen kegyes jóindulatát s elbúcsúzkodott.

Mikor kiértek a palotából, Szun Vu-kung a kicsiny bogár képében leröppent Hszüan-cang papi süvegéről, odaszállt a füléhez, s odasúgta neki:

– Démon ám ez a felséges após, mesterem, s a királyt is megrontotta már! Menj csak haza a szállásra, én még visszamegyek s fülelek egy kicsit, hátha megtudok valamit! – azzal felröppent a levegőbe, szállt vissza a királyi palotába, s ott megtelepedett a trónterem, az Arany Harangok Csarnoka bejárati ellenzójén. Alighogy letelepedett, már hallotta is, hogy rontanak be hírnökök a palotába, s jelentik a királynak, hogy az éjszakai szélvihar nyomában eltűntek a város minden

háza elöl a kalickák a gyermekekkel.

– Elpusztít engem az ég! – nyögte a király keservesen, mikor a hírt meghallotta. – Hónapok óta hogy szenvedek súlyos nyavalyámmal, s hogy semmi szer rajtam nem segített, te, felséges após, felajánlottad nekünk csudás elixíred, s éppen ma délben kellett volna hogy kivágjad ama gyermekek szívét, máját, hát nem elviszi őket a forgósél? Mi ez, ha nem az ég büntetése?

– Ne bánkódj, felség – mosolygott a taoista rendíthetetlenül. – Éppen ezáltal adja meg neked az ég az örök életet! Amint beléptem hozzád, csodálatos szerre találtam itt nálad, ami erősebb még ezeregyszáztizenegy gyermek szívéénél is! A gyermekek szívéből, májából nyert orvosság csak valami ezer esztendővel nyújtotta volna meg életedet, de ez, ha elixíremmel magadhoz veszed, tízezerszer tízezer éveket ad neked!

Igen megörült ám ennek a király, faggatni kezdte menten a taoistát, hogy micsoda szer lenne az. Hímezett-hámozott a gonosz démon elébb, aztán végre megvallotta, hogy ez a hatalmas erejű orvosság éppen Hszüan-cangnak a szívéből, májából nyerhető.

– Láttam rajta rögvést – magyarázta gonosz buzgósággal –, milyen teljességgel tisztaságos, megigazult ő már! Tíz újjászületés óta elérte már a tökéletességet, szerzetes lett már zsenge korától, férfierejét soha nem vesztegette! Ha elixíremet az ő szívéből, májából főtt levessel veszed magadhoz, bizonyos lehetsz abban, hogy tízezer évig élsz!

Meg volt már tévelyítve a király teljességgel, máris hitt az ármányos beszédnek, s még korholta is a varázslót, miért nem mondta mindjárt, miért hagyta elmenni a szent szerzetest.

– Nincsen ebben semmi nehézség most se! – nevetett a taoista. – Rendeztesz csak neki lakomát a vendégfogadó csarnokban, azzal, hogy csak annak utána bocsájtod el országodból, aztán mikor megjő, vetesd körül a csarnokot katonákkal, fogasd el őt, s tisztelettel kérd el tőle a szívét. Ha ideadja, vágasd ki testéből, aztán rendeztesz neki királyi temetést, építtess templomot a test fölébe. Ha pedig nem hagyná magát – vont vállat a démon –, merthogy megküzdeni vele nem volna alkalmas, hát köttesd meg nyomban, s úgy bánunk el vele!

Követte nyomban a megtévelyedett király a gonosz tanácsot, legott kiadta a parancsot testőrségének, menjenek tüstént s vegyék körül a vendégfogadó szállást. Közben azonban Szun Vu-kung is megtudván, mi készül, hazaröpült sebesen, s ott visszaváltozva igaz alakjára, elmondotta Hszüan-cangnak sebesen, mi történt. Ebédnél ült éppen a mester két tanítványával, s bizony igen megrémült, mikor a rossz hírt meghallotta, el is ájult, végigvágódott a földön.

– Bölcs tanítványom – zokogta, Szun Vu-kungba kapaszkodva, ahogy feltápászkodott –, hát ebből hogy keveredünk ki? Szun Vu-kung vigyorgott:

– Nem lesz itt semmi baj – mondta végül –, csak kicsi lesz a nagyból – s mestere és társai csodálkozását látva, megmagyarázta: – Ha meg akarsz menekülni, mesterem, te leszel a tanítvány, s én leszek a mester.

– Ha megmented az életem – rebegette Hszüan-cang –, fogadom, hogy tanítványod leszek neked is, de még a tanítványodnak is!

– Akkor ne késlekedjünk – bólintott a majom, s odaszólt a disznónak: – Nyolctilalmas! Hozz ízibe egy kis sarat!

Fogta a disznó a gereblyéjét, feltúrta vele a földet, de mivel nem mert kimenni vízért, hát kioldotta ruhája elejét s szépecskén rávizelt, azt összegyúrta, úgy adta oda Szun Vu-kungnak. A majom nem tehetett mást, azt nyomta a tulajdon arcára és a sár felvette arcának formáját. Akkor meghagyta mesterének, ne mocsanjon s ne mukkanjon, azzal rátette a képére a tulajdon arca formáját, rálehelte bűvös leheletét, varázsigét mondott, bűvölést végzett s ím, Hszüan-cang ábrázata teljességgel a majom képét vette fel. Azután ruhát cseréltek, s Szun Vu-kung, mestere ruháiban, a maga képét mesteréére varázsolta el, de úgy, hogy se Nyolctilalmas, se Homoki Barát nem mondta volna, hogy nem igazi az egyik is, a másik is.

Éppen elkészültek ezzel, amikor nagy gongszóval, dobolással megjelent a testőrség a fogadó körül, s jött is egy selyemruhás tiszt, kereste a kínai barátot. Mikor pedig a fogadó hivatalnoka nagy ijedten előmutatta Szun Vu-kungot, menten karon ragadta, hogy viszi a király elébe lakomára.

A hetvenkilencedik fejezet, amelyben

*barlangot keresnek, a démont megfogják s egy istenre lelnek,
s az ország királya megtisztult lélekkel örvend gyermekeknek*

Vitték a testőrök a Hszüan-cang képében rejtező majmot a királyi palotába.

– Miért hívattál magadhoz, Bhiksu-ország királya? – kérdezte Szun Vu-kung fennszóval, amint odaért a trónus elébe. Elmondotta a király nagy örvendezéssel, micsoda csodálatos gyógyszert talált a felséges após az ő nagy bajára, s hogy ehhez a szerhez csak valami hiányzik, amit a szentatya tudna csak megadni.

– Én, szegény szerzetes, egyszál magamban vagyok – tette magát Szun Vu-kung –, nem tudom, miféle szert tudnátok kérni tőlem.

– A szíved és májad kérjük, szentatyám – bökte ki az eltévelyedett fejedelem.

– Az igazat megvallva – felelte rá az ál Hszüan-cang teljes nyugodtsággal –, szívem van nekem több is. Melyik színűt akarjátok?

– A fekete szíved kell nekünk, te barát! – mutatott rá ujjával merően a taoista.

– Adjatok akkor kést – mondotta Szun Vu-kung –, hadd vágom fel a mellem, s ha van fekete szívem, az akkor a tiétek. Megörült felettébb az ostoba király ennek, hozták is a kést azonmódon. A majom meg fogta, kioldotta ruhája elejét, s baljával hasát fogva, jobbával a kést, egyetlen vágással végighasította testét. Hát lám, töméntelen sok szív gurult ki a földre testéből: felmarkolta őket, amúgy vértől csepegősen, s felmutatta az udvarbelieknek, hát volt közöttük piros szív, fehér szív, sárga szív, mohó szív, nagyra törő szív, dicsvágyó szív, féltékeny szív, cselszövő szív, hiú szív, gyűlölködő szív, gyilkos szív, gyáva szív, óvatos szív, vakmerő szív, titkokat rejtő szív, minden rendű-rangú vétekekkel teljes szív, csak éppen fekete szív nem volt közöttük.

Megrettentek az udvari népek a szörnyű látványra, még a hadi vezérek is úgy állottak ott, akár a szélütöttek, a király pedig egy szót se tudott kinyögni rettentő ijedségében.

– Tedd el őket! Tedd el! – rikácsolta, mihelyt visszatért a szava. De Szun Vu-kung sem állhatta meg tovább, egyszeriben visszaváltozott igazi alakjára, s rárivallt a királyra:

– Nincs neked szemed, felség! Nekünk, barátoknak, csak jó szívünk van, csak ennek a te felséges apósodnak van fekete szíve, az kell a gyógyszerbe! Ha nem hiszed, kiveszem én mindjárt, s megmutatom neked! Megismerte ám a gonosz démon Szun Vu-kungot mindjárt, tudta rögtön, hogy ő az a híres majomkirály, ki ötszáz évnek előtte a mennyek palotáját felforgatta volt. Hamar felugrott hát, felhőre kerekedett, hogy elmeneküljön. De utánaeredt a majom is azon nyomban, s rettentő harc kerekedett kettejük között a levegőégben. De alig csaptak össze vagy hússzor, érezte már a démon, hogy nem bír az ő sárkányos botja Szun Vu-kung rettentő fütykösével. Kapta magát, egyszeriben hideg fénysugárrá változott, besuhant a palota belsejébe, s felragadván onnét a Szépséges Királynét, mert démon volt az is, vele együtt eltűnt.

– Derék egy apósod van neked, felség! – mondotta Szun Vu-kung, amint leereszkedett a levegőégből a király elébe. Az udvari népek megrettenve borultak le előtte, de a majom bosszúsan rájuk kiáltott:

– Ne köszöngesetek most, hanem eredjetek, keressétek meg, hová lett a királyotok!

Szaladtak az udvari népek nagy ijedten, merthogy a király első rémültében beszaladt volt valahová a palotába. Ahogy keresték, látták, hogy bizony a Szépséges Királyné nincsen ám semerre, de a király előkerült aztán valahonnét. Szégyenkezett is, hálálkodott is a szegény megtévelyedett, legfőként azonban álmétkodott, hogy mint volt képes a szent szerzetes eme csudatételekre, s leginkább, hogy változott meg ily hirtelen az ábrázata. Amikor pedig Szun Vu-kung nagy nevetve felvilágosította, küldte rögtön kamarását, hogy meghívja Hszüan-cangot is a többi tanítvánnyal a palotába.

Megint szörnyen megrettent szegény Hszüan-cang, de amint Nyolctilalmas megnyugtatta, hogy hiszen baj nincsen már félni való, hisz legyőzte a démont Szun Vu-kung világos-világra, akkor meg arról panaszkodott, hogy hogyan álljon most már a király elé ilyen eléktelenített ábrázattal. De mit volt mit tenni, mentek a királyi palotába. Ott pedig az udvari népek rémüldöztek mindhármuknak szörnyű csúfságán, de Szun Vu-kung mihamar visszaadta mesterének igaz ábrázatát.

– Aztán nem tudod-e, felség, merrefelől jött ez a démon? – tudakozódott Szun Vu-kung, amint a király illendően üdvözölte, megkövette Hszüan-cangot s tanítványait. – Mert én utánamegyek ám, hogy elfogjam a gázt s elpusztítsam, hogy elvessek a gondját!

Megörült ennek a király is, de az udvarbeliek is valahányan, azután elmondta a király, hogy mikor megkérdezte, azt mondotta volt a gonosz démon három évnek előtte, hogy nem messziről jött ő, hanem a várostól délnek vagy hetven mérföldről a Fűzfás Dombról, Szépvirágtanyáról.

– Akkor gyere, Nyolctilalmas – szólt oda Szun Vu-kung a társának –, megyünk utána!

Benne volt a disznó a démonfogásban, csak azon aggatózott, hogy üres a bendője, s hát nincs erejénél. Megparancsolta a király azonmódon, hogy terítsenek lakomához, s Nyolctilalmas jól belakmározott. Akkor aztán mind a ketten elindultak, felhőre kerekedvén a király s az udvari nép nagy álmétkodására.

Meg is érkeztek csakhamar a helyhez, ahol a démon fészket sejtették. Patak csörgedezett ott egy mély szakadékban, kétoldalt meg a parton ezer meg ezer fűzfa állott, de tanyának, lakhelynek nem volt sehol semmi nyoma. Szun Vu-kung, mikor látta, hogy már hiába keresgél, elévette bűvös varázsigeit, idézte erős igével a helybéli földistenkét. Elő is jött az istenke nagy reszketve, leborult előtte.

– No, ne félj, nem verlek meg – biztatta a majom nyájasan –, csak azt mondd meg, merre van itt a Szépvirágtanya?

– Az nincsen – rázta fejét a földistenke –, csak Szépvirág Barlang van. Ugye bizony Bhiksuországból jöttetek, ó, Nagy Szent?

– Onnét, onnét – hagyta helyben Szun Vu-kung, s elmondotta, mi járatban vannak.

– Bocsásd meg vétkemet, ó, Nagy Szent – borult le megint a földistenke –, mert Bhiksuorszag királya az én földemnek is ura, csak éppen akkora ama gonosz démonnak a hatalma, hogy őt én tőle meg nem védelmezhettem, meg nem is inthettem. De ha már itt vagy, hát menj oda a déli partra – mutatta kezével – annak a kilenctörzsű fűzfának a tövéhez, kerüld meg bal felé háromszor, azután jobb felé, s mikor ezzel megvagy, fogd meg a fát két kezeddél, s kiáltad háromszor: „Nyiss ajtót!”, akkor meglátod a démonnak a tanyáját.

Elbocsájtotta a majom a földistenkét, s ment Nyolctilalmassal a kilenctörzsű fűzfához. Ott meghagyta társának, hogy álljon meg távolabb, míg ő a barlangot megnyitja s a démont megtalálja, hogy ha netán kirontana, illendően fogadhassa. Aztán úgy tett, ahogy a földistenke

mondta, s lám, a harmadik kiáltásra eltűnt a fa egy szempillantás alatt, s csikorogva tárult ki helyében egy nagy kétszárnyas ajtó.

Csodálatos, bűvös, tarka fényű ködök gomolyogtak elő az ajtó mögül, nem emberi lakhely közönséges füstje. Ott állott, díszelgett a barlang neve is a kapu mögött egy nagy köellenzön. Nem állhatta meg Szun Vu-kung, berontott nagy vitézül, hát látja, hogy a gonosz démon éppen ott ölelkezik a Szépséges Királynéval, s nagy keseregve panasolja el neki, hogyan hiúsította meg három esztendőnek művét az a gonosz majom.

Szun Vu-kung persze nekirentott mindjárt, de a démon se hagyta magát, s elkezdődött az ádáz viadal. Közben pedig odakünt Nyolctilalmas fülét is megütötte a harci lárma, viszketni kezdett neki is a marka, hát nem állhatta meg, odasújtott gereblyéjével istenesen a fűzfa tövéhez. Vér csordult ki a fegyver ütése nyomán, fájdalmas nyögés hallatszott. Tudta már ebből a disznó, hogy démonfával van dolga megint ráemelte fegyverét, de akkor már jött is elő a barlangból Szun Vu-kung, maga után csalva a demont. Nyolctilalmas persze egy mukk nélkül most már annak vágott neki. Megrettent a démon szörnyen, hiszen a majommal se bírt volna már, hát egyszeriben megrázta magát, s hideg fénysugárrá változván, elszállott keletnek.

A két tanítvány persze felhőre kerekedett, mentek s száguldottak utána. Egyszer csak azonban daru krúgatása ütötte meg fülüket. Felpillantottak, körülnéztek, hát csudafelhő hátán a Déli Égsark Vén Csillagja közelgett. Láthatólag markában volt már a hideg fénysugár, el nem eresztette.

Kitűnt, hogy nem volt más a démon, mint a hosszú fejű isten hátasállata, fehér szarvasa. Örvendett a halhatatlan, hogy elbitangolt jószágát végre megtalálta, s már indult volna vele hazafelé, de Szun Vu-kung megkérte, tartson velük, amíg végére nem járnak az egész dolognak.

Visszamentek hát a barlanghoz. Előjött a démonleányzó, reszketett félelmében, harcolni se próbált, csak menekült volna ő is hideg fénysugárrá változva, de Szun Vu-kung most résen volt, s egynéhány csapással földre terítette. Elnyúlt a démon a földön, kiadta páráját, s akkor látták, hogy egy fehér képű róka.

A fehér szarvas bánatosan nyújtogatta fejét elpusztult szeretője után, amint Nyolctilalmas a farkánál fogva odacipelte hozzá. A gazdája azonban a füle közé vágott a tenyerével:

– Te oktalan baromjószág! – szidalmazta. – Elégedj meg azzal, hogy megvan az életed, mit szagolgotod még?

Szun Vu-kung akkor még eléparancsolta a földistenkét, hogy égesse fel a barlangot, ne szolgáljon az többet bűvőhelyül démonoknak, aztán a Déli Égsark Vén Csillagjával együtt elindultak vissza Bhiksu-országba.

– No, itt a te Szépséges Királynéd ! – vetették oda a király lába elébe a róka tetemét. – Nem játszódnál még velem?

Szégyenlette magát a király erősen, meg is volt rettenve. Szun Vu-kung akkor bemutatta neki s az udvari népnek a vén csillagot, s megmutatta nagy nevetve, hogy lám, ez a fehér szarvas volt az a tudós taoista, a felséges após!

A háládatos király persze hogy menten lakomára hitta meg mindjárt a hazatérteket s társaikat a vén csillaggal együtt. Lakoma közben elbeszélte a vén csillagisten, hogy vendége volt éppen, mikor jószága elköborolt tőle, mert annyira elmerült volt vendégével a sakkjátékban, hogy észre nem vették. A lakoma végeztével, hogy a csillagisten búcsúzkodni kezdett, a lábához borult a király, úgy kérte, adna szert neki kórsága kikúrálására, élete meghosszítására.

– Csak a szarvasom után jöttem – rázta fejét mentegetőzve a csillagisten –, nem hoztam elixírt magammal. Átadhatnám ugyan neked a csudás szer készítése módját, de látom már, hogy meg vagy rokkanva testedben, lelkedben, megcsinálni úgyse bírnád. Hanem van itt három szem datolya a köntösöm ujjában – vette elő –, Kelet Istene hozta ajándékba, amikor nálam járt, s nem

ettem meg, ezt neked adom.

Elfogadta a király a három szem datolyát, s amint lenyelte, érezte lassan, hogy könnyebbedik meg a teste, a kórság hogy távozik belőle. Később aztán elnyerte az örök életet is, s az ezzel kezdődött.

Nyolctilalmas, meglátván a csemegét, nagy nyalánkan-falánkan kunyerálni kezdett ő is, de már nem volt több az öreg csillagnál. Szarvasa hátára telepedett hát a vén csillagisten, elbúcsúzkodott s egyszeriben felszállott a levegőégbe, eltűnt egy szempillantás alatt. Hszüan-cang s tanítványai is szedelőzködni kezdtek. A király persze sehogy sem akarta volna még engedni őket, aztán még kínálta volna arannyal, ezüsttel, de a végén csak azzal kellett megelégednie, hogy elkíséri őket az ország határáig. Amikor pedig a város kapujához értek, nagy zúgás-búgással jött ám visszafelé a földistenke, a városisten meg a többi szellemek, hozták vissza a megmentett gyermekeket a városba édes szüleikhez. A város népe örömeiben vállára emelte a három barátot, de még Hszüan-cangot is lovastul, úgy vitték ki őket a városból. Ott aztán elbúcsúztak, s Szun Vu-kung még a lelkére kötötte a királynak, hogy fékezze meg magát eztán vágyaiban.

A nyolcvanadik fejezet, amelyben

*megkötözve szép leány megmentőkre vár,
de a démont Szun Vu-kung felismeri már*

Ahogy elhagyták a vendégszerető Bhiksu-országot, jó darabig megint lakatlan vidéken vándoroltak. Jó ideje mentek már, véget ért a tél is, beköszöntött a tavasz, kivirágoztak a mezők, az erdők. Útközben egyszer csak megint egy nagy hegyhez értek. Aggódott Hszüan-cang, hogy netán megint gonosz démonokra találnak, de Nyolctilalmas nyugtatgatta, mondván, hogy nem lehet már messze nyugat mennyországa, errefelé már csak nem lakozik démon! Nekivágtak hát a hegyoldalnak. Gyönyörű szép volt a hegy! Csúcsait felhők koronázták, szakadékaiból rohanó hegyi patakok szökelltek elő, százféle virág borította útjukat csudás illatával, feljebb pedig szinte áthatolhatatlan sűrűségben sorakoztak a fák. Madarak csicseregtek mindenfelé, s a szép táj láttára, hangjuk hallatára bizony elfogta Hszüan-cangot a honvágy. Nagyokat sóhajtott, verseket szavalgatott.

– Mesterem – szólította meg Szun Vu-kung –, nem illik ám szerzeteshez, ki otthonát elhagyta, az efféle hazavágyakozás! Gyerünk csak frissen tovább, ne búsongj itt már! Tudod, hogy azt tartják: ki gazdagságot, rangot szeretne, halálig mindig csak azt keresse!

– Igazság van abban, amit mondasz, kedves tanítványom – sóhajtotta a szentatya –, de ki tudja, hol van még ide nyugat mennyországa!

– Nemigen akarja az a Buddha nekünk adni a szent könyveket! – sóhajtozott Nyolctilalmas is. – Tudja, hogy jövünk, s bizonyosan messzebbre költözött előlünk, különben hogy van az, hogy még most sem értünk oda?

– Ne bolondozz már! – intette le Homoki Barát. – Gyerünk csak bátyánk után – intett a mint mindig, most is az élen haladó Szun Vu-kung irányába –, majd csak megérkezünk egyszer!

Jól bent jártak már a hegyben, amikor egyszer csak egy sűrű sötét fenyves bukkant fel előttük, azon kellett áthaladniuk. Megszeppent Hszüan-cang megint, hogy olyan sötét, ijedelmes az erdő, amelyet még eddig se láttak, biztosan rettenetes démonok lakják! Szun Vu-kung azonban nem rettent meg egy cseppet sem, csak törtetett előre, utat nyitva a mesternek s társainak. Mentek

már vagy jó fél napot, de még nem látszott az erdőnek vége. Megnyugodott most már a mester, s még dicsérni is kezdte az erdőt, hogy ilyen szép helyen még nem fordult meg útközben.

– Oly szépséges ez az erdő – állította meg a lovát –, hogy örül benne az ember lelke! Most azonban pihennék egyet, már csak a lovam miatt is, meg aztán meg is éheztem. Eredj csak, Szun Vu-kung, szerezz alamizsnát!

Fogta Szun Vu-kung az alamizsnás csészét, s útnak eredt, a többiek meg letelepedtek a fák árnyékába. Felszállott a majom a levegőébe, onnét nézett szét a felhők magasából, hát amint visszanezett, csudásan csillogó csodafelhő gomolyodott elő az erdő közepéből.

– Hú, de szép! – kiáltotta önkéntelenül, s még a szava is elakadt bámulatában. Mert tudjátok, mi volt az a csodafelhő? Nem volt az más, mint Hszüan-cangnak, azazhogy a tíz nemzedék óta benne újjászületett Arany Kabóca Mester tökéletességének a mennyei dicsfénye.

– Hej! – ábrándozott el Szun Vu-kung. – Ötszáz évnek előtte, amikor felháborítottam a mennyek palotáit, a felhőkkel jártam, a világot bekóboroltam, sereget gyűjtöttem, magam Éggel Egyenlő Nagy Szentnek neveztem, sárkányt is lebírtam, tigriseket győztem, halál könyveiből magam kitöröltem, háromágú aranysüveget viseltem fejemen, aranypáncélba öltözködtem, s aranygombos fütykösömmel kezemben negyvenhétezer démonnak parancsoltam, akkor voltam én igazán ember! No de – érzékenyült el – aztán az ég büntetésétől megmenekedhettem, mesteremnek alázatos tanítványa lettem, s az ő fejéből tündöklik ez a csudálatos felhő! Csak térjünk meg keletnek földjére, jó véggel végezzük akkor, s biztosan nekem is osztályrészemül jut az igazság gyümölcse!

Így reménykedett, lelkesedett Szun Vu-kung magában, de egyszer csak látja ám, hogy nagy fekete felhő tör elő az erdő déli végéből.

– Húha! – hökkent meg. – Ez biztosan valami démon lesz, mert ekkora fekete füstöt se Nyolctilalmas, se Homoki Barát nem eregethet! – azzal erősen szemügyre vette, honnét száll a füst.

Közben pedig Hszüan-cang ott üldögélt az erdőben, és buzgó szívvel szent szútrákat imádkozott, amikor egyszer csak segítségkérő hang ütötte meg a fülét.

– Segítség! Segítség! – kiabált valaki sírós, vékony hangon. Megdöbbsent a mester, hogy bizonyosan valami farkas, tigris vagy párduc elől menekszik valaki, azért kiáltozik. Felugrott hát, hogy a kiáltozónak segítségére siessen, s elindult a hang irányába. Nagy nehezen keresztültörtetett a sok száz éves fák sűrűjén, a folyondárokba, bokrokba kapaszkodva, s amint közelebb ért, látta, hogy egy leányzó áll ott, egy fához kötözve. Azazhogy derekáig odakötve, derekától földbe ásva.

– Mi esett meg veled, szépséges hölgy – állott meg előtte a szentatya –, hogy idekötözték?

Bizony, démon volt a szépséges leányzó, de hát Hszüan-cang nem ismerhette meg halandó szemével. Mikor látta, hogy jön a szentatya, keserves sírásra fakadt a szép leányzó, hulltak a könnyei. Barackvirág arcán úgy potyogtak a könnyecseppek lefelé, akárha halak bújtak volna víz mélyébe, vagy sasok csaptak volna le felhők közepéből! Csillagszeme olyan bánattal villogott, mintha a hold rejtette volna el arcát, virág csukódott volna össze szégyenkezve! Elmondotta akkor a démon a szentatya kérésére ármányos ravasz beszéddel, sűrű zokogással, hogy idevalósi ő a környékre, Szegényasszony-országba, vagy kétszáz mérföldnyire. A halottak ünnepe közeledvén, szüleivel s a háznéppel elindultak, hogy kitararítsák a sírokat, amikor útközben rajtuk ütött egy rablóbanda. A család szerteszt szaladt, de őt, a legfiatalabbat, elfogták a rablók. Akkor aztán a fő rablóvezér asszonyának akarta tenni, de szemet vetett rá a második vezér is, meg a többi is, úgyszólván szörnyű nagy civódás, verekedés támadt a rablónépség között.

– Akkor aztán – hüppögte álnok bánatossággal a leánydémon –, hogy nem tudtak rajtam megegyezni, idekötözték ehhez a fához, itthagytak, elmentek, s itt sínylődöm már étlen-szomjan ötödik napja! Azt hittem már, vége az életemnek, mikor jöttél, hogy megmentsél, szentatyám!

Jámbor lélek volt Hszüan-cang, nem állhatta a leányzó sírását, kiáltozni kezdett hát tanítványai után. Nyolctilalmas és Homoki Barát éppen virágot szedtek, gyümölcsöt kerestek az erdőben, amikor meghallották mesterük hangját. Amint meghallották a zokogást is, mert bizony a mester is könnyekre fakadt, Nyolctilalmas nem állhatta meg, hogy meg ne jegyezze, biztosan valami atyafiságára akadt a mester, azért zokog ennyire örömeiben!

Csakhamar odaértek a tanítványok a mesterhez s a leányzóhoz. Nyolctilalmas Hszüan-cang parancsára nekiállott feloldani a leányzó kötelékeit. Igen ám, de ezenközben Szun Vu-kung is meglátta a felhők magasából, hogy a fekete füst már egészen körülveszi, elborítja mestere dicsfényét, s megdöbbsent, hogy hatalmába ejti a démon Hszüan-cangot. Kisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy alamizsna után menjen, megfordult a levegőégben, és sietett vissza mesteréhez.

Nyolctilalmas már oldozgatta volna fel a leányzót, mikor a majom odaért. Nem szólt egy szót sem, csak fülön ragadta a disznót, s félrependerítette.

– A mester mondta, hogy szabadítsam ki – dűnyögte Nyolctilalmas méltatlankodva, miközben feltápáskodott –, mit erőszakoskodsz velem?

– Ne oldozd fel, öcsém – szólt rá a majom. – Démon ez, rá akart szedni minket.

– Már megint ostobaságokat beszélsz, te hitvány majom! – dördült meg Hszüan-cang hangja. – Honnét tudod te azt, hogy démon ez a leánygyermek?

– Nem tudsz te ehhez, mesterem – legyintett fölényesen Szun Vu-kung. – Ez az én mester-ségem, onnét értek hozzá, hogy ettem embert én is valaha! Honnét ismernéd meg te?

Nyolctilalmas okvetetlenkedett, de a majom rádörrent:

– Ne fecsegy ostobaságokat, te tökfilkó! Amióta nyugatnak tartunk, mikor esett meg az, hogy én valamit elhibáztam volna? Hanem éppenséggel te vagy az, aki egy asszonyszemélyt többre becsülnél az életednél, te hasznót látva becsületet felejtő korpafaló! Mit tudod te, mi a jó, mi a rossz, hanem máris felcsapnál vőnek, s azt se bánod, ha fához kötöznek!

– No, hagyjátok már – szólt közbe Hszüan-cang zavartan. – Tudod, Nyolctilalmas, hogy bátyád szeme sose téved – szólt rá a disznóra. – Ha ő így mondja, ne törődjetelek vele, gyerünk tovább.

El is indult a mester tanítványaival, otthagyták a demont a fához kötözve. Csikorgatta is fogát a szépséges leányzó tehetetlen haragjában, úgy mondta magában:

„Hallottam én már régóta, micsoda bűvös tudománya van ennek a Szun Vu-kungnak, s lám, kiderült, hogy nem volt üres beszéd! Pedig ez a kínai barát gyermekségétől fogva megigazult volt már, nem vesztegette el még egyetlen csepp férfierejét se, ha megfogom s véle összepárosodnék, a legnagyobb halhatatlanok egyike válhatnék belőlem! S most ez a majom elrontotta a dolgom! – fakadt ki dühösen. – No de nem hagyom én ezt ennyiben – szánta el magát –, utánakiáltok még, meglátjuk, mi lesz!” – azzal nagy hangon kiáltozni kezdett:

– Ó, tisztelendő atyám! Hogyan tisztelek te Buddhát, micsoda szent könyvek után jársz te, ha eleven embert az útfélen hagysz, meg nem mentesz?

Persze hogy megállította lovát a mester erre a szóra, odaszólt Szun Vu-kungnak:

– Gyerünk, mentjük meg azt a leányzót!

– Mesterem – hökkent meg a majom –, hogy jutott ez neked megint eszedbe, éppen itt útközben?

– Megint kiáltozik – mondta a mester csodálkozva.

– Nyolctilalmas – fordult Szun Vu-kung a disznóhoz –, te hallottad?

– Akkora a fülem, hogy a likába lóg – mentegetőzött az oktondi –, én bizony nem hallottam

semmit. – Hát te, Homoki Barát, hallottad-e?

– Nem ügyelek én semmire, ahogy a terhet cipelem – szólta a víziszörny –, nem hallottam én se.

– Én se hallottam semmit – jegyezte meg a majom. – Mit kiálthatott, mesterem, hiszen látod, csak te hallottad?!

– Pedig igazság volt abban, amit kiáltott – erősítette Hszüan-cang. – Azt kiáltotta, hogy hogyan tisztelhetem én Buddhát, micsoda szent könyvek után járok, ha eleven embert az útfélen hagyok, meg nem mentek? Gyerünk gyorsan, mentsük meg, mert fontosabb ám az a szent könyveknél is!

Szun Vu-kung kesernyésen elmosolyodott.

– Ha egyszer erőt vesz rajtad a jámborság, szentatyám – jegyezte meg csípősen –, az ellen nincs már orvosság! Ládd, mióta kelet földjéről elindultál, az egész úton nyugatnak mennyi hegyen mentünk át, hány démonnal találkoztunk össze, s bizony hányszor meg is fogtak téged, barlangjukba cipeltek, aztán én mentettelek meg, agyonvervén füttykösömmel nem százat, ha ezret is immár! Most meg egy démon életét se hagynád, hanem csak mennél s megmentenéd erőnek erejével?

– Kedves tanítványom – magyarázta oktató hangon a mester –, azt tartják régtől, hogy mert egy jótett csak kicsiség, ne tedd, hogy ne tedd meg, s mert egy gonosztett kicsiség, ne tedd azt, hogy tedd meg! Gyerünk, mentsük meg!

– Hát ha így gondold, mesterem – vont a vállát a majom –, a te terhed ez, én nem vállalom! Ha meg akarod menteni, én többet szólni nem merek, mert még megharagszol. Eridj magad s mentsd meg!

– Ne locsogj már annyit, adta majma! – jött ki Hszüan-cang a béketúrésből. – Maradj csak itt a fenekeden, Nyolctilalmas majd jön velem! – azzal elindult a disznóval vissza az úton, feloldozták a démonleányzót, kiásták a földből.

Rendbe rángatta a leányzó a ruházatát, aztán nagy örvendezéssel indult el a mesterrel s Nyolctilalmassal. Mikor azonban Szun Vu-kung elébe érkeztek, a majom gúnyosan elvigyorodott.

– Mit vihogsz, te beste majom? – haragudott meg a szentatyá.

– Azon mosolygok csak – jegyezte meg jámborul Szun Vu-kung –, hogy szerencsés órában jó baráttra leltél, jó sorsod hozta, hogy szép hölgyre szert tettél!

De erre aztán végképp megharagudott a mester:

– Micsoda ostobaságokat zagyválsz itt össze, te hitvány majom! – fakadt ki. – Szerzetes vagyok én, amióta csak anyám hasából kijöttem! Most pedig a császár parancsára megyek nyugatnak, tiszta szívvel imádván Buddhát, nem pedig haszonért, dicsőségért, mit fecsegsz itt szerencséről, jó sorsról? De a majom csak tovább nevetett:

– Mesterem – mondotta végül –, barátnak barát vagy ugyan gyermekségedtől fogva, de hiába, csak a szútraolvasáshoz, imádsághoz értesz, a törvénykönyveknek még színét se láttad! Pedig lám, ez a leányzó szép és kellemetes, mi pedig itten barátok volnánk, s ha egy úton megyünk vele, csak akadunk össze valami gonosz emberrel, menten megfognak, a hatóság elébe visznek, akkor aztán szó se eshet semmiképpen szent könyvek elhozataláról, Buddha imáadásáról, hanem ránk sütik, hogy bujálkodtunk vele! De még ha ennyire nem is mennek, az már rajtunk marad, hogy asszonyszemélyt ragadoztunk, akkor aztán neked elveszik a papi leveledet, azzal véged van, Nyolctilalmast menten katonának sorozzák, Homoki Barátot tán még kínpadra is vonják, s alighanem én se menekedhetem majd, hiába csűröm-csavarom a szót!

– Ostobaság! – förmedt rá mestere. – Attól, hogy megmentettem, semmi bajba nem

keveredhetünk! Visszük magunkkal, s ha valami baj lesz, csak engemet sújthat!

– Mondhatod te azt, mesterem, hogy akármi lesz, érjen a baj téged – kötözködött tovább Szun Vu-kung –, de azt nem tudod ám, hogy nemhogy megmentetted, de a halálba viszed!

– Hogyhogy? – hökkent meg Hszüan-cang.

– Hát úgy, hogy ha ott marad a fához kötözve, öt nap, tíz nap, vagy akár egy fél hónap múlva, merthogy nincsen mit ennie, éhhez pusztul, de teste épségben tér meg az árnyak birodalmába! Ha pedig most magaddal viszed, s felülsz gyorsan járó paripádra, aki megy, akár a szél, mi csak ott maradunk a nyomodban, de ennek a leányzónak kicsiny ám a lába, nehezebbre esik majd a járás, hogy tart velünk lépést? Elmarad majd egyszer szépecskén, s összetalálkozik valami farkassal, tigrissel, s ha az majd felfalja, nem a halála lesz?

– Ez igaz – esett gondolkodóba a szent ember. – Jó, hogy gondoltál rá! No de mit csináljunk?

– Vedd az öledbe – ajánlotta Szun Vu-kung kajánul –, üljtek ketten a lovon.

Ez persze sehogy se volt a szentatya ínyére; az se látszott jónak, hogy Nyolctilalmas vegye a hátára a leányzót, pedig a majom azzal kecsegtette, hogy szerelmesen összesugdoshat vele útközben. Végül is leszállt a mester a lováról, és gyalogszerrel folytatták az utat valamennyien. Hszüan-cangnak eltökélt szándéka volt, hogy mihelyt valami kolostorra vagy emberi lakhelyre akadnak a megmentett leányzót azoknak gondjába ajánlja, mert úgy látszik, elgondolkozott azokon, amiket a majom mondott.

Mentek ily módon vagy húsz-harminc mérföldet, vagy még annyit se, s alkonyodni kezdett. Valami nagyobb épületféle tünekezett föl a közelben.

– Ez biztosan valami kolostor – döntötte el Hszüan-cang –, bemegyek és szállást kérek.

Megálltak a tanítványok az úton, Szun Vu-kung kivont fütykössel vigyázta a leányzót, aki mukkanni sem mert, a szentatya pedig ment az épület felé. Ahogy közelebb ért, megdöbbenve látta, hogy bizony van is ajtó, nincs is, olyan rozoga már. S amikor betaszította, hogy belépjen, odabent néma csend fogadta. Moha verte fel az udvar köveit, gaz burjánzott az ösvényeken, s ami világot látott, az csak fénybogár volt, s a békák hangja bugyborékolta a vízóra csörgedező szava helyett.

Elbánatosodott Hszüan-cang erre a látványra, majd elpityeredett, de aztán összeszedte magát, s ment beljebb. A harangok állványa s a doboké romokban hevert, csak egy nagy harang álldogált, árválkodott ott magában, a földre dőlve. Hófehér volt a teteje a dértől, merő zöld rozsdá az alja.

„Hol lehet a mester, aki téged öntött? – tapogatta meg búsan Hszüan-cang a harangot. – Magas toronyban függhetnél hajdanán, s kakasokkal hirdetted a hajnalt, búcsúztattad az alkonyatot, most pedig már ő is a lelkek világában jár már, te meg itt maradtál hangodat vesztetten.”

Ahogy ezt kimondta, megkondult a harang. Megrettent a mester a váratlan hangtól, futásnak eredt, de elbotlott valami fagyökérben, s hasra vágódott nagy puffanással. „Ó, te harang! – emelte fel a fejét, ahogy feltápázkodott. – Feleltél szavamra? Biztosan olyan régen vagy már itt magadban, hogy meglelkesültél!”

– Keljen fel kegyelmességed! – futott oda hozzá egy ember. – Nem lelkesült ám meg a harang, én dobtam meg egy téglával

Felnézett Hszüan-cang, hát egy csúf füstös arcra esett a tekintete.

– Te talán démon vagy? – kérdezte ijedten. – Vigyázz, nem vagyok ám én akárki, Kína országából jöttem, s tanítványaim sárkányt leigáznak, tigrist lebéklyóznak! Ha összeakaszkozsz velük, otthagysz a fogad!

Térdre esett az ember is ijedten.

– Ne féli, szentatyám! – mondotta sebesen. – Nem vagyok én démon, hanem paraszt barát, én gyújtom a füstölőket, rakom meg a tüzet, attól kormos a képem! Hallottam, hogy jössz, s arra véltem, hogy tán démon járkal erre, hát fogtam egy téglát, s megvertem vele a harangot, hogy elijesszem! No, kelj fel hát!

– Kis híja, hogy meghaltam az ijedségtől – állt fel Hszüan-cang nagy nehezen. – Vezess hát beljebb.

Elbámult azonban a szentatya, mihelyt a legbelső udvarba értek. Nyoma sem volt ott romnak, pusztulásnak, hanem tiszták, fényesek voltak a szentélyek, csillogott-villogott a tetők cserepe, becsületes kolostor, szentély volt az annak rendje-módja szerint. Kísérője elmondotta közben, hogy a kolostor külső udvarait rablók szállották meg; a tavaszi jó időben rabolni járnak, ha pedig beborul az ég, ott húzódnak meg éjszakára, ők mívelték azt a rettentő pusztítást.

– Gyengék vagyunk mi ahhoz, hogy velük szembeszálljunk – jegyezte meg búsan a paraszt barát –, meg kellett túrnunk őket. Kegyes pártfogóink szerencsére gondoskodnak a kolostor többi részéről, azért van az rendben. Együtt él itt a tisztaság és a szenny, így van ez már itt a nyugati vidéken!

Ahogy ott mentek, összetalálkoztak egy szerzetessel. Bal felől megtűzött gyapjúsüveg volt a fején, rézkarika lógott a fülében, szőrcsuhába volt öltözve. Dobot vert a kezében s szútrát kántált, de valahogy nem igaz módon mondta. Nem látott még a szentatya ilyen szerzetet; láma-pap* volt, amilyenek nyugat vidékén élnek.

Látta a láma Hszüan-cang ábrázatának szépségét, alakjának nemességét, mosolyogva odasietett hát hozzá, megfogdosta kezét, lábát, az orrát megsimogatta, fülét megrángatta, ezzel mutatta ki szívbeli nagy barátságát. Aztán karon fogta, úgy vezette be az apátságba, ott tisztelettudóan köszöntötte, s elkezdte kérdezetni, honnét jött s mi járatban van. Nem is akarta hinni elébb, hogy Kína földjéről jött Hszüan-cang, csak akkor nyugodott meg, mikor a szentatya elmondotta, hogy van ám neki három tanítványa is, künt várakoznak a kolostor előtt.

– Tisztelendő atyám – mondotta a láma ijedten –, nem tudod te, hogy farkasok, tigrisek, ártó démonok, gonosz rablók járnak odakünt? Még nappal se merünk innét messzire távozni, s még be sem esteledik, becsukjuk a kaput! Hé, tanítványok! – szólt oda egynéhány szerzetes-lámának, merthogy ő volt a kolostor feje. – Menjetek gyorsan, híjátok be őket!

Kiszaladt két kis láma nagy sebesen, hogy beljebb invitálja a jövevényeket, de bizony amint meglátták a tanítványok szörnyűséges ábrázatát, sorra elvágódtak a rémülettől. Mikor pedig feltápázkodtak, szaladtak be lóhalálában, hogy nincsenek ám a tanítványok sehol, csak valami szörnyetegek vannak odakünt. Nagy fáradságába került Hszüan-cangnak megmagyaráznia, mi-félék, kifélék az ő tanítványai, hogy kimenjenek megint a lámák, s nagy reszketve beinvitálják őket a démonleányzóval együtt.

A nyolcvanegyedik fejezet, amelyben

*Tengerek Őre Kolostorában Szun Vu-kung a démont megismeri,
fekete fenyők erdejében társaival a mestert keresi*

Nagy szívességgel, barátsággal fogadták Hszüan-cangot s tanítványait a Tengerek Őre

* *Láma-pap* – kortévesztés, a buddhizmus lámaista szektája Tibetben több száz évvel Hszüan-cang után jött létre.

Kolostorban – merthogy ez volt a szent hely neve; hamar vacsorához terítettek, jóllakatták őket is, a leányzót is. Aztán, hogy bealkonyodott, lámpásokat gyújtottak. Odacsődültek köréjük a láma-szerzetesek, hallgatták Hszüan-cang beszédét újáról, a szent könyveknek elhozataláról, de egynémelyikük bizony nagy mohón egyre a leányzó felé pislogatott.

Estebéd végeztével odafordult Hszüan-cang a főlámához, s megkérdezte, milyen az út innét tovább nyugat felé. Nem felelt a láma-pap, hanem térdre borult.

– Kelj fel, tisztelendő testvérem! – ugrott hozzá ijedten a szentatya. – Csak az utat kérdeztem, mit borulsz le előttem?

– Az út, amin holnap indulnátok – mondotta a láma-pap zavartan –, egyenes út, jó út, nem kell hogy aggasszon. Van azonban egy dolog, mit megkérdenék tőled: szóltam volna már akkor, amint beléptél mihozzánk, csak féltem, még megsértem méltóságodat! Vártam hát, hogy végezzünk az estebéddel, most hozom csak elő. Nagy utat tettetek meg keletről jövet, el is törődtek közben, rendjén való dolog, hogy szerény hajlékunkban szállást adjunk nektek. Itt van azonban ez a hölgy – nézett zavartan a leányzó irányába –, nem tudom, hogy kérdezzem illedelemmel, hogy ő ugyan hol alszik?

– Apáturam – felelt Hszüan-cang méltósággal –, ne kéljen gyanakvás szívedben, ne támadjon benned rút gondolat tanítványaimról s magamról. Az életét mentettük meg a fekete fenyők erdejében, onnét hoztuk magunkkal. Reád bízom, apáturam, adjál neki illendő alvóhelyet.

– Akkor hát a Mennyei Hercegek Templomában adunk neki szállást – mondta a főláma megkönnyebbülten –, az istenek háta megett kap majd derékaljat, lazsnakot, ott békén megalhat.

Két láma mindjárt ki is kísérté a leányzót a templomba, s hogy így minden eligazítódott, lefeküdtek békességgel valamennyien. Másnap reggel azonban, hogy Szun Vu-kung felkelt s küldötte Nyolctilalmast s Homoki Barátot, készítenék elő az útra a lovat s a poggyászt, odament mesteréhez, hogy felkeltse, hát hívó szavára nem felelt Hszüan-cang, csak a fejét emelgette nagy nehezen.

– Mi van veled, mesterem? – kérdezte meglepetve a majom.

– Valahogy kóvályog a fejem, bedagadt a szemem – nyögdécselte kinnal a szentatya –, s nem tudom, mitől, de fáj az egész testem.

Nyolctilalmas fürgén odaugrott hozzá s megtapogatta, hát merő forróság volt egész testében.

– Biztosan a vacsora ártott meg tegnap este – állapította meg. – Sokat ehettél, azért ver ki a láz.

– Ostobaság! – mormogta Szun Vu-kung. – Mondd csak, mesterem, mitől lehet?

– Éjfél tájban felkeltem, hogy félremenjek – nyöszörgött Hszüan-cang –, aztán a süvegem nem tettem fel, gondolom, a fejem megfújhatta a szél.

– Úgy lehet – hagyta helyben Szun Vu-kung. – El tudnál indulni?

Hszüan-cang bágyadtan rázta a fejét.

– Még felülni se bírok! – panasolta keservesen. – Befellegzett az utazásnak!

Vigasztalgatta, korholta a majom, hogy nem kell azért mindjárt így kétségbeesni, legfeljebb maradnak pár napot, míg magához tér, aztán mennek tovább. Úgy is lett. Elmúlt két nap, három nap. A harmadik nap felkönyökölt fektéből Hszüan-cang, úgy kérdezte:

– Te Szun Vu-kung! Hogy beteg voltam ebben a két napban, még se kérdeztem tőled: adott-e valaki enni annak a leányzónak, akit megmentettünk?

– Mit törödsz te vele? – korholta a majom. – Törődj csak magaddal, épp elég beteg vagy!

– Hát ami igaz, az igaz – nyögdécselte a szentatya. – Gyere csak, támogass fel, aztán hozz ide

papírt, tust, ecsetet, s kérj a kolostorban tuskövet.

– Minek az? – értetlenkedett Szun Vu-kung.

– Levelet akarok írni – mondta fáradtan Hszüan-cang –, s te majd elviszed az úti levelemmel együtt Csangan városába magának a császárnak.

– Semmi lesz az – jegyezte meg Szun Vu-kung. – Ha máshoz nem is értenék, levélhordásban ugyan első vagyok! Add csak majd ide a levelet, egy felhőbukfencel már Csanganba is vittem, a császárnak át is adtam, aztán még egy bukfenc, és itt vagyok megint, s meg se száradt a tus az ecseteden. De minek az a levél? – kérdezte kíváncsian. – Mondd csak el előbb nekem, ráérsz megírni aztán is.

Kicsordult a könny Hszüan-cang szeméből, úgy mondta:

– Azt írnám én, hogy „Háromszor borulok le én, szegény szerzetes, felséges színed előtt s kiáltom, élj tízezer évig! Hallják a két sorban sorakozó hadi s polgári mandarinok is, mind a négyszáz udvari méltóság! Mikoronta parancsodat kaptam, hogy indulnék el keletnek földjéről, teljes reménységben valék, hogy elérem majdan a Keselyűhegyet, meglátogathatom a világ tiszteltjét. Ám utam közepében váratlanul szörnyű csásás sújtott, kórságban fetrengvén tovább nem mehetek, Buddhának kapuja messze van még tőlem. A szent könyvek után hiába fáradtam, kérem felségedet, küldjön el helyettem másvalaki embert, aki majd elhozná.”

Nem állhatta meg a majom, harsányan felnevetett ennek hallatára:

– Ej, be ügyefogyott vagy te, szentatyám! – mondotta. – Eme kis nyavalya miatt már végrendelkezni? Hiszen még ha súlyos bajba esnél, élet s halál közt lebegnél, akkor is csak nekem kéne szóljal! Tudom én a módját, hogy eligazítsam, merne tán Jenlo úr is ellened jönni, az alvilág bírása téged megidézni, küldeni fogdmegiét, hogy téged elfogjon? Ha megbosszantanak, feltámadna bennem mennyet felforgató régi jó természetem, s itt ezzel a fütykössel bizony berontanék az alvilágba, kitekerném mind a tíz alvilági király kezét is, lábát is, ha bántának téged!

Sopánkodott, méltatlankodott Hszüan-cang, hogy így meg úgy, súlyos az ő nyavalyája, nem illendő ilyenkor ez a hányaveti beszéd. Erre aztán Nyolctilalmas is nekibátorodott, s elkezdte emlegetni, hogy osztozni kéne már a poggyászon, meg koporsót venni, míg Szun Vu-kung rá nem förmedt:

– Már megint ostobaságokat fecsegsz, te oktondi! Mit tudsz te ehhez? A mi mesterünk valaha második tanítványa volt magának Buddhának, úgy hitták akkor, hogy Arany Kabóca Mester, s azért kell most szenvednie neki, mert akkor megsértette Buddhának törvényét!

– De ha meg is sértette Buddhának törvényét – ellenkezett Nyolctilalmas –, nem volt elég az, ahányszor eddig útközben a démonok elfogdosták, megkötötték, az a sok keserves szenvedés, amit már kiállott?

– Nem érted te ezt – legyintett Szun Vu-kung. – Úgy volt az, hogy mesterünk nem figyelmeztet, mikor Buddha urunk a törvényt prédikálta, hanem elbóbiskolt közben, s a bal lábával egy szem rizst is összetiport, azért vettetett le a földi világba, ezért kell most szenvednie háromnapos betegségben.

– Húha! – szörnyedt el a disznó. – Hát ami ételt eddig én szerteszórtam evés közben, hány évig fog engem azért verni a kórság?

– Veled, öcsém, nem törődik Buddha – nyugtatta meg megvetően a majom. – Nem sújtja ez a baj, csak a legjobbakat! No de holnapra már jobban lesz mesterünk!

– Valóban, mintha ma már jobban érezném magam – élénkült meg a mester. – Csak rettentően szomjazom, kiszáradt a torkom teljességgel. Eredjete el valahová, hozzatok friss vizet innom.

– Akkor meggyógyultál! – örvendezett Szun Vu-kung, s már fogta is az alamizsnás csészét, indult a kolostor végébe a konyha felé, hogy vizet szerezzen.

A konyhához érve meglepődve látta, hogy a láma-barátok veresre dagadt szemmel bánkódnak magukban, mintha sírásukat nyelnék, de hangosan kifakadni nem mer egyikük sem. Odalépett hát hozzájuk:

– Min szipogtok, nyavalyások? – szólt rájuk megvetően. – Egynéhány napot laktunk csak nálatok, most már búcsúzkodnánk, megfizetjük illendően a szállást, a hálást, mit lógatjátok úgy az orrotokat?

– Már hogy merészelnék ilyet! – estek térdre ijedten a lámák.

– Hogyhogy nem meritek? – hökkent meg Szun Vu-kung. – Tán bizony az a hosszú ormányú barát evett ki titeket a vagyontokból a nagy bendőjével, s restellitek megvallani?

– Vagyunk mi itt vagy százan a kolostorban, tudja meg kegyelmességed – bátorodtak neki a lámák –, s mindegyikőnk eltartana titeket egy napig, így hát száz napot is lehetnétek, akkor se lenne fogyatkozás vagyontunkban, nem azon bánkódunk! – s elmondották nagy sóhajtozva, hogy három napja már minden éjszakával eltűnt az a két barát, akik éjjelente megverik a harangot, a dobot.

– Ma találtuk csak meg a fővegüket, a lábbelijüket a kert végében – rebegették elrettenve –, meg a csontjaikat, de semmi egyebet! Látni való, hogy valami gonosz démon felfalhatta őket. Nektek nem mertünk erről szólani, mert láttuk mesteretek betegségét, csak magunkban könnyeztünk rajta, már meg nem állhattuk.

– Ne is mondjátok tovább – mondotta határozottan a majom. – Megyek én máris a démon után, megfogom nektek, kiirtom a világból!

Most rettentek csak meg a lámák igazán! Sápítózni kezdtek, hogy így meg úgy, rettentő hatalma van ám az efféle démonnak, s ha Szun Vu-kung nem bírna vele, még rajtuk tölti ki rettentő bosszúját, de a majom megnyugtatta őket, hogy ért ám ő ahhoz, hogyan kell elbánni az efféle szörnyeteggel.

– Várjatok csak – mondotta nekik. – Jövök mindjárt vissza, csak vizet viszek mesteremnek.

Megmerítette a csészét, s szaladt vele Hszüan-canghoz. Megitta a mester egy cseppig az üdítő, friss italt, s megéledt tőle egyszeriben, akár a virág az édes harmattól.

– Mesterem – mondta Szun Vu-kung, látván, hogy visszatér az erő Hszüan-cangba –, nem ennél egy keveset?

– Olyan volt ez a víz, akár a feltámasztó elixír – hálálkodott a mester –, félig már el is múlt tőlem ez a kórság, bizony ehetnékem is támadt tőle!

– Meggyógyult a mester! – kurjantotta el magát a majom vidáman. – Hozzatok neki levest, kását!

Szaladtak a lámák fűgén, mihamar tálták is a főtt rizst, a kását, a tésztát, pogácsát, a jó meleg levest, hozták négy-öt tállal. A mester persze nem evett csak egy fél csészével, annyi is elég volt neki, Szun Vu-kung s Homoki Barát is beérte eggyel-eggyel, a többi Nyolctilalmas pusztította el. Mikor jóllaktak már, be is esteledett, lámpásokat gyújtottak.

– Hány napja időzünk már itt? – kérdezte Hszüan-cang, amikor a lámák magukra hagyták őket.

– Ma van harmadik napja – felelt rá Szun Vu-kung. Búsult a mester, hogy mennyi utat megtehettek volna ennyi idő alatt, de a majom vigasztalta, hogy hiszen holnap akár indulhatnak is. Örült ennek Hszüan-cang, erősnek is érezte már magát.

– No akkor, mesterem, ha holnap indulunk – fűzte a szót óvatosan Szun Vu-kung –, engedjed

meg nekem, hogy ma éjjel démont fogjak!

– Micsoda démont? – rökönyödött meg a szentatya. Elmondotta Szun Vu-kung, hogy démon jár a kolostorban, azt akarja ő megfogni. Aggódott Hszüan-cang módfelett, hogy még sincsen ő teljesen rendben az egészségével, s ha netán a majom elvétené a dolgot, még öbenne tesz majd kárt a szörnyeteg. Ezen persze megint Szun Vu-kung bősziült fel, hogy ha mestere se tartja őt arra képesnek, hogy megbírjon egy démonnal, mit gondol majd akkor ő róla más? Akkor meg a könyörületességgel hozakodott elő a szentatya, de ennek aztán útját vágta Szun Vu-kung, s megmondta, hogy bizony már hat lámát fel is falt a démon.

– Hat szerzetest? – szörnyedt el Hszüan-cang. – Nyúl halálát róka bánja, mert az is az ő fajtája! Szerzetes vagyok én is, elengedlek hát, vívjál meg velem, csak aztán óvatosan!

– Nem is kell mondd – felelte rá Szun Vu-kung nagy önbizalommal. – Csak ráteszem a kezemet, s kimúlik a világból.

Elindult hát a majom démont fogni. Előbb meghagyta társainak, hogy őrizzék jól a mestert, nehogy baja essék, aztán ment a harangtorony felé, ahol az elmúlt éjszakákon a démon elragadta a lámákat. Már kigyúltak az égen a csillagok, de a hold még nem jött fel, sötét volt a kolostorban. Szun Vu-kung megkongatta a harangot, megverte a dobot, aztán megrázta magát, s ügybevaló kis növendék lámává változott, olyan tízegynéhány éves formára: sárga selyemkötös kerütközött rája fehér vászon melledzővel, fahal volt a kezében, verte szorgalmasan, s kántálta hozzá a szútrákat. Eljött az első őrség ideje, csendesség honolt mindenfelé, sehol semmi nesz. Eljött a második őrség is, felkelt lassan a megfogyatkozott hold, s lám, egyszer csak süvítő szélvész hangja ütötte meg a fülét. Zúgott, zengett a kolostor minden zege-zuga a forgatagban, s amint elült a szél, Szun Vu-kung orrát csábító pézsmailat csapta meg. Valahonnét csilingelés hallatszott. Körülnézett a majom, s hát egy szépséges leányzó közelgett a szentély felé. Szun Vu-kung csak tette magát, hogy nem veszi észre, buzgón kántálta tovább az imádságokat, de a leányzó egyenesen odament hozzá s átkarolta:

– Mit imádkozol, kis barátocskám? – kérdezte kacarászva.

– Fogadalmam van – vetette oda Szun Vu-kung kurtán.

– Mindenki más régen alszik – csodálkozott a leányzó –, mit imádkozol itt még?

– Már hogyan imádkoznék, ha megfogadtam? – mondta bosszúsan az állámanövendék, de a leányzó nem hagyta magát, megint megölelte Szun Vu-kungot, csókot nyomott a szájára, úgy suttozta:

– Gyere velem hátra – intett a kert felé –, játszódjunk egy kicsit!

Szun Vu-kung odafordította a fejét, de csak azért, hogy megvetően ezt dörmögje:

– Nem értesz te ehhez!

– Tudsz te az arcjóláshoz? – kérdezte váratlanul a leányzó.

– Érték valamelyest – felelte meglepve a majom.

– Hát akkor mondd meg, milyennek nézel engem? – kuncogott a szépséges leányzó.

– Úgy nézlek én téged, hogy szégyentelen életű, feslett teremtség vagy, akit apja-anyja elűzött hazulról! – mondta szigorúan Szun Vu-kung.

– Nem találtad el! – mondta a leányzó sóhajtván. – Nem találtad el! Nem üzött el engem sem apám, sem anyám, nem vagyok én feslett személy! Keserves az én sorsom, fiatal fejjel férjhez adtak engem, de a nászszobába már be sem jutottam, férjem elöl elfutottam! Nézd, milyen szépen ragyognak a csillagok! Hogy fénylik a hold! – tette hozzá ábrándosan. – A sors akarta, hogy találkozzunk, gyere, menjünk hátra a kertbe örömet cserélni, összepárosodni!

„Aha! – gondolta magában a majom. – Ezzel csalta el azokat a szerencsétlen, ostoba lámákat,

aztán végzett velük, most meg engem csábítgatna!” – de fennhangon csak így felelt:

– Szerzetes vagyok én, kisasszony, meg még fiatal is, nem tudom én, mi az, örömet cserélni!

– Gyere csak velem – akaszkodott rá a leányzó –, majd én megtanítlak rá! – azzal átölelte a vállát, megfogta a kezét, s elindultak a kert felé. Ahogy odaértek, a leányzó egyszer csak elakasztotta Szun Vu-kung lábát, úgyhogy az elvágódott a földön, aztán melléje telepedvén, suttogni kezdett:

– Édes, kedves szívbéli bátyám! – s a kezével meg elkezdett kotorászni a majom szemérme körül.

– Meg ne egyél! – kiáltotta Szun Vu-kung, azzal megragadva a leányzó kezét, hanyatt döntötte egy mozdulattal.

– Testvércém! – kacarászott a leányzó. – Hogy le tudod te dönteni lábáról az ember lányát!

Szun Vu-kungnak azonban esze ágában sem volt szerelmeskedni. Tudta, hogy most végez a démonnal, vagy soha. Felugrott hát nagy hirtelen, visszaváltozott igazi alakjára, s elékapva retentő fütykösét, lesújtott vele a démonleányzó fejére. A leányzó már azon gondolkodott, hogy micsoda vad kis baráttal van dolga, amikor felpillantott s látta, kivel is áll szemben. Nem ijedt meg azonban egy cseppet sem, hamar elékapott valahonnét két kardot, s felvette a harcot ellenfelével. Csengtek a fegyverek, amint összecsaptak, küzdöttek egymással a kertben előre-hátra. Látta hamar a démon, hogy nem bír a majom erejével, fortélyos tervet eszelt ki hát hamar, megfordult, elfutott.

– Ne fuss, hitvány jószág! – iramodott utána böszülten Szun Vu-kung. – Állj meg, add meg magad! – de a leányzó nagy futtában lekapta hirtelen bal lábáról hímes topánkáját, ráfűjt, s az egyszeriben az ő alakját vette fel, szembeszállva az üldözővel. A igazi démonleányzó pedig fényes szellővé változott, s jaj, Hszüan-cangnak szörnyű veszedelmére, berontott az apátságba, felragadta onnét a szentatyát, eltűnt vele nyomtalanul.

Szun Vu-kungnak végre sikerült legyőznie ellenfelét elkeseredett küzdelem után. Akkor látta, hogy a topánkával viaskodott. Átlátta rögtön, hogy csejt vetettek neki, sietett kétségbeesetten mesteréhez, de már csak hült helyét találta.

– Agyonverlek benneteket menten! – emelte fütykösét szörnyű haragjában ügyefogyottan motyogó két társára. Nyolctilalmas úgy megrémült, azt se tudta, mit tegyen, de Homoki Barát világlátott ember volt ám, helyén volt az esze, tudta, hogyan csendesítse le Szun Vu-kung haragját.

– Értem én, bátyám – mondotta higgadtan, leborulva térdre. – Gondolom, agyonversz most mindkettőnket, de mesterünket sem mented meg, hanem visszamész a hazádba.

– Agyonverlek mindkettőtöket, aztán magam mentem meg őt egyes-egyedül! – kiáltotta Szun Vu-kung szikrázó szemmel, de meg is hökkenve.

– Mit nem mondasz, bátyám! – mosolyodott el Homoki Barát. – Kettőnk nélkül úgy leszel, ahogy egy szál nem ad fonalat, egy tenyér nem tapsolhat! Ki vigyáz akkor a lóra, a poggyászra? Nem azt mondják-e, hogy ha tigris után méész, vidd fivérideket, hogyha hadba vonulsz, a nemzetségedet? Ne bánts minket, bátyám, holnap egyesült erővel megkeressük mesterünket.

Esze is volt Szun Vu-kungnak, nemcsak bűvös tudománya, átértette rögtön Homoki Barát igazságát. Elcsitult haragja, s meg is állapodott társaival, hogy mihelyt pitymallik, elindulnak Hszüan-cang keresésére.

– Hová mentek, kegyes uraimék? – álltak elébük a lámák, mikor másnap reggelre kelve elindultak kifelé a kolostorból a lóval, poggyásszal. Mit tehetett a majom, megvallotta kénytelen-kelletlen, hogy felsült tegnap éjjel: nemcsak hogy a démont nem győzte le, de mestere is eltűnt. Megrettentek a lámák, úgy kérdezték:

– Aztán hol keresnétek?

– Tudom én, merre keressük – vágta rá mogorván a majom, s már indult volna is, de a lámák nem engedték. Hamar ételt hoztak, megfrüstököltették a vándorokat, úgy eresztették csak útjukra. Közben Szun Vu-kung megtudakolta, mi van a leánnyal. Megtudta, hogy eltűnt az is már az első éjszaka óta, nem látták semerre.

Nekivágott hát a három tanítvány az útnak, mégpedig Szun Vu-kung vezetésével keletnek. Nyolctilalmas értetlenkedett először, hogy miért arra mennek, de aztán a majom felokosította, hogy a lámák gyilkosa, a szentatya elrablója nem lehetett más, mint a démonleányzó, akit a fekete fenyők erdejében a mester két tanítványával megszabadított, ott kell hát a keresést kezdeni.

De bizony nem leltek az erdőben semmi nyomta. Fogta magát elkeseredésében Szun Vu-kung, megrázkódott s háromfejű, hatkarú óriássá változott, éppen olyanra, ahogyan a mennyek palotáit annak idején felháborgatta volt, s nagy dühvel csépelni kezdte a földet három fütykösével.

– A dühét fűjja ki elkeseredésében, hogy nem találja mesterünket – súgta oda Nyolctilalmas Homoki Barátnak, de egyszer csak két öreg bukkant ki a földből: a hegy szelleme meg a földistenke. Térdre borultak Szun Vu-kung előtt, úgy köszöntötték nagy alázatossággal.

– Micsoda hatalma van bátyánknak! – bámult Nyolctilalmas. – Egyszeriben előzavarta ezt a két istenkét! Még egyet üssön a földre, s bizony még a világcsillagot is előkeríti!

Szun Vu-kung azonban abbahagyta a hadonászást, s szigorú képpel a két istenkéhez fordult:

– Hej, te hegy szelleme, földistenke! – rivallt rájuk. – Arcátlan pimaszok vagytok ám! Ugye, hogy összeszövetkeztetek latrokkal, rablókkal, a kezükre jártok egynéhány hitvány malacért, birkáért, amit nektek áldoznak? De egy húron pendültök a démonokkal is, hagyátok, hogy elragadja tőlünk mesterünket! Hová rejtették el? Valljátok meg gyorsan, különben lesz kapsz! – s fenyegetően rázta meg fütykösét.

– Méltatlanul haragszol ránk, Nagy Szent! – rebege a két istenke félelemmel telten. – Az a démon nem idevalósi, nem alánk tartozik, éjjel jár csak erre forgószél alakjában, alig tudunk valamit is róla!

– Hát elő azzal, amit tudtok! – ripakodott rájuk a majom. Elmondották az istenkék, hogy délnek lakik onnét a démon vagy ezer mérföldnyire a Szakadékos Hegyen, a Feneketlen Barlangban, odavihette csak Hszüan-cangot. Elbocsájtotta ekkor Szun Vu-kung a hegy szellemét meg a földistenkét, maga meg visszaváltozott igazi alakjára, s társaival együtt felhőre kerekedett, elindultak, hogy megkeressék a Szakadékos Hegyet.

Meg is találták csakhamar. Irdatlan magas hegy volt, hóval, jéggel borítva még északi oldala, a déli meg virágokkal, bokrokkal tarkállott, illatozott. Sereglettek rajta a vadak mindenfelé de embernek nem volt nyoma semerre.

– Hát ezen démon lakik – állapította meg bölcsen Nyolctilalmas, végignézve a hegyet átszeldelő szörnyű szakadékokon.

– Ezt eddig is tudtuk – tromfolta le Szun Vu-kung, aztán odaszólt Homoki Barátnak: – Mi most itt maradunk, Nyolctilalmas majd körülnéz, hogy merre van a barlang, hol visz az út hozzája.

Ódzkodott a disznó szörnyen, de Szun Vu-kung az orra alá dörgölte, hogy ő az oka a mester elvesztésének, mert ő erősködött, hogy mentsék meg a leányzót, aztán meg nem volt résen, amikor elrabolták.

– Megyek, megyek – sóhajtott végül Nyolctilalmas keservesen, aztán letette gereblyéjét, feltúrta köntöse elejét, s nekivágott a hegynek.

A nyolcvankettedik fejezet, amelyben

*démonleány férfit akar,
a majom közbelép hamar*

Hamarosan ösvényre lelt Nyolctilalmas, elindult hát azon lefelé a hegyről. Ahogy ment valami öt vagy hat mérföldet, egyszer csak két démonleányzót pillantott meg, amint éppen vizet mertek egy kútból. Hogy honnét ismerte meg, hogy démonleányok? Hát onnét, hogy fel volt kötve a hajuk magasra, valami egy láb két-három hüvelykre, bambuszpálcákkal, selyemzsineggel egészen szokatlan módon.

– Hé, démonok! – kezdett kiáltozni az oktondi, amint közelebb ért. Megharagudtak erre a leányzók, így szóltak egymáshoz:

– Ej, de pimasz ez a barát! Ismeretségben se vagyunk vele, de hát különben se túrnénk el az ilyes beszédet! Hogy mer ez ránk kiáltozni, hogy hé, démonok? – nagy haraggal felkapták víz-hordó rúdjaikat, s nekiestek mindketten a disznónak. Nyolctilalmas fegyvertelen volt, védekezni se tudott, nem tehetett mást, megfutott. Nagy ijedten panasolta társainak, mikor közékük ért, hogy milyen gonoszok a démonok.

– Csak odakiáltottam nekik, s mindjárt nekem estek a víz-hordó rúddal! – méltatlankodott.

– Aztán mit kiáltottál oda nekik? – érdeklődött Szun Vu-kung.

– Azt kiáltottam csak, hogy hé, démonok! – bizonykodott Nyolctilalmas. Szun Vu-kung elnevette magát.

– Még keveset is kaptál érte – jegyezte meg.

– Köszönöm szíves jóakarotod! – húzta fel az orrát a disznó. – Egész megdagadt a fejem! Ez neked kevés?

– Simasággal, puhasággal világ végéig mehetsz, keménységgel, ridegséggel egy tapodtat se tehetsz – oktattatta a majom. – Helybéli démonok ezek, te meg csak egy messziről jött barát vagy, egy szál egyedül, pusztá kézzel. Simábbnak kell velük lenned! Persze ha mindjárt démonoknak mondod őket, hogyne vernének meg? Szerartások és zene az ember legfőbb kelleme, mondják a szent könyvek!

– Én ebből egy mukkot se értek! – rázta fejét határozatlanul Nyolctilalmas.

– Hát ide figyelj – fohászzkodott neki Szun Vu-kung. – Ifjonti korodban, mikor a hegyek közt embert ettél, ugye tudtad, hogy kétfajta fa van?

– Nem tudtam én – bámult rá bambán a disznó. – Micsoda két fa?

– Ej, az egyik a nyárfá, a másik a veres szantál – magyarázta türelmesen Szun Vu-kung. – A nyárfá igen puha természetű, így hát faragómesterek veszik azt elő, ha szentek szobrait, Buddhának képmását akarják kifaragni. Beborítják aztán szépen arannyal, kirakják drágakövekkel, s milliom ember füstölőt éget előtte, meg imádkozik hozzá, végtelen sok áldás, boldogság lesz része. A veres szantál meg kemény természetű, hát az olajütőbe viszik, s abból csinálják az olajütő kölyűjét, vassal megpántolják, vaspöröllyel verik, s szenved azért módfelett, hogy oly kemény.

– Szóval azt mondod, bátyám – eszűdött fel a disznó —, hogy szépen szóljak velük, akkor nem vernek meg. – úgy, úgy – biztatta Szun Vu-kung –, de eredj már, s tudj ki tőlük mindent, amit csak bírsz.

Nyolctilalmas félt, hogy megismerik, ezért elváltoztatta magát pohos, fekete baráttá. Szun Vu-kung még Figyelmeztette:

– Aztán, ha találkozol velük, viselkedj illedelmesen. Ha látod, hogy egykorúak veled, hűgömnak szólítsd őket, ha meg idősebbek, hát nénémnek.

– Hát ez oktondiság! – vigyorodott el Nyolctilalmas. – Már hogy lennének rokonaim ezen a messze földön!

– Nem rokonság ez, te oktondi, csak szólásmondás! – kezdett kijönni a majom a béketűrésből. – Tudd meg, ők fogták-e el a mestert, mert ha nem, hát mehetünk odébb egy házzal. Megint elindult hát Nyolctilalmas, fekete, kövér barát alakjában. Amint odaért a démonleányokhoz, nagy tisztelettel üdvözlést kiáltott, s így szólt:

– Fogadjátok, néném, a szegény szerzetes üdvözlését!

– No, ez illedelmes barát – mondották a démonleányok s megkérdezték: – Honnét jössz, tisztelendő uram?

– Ahonnét jövök – szólt bambán a disznó.

– Hová mész?

– Ahová megyek.

– Hogy hínak?

– Ahogy hínak – Nyolctilalmas egészen belezavarodott a nagy udvariasságba, meg nem is akarta magát elárulni. Összenéztek a démonleányzók, s vihogva megjegyezték:

– Derék ember ez a barát, csak épp esze nincsen – s már odébbálltak volna, mikor Nyolctilalmasnak eszébe jutott, miért jött, s megkérdezte:

– Hová viszitek a vizet, néném?

Nem gondoltak a démonleányzók semmi rosszra, elmondották gyanútlanul, hogy ők bizony nagyasszonyuk barlangjába hordják a vizet, mert az ottani víz nem jó, s a nagyasszony épp az imént tért meg a kínai baráttal, egybe akar vele kelni.

Sarkon is fordult a disznó menten, mihelyt ezt megtudta, nyargalt vissza társaihoz, s persze hogy az volt az első gondolata, hogy vége már mindennek, osztozzanak meg a holmin, bocsássák vissza a tengerbe a sárkányparipát, mert házasodik a mester.

– Te oktondi! – nézett rá szemrehányóan Szun Vu-kung. – Hiszen a démon erőhatalommal hurcolta mesterünket a barlangjába, s annak szegénynek meg majd kiguvad a szeme reménykedésében, úgy lesi, várja, hogy mikor jövünk megmentésére, te meg ilyen ostobaságokat zagyválsz összevissza?

Szó se volt többet osztozkodásról. Elindultak neki a hegynek nagy óvatosan a két démonleányzó nyomában. Mentek vagy tíz-húsz mérföldet, hát egyszerre eltűnt a két démon. Nyolctilalmas már arra gondolt, hogy tán nem is démonok ezek, de kísértetek, hogy is tűnhettek volna el ilyen hirtelen, de Szun Vu-kung amellet kardoskodott, hogy csak a barlangjukba bújhattak be. S valóban oda érkeztek, ahol utoljára látták őket, a sziklák között egy csillogó-villogó, háromtetős díszkaput pillantottak meg.

– Szakadékos Hegy Feneketlen Barlangja – böngészte ki a cifra felírást Szun Vu-kung. – Itt tűnhettek el a démonok – fordult társaihoz de hol a barlang bejárata?

Felkutatták a kapu környékét, s lám, a mögötte álló hatalmas kősziklán – lehetett vagy tíz

mérföld a kerületen, ha nem több – épp a közepében ráleltek egy nyílásra. Akkora volt, akár egy jókora hombárnak a szája.

– Csak ez lehet a barlang bejárata – állapította meg a majom, s csodálkozva tette hozzá: – Ilyen barlangot én még nem láttam, pedig elhíhetitek nekem, jó sok démonnal volt már dolgom! Mássz csak be – parancsolta Nyolctilalmasnak –, nézz körül, mekkora, aztán majd én megyek be megmenteni mesterünket.

A disznó azonban hevesen megrázta a fejét:

– Nem megy az, bátyám! – tiltakozott. – Nézz csak bele! Ha belepottyannék, eltartana két-három esztendeig is, míg az aljára érek!

Odament a majom, bepillantott, hát szörnyű mély volt az a barlang! Lehetett vagy háromszáz mérföld is! Meghökkenet először, de hogy Nyolctilalmas máris amellet volt, hogy úgyse tudják megmenteni a mestert, csak azért is elhatározta, hogy megmutatja, mit tud.

– Én megyek le – jelentette ki. – Ti itten tegyétek a lovat, a poggyászt jó helyre, magatok meg álljatok lesbe fegyverrel. Ha itt van a mester, felzavarom a démont, s mikor jön kifelé, esetek neki, verjétek agyon.

Beugrott Szun Vu-kung a barlang nyílásába, s egyszeriben tarka felleg kerekedett a lába alá, az vitte lefelé szép gyöngyen. Nem sok idő múlva, amint már lejjebb ért, egyszer csak világosság támadt. Napfény kélt a feje fölött, szél zúgását hallotta. Körülnézett, hát gyönyörűsége szép vidék terült el a barlang fenekén, tele fűvel, fákkal, virágokkal.

– Majd olyan szép, mint a Vízfüggöny Barlang tája! – állapította meg Szun Vu-kung elismerően, amikor földet ért. Távolabb fenyők és bambuszok között egy nagy kaput pillantott meg, azon túl meg sok-sok épületet.

Mindjárt sejtette, hogy arra lakik a démon, elindult hát, hogy körülszimatoljon, elébb azonban elváltoztatta magát, hogy ha összetalálkozik vele, az fel ne ismerje. Zöld legyecskévé változott, s elindult repülve arrafelé.

Hamarosan meg is lelte a démont. Ott ült egy pavilonban. Sokkal szebb volt ám, mint mikor a fekete fenyők erdejében megmentették, vagy amikor az éjjel a kolostorban vele egybetalálkozott! Hollófekete haja felhőként bodrosodott feje körül, ujjai akár a tavaszi zsenge bambuszrügyek, arca szépséges, mint egy ezüsttál, piros ajka, akár a cseresznye! Szun Vu-kung letelepedett a közelében, s meg se mukkant, várta, mi lesz. Kisvártatva oda is szólt a démon a szolgálóinak:

– Terítsetek lakomára, kicsikéim, megüljük a nászlakomát a kínai baráttal!

„Mégis igazat szólt az a golyó Nyolctilalmas! – állapította meg Szun Vu-kung magában. – De nézzük csak meg, mi van a mesterrel, mert ha behálózta ez a nőszemély, akár itt is hagyhatom, vele tovább nem mehetünk!” Felrebbent hát s elrepült az épületek felé, vizslatva erre-arra. Meg is találta mesterét az egyik házban, a keleti tornác végében, egy felül virágos, alul sötétes, lakodalmi piros papírokkal díszes szobában, úgy üldögélt ott búsán egymagában.

Odaröppent Szun Vu-kung mestere tar fejére s megszólította.

– Ments meg engem, tanítványom! – fohászkodott fel Hszüan-cang, ahogy hangját megismerte.

– De élhetetlen vagy, mesterem! – mondotta szántsándékkal a majom. – Lakomát rendez ez a démonleányzó, egybe akar kelni veled nászlakomán, lesz tán fiatalok is meg egy lányotok, szerzetesi sarj mindkettő, mit búsulsz hát itten? Fogát csikorgatta Hszüan-cang, mikor ezt hallotta:

– Mondd meg, tanítványom – fakadt ki –, amiótátul Csanganból elindultam s a Két Határ Hegyénél rád leltem, mikor, mely órában ízleltem én fűszerest, hevítőt, mely napon gondoltam

rosszat én elmémbe? Lám, ez a démon elfogott most engem, s akarja erősen, hogy vele egybekeljek. Ha elveszítem igazi férfierőm, essem vissza akkor a lét kerekének forgásába, kerüljek az alvilág mélyére, s onnét akár örökké fel se is támadjak!

Elnevette magát erre Szun Vu-kung.

– No, ne esküdjél, mesterem – mondotta erre. – Ha igaz szíveddel most is csak azon vagy, hogy továbbmenj nyugatnak s elhozd a szent könyveket, elviszlek én magammal!

– Igen ám – mondotta búsan a mester –, de elfeledtem, melyik úton jöttünk mi ide!

– Még ha tudnád, az se segítene – rázta fejét tanítványa. – Nem olyan barlang ez, hogy bejöhetsz-kimehetsz, hanem a föld fenekéből kell nekünk felfelé mennünk! Ha szerencsénk van, feljutunk, kijutunk, de ha nincsen, akár meg is gebedhetünk!

No de nincs ám semmi baj – folytatta, látván, hogy Hszüan-cang képe elborul –, hanem mikor a démon hozza a bort s megkínál vele, kínáld te is őt sebesen vissza, csak vigyázz, hogy gyorsan öntsöd a flakóból, hogy habozzék a teteje! Akkor én picinyke bogárrá változom, belészállok a borba, s azzal együtt lenyel majd engemet! Akkor aztán összetöröm szívét, máját, elszagatom a belsejét, s te kimenekülhetsz.

– Nem emberi dolog ám ez, tanítványom! – szörnyedt el a mester.

– Ha csak jámborságra jár az eszed, vége az életednek – torkolta le a majom. – Embereket pusztít ám ez a démon, mit sajnálsz?

– Jó, legyen hát – egyezett bele a mester –, csak maradj itt velem.

Eközben pedig megterítettett a démonleányzó a lakomára, s mikor az már megvolt, sietett a házba, a keleti tornác végébe, nyitotta az ajtót, s szólította Hszüan-cangot. Nem felelt a szóra a szentatya előszörre se, másodjára se, merthogy arra gondolt, nem engedhet neki, inkább meghal, de nem felel. Mikor azonban harmadjára is szólította, elgondolta magában, hogy mit tehet egyebet, válaszolt hát nagy keservesen:

– Itt vagyok, leányasszony – de úgy érezte magát, mintha teste ezer fonttal lett volna nehezebb. De nem szívéből szólt, vágy nem kelt fel benne. A démonnak azonban ez is elég volt már, hamar kézen fogta s vitte ki magával, a vállának dörgölődve, a fejét fejének hajtva, minden tehetségével bájolva-büvölve, szerelmesen csábítgatva, úgyhogy Szun Vu-kung már attól tartott, hogy mestere elveszti a fejét.

– Tisztelendő atyám – vezette be a démonleányzó Hszüan-cangot a pavilonba –, igyál hát velem egy pohárral! Szabódott Hszüan-cang, hogy ő hevítőt nem iszik, de megnyugtatta a leányzó, hogy nem bor ám az, hanem csak gyümölcs leve tiszta kút vizében. Meg is töltött vele hamar egy serleget, s nyújtotta a szentatyának.

– Édes bátyám – mondta mosolyogva –, ürítsd e poharat nászunk örömére!

Szégyenletében Hszüan-cang válaszolni se mert, de elborzadt arra a gondolatra, hogy ha tán igazi bor lenne, akkor hiába tette meg idáig a rettentő nagy utat, hiába volt Kuan-jin pártfogása, ő már az alvilág fenekére jut. Szun Vu-kung azonban odaszállott a füle tövéhez, s megbiztatta, hogy igyék csak nyugodtan, mert tudta, hogy szereti ám a mester a szőlő mustját. Megitta hát a szentatya, aztán nagy sebesen telitöltötte ő is a serleget, hogy csak úgy habzott, aztán nyújtotta a démonleányzónak. Szun Vu-kung már közben észrevétlen átváltozott kicsinyke bogárrá, s könnyedén odalibbent a serlegbe. A démon azonban nem ivott ám rögvest, hanem letevé a serleget, leborult kétszer a mester előtt, szerelmes szókkal üdvözölvén. Persze mikor aztán a serleget fölvette, megtisztult már az italon a hab, s meglátta benne a bogárkát. Nem gyanakodott a démon semmi rosszra, csak éppen fogta a bogárkát, és csendesen az ujjával onnét kipöccintette.

Látta Szun Vu-kung, hogy felsült a tervével, nagy hirtelen hatalmas sasmadárrá változott hát, nekirontott a menyegzői asztalnak, s a drága szép teritékeket, a finom böjtös étkeket, amiket a démonleányzó Hszüan-cang kedvére tétetett fel, sorra mind felborogatta, összedülta, fellökte

magát a mestert is, aztán nagy szárnycsapásokkal elrepült.

Megijedt a démonleányzó, s faggatni kezdte a szentatyát, hogy mi volt ez, hogy volt ez, de bizony az se tudta. Sopánkodtak a szolgálólányok is, hogy mi okból pusztíthatta el az a szörnyű sas a drágalátos lakomát.

– Tudom én már, mi volt ez – mondotta egyszer csak a démonleányzó. – Bizonyára nem tűri az ég s föld, hogy a kínai barátot én elragadtam, s azok küldték ránk ezt a csudaszörnyet. Gyorsan takarítsátok el innét ezt a holmit, aztán terítsetek másik lakodalmas asztalt, s meghívom az eget vőfélynek, a földet tanúbizonyságnak, akkor bizonyosan egybekelhetek majd velem!

Szun Vu-kung közben felérkezett társaihoz, s elmondotta nekik, hogy megvan a mester. Nagy izgalomba jött Nyolctilalmas, kérdezte is, hogy vajon sütik-e a mestert vagy főzik-e.

Szun Vu-kung megmondta, hogy sem egyik, sem másik, hanem lakomára hivatalos a mester, csak éppen egybe akar a démon kelni vele, meg kell attól menteni mindenképpen. Fordult is a majom mindjárt, szállott vissza a barlang fenekére legyecské képében.

Nagy volt a sürgés-forgás a démon házában, készülődtek az új lakomára. Hszüan-cang szegény meg ott sírdogált megint szobájában a tornác végében. Odarepült hozzá Szun Vu-kung, s vigasztalni kezdte.

– Amott hátul van egy szép virágoskert – mondotta neki –, csald ki oda magaddal, akkor meg tudlak menteni – s Hszüan-cang kérdő pillantására meg is magyarázta: – Van a kertben egy szép barackfa, menjetek oda ahhoz. Akkor én már ott leszek, ott lógok majd az egyik ágon, szép piros barack alakjában. Szakíts magadnak egy barackot, akkor majd a leányzó is megkívánja, s akkor szakajts le engemet, nyújsál oda neki. Ha megevett, belebúvok a belsejébe, megszagatom, kínozzom kegyetlenül, s te megmenekülhetsz.

– Igen ám – töprengett Hszüan-cang –, de aztán hogy jutok fel innét? S aztán miért nem küzdesz meg velem becsületes harcban?

– Nem érted te ezt, mesterem – legyintett a majom. – Ha jó mozgás esnék ebben a barlangban, bizony megküzdenék velem, de mihelyt rámennék ezen a szűk helyen, a nyakamon lenne a démonnépség apraja-nagyja, hogy bírnek velük? Fortélyllyal kell itt élni, csak úgy győzhetünk!

Rátelepedett akkor Szun Vu-kung legyecské képében Hszüan-cang fejére, az meg odament az ablak rácsához, s szólongatni kezdte a démonleányzót. Jött is az sebesen nagy örömmel:

– Bátyám, gyönyörűségem – pihegte mosolyogva –, mit kívánsz?

– Eltörődtem igen a hosszú útban, hogy mindig csak a ló hátán ültem – füllentette Hszüan-cang. – Nem mennék ki sétálgatni egy kicsinyt?

– Csakhogy megjött a kedved, édes bátyám! – kiáltott örömmel a démonleányzó. – Gyere, menjünk ki virágoskertembe!

Mentek is a virágoskertbe a szolgálólányok hadától kísérve. Csevegett, nevetgélt a démonleányzó, de szépségesek voltak a szolgálólányok is, s bizony ha nem lett volna olyan vaskemény Hszüan-cang szíve szándéka, meg is tántorodott volna, nem jutott volna tovább ő az útján Buddha elébe!

– Itt aztán vigadhatunk kedvünkre, szerelmes bátyám – állt meg vele a leányzó a kertben. – Ugye, hogy ez minden bánatod elmulasztja?

Szépséges is, gyönyörű is volt ám a kert, telve ritkábbnál ritkább, pompásnál pompásabb virágokkal, fákkal, sok szép pavilonnal. Mikor aztán a barackfához értek, megcsipentette Hszüan-cang feje tetejét Szun Vu-kung, azzal felröppent a fára, s észrevétlen gyönyörűséges piros, mosolygós barackká változott.

Dicsérni kezdte Hszüan-cang a kert szépségét, legfőképp pedig a gyümölcsöket. Aztán leszakította a legszebbik barackot, s odanyújtotta a démonleányzónak:

– Leányasszony, te szereted a szépet – mondotta neki –, vedd hát a legszebbet, nekem meg adj egy másik akármilyent. Megörvendett ennek a démonleányzó, hogy lám, milyen jó szívvel van hozzá a kínai barát, meg se gondolta, fogta a barackot, s a szájához vette. Ám alighogy beleharapott, Szun Vu-kung – mert hát ő volt az – sebesen lecsusszant a torkán, le a hasába.

– Micsoda egy barack ez, szentatyám? – kérdezte hüledezve a démon Hszüan-cangtól. – Alighogy beléharaptam, lecsusszant a torkomon!

– Igen jó ízzel teljes ez a barack – mondotta jámborul Hszüan-cang –, biztosan azért csúszott le ilyen gyorsan, hogy a magját se köpted ki!

– Ne feleselj velem, mesterem – szólta ki ekkor Szun Vu-kung a leányzó hasából –, rátettem már a kezem!

– Kivel beszélgetsz te, atyám? – rémült meg a démon.

– Szun Vu-kunggal – mondotta Hszüan-cang nyugodtan. – Bent van a hasadban, őt nyelted el barack képében. Elfogta ám a rémséges rettegés a démonleányzót ennek hallatára, különösen hogy Szun Vu-kung megfenyegette, hogy felfalja szívét, máját, tüdejét, csak a bőrét, csontját hagyja meg madárijesztőnek. Le is borult Hszüan-cang elé, úgy kérlelte bánatos szívvel, ugyan miért is kell nekik megválniuk egymástól. De ennek aztán a majom hamar véget vetett, mert attól tartott, hogy amilyen lágyszívű a mester, még tán megindul rajta: kapta magát, elkezdte a démonleányzó hasa belsejét rugdosni, öklözni, elkezdett benne cigánykerekezni, úgyhogy a végén az már meg se bírta mukkanni fájdalmában, ijedtében. Mit volt mit tenni, engedelmessé kellett a majomnak, aki szigorúan ráparancsolt, hogy vegye a hátára Hszüan-cangot, s egy szál magában vigye fel a napvilágra, különben vége az életének.

A nyolcvanharmadik fejezet, amelyben

*Szun Vu-kung igen különös holmira lel,
s a leányzó megkapja, amit érdemel*

– Hát a mester itt volna – kiáltott Homoki Barát, amint a démon feltűnt a barlang nyílásában, hátán Hszüan-canggal –, de bátyánk hol van?! – Nagyot derültek aztán, mikor megtudták, mi történt.

– Nyisd hát ki a szád, hadd menjek ki belőled! – szólta rá Szun Vu-kung a démonra. Engedelmeskedett is az, s a majom megindult kifelé. Élt azonban a gyanúperrel, hogy a gonosz lélek még megharapja, ha a foga közé kerül, hát nagy hirtelen kapta a fütykösét, felpofozta vele a leányzó száját, úgy ugrott ki rajta, aztán hamar kikapta a fütykösét is, s visszaváltozott menten igazi alakjára. Akkor gondolta, hogy legjobb lesz azért végezni a démonnal, nekihuzakodott hát, s hatalmasat sújtott a fejére. De a démon is elékapta ám két kardját, felfogta velük a csapást, s elkezdődött megint a szörnyű viaskodás kettejük között.

Nyolctilalmasnak nem tetszett a dolog sehogy se. Nagy dühösen fordult oda Homoki Baráthoz, s magyarázni kezdte, hogy miért nem végzett a démonnal a majom, míg a hasában volt?

– Igaz is – hagyta helyben a társa. – No de nem járja, hogy ha már megmentette bátyánk a mestert, még megküzdenie is egyedül kelljen ezzel a démonnal! Ül csak meg itt, mesterünk, magadban – fordult Hszüan-canghoz –, mi meg fogjuk a fegyverünket, segítsünk neki!

– Ne, ne! – tiltakozott a disznó. – Elég erős ő egymagában is, megbír vele, velünk úgyse menne semmire!

– Hogy mondhatasz már ilyet? – háborodott fel Homoki Barát. – Közös dolgunk ez nekünk, meg aztán szelet szellentéssel is csak növelsz! – Otthagyták hát Hszüan-cangot, felhőre kerekedtek ők is ketten, s nekiestek a démonnak. A démonleányzó már Szun Vu-kunggal is alig bír, s mihelyt meglátta két újabb ellenfelét, megfordult, megfutott.

– Utána, öcsém! – rikkantotta el magát Szun Vu-kung. Nyomába eredt a leányzónak a disznó s a víziszörny, de az meg, amint már szorongatni kezdték, lekapta topánkáját a jobb lábáról, ráfúj s menten a maga formájára változtatta. A két tanítvány észre se vette, s most már a topánkával viaskodott tovább, a démon pedig tiszta szellővé változván odalebbent Hszüan-canghoz, magához ölelte, felkapta a poggyászt, lovat is, és eltűnt velük.

Nyolctilalmasnak végre sikerült egy csapással a topánkát leterítenie.

– Ti két mamlasz! – förmedt rájuk dühösen a majom. – Nem mesterünkre vigyáztok, ki kérte, hogy segítségemre jöjjetek?

– Mondtam én, hogy ne jöjünk – tekergette fejét a disznó –, Homoki Barát erősködött! De te meg mit haragszol, mikor legyőztük a démont, igaz, hogy helyetted!

– Mit győztetek ti le! – fűjtatott haragosan Szun Vu-kung. – Ezt csinálta a démon velem is tegnap, a topánkáját küldte ellenem, míg a mestert elrabolta! – Hirtelen megállt a beszédben: – Mi lett a mesterrel, hogy ti otthagytátok? – kiáltotta. – Gyerünk gyorsan!

Bizony hült helye volt már a mesternek, de a lónak, poggyásznak is. Csak a kötőfék egy darabja maradt ott a díszkapuhoz kötve, ahogy a démon siettében elszaggatta. Elbúsult Szun Vu-kung, könnye is kibuggyant; Nyolctilalmas azonban nem állhatta meg, felvetette a fejét, s akkorát hahotázott, ahogy csak a torkán kifért.

– Mit vigadsz, te málé? – förmedt rá a majom. – Örülsz, mi, hogy kereket oldhatsz, hogy nem megyünk tovább!

– Nem azon vigadok én, bátyám – mondta a disznó jámborul, mihelyst lecsillapodott –, hanem azon, hogy megint elvitte a démon mesterünket. Ha harmadszor nem próbálsz, soha meg sem is csinálod – tartja a mondás! Kétszer már voltál odalent a barlangban, harmadszorra csak megmented a mestert!

– Hát nem is hagyom annyiban! – dörgölte el Szun Vu-kung a képén a könnyeket. – Lemegyek én harmadszor is, ti meg itten vigyázzatok!

Zárva volt a démon házának kapuja, ahogy odaért. Nagy dühösen beverte fütykösével, s berontott nagy fenekedve, de nagy meglepetésére teljes csöndesség fogadta, s a holmi, a bútorok is eltűntek valahová.

Jókora nagy volt a barlang, háromszáz mérföldnél is hosszabb, sok lika, fészke volt benne a démonoknak. Félt a démonleányzó, hogy utánajön Szun Vu-kung, ezért elhurcolkodott valahová, biztosabb helyre.

Ment Szun Vu-kung végig a pavilonokon, tornácokon, csarnokokon, de nem talált egy lelket se sehohol se. Elkeseredett ám felettébb, hogy ugyan hogy leli ő most már meg szeretett mesterét?

Ahogy így bucsálódott, kesergett magában, egyszer csak füstölő illata csapott az orrába. Fölemelve fütykösét, megindult elszántan a szag irányába. Nem talált senkit arrafelé se, de végül egy nagy terembe jutott. Faragott sárkányfejes lakk áldozóasztal állott a terem hátsó falánál, rajta egy színarany füstölőedény, abból áradt az égő füstölő illata. Az asztal felett pedig két nagy, aranybetűkkel írott tábla állott:

„Tiszteletreméltó atyám, Li mennyei herceg lelkének trónusa” – díszelgett az egyikken –, „tiszteltreméltó bátyám, No-csa harmadik királyfi lelkének trónusa” – a másikon. Hej, megörült

Szun Vu-kung ennek a látványnak! Nem is kereste-kajtatta már tovább a démon, el is tette a füttykösét szépen a fülébe, hanem a két táblát meg a füstölőt szépen felnyalabolta, vitte magával. Odakünt aztán felhőre kerekedett, s ment vissza társaihoz nagy vígan kacagva, nevetve.

– Minek örülsz, úgy, bátyám? – sietett elébe két öccse. – Talán bizony megmentetted a mestert?

– Nem is kell már, hogy megmentjük – legyintett a majom. – Azt kérdezzétek inkább, mit mond ez a két tábla!

– No de bátyám! – rökönödött meg a disznó. – Ezek a táblák nem a démon, szólni se tudnak, mit kérdezhetnénk hát?

– Olvassátok! – mutatta Szun Vu-kung győzelmes mozdulattal a táblák feliratát. Elolvasta őket Homoki Barát, de csak vállat vont:

– Hát ez mit jelentsen? – kérdezte tanácstalanul.

– A démon nem más, mint Li mennyei herceg leánya, No-csa királyfi húga! – harsogta a majom. – A földi világ utáni vágyakozásában démonná vált, s elragadta mesterünket! Hát kit lehet ezért törvénybe híni, ha nem őket kettejüket? Maradjatok csak itt, megyek ám tüstént a Jáde Császár elébe a mennyek palotájába, bevádolom őket, menten visszaadják majd a mesterünket!

Nyolctilalmas megcsóválta a fejét:

– Vigyázz, bátyám! – aggodalmaskodott. – Fejed veszhet, ha fejet követelsz, szokták mondani! Rágd meg a dolgot alaposan, különben nem mégy vele sokra, mert nem kis dolog ám a Jáde Császár előtt vádaskodni! Mondjad csak el, hogy s mint vádolnád be?

– Megvan énnekem a magamhoz való eszem – vágta ám oda a majom nagy önbizalommal –, meg aztán itt vannak a bizonyítékok is! Hallgassátok csak, így fogom megírni a vádoló levelet: „A vádoló személy neve szerint Szun Vu-kung, élete kora meg van írva papi levelében, különben a kelet földjéről, Kína országából nyugat mennyországába a szent könyvekért menendő szerzetesnek, Hszüan-cangnak, azaz Szan-cang mesternek tanítványa. Vád emeltetik pedig hamis démon által a lakosság elrablása dolgában. Közelebbről pedig Li Csing, a Pagodahordozó Mennyei Herceg, s fia, No-csa királyfi, vádoltatnak azzal, hogy asszonyházuk őrizésében nem szorgalmatoskodván, házuk leányát megszökni engedték, emez pedig alászállván az alsó világba, a Szakadékos Hegyen a Feneketlen Barlangban gonosz démonná változván, számtalan emberek életében kárt tett, s a minap is mesterünket törbe ejtvén elragadta, barlangjába hurcolván, hol mind ez ideig fel nem találtatott. Ha ezen bűnös elő nem találatnék, gondoltassék meg, miszerint atya s fiú erény híján találatnak, mivelhogy engedték volt házuk leányát démonná lenni az emberiség ártalmára. Esdekelve könyörgünk vádolásunk kegyes fogadásáért, hogy ez ügy elintéztessék, a démon befogattassék, mesterünk kiszabadíttassék s a vétek megtoroltassék, mely mélyeséges kegyekért háládatosak vagyunk; ezért is írtuk volt ezen vádoló iratot.”

– Ésszel van ez írva, bátyám! – hümmögött a két öcs elismerően. – Bizonyos, hogy elfogadásra lel! Csak siess ám, mert ha késlekedsz, félős, hogy vége mesterünknek!

– Sietek én! Sietek én! – buzdult fel Szun Vu-kung. – Megtérek én addig, míg egy csésze tea felforr, ha nem, hát addig, míg egy marék rizs megfő! – azzal máris felhőre kerekedett, száguldott egyenest a menny déli kapuja felé, markában a vádoló írással, a táblákkal meg a füstölővel. Ismerte már a kapu őrsége, meg is hajoltak előtte nagy alázatossággal, engedték bemenni. Ott aztán rögtön az Áradó Fény Csarnokába tartott a négy mennyei mester elébe, azoknak adta át a vádoló levelet. Megdöbbsentek a mennyei mesterek a súlyos vádra, de mit volt mit tenni, jelentették rögtön a dolgot a Bűvös Hajnalpír Drága Csarnokába, s jött is mindjárt a Jáde Császár parancsa, hogy hívatja Szun Vu-kungot. Odalépett a majom a trónus elébe, letette a táblákat s a füstölőt, leborult nagy tisztelettel, s átnyújtotta vádoló levelét.

Rögtön rendelkezett is a Jáde Császár, hogy az Arany Csillag menjen tüstént, idézze elébe a

mennyei herceget meg a királyfit. Szun Vu-kung kérte, hogy ő is vele mehessen. Megengedte a mennyek uralkodója nagy kegyesen azt is.

Ment Szun Vu-kung az öreg Arany Csillaggal a Felhőtorony Palotába, az volt a Pagoda-hordozó Mennyei Herceg lakása. Jött is mindjárt a mennyei herceg, s hogy meghallotta, hogy császári parancsal érkezett az öreg csillag, füstölőt akart gyűjtetni az illendőség szerint, de amint meglátta Szun Vu-kungot, menten nagy haragra gyúlt. Már hogy is ne gyúlt volna nagy haragra, mikor még most is emlékezett arra, hogy ötszáz évnek előtte őt küldötték hadaival a majomkirály meghódoltatására, s akkor csúfos vereséget szenvedett.

– Micsoda parancsa ez a császárnak, tiszteletreméltó vén csillag? – kérdezte bosszúsan.

– Szun Vu-kung bevádolt téged – mondta az Arany Csillag. Több se kellett a mennyei hercegnek:

– Hogy mer ő engem vádolni? – kiáltotta mennydörögve.

– Démon által való emberrablás dolgában vádol téged – közölte a vén csillag higgadtan. – Gyűjtass csak füstölőt, s olvasd el a vádoló levelet.

Dühösen fújtattott a mennyei herceg, míg a füstölőt meggyújtották, de aztán erőt vett magán, s leborult illedelmesen a császár parancsának fogadására, ahogy az illedelem szólt, aztán olvasni kezdte az írást.

– Hamis ez a vád, te hitvány majom! – csapott a füstölős asztalkára dühösen a végén.

– Csillapodjál csak – csitítgatta a csillagisten. – Bizonyíték is van a jáde Császár előtt, két tábla meg egy füstölő, hogy a tulajdon leányodról van szó!

– Nekem csak három fiam van s egyetlen leányom! – bömbölte dühösen a mennyei herceg. – A legidősebb fiam, Csin-csa, magát Buddhát szolgálja, a középső fiam, Moksa, Kuan-jin tanítványa, a legkisebb fiam, No-csa, meg folyvást mellettem van s a császár védelmezője! A leányom, Csen-jing, meg csak hétesztendős, nem ért még semmit az emberi dolgokhoz, hogy tudna hát démonná változni! Ha nem hiszitek – fújtatta méltatlankodva –, előhozhatom, megmutathatom! Arcátlan pimaszság ez a majom részéről! Mondjam-e, hogy én vagyok a legérdemesebb főhivatalnok a mennyek országában? Nem is mondom, de azt igen, hogy nékem hatalom adatott arra, hogy elébb nyakazzak, aztán ítéljek, hogy mer hát alsóvilágbéli alja nép rágalmazni engem? Azt mondja a törvény: „A hamis vádoló háromszorosan büntetetik!” Hé! – kiáltott oda szolgálóinak. – Hozzátok csak a démonköltőző kötelet, kötözzétek meg vele a majmot!

Elérontott az óriásisten, a Halbél tábornok, a Jaksza marsall, gúzsba kötötték Szun Vu-kungot egy pillantás alatt.

– Li herceg! – figyelmeztette az Arany Csillag méltósággal. – Ne gyűjts még több bajt a fejedre! Ő velem együtt a császár parancsát hozta, ha megközteted, megbűnhődhetsz érte!

– Arany Csillag! – szólt komoran a mennyei herceg. – Hogy tűrhetném meg, hogy tovább létezzék ez az arcátlan rágalmazó? Foglalj csak helyet, amíg előhozom démonnyakazó pallosomat, hogy fejét vegyem ennek az átkozott majomnak, aztán nem bánom, mehetünk a császár elé!

Megrettent erre már az Arany Csillag is, és szemére hányta Szun Vu-kungnak, miért nem járt utána jobban a dolognak, most aztán vége az életének, de a majom nem ijedt meg egy cseppet sem.

– Nyugodj meg, tisztelt uraság, nem lesz itt semmi baj! Én mindig úgy járok, hogy az elején veszteksz, de a végén felülkerekedsz!

Hozták is már a pallost, nekihuzakodott a mennyei herceg, hogy egy csapással lecsapja a majom fejét, de ebben a pillanatban eléje ugrott No-csa királyfi, kardját emelte a pallos elébe s felkiáltott:

– Szűnjék haragod, atyám!

Megrettent erre a mennyei herceg, színében is elváltozott. De ugyan mitől rettent meg, hiszen ha fia kardot von reája, rá kellett volna kiáltania, hogy kotródjék előre?! Az volt a dologban, hogy mikor a királyfi született, bal kezére az volt írva, hogy No, jobb kezére, hogy -csa, innét lett a neve, de már háromnapos korában leszökött a tenger mélyére, s szörnyű bajt támasztott, elpusztítván a sárkánykirály kristálypalotáját s megölvén a sárkányt, mert övet akart fenni magának az inaiból. Atyja, mikor ezt megtudta, meg akarta ölni, hogy ne támasson több bajt, de a királyfi nagy haragra gerjedt erre, eléapta kardját, s leszabdolván húsát, visszaadta anyjának, csontját atyjának, lelke pedig elszállott nyugat mennyországába, Buddha elé, hogy ott panaszt tegyen. Meghallgatta Buddha a lélek panaszát, s csinált neki csontot azúr lótuszgyökérből, ruhát is lótusz leveléből, fel is támasztotta. Hatalmas vitéz lett aztán a királyfi, kilencvenhat démont legyőzött vitézségével, bűvös erejével, de bosszút akart állni atyján is csúfos halála miatt. Megbékítésükre Buddha ekkor adományozta a mennyei hercegnek a csudás pagodát, saját képe másával, No-csát pedig maga fogadta fiává, így a királyfinak hódolnia kellett atyja előtt Buddha képe pagodájával kezében.

Ezért rettent hát meg a mennyei herceg, merthogy otthon lévén, nem volt kezében a megbékítő ereklyés pagoda. Visszahúzta hát hamar a kezét, s felragadván a pagodát, úgy kérdezte

– Miért álltál élembe, gyermekem, fegyverrel? Mit akarsz mondani?

Visszavonta kardját No-csa, leborult atyja előtt, a fejét is földhöz verte

– Atyámuram! – mondotta. – Igenis van egy leányod az alsó világban! Démon az a leány, háromszáz évnek előtte lett azzá, azután, hogy a Keselyűhegyen elorozta s felfalta Buddha szentélyének egyik drágalátos, illatos gyertyáját. Téged s engem küldött a Tathágata hadainkkal, hogy elfogjuk. Mikor aztán elfogtuk, meg kellett volna hogy haljon, de Buddha megkegyelmezett neki, ezért aztán téged atyjának fogadott, engemet bátyjának, így eshetett, hogy Szun Vu-kung rátalált barlangjában a mi lelkeink trónusára. Fogadott lányod csak neked, nem vérbeli.

– Fiacskám – a mennyei herceg láthatólag nagy zavarba esett –, én bizony teljességgel el is feledkeztem róla. Hogy is híják?

– Három neve is van – magyarázta a királyfi. – Úgy hitták előbb, hogy Aranyorrú Fehérszőrű Patkánydémon. Mikor a gyertyát ellopta, akkor már Fél Kuan-jinnek tituláltatta magát, mikor pedig megkegyelmeztünk neki, s megint démonná lett az alsó világban, fölvette a Földből Támadó Nagyasszony nevezetet.

Pagodahordozó letette pallosát a kezéből, s nekiállt, hogy saját maga oldozza ki Szun Vu-kung kötelékeit. A majom azonban makacsul tiltakozott:

– Engem ugyan fel ne oldozz! Vigyetek így, megkötözve, őfelsége elébe, akkor legalább biztosan igazat ad nekem! – kiáltozta.

Megrettent erre a mennyei herceg, azt se tudta, mitévő legyen. No-csa sem mert szólni egy mukkot sem, a herceg kísérete pedig zavartan elpárolgott. A végén aztán Arany Csillagot kezdte a herceg kérlelni, hogy segítene rajta nagy bajában, de a vén csillag sem akart kötélni állni:

– Azt tanították a régiek is – mondta feddően –, hogy légy nagylelkű minden dolgaidban! Te pedig olyan szigorúsággal voltál hozzá, hogy mindjárt béklyóba veretted, s még meg is akartad ölni! Hírhedt nagy csibész ez a majom, nem tudom én, mire vehetném rá! Még ha, ahogy fiad mondja, nem is vér szerinti leányod a démon, csak fogadott gyermek, akkor is vesztett ügyed van, bűnösségben találtatol!

Addig kérlelte azonban a herceg, hogy végül ráállott a vén csillag a békéltetésre.

– Nagy Szent – simogatta meg a majom fejét –, nézd az én hitványka orcámat, s engedd, hogy feloldozzanak kötelékeidből, hogy úgy mehessünk a császár elébe!

– Nem kell engem feloldozni! – vágott vissza kajánul Szun Vu-kung. – Gurulva is elmegyek

én akármeddig!

Erre már Arany Csillag is elnevette magát.

– Nincs benned semmi jóérzés, te majom! – próbált aztán a lelkére beszélni. – Pedig hajdanában mennyi kegyességgel voltam hozzád, most pedig ebben a kicsinyke dologban nem hajlasz a szavamra?

– Mi volt az a nagy kegyesség? – kérdezte Szun Vu-kung hitetlenkedve.

– Ej, hát amikor hajdanában démon voltál a Virág-gyümölcs Hegyen, az élet s halál könyveiből magad kitörölted, démonsereget gyűjtve tomboltál, garázdálkodtál, úgyhogy itt a mennyben már hadat akartak küldeni elfogatásodra, akkor én voltam az, ki erőnek erejével azon voltam, hogy békességben intézzék el dolgod, s tegyenek meg idefent istállómasternek! – mondta a vén csillag szemrehányóan. – Mikor aztán megint háborogni kezdél, megint csak én voltam, aki rávettem a Jáde Császárt, hogy adja meg neked az Éggel Egyenlő Nagy Szent rangját, amire vágyakoztál! Igaz, hogy aztán sem ismertél mértéket, barackot loptál, bort oroztál, de még a Felséges Vén elixírjét is elcsented, s halhatatlan lettél, de ha én nem vagyok, hogy érted volna meg a máj napot?

Szun Vu-kung elbiggyesztette a száját:

– Jól mondták a régiek, hogy ha meghaltál, se feküdj egy sírba vénemberrel, mert tisztára még ott is csak szidással halmoz el! Nem lettem én akkor csak istállómaster, azt meg csak hagyjuk, hogy a mennyek palotáit felháborgattam, nem volt az akkora nagy dolog! – mondta kicsinylően. – No de legyen hát: reád való tekintettel, tisztelt vén, oldozzon fel engem! Sietett is a mennyei herceg, feloldozta sebesen a majmot kötelékeiből, aztán megkérte, hogy öltse fel ruháit, s üljön a főhelyre, s megkövette illendően, fiával együtt leborulván előtte. Mikor ez megvolt, Szun Vu-kung rávigyorgott Arany Csillagra:

– No, mit szólsz hozzá, öreg uraság? – kérdezte szemtelenül. – Nem megmondtam, hogy elébb vesztek, de aztán nyerek? Így szoktam én csinálni! Most azonban sürgesd már meg őket, hogy siessünk a császár elébe, különben elvész mesterem!

– Ne siess annyira – csitítgatta a vén csillag. – Megiszunk egy csésze teát, aztán megyünk – mondta, de a majom ráripakodott:

– Persze, megiszod a teáját, aztán fogod a pártját, elengeded a bűnöst, semmibe veszed a császár parancsát! Micsoda vétekbe esnél?

– Nem iszom teát! Nem iszom teát! – ugrott fel a vén csillag mérgesen. – A végén még engem is szégyenbe keversz! Induljunk ízibe, hercegem! – szólt oda Pagodahordozóhoz. A mennyei hercegnek azonban sehogy sem akarózott menni, elkezdett ötölni-hatolni, hogy mi lesz mármost övele, s kérlelte megint az Arany Csillagot, járjon közbe Szun Vu-kungnál óérette.

– Volna egy szavam még hozzád – fordult ekkor Arany Csillag a majomhoz –, megfogadnád?

– A megkötözést meg a pallossal való fenyegetést megmondtam már, hogy elnézem neki reád való tekintettel, mit akarsz még? – felelte a majom bosszúsan. – Mondjad csak szaporán, ha jó lesz, megfogadom, de ha nem, hát ne haragudj!

– Egy nap csak a bíraskodás, de még tíz a civakodás – mondta a vén csillag ravaszul. – Te azt mondd, hogy az a démon az ő leánya, de ő azt fogja mondani majd, hogy nem, akkor csak huzakodás lesz belőle a Jáde Császár színe előtt, se vége, se hossza! Tudod, hogy itt a mennyben egy nap, az egy év a földön! Ez alatt az egy év alatt meg a démonleányzó a mesteredet ottfogja a barlangjában, s nemhogy egybekel vele, hanem meglesz már a kis szerzeteske is, akkor már nincs-e vége mindennek?

Lehorgasztotta a fejét Szun Vu-kung, gondolkodóba esett.

– Igazad van, öreg csillag! – kiáltott fel aztán. – Mit mondasz, mit tegyünk?

– Menj a mennyei herceggel s hadaival a démon ellen – vágta rá rögtön Arany Csillag –, én majd visszamegyek a császár elébe.

– De mit mondasz neki?

– Csak annyit, hogy a vádló megszökött, a vádlott nem jelent meg, nincsen ügy.

– No, ezt jól adod! – kacagott fel gúnyosan Szun Vu-kung. – Én rád való tekintetből hagynám a dolgot, s te még rám fognád, hogy megszököm? Mondd meg neki – intett Pagodahordozó felé –, várjon engem hadaival a menny déli kapujánál, én meg megyek veled!

Megrettent erre megint a mennyei herceg, de szörnyen.

– Ha ez elmegy – mormogta magában kétségbeesetten – s szóra nyitja a száját, még felségárulást is varrnak a nyakamba!

– Milyen embernek tartasz te engemet? – pattant fel sértődötten a majom, mert meghallotta éles fülével, amit a herceg mondott. – Igaz férfi vagyok én, ha kimondtam szavam, négy ló se hozza vissza akkor! Már hogy is rágalmaználak én téged?

Pagodahordozó megszégyenülten mentegetőzött, és sietett egybegyűjteni hadait, Szun Vu-kung meg ment Arany Csillaggal a Jåde Császár elébe, ott pedig előadták, amint következik:

– A kínai barát elrablója nem más, mint az Aranyorrú Fehérszörű Patkánydémon, ki hamis fondorlatból állította fel lakában Pagodahordozó herceg s fia lelkének trónusát. Pagodahordozó herceg, hogy erről tudomást szerzett, menten elindult hadaival a gaz démon elfogására, s reméli, hogy őfelsége megbocsátja vétkét.

Helyben is hagyta mindezt a Jåde Császár nagy kegyességgel, Szun Vu-kung meg sietett is tüstént a herceg s hadai után, indultak együtt le a földi világba a démon ellen. Meg is érkeztek csakhamar a Szakadékos Hegyhez, a Feneketlen Barlang szájához, ahol Nyolctilalmas és Homoki Barát a szemét már majd kinézte, úgy várta őket.

– Nem foghat az tigriskölyket, ki nem megy be a tigris barlangjába – állott meg Pagodahordozó a barlangnyílás előtt. – Ki megy le elsőnek?

No-csa s Nyolctilalmas ezen menten összevitakoztak, mindketten maguknak követelték az elsőséget. Végül is a mennyei herceg úgy döntött, hogy menjen No-csa s Szun Vu-kung, a többiek meg fent fogadják illendően, ha netán a démon kerekét akarna oldani. Lebocsátkozott a két vitéz bűvös felhője hátán, s nekiálltak odalent a démont keresni. Végigjártak minden helyet, minden zugot felforgattak, hogy ugyan merre lehet. Végül is a barlang délkeleti sarkában, egy sötét zugban rábukkantak egy kicsinyke ajtóra, amögött egy aprócska házra, oda húzódott be a démon Hszüan-canggal s egész háza népével. Szorongtak a démonok odabent, olyan szűken voltak. Egyszer aztán a bátrabbja, oktalanja ki találta dugni a fejét a barlangból, hogy körül-nézelődjön. Persze hogy meglátták tüstént a mennyei seregek, berontottak a barlangba, élükön Szun Vu-kunggal, s aki démont elöltaláltak, mind elpusztították. Szun Vu-kung meglelte épségben Hszüan-cangot s a lovat, a poggyászt is. Látta a démonleányzó, hogy nincs már útja semerre, leborult No-csa előtt, úgy kérte kegyelmét. No-csa azonban kérlelhetetlenül fejére olvasta, hogy a Jåde Császár parancsára el kell forgatnia, s kiadta a parancsot katonáinak, kötözzék meg a démont maradék háza népével együtt. Elindultak a mennyei seregek a fogoly démonnal vissza a Jåde Császár elébe, hogy bemutassák a bűnöst, Hszüan-cang s tanítványai pedig nagy hálálkodva búcsúztak el tőlük.

A nyolcvannegyedik fejezet, amelyben

*szerzeteseket iszonyú végzet fenyeget,
ám fortélyosan a majom küld égi jelet*

Hszüan-cangnak sikerült érintetlenül megőriznie férfiúi erejét, megmenekült a kéjek gyötrő csapdájától. Elindultak hát tovább nyugatnak. Nyáridő volt már.

Ahogy egyszer mentek a rekkenő melegben, az út mellett hirtelen két hatalmas fűzfát pillantottak meg, s a fák árnyékából egy öreganyó lépett elő. Egy gyereket vezetett jobb kezénél fogva, s odakiáltotta Hszüan-cangnak jó hangosan:

– Ne menj tovább, barát! Fordítsd vissza lovadat keletnek, mert itt vége van már nyugat útjának! Hszüan-cang meghökkenve ugrott le a nyeregből, s az anyóhoz sietett:

– Tisztelt öreg bodhiszattva – köszöntötte illendően –, ahogy régtől mondják, széles ám a tenger úszni a halaknak, fent is a madarak kényükre szállhatnak, hogy lehet hát az, hogy nincs itt út nyugat felé tovább?

Nyugat felé mutatott az anyó, úgy mondotta:

– Ha arra mész, öt vagy hat mérföldnyire innét elérkezel Miefa-országba, azaz a Tan Elpusztításának hazájába! Annak az országnak a királya nagy ellenségeskedést szerzett volt magának előző életében, s mostani létében ezért nagy vétekbe esett! Két esztendővel ezelőtt megfogadta az égre tett nagy esküvéssel, hogy tízezer szerzetest elpusztít. Meg is öletett e két esztendő alatt kilencezer-kilencszáz és kilencvenhat barátot, s már csak négy hiányzik, hogy a szám teljessé legyen. Odavesztek, ha abba a városba bementek!

Nagy félelem fogta el Hszüan-cangot ennek hallatára, reszketve kérdezte:

– Köszönjük, vén bodhiszattva, hozzánk való nagy jószágod, de nem mondanád-e meg, nincs-e másik út, amelyen a várost megkerülvén továbbjuthatnánk?

Nevetett az anyó, úgy válaszolt:

– Megkerülni nem tudjátok. Ha csak át nem repülitek, át kell hogy menjetek rajta.

– Ne ijesztgess minket, asszonyág! – dörmögte Nyolctilalmas. – Tudunk ám mi repülni! – Szun Vu-kung azonban rögtön felismerte aranyfényű éles szemével, hogy nem más ám az anyóka, mint maga Kuan-jin, Avalokitesvara bodhiszattva, s a gyermek mellette pedig Veres Gyermek, a szolgája. Nagy sebesen leborult, hogy tisztelkedjék a bodhiszattva előtt, de az már szállt is fel a levegőbe csudafelhője hátán, úgyhogy Hszüan-cang s tanítványai megdöbbenve roskadtak térdre.

– Kelj fel, mesterem – rázta meg a majom Hszüan-cang vállát –, elment már a bodhiszattva.

Zúgolódott a mester, hogy miért nem figyelmeztette őt a majom előre, kivel állnak szemben, a disznó meg a víziszörny meg azon óbégattak, hogy most már hogy jutnak majd tovább, de Szun Vu-kung megnyugtatta őket:

– Mit féltek, oktondiak? – bátorította őket. – Annyi fene démonnal volt már találkozásunk, s itt vagyunk ép bőrrel, ezek pedig csak halandó emberek, mit tartotok tőlük? Az bizonyos, hogy itt nem maradhatunk, mert erre vetődhet valaki környékbeli, s ha meglátnak minket, hogy szerzetesek vagyunk, már hírét vihetik, s akkor bajban leszünk! Menjünk el innét az útról valami csendes helyre, hogy megtanácskozzuk, mitévők is legyünk.

Találtak hamarosan a közelben egy mély, szakadékos vermet, ott letelepedtek. Megállapodtak abban, hogy Szun Vu-kung előremegy, kikémléli a helyet, s még az este megjön, hogy megmondja, miképp juthatnak tovább.

Felhőre kerekedett a majom, süvítve szállott a város felé. Meglepetve látta, hogy a várost a

boldogság s a szerencse fényei koronázzák.

– Jó hely ez! – állapította meg önkéntelenül. – De miért pusztítják akkor a Tant?

Ragyogó paloták, pompás házak, fényes utcák sorakoztak a városban, délceg, vitéz katonák vigyázták a falvakat, s a házakban boldogan tért nyugovóra ki-ki a párjával. Elgondolta magában Szun Vu-kung, hogy így a városba be nem mehet, mert rögvést meglátják rajta szerzetesi mivoltát, megrázta hát magát, s egyszeriben molylepkévé változott, úgy repült be a városba.

Ahogy végigrepdesett az utcák során, egyszer csak egy sok-sok lámpással kivilágított ház elé jutott.

– Ezek tán újévet ünnepelnek, hogy ilyen világossággal vannak? – fordult meg a fejében. – Nézzük csak meg! – Cégér lógott a kapun a lámpák alatt, s nagy betűkkel hirdette, hogy a ház „Nyugovóhely jövő-menő kalmárok számára”, s hogy Vang úr a gazdája. Beleselkedett a fogadóba, hát látta, hogy nyolcan vagy kilencen éppen vacsorálnak, vagy már nyitják is meg ruhájukat, vetik le a turbánjukat, mossák kezüket, lábukat, egyszóval már nyugodni készülnek.

„Átjutunk, mesterem!” – gondolta magában örvendve, mert már meg is volt a terve. Bűnös terv volt ám az bizony! Elgondolta, hogy megvárja, míg elalusznak mind, akkor ellopja a ruháikat, s abba öltözködve jönnek majd be a városba. Ekkor azonban váratlan dolog történt. Bejött a fogadós a szobába, s így szólt:

– Figyelmezzetek ide, uraságok! Itt minálunk mindenféle népség megfordul ám, azért vigyázzon ki-ki gondosan a ruhájára, holmijára!

Gondolhatjátok, hogy bizony vigyázott az a sok kalmár, utasember! Köszönték is a fogadósnak jóakarátát, aztán egyikük-másikuk megszólalt:

– Elfáradtunk, eltörödtünk ám az úttól, félős, hogy igen elalszunk, hamar fel nem serkenünk, s mi lesz, ha elvész a holmink? Vidd be a holminkat magadhoz, becsületes gazda, a belső házba, aztán reggel, ha felkelőnk, visszaadod.

Úgy is lett. Fogta a fogadós a ruhákat, holmikát, s nagy buzgalommal becipelte magához a belső szobába. Szun Vu-kung gyorsan utánaröppent, s meglepedett az egyik ruhaakasztó ágason. Látta aztán, hogy levetkezik a fogadós is, becsukja az ajtót, ablakot, lefekszik, elalszik. De a felesége a két gyerekkel csak sürgött-forgott, lármáztak a gyerekek, nem akartak sehogy se aludni. Akkor meg az asszony elévett valami szakadt ruhát, s nekiállt, hogy megvarrogassa, láthatólag semmi szándéka nem volt még alvásra.

Szun Vu-kung már attól tartott, hogy késő lesz már, bezárják a városkaput, s nem jutnak be az éjjel. Nagy izgatottsággal repdesett fel s alá, s egyszer csak nekirepült a lámpásnak. Halála lehetett volna ez egy molylepkének, de van, hogy kétségbeesésből jó meg a menekvést Kialudt a lámpás. Feltalálta magát a majom nyomban, menten patkánnyá változott, cincogott egyet-kettőt, aztán hamar felkapta a ruhákat, turbánokat, s iszkolt velük kifelé. Megrettent ettől az asszony szörnyen, kiáltozni kezdett a férjének, hogy démonná lett valami patkány, az háborgatja a házat. Olyan lármát csapott, hogy Szun Vu-kung nem állhatta meg, visszaszólt az ajtóból:

– Vang uram! – kiáltotta. – Ne higgy a feleséged fecsegésének, nem vagyok én sem démon, sem gonosz ember! Az Éggel Egyenlő Nagy Szent vagyok én, s a kínai barátot kísérem nyugatra a szent könyvekért, csak királyotok gonoszsága miatt veszem kölcsön ezeket a köntösöket, hogy átjuthassunk városotokon! Ha átjutottunk, visszaadom! – azzal eltűnt. Vang úr meg feltápáskodott, s a sötétben tapogatva rángatta fel magára nagy ügyel-bajjal nadrágját, ingét, de a tolvajt már nem érte utol.

– Hát szerzetesként a városon át nem jutunk, annyi bizonyos! – mondotta Szun Vu-kung mesterének s társainak, mikor visszaérkezett.

– Mi se könnyebb annál – jegyezte meg Nyolctilalmas. – Nem borotválod a fejedet fél évig, s oly hosszú hajad nő, hogy bízvást átmehetsz!

– Nem kell fél esztendőt várni – nyugtatta meg a többieket a majom. – Nem kell más tennünk, mint hogy kalmároknak öltözködjünk.

Erre már valamennyien érdeklődni kezdtek, hogy s miként lenne ez, s Szun Vu-kung meg is magyarázta:

– Megnéztem a várost, mesterem – mondotta. – Gonoszságot mivel ugyan fejedelme azzal, hogy öldösi a szerzeteseket, de különben igaz uralkodó, mert boldogság s szerencse koronázza a várost, láttam a magasból. Ismerem már a járást is benne, az utcákat mind, s értek is, szólok is az itteniek nyelvén. Az egyik fogadóban aztán kölcsönvettem egynémely köntösöket, turbánokat, hogy azokba öltözködjünk, s úgy menjünk be a városba. Ott aztán megszállunk valami fogadóban, de a negyedik őrséggel már kelünk is fel s früstököt csináltatunk, az ötödik őrséggel meg már megyünk is tovább a városból. Ha közben valaki utunkat állná, csak azt mondjuk majd, hogy a hatalmas Kína követei vagyunk, nem mer akkor minket a király egy ujjal se bántani!

Beleegyezett a tervbe mindenki, neki is álltak, hogy felöltözködjének. Nyolctilalmasnak persze a legnagyobb ruha kellett, turbánt meg kettőből kellett hogy kössenek neki, de végre az is megvolt.

– De most aztán vége annak is, hogy mester meg tanítvány! – intette még a majom a többieket. – A mestert úgy szólítjuk, hogy Tang uraság, téged – szólta Nyolctilalmashoz –, hogy Harmadik Csu uraság, Homoki Barátot, hogy Negyedik Sa uraság, engem meg hogy Második Szun uraság! Különben ne igen beszéljetelek majd a fogadóban, biztatók csak rám, hogy én feleljek mindenre, s ha megkérdik, mi dologban járunk, mondjátok, hogy lócsiszárok vagyunk, a fehér lovat mustrának hoztuk, tízen vagyunk különben testvérek, mi négyen jöttünk előre fogadót keresni a többieknek meg a lovaknak, akkor biztosan jól fogadnak majd minket, különösképpen ha ezüsttel fizetünk!

Nekieredtek mind a négyen, hogy mihamarabb elérjék a városkaput. Szerencsére nyitva volt még, mikor odaértek. Amint bejutottak a városba s éppen elhaladtak Vang úr Fogadója előtt, Szun Vu-kung fülét megütötte a lárma, ahogy a kárvallott kalmárok ruháikat keresték. Tette magát, mintha észre se vette volna, s egy másik fogadóba vezette társait. Ott egy asszonyság fogadta őket, s felvezette tüstént egy emeleti szobába, a lovat bekötvén közben az istállóba. Besütött a hold az ablakon, és Szun Vu-kung el is oltotta a lámpást, mondván, hogy olyan világos van, elég a holdvilág. Teát hoztak csakhamar, s miközben teázgattak, megjelent a Fogadó gazdája is, egy ötvenhét-ötvennyolc esztendős asszonyság. Elmondotta, hogy özvegy Csaonének híják, maga vezeti a fogadót, s érdeklődni kezdett, hogy honnét jöttek az uraságok, mi dologban járnak.

– Északról jöttünk – felelte Szun Vu-kung szemrebbenés nélkül –, lókereskedők vagyunk. Négyen előrejöttünk fogadót keresni, a többiek hatan a városon kívül ütöttek tanyát maguknak, merthogy későre járt már az idő, a sok lóval be már nem jöhettek volna. Van vagy száz lovunk – tódította a beszédet –, mind olyan kiváló, mint amelyet magunkkal hoztunk, csak a színe más és más.

– Úgy látom, Szun uraság – mosolygott az asszonyság elégedetten –, hogy érted ám az utazásnak minden csínját-bínját, mert bizony az enyémnél különb fogadót nem is lelhetetek volna magatoknak! Tágas itt az udvar, százával is elférne benne a ló, szénám is van bőven! Hanem aztán itt minálunk háromféle mód szerint tartjuk a vendéget, legjobb lesz, ha meg-egyezőnk legelőbb, melyiket akarjátok!

– Igazad van – bólintott helyeslően a majom. – No, mondd csak, mi az a háromféle?

A legfelül való ellátáshoz jár mindenféle gyümölcs, jóféle zöldségek – kezdte az asszony –, csemege kedvére mindenkinek, két emberrel egy asztalnál, aztán széplányok is jönnek énekelni, veletek hálalni! Öt ezüst az ára ennek egy személyre, s benne van még a szállás is!

– Ez jó lenne – vigyorogta el magát Szun Vu-kung –, hol kapnánk öt ezüstért még

széplányokat is? No, mondd csak tovább.

– A közbülső ellátáshoz csak gyümölcs jár, borital kívánság szerint, de leányok nincsenek. Ez két ezüst egynek-egynek. A harmadikát azonban már nem is merem elmondani a tisztelt uraságoknak – tette magát az asszonyság.

– Mondd csak azért – biztatta Szun Vu-kung –, hadd választhassunk kedvünkre!

Az asszonyság elbiggyesztette a száját:

– A legalantasabbik fajta ellátásban pedig maga főzhet mindenki kedvére, eheti, amije van, aztán, ha jóllakott, kaphat egy derékaljat, szalmát, azon megalhatik, fizet érte egynéhány garast, azon már nem veszünk össze.

Igen tetszett Nyolctilalmasnak a harmadik ellátás, hogy a mellett alhatik, aki mellett akar, de Szun Vu-kung mégis a legfelül való ellátás mellett döntött. Megelégedetten ment ki az asszonyság, s már hallották is, amint parancsot ad a szolgálóknak, vágjanak csirkét, kacsát, másnapra meg birkát, malacot, de készítsék a bort is. Hszüan-cang, ezeket hallván, nyugtalanul szólt oda Szun Vu-kungnak:

– Nem lesz így jó, Második Szun uraság! Ha csirkét, kacsát vágnak, malacot, birkát ölnek s azt tálalják nekünk, mi, akik örökös böjttel vagyunk, hogy ehetnénk meg?

– Elintézem én ezt – vágott oda a majom a szemével, s szólította a fogadósnét, mikor pedig az bejött, ezt mondotta neki:

– Ne öljetek semmit, mert ma böjtös napunk van. Nem örökön böjtölünk ám – folytatta, mikor látta, hogy elfancsalodik az asszonyság képe –, csak épp a majom napján, s ma éppen az van, de holnap ehetünk már kedvünkre! Elsietett az asszonyság megnyugodva, s hozták már csakhamar a gombát, bambuszrügyet, szójasajtot, zöldséget, jó levest, rizskását, jóllaktak a vendégek. Értette már az asszonyság, hogy böjttel vannak, bort se mert volna hozni, de Szun Vu-kung megnyugtatta, hogy csak a Tang uraság nem iszik, nekik hozzon bátran. Ahogy a vacsorával végeztek, nagy sürgés-forgás támadt az udvaron. Kitűnt, hogy a fogadósné jobb híján a béreseit küldötte volna széplányokért gyaloghintókkal.

– Most hozták meg a rizst a tanyáról – mondta restelkedve – s már aludtak volna, de mert más emberem nincsen, őket küldöm, hogy örömet szerezzek uraságodéknak.

– Szólhattál volna nekünk – mondotta Szun Vu-kung szemrehányón –, mert ma ne híjatok széplányokat azért se, mert böjttel vagyunk, de merthogy a többiek sincsenek még itten. Holnapra azonban keríts majd szeretőt mind a tízünknek, hadd mulassunk velük, ha majd jó vásárt csaptunk a lovakkal! Látta a fogadósné, milyen nemes szívű ember Szun Vu-kung, hogy teljes udvariassággal gondol másokra is, visszaparancsolta hát a béreseket.

– Hol alszunk? – súgta oda Hszüan-cang a majomnak.

– Hát itt, az emeleten! – nézett vissza Szun Vu-kung csodálkozva. A mester ijedten rázta meg a fejét:

– Nem lesz jó – mondta nyugtalanul. – Igen fáradtak vagyunk, mélyen elalhatunk, s ha netán bejönne valaki s lecsúszik a kendő, turbán a fejünkről, még meglátja, hogy kopaszok vagyunk. Abból rögvest rájön, hogy papokkal van dolga!

– Igaz is! – helyeselt Szun Vu-kung, s már sietett is le, hogy előkerítse a fogadósnét.

– Mit parancsolsz, Szun uraság? – kérdezte a szívességgel.

– Hol hálhatunk? – kérdezte a majom.

– Jó alvás esik odafent – mondta csodálkozva az asszonyság –, szúnyog sincsen, déli szél fű, ki lehet tární az ablakot. Szun Vu-kung elfintorította az arcát:

– Igen ám – mondotta kelletlenül –, de a Csú uraságnak hidegrázása van, előnti a verejték,

nem jó arra a szabad lég! A Sa uraságnak a válla sajog, sehoggy sem állja a szelet, Tang uraság meg csak a sötétben alhat, s magam sem bírom a világosságot. Ott mi aludni, hálgni nem tudunk.

Otthagya az asszonyság Szun Vu-kungot, bement a fogadóba, ott csak rádólt a söntés asztalára, és sóhajtozni kezdett, hogy mennyi gondja, baja van neki. Odajött hozzá a lánya is a kisgyermekével a karján, az is sópánkodásba kezdett, hogy ebben a jó nyári időben se igen van vendég, mi lesz, ha őszre becsukhatják a fogadót? Aztán megkérdezte anyját, hogy min sóhajtozik.

– Hajaj, édes lányom! – sápítózott a fogadósné. – Nem mondom, hogy nincsen üzlet, hanem ma is, hogy már csuktam volna be a fogadót, beállított négy lókereskedő, legfelül való ellátást rendeltek, s már reménykedtem is, hogy nyerek rajtuk egy kis pénzt, hát nem böjtölnek ma? Ezen sóhajtozom én!

– De ha már nálad ettek, máshová hálgni ne menjenek! – biztatta a lánya. – Holnap bizonyosan majd nagyot lakomáznak, nyerhatsz rajtuk, meglátod! – de az asszonyság csak tovább sóhajtozott

– Aztán mindegyike nyavalyás – ingatta a fejét búsan –, félnek a széltől, a fénytől, csak sötéten aludnának, de hát hol leljek én nekik sötétet ebben a házban, ahol mind csupa nagy ablak, ajtó? Meg is mondom nekik inkább – állt fel elszántan –, hogy megettek már, keressenek maguknak szállást máshol!

– De anyám! – kiáltott fel a leánya. – Van ám a mi házunknál jó sötétes hely, szél se járja, igen jó lesz nekik! Emlékszel-e, mikor apám még élt, csináltatott egy hatalmas nagy ládát, négy láb a széle, hét láb a hossza, három láb a magassága, elfér abban hat-hét ember is! Hálasd csak meg őket abban a ládában!

– Nem tudom, jó lesz-e – felelte az asszony bizonytalankodva –, majd mindjárt megkérdem.

Sietett az asszonyság Szun Vu-kunghoz, s mondotta örömmel, hogy van ám hálóhely. Nem volt a szerzeteseknek más választásuk, beleegyeztek rögvest, elé is hozatta a fogadósné a ládát, letették az udvarban, és sorra belefeküdtek mind a négyen holmistul, poggyászoszul. Mikor már mind benne voltak, meghagyta Szun Vu-kung, hogy hozzák a lovat, kössék azt is a nagy ládához, aztán zárják be jó erősen lánccal, lakattal, ahol nyílás volna rajta, papírral azt is beragasszák, reggelre kelve meg majd nyissák meg, hogy felkelhessenek.

Ott szorongtak a ládában mind a négyen. Meleg volt ám kegyetlenül, semmi szél nem járt, így hát levetkeztek, s mert legyezőjük se volt, hát elévették papi kalapjaikat, azzal hűsítették magukat. Némi lökdösődés, forgolódás után a második órségre lassan elszunnyadtak, csak éppen Szun Vu-kung nem tudott aludni, kinyújtotta hát a kezét, nagyot csípett Nyolctilalmas combjába.

– Alhass már! – dünnyögte a disznó bosszúsan, álmosan. – Fáradtak vagyunk ám, mit csipkelődöl?

Szun Vu-kung azonban, mintha az ördög bújt volna bele, elkezdett magában beszélni, akár egy valóságos kalmár:

– Ötezer ezüstnyi pénzzel kezdtük – motyogta –, háromezerért adtuk a lovakat, kétfelől is bejött még azoktól, hol bizományba hagytuk, négyezer, a meglevő lovakon is szerzünk vagy háromezret, s megdupláztuk a tőkénket! – rikkantotta fellelkesedve. – Elég lesz, mi? – fordult társához.

Nyolctilalmas olyan álmos volt már, hogy rá se hederített, nem felelt rá semmit. A fogadó udvarában azonban a sok jövő-menő vízholdó, favágó között akadt egynéhány rabló, azok meghallották, micsoda sok pénzről beszél Szun Vu-kung, kisurrantak hát gyorsan a fogadóból, s összeszedvén húsz-egynéhány cimborájukat, jöttek vissza fáklyásan, füttykösökkel, hogy rajtaütnek a gazdag kereskedőkön. Betörték a kaput, a fogadósné s a cselédség riadtan menekült be a házba, s csukták be az ajtót magukra, veszni hagyva mindent, ami kívül maradt. A rablók azonban csak a kalmárokat keresték. Mentek fel az emeletre, s hogy ott nyomukat se lelték,

fáklyákat gyújtottak. A fáklyák világánál meglátták az udvaron a hatalmas ládát, hozzákötve a fehér lovat. Odamentek, megemelték, hát bizony jó nehéz volt a láda.

– Biztosan ebben van a pénz, a kincs – vélekedtek. – Elkötjük a lovat, elvisszük a ládát, kivisszük a városból, ott feltörjük s megosztozunk rajta!

– Aludjatok már, testvérek – riadt fel Nyolctilalmas, hogy a láda imbolyogni kezdett, amint a rablók felemelték. – Mit rázzátok a ládát?

– Csendben légy! – pisszent rá Szun Vu-kung. – Nem rázza azt senki!

De ekkor már felriadt a mester is, Homoki Barát is, és észrevették, hogy felemelték a ládát, viszik valahová. Riadtan súgták oda Szun Vu-kungnak, hogy most ugyan mi lesz?

– Ne csácsogjatok! – suttogta vissza dühösen a majom. – Csak hadd cipekedjenek velünk! Vigyenek csak el nyugatnak, legalább megtakarítunk egy darab utat!

A rablók azonban nem nyugatnak fordultak a ládával, hanem keletnek, levágták a kapu-örséget, s kimentek a városból. A lakosok azonban felriadtak a csetepatéra, jelentették mindjárt a városbéli katonaságnak, azok meg mindjárt összeszedelőzködtek, s egy nagy csapat lovas íjász elindult a rablók után. Látták a rablók, hogy a katonaság mily nagy erővel van, nem mertek hát szembeszállni velük, otthagyták a paripát, a ládát, s elfutottak. De a katonaság se ment a rablók után, megelégedtek azzal, hogy a zsákmányt visszaszerezték, tértek haza vele nagy diadallal. Vezérüknek annyira megtetszett Hszüan-cang nemes sárkányparipája, hogy nyomban megnyergelte magának, a ládát pedig bevitték a hivatal udvarába, ott annak rendje-módja szerint lepecsételték, hogy másnap reggel majd jelentik a királynak a dolgot, tegyen róla ítéletet, aztán nyugovóra tértek ők is.

Hallották a szerzetesek a ládában, mi történik velük. Megharagudott Hszüan-cang szörnyen, mondta is Szun Vu-kungnak nagy mérgesen:

– A vesztemre törsz, te majom! Ha kívül maradtunk volna, még ha meg is fognak s a király elébe visznek, ki tudtuk volna magunkat valahogy beszélni, de most be vagyunk zárva ebbe a ládába, a rablók elloptak, katonák visszaszerezték bennünket, s ha holnap a király elé kerülünk s meglátnak bennünket, azonmód kardélre hánynak, annyi bizonyos!

– Pszt! – intette csendre a majom. – Vannak odakünt! Ha kinyitják a ládát s megfognak bennünket, ha meg nem kötöznek, bizony felaggatnak a legelső fára! Tűrj hát szép csendesen, hogy meg se kössenek, fel se aggassanak. Tudom én már, hogy feleljek meg nekik, nyugodj meg hát és aludj békével! Elaludt a mester nagy nehezen, Szun Vu-kung pedig, ahogy eljött az éjfél, elévette bűvös fütykösét, s háromhegyű kis fűröt varázsolt belőle, azzal megfúrta a láda oldalát. Mikor ezzel megvolt, eltette a fütykösét, egyszeriben hangyává változott, s kisurrant a lyukon. Odakint aztán visszaváltozott igazi alakjára, felhőre kerekedett, és suhant sebesen a királyi palotához. Bóbiskolt már a király is, az udvari népek is, de a majom biztonság okából jobb vállából kiszaggatta egy marék szőre szálát, álmhozó bogarakat varázsolt belőlük, és ráengedte azokat a királyi palotára. Mentek a bogarak, szétszóródtak mindenfelé a palotában, s mély álomba döntötték a királyt, a feleségeit, az ágyasait, az egész udvari népet, a méltóságokat, a hivatalnokokat, hogy egy se mozdult többet azon az éjszakán.

Szun Vu-kung ekkor a bal válláról szaggatott le egy marék szőrszálát, azokat meg csupa kismajommá változtatta, azután fogta a fütykösét, bűvölést mivelt vele, s lám, a fütykös egyszerre száz meg száz éles beretvává változott át. Megragadta akkor a majom az egyik beretvát, s meghagyta a kismajmoknak, hogy ki-ki ragadjon fel egyet, aztán menjenek a palotába meg szerte a városba, s akit csak előtalálnak, annak a fejét mind kopaszra beretválják.

Szaladtak a kismajmok, s egykettőre készen is lettek a beretválással. Szun Vu-kung akkor visszavette testére a sok szőre szálát, eggyé varázsolta megint a fütykösét, visszaváltozott hangyának, s visszabújt a ládába társai mellé.

Nem is világosodott még az ég, mikor a királyi palotában a fejedelem kedvenc hölgyei felkeltek már. Hozzáláttak, hogy megfésülködjenek, hát akkor látják, hogy nincs már haja egyiküknek sem! Megdöbbenve vették észre a heréltek is, hogy az éjjel ők is kopasszá lettek teljességgel. Lett is nagy ijedség, sírva fakadtak a hölgyek ijedtükben, de szólni nem mertek. Közben azonban felébredt a király felesége, s ő is ijedten vette észre, hogy egy csepp haja sincsen. Gyűjtja a lámpást, nézi a férjét, hát egy kopasz barát fekszik mellette az ágyon! Felserkent erre a király is, nézi a feleségét megdöbbenően:

– Mi van veled, kedvesem? – kérdezte ijedten.

– Az, ami felségeddel – felelte a királyné. Tapogatta a király a fejét, s elszörnyedt egészen, hát még mikor berontottak hozzá sírva-ríva az eunuchok, a háremhölgyek, s meglátta, hogy valamennyiükkel ez történt meg. Megrettent a király, mert megsejdtette, hogy azért történhetett ez, mert megölette a szerzeteseket, de meghagyta keményen, senkinek a dolgról ne szóljanak, nehogy baj kerekedjék belőle. No hiszen, szóltak vagy nem szóltak, kopasz volt már, barátta lett mind az udvari népség, de az egész város is!

A nyolcvanötödik fejezet, amelyben

*Nyolctilalmast rászedi a saját mohósága,
s a mester fogságba kerül, démonok karmába*

Nagy megrettenéssel vette észbe a király s a főméltóságok a hajnali kihallgatáson, hogy bizony az éjjel mindenki megkopaszodott. Nagy ijedelmükben meg is fogadták rögtön, hogy nem bántják többet a szerzeteseket, aztán elrendelte a király, hogy kezdődjék meg a kihallgatás. Előlépett menten a katonák vezetője, jelentette az éjjeli rablótámadást, és odarakatta a királyi trónus elébe bizonyítékokként a ládát meg a lovat.

Nagy volt a király s az udvari nép megdöbbenése, amint Hszüan-cang s tanítványai emelkedtek ki a láda mélyéből. Nagy tisztelettel, félelemmel kérdezte a király a szentatyától, ki volna, s hogy került ebbe a furcsa históriába. Megfelelt neki Hszüan-cang méltósággal, egyenességgel. Bevallotta ekkor a fejedelem bűnbánóan vétkét, hogy mert annak idején megrágalmazták volt őt némely szerzetesek, haragjában felindulva elrendelte tízezernek a megöletését, de most, hogy ez a csoda esett meg vele, szánja-bánja vétkét, s meg akarna térni Buddhának hitére.

– Ha tanítványunk akarsz lenni – nevetett fel Nyolctilalmas, látván, hogy fejük fölül elmúlt a baj –, hol van az ajándék, amit a mesterünknek adnál?

Ígért is a király menten minden kincset, gazdagságot, de Szun Vu-kung megmondotta, hogy igaz szerzetesek ők, nem kell nekik egyéb, csak hogy írja rá nevét, üsse rá pecsétjét a király úti levelükre, s bocssássa el őket békességben. Meg is tette a király szívesen, de előbb lakomára hívta, megvendégelte a szentatyát s tanítványait.

– Felség – mondotta Szun Vu-kung, mikor a király nekikészült, hogy ráírja nevét az úti levélre –, változtasd meg most már országodnak nevét, hogy itt jártunk. Miefia-országból, a Tan Pusztításának hazájából legyen Csingfa-ország, a Tan Tiszteletének hazája!

Megörült ennek a király, el is fogadta, köszönte a szerzeteseknek nagy kegyességüket, aztán nagy pompával elkísértette őket országának határáig.

Nagy örömmel mentek tovább Hszüan-cang s tanítványai, örvendtek valamennyien, hogy ily kegyes dolgot mívelhettek.

– Bátyám – szólalt meg egyszerre Homoki Barát, Szun Vu-kunghoz fordulván –, ugyan honnét kerítettél annyi rengeteg borbélyt, hogy annyi népet megberetváltak egyetlen éjszaka? Elmondotta Szun Vu-kung, mit művelt az éjjel, nagyot derült rajta Hszüan-cang is, a tanítványok is. Mentek aztán tovább. Egyszer csak megint egy irdatlan magas hegy állta el útjukat.

Aggódott a mester, hogy ismét veszélyes helyre jutottak. Szun Vu-kung nyugtatgatta, hogy ne féljen semmit, megvédi ő mindentől, de a mester csak azt hajtogatta:

– Ne mondd nekem, hogy nem lesz semmi baj! Látom én a csúcsok felett azokat a gonosz felhőket, egészen megrettentem tőlük! Egész testem mintha lebénult volna, a lelkem nyugtalan.

– Ej, elfeledted már Varjúfészek Mester imádságát? – mondta mosolyogva a majom.

– Emlékezem én rá! – mondta Hszüan-cang méltatlankodva.

– Lehet, hogy emlékezel – kötekedett a majom –, de van annak a végén egy vers, azt biztosan nem tudod. – Micsoda vers? – kérdezte a mester kíváncsian.

*Buddhát nyugat mennyében, ne távolban keresd,
Mert nyugat mennyországát nem rejti, csak szíved.
Mindenkinek szívében a menny van belsejében.
Ehhez imádkozz, s akkor az utat megleled!*

– szavalta Szun Vu-kung.

Erősködött a mester, hogy ismeri ő bizony, de a majom így folytatta:

– Ne vesztegesd a szót. Ha lelked nyugodt, magától világol, akár a magányos holdvilág, de ha szíved felindul, erőt vesz akkor rajta a világ, tévelyegsz, megfélemedsz, s ezer esztendőig sem végzed be művedet. Ha szíved nyugodt és tiszta, már előtted is van a Mennydörgő Hang Kolostora, de ha így rémüldözöl s nyugtalan a lelked, akkor hosszú még az út, messze van Buddha is! Ne kételkedj hát tovább, hanem kövess!

Mentek tovább a vándorok, nekivágtak a hegynek, de bizony csak szorongatta Hszüan-cangot a félsz. Egyszer csak süvítő szél kerekedett.

– Szél támadt! – kiáltotta megrettenve a mester.

– Tavasszal jó a lágy szél, nyáron az illatos, ősszel az aranyos, télen a fagyos – jegyezte meg a majom közömbösen. – Szél mindig van, mit ijedezzünk tőle?

– Igen, de ez olyan heves, vad szél ám – erősködött a szentatya –, bizonyosan nem égi szél!

– A szél mindig is a földből jó, a felhő meg a hegyekből – tromfolta le a majom. – Már hogy lenne égi szél? – de alighogy szavát kimondta, köd kerekedett, sötét kavargással közelgett feléjük. Ettől már annyira megrettent a mester, hogy Szun Vu-kung jobbnak látta, ha megülnek egy kicsit az út mellett, amíg ő előremegy s körülnéz, nem leselkedik-e gonosz a közelben.

Felsuhant Szun Vu-kung a felhők magasába, s szeme elé tette a kezét, úgy nézett körül. S valóban, az egyik szemközti sziklameredély szélén ott csücsült egy démon. Hatalmas testű volt, marcona ábrázatú, fogai akár az acélráspolyok, orra hajlása mint egy jádehorog! Jobbra-balra démonnépség nyüzsgött körülötte, úgy fújta a szelet, bocsájtotta a ködöt.

– Jól érezte mesterem! – mormogta magában Szun Vu-kung elismerően. – Démon kavarta a szelet! Akár agyon is csaphatnám innét felülről – esett gondolkodóba –, de odalenne hírem-nevem, ha arra vetemednék, hogy orozva öljek! Visszamegyek – határozta el – s Nyolctilalmas gondjára bízom, mérkőzzön meg velem. Ha ügyesen verekszik, még agyoncsaphatja és dicsőséget

nyer, ha meg nem s elfogja a démon, utána megyek és megmentem, enyém a dicsőség.

– Csak az a baj – morfondírozott tovább –, hogy mindennapos dologra jó ugyan a fickó, de szeret meglapulni, kiállni nincs mersze! De a hasát szereti – vidámodott fel –, majd azzal lépre csalom, lássuk, mit szól hozzá!

Visszaszállott hát Szun Vu-kung a társaihoz, s mestere aggódó kérdésére, hogy mitől jött a köd s a szél, szemrebbenés nélkül válaszolta

– Most már el is csitult, nincs már se szél, se köd.

– Valóban – mondta a mester bizonytalanzkodva –, mintha kissé alábbhagyott volna.

– Látod, mesterem – mondta tovább a majom nyájasan mosolyogva –, máskor jól látod, de ez egyszer tévedtél. Mondtam én, hogy nincs a szél s a köd mögött semmiféle démon, hát valóban nincsen.

– Hát akkor mi volt? – érdeklődött Hszüan-cang.

– Egy falu van ott, innét nem messzire – találta ki Szun Vu-kung hamarjában a megnyugtató mesét. – Igen jóra való nép lakja, rizst főznek, lepényt, tésztát, pogácsát sütnék jámbor barátoknak. Gondolom, a köd se más, mint a konyhájuk füstje, kegyességük jele.

Nyolctilalmas mindjárt elhitte a dolgot, félrevonta Szun Vu-kungot, és suttogva megkérdezte:

– Te ettél belőle, bátyám?

– Nem sokat, mert nagyon sós volt – fitorította el a majom az orrát.

– Hej! – tüzesedett neki a disznó. – Lehet az akármilyen sós, csak tömhessem meg vele a bendőmet! Ha megszomjazom, majd teleiszom, magam, ha visszajövök.

– Enni akarsz belőle? – kérdezte ártatlanul Szun Vu-kung.

– Azt éppenséggel – felelte mohón Nyolctilalmas. – Igen megéhültem, hogy máris nekiesnék, csak nem tudom, hogy álljak neki.

Szun Vu-kung szigorú ráncokba vont a homlokát.

– Erről szó se lehet – jelentette ki. – Meg van írva a régi könyvekben, hogy ameddig csak él az atya, fiúnak nincs akarata! Itt van a mester, hogy ehethél hát előtte? A disznó ravaszul mosolygott:

– Ne szólj egy szót se, bátyám – kérlelte társát –, én megyek.

– Nem szólok én – vont meg Szun Vu-kung a vállát –, magad lásd, hogy jutsz hozzá!

Összeszedte magát Nyolctilalmas, odalépett mestere elé:

– Mesterem – köszörilte meg a torkát –, most mondja bátyám, hogy itt a faluban alamizsnát adnának a népek. A lovad azonban igen ki van már éhezve, egy kis jóféle fű kéne neki. Szerencsére elállt a szél is, a köd is, üljetek hát itt meg egy kicsit, addig én elmegyek, keresek egy kis zsenge füvet neki, megetetem, hogy lemehezzünk a faluba alamizsnáért. Megörvendett Hszüan-cang, csak kicsit csudálkozott, hogy milyen buzgó lett egyszerre a disznó. Elindult Nyolctilalmas nagy örvendezéssel, közben azonban Szun Vu-kung még odasúgta neki, hogy változzék el valami csinosabb formára, mert a falubéliek nem adnak ám alamizsnát minden szerzetesnek, csak a daliásabbjának.

„Ha csak ez a baj, elváltom én!” – gondolta a disznó, s amint eltűnt társai szeme elől, egyszeriben soványka, aprócska kis szerzetessé változott, úgy ment tovább.

Közben, hogy elszállt a szél s eloszlott a köd, egybegyülekeztek ám a démonok vezérük parancsára az útnál, hogy várják az utasembereket. Az oktondi disznó egyenesen középük szaladt. Nosza, megfogták mindjárt, egyik a ruháját, másik az övénel, s taszigálták magukkal

előre.

– Ne rángassatok már! – mordult fel bosszúsan az oktondi. – Várjatok csak, hadd egyem már!

– Mit akarsz enni, te barát? – kérdezte csodálkozva az egyik démon.

– Hiszen ti jóllakatjátok a szerzeteseket, enni jöttem hát! – felelte jámborul Nyolctilalmas. Nevettek erre a démonok.

– Azt hiszed, hogy jóllakatjuk a barátokat? – mondták gúnyosan. – Mi bizony éppenséggel barátokkal akarunk jóllakni!

Megijedt Nyolctilalmas, átkozni kezdte magában Szun Vu-kungot, hogy így elámította, de aztán összeszedte magát, dühösen visszaváltozott igazi alakjára, s elékapva gereblyéjét, nagy haraggal szétütött a démonok közt. Megfutottak a démonok ijedten, szaladtak királyukhoz, s jelentették, hogy bizony nagy baj van, fogtak egy barátot, gondolták, jó lesz pecsenyének, de bizony a barát elváltozott valami rémisztő formára, s nekik támadt.

– Aztán milyen alakra változott el a barát? – érdeklődött a démonkirály.

– Nincs is annak emberi formája! – sápítoztak a démonok. – Hosszú orra lett, nagy füle, hátán felmeredt a serte! Szeges gereblyét forgat a kezében, s úgy hadonászik vele, hogy holtra ijedtünk, mind megfutottunk.

– No, ne féljetek hát – mondta a démonkirály magabízón –, megyek én is, megnézem magamnak – azzal fogta fegyverét, egy vassulykolót, és sietett Nyolctilalmas elébe. Bizony ő is megrettent először, hogy meglátta a disznót, de aztán összeszedte magát, s nagy hangon kérdezte:

– Honnét jössz, hé? Ki vagy te, mi vagy te? Mondd csak gyorsan, akkor tán meghagyom életed!

Nem volt rest a válasszal Nyolctilalmas, elmondotta nagy büszkén, hogy az Égi Folyó marsallja volt hajdanában, most pedig Hszüan-cangnak tanítványa, démonok nyuvasztója.

– Hát te a kínai barát tanítványa vagy? – vigyorgott a démon bőszen. – Hallottam ám, milyen jó annak húsa, éppen őt akarom kézre kapni! No de téged se engedlek el, kapsz mindjárt egypárat ezzel a sulykolóval!

– Szóval festőmester volnál, te fattyúbarom! – kiáltotta vissza nagy bátran a disznó.

– Már miért volnék festőmester? – hökkent meg a démon.

– Hát ha nem az vagy, honnét szerezted azt a festéktörő sulykolót? – hahotázott gúnyosan Nyolctilalmas.

Megdühödött a démon erre, nekirontott ellenfelének. De az is megemberelte magát, állta a sarat keményen, egymásnak mentek vad viaskodásban.

Ezenközben Szun Vu-kung egyre azon mulatott magában, hogyan szedte rá a disznót, de aztán eszébe ötlött, hogy megnézi már, mire jutott a démonokkal való küzdelemben. Egy észrevétlen pillanatban kirántotta egyik szőre szálát, a maga képére varázsolta, odaállította a mester mellé, ő maga meg felnyargalt a felhőkbe, s ment Nyolctilalmas után. Épp idejében érkezett, mert a démonsereg közrefogta már társát, igen szorongatták.

– Ne félj, Nyolctilalmas! – süvöltötte a majom már messziről. – Jövök már! – azzal sietett a harcba. De nem is kellett már a segítség, a disznót úgy felbátorította bátyjának közeledése, hogy új erőre kapván rontott neki a démonseregnek. Nem állták már a démonok rettentő csapásait, megfordultak, megfutottak. Látta Szun Vu-kung, hogy rá már nincs is szükség, sarkon fordult hát és sietett vissza, ott visszasurrant társai közé, szőre szálát pedig egy óvatlan pillanatban visszaszedte magára.

Jött vissza csakhamar Nyolctilalmas is győztesen, de úgy megfáradt a harcban, hogy habzott a

szája, csak úgy lihegett, alig tudta mesterét köszönteni.

– Nyolctilalmas! – csudálkozott Hszüan-cang. – Hiszen te főért voltál a lovamnak, hogyhogy ilyen csapzottan jössz vissza? Talán bizony őrizték a rétet, s verekedned kellett?

– Ne kérdezd, atyám, ne kérdezd, mert megöl a szégyen! – verte a disznó a fejét két öklével.

– Már mért ölné meg a szégyen? – álmélkodott még inkább a mester. Nem állta tovább Nyolctilalmas, kifakadt teljes keserőséggel:

– A bátyánk megint rászedett! – bömbölte felháborodva. – Azt mondta, hogy nincsenek is itt démonok, hanem jámbor népek konyhájáról száll csak a füst, akik szerzeteseknek készítenek alamizsnát! Én balga elhittem neki, s mert igen megéhüttem, a fű helyett arrafelé tartottam, hogy majd jóllakom önáruk! Ki is gondolta volna, hogy annyi démon nyüzsög arra, és körülfoznak, megszorogatnak, hogy halálos viadalra kelljen velük kelnem, és ha nem szán meg a bátyám végül s nem jön segélyemre, hát nem tudom, miképp szabadulok!

Szun Vu-kung gúnyosan elmosolyodott:

– Ostobaságot beszélsz, oktondi! – jegyezte meg csípősen. – Ha már latorkodtál, biztosabb helyen kapaszkodjál meg! Én itt őriztem a mestert egész idő alatt, el se mozdultam mellőle!

– Úgy van bizony! – bólintott Hszüan-cang. – Szun Vu-kung nem tágitott mellőlem egy percre se!

Nyolctilalmas ugrált mérgében.

– De mesterem! – kiáltotta böszén. – Nem érted? A hasonmását hagyta itt melletted!

Hszüan-cang kezdett gyanút fogni.

– Te Szun Vu-kung – fordult első tanítványához –, igazán vannak erre démonok?

Látta már a majom, hogy mesterét tovább nem ámitgathatja, pedig szerette volna, ha nyugodtan marad. Gondolt hát egyet, és mosolyogva, gondtalanul megjegyezte:

– Hát van egy maroknyi, de azok nem mernek minket háborítani. Hanem, Nyolctilalmas – fordult öccséhez –, gyere csak ide! Hadd köszönjem meg szolgálataidat! Mert mi itten a mester védelmében ezekben a vad hegyekben, démonok közt valósággal úgy vagyunk, akár egy hadsereg!

– Mármint hogy hadsereg? – kérdezte a disznó gyanakodva, megzavarodva.

– Kinevezlek én téged érdemeidért Utat Nyitó Tábornoknak – jelentette ki Szun Vu-kung nagy ünnepélyességgel. – Te mész elől ezentúl az úton. Ha nem jönnek a démonok, nincsen semmi dolgod, de ha jönnek, csatába szállsz velük, s ha agyoncsapod őket, mind a te érdemed lesz! Elgondolta magában Nyolctilalmas, hogy nemigen bírtak a démonok övele, így felelt hát:

– Inkább a kezük közt halok meg, hogysesem megfussak! – kiáltotta hősi pofával.

– Lám – vigyorgott a majom meglegedetten –, az elébb még milyen borúlátón szóltál, s most hogy összeszedted magad!

– Tudod, bátyám – somolygott a disznó is szégyenlősen –, hogy nemesúr lakoma közben ha nem rúg be, jóllakhat, s a vitéz is a csatában ha meg nem hal, sebet kap? Oktalan szóltam az elébb, de már visszatért a bizodalمام! Örült Szun Vu-kung, hogy ilyenformán sikerült mesterét megnyugtania, de Nyolctilalmas harci kedvét is felbirizgálhatta, odaszólt hát Hszüan-cangnak, hogy indulhatnának tovább. Mogorván tért vissza ezenközben a démon a barlangjába vert serege maradványaival, ott aztán csak letelepedett egy kősziklára, s nem szólott egy szót, em. Azon kesergett, hogy nem bírt meg Nyolctilalmassal, hogyan fogja hát kézre keríteni a kínai barátot? Ahogy így búsongott magában, előlépett a seregéből egy közdémon, odaállt elébe s hármat zokogott, keserveset, de aztán hármat kacagott nagy vígat.

– Mit sírsz te itt meg mit nevensz? – rivallt rá dühösen a démonkirály.

– Nagy király – borult térdre a démon –, arról beszéltél a minap, hogy megennéd a kínai barátot, pedig hát annak a húsa nem ennivaló ám!

– De hiszen mindenki azt mondja, ha csak egy falást is eszik belőle valaki, örök életet nyer – szólt csudálkozva a démonkirály –, mért mondd hát, hogy nem ennivaló?

– Nem jutott volna el idáig, ha ennivaló volna! – vágott vissza a közdémon. – Megette volna a többi démon útközben! Meg aztán ott van a keze alatt a három tanítványa is! – tette hozzá csüggetegen.

– Ismered őket? – kérdezte mohón a démonkirály.

– Az első tanítványa Szun Vu-kung, a harmadik Homoki Barát – felelte a démon. – Akivel dolgod volt, a Nyolctilalmas, az a második.

– Aztán az a Homoki Barát milyen vitéz Nyolctilalmashoz képest?

– Nagyjában olyanra formázik az is.

– Hát Szun Vu-kung milyen?

De erre már a nyelvét is kint felejtette a szájából a közdémon.

– Még mondani se merem! – hebegte elborzadva. – Rettentő ereje, nagy bűvös tudománya van, át tud változni mindenféle alakra! Ötszáz évnek előtte ő háborgatta fel a mennyek palotáit, s hiába mentek ellene mind a mennyei seregek, mind a huszonnyolc csillagkép istenei, az állatöv tizenkét jegye, az öt szent hegy s a négy óceán vezérei meg a többiek, nem bírtak vele azok sem, hogy akarnál hát te a kínai barát húsából enni?

– Honnét tudod te ezt ilyen apróra? – fülelt fel a démonkirály. A démon lehorgasztotta a fejét:

– Ott voltam én a Teveoroszlán Barlangban, a Kéksörényű Nagy Király seregében – vallotta meg búsan. – Az se tudta, mi jó, mi rossz neki, fel akarta ő is falni a kínai barátot, de jött Szun Vu-kung a rettenetes bűvös füttykösével, berontott a barlangunkba, s nem kegyelmezett senkinek, akit előlalt, azt mind legyilkolta. Én szerencsére ismertem a járást, kiszöktem a hátsó kapun, úgy kerültem aztán, nagy király, a te seregedbe.

Elsápadt rémületében a démonkirály, hogy ezeket hallotta. Félnék a hadi vezérek mind a prófétálástól, nem csuda hát, hogy neki is lúdbőrzött a háta. De ahogy ott rettegett, búslakodott, odalépett elébe egy másik démon, s így szólt:

– Ne bánkódj, nagy király, egyet se búsulj! Lassan kezd csak minden dolgod, szokták mondani. Ha meg akarod enni a kínai barátot, megvan ám rá a tervem!

– Ugyan micsoda terv? – kérdezte a démonkirály hitetlenül.

– Úgy híják ezt, hogy szirmaira szedni a szilva virágát – magyarázta a démon. – Szedd össze a seregéd apraját-nagyját, aztán válassz ki ezer közül százat, száz közül tizet, a tíz közül meg csak hármat, kik mindenre képesek legyenek, tudjanak mindenféle átváltozáshoz. Aztán változzanak át a te formádra, öltsenek fegyvert is olyanformát, mint te hordasz, s három helyt álljanak majd lesbe az út mentén. Az első támadja meg akkor Nyolctilalmast, a második Szun Vu-kungot, a harmadik pedig Homoki Barátot, s amint a három tanítvány a velük való viaskodásba már belemelegedett, te szépen aláereszkedsz a levegőégből, s egyszeriben elragadod a kínai barátot! Olyan ez, akárha zsákba nyúlnál valamiért, nem lesz benne semmi nehézséged!

Felettébb megtetszett a terv a démonkirálynak, egyszeriben elfeledte bánatát, rettegését. Már hívatta is egybe a seregét, a fortélyos tervet készítő démonnak pedig megígérte, ha elfogja a kínai barátot, megteszi őt első vezérének.

Ment az úton gondtalanul Hszüan-cang a lova hátán, Nyolctilalmas nyomában. Mentek jó ideig, amikor egyszer csak előugrott az út mellől egy démon, s neki a szentatyának! Szun Vu-

kung sürgős biztatására Nyolctilalmas felvette vele a harcot. Verekedtek azok ott a hegyoldalban erre-arra, amikor megint csak hangos kiáltással eléugrott egy másik. Nekirontott Szun Vu-kung azonmódon, mert azt hitte, hogy a disznó engedte el ellenfelét, de amint legjavában verekedett vele, harmadszor is eléugrott egy harmadik démon. Azt hitte szegény Homoki Barát, a szeme káprázik, vagy hogy mindkét bátyja elszalasztotta ellenfelét, de mit volt mit tenni, viadalra kelt ő is a démonnal, ott maradt szegény Hszüan-cang egymagában. Ezt leste csak a démonkirály a levegőégből, hamar lecsapott onnét, felragadta őt acélos karmával, s vitte legott a barlangjába fogósziel képében. Ott első dolga volt, hogy a terv fortélyos kiagyalójának megadja az ígért kitüntetést, aztán így szól hozzá:

– Fogd csak a kínai barátot, aztán szólj, hogy hozzanak vizet, súrolják ki a kondért, rakják meg a tüzet, hadd főzzük meg mielőbb! Te is kapsz egy falatot a húsából – tette hozzá jóságosan –, hadd nyerj te is örök életet vele!

– Nem ehetjük meg, nagy király – rázta fejét az első vezér. – Miért ne ehetnénk meg, amikor megfotuk? – türelmetlenkedett a démonkirály.

– Ráérünk megenni – mondta nyugodtan a vezér. – Nyolctilalmasnak ugyan gyenge szíve van, s Homoki Barátnak is, azoktól nem tartanék, de ha Szun Vu-kung megtudja, hogy megettük a mesterét, nem jön ám el velünk megverekedni, hanem arra vetemedik, hogy rettenetes fűtykösével szétverje felettünk az egész hegyet, többet tőle menekvésünk nem lesz!

– Hát akkor hogyan vélekedsz, első vezér? – kérdezte tanácstalanul a démonkirály.

– Úgy gondolom – tanácsolta a fortélyos vezér –, hogy viteds hátra a kínai barátot a kertedbe, köttesd oda egy fához, s két-három napig aztán ne adj neki enni. Attól elsőbben is a belseje kitisztul, aztán pedig látjuk, hogy jönnek-e tanítványai a keresésére. Ha aztán megbizonyosodtunk, hogy nem jönnek már vissza, akkor előhozatjuk, megehetjük. Nevetett a démonkirály, úgy megörült a fortélyos tervnek, vitette is hátra a kertbe Hszüan-cangot, s odaköttette egy fához.

Búsult, kesergett Hszüan-cang a fához kötözve, könnye is eleredt.

– Tanítványaim! – kiáltozta sírva. – Vajon merre kergetitek most a démonokat? Elfogott engem ez a gonosz démon, itt szenvedek most egymagamban, találkozunk-e még valaha? Jaj, megöl a fájdalom!

Ahogy így kesergett, egyszer csak megszólította valaki:

– Tisztelendő atyám – mondotta az ember –, hát te is idekerültél?

Összeszedte magát Hszüan-cang, akkor látta, hogy ott van az ember egy másik fához kötve.

– Hát te ki vagy? – kérdezte tőle.

– Favágó volnék innét a hegyből – felelte búsan az ember. – Megfotak, idehoztak már három napja, gondolom, hogy meg akarnak enni.

– Favágó barátom – zokogta a mester –, te csak magad halsz meg, nem megy az nagy számba, de ha én meghalok, abból szörnyű baj kerekedik.

– Ugyan már, tisztelendő atyám – vetette ellen az ember kesernyésen –, te otthagytad a világot, se szülőd, se asszonyod, se gyereked, ha meghalsz, hát meghalsz, mi baj lenne abból?

Elmondotta ekkor Hszüan-cang, miképp küldötte őt erre a messzi útra Kína császára, hogy elmenjen nyugat mennyországába, s hozza el a szent könyveket, hogy megváltassanak az alvilágban pártfogó híján sínylődő lelkek.

– Ha én elpusztulok – zokogta –, ki tudja, nem pusztul-e bele császárom is, hogy elhagytam? A Hiába Haltak Városában a számtalan sok sínylődő lélek is elveszti minden reménységét, többé már újjá nem születhet soha e világra, semmivé válik már minden érdemem, munkám, fáradságom, hát nem rettentő ez?

Hallgatta a favágó, kicsordult a könny az ő szeméből is, aztán megszólalt:

– Keserves a te halálod, tisztelendő atyám, de az enyém még keservesebb! Fiatalon halt el apám, anyám özvegyen maradt, nincsen semmi jószága, vagyona, én tartom el azzal, hogy fát vágok. Nyolcvanhárom esztendőm már, s csak én maradtam neki egyetlen támaszul. Ha meghalok, ki viseli gondját, ki temeti majd el? Megöl a fájdalom, ha reá gondolok!

– Szerencsétlen! – mondta Hszüan-cang igaz fájdalommal. – Te szülődre gondolsz, én uramra, s urat, szülőt szolgálni egyazon törvény szerint való. Mert így van ez: meglátja a síró szem a síró szemet, a szenvedő a szenvedőt.

A nyolcvanhatodik fejezet, amelyben

*a disznó gonosz szellemek ellen vitézül harcba száll
s a majom bűvös erejétől pusztul a démonkirály*

A fél hegyet felkutatta már Szun Vu-kung, mesterét keresve, utána kiáltozva. Persze vezetnie kellett a lovat is, vinnie a poggyászt.

– Mit kiáltozol, bátyám? – bukkant fel előtte egyszerre a disznó.

– Nem találom mesterünket – lihegte a majom. – Nem láttad?

Nyolctilalmas epésen vágott vissza:

– Én voltam mellette azelőtt mindéig, ám te megkeverted a dolgomat, tábornoknak, mifenének tettél! Verekedtem a démonnal életre-halálra, jó szerencse, hogy ép bőrrel visszakerülhettem! Te meg Homoki Barát vigyáztatok őt, mért kérded hát tőlem?

– Ne haragudj, öcsém! – kiáltotta Szun Vu-kung kétségbeesetten. – Nem tudhatod, hogy elkápráztatott tégedet a démon, úgymint eleresztetted, s visszajött, hogy elrabolja a szentatyát! Én akkor harcba kellett hogy szálljak vele, Homoki Barátra hagytam mesterünket, s most már ő sincs sehohol!

– Biztosan szükségére vitte mesterünket – nevetett fel gúnyosan a disznó.

Ebben a pillanatban feltűnt a víziszörny is. A majom tüstént nekiszegelte a kérdést:

– Hova lett a mester, Homoki Barát?

– Mindkettőtököt elámíthatott a démon – felelte Homoki Barát megdöbbenve –, mert futni hagytatok, rátámadt megint a mesterre, úgymint fel kellett vennem vele a harcot, s ott hagytam a szentatyát lova hátán!

Szun Vu-kung felordított:

– Rászedtek bennünket! – ugrott fel tombolva. – Nem értitek? Szirmaira szedni a szilva virágát, úgy híják ezt a cselvetést! Mindannyiunkat elcsalt mellőle, hogy aztán egy csapásra elrabolja! Ó, magas ég, magas ég, magas ég! – kiáltott kétségbeesetten. – Mi lesz most?

– Ne bőgj! – kiáltott rá Nyolctilalmas, mikor észrevette, hogy a majomnak eleredtek a könnyei. – Olyan lesz már, akár egy nyámnyila semmirevaló! Akár erre, akár arra, de messze nem lehetnek, itt kell legyenek a hegyben, keressük meg őket! Nekivágtak hát a hegynek, s valóban, alig mentek vagy húsz mérföldet, amikor egy sziklameredély tövében barlangot pillantottak meg. Szun Vu-kung odarohant. Zárva volt a kőkapu, felette ott hirdette egy kőtábla, hogy

ez a Rejteztető Kődök Hegyének Tömkeleg Barlangja.

– No, Nyolctilalmas, eredj neki! – parancsolta a disznónak a majom. – Ez a démon lakása, bizonyára itt van mesterünk is!

Hogy ott voltak a többiek is, belevágott a disznó bőszen gereblyéjével a kőkapuba, s addig ütötte-verte teljes erejéből, míg lyukat nem vágott rajta. Akkor bekiáltott:

– Adjátok ki mesterünket ízibe, ti démonok – harsogta bőszen –, különben beverem a kaputokat, s végzek valamennyitekkel!

Szaladtak a démonok ijedten a királyukhoz. Megrettent az is, hogy lám, itt vannak a tanítványok, de az első vezér megnyugtatta.

– Ne félj csak, megyek én s megnézem, ki van itt.

Ment a démon, kikukucsált a nyíláson, aztán kapta is vissza a fejét s bekiáltott:

– Ne félj, nagy király! Csak Nyolctilalmas van itt, az az ügyefogyott, nem mer az ránk törni, de még ha ránk törne is, megfogjuk, megsütjük! Csak az a szőrös pofájú mennykőisten ne jöjjön ránk, mert attól félek ám!

Nyolctilalmas meghallotta, mit kiáltozik a démon, odaszólt hát Szun Vu-kungnak:

– Nem fél ez tőlem, bátyám, csak tetőled! Biztosan nála van a mester, gyere csak!

Megdördült Szun Vu-kung rettentő hangja, rémülten kiáltozni kezdett a démon a kapunál:

– Baj van, nagy király, nagy baj! Ránk talált Szun Vu-kung!

– Ez a te híres szilvavirág cseled miatt van! – kiáltott a démonkirály nagy haraggal. – Te hoztad rám a bajt! Mi lesz most már ebből?

– Nyugodj meg, nagy király – jött beljebb a démon a király elébe –, s ne is haragudjál. Emlékszem én arra, voltaképpen milyen jó lélek ez a majom, s akármekkora is a bűvös tudománya, igen hiú ám, szereti a hízelkedést! Fogunk egy hamis emberfejet, s felajánljuk neki nagy tiszteéssel, hízelkedéssel, mondván, hogy megettük mesterét, csak ez maradt belőle. Ezzel elámítjuk, s akkor elkotródik, mi meg a kínai barátot szépen megehetjük, ha meg nem sikerül, majd csak kitalálok még valamit!

– De hát honnét vegyünk hamis emberfejet? – tanácstalankodott a démonkirály.

– Mindjárt eszkábálok én egyet – biztatta vezére, azzal fogta szekercéjét, nekiesett vele egy fűzfatuskónak, s nagy sebesen emberfejformára faragta, meghintette embervérrel, azzal odaadta egy démonszolganak, hogy tegye rá egy lakktálcára, s vigye a kapuhoz.

– Kegyelmes Nagy Szent! – kezdett kiáltozni a démonszolga a kapunál. – Szűnjék haragod, s hallgasd, amit mondunk!

Hiú volt bizony Szun Vu-kung: amint meghallotta, hogy kegyelmes Nagy Szentnek szólókatják, megragadta Nyolctilalmas karját:

– Neki ne menj! – parancsolta. – Halljuk csak, mit mond?

– Elfogta mesteredet nagy királyunk, behozta barlangjába – fűzte a szót ármányosan a démonszolga –, de a barlangbéli démonok, igen vadak lévén s nem tudván, mi való, mi nem, bizony egyszeriben nekiestek, harapták, tépték, marták, mestered bizony felfalták, csak a feje maradt!

– Hát ha megettétek, mit csináljak? – felelte Szun Vu-kung tartózkodón. – De a fejét adjátok ki, hadd lám, igaz-e?

Ki is vetette a démon a fejet az ajtó nyílásán. Nyolctilalmas keserves zokogásra fakadt, amikor meglátta:

– Jaj, jaj ! – nyögte. – Még úgy ment be itten a mester, s így kell, hogy kijöjjen?

– Te oktondi – szólt reá a majom. – Azt se tudod még, igaz-e, nem-e, csak zokogsz? Nézd csak, ha igazi fejet dobtak volna ki, nem dobbant volna ekkorát, de ez meg úgy puffant, akár egy tuskó! Ha nem hiszed, várj csak, fülelj csak ide! – azzal felkapta a fejet, s odavágta egy kőhöz.

– Puffant ám, bátyám! – kiáltotta örvendezve Homoki Barát.

– No látjátok, hogy nem igazi! – mondotta a majom. – Majd mindjárt meg is mutatom, mi ez voltaképpen! Felemelte a fütykösét, s rásújtott a fejre. Szerteszét hasadt a tuskó menten, meglátszott, hogy csak fa. Szaladt is be ijedten a démonszolga, alig tudta kinyögni, hogy rájöttek a turpisságra.

– Igazi fejet adjatok nekik! – tanácsolta kétségbeesetten –, akkor talán eltisztulnak innét!

– De honnét vegyek én emberfejet? – töprengett a démonkirály. – De hiszen – ötlött az eszébe – van ám még a mészárszéken egynémely emberfej, akit nem ettem meg. Hozzatok csak egyet! – parancsolta démonjainak.

Siettek a démonok, hozták a fejet, vitték a kapuhoz, szólították megint Szun Vu-kungot nagy alázatossággal, hogy ez már valósággal Hszüan-cangnak a feje, aztán kivetették azt is elébük. Láta Szun Vu-kung, hogy ez már emberfej valósággal, keserves sírásra fakadt hát. Vele zokogtak társai is.

– Bátyám – törölte le könnyét végre Nyolctilalmas –, hagyjuk most a sírást, siratást. Nem jó az idő járása, még szagot kap, vigyük innét, temessük el tisztességgel.

Felfogta a disznó a fejet az ölébe, s elindultak vele. A hegy déli oldalában hamarosan találtak egy széltől védett zugot, ott nekiállt Nyolctilalmas, hamar sírgödört kapart a gereblyéjével, beletemette, aztán körülnézett, kiszaggatott valahonnét két nagy fűzfaágat, azt leszúrta a sírdombba, két kerek követ meg odatett eléje.

– Szolgáljon ez a két fűzfaág fenyőnek, árnyékolja be mesterünk sírját – mondotta bánatosan –, ez a két kövecske meg legyen az áldozati éték az ő lelkének!

Szun Vu-kung még bánatában is felbosszankodott, hogy meghalt a mester, s lám, az oktondi követ áldozna neki. A disznó egyre azt motyogta, hogy kegyelet meg jó szándék, de a majom közbevágott:

– Hagyd el már a bolondozást! – förmedt rá. – Homoki Barát itt marad, s a sírt szépen feldombolja, aztán vigyáz a lóra s a poggyászra, mi meg megyünk, rátörünk a démonokra, bosszút állunk mesterünk haláláért!

Nyolctilalmas nekivetkezett a harcnak, ledobta magáról csuháját, melledzőjét, csak egy kendőt hagyott a derekán, azzal fogta gereblyéjét, s elindult a majommal együtt. Odamentek a barlanghoz, és se szó, se beszéd, bedöntötték az ajtót, berontottak vad kiáltással:

– Adjatok vissza nekünk Hszüan-cangot! – bömbölték bőszen.

Megrettentek a démonok szörnyen, a lelkük is majd elszállt. Bánta már a démonkirály is, amibe belefogott.

– Halaskosárba ha nyúl kezéd, büdös lesz, el nem kerülheted – bölcselkedett a vezére. – Ha már belevágtunk, végére kell járjunk! Szedjük össze seregünket, rontsunk rájuk, pusztítsuk el őket!

Nem tehetett egyebet a démonkirály, összeszedte seregét, s bőszen harci kiáltásokkal kiment velük a kapun. Hátrább vonultak a tanítványok, hogy látták a sereg közeledtét, s egy sík darabon várták be őket.

– Melyikötök itt az a híres? – kiáltotta Szun Vu-kung. – Melyikötök fogta el mesteremet?

Hadirendbe sorakoztak a démonok, lengtek a zászlók, s előlépett a démonkirály:

– Nem ismeresz te engem, te hitvány barát? – kiáltotta vissza. – Én vagyok a Déli Hegyek Királya, itt élek már sok százada! A kínai barátot megfogtam, felfaltam, mit akarsz hát még?

– Még királynak mered tituláltatni magad? – kiáltott gúnyosan a majom. – Még hogy te is úr vagy? Lao-ce is, pedig ő a világkezdet ősatyja, csak jobbja felől ül a Legfelségebb Tisztaságosnak, s csak Vénnek hívatatik! Buddha atyánk is, a világot megjobbító tiszteletreméltó, mégiscsak a Griffmadár alatt foglal helyet, s Atya ő csupáncsak! De még Konfuciusz is, a tudósok hitének legtiszteltebbje, csak mesternek szólíttatta magát, nemhogy még királynak! Te meg, hitvány barom, még azt mondd, hogy a Déli Hegyek Királya volnál? Meg ne szökj előlem, kóstold meg nagyapád fütykösét!

Ádáz harc kerekedett a majom, a disznó s a démonsereg közt. Szun Vu-kung bűvös fütyköse s Nyolctilalmas gereblyéje rendeket vágott az ellenség sorai közt. Menekülésre is fogták a dolgot a démonok hamarost, futottak fejvesztetten vissza a barlangba. Csak az első vezér nem futhatott meg, elérte a fütykös szörnyű csapása. Holtan nyúlt el a földön, vissza is változott igazi formájára, akkor látták, hogy nagy, deres hátú, szürke farkas.

Nagy harci kedvvel robogtak a tanítványok a barlanghoz, de már zárva volt a kapu. A démonkirály nagy ijedtében, mihelyt hazaérkezett, menten megparancsolta démonjainak, hogy rakják be földdel, kövekkel, így hát hiába döngették, hiába kiáltoztak, meg se rendült a kapu, nem felelt nekik senki. Mit volt mit tenni, elindult Szun Vu-kung társával vissza a mester sírjához, hogy megtanácskozzák Homoki Baráttal, mitévők legyenek. Nyolctilalmas megint siratni kezdte mesterét, de Szun Vu-kung egyszer csak felugrott:

– Biztosan van a barlangnak hátsó kijárata is! – kiáltotta. – Megyek s megkeresem! – azzal már indult is, került a hegy háta mögé. Kutatott erre-arra, s egyszer csak vízcsobogást hallott. Patak zuhogott elő a szakadékból, a szakadék oldalában pedig nyílás sötétlett.

„Itt a bejárat! – gondolta magában Szun Vu-kung. – De ha így bemegyek – futott át az elméjén –, rám ismernek rögvest! Átváltozom vízikigyóvá... de megálljunk csak! Ha kigyóvá változom el, még tán megharagszik mesteremnek lelke, hogy szégyent hozok rá! Inkább oldalt járó rákká változom... de az se lesz jó! – morfondírozott bosszúsan. – Megharagszik mesterem, hogy miképp járhat egy barát annyi lábbal?”

Végül is vízipatkánnyá változott Szun Vu-kung, úgy surrant be a nyíláson. Óvatosan körülszimatolt, hát ott sűrögtek-forogtak a démonok, emberhúst forgattak, aszaltak a napon. Megborzongott a majom annak gondolatára, hogy tán mestere húsát aszalgatják, s már-már visszaváltozott volna igazi alakjára, hogy szörnyű bosszút álljon rajtuk, de aztán észhez tért, hogy az vitézi tett volna ugyan, de hebehurgyaság, mert még elszalajtaná a démonkirályt. Megrázta hát magát hirtelen, szárnyas hangyává változott, úgy indult beljebb.

Ott ült a démonkirály a középső teremben, mikor Szun Vu-kung egy hang nélkül észrevétlen berepült hozzája. Búslakodott erősen, lógatta a fejét nagy keservesen, de már jöttek is a közdémonok jó hírrel, hogy kiszöktek ám a hátsó kijáraton, s látták, amint a tanítványok eltemették a fejet, s keservesen siratják, elhitték hát, hogy vége Hszüan-cangnak.

Megörvendett a király, s már indult is volna a kertbe, hogy megnézzé, mi van a kínai baráttal. De Szun Vu-kung is feleszűdött a hírre, hogy él ám a mestere! Be volt zárva a kertajtó erősen, de ő könnyen átbújt alatta. Hamarosan meg is látta a két fához kötözött embert, s felismerte az egyikben mesterét. Meg nem állhatta, azonmód visszaváltozott igaz alakjára, szaladt oda hozzá.

– Szun Vu-kung! Szun Vu-kung! – kiáltotta a mester nagy örömmel.

– Ne kiáltozd a nevemet! – sziszegte a majom. – Vannak odakint, még meghallják! Lám csak, életben vagy, pedig azzal ámitgattak, hogy felfaltak téged! – örvendett erősen. – No, várj csak, elpusztítom én mindjárt ezeket a szörnyeket, aztán megszabadítalak!

Megint visszaváltozott Szun Vu-kung szárnyas hangyává, szállt vissza a középső terembe. Nagy zshivajgással, zsinatolással tanácskoztak a démonok, hogy biztosan siratják még a tanítvá-

nyok mesterüket két napig, háromig, aztán majd csak odébbállnak, s akkor pecsenye lehet a kínai barátból!

– Előhozzuk majd a kínai barátot – kiáltotta az egyik, a nyelvével csettintve –, szépen apró darabokra vágjuk, csillagánizzsal megsütjük, mindannyian eszünk az illatos pecsenyéből, s örök életet nyerünk!

– No, ne mondd! – szólt közbe egy másik, összecsapva a kezét. – Ha pároljuk, mégiscsak jobb az íze!

Legjobb lesz, ha megfőzzük! – rikkantott a harmadik. – Ahhoz nem kell annyi tüzelő!

– Az ilyen ritka, drágalátos csemegét legjobb volna mégis besózni, hogy soká tartson – vélekedett egy negyedik. Hallgatta a démonokat Szun Vu-kung az egyik tetőgerendáról, ahová letelepedett, s felforrt benne a düh, de azért türtőztette magát. Közben már ki is eszelte, hogyan bánjon el a démonokkal. Kapta magát, kirántotta egy marék szőre szálát, álmhozó bogarakká varázsolta őket, s leszórta a démonok képébe. Futottak a bogarak sebesen, besurrantak a démonok orra likán, s elkezdtek azok ásítózni, bóbiskolni, elaludtak mind. Csak a démonkirály tartotta még magát, hessegette a képérel a bogarat, s csak tüszögött egyre.

„No, megállj! – gondolta magában a majom. – Ha egy nem elég neked, küldök én rád kettőt!” – s ráböcsájtott nagy hirtelen még egy bogarat. Bemászott az egyik bogár a démon bal orra likán, a másik a jobbikon, s elkezdett a démonkirály is ásítózni, aztán elvágódott, elterült a földön szörnyű hortyogással.

Szun Vu-kung ekkor leugrott a gerendáról, visszaváltozott igazi alakjára, és sietett mesteréhez a jó hírrel, hogy mindjárt végük a démonoknak! Nagy izgalomban azonban nem tudta hirtelen, mesterét oldja-e fel elébb, vagy a démonokkal végezzen. Végül is az előbbi mellett döntött, feloldozta mesterét, majd annak kérésére a favágót is, és sietett velük ki a barlangból a hátsó kijáraton.

Nyolctilalmas azt hitte először, hogy a lelke jelent meg mesterének, nagy nehezen akarta csak elhinni, hogy ő az, élő valóságában. Mikor kiörvendezték magukat, éktelen haragjában a disznó fel akarta dúlni a sírt, amiért oly rútul rászedték, de mestere megállította:

– Neki köszönhetem az életem – mondotta csöndesen. – Ha nem lett volna ez a fej, mikor rájuk támadtatok, tán engem öltek volna meg hamarjában, s igazság lett volna az ámításból! Temesd csak vissza tisztességgel.

– Most pedig, mesterem – mondotta Szun Vu-kung –, üljetek meg itt békességgel, amíg én elmegyek s végzek a démonokkal.

– Fogta a köteleket, amelyekkel a démonok Hszüan-cangot s a favágót megkötözték, ment vissza velük a barlangba, egykettőre gúzsba kötötte a démonkirályt, a vállára kapta s vitte kifelé.

– Mit cipekedsz vele, bátyám? – kiáltott rá a disznó, amikor meglátta. – Még a végén megszökik, ha sokat teketóriázol!

Ledobta Szun Vu-kung a démont a földre. Nyolctilalmas már nekiesett volna a gereblyéjével, mikor a majom megállította, mert eszébe jutott, hogy mi lesz a többi démonnal.

– Gyerünk vissza s verjük agyon őket – ajánlotta a disznó harciasan.

– Az sok időbe telik – rázta meg Szun Vu-kung a fejét. – Jobb lesz akkor inkább felégetni a barlangot, gyökerestül kiirtani a gázt!

A favágó már tudta is a helyet, ahol száraz rőzsét, bambuszt, fenyőt találni. Megrakodtak velük, telehordták a barlangot, aztán tüzet csiholt Szun Vu-kung, a disznó meg szította, legyezte a két fülével, míg lángra nem kapott. A majom akkor visszasedte testére szőre szálait, felébredtek a démonok menten. Felébredtek a nyomorultak, de keserves halálra! Egykettőre porig égett a barlang mindenestül, a két tanítvány meg elindult vissza mesteréhez.

– Felébredt a démon! – kiáltozta már messziről Hszüan-cang nekik ijedten. Fel is ébredt, mivelhogy Szun Vu-kung visszaváltoztatta az álmhozó bogarakat szőre szálaivá. No de ha felébredt, az se soká tartott: kapta Nyolctilalmas a gereblyéjét, s agyonsújtotta egy csapással. Visszaváltozott a démon holtában igazi alakjára, akkor látták, hogy párduccal volt dolguk. Amint végeztek a démonokkal, felszedelőzködött a mester tanítványaival, indultak tovább. Előbb azonban hazakísérték a megmentett favágót. Lett is nagy öröm, mikor az öreganyó viszontlátta elveszettnek hitt gyermekét! Csudálkozva, álmélkodva hallgatta meg, hogyan mentették meg fiacskáját a nagy erejű szerzetesek a keserves haláltól, s hogyan pusztították el a hegy gonosz démonait. Hálából meg is vendégelték a vándorokat.

Egyszerű kis lakoma volt csak, erdei gyümölcsökből, vad füvekből, gyökerekből, mégis nagyon ízlett valamennyiüknek. A vendégség végeztével még elkíserte őket a favágó az országúthoz, s ott elbúcsúzott tőlük.

– Nincs már innét messze India országa – mondta biztatóan –, ezer mérföldet se mentek s elértek.

A nyolcvanhetedik fejezet, amelyben

*a helytartó bűnétől a tartományt aszály sújtja,
de Szun Vu-kung érdeméből megered az eső újra*

Elbúcsúztak Hszüan-cang s tanítványai a favágótól, s hamarosan el is hagyták a démonoktól megtisztított hegyet. Több napi út után egy város elé értek.

– Nézd csak, Szun Vu-kung! – mutatta a mester örvendezve a távolban felbukkanó városfalakat. – Lehet, hogy már Indiában járnánk?

A majom nemet intett a kezével:

– Nem úgy van ám, ahogy gondolod, mesterem! – magyarázta. – Buddha ugyan a végtelen boldogság paradicsomában lakozik, de az nem város ám, hanem egy nagy hegy, azon van a Mennydörgő Hang Kolostora. Ha Indiába is értünk, ez még nem Buddha lakhelye, tudni se tudom, mennyi az útja még innét a Keselyűhegynek! Ez a város, gondolom, csak egy határmenti tartomány székvárosa lehet, no de megtudjuk nemsokára.

Ahogy a városkapuhoz értek, leszállt Hszüan-cang a lováról, úgy mentek be a városba. Feltűnt nekik mindjárt, milyen elhagyatott, milyen szegényes. Az útkereszteződésnél, a piactéren látták ám, hogy sok-sok kék ruhás hivatalnokféle áll ottan glédában, közöttük egynéhány kalapos, öves mandarin. Feléjük vitt az útjuk egyenesen, de a csapat ember nem tágult előlük, elállták az utat.

– Utat! Utat! – bömbölte Nyolctilalmas megbosszankodva, s fenyegetően meredt rájuk hosszú ormányával. Odanéztek az emberek, s amint meglátták csúf ábrázatát, a lábuk ina is megroggyant ijedtükben, elvágódtak a földön.

– Jön a démon! Jön a démon! – kiáltozták rémülten. Végre a piac eresze alatt álldogáló mandarinok közül odalépett hozzájuk az egyik, s látható nagy meghökkenéssel, de megkérdezte:

– Honnét jöttök?

Megijedt Hszüan-cang, hogy ebből baj lesz, hamar odafurakodott hát hozzájuk, s magyarázni

kezdte, kik ők s honnét jöttek.

– Erre visz az utunk – szólott végül mentegetőzve –, de nem lévén ismerősek tisztelt városokban, s mert szállást még nem leltünk, azért ütköztünk belétek, bocsássatok meg érte.

Tisztelettel köszöntötték erre a mandarinok, mert valóban azok voltak, s elmondották, hogy ez már India külső tartománya, a város a Főnix-halhatatlan tartomány székvárosa.

– Esztendők óta aszály pusztít nálunk – mondották –, s a tartomány kormányzója küldött ide minket, hogy tennék ki hirdetését, mert felhívja a tudós embereket, imádkoznának esőért a nép megmentésére.

– Hol az a hirdetés? – sündörgött oda Szun Vu-kung.

Nem volt még kiaggatva, csak a helyét söpörgették még, de odaadták neki, hadd olvassa. Bizony, szomorú dolgok sorakoztak abban. Nem esett már évszámra, kiapadtak a folyók, a csatornák, a kutak, a gazdagok még csak megéltek valahogy, de a szegénység nem tudott már hová lenni. Hogy is ne, mikor száz aranyat kértek egy véka rizsért, de a tűzifából is egy teher már öt ezüst! Tízéves leányokat eladtak három mérő rizsért, az ötesztendő fiúgyermekeket meg az viheti, aki akarja! A városi nép még féli a törvényt, de annak is zálogban már ruhája, mindene, hogy éltét fenntarthassa, a falvakban azonban már rabolnak, nyomorúságukban embert esznek a népek!

– Felhívatik azért minden vidék bölcse, tudósa – mondta a hirdetés –, hogy imádkozna esőért a nép megsegítésére, gazdag jutalomban részesedik ezért. Aki esőt idéz, ezer arannyal háláljuk meg neki, s ez nem üres beszéd ám! Sang-kuan, a Főnix-halhatatlan tartomány kormányzója India országában.

Közben persze odajött Nyolctilalmas is, és hogy a majom megakadt a Sang-kuan nevezeten, mert azt még nem hallotta, diadalmasan vágta ki, hogy a Családok Könyvében a végén benne található. Hszüan-cang közbeszólt, hogy ne fecséreljék az időt hiú vitatkozással, hanem mondják meg, tudnak-e esőt idézni, mert ha nem, hát folytatni kell az utat.

– Gyerekjáték az! – harsogta Szun Vu-kung. – A tengert felforgatom én, a csillagokat helyükből elrángatom, mi csudálatos volna abban, ha esőt csinálnék?

Megörültek ennek a mandarinok, futott is kettejük sebesen a kormányzóhoz a jó hírrel, hogy itt van egy szerzetes, aki esőt tud csinálni. Éppen csendes imádkozásban lelték a kormányzót, amint füstölőt égetvén könyörgött az égiekhez, de ahogy ezt meghallotta, csak ruháját szedte rendbe, nem kellett neki se gyaloghintó, se kíséret, a maga lábán sietett egyenest a piacra.

– Jön a kormányzó ökegyelmessége! – tisztultak félre az útból a népek, a kormányzó pedig odament egyenest Hszüan-canghoz. Nem ijedt meg a tanítványoktól egy cseppet sem, hanem köszöntötte Hszüan-cangot leborulva ott az utca kövén, úgy könyörgött, adjanak esőt a szentatyák a tartomány népének.

– Ez a hely nem alkalmas a beszélgetésre – viszonzta zavartan a mester az üdvözlést. – Menjünk be tán valamely kolostorba, ahol meg is szállunk, ott aztán meghányjuk-vetjük a dolgot.

Nem engedte őket a kormányzó kolostorba, vitte a maga palotájába. Hozták is mindjárt a teát, az eleséget, s Nyolctilalmas alaposan nekiesett, alig győzték a meghökkent szolgák hordani a tálakat. Elmondotta akkor a kormányzó, hogy bizony három esztendeje nem esett a tartományban egy cseppnyi eső sem, szörnyű nagy az ínség, elpusztult már a nép kétharmada, s aki megmaradt, az is csak tengődik, élte csak pislákol, mint szélben gyertya lángja. Örvendett nagyon a bölcs szerzetesek vállalkozásának, s megfogadta megint a saját szavával, hogy ezer aranyat ad, ha esőt csinálnak.

– Azt ne is emlegesd! – nevetett gúnyosan Szun Vu-kung. – Ezer aranyért egy csepp esőt se kaphatsz, hanem inkább fizess jótettekkel, jámbor életeddel, akkor szerzek neked!

Jámbor, igaz férfiú volt ám a kormányzó, szerette a népét, menten főhelyre ültette a majmot,

úgy esdekelt hozzá leborulva. Szun Vu-kung fölemelte magához, aztán odaszólt két társához, legyenek most segítségére, mert megidézi a sárkánykirályt.

Füstölőket gyújtatott a kormányzó menten, Hszüan-cang szútrákat imádkozott, Szun Vu-kung meg elkezdte a bűvölést-bájolást, mondta erős igéit, s lám, fekete felleg támadt kelet felől. Abban a felhőben pedig nem volt más, mint a keleti tenger vén sárkánykirálya, Ao Kuang. Leszállott a sárkány a palota udvarába, visszavonta felhőjét, átváltozott emberi alakra, úgy járult meghajolva Szun Vu-kung elébe, ott aztán leborult előtte.

– Mi dologban hívtatl, ó, Nagy Szent? – kérdezte tisztelettel.

– Kelj fel, sárkánykirály – mondotta nyájasan a majom. – Nem más dologban fárasztottalak ide messzi országból, hanem azért, mert itten, a Főnix-halhatatlan tartományban aszály pusztít esztendőök óta már. Hadd kérjdem meg tőled, miért nem bocsájtasz esőt reájuk?

– Jelentem neked, Nagy Szent – felelte a sárkánykirály –, hogy bárha tudok én esőt támasztani, rendelkezni velem a mennyek rendelkeznek. Ha az ég nem úgy rendel, hogy mernék én esőt csinálni a magam szakállára?

– Ahogy végigjöttünk ezen a vidéken – mondta Szun Vu-kung szemrehányón –, láttuk a nagy pusztulást, a nép szörnyű inségét. Azért is hívtattalak téged, hogy könyörülj rajtuk, mit vonakodol hát?

– Már hogy mernék én vonakodni? – méltatlankodott a sárkánykirály. – Erős igékkel idéztél, el kellett hogy jöjje, hanem nincsen ám parancs a Jáde Császártól, másodjára pedig nem hoztam magammal esőt vezérlő vezéreimet, hogy támasszak hát neked esőt? Hanem ha ilyen könyörületessel szívvel vagy hozzájuk, bocsáss akkor engem haza, hogy összeszedjem seregeimet, magad meg járulj a mennyek palotájába, s add elé kérésed, rendelkezzenek az eső felől, bocsássa ki a sárkányokat a vizek hivatalnoka, akkor adok én esőt neked szívesen.

Értette Szun Vu-kung, hogy okkal szól a sárkánykirály, mit tehetett hát mást, hazabocsájtotta, aztán odament mesteréhez, s elmondotta neki, mit végzett vele.

– Hát ha így áll a dolog – nyugodott bele Hszüan-cang –, eredj hát, csak nehogy valami bolondság szaladjon ki a szádon!

Meghagyta Szun Vu-kung Nyolctilalmasnak s Homoki Barátnak, hogy őrizzék a mestert, aztán eltűnt, ment fel a mennybe. Megdöbbsent, elámult a kormányzó, hogy hová lett a szent szerzetes, aztán küldte is embereit, hogy hirdetnék ki az utcákon, tereken, imádkozzék mindenki a sárkánykirályhoz, állítsanak vizesedényeket minden portán a főméltóságoktól az utca népéig, katonák, polgárok egyformán tűzzenek a vízbe fűzfaágakat, gyűjtsanak füstölőket, úgy könyörögjenek.

– Végére jártál már, Nagy Szent, a szent könyvek dolgának? – érdeklődött kíváncsian a menny nyugati kapujának őre, Országokat Védő Mennyei Herceg, amint Szun Vu-kung megérkezett.

– Nem sok hibázik már hozzá – felelte a majom, s elmondotta, mi járatban van. Elkomorult a mennyei herceg képe, mikor ezt hallotta, s meg is jegyezte:

– Bizonyára eltiltatott az eső arról a vidékről. Hallottam én akkor, hogy vétett a kormányzó az ég ellen, azért bünteti az egek ura!

Sejtette már Szun Vu-kung, hogy nehéz dolga lesz, de azért sietett a jáde Császárhoz. Az Áradó Fény Csarnokában fogadta máris a négy mennyei mester, elkérdezték mindjárt, mi járatban van. Elmondotta a majom, mit tudott meg a sárkánykirálytól, s hogy esőért könyörögne.

– Eltiltatott az eső attól a vidéktől – jelentették ki a mennyei mesterek határozottsággal.

– Ha eltiltatott, ha nem tiltatott – fakadt ki türelmetlenül Szun Vu-kung –, azért jelentsétek csak kéréssem, hadd lássék meg az én könyörületességem.

– Azt mondják, a légy annál szemtelenebb, minél jobban a hálóba esett – csóválta a fejét az

egyik mennyei mester, de a többiek rászóltak, ne akadékoskodjék, s mentek is, jelentették Szun Vu-kung dolgát a Jåde Császárnak, be is vezették elébe.

Meghallgatta a jáde Császár a kérést, de aztán így szólt:

– Három évnek előtte a tizenkettedik hó huszonötödik napján elindultam mennyei palotámból, megszemlélendő a három világot. Amikor pedig arra a földre értem, láttam, hogy Sang-kuan kormányzó erényesség híjával való! Az áldozati étkeket kutyái elé vetette, és szörnyű káromkodásra fakadt ajka, nagyot vétkezett az ég elleni Akkor én tüstént felállítottam három dolgot az Illatárasztó Csarnokban; vezessétek oda Szun Vu-kungot, s mutassátok meg neki, mert csak akkor adok neki esőt, ha az a három jószág elpusztult, végét érte, addig itt előttem ne is zavarogjon.

Vitte a négy mennyei mester Szun Vu-kungot az Illatárasztó Csarnokba, hát meglátott ott egy rizshegyet, volt vagy száz láb magas, aztán egy liszthegyet, az volt kétszáz láb is! A rizshegy mellett egy öklömnyi kicsirke kapirgált, szedegette, ette a rizst nagy kényelmességgel, a liszthegy körül egy kicsinyke, rezes szőrű kutyácska nyargalászott, s nyalogatta a rengeteg lisztet. Bal felől meg ott állt egy vasállvány, azon függött egy rézlánc, lehetett vagy egy láb, három-négy hüvelyk a hossza, ujjnyi a vastagsága, s ott pisláskolt alatta egy mécses, melegítette, hevítette.

Nem tudta Szun Vu-kung e dolgokat mire vélni, de a mennyei mesterek elmondották neki, hogy amíg a csirke a rizst fel nem szedi, a kutyácska a lisztet fel nem nyalja, s a mécses a rézláncot ketté nem olvasztja, addig nem ad esőt a Jåde Császár a tartomány népének.

Megdöbbsent erre Szun Vu-kung, elváltozott színében. Szégyenlette magát erősen, hogy mi dologra vállalkozott, de a mennyei mesterek mosolyogva nyugtatgatták:

– Ne bánkódj, Nagy Szent – vigasztalták. – Jó útra téréssel még megmenekülhetnek. Az kell csak, hogy a kormányzó jóra fordítsa elméjét, kegyességével az eget megindítsa, eltűnik akkor egyszeriben mind a három! Eridj hát, intsd a jóra, s eljő akkor boldogsága menten, megmenekülnek a bajból.

Értett a szóból a majom. Elbúcsúzott hát szépen a Jåde Császártól, a mennyei mesterektől, sietett vissza az alsó világba, a kormányzó városába. Várta már nagyon Hszüan-cang s a két tanítvány, de a kormányzó is, hivatalnokai egész seregével, s amint megérkezett, nyomban körülfogták, kérdezték, minő sikerrel járt. Szun Vu-kung azonban minden teketória nélkül rákiáltott a kormányzóra:

– Három évnek előtte, a tizenkettedik hó huszonötödikén nagy vétekbe estél, az ég ellen vétettél, azért sújtja néped ez a csapás, azért nem bocsájt rátok esőt az ég!

Megfélemedett a kormányzó szörnyen, menten térdre borult, úgy rebegte:

– Ugyan honnét tudad meg, szentatyám, mi volt három éve?

– Hogy vethetted kutyák elé az áldozati étket, mit az égnek ajánlottak? – rivallt rá a majom. – Valld meg az igazat!

Elmondotta a kormányzó nagy bűnbánattal, hogy azon a napon bizony ő áldozatot állított az égnek palotájában, de felesége, oktalanságában gonosz szavakkal szólván, civakodást kezdett vele, s ő felgerjedvén, haragjában felborította az áldozati asztalt, hogy a földre ömlöttek az áldozati étkek, akkor pedig nagy mérgében kutyáit szólította, azokkal etette fel.

– Azóta egyre csak azon rettegek – sóhajtott —, milyen bűnhődés ér majd, de arra nem gondoltam, hogy az ég a népet sújtja értem! Mondd meg nekem, szent szerzetes, hogy tehetném jóvá nagy vétkemet?

Elmondotta akkor Szun Vu-kung, mit hallott, mit látott a Jåde Császár udvarában, hogy el kell fogynia a rizshegynek, a liszthegynek, ketté kell olvadnia rézláncnak, addig nem ad esőt az ég. Nyolctilalmas vigyorogva kurjantott közbe:

– Nincs itt semmi baj! Vigyél magaddal engem oda, bátyám, elváltoztatom majd magam, megeszem biz a rizst is, a lisztet is egy falásra, a láncot is összetöröm, aztán jöhet az eső!

– Ne fecsegy ostobaságot! – hurrogtá le Szun Vu-kung. – Az ég rendelte ezt így, te a közelébe se juthatnál!

– Hát akkor mitévők legyünk? – kérdezte aggodalmasan Hszüan-cang.

– Nincs a dologban semmi nehézség – magyarázta a majom. – Megmondotta nekem a négy mennyei mester, mielőtt eljöttem, hogy jámborság kell csak hozzá és kegyes cselekedet, jóra fordul a baj!

A földre vetette magát a kormányzó nagy alázatosságában, úgy könyörgött Szun Vu-kungnak, hogy mondaná meg, mint térjen jámborságra, kegyes cselekedetre?

– Fordítsd szívedet vissza a jóra – oktatta a majom –, kezdj neki mihamarabb a szútrák olvasásának, vagy ha ahhoz nem tudsz, csináljuk majd mi akkor helyetted. De ha magad meg nem változol, én meg nem menthetlek, nemsokára utolér az ég büntetése, életed meg nem őrizheted. Megfogadta persze a kormányzó menten, meg is esküdött rá, hogy jóra tér. Egybe is hívatta mindjárt a helybéli szerzeteseket, kolostort építtetett nekik, hogy ottan mindenik írjon imádságos folyamodást a magas egekhez, maga pedig füstölőt égetett s folyvást imádkozott, Hszüan-cang is váltig olvasta a szútrákat. Ezenkívül meg kihirdette az egész tartományban, hogy a 'nép apraja–nagyja álljon neki mind füstölőt égetni, Buddhához imádkozni. Imádság hangja, kegyes szavak töltötték meg a fület ettől fogva mindenfelé. Örvendett is neki Szun Vu-kung, s mondta két társának, hogy most megint felmegy ő a mennyekbe, mert lám, jóra tért a kormányzó és a nép, adjon esőt a Jáde Császár.

– Eredj is, bátyám, ne késlekedjél, meg ne tántorodjál – biztatta, sürgette Homoki Barát –, mert bizony megkésünk utunkban!

Sietett fel a majom újfent a mennyek palotájába. Ahogy a menny nyugati kapujához ért, éppen egybetalálkozott a mennyek levélhordójával, aki hozta a földről a sok imádságos folyamodást, mit a kormányzó íratott.

– Ez itt mind a te érdemed, Nagy Szent – jegyezte meg a mennyek levélhordója nagy tisztelettel, mutatván a sok-sok imádságos levelet. – Viszem is ezeket egyenest az Áradó Fény Csarnokába, hogy a mennyei mesterek átadják mihamar a Jáde Császárnak!

– No, siess csak akkor előre sürgette Szun Vu-kung –, majd megyek utánad.

– Nem is kell, hogy a Jáde Császárhoz menjél – avatkozott közbe Országokat Védő Mennyei Herceg. – Eredj egyenest a kilencedik égbe, a Világelemeket Igazgató Hivatalba, kérjél mindjárt egynéhány mennykőistent, hadd harsogtassák meg azok mindjárt mennydörgésüket, eregessék villámaikat, hogy az eső mihamar megeredjen!

Ment is Szun Vu-kung a kilencedik égbe egyenest. Fogadta is mindjárt a Mennyek Tiszteltje, levetette kilenc főnixszel, cinóber hajnalpírral ékes palástját, és sietett elébe. Mikor azonban Szun Vu-kung előadta kérését, megrázta a fejét:

– Vétett az a kormányzó az ég ellen – háritotta el tiltakozva –, fel is állította a jáde Császár a három jószágot, nem tudom, lehet-e arra a vidékre esőt bocsájtani.

– De hisz a minap tudtam meg a Jáde Császárnál – ellenkezett a majom –, hogy ha jóra tudom téríteni a kormányzót, megkönyörül rajta az ég! S lám sikerült is, amire törekedtem, most hozta meg a mennyek levélhordója a kormányzó íratta sok-sok imádságos folyamodást, vitte is a Jáde Császár elé!

– No, ha így van – nyugodott meg az isten –, küldöm is már veled a négy mennykőistent meg a villámok nagyasszonyát, dördüljön meg az ég mihamar a tartomány felett!

Sietett is a majom vissza a földi világba a mennykőistenekkel, s mikor a tartomány felé érték,

megdördült a menny hegyeket megrázón, kieresztették a villámok aranykígyóikat, remegett a föld is, ahogy a villámok veres lánc kisarjadt belőle. A város, a tartomány népe, a főméltóságok meg a köznép, katonák, polgárok pedig mind térdre borultak, füstölőt gyújtottak, szórták a vizet a fűzfaágakkal, s egyre imádkozták:

– Namó Amitábha! Üdvöz légy, Amitábha!

Közben megérkezett a mennyei levélhordó is a Jåde Császár elébe. Olvasta a Jåde Császár az imádságos folyamódásokat, amit a buddhista szerzetesek, taoista barátok írtak volt, s így szólt az udvarabéliekhez:

– Úgy látszik, jóra tért már ez az ember. Nézzétek csak meg, mi van a három jószággal – de már jött is az Illatárasztó Csarnok felvigyázója s jelentette, eltűnt a rizs, elfogyott a liszt is, megpattant a rézlánc. Jöttek nyomában a Főnix-halhatatlan tartomány városának városistene, földistenkéje, termésistene, bizonyoságot tettek arról, hogy megtért már a város, a tartomány egész lakossága, bocsájtassék hát alá az eső.

– Megparancsoltatik a szelek hivatalának, a felhők hivatalának, az esők hivatalának – mondotta a Jåde Császár nagy örömmel –, menjenek le alá abba a tartományba, s már a mai napon mennydörgés hangjával, fellegek szálltával bocsássanak alá három láb s negyvenkét vonalnyi esőt!

Nagy volt a boldogság a tartományban, hát még a kormányzó palotájában, amikor a várva várt eső zuhogni kezdett. Amint pedig elérte a három láb negyvenkét vonalnyit, mentek volna az esőt támasztó istenek vissza a mennyekbe, de Szun Vu-kung rájuk parancsolt, hogy maradjanak még, jöjjenek a kormányzó elé igaz alakjukban, hadd lássa meg őket, hogy elhiggye, kinek köszönheti az esőt.

Meg is jelentek az istenek, sárkányok való formájukban a levegőégben a kormányzó előtt, a sárkánykirály ezüstös bajszával, a mennykőistenek horgas nagy csőrükkel, s buzgón imádkozott hozzájuk a kormányzó is, a nép is. Mikor aztán elbúcsúztak, Szun Vu-kung még utánuk kiáltott:

– Aztán el ne feledjétek! Köszönöm néktek nagy segítségteket, de mától fogva minden öt napban támadjon fel a szél, minden tizedikben jöjjön meg az eső a népnek javára! Eltávoztak az istenek, s a majom is lebocsátkozott a felhők tetejéből

– Munkám bevégeztem – szólott mesterének –, szedelőzködjünk hát, induljunk útnak.

A kormányzó azonban hallani sem akart róla, hogy elbocsássa őket, fogadkozott, hogy földet vásárol a nép közt, azon kolostort építtet, abban nekik szentélyt állít, neveiket kőtáblákra véseti, azzal se tudja meghálálni nagy jótéteményük. De Hszüan-cang megköszönte szépen, s elmondotta, mi dologban járnak, tovább már nem maradhatnak.

Azért mégis ottfogta őket a kormányzó még két-három napra, nagy lakomát csapott a tiszteletükre. Mire pedig a háromnapos dínomdánomnak a végére értek, már készen is állott a kolostor, amit az ő tiszteletükre emeltetett sűrgetős munkával, rengeteg költséggel.

Gyönyörködtek a szépséges kolostorban Hszüan-cang s a tanítványai, nem győzték dicsérni, mikor pedig a kormányzó megkérte őket, hogy adjanak nevet neki, Hszüan-cang úgy vélte, hogy a legillendőbb név lenne rá az Édes Eső Áldásos Kolostora. Fel is íratta a kormányzó a nevet menten aranyos betűkkel a kapu fölébe, de még el is kísérte népével együtt a szerzeteseket útjukon vagy harminc mérföldre zászlókkal, dobokkal, ott aztán nagy könnyhullatások közt búcsúzott csak el tőlük.

A nyolcvannyolcadik fejezet, amelyben

*Jádevirág városában tudományuk megmutatják,
szerzetesek hercegeket fegyvert forgatni tanítják*

– Nagy jótettet vittél te végbe most, bölcs tanítványom – fordult oda Szun Vu-kunghoz Hszüan-cang a lova hátáról, mikor már jó messze elhagyták a tartomány határát. – Nagyobb dolog volt ez még a Bhiksu-ország gyermekei megmentésénél is! Dicsérte a majom nagy jóságát Homoki Barát is, csak Nyolctilalmas mordult közbe:

– Hát szó, ami szó, kegyes ember a mi bátyánk, jóságos is, csak hát amíg másokkal jót cselekszik, nekünk csak bajt kever! Torkig vagyok már azzal, hogy ha vele járok, csak megkötnék, felaggatnak, megsütnének, megfőznének! Most is, a Főnix-halhatatlan városában meg se várta, hogy a lakomán jóllakhassam kedvemre, hanem csak nógatott, hogy keljünk már útra!

A mester ráförmedt, hogy ne bosszantsa már őket ezzel a fecsegéssel, hanem szaporázza a lépést, nagy út van még előttük. Lesunyta a disznó a fejét, nem mert szólni többet, s megint nekivágtak a szerzetesek az útnak. Teltek-múltak a napok sebesen, ahogy a vetélőorsó perdül, bent jártak már jól az őszben, mikor megint egy város határához értek. Egy öregember, akivel összetalálkoztak, elmondotta nekik, hogy Jádevirág városa az, amely felé tartanak, India császáranak egy rokona uralkodik benne.

– Igen bölcs férfiú ám a herceg – magyarázta az öreg –, kegyeli a szerzeteseket, szereti a népet, ha meglátogatjátok, biztosan nagy tisztelettel lesz hozzátok.

Sok nép lakta a várost, serény, szorgalmas emberek, láthatólag gazdagok, boldogok is voltak, beszédjükre, ábrázatukra pedig szakasztott olyanok, akár Kína népe. Ahogy beértek a városkapun, a mester szigorúan meghagyta tanítványainak, rejsék el ábrázatukat, legyenek óvatos-sággal, nehogy valami ribilliót támasszanak. Szót is fogadtak neki, de amikor az egyik városbéli meg találta jegyezni láttukra, hogy olyat hallott már, hogy bölcs szerzetesek sárkányt leigáznak, tigrist szelídítnek, de olyat még nem, hogy kandisznóval, majommal járjanak, Nyolctilalmas nem állhatta meg, elédugta az ormányát s ráröfönt:

– Hát nem láttátok még azt a barátot, aki maga mellé szelídítette a disznók királyát?

Megrémültek persze az utcabeliek, jobbra-balra vágódtak el ijedségükben. Nagyot mulattak ezen a tanítványok, de azért eldugták megint a képüket, úgy mentek tovább. Egy függőhídon áthaladva jutottak be a város közepébe. Egymás mellett sorakoztak ott a bormérések, a fogadók, az énekesházak, vidám zsbongás, nagy sürgés-forgás volt mindenfelé. Dicsérte Hszüan-cang a város szépségét, gazdagságát, jólétét, hát még mikor hallotta, hogy egy teher rizs csak négy pénz, egy font szeszamolaj meg csak nyolc picula! El is gondolta magában, hogy nemhiába nevezik paradicsomnak ezt a vidéket, felér az magával Kínával.

Megérkeztek aztán a hercegi palotához. Jobbra-balra a hivatalok, a lakomázóház meg az idegenek szálláshelye állott mellette.

– Tanítványaim – állott meg Hszüan-cang –, most én bemegyek a palotába, elémutatom az úti levelemet, ti meg menjetek be az idegenek szállására, pihenjete le ott, aztán adjatok enni a lovamnak. Elmegyek a herceghez; ha lakomára hina, hívatlak titeket, s jöjjetek el ti is.

A szállás felvigyázója annyira megrettent az idegenek csúfsága láttán, hogy kérdezni se merte őket, nemhogy elzavarni, így aztán békességben leülhettek, megpihenhettek. Közben pedig Hszüan-cangot nagy tisztességgel fogadták a palotában, elkérdezték tőle, honnét jő s kiféle, miféle. Megfelelt mindenre a szentatya becsülettel, megmondotta, hogy úti levelét szeretné bemutatni. Mindjárt jelentették is jöttét a hercegnek, s valóban bölcs férfiú volt a herceg, azonmód fogadta, hellyel is kínálta, úti levelét nagy örömmel alá is írta, le is pecsételte.

– Tisztelendő atyám – kérdezte aztán illő tisztelettel –, mennyi útja volt annak, hogy annyi országon át Kína országából ide eljutottál?

– Az út hosszára már nem is emlékezem – rázta a fejét Hszüan-cang. – Kuan-jin bodhiszattva, a nagy Avalokitesvara, mikor a császár előtt megjelent s írását neki általadta, azt mondotta abban, hogy tízezer és nyolcszáz mérföld a nyugatnak útja, én pedig idáig tizennégy tél, tizennégy nyár óta vagyok úton.

– Hát az éppen tizennégy esztendő – mosolygott a herceg elismeréssel. – Biztosan sok akadályba ütközhattél.

– El se tudnám mondani – emelte föl a kezét a szentatya –, hány szörnyeteggel, démonnal volt dolgunk, mennyit gyötörtettünk, szenvedtünk, míg tisztelt országodba ide eljuthattunk!

A herceg nagy örömmel adta ki a parancsot, hogy készítsenek lakomát a szent szerzetesnek, s mikor Hszüan-cang megmondta, hogy vele van három tanítványa is, meghagyta rögtön, hogy menjenek értük, híják meg őket is.

Ment is rögtön a herceg embere, hogy előkerítse a tanítványokat, de hiába kérdezősködött ettől is, amattól is, azt állította mindenki, hogy nem látta őket. Végül aztán valaki megmondotta neki, hogy csücsül a vendégszálláson három irtóztatóan csúf barát, biztosan azok lesznek.

– Melyikük itten a Kína országából a szent könyvekért menő szerzetes tisztelt tanítványai? – kérdezősködött a herceg embere a szálláshely felvigyázójától. – Uram megparancsolta, hogy híjam lakomára őket.

Nyolctilalmas szunyókált éppen, amint megütötte a fülét, hogy róluk beszélnek, lakomát emlegetnek. Nem állhatta meg, hogy oda ne szaladjon:

– Mi vagyunk azok! Mi vagyunk! – kiáltozta.

– Hiszen ez egy disznóördög! – reszketett meg a herceg embere minden tagjában nagy ijedten. Szun Vu-kung előszaladt, hogy visszatartsa a disznót, s jól lehordta faragatlanságáért, de persze tőle csak még jobban megrémült az ember, hát még mikor Homoki Barát is előjött. No de aztán nyugalom lett, elindultak mindhárman a palotába.

Bizony, megrettent a herceg is szívében, amint a rémséges ábrázatú három szerzetest meglátta.

– Nyugodjék meg szíved, fenség, élj ezer évig – mondotta sietve Hszüan-cang, összetéve kezét. – Rakoncátlan tanítványaimnak ugyan rút az orcájuk, de nemes a szívük, bocsáss meg érte.

Nyolctilalmas nagy otrombán odalépkedett a herceg elé, se meg nem hajolt, se le nem borult, csak üdvözlést kiáltott:

– Üdvözöllek, én szegényke szerzetes! – kiáltotta bömbölő hangján. Ettől persze csak még jobban megrettent a herceg, hiába mentegetőzött a szentatya, hogy a vadonban szedte fel tanítványait, azért nem tudnak illetet. Meg is parancsolta udvarmesterének sebesen, hogy tálaltasson a szentatyának s tanítványainak a Lengeselyem Pavilonban, aztán nagy sietve elbocsájtotta őket. Mikor magukra maradtak, szidta, korholta is aztán Hszüan-cang nehézfejű tanítványát, aki sehogy se tudta megérteni, hogy másként kell egy herceget köszönteni, mint más közönséges embert. De aztán már hozták is az étkeket, s nekiláttak csendben a lakomázásnak, nem szólt senki többet.

– Mitől rettentél meg ma, apánkurunk, hogy oly sápadt az arcod? – kérdezte a hercegtől három fia, amikor visszatért otthonába, elbocsájtván Hszüan-cangot s tanítványait.

– Meglátogatott egy szerzetes, ki Kína földjéről jött. Császára küldte el nyugatnak földjére Buddha imáadására, hogy hozná el neki a szent könyveket – felelte a herceg. – Átadta úti levelét, s mert látszott rajta, hogy nem közönséges halandó férfiú, gondoltam, megvendégelem. Megmondotta akkor, hogy három tanítványa is vele van, odakünn várakoznak, elküldtem hát értük, hát oly rútak, faragatlanok voltak, hogy tőlük szörnyen megrettentem, ettől sápadtam én el.

Nem volt közönséges legény a három hercegfi, fegyverforgató, izmos legények voltak ám! Türték is már fel a ruhájuk ujját harciasan s mondották:

– Biztosan valami hegyekből szalajtott, emberformába bújt démonok lehetnek! Fogjuk csak fegyvereinket, s nézzünk a szemükbe!

Fel is kerekedett a három fiú, fogta a legnagyobb a szemig érő hatalmas bunkóját, a középső is kilencágú vasvilláját, a legkisebbik is fekete füttykösét, mentek nagy dérrrel-dúrral, s kiáltozni kezdték, hogy ugyan merre van a szent könyvekért menő barát? Megmondották az udvari népek, hogy ott falatozik épp tanítványaival a Lengeselyem Pávilonban, arrafelé tartottak hát. Nem nézte ám a legkisebb hercegfi, jó-e, rossz-e, csak berontott a pávilonba, s odakiáltott a szerzeteseknek:

– Ha emberek vagytok, ha démonok, valljátok meg az aznómód, különben vége az életeteknek!

Megijedt ám Hszüan-cang, elváltozott színében az arca, a rizses csészéjét is elejtette, úgy rebegte hajlongva:

– Én volnék a Kínából jött szegény szerzetes, ki a szent könyvekért megyen, de ember vagyok ám, nem pedig démon!

– Emberre formázol valóban – szólt a hercegfi –, de ez a három csúf pofájú biztosan hogy démon!

Nyolctilalmas evett tovább, rá se hederített. Homoki Barát és Szun Vu-kung azonban előléptek, meghajoltak:

– Emberek volnánk mi valamennyien – mondották nyugodtan. – Rút ugyan az ábrázatunk, de jó lelkek vagyunk. Hát ti hárman honnét jöttetek, hogy ekkora hanggal vagytok?

– Ezek a herceg úr fiacskái! – súgta oda nekik ijedten az udvarmester. De erre már Nyolctilalmas is félrelökte a csészét, s látván, hogy a három fiú fenyegetően közeledik, elnevette magát:

– Mért jöttök ide fegyverrel, fiacskáim? – mondta jólelkűen. – Tán csak nem verekedni akartok velünk?

Elégrott a második fiú, kapta a vasvilláját, hogy lesújtson vele a disznóra, de az csak tovább nevetett:

– Ez a te villácskád az én gereblyémnek unokája ha lehetne! – s már oldotta is ki ruhája elejét, kapta elő övéből gereblyéjét. Vakító sugarakkal villant a bűvös fegyver, amint gazdája hatvágást csinált vele, úgyhogy a hercegfi lankadó kézzel eresztette le fegyverét ijedtében, nem is mozdult vele többet. Látta Szun Vu-kung is, hogy a legnagyobbik fiú meglendíti bunkóját, s harci állásba áll. Elékapta hát ő is füléből füttykösét, meglengette, hogy csészényi vastagra nőtt, tizenhárom lábnyira, s akkor belevágta a földbe. Belement az jó háromlábnyira, megállt egyenesen.

– Itt a fegyverem! Vedd el! – kiáltotta oda neki nevetve. Eldobta a fiú a bunkóját, megragadta a bűvös füttykösét, erőlködve rángatta, de bizony meg se bírta mozdítani, mintha gyökeret vert volna.

Előlépett a harmadik fiú is, füttykösét lengetve. Homoki Barát már csak a kezével csapta félre, s elerántotta öve mellől démonverő bűvös botját. Szikrázott az, villogott, ragyogott olyan rettentő bűvös fénnel, hogy az udvarmesternek s az udvarbeli népnek tátva maradt a szája, mukkanni sem mertek.

– Ó, isteni mesterek! – borult térdre egyszerre mind a három fiú. – Halandó szemünkkel nem ismertünk fel benneteket! Mutassátok meg nekünk vitézi művészetetek!

– Szűk itt a hely ahhoz – rántotta ki könnyedén Szun Vu-kung füttykösét a földből –, nem jó a fegyverforgatásra, hanem felszállok én mindjárt a levegőégbe, s akkor meglátjátok, mit tudok! – azzal éles süvítéssel emelkedett is már a felhők magasába, s megvetette két lábát tarka

csodafelhőjén. Lehetett a földtől vagy háromszáz lépésnyi magasságban. Fogta a füttykösét, s kivágta vele legelőször a virágot szóró, fejet védő mestervágást. Suhogott a füttykös fel-alá, perdült a majom jobbra-balra. Látták elébb odalentről a majmot is, a fegyvert is, olyanok voltak, akár a brokátselyemre hímezett virág, de aztán eltűnt a majom, csak a bűvös füttykös pörgött, suhogott erre-arra.

Nyolctilalmas hangosan kurjongatva dicsérte, biztatta odalentről, de végül már nem tudta megállni, s hangos kurjantással ő is a levegőbe vetette magát, elékapta gereblyéjét, megcsinálta vele a sárga-sárgány pörgést-forgást, vagdalkozott jobbra-balra, fel-le, előre-hátra, hogy csak úgy csapta a fegyver a süvítő szelet. Amint ők ketten belemelegedtek a bajvívásba, kedve ke-rekedett biz Homoki Barátnak is, odaröppent ő is hozzájuk csillogó botjával, be is mutatta mindjárt, hogy száll a veres fönix a nap felé, hogy kapja elé prédáját az éhes tigris, megmutatta ő is csudás művészetét.

Térdre is borultak a hercegfiak e csuda láttára, de az udvari nép is, és ahogy a városban is meglátták az égi jelenést, katonák, parasztok, kalmárok, férfiak, asszonyok, szerzetesek, apácák, taoisták mind-mind hangos imába kezdtek Buddhához, fejük földhöz vevén, füstölőket gyújtván.

Leszállottak végre a tanítványok az ég magasából, megelégték már a viaskodást, s mesterük elé járultak, őt szépen köszöntötték. A három hercegfő meg sietett apjához, s elbeszélték neki nagy lelkendezéssel, mily csuda dolgot láttak, kérlelték erősen, engedné meg nekik, hogy a három barátot mesterül fogadják, fegyverforgató művészetük hogy megtanulhassák maguk ügyesedésére, országuknak védelmére.

Beleegyezett a herceg jó szívvel, ment is mindjárt fiaival a Lengeselyem Pávilonba. Hszüancang s tanítványai már szedelőzködtek, nyergelték a lovat, köszönték a jóltartást, s indultak is volna, mikor a herceg beállított fiaival.

Eládta akkor a herceg nagy tisztelettel, hogy három fiacskája, kicsiny kutyakölyke nagyon kedveli a vitézi mesterséget, s egyre azon van, hogy fogadja őket a három szerzetes tanítványának.

– Városomnak minden kincsét nektek adom, ha teljesítitek kívánságom! – mondta könnyörögve.

– Hej, hercegi fiúcskák! – vetette oda nevetve Szun Vu-kung. – Nem úgy áll ám a dolog! Csak a jót kövesse lelketek, velünk, szerzetesekkel, haszonról, kincsről szó se essék! Elfogadunk benneteket.

Igen megörült ennek a herceg, nagy lakomát, vigasságot csapott menten, zenével, színi játékkal, estélig tartott a multság. Akkor szépen lepihentek, hogy másnap reggel majd elkezdjék a tanítást.

Másnap reggel jött is fiaival a herceg a szerzetesek szállására, de most már ők voltak a vendégek és azok a gazdák. Leborult a három fiú a három mester előtt, úgy kérték, adnák oda fegyvereiket, hogy megnézhetnék, megpróbálhatnák. Elé is vette Nyolctilalmas és Homoki Barát a gereblyét s a botot, odavetette elébük, fel is ragadta volna mindjárt a második s a harmadik fiú, de bizony mintha szitakötő birkózott volna márványoszloppal, meg se bírták mozdítani, pedig már egészen beleveresedtek.

– Ne fecsérelijétek erőtöket, öcsém! – kiáltotta a legnagyobbik. – Bűvös fegyverek ám ezek, ki tudja, milyen nehezek!

– Az én gereblyém nem is nehéz éppen – nevetett a disznó –, nyelestül csak ötezer s negyvennyolc fontos, éppen annyi a Homoki Barát botja is!

Kérte a legnagyobb fiú is, mutatná meg Szun Vu-kung is az ő fegyverét, s megdöbbenek, elálmélkodtak valamennyien, amint elérántotta füléből s hatalmassá megnövelte. Nagy kíván-

csian el is kérdezték, micsoda fegyver ez, hogy nem az övében tartja Szun Vu-kung, hanem a fülében. Elmondotta a majom, hogyan szerezte ő meg ezt a fegyvert a sárkánykirálytól a tenger fenekéről, ahová a nagy Jü helyezte volt a világ kezdetekor, hogy a tenger vizét lebűvölje vele.

– Hát aztán micsoda fegyvert akarnátok ti tanulni? – kérdezte akkor Szun Vu-kung, s mikor elmondták a fiúk, hogy ki-ki a maga fegyverét, így folytatta:

– A tanítás még csak könnyen menne, csak erőtök nincs hozzá! Meg se tudjátok mozdítani a mi fegyvereinket, pedig akkor nem lesz veletek a tanulásnak, olyan lesz csak, mint mikor a festett tigris kutyára hajazik inkább! De ha igaz elszánással tanulni akarjátok, gyújtsatok elébb füstölőt, imádkozzatok az éghez, a földhöz, hogy átadhassam nektek bűvös erőmet, akkor foghatunk csak hozzá.

Neki is kezdtek buzgón a hercegfiai az imádkozáshoz, Szun Vu-kung pedig leborult mestere előtt, kérte, hogy ő és társai tanítványokat fogadhassanak. Belé is egyezett Hszüan-cang örömmel. Akkor fogta Szun Vu-kung a három fiút, bevezette őket a Lengeselyem Pavilon végébe, egy csendes szobába. Felrajzolta a padlóra a Göncölszekér képét, s megparancsolta a fiúknak, boruljanak arca rajta, s behunyván szemüket, szedjék össze lelküknek erejét, nyugtassák el szellemüket. Azután elkezdte mondani bűvös ígét, belefújta bűvös leheletét belsejükbe, s átadta nekik a titkos tanítást, amellyel erőiket megsokszorozhatják. Így tartott ez egész nap, csak akkor kelt fel a három fiú, de úgy érezték magukat, amikor felálltak, mintha újjászülettek volna, akkora erőt éreztek tagjaikban. Fogta is a legidősebb fiú a bűvös fűtykóst, a középső a kilencfogú gereblyét, a legkisebb is a bűvös botot, s lám, fel tudták emelni mind a hárman! De alighogy néhány vágást tettek velük, elbágyadt erejük megint, zihált a lélegzetük, nem bírták már tovább.

– Hála nektek, mestereink – mondotta másnap a három hercegfi – új erőt nyervén meg tudtuk már mozdítani fegyvereiteket, de nehezek ám azok még most is nekünk! Gondoltuk inkább, hogy kovácsokat hívatunk – fordultak Nyolctilalmashoz –, s fegyvert csináltatunk magunknak, könnyebbeket. Beléegyeztek-e ebbe, mestereink?

– Helyesen gondoljátok – helyeselt a disznó. – A mi fegyvereinkkel úgyse tudnátok ti bánni, aztán meg, ha továbbmegyünk, nekünk is kellenek a magunk védelmére.

Ki is adták a hercegek a parancsot, vásároltattak acélt, vasat vagy tízezer fontnyit, aztán a hercegi palota műhelyében felállították a kovácműhelyt, az öntőt, a kohót. Mikor pedig a vas másnapra már olvadni kezdett, megkérték mestereiket, hogy adnák oda nekik a bűvös fegyvereket, hadd lássák a kovácsok, milyen legyen a fegyverek formája.

Ott is maradtak a bűvös fegyverek a kovácműhelyben egész nap, de még éjszaka is. Hej, de olyanok voltak ám azok a bűvös fegyverek, hogy gazdájukat el nem hagyhatták! Ahogy ott hagyták őket a műhelyben, elkezdtek ám ragyogó sugarak szállani belőlük tízezernyi ágban fel a magas égig! Lakott pedig ott a közelben egy démon, a Tigristorok Barlangban, a Párduckoponya Hegyen, a várostól vagy hetven mérföldnyire, meglátta az éjjel a sugarak villódzását, kíváncsi is lett rá, felhők hátára kapott hát, hogy megnézzé, mi az. Mikor pedig látta, hogy ott hevernek a csudafegyverek a hercegi palota kovácműhelyében, igen megtetszettek neki, fel is kapta őket, s nagy sebesen vitte a barlangjába.

A nyolcvankilencedik fejezet, amelyben

hiába rendez sárga oroszlán ünnepi lakomát,

mert neki cselt vet, rátör orozván a báron böst barát

Aludtak a kovácsok mélyen, mert igen megfáradtak a napi munkában, s csak reggelre kelve vették észre, hogy nincs a három fegyver sehol. Keresték mindenfelé, s mikor jött a három hercegfi, hogy megérdeklődjék, mint állanak a fegyverkészítéssel, meg kellett hogy vallják, mi történt.

– Biztosan mestereink vették vissza őket – gondolta a legkisebbik fiú, s ment is hozzájuk, bezörgetett, bekiáltott.

– Fenn vagyunk már! – kiáltott ki Homoki Barát, s nyitotta az ajtót.

– Elvittétek fegyvereiteket, mestereink? – kérdezte a hercegfi, amikor belépett. Szun Vu-kung felugrott:

– Nem – mondotta csodálkozva.

– Mert az éjjel eltűnt mind a három – mondotta a hercegfi leverten.

– Az én gereblyém is? – serkent most már fel Nyolctilalmas is. Felbolydultak az újdonsült mesterek a hírre, siettek ők is a műhelybe, hogy hátha ők megtalálnák, de bizony nyoma se volt sehol jószágaiknak.

– Biztosan ti loptátok el, kovácsok! – támadt fel a gyanú a disznóban, s nagy dühösen forgatta a szemét. – Adjátok elő azonmód, különben agyonverlek benneteket! Leborultak a kovácsok, sírva esküdöztek, hogy semmi részük a dologban. Szun Vu-kung nem szólt semmit, csak magában szitkozódott keservesen, hogy is lehettek olyan gondatlanok, hogy éjszakása otthagyták a fegyvereket elheverni.

– Gondolom, valami gonosz megláthatta az éjjel bűvös ragyogásuk – csúszott ki a száján –, az vihette el!

– Már mit nem mondasz, bátyám! – horkant fel a disznó. – Ezen a békés, sík vidéken se vadon, se hegy, honnét lenne itt gonosz? Hanem ezek az ármányos kovácsok meglátták, ahogy ragyognak, s értvén, hogy milyen bűvös kincsek ezek, kilopták az éjjel a palotából! De hozzátok ám nekem vissza mindjárt! – szitkozódott a szerencsétlen kovácsokra.

Megjött a nagy civakodás közben a legidősebb hercegfi, s meghallván, mi történt, igen megdöbbsent, de aztán bizonygatni kezdte, nem lehetnek bűnösök a kovácsok, hiszen száz ember is alig bírhatta volna el a rettenetes fegyvereket, de meg különben is becsületes, igaz népek ők, akárcsak a város egész lakossága!

– Ne törjétek a fejeteket – vágott közbe Szun Vu-kung, mert már sejtette, merre kereskedjék. – Ne gyötörjük tovább a kovácsokat, ne sanyargassuk, hanem mondd meg nekem – fordult a hercegfihez –, van-e itt a környéken akármerre valami hegybéli, erdei démon?

– Jól okoskods, mesterem! – kiáltott fel a fiú tisztelettel. – Itt van innét északnak a Párducoponya Hegy, azon van egy barlang, a Tigristorok Barlang. Van, aki azt mondja róla, halhatatlannak tanyája, mások beszédje szerint tigris, farkas lakna benne, s vannak, akik démonra vélekesznek. Én arra még nem jártam, nem tudom, miféle jószág lehet ott.

– Ne is monddjad tovább – mosolygott a majom meglegedetten. – Az a gonosz biztosan odavitte – azzal meg is hagyta Nyolctilalmasnak s Homoki Barátnak, vigyázzák a mestert, őrizték a várost, amíg ő oda lesz, aztán elbúcsúzott mesterétől, s elindult a felhők hátán a hegy felé.

Oda is ért egy szempillantás alatt, nem volt a hegy messze. Vad volt s ijesztő, látszott már, hogy démon lakik benne. Lebocsátkozott a majom a tetejére, onnét indult útnak, kereste a barlangot. Ahogy ment, egyszer csak emberi szót hallott. Arrafelé fordult, hát két farkasfejú démon igyekezett északnyugatnak nagyban beszélgetve. Szun Vu-kung persze menten a nyo-

mukba szegődött, hogy kihallgassa őket, mit beszélnek. Hogy észre ne vegyék, megrázta magát, s pillangóvá változott, úgy repült utánuk. Mikor utolérte őket, rátelepedett az egyiknek a fejére.

– Igen boldog ám a király, öcsém! – hallotta az egyik démont. – A múlt hóban szerzett egy szép leányt, ott tartja a barlangjában, s azzal vigad folyvást, tegnap pedig szerzett három fegyvert, csudálatos, drágalátos jószágokat! Lakomát is rendelt holnap annak öröme, hogy hozzájuk jutott. Lesz ám mit ennünk!

– Bizony én is boldog vagyok ám! – rikkantotta a másik. – Adott húsz ezüstöt, hogy vegyünk rajta birkát, malacot a lakomára, elmegyünk most a faluba, elébb megiszunk egynéhány flaska bort belőle, aztán még lealkudjuk a jószág árát két-három ezüstrrel, veszek rajta téli ruhát! Hát nem pompás? Így fecsegték, csevegtek egymással a démonok, de közben szaporázták ám a lépést. Szun Vu-kung már épp azon volt, hogy agyoncsapja őket, amikor ráeszmélt, hogy hiszen nincs is nála fegyver! Mit tehetett mást, eléjük repült gyorsan, ott visszaváltozott igazi alakjára, aztán mikor odaértek a démonok, rájuk fújt bűvös lehelettel, varázsigt mormolt s odabűvölte a két farkasfejű démont nagy erővel, hogy csak megálltak az út közepén felakadó szemmel, tátva maradt szájjal. Szun Vu-kung a földre döntötte a két tehetetlen démont, lerángatta róluk a ruhát. Valóban, ott volt a húsz ezüst az egyiknek a tüszőjében. Elvette a jelvénylapjukat is. Az volt írva az egyikre, hogy Ravaszdi Vén Démon, a másikra meg, hogy Vén Démon Ravaszdi.

Sietett vissza a majom Jádevirág városába, s elmondotta a hercegnek meg mesterének, társainak, mit tudott meg. Nyolctilalmas még büszke is lett rá, hogy lakomával tisztelik meg az ő gereblyéjét. Szun Vu-kung meg kieszelte közben, hogy a húsz ezüstöt a kovácsoknak adják, hadd vigasztalódjanak meg szegények, a herceg meg adjon birkát, malacot, Nyolctilalmas beöltözik Ravaszdi Vén Démonnak, ő maga Vén Démon Ravaszdinak, Homoki Barát pedig lesz a pásztor, ki a jószágot tereli, így tán belophatják magukat a démon barlangjába, s visszaszerezhetik fegyvereiket.

– Te bátyám – aggodalmaskodott Nyolctilalmas, mikor már útközben voltak –, sose láttam én azt a Ravaszdi Vén Démont, hogy változhassak hát át a formájára?

– Emlékezem én rá, milyen a formája – nyugtatta meg a majom –, meg is mondom mindjárt. No, változzál csak így... most úgy... éppen olyan vagy már!

Így átváltozván igyekeztek tovább. Homoki Barát terelgette mellettük a malacokat, birkákat, s nemsokára meg is érkeztek a Tigristorok Barlanghoz. Az úton egy démon várta őket. Hű, de szörnyű képe volt! Világított a két nagy szeme, akár a lámpás, veres volt a haja, mint a tűz, csempe a szája, villogtak a fogai, kék volt az orcája!

– Már megjöttetek, Vén Démon Ravaszdi? – kiáltott oda nekik. – Hoztatok-e malacot, birkát?

– Hát ez mi? – mutatott Szun Vu-kung a jószágra:

– De ez meg kicsoda? – vette gyanakodva a démon szemügyre Homoki Barátot.

– Ettől vettük a jószágot – füllentette a majom –, s adósa maradtam egynéhány ezüstrrel, elkísért hát, hogy megkaphassa. De te meg hová mész? – kérdezte vissza. Nem gondolt a démon semmi rosszra, megvallotta:

– A Bambuszbütykös Hegyre tartok, hogy meghíjam a nagy királyt a holnapi lakomára.

– Hányan lesznek hivatalosak? – érdeklődött tovább Szun Vu-kung ártatlan képpel.

– A vén nagy király lesz a fővendég, aztán a mi nagy királyunk a vezéreivel – számolgatta a démon –, lesznek vagy negyvenen.

– No, eridj már utadra! – röffent közbe Nyolctilalmas méltatlankodva. – Mind szétszalad már tőled a jószág!

– Eredj is – mondotta Szun Vu-kung nyájasan –, de mutasd már meg azért a meghívólevelet.

Ott szorongatta a démon a hóna alatt a tarka lakkal festett leveles szelencét. Kinyitotta nekik, s

olvashatták benne, hogy öregapját, a Kilencfejű Szentet invitálja lakomára unokája, a Sárga Oroszlán, nagy alázatossággal. Visszaadták a démonnak a levelet, bezárta az megint a szelencébe, s útnak eredt. Értették tüstént a levélből Szun Vu-kung s társai, micsodás forma lehet a Sárga Oroszlán, de a Kilencfejű Szentről nem tudtak semmit is kiokoskodni. Mentek hát tovább. Gyönyörű szép volt a barlang környéke, telve fákkal, virágokkal. A démonok javában hancúroztak a barlang előtt, mikor a három álorcás megérkezett. Nagy örömmel vetették rá magukat a malacokra, birkákra, fogták, kötötték is már őket össze, hogy el ne bódorogjanak. Jött az öregdémon is kíséretével, s kérdezte tőlük:

– Hát megjöttetek? Mennyi malacot, mennyi birkát hoztatok?

– Nyolc süldőt vettünk – felelte Szun Vu-kung –, hét birkát, azaz egybevéve tizenöt jószágot. Tizenhat ezüst volt a disznók ára, kilenc a birkáké, nekünk meg csak hús ezüstünk volt, így hát adósak maradtunk öttel, ezért eljött velünk a kalmár a pénzéért.

– Hozzátok csak, fiaim, azt az öt ezüstöt – mondotta a démon –, hadd menjen útjára ez a jóember.

Nem tetszett ez Szun Vu-kungnak, ezért fortélyosan így szólt:

– A pénzéért jött a kalmár, de meg azért is, mert megnézné ám az ünnepet, a lakomát!

Hej, megharagudott erre a démon!

– De ügyefogyott vagy te, Ravaszdi! – kiáltotta dühösen. – Még hagyján, hogy ilyen vásárt csaptál, de még fecsegtél is ünnepről, lakomáról?

Nyolctilalmas megbántva érezte magát önérzetében, felfortyant hát ő is:

– De hiszen világraszóló ritka, drága kincsek ám ezek a jószágok, amiket megszereztél, urunk! Mi félhivaló van abban, ha megtekinti őket?

– Ostoba vagy ám te is, Vén Démon! – rivallt rá mérgesen a démon. – Ezeket a drága jószágokat én Jádevirág városában szereztem ám, s ha meglátja őket ez a kalmár, még elbeszéli ottan, s ha megtudják, eljön ám ide a herceg is a fiaival, és akkor mi lesz?

– Ez a kalmár nem odavalósi ám, urunk – szólt közbe gyorsan Szun Vu-kung –, egy messzi faluban találtunk rá. Messzi van az a várostól, nem is megy ő arra, hogy mondaná már el akárkinek is? Aztán meg igen megéhült az útnan, s mi sem ettünk még, idehaza meg van némi borunk, elemózsiánk, hadd lakassuk jól, aztán mehet isten hírvél.

Jöttek közben a démonok, hozták az öt ezüstöt, fogta Szun Vu-kung, leszámlálta Homoki Barát markába.

– Tedd el a pénzt, kalmár – mondta neki, mintha mi sem történt volna –, s gyere be hozzánk, egyél. Ment is be a barlangba Homoki Barát nagy bátran. A második csarnokba érve látták ám, hogy ott állt a közepén egy asztal, rajta díszes emelvényen villogott a gereblye. A keleti falnak oda volt támasztva a bűvös füttykös, a nyugati oldalnak meg a démonigázó bot.

– Te kalmár – lépett oda hozzájuk az öregdémon. – Az a villogó, szikrázó holmi a gereblye, a legcsudálatosabb jószág mindhárom között. Nézni megnézheted, de ha elmész, szót se szólj róla senkinek!

Bólintott rá Homoki Barát, köszönte szépen az engedelmet, de bizony, ha valaki a holmiját látja, azonmódon megkívánja! Nyolctilalmas is nagy hebehurgyaságában, amint meglátta fegyverét, nem bírt magával, odarohant hozzá, felkapta, megpörgette a kezében, menten vissza is változott igazi alakjára, s hatvágást csinálva nekirontott vele azonmódon a démonnak. Követte példáját azon nyomban Szun Vu-kung is, Homoki Barát is, felkapták fegyvereiket, s igazi alakjukra változva, nekirontottak ők is a barlang urának.

A démon megrettenve ugrott félre előlük, szaladt a barlang végébe, s jött is már vissza egy négyfelé villogó félholdas alabárdal, s felvette velük a harcot az udvaron.

– Hát ti kik vagytok, hogy eloroznátok tőlem bűvös kincseimet? – kiáltotta a démon nagy felháborodással.

– Hej, te tolvaj szörgombóc! – kiáltotta vissza dühösen a majom. – A kelet földjéről jött szent szerzetesnek, a kínai barátunk vagyunk mi a tanítványai, a mi fegyvereink ám ezek, amiket elloptál! Ha olyannyira áhítozol rájuk, nesze hát, kóstold meg mindhármat!

Szörnyű dühvel veselkedett neki a démon a harcnak, rettentő viaskodás kezdődött hármuk és a démon között a Párduckoponya Hegyen. Küzdöttek, vívtak egymással sok ideig, de látta már a démon, hogy nem bírja velük a harcot.

– Neszel – bömbölt rá Homoki Barátra, s nekirentott alabárdjával. Félreugrott a víziszörny, de a démon, hogy rést nyert, megszaladt, elszállt délkeletnek a levegőégen. Nyolctilalmas már utánaeredt volna, de Szun Vu-kung visszatartotta:

– Hagyd csak, hadd menjen – mondotta neki. – Nem szokás a végveszélybe került latrot üldözőbe venni, elég, ha elvágjuk a visszaújtját! – azzal berontottak a barlangba, s aki demont előltaláltak, mind lemészárolták. Nem voltak azok egyebek, mint tigrisek, farkasok, párducok, lovak, szarvasok, kecskék. Akkor aztán összeszedték a démonok tetemeit, s ami drágaságot, kincset csak találtak, hogy magukkal vigyék, a végén pedig tüzet vetettek a barlangra, úgy indultak hazafelé. Nyitva volt még a városkapu, nem aludtak a népek.

– Megjöttünk, mesterünk, győzelmesen! – kurjongattak a tanítványok nagy örömmel, mikor megérkeztek a hercegi palotába. Örült is nekik Hszüan-cang, csudálkozva borult le a három hercegfi is. Odarakták elébük Szun Vu-kungék a rengeteg zsákmányt, s elmondották, hol jártak, hogy végeztek a démonokkal.

Örvendett ennek a herceg is, de el is bánatosodott. Örült mégpedig a győzelemnek, de elbúsult azon, mi lesz akkor, ha a démon bosszút áll. Szun Vu-kung azonban megbiztatta, hogy csak akkor mennek tovább, ha kiirtották a démonokat a környékről.

– Ahogy mentünk arrafelé – magyarázta –, összetalálkoztunk egy kék pofájú démonnal, aki valami Kilencfejű Szent nevezetű démonhoz vitt meghívólevelet gazdájától, a Sárga Oroszlántól. Ez most, hogy megvertük, fészket elpusztítottuk, bizonyosan a másikhoz, öregapjához menekült, s holnapra meg is keresnek majd minket, hogy bosszút álljanak, de mi majd állunk elébük!

Valóban, a Kilencfejű Szenthez menekült a Sárga Oroszlán, a Bambuszbütykös Hegyre. Ott lakott az a Kilencnyarú Barlangban.

– Nagy király! – fogadták csodálkozva az ajtónálló démonok, amikor megzörgette a barlang kapuját. – Megjött tegnap este a Kékpofájú a te meghívóleveleddel, őkegyelmessége itt is marasztotta éjszakára, hogy vele együtt kél majd útnak reggel, hogyhogy te is eljöttél?

– Meg se merem vallani – sóhajtott a Sárga Oroszlán. – Nem lesz már ünnep, lakoma!

Jött a Kékpofájú is már ura elébe, s izgatottan kérdezgette, de az csak a kezével integetett, hogy hagyják, nem szól többet, aztán ment be a barlang urához, öregapjához.

Meghökkent a vén démon, hogy unokája olyan búsas állít be hozzája ilyen szokatlan alkalommal. Elmondotta erre a Sárga Oroszlán nagy búbánatosan, milyen balul sikerült a vállalkozása, hogy a három idegen nemcsak hogy befurakodván visszaszerezte fegyvereit, hanem még barlangjából is elűzte őt.

– Kis unokám – mondott a Kilencfejű Szent, ahogy végighallgatta a történetet –, nem kellett volna ám, hogy felbosszantsad őket! Az a hosszú ormányú, nagy fülű, a Nyolctilalmas, meg a fekete képű, a Homoki Barát, még csak hagyján, hanem az a szőrös mennykőistenképű, a Szun Vu-kung, rettentő nagy tudományú, hatalmú majom ám! Ötszáz évnek előtte a mennyek palotáit is felháborgatta, most meg egyre csak a mi fajtánkra vadászik! Felkutat az minden barlangot, a tengert is felforgatja, s nem irtalmaz ám senkinek! No de nem baj – tette hozzá –, veled tartok én is, aztán elfogjuk azokat a fickókat, de Jádevirág városa hercegét is mindhárom fiával, s

kitöltheted rajtuk mérget!

Köszönte hálásan a Sárga Oroszlán a segedelmet, térdet-fejet hajtván, a Kilencfejű Szent meg már hívatta is többi unokáját, a Majomoroszlánt, a Havas Oroszlánt, a Tigrisfaló Oroszlánt, a Ragyogó Fehérszörűt, a Rókák Igázóját s az Elefántfogót, fegyverbe szólította őket, s már mentek is valamennyien vad forgószelel hátán a Sárga Oroszlánnal együtt a Párduckoponya Hegy felé. Egyszer csak azonban füst szagát érezték, és nagy sírás-rívást hallottak meg arrólfelől. Közelebb mentek, hát Ravaszdi Vén Démon s Vén Démon Ravaszdi siratták urukat az elpusztított barlang mellett.

Kicsordult a könny is a Sárga Oroszlán szeméből, amikor barlangja, népe nyomorú veszését meglátta, de öregapja rászólt, hogy ne siránkozzék, hanem szedje össze magát, s induljanak a város ellen. Verte a fejét még a Sárga Oroszlán jó darabig a földhöz, siratta otthonát, elpusztult szép kedvesét. Jó ideig tartott, míg lelket vertek belé, s elindult a démonhad Jádevirág városa ellen.

Megrettent a város környéki nép, amint meghallotta a szörnyű szélvihar zúgását, s meglátta a szálló szörnyű ködöt, amelyben a démonok serege közeledett! Szedte össze hamar mindenki gyerekét, holmiját, s menekült a város falai mögé. Jelentették csakhamar a hercegnek is a közelgő veszedelmet.

– Mi lesz most? – döbönt meg a herceg, de Szun Vu-kung megnyugtatta

– Nyugodj csak meg, fenség, s nyugodjatok meg ti is mindnyájan – szólt a népekhez. – A Tigristorok Barlang démonja ez, akit tegnap megvertünk, s jön most ellenünk azzal a Kilencfejű Szenttel meg egész pereputtyával! Eléjük megyünk mi mindjárt öcséimmel, ti csak zárjátok be a kapukat, őrizzétek a falakat!

Úgy is tett a herceg, ahogy a majom meghagyta neki. Aztán felment fiaival s Hszüan-canggal a városfal tornyába, onnét nézték, hogyan sötétítik el az eget a herceg katonáinak zászlói, hogyan dördülnek meg az ágyúk az ég felé. Szun Vu-kung s két öccse pedig felszállott a levegőégbé, ment a démonok elébe.

A kilencvenedik fejezet, amelyben

*oroszlánok s öregapjuk szövetkezvén egy seregbe gyűlnek,
foglyul esik a mester, de legyőzik a kilenclejtű szörnyet*

Jöttek a démonok szörnyű seregükkel! Sárga Oroszlán jött legelől, Tigrisfaló Oroszlán meg Elefántfogó követték bal felől, a Ragyogó Fehérszörű s Rókák Igázója jobb felől, Majomoroszlán s Havas Oroszlán voltak a sereghajtók, középen volt Kilencfejű Oroszlán. A Kékpofájú drágalátos virágos selyem mennyezetet tartott a feje fölél, Ravaszdi Vén Démon s Vén Démon Ravaszdi pedig veres zászlókkal kezükben jöttek a nyomában.

– Hej, ti tolvaj, lator démonok! – rontott nekik Nyolctilalmas. – Hova igyekeztek, mit álltatok össze ezzel a bitanggal?

– Hej, te gaz kopasz! – kiáltotta vissza Sárga Oroszlán, fogát csikorgatván. – Az még hagyján volna, hogy ti hárman engem egymagamban tegnapi nap megtámadtatok, megfutamtóztatok! De miért dúltátok fel barlangomat, pusztítottátok el hegyemet, gyilkoltátok le egyetlen kedvesemet? Tengermély gyűlölet lobog bennem ezért! Meg ne fussatok, hadd öllek meg benneteket! – s

emelte is már fegyverét.

Harcba szállott vele a disznó vitézül, de már jött a Majomoroszlán is egy ágas-bogas vastüskével, Havas Oroszlán is háromélű vasbotjával, rátámadtak ők is. Tigrisfaló Oroszlán egy szörnyű bunkóval harcolt, Ragyogó Fehérszörű rezes pörölllyel, Elefántfogó meg vaslándzsával, Rókák Igázója széles csatabárdal, úgy támadtak rá a három szerzetesre. Dúlt közöttük az eszeveszett harc, tomboltak, viaskodtak az ég magasában, egész napnyugtáig. Nyolctilalmasnak már hab verte ki a száját, megroggyant az ina, megfordult hát, menekült a harcból, de a háromélű vasbot lesújtott a háta gerincére, s elterült hangos bögéssel. Havas Oroszlán s Majomoroszlán fogták, megragadták, vitték a Kilencfejű Oroszlán elébe nagy diadallal. Nem bírta már a harcot Homoki Barát se, Szun Vu-kung se. Megfordultak, megfutottak, az oroszlándémonok meg diadalittasan száguldottak utánuk. Szun Vu-kung azonban egyszerre megfordult, kirántotta egy marék szőre szálát, s töméntelen sok kismajommá változtatta. Szembefordultak a kismajmok az üldözőkkel, körülfogták őket, hamar le is bírták, elnyomták a Tigrisfaló Oroszlánt meg a Ragyogó Fehérszörűt, a többieket pedig megszalasztották, úgy indultak vissza a városba.

– Nem baj – mondotta a Kilencfejű Vén Oroszlán, mikor Sárga Oroszlán jelentette neki két társuk elvesztését. – Kötőzzétek jól meg azt a Nyolctilalmast, de kárt ne tegyetek benne, holnapra kelve tán kicserélhetjük a foglyul esettekért.

Elvonult a démonsereg, Szun Vu-kung s Homoki Barát is megtért Jádevirág városába a két fogoly oroszlánnal. Szun Vu-kung közben visszasedte magára minden szőre szálát, s meghagyta a herceg elősiető katonáinak, hogy béklyózzák meg a két foglyot, vessék tömlőcbe.

– Szörnyű harcot vívtatok ám! – szörnyülködött Hszüan-cang, mikor tanítványai megjelentek előtte. – Vajon Nyolctilalmast életben hagyják-e?

Megnyugtatta Szun Vu-kung, hogy nem merik bántani, hiszen leöletné ő is akkor a foglyait. A hercegfiaiak sorra álmélkodtak, hűledeztek a csudálatos harcon, mert ilyet még nem láttak, különösen hogy Szun Vu-kung egyszerre megsokszorozta magát szőre szálaival. Aztán erős őriséget állítván a falakra, nyugovóra tértek.”

Másnap reggel gonosz tervet főzött ki a Kilencfejű Oroszlán!

– Ti csak nagy erősen támadjatok rá holnap Szun Vu-kungra s a társára, hogy másra ne is legyen gondolatuk, csak veletek viaskodjanak – mondotta Sárga Oroszlánnak meg a többieknek. – Én azalatt odaszállok loppal a város fölébe, s elragadom a mesterüket, de a herceget is a három fiával!

Elindult a démonsereg megint a város felé, s kavargó szélvésszel, gomolygó nagy köddel hívták csatára ellenfeleiket. Fel is ugrott a város falára Szun Vu-kung s Homoki Barát, kezdték őket szidalmazni, hogy adják ki azonmód Nyolctilalmast, mert különben elpusztítják valamennyiüket! Nem tűrték ezt a szót az oroszlándémonok, reájuk támadtak, felszállott hát a két szerzetes a levegőébe, felvették velük a harcot.

Ahogy az öt oroszlán javában viaskodott Szun Vu-kunggal s Homoki Baráttal, a Kilencfejű Oroszlán nagy sebesen fekete felhőre kerekedett, odaszállott a város fölé, ott megrázta szörnyűséges kilenc fejét, úgyhogy a falakat védő katonák meg a kíváncsiskodók serege eszük nélkül bukfenceztek le a városfalról, aztán felragadta a városfal tornyából Hszüan-cangot, a herceget meg a három fiát. Szája volt a szörnyetegnek mind a kilenc fején, egyik szájával Hszüan-cangot kapta fel hát, a másikkal a herceget, harmadikkal a legidősebb fiát, negyedikkel a középsőt, ötödikkel a legkisebbet, elhozta magával Nyolctilalmast is, azt a hatodik szájába ragadta, a megmaradt három szájával pedig odabömbölte a démonseregnek:

– Fordulok már hazafelé!

Megértették a démonok is ebből, hogy sikerült az ármányos terv, s megnövekedett dühvel, buzgalommal támadtak rá két ellenfelükre. De a majom is rájött már, hogy kijátszották őket! Hamar odakiáltott Homoki Barátnak, hogy vigyázzon magára, aztán megint elővarázsolta a

töméntelen kismajmot szőre szálaiból. Rohantak a kismajmok bőszen a harcba, körül is fogták az oroszlándémonokat, el is fogták valamennyit, a Sárga Oroszlánt agyon is verték. Csak Kékpofájú, Ravaszdi Vén Démon s Vén Démon Ravaszdi tudtak elmenekülni a vert seregből.

Ment Szun Vu-kung s Homoki Barát győzelmesen vissza a városba, ott a fogoly oroszlánokat béklyóba verette, tömlőre vettette, a Sárga Oroszlán bőrét lenyúzatta, s megvigasztalta a kesergő hercegnét, hogy ne féljen, nem meri a kilencfejű démon a férjét, fiait bántani, hiszen foglyul esett rajta kívül mindenik oroszlándémon. Lepihent akkor a majom Homoki Baráttal együtt, másnap reggel pedig elindultak, hogy felverjék fészkeben a démonok öregapját.

Felhőre kerekedvén, elértek hamar a Bambuszbütykös Hegyhez. Hatalmas hegy volt ám az is. Ahogy leereszkedtek a tetejére s körülnézelték, hogy ugyan merre lehet a démon barlangja, egyszer csak meglátták Kékpofájút, ahogy nagyban igyekezett, kezében kurta bunkójával, az egyik völgyszakadék felé. A nyomába is eredtek mindjárt. Megijedt a démon, s egyszeriben eltűnt szemük elől. Odasiettek, hát látták, hogy ott van a barlang bejárata a völgyssorosban, tarka kőkapuja zárva, felette egy kőtáblán ott a felírás, hogy ez a Milliomnyi Bűvös Bambuszbütyök Hegyének Kilencfejtű Barlangja.

Kékpofájú nagy sietve zárta be maga mögött a barlang kapuját, s jelentette nagy ijedten, hogy jön ám a két barát.

– Hát a te királyod meg a többiek hol maradtak? – kérdezte megdöbbenve a Kilencfejű Oroszlán.

– Nem láttam én egyiket se – hebegte rémulten Kékpofájú –, csak ez a két szörnyű barát leskelődött itten, aztán úgy megkergettek, hogy alig tudtam elmenekülni előlük, bezártam még a kaput is!

Lehorgasztotta fejét a vén kilencfejű, nem szólott egy szót sem, magába mélyedt, s meg is tudta titkos tudásával, hogy bizony elpusztult a harcban a Sárga Oroszlán, a többiek pedig fogságra hurcolták. Fel is jajdult keservesen, nagy hanggal siratta őket.

A foglyok ott hánykolódtak kötelékeikben a barlang végében. Nyolctilalmas meghallotta a démon siránkozását, meg is értette rögtön, és biztatóan odasúgta mesterének s a többieknek, hogy egyet se féljenek, ne is búsuljanak, győzelmet aratott Szun Vu-kung, s meg is menti őket hamarosan.

– Fiacskáim – parancsolta a Kilencfejű Oroszlán ekkor, felhagyván a siratással –, őrizzétek jól a foglyokat, a barlangot, míg én kimegyek és elfogom ezt a két hitvány barátot!

Nem vitt magával a démon semmi páncélt, fegyvert, csak ment a kapuhoz, s amikor hallotta Szun Vu-kung s Homoki Barát harcra hívó kiáltozását, nem felelt azokra se semmit, hanem csak kitérte a kaput, és kilépett rajta. Nekiesett mindjárt Szun Vu-kung a fűtykösével, Homoki Barát a botjával, de a démon csak megrázta kilenc fejét, aztán egyenesen előrevetette, s egyik szájával felkapván könnyedén Szun Vu-kungot, a másikkal Homoki Barátot, vitte is őket be a barlangba.

– Hozzatok Láncokat! – kiáltotta a többi fejével. Megkötözték a démonok gyorsan a két foglyot, aztán szidta, káromolni kezdte a démonkirály Szun Vu-kungot, hogy unokája vesztéért, az oroszlándémonok fogságba ejtéséért bizony életét veszi valamennyiüknek, s meg is parancsolta a démonoknak, hozzanak tüskés vesszőt, fűzfaágat, verjék el istenesen a majmot, hogy azzal is bosszút álljon rajta.

Nekiveselkedtek a démonok, suhogtak az ütések Szun Vu-kung testére, de megedzette őt ám annak idején a Felső Vén kemencéjének tüze, meg se kottyant neki, rá se hederített. Hszüancangnak azonban, s a hercegnek fiaival együtt, ahogy látták, hallották a szörnyű ütlegelést, a hajuk is égnek meredt nagy szorongatásukban, Homoki Barát még közbe is kiáltott, hogy ő száz ütlegnél nem is bírná tovább.

– Ne félj, holnap te kerülsz majd sorra – biztatta komoran a démon. Feljajdult erre a disznó,

hogy akkor meg holnapután őt veszik majd elő. Megelégette végül a Kilencfejű Oroszlán a dolgot, aludni küldte népét, mert öreg este volt már, három démon pedig otthagyták, hogy vigyázzanak a foglyokra, s aludni tért ő is.

Magukra maradván, a három démonőr lámpást hozott, aztán bosszúvágytól telve elkezdtek Szun Vu-kung fejét kopogtatni a fütyköseikkel. Verték jó darabig, de aztán elálmosodtak ők is, lefeküdtek. Ahogy azonban elszunnyadtak, összehúzta magát a majom kicsire, kibújta a kötelékeiből, eléapta a fütykösét, s odalépett az alvó démonokhoz:

– Hej, ti baromjóságok! – szitkozódott. – Jól megraktatok ám engem, de most megfizetek nektek! – felkapta fütykösét, s egykettőre pástétommá verte a három démonőrt, aztán elindult, hogy feloldozza társait. Úgy jött a sor, hogy Homoki Barátnál kezdte. Meglátta ezt Nyolctilalmas, és sivalkodni kezdett, hogy miért nem őt szabadítja meg legelébb, dagadt már a lába is pedig a szoros béklyóktól. Addig-addig sivalkodott, míg fel nem riasztotta az öreg démon.

– Kit szabadítanak meg itten? – tápázkodott fel a Kilencfejű Oroszlán.

Szun Vu-kung nagy sebesen elfújta a lámpást, nem törődött most már se Homoki Baráttal, se a többiekkel, hanem rontott neki egyenesen a kapunak, azt a fütykösével kitörte s elmenekült. Szólongatta az öröket egy darabig még a démon, s hogy nem felelt neki senki, maga gyújtott lámpást. Szörnyülködve látta az agyonvert öröket, s hogy a két új fogoly nincsen sehhol. Nézett erre, nézett arra, hát csak meglátta Homoki Barátot, akinek nem sikerült már elmenekülnie, s ott lapult meg az egyik sarokban. Hamar megfogta, megkötözte megint.

Ahogy elhagyta Szun Vu-kung a barlangot, indult a felhők hátán vissza Jádevirág városába, hát a város felett a levegőégben ott látja ám a környékbéli földistenkéket, magát a városistent, amint éppen őt várják, s közeledtére nagy hódolattal leborulnak.

– Hogyhogy csak most jelentek? – kérdezte bosszúsan a majom.

– Tudtuk, mikor jöttél meg, ó, Nagy Szent – felelte hódolattal a városisten –, de hogy a bölcs herceg vendége voltál, nem mertünk háborgatni, csak most, hogy őt elfogták, s te a démonokat kergeted.

Szun Vu-kung már keményen le akarta hordani őket, amikor megjelent az aranyfejű védisten is, nyomában a többi Hszüan-cang védelmére rendeltetett védőszellemekkel. Egy földistenkét tuszoltak maguk előtt.

– Megfogtuk ezt a bitang istenkét! – mondták hódolattal. – Elhoztuk elébed, Nagy Szent!

– Miért nem vagytok a mester mellett, miért nem őt oltalmaztátok? – rivallt rájuk Szun Vu-kung mérgesen. – Mit hadarásztok itt?

– Nagy Szent – magyarázták a védistenek –, ez itten a Bambuszbütykös Hegy földistenkéje, elfogtuk, amint láttuk, hogy fogságra vetett benneteket a démon. Szörnyű ereje, hatalma, tudománya van annak a démonnak, gondoltuk, ez csak tudja, honnét, merről való. Faggasd csak ki, szedd csak ráncba, megmentheted vele mesteredet s a herceget is.

Nem kellett sok biztatás a földistenkének, remegett, mint a kocsonya, s elmondotta rendre, hogy valami két éve jelent meg a hegyen a Kilencfejű Oroszlán.

– Az a barlang elébb a hat oroszlándémoné volt – vallotta meg –, de amint ez megérkezett, elfogadták azok öregapjuknak, ez pedig őket unokáinak, s elnevezte magát Kilencfejű Szentnek. Ha el akarod pusztítani, el kell menjél a keleti égsarokig, a Bűvös Sziklák Palotájába, annak az ura bírhat csak meg veled, más ember ezzel meg sem mérkőzhetik!

Elgondolkozott Szun Vu-kung, kutatott emlékezetében jó darabig, aztán felkapta a fejét:

– A Bűvös Sziklák Palotája a keleti égsaroknál a Felséges Egy, a Kínoktól Megmentő Ég Tiszteltje lakóhelye! – kiáltotta. – Ő az, aki kilencfejű oroszlánon trónol! – Meghagyta az isteneknek, hogy térjen vissza ki-ki a helyére, őrizték szorgalmasan a várost, oltalmazták

Hszüan-cangot s tanítványait, meg a herceget fiaival, aztán felsuhant az égbe, ment egyenesen a menny keleti kapuja felé.

A tigris órája táján meg is érkezett, de ahogy be akart menni, útját állotta ám a Messzilátó Szemű Mennyei Herceg, a kapu őre:

– A Bűvös Sziklák Palotáját keresem – mondotta Szun Vu-kung lihegve.

– Ej – kötődött vele a mennyei herceg –, miért nem jársz utadon nyugat paradicsoma felé, mit keresel erre? Elmondotta erre Szun Vu-kung, hogy nem tud megbírni a Kilencfejű Oroszlánnal, azért keresi annak a gazdáját, meg hogy mi történt volt velük Jádevirág városában.

– Biztosan felbosszantottad azzal, hogy tanítványokat fogadtál – jegyezte meg a mennyei herceg gonoszkodva –, azért küldötte rád az oroszlánját!

– Úgy van éppenséggel – bólított a majom nevetve, de már sietett tovább.

Ott ült az isten kilencféle színű lótusztrónusán, tarka csudafelhők övezte aranytetős palotájában, jádeoroszlánok őrizték kapuját. Mikor meghallotta, hogy a Nagy Szent jön látogatására, felkelt trónusáról, elébe sietett.

Elmondotta neki Szun Vu-kung, hogy mi dologban jár. Hívatta a Felséges Egy mindjárt az oroszlán őret. Aludt az őr mélységes mélyen, alig tudták felrázni s odaráncigálni ura elé.

– Hol az oroszlán? – rivallt rá az isten. Elpityeredett a szolgál, leborult elébe:

– Kegyelem, kegyelem! – könyörgött esdekelve.

– Csak azért nem veretlek meg, mert itt van a Nagy Szent – mondotta a Felséges Egy nagy szigorúsággal. – Valld meg gyorsan, miért nem ügyeltél, hogy az oroszlánom elbódoroghatott?

Megvallotta az oroszlán őre nagy szipogva, hogy elcsent ám három napja egy flaska bort az Ezer Édes Harmat Csarnokából, azt megitta s úgy lerészegedett, hogy azóta nem is tudott magáról.

– Úgy van! – kiáltotta Szun Vu-kung. – Három égi napja szökött meg a jószág, a Földistenke tanúsága szerint három éve már, hogy feltűnt a kilencfejű a Bambuszbütykös Hegyen! – merthogy egy nap az égben az épp egy év a földön.

– Kelj csak fel – intett kegyelmesen a Felséges Egy az oroszlán őrének –, most az egyszer megkegyelmezek. Jössz velünk, megfogjuk az oroszlánt. Ti meg itt maradtok – fordult udvara többi halhatatlanjához –, nem kell, hogy elkísérjete.

A barlang előtt már várták őket a védistenek, s megnyugtatták Szun Vu-kungot, hogy alszik még a szörny nagy dühében, bosszúságában, nem bántotta még Hszüan-cangot, sem a többieket.

– Ez a kilencfejű jószág igen régóta törekszik már a megigazulásra – mondotta a Felséges Egy –, ha egyet bődül, felhallik az a kilencedik égit, lehallatszik az alvilág mélyéig, de különben nem árt ám senkinek. Eridj csak – fordult Szun Vu-kunghoz –, híjad csatára, csald elő a barlangjából, akkor majd megfogjuk.

Megverte Szun Vu-kung a barlang kapuját s bekiáltott:

– Add vissza az enyéimet, hitvány démon!

Kiáltozhatott bizony jó darabig, nem felelt rá senki. Belökte hát az ajtót, s berontott a barlangba bőszen kiáltozva, akkor ébredt csak fel a Kilencfejű Oroszlán.

Nagy dühösen rontott neki a szörnyeteg a majomnak, hogy megfogja, de az nagy ravaszul kihátrált a barlangból. A kilencfejű utánaeredt nagy dühösen, de mihelyt kiért a barlang előtti térségre, megszólalt fentről, az ég magasából a Felséges Egy:

– Megjöttem ám, kilencfejű!

Menten meghunyászkodott a Kilencfejű Oroszlán, az őre meg odaszaladt hozzá, megragadta a sörényét, s elkezdte püfölni az öklével istenesen.

– Te bitang barom! – szitkozódott. – Miért szöktél meg? Hogy én essem vétekbé miattad?

Túrte az oroszlán békével az ütlegeket, meg se mukkant. Mikor aztán megelégelte az őre a fenytést, elévette bársonyos nyergét, rátette a hátára, helyet foglalt rajta az isten, s elbúcsúzáván Szun Vu-kungtól, elindult hazafelé. Ezután kiszabadította Szun Vu-kung a foglyokat, társaival összeszedték, ami kincset, drágaságot a barlangban leltek, majd fát hordottak össze, tüzet vetettek a barlangra. Amikor ez megvolt, elindultak hazafelé.

Este lett, mire a városba értek. Másnap aztán nagy lakomát rendezett a herceg a győzelem örömeire, Szun Vu-kung meg hívatta a mészárosokat, levágatta a hat oroszlánt, lenyúzatta a bőrüket, a pecsenyájukat pedig feltálaltatta. Evett is belőle a herceg egész háza népével, hivatalnokaival, de még a városbéli katonaságnak, népnek is juttattak belőle egy-egy falatnyit, hogy legalább az ízét kóstolhassák, meg hogy ne féljenek többet a démonoktól.

Hálálkodott is a herceg szörnyen Szun Vu-kungnak s mesterének, hogy őket e szörnyektől megszabadította. A kovácsok is elkészítették közben a hercegfiai fegyvereit. Ezerfontos lett a füttykös, a gereblye s a bot meg nyolcszáz-nyolcszáz.

– Ezek miatt a fegyverek miatt veszünk el majdnem mindannyian! – sóhajtott a herceg, mikor három fia megjelent előtte büszkén új kincseivel.

— No de mesterünk megszabadított minket a démonoktól, nem kell tőlük tartanunk többé! – jegyezte meg a legkisebb fiú.

Hszüan-cang úgy vélekedett, ideje volna már, hogy folytassák útjukat. Ahogy búcsúzkodni kezdtek, jótéteményüket meg akarta hálálni a herceg arannyal, ezüsttel, de persze el nem fogadták. Nyolctilalmasnak akkor eszébe ötlött, hogy igen megszággatták ruhájukat az oroszlánokkal való hajcihőben, s mondta, hogy egy új köntös azért elkelne. Varratott is a király mind-egyiküknek nagy örömmel tiszta selyemből, brokátból. Így felszerelve, felült Hszüan-cang a fehér paripára, s tanítványaival együtt, a hercegtől kísérve, nagy zászlólobogtatással, dobszóval elindultak. Füstölőt égettek a jámbor népek, lámpásokat gyújtottak, amerre elhaladtak, úgy tisztelték meg őket.

A kilencvenegyedik fejezet, amelyben

*Arany Béke Városában újévet ünnepelik,
Titokvirág Barlangjában Hszüan-cang gyötörtetik*

Békés, nyugodt volt az út Jádevirág városa után, sík földön haladtak a zarándokok. Öt-hat nap után megint egy városba értek. Nagy volt a nyüzsgés, sürgés-forgás a teaházakban, a bormérészekben, tolongott a nép a rizsárosoknál, az olajárusoknál. A sok lődörgő utcai nép bizony megbámulta Nyolctilalmas hosszú pofáját, Homoki Barát fekete képét, Szun Vu-kung vereslő két szemét, ott tolongtak körülöttük, de közel menni azért nem mert egy se. A mestert már a hideg verejték verte, egyre félt, hogy valami baj történik, de szerencsére épségben elértek egy kolostorhoz.

– A Kegyelem Felhőjének Kolostora – olvasták a felírást a kapu felett. – No, itt megpihenünk, megetetjük a lovat, meg is vacsorálunk – mondta Hszüan-cang.

Ahogy beléptek a kolostor kapuján, már jött is elébük a szerzetesek feje, kérdezte, honnét jönnének, s mikor a szentatya megmondotta, hogy Kína földjéről, legott arca borult előtte. Hszüan-cang ijedten emelte fel magához:

– Mire ez a nagy tisztelkedés, apáturam? – kérdezte restelkedve.

– Tisztelendő testvérem – felelte az apátúr áhítattal, összetéve két kezét –, mi itt valamennyien, kik jóra törekszünk, egyre csak azon imádkozunk Buddhához, engedné meg nekünk, hogy a ti dicső országokban születhessünk újra, s ahogy megláttam nemes személyedet, erényekkel, érdemekkel teljes alakodat, hát hogyne borultam volna le előttd?

– Ne szégyenítsél meg! – mentegetőzött zavartan a szentatya. – Úton járó, szegény vándor szerzetesek vagyunk mi csak, hol volnánk még a tökéletességtől! Lennék mi csak olyan kényelemben, gondtalanságban, mint ti itt, apáturam, az lenne csak a boldogság!

Bevezette az apát Hszüan-cangot a szentélybe, leborult ott a szentatya Buddha képe mása előtt, imádkozott, aztán beszólította tanítványait is. Bizony megfélemedett az apátúr hármuk csúfságától, de mikor Hszüan-cang elmagyarázta, hogyan vigyáztak rá eddig is útközben, micsoda erejük, hatalmuk van, már másként tekintette őket.

Elmondatta aztán az apát Hszüan-canggal, mi járatban vannak, s nagy szívességgel ajánlott szállást is, élelt is. Közben meg, ahogy híre járt a kolostorban, hogy kínai barátok érkeztek, kezdtek csödülni a szerzetesek ezzel-azzal, hogy megbámulhassák a jövevényeket. Amint bementek az apátságba, hogy egyenek, a sütő-főző barátok is egyre ott lábatlankodtak körülöttük, megcsudálták őket, aztán mondták is egymásnak:

– Lássátok ezeket a kínaiakat, olyanok ám, hogy amelyik szép s délceg közöttük, az olyan szép, hogy festeni se lehetne szebbet, de amelyik meg csúf, az rútább az ördögnél!

Hszüan-cang közben megtudakolta, hogy milyen városban is volnának, s megtudta, hogy Arany Béke Városa ez a hely, Indiának egyik külső tartománya.

– Hány mérföld innét az útja a Keselyűhegynek? – érdeklődött aztán tovább a mester.

– A főváros innét vagy kétezer mérföld – mondták a szerzetesek –, arra már jártunk, de nyugatnak, a Keselyűhegy felé nem fordultunk még meg, nem is tudjuk, mennyi az útja, valótlan mondani bolondjába meg nem mernénk.

Gondolt erre egyet Hszüan-cang, s hogy elköltötték az étkeket, felállott és megköszönvén a jóltartást, indult volna tovább. A szerzetesek azonban váltig marasztalták:

– Maradj itt még egy-két napot – kérelték –, hadd töltsük együtt az újév ünnepét, nem árt egy kis vigasság.

Meghökken a mester, akkor eszűdött rá, hogy a hosszú útban, annyi hegyen általmelve, annyi vízen általkelve, démonoktól gyötörtetve bizony el is feledte már az időt számlálni, nem is tudta már, hogy az újév közeleg.

– Látszik, hogy csak Buddha imádása s a szent elmélkedés jár a te eszedben, hogy ezzel nem gondoltál – nevettek jóakarattal a szerzetesek. – Ma van az első hó tizenharmadika, este már gyűjtják is a lámpásokat, s égnek majd tizennyolcadikáig-tizenkilencedikéig. Jó és serény nép lakik errefelé, a helytartó is jámbor, kegyes férfiú, nagy kivilágítás lesz itt mindenfelé, zene, fuvolaszó egész éjszakán át. Ott van aztán az Aranylámpások Hídja – mesélték lelkesedve –, régi hagyomány szerint az lesz most is a legpompásabb! Maradj velünk az ünnepekre, tisztelendő atyánk, jó szívvel tartunk mi titeket!

Elfogadta hát Hszüan-cang a szíves marasztalást. Ahogy leszállt az est, megszólaltak a kolostorban a dobok, a harangok, szólítván az isteneket, az utcák hívő népe meg lámpást gyűjtött, imádkozott Buddhához. Ki is sétált a szentatya az apátságból, lámpásokat nézni tanítványaival, aztán visszatértek, lefeküdtek.

Másnap, étkezés után kísértáltak a kolostorbéli szerzetesek vendégeikkel a kolostor kertjébe, ott mulatták az időt az illatozó szilvafák, a pompás barackfák, az üdén zöldellő füzek árnyékában. Hszüan-cang s tanítványai nem győztek betelni a szépséges látvánnyal. Estére kelve pedig nekivágtak megint az utcáknak, hogy gyönyörködjenek a kivilágításban. Pompás látvány volt a sok csudálatos lámpás!

*Achát szép fényével tündökölt a város;
Lapis lazuli szín tündérek barlangja,
Vagy paloták sora, mind hegyikristályból?
Csillogó, villogó, ezerszínű tarka.
Csillaghíd fényében vibrál ég és a föld,
Nézd! Tűzgyöngyök sora ringatózik rajta!
Utcahosszat zengnek fuvolák, a sípok,
Hold fénylik a házak ezer kapujába,
És minden portáról édes illat száll ma.
Emitt teknőc hegye csillog nagy magasan,
Amott hal vagy sárkány, a tengerből szállva,
S a zsvajgó népek tarka csapatából
Ének szava hallszik – vagy tán fuvolán szól?
Vágtatnak az úton pompás díszfogatok,
Be nem telik a szem szép lányok bájától,
Vigasság mindenütt, harsogó dévajtság,
Gyönyöröknek helyén szüntelen mulatság.*

Másnap pedig felkerekedett Hszüan-cang, s fogadalma szerint nekiállott, kiséperte a kolostor ereklyés pagodáját, menvén hűségesen emeletről emeletre, nyomában Homoki Baráttal, ki ékes papi köntösét vitte utána. Minden emeleten felöltötte előbb a köntöst, s buzgón imádkozott, aztán levetette, fogta a seprűt, nyitotta az ablakot, kisöpört szépen, azután ment feljebb, így haladt fel egészen a pagoda tetejéig. Be is esteledett, amikorra végzett, kigyúltak a lámpások városszerte megint.

Ez az este pedig már az első hó tizenötödike volt, igazában a lámpások ünnepe, így szóltak hát a kolostorbéliek Hszüan-canghoz:

– Tisztelendő atyánk! Eddig csak a környékbeli kivilágítást nézegettük, nem mennénk-e be ma estére a városba megtekinteni az Aranylámpások Hídját?

Örömmel hajlott a szóra a mester, s el is indult három tanítványával együtt, a kolostor sok-sok szerzetesével, be a városba lámpásokat nézni. A háromszor öt szép ünnepe volt éppen, első holdtölte langy lehelete. Tarka lámpások függtek útonútfélen, kórusban hangzott a boldogság éneke. Az utcasorokat beragyogták a lámpák, felettük épp felkelt a hold tüköre, mintha Feng Ji* dobta volna fel szikrázó ezüsttálját, olyan volt a város, mint tündérlányok hímzett szőnyege. A lámpák felragyogtak a holdra, fényét kétszeresére növelve, s a hold lesütött a lámpasorra, s a földi fények felszikráztak benne. A vasláncos, csillogó híd szépségével a szem nem bírt betelni, a tarka lámpák tüzes sok bokrát, fáját szem nem győzte nézegetni! Hópehelylámpák, szilvavirág lámpák – mintha tavaszi jég szikrázva porlanék; hímes szép lámpák, festett képes lámpák – mind tarkán, vidáman száz színben ég! Dióforma lámpák és lótuszlámpák, magasra aggatva házaknak ormán, kék oroszlános lámpák s fehér elefántlámpák világítanak tündér csudaformán. Rákforma s teknőclámpák imbolyognak az árusok sátrai felett, bárányforma s nyúllámpákat hordanak villogva a házereszek. Sast formáz egyik, fönixet a másik, függnek ott összepárosodva, tigrisekkel és fénylő lovakkal van rakva az egyik utca hossza! Halhatatlanok darva s fehér szarvasa,

* Feng Ji – a Huangho istene.

miken a hosszú fejű isten lovagol, aranyhal és az óriás cethal, Li Po* nyargal rajt az égbe valahol! S a teknőchegyen úgy ragyognak a lámpák, mintha istenek tartanák gyűlésüket, vágató lovakkal festett lámpák, vitézek közt dül véres ütközet! Ott égnek, ragyognak ezek a tornyokon, házak felett, és sok-sok mérföldön át fényes felhőben ragyog a világ! Emitt fürge mének ékköves zablája csörög, amott illatos fogatok mennek nyikorogva a házak között. S lám, a város sok ékes szépe mind az ablakokon kitekint, vagy a korlátra hajol, lesködik függöny mögül, vagy pedig vállt vállnak döntve, kezét a kézbe öltve a sok szép leány párosával vigadva, szeretve derül. A híd alatt, a zöld víz mellett vidáman fecsegnek, csivitelnek, vagy brokátruháikban egy csokorban hevernek ittasan elomolva, nevetnek vígan, kacarásznak, mindenkivel tréfálnak, cicáznak! S a várost sípok, fuvolák hangja tölti be, egész éjen át szakadatlan szól a víg dal és zene.

Nem állta útját a vigadozásnak senki ezen az éjjelen, még a rendőrség se! Kavargott, nyüzsgött az embertömeg: táncoltak, ugráltak, ördögnek öltöztek, elefánton lovagoltak ki erre, ki arra. Nem győzött Hszüan-cang s tanítványai bámuló szeme betelni a sok csudával.

Feljutottak végre a nagy tolongásban az Aranylámpás Hidra. Három hatalmas aranylámpás állott rajta, akkorák, akár egy-egy cseber, vékony aranydrótból font emeletes pagodák emelkedtek a tetejükben, azok közei kirakva lapis lazuli vékony lemezeivel, s úgy ragyogtak, hogy a hold se különben, édes illatot árasztva.

– Micsoda olajjal égnek ezek a lámpások, hogy olyan kellemes illat árad belőlük? – csudálkozott Hszüan-cang.

– Persze, te nem tudod, szentatyám – mondották sebesen a kísérő szerzetesek. – Van itt a tartományban egy járás, a Kegyelmes Ég járása, annak a kétszáznegyven családjá adja adóban ezt az olajat minden esztendőben. A többi járás adója még csak meglehetősen, de ezek aztán, pedig gazdag családok, nyögnek ám alatta! Minden egyes családjuknak több mint kétszáz lat ezüstjébe kerül ez minden esztendőben, mert ez az olaj nem ám akármiféle közönséges holmi, hanem valóságos stórax, terebintusolaj, minden latja két lat ezüst árú! Ebben a három hatalmas lámpásban pedig negyvennyolcezer lat ezüst ára olaj ég el! Aztán ott van még a sok egyéb rengeteg költség, felmegy az összesen ötvenezer ezüsthöz többre is, és mindez csak három éjszakáig tart!

– De hát hogyan fogy el annyi töméntelen sok olaj három éjszaka? – álmélkodott a mester.

– Mindegyik lámpásnak van ám negyvenkilenc kanóca – magyarázták tovább a kísérők. – Akkora vastagok, akár egy tyúktojás! De akár elfogy az olaj, akár nem, megjelenik az éjjel Buddha őkegyelmessége három személyében, s akkor a lámpások mind kialszanak.

Nyolctilalmas, aki eddig kíváncsian hallgatta, nevetve szólt közbe:

– Biztosan a buddhák viszik el az olajat!

– Úgy is mondják – bólítottak rá a szerzetesek. – Réges-régi idők óta azt mondják a népek, hogy ha elfogy az olaj, a buddhák vitték el, jó aratásunk lesz, de amikor megmarad, hát akkor jön ám az aszály, megzavarodik az idő járása, ezért aztán igyekeznek is az olajjal mindenki! Ahogy ott beszélgettek, egyszerre csak süvöltő szél kerekedett. Ijedten futott szét a báméskodó, vigadozó embertömeg.

– Gyerünk haza – mondták a szerzetesek is látható félelemmel. – Megjött a szél, mindjárt alászállanak a buddhák a mennyekből lámpást nézni! – s Hszüan-cang csodálkozó pillantására megmagyarázták, hogy ezen a napon éjfél tájban minden évben megérkeznek. Szélvihar jelzi jöttüket, s igyekeznek akkor minden emberfia eltisztulni az útjukból!

– De hát mi Buddhának hívei volnánk, s épp hozzá igyekszünk! – kiáltotta csodálkozva Hszüan-cang. – Ha már itt vagyunk ebben a szépséges városban, s valóban eljönnek a buddhák ide, csak leborulok előttük! – s hiába is kérlelték sorra a szerzetesek, feltette magában, hogy megvárja őket, s imádja tisztelettel.

* Li Po – más nevén Li Taj-po (701-762) híres költő, taoista. Jellemző kortévesztés.

Zúgott-búgott a szélvihar, s egyszer csak megjelent benne a három Buddha szent alakja, a lámpásokhoz közel. A szentatya félelemmel, áhítattal futott fel a hídra, s ott leborult előttük.

Szun Vu-kung azonban utána rohant, és vissza akarta rántani:

– Mesterem! – kiáltott rá. – Ezek nem jófélék ám, hanem démonok!

Abban a szempillantásban azonban kialudtak a lámpák, és süvítő zúgással felkapta valami Hszüan-cangot, s eltűnt vele. Nyolctilalmas s Homoki Barát rémülten rohangászott erre-arra, mesterük nevét kiáltozva.

– Nem értek semmit, öcsém, a kiáltozással! – kiáltott utánuk Szun Vu-kung. – Mesterünk öröme teljéből egyszeriben a bánat mélyére zuhant, démonok ragadták el!

A néhány ott maradt kolostorbéli szerzetes ijedten szaladt oda hozzá:

– Honnét tudod, hogy démonok? – kérdezték izgatottan.

– Ti földi halandók nem ismertétek fel, hogy megszámlálhatatlan évek óta démonok hitegetnek, csalnak benneteket buddháknak képében, hogy áldozatot csaljanak ki tőletek! – nevetett keserűen a majom. – Az én szemem észreveszi ám az ilyesfélét, de szegény mesterem nem ismerte fel őket, én meg megkéstem, s máris elragadták!

– De hát most már mit csináljunk? – kérdezte tanácstalanul Homoki Barát.

– Nem késlekedhetünk! – kiáltotta izgatottan Szun Vu-kung. – Ti ketten eridjeteK vissza a kolostorba, őrizzétek a lovat, a poggyászt, én meg elindulok a szél nyomán, hátha utolérem őket!

Egyetlen hatalmas felhőbukfencsel felszállott Szun Vu-kung a felhők tetejébe, ott szaglászta, szimatolta a démonok bűzös leheletű szelét, s utánaszáguldott északkelet felé. Felkelt közben a nap, nyugovóban is volt már, mikor a szél elült. Akkor látta, hogy egy rettentő vad, sziklás hegyhez érkezett. Leereszkedett a tetejébe, s éppen utat keresett, amikor látta ám, hogy négy ember igyekszik a hegy nyugati oldalán lefelé, három juhot hajtva maguk előtt, s egyre kiáltozzák: „Nyílj meg, fény! Nyílj meg, fény!”

Odanézett Szun Vu-kung aranyfényű éles szemével, s rögtön felismerte, hogy nem mások ám azok, mint az év, a hónap, a nap s az óra védistenei. Menten ott termett előttük, s elérántva fütykösét, dühösen szidalmazni kezdte őket, hogy miért rejtőznek előle emberi alakba, s miért nem védelmezik a mestert, aki mellé rendeltettek.

Megrettentek a védistenek, hamar visszaváltoztak igazi alakjukra, úgy tisztelegtek előtte. Azután elmondták, hogy látták bizony ők is, amint vigassága teljében elragadta a mestert a bánat, elraborták a démonok.

– Őrzik ám őt a többi társaink – nyugtatgatták a dühös majmot –, mi meg elibéd jöttünk, mert féltünk, hogy errefelé nem ismered az utat.

– De ha elibém jöttetek – dúlt-fült Szun Vu-kung –, mért rejtettetek el, s mit hajtjátok magatok előtt ezt a három birkát kiabálva, hadarászva?

– Jang a birka s jang a fény, az erő – magyarázták a védistenek. – Tán e három juhval s kiáltozásunkkal jobbra fordíthatjuk a mestered balsorsát.

Szun Vu-kung már végigvert volna rajtuk szörnyű dühében, de hirtelen fordult egyet a gondolata. Eltette fütykösét, s csendes szóval kérdezte:

– De már mondjátok meg, micsoda hegy ez? Ebben lakoznak a démonok?

Elmondották a védistenek, hogy ez a hegy a Kéksárkány Hegy, annak Titokvirág Barlangjában lakik a három démon már ezer esztendeje, a Hideg Királya, a Meleg Királya s a Por Királya. Ezek ámítgatják már sok esztendeje a buddhák képében Arany Béke Város tartományának népét, s rávették őket arra, hogy terebintusolajat tegyenek a lámpásokba, mert azt igen kedvelik, s elhozzák maguknak minden ünnepen.

– Siess ám, Nagy Szent – sürgették a majmot –, mert meglátták ám a szörnyek, hogy szent szerzetessel van dolguk, azért ragadták el, s nem várnak ám vele, hanem felvagdalmazzák a húsát, megsütik az olajban, meg is eszik tüstént!

Szun Vu-kung ezek hallatára visszaparancsolta a védisteneket, hogy őrizzék tovább mesterét, ő maga meg elindult keresni a démonok barlangját. Alig is ment pár mérföldet, meg is lelte a lejtő alatti szakadékban. Berontani nem mert, csak megállott előtte, s kiáltozni kezdett. Nagy nyikorogva megnyílt a kőkapu, s egy bivalyfejű démon dugta ki a fejét.

– Ki vagy te, hogy itten ordítózni mersz? – kérdezte bömbölve.

– Én vagyok a kelet földjéről, Kína országából a szent könyvekért igyekvő szent szerzetesnek, Hszüan-cangnak első tanítványa! – kiáltotta vissza a majom. – Elraboltátok mesteremet az Arany Béke Városából, amint a lámpások ünnepében gyönyörködött! Adjátok vissza nekem öt ízibe, ha kedves az életetek! Mert ha nem adjátok, felfogatom a fészketeket, s valamennyiőtöket kásává verlek!

Éppen vetkeztette már a három démon Hszüan-cangot a barlang mélyén. Nem kérdeztek tőle se bűt, se bát, hanem parancsolták máris szolgálóknak, csutakolnák tisztára, hogy aztán felvagdalmazzák s megsüthessék a terebintusolajban. Ahogy berontott hozzájuk a bivalyfejű démon, igen meghökkentek s kérdezték, mi történt.

– Ott áll a kapunál egy mennykőistenforma, szőrös képű barát, az kiáltoz! – mondotta a bivalydémon. – Követeli, hogy adjuk ki mesterét, különben elpusztít mindnyájunkat!

– Igaz is – kapott a fejéhez a három démon –, még ki se faggattuk ezt a fickót, kiféle-miféle, honnét jött! Fiacskáim! – parancsolták démonjaiknak –, öltöztessétek csak fel gyorsan, aztán megvallatjuk!

Nagy rettegéssel borult le a szentatya a három démon előtt, s kegyelemért esdekelt.

– Honnét jöttél, te szerzetes? Hogyan lehet, hogy előlünk el nem rejteztél, hanem egyenest utunkba álltál? – kérdezték tőle a démonok.

Megvallotta Hszüan-cang, honnét jött, hová tart, s hogy buddháknak vélte őket, azért borult le imádásukra előttük.

– De hiszen kelet földje innét igen messzi van ám! – mondották a démonok gyanakodva. – Akkora nagy úton egyedül nem jöhettél! Valljad csak meg gyorsan, kik-mik a társaid!

Elmondotta erre a mester, megvallotta becsülettel, hogyan küldötte őt útnak Kuan-jin s Kína császára, s hogy három tanítványa vagyon vele.

– A legelső tanítványom Szun Vu-kung, akit másképpen Éggel Egyenlő Nagy Szentnek is neveznek – szólott végül. Megfélemedtek erre a démonok, mert tudták már, hogy ez az a majom, ki ötszáz esztendőnek előtte magát az ég palotáit is felháborgatta, hát még mikor a többi tanítvány kilétét meghallották!

– Még jó, hogy nem ettük meg! – mormogták megdöbbenve, aztán láncra verették, hátravitették a barlang végébe, hogy elfogják elébb a három tanítványt, akkor csapnak csak nagy lakomát mind a négyükből.

Ki is vonultak a démonok seregükkel a barlang elé, hogy megfogják Szun Vu-kungot. Hegyi bivalyokból, vízbivalyokból, barna bivalyokból állott a sereg, lándzsákkal, füttyökösökkel felfegyverkezve. Hatalmas csatabárdot forgatott kezében az első démonkirály, a Hideg Királya, a Meleg Királyában nagy pallos villogott, a Por Királya pedig kemény, bütykös nádvevővel volt felfegyverkezve. Négy hegyes kis füle volt mindenik démonkirálynak s két szarva, tarka volt a testük, mintha festve lett volna. Zászlóikat lobogtatva, dobokat verve indultak az ellenség ellen.

– Hitvány latrok! – kiáltott oda nekik a majom. – Ismeritek-e Szun Vu-kungot?

– Te volnál hát az egek palotáit megháborgató Szun Vu-kung? – bömbölték vissza gúnyo-

lódva a démonkirályok. – Nem gondoltuk volna, hogy csak egy hitvány majom vagy!

– Ti meg olajtolvaj latrok vagytok! – vágott vissza a majom dühösen. – Ne fecsegjétek már azzal az olajos szátokkal, hanem adjátok vissza mesteremet tüstént! – azzal elébük rontott, s fölemelte rettentő fütykösét.

Nekitámadtak a démonok is, elkezdődött a rettentő viadal. Összezsaptak már ötvenszer is, százszor is, felkelt a nap s lenyugodott, de csak nem győzött egyik se a másikkal. Kiugrott ekkor a hadirend elé a Por Királya, megsuhintotta nádbotját, meglengettette a zászlókat, s előrerontottak a bivalydémonok, egyszeriben körülfogták Szun Vu-kungot.

Látta a majom, hogy ennek már jó vége nem lehet, fogta magát s felrugaszkodott a felhők magasába egy süvöltéssel, megfutott a harcból. A démonok nem üldözték, visszatértek barlangjukba. Ott megvacsoráltak, de még Hszüan-cangnak is adattak egy csésze étet. A mester azonban azért, mert csak böjtöt evett, másfelől, merthogy akkora bánatban volt, ajkához se vette, csak zokogott magában egyre.

– Merre jártál ilyen sokáig, bátyánk? – futottak oda társai Szun Vu-kunghoz, amint visszaérkezett a Kegyelem Felhőjének Kolostorába. – Hová lett a mester?

Elmondotta Szun Vu-kung, hogyan érkezett meg a Kéksárkány Hegyre, hogyan lelt rá a barlangra a védistenek segítségével, s hogy a Hideg Királya, a Meleg Királya s a Por Királya az a három démon, ki a mestert elrabolta. Elsorolta azt is, mint verekedett meg velük, s hogy nem bírván már a harcot, elmenekült.

– Én azt gondolom, hogy valami alvilági népek köztözködnek velünk – jegyezte meg Nyolctilalmas.

– Miből gondolod? – kérdezte meglepődve Homoki Barát.

– Hát abból, hogy bivalyfejűk van! Az alvilág teli van ökörfejű, bivalyfejű démonokkal!

– Nincsen igazad! – ellenkezett a majom. – Ahogy én megnéztem magamnak a három földémont, azok orrszarvúak!

– Jól van akkor! – rikkantotta vidáman Nyolctilalmas. – Megfogjuk őket, lefűrészeljük a szarvukat, s töméntelen sok ezüstöt kapunk érte!

Közben odajöttek a kolostori szerzetesek is, estebéddel kínálták Szun Vu-kungot. Hetvenkedett a majom elébb, hogy volt ő már úgy, hogy nem evett ötszáz évig, de persze ezt a szerzetesek nem értették, szófia beszédnek vették. Aztán megvacsorált mégis, és javallotta társainak, hogy tán aludnának egyet, de Homoki Barát közbekiáltott:

– Hogy mondatsz ilyet, bátyám? S ha a démonok nem alszanak az éjjel, hanem meggyilkolják mesterünket, akkor mi lesz? Én azt mondom, jobb lesz, ha tüstént rájuk megyünk, legalább meglepjük őket!

Otthagyták hát a lovat, a poggyászt a szerzetesekre, a három tanítvány pedig elindult a levegőégen át a holdas éjszakában.

A kilencvenkettedik fejezet, amelyben

*a három szerzetes nagy csatát vív a Kéksárkány Hegyen,
s négy csillagisten orrszarvút fogni a harcban megjelen*

– Megállj csak – tartotta vissza Szun Vu-kung Nyolctilalmast, mikor az már a gereblyéjét emelte neki a barlang kapujának. – Előbb én bemegyek s kilesem, hogyan van a mester, aztán híjuk csak csatára őket!

Zárva volt a kőkapu szorosán, de a majom megrázta magát, s fénybogárrá változva besurrant alatta. Aludtak a démonok, hortyogtak, akár a mennydörgés. Beért a középső csarnokba, de se a démonkirályokat, se mesterét nem látta sehhol. Négyfelé nyíltak ajtók a csarnokból, nem tudhatta, melyik mögött alszanak a démonkirályok, ő pedig most csak mesterét kereste. Végül aztán meghallotta mestere zokogását a barlang hátuljából, ott volt szegény a tornácon, odaláncolva egy oszlophoz.

Nagy örömmel szállott oda hozzá a majom fénybogár képében. Elcsudálkozott a mester, a sírást abba hagyván, hogy nyugat földjén már az első hónapban is felszállnak a fénybogarak, de már szólította is halkán Szun Vu-kung, s ő megismerte tanítványát.

A majom először is jól megszidta mesterét hiszékenységéért, amivel megint annyi galibát okozott, oly sok fáradságot, de aztán megnyugtatta, hogy itt vannak a többiek is a barlang előtt, mindjárt fel is oldozza mesterét, s megszöknek.

Visszaváltozott Szun Vu-kung igazi alakjára, aztán lebűvölte a láncokat mestere kezéről-lábáról, s elindult vele kifelé. Egyszer csak azonban megdörmögött a csarnokban az egyik démonkirály hangja:

– Zárjátok csak be a kaput, fiacskáim, aztán gyújtsatok gyertyát! Hogy lehet, hogy nem kiáltja senki az őrséget, nem hallik sem a csengettyű, sem a csattogtató? – Eltörődtek ugyanis a démonok az egész napos harcban, elaludtak az örök is. Most egyszerre felserkentek, szólt már a csattogtató, a csengettyű, egynéhány démon meg fegyvert ragadva loholt is hátra, hogy megnézze, mi van a rabbal.

– Ledobtad a láncod, barát? – kiáltották meghökkenve, amint meglátták kettejüket. – Hova igyekeznél?

Szun Vu-kung szó nélkül odavágott közékük fütykösével, úgyhogy kettő mindjárt ott is maradt, a többi meg lélekszakadva rohant jelenteni, hogy itt a majom a barlangban!

– Fogjátok meg! Fogjátok meg! – bömbölték mennydörögve a démonkirályok, miközben feltápászkodtak. Megrettent Hszüan-cang, lerogyott a földre ijedtében. Szun Vu-kung nem törődhetett már vele, nekivágott fütykösével a támadó démonok seregnek, s utat verekedvén magának, kitört a barlangból. Megláncolták odabent Hszüan-cangot megint, fenyegették, vallatták, vallja meg, mi történt. Mit tehetett szegény feje, újra megvallott mindent. Bezáratták a démonok az elülső s a hátulsó kaput is jó erősen, aztán csend lett a barlangban. Megrettentek a csendtől odakint a tanítványok, hogy bizonyosan el is emésztik már Hszüan-cangot! Nyolctilalmas menten neki is esett a kapunak, és szilánkokká zúzta, egyre követelvén közben mesterét.

De erre már megbosszankodtak a démonkirályok, pánccelt, fegyvert öltöttek nagy sietve, s összeszedvén seregüket, indultak ki a barlangból, hogy leszámoljanak az ellenséggel. Éjfél tájra járt az idő, magasan haladt a hold.

Megkezdődött a szörnyű küzdelem a három tanítvány s a három démonkirály között. Jó ideig tartott már a harc, amikor a Hideg Királyának egy parancsszavára körbefogták démonjai Nyolctilalmast, s a gyengülve védekező disznót leteperték, megkötözték, vitték is be a barlangba. Homoki Barátot is csakhamar elnyomta a démonok serege, foglyul esett ő is. Szun Vu-kung, látván, hogy így már semmire se megy, egy hatalmas felhőbuckfencsel menekült.

Elkeseredetten tért vissza a majom a kolostorba, s az elősiető szerzeteseknek meghagyta, hogy vigyázzanak a lóra, a poggyászra, míg ő felmegy az égbe segítségért, majd pedig az ámuldozó barátok szeme láttára felszállt a mennyekbe. Meg is érkezett hamarosan a menny nyugati

kapujához. Ott találta éppen a vén Arany Csillagot, nagy beszélgetésben a többi halhatatlannal.

– Hova, hova, Nagy Szent? – kérdezték tőle tisztelettel a mennybéliék. Elmondotta erre Szun Vu-kung, milyen bajban van mestere, s hogy segítségért jött a Jáde Császárhoz.

– Hát azt se tudod, Nagy Szent, kikkel akaszzkodtál össze? – kérdezte gúnyosan a vén Arany Csillag. – A Jáde Császártól akarod megtudni?

– Megismertem én őket! – legyintett a majom elkeseredetten. – Bivalyok azok, orrszarvúak, de akkora az erejük, tudományuk, hogy nem bírok velük!

– Halhatatlanok ezek az orrszarvúak – bólintott Arany Csillag. – Tökéletességükben már felhőkön is járnak, s olyannyira kedvelik a tisztaságot, hogy egyre csak vízben járnának. Sok fajtájuk van ám, van közöttük pettyes, dühös, óriás, ékes, egy orra lika van csak mindeniknek, háromféle szőre s két szarva, járnak tudnak a vizekben, tengerekben is! Ha kézre akarod keríteni őket, csak a fa jegyének négy állatcsillagát kérjed segítségül.

Köszönte Szun Vu-kung hálásan az útbaigazítást, s ment is tovább az Áradó Fény Csarnokába, a négy mennyei mesterhez, a Jáde Császár udvarmestereihez. Jelentették jövetelét a mennyei mesterek, eléadta kérését a majom. Kiadta a Jáde Császár rögtön a parancsot, hogy kíséren el az egyik mennyei mester Szun Vu-kungot a Göncöl Palotájába, mert ott találja majd meg a csillagokat.

Fogadta ott őket a huszonnyolc csillagkép, s a mennyei mester szavára jött is rögtön a Krokodilus-csillag, az Egyszarvú-csillag, a Farkas-csillag és a Sakál-csillag, s kérdezték Szun Vu-kungot:

– Micsoda démonokkal kell nekünk megbirkóznunk?

– Orrszarvú démonokkal – felelte a majom –, lent az alsó világban, India országának Arany Béke tartományában, a Kéksárkány Hegyen laknak a Titokvirág Barlangban. Elhúzták a szájukat a csillagistenek erre a beszédre:

– Csak orrszarvú démonok? – mondták csalódottan. – Ahhoz nem kellünk mindnyájan, elegendő, ha a Sakál-csillagot hívod! Az felfalja ám a hegyi tigris, a tengerbe is utána megy az orrszarvúnak!

– De ezek nem közönséges orrszarvú démonok ám! – magyarázta Szun Vu-kung kétségbeesetten. – Felettébb tökéletesek immár, megvannak vagy ezerszázadok! Gyertek velem mind a négyen, mert hiábavaló fáradság lenne csak, ha kevesen jöven, őket meg nem foghatjátok!

Rájuk parancsolt a mennyei mester is keményen, hogy négy csillagra szól a parancs, engedelmeskedniök kellett hát. Hamarosan megérkeztek a Kéksárkány Hegyre, a barlang elébe. Ott a csillagok meghagyták Szun Vu-kungnak, hogy csalja elő a démonokat mihamar, akkor majd ők rájuk teszik a kezüket.

– Hej, ti olajtolvaj latrok! – verte meg a majom a kaput. – Adjátok vissza mesteremet!

Meghökkenek a démonok odabent, el is gondolkoztak, hiszen megverték az imént a majmot, hogy jött most vissza, megint harcra készen?

– Biztosan segítséget hozott magával – vélte az egyik aggodalmasan, de a többiek közbevágtak:

– Nem félünk mi attól sem! Ragadjunk csak fegyvert gyorsan! Ti meg – szóltak a démon-sereghez – vegyétek jól körül ám őket, el ne menekülhessenek!

Kirontott a démonsereg a barlangból, szidalmazták Szun Vu-kungot éktelenül, elmondották mindennek, vakmerő majomnak. No hiszen, azt szerette Szun Vu-kung a legkevésbé, ha majomnak titulálják, nekik is rontott bőszen. A démonsereg persze nyomban körbefogta, de jöttek is már a csillagok, kardjukat villogtatva!

Mindjárt megfélemedtek a démonok a csillagok láttán, hamar ki is adták a parancsot a seregnek, fusson ki-ki, merre a szeme lát, mentse az életét. Rohantak a bivalyok le a hegyen, visszaváltozott a három démonkirály is igazi alakjára, négy lábra ereszkedtek, s menekültek ők is eszüket vesztetten. Úgy döngött a föld nehéz patáik alatt, mintha ágyúztak volna.

Szun Vu-kung s a Sakál-csillag vette üldözőbe a három orrszarvút, a többiek a hegyen futkosó bivalyok után vetették magukat. Nagy részüket leöldösték, a többit meg összefogdosták, aztán mentek a barlangba, kiszabadították Hszüan-cangot két tanítványával.

Hálálkodtak is a mester s a tanítványok megmentőiknek, le is borultak előttük. A végén azonban Nyolctilalmas megelégelte a dolgot s közbekiáltott:

– Hagyjátok már a hálálkodást! Sürgetősebb dolog lenne összeszedni itt a barlangban a zsákmányt, aztán felgyűjtjük, ne maradjon rejtekhelye gonoszoknak, és vigyük haza a mestert a kolostorba!

Helyénvalónak találták ezt a csillagistenek is, úgy is lett. Összeszedte Nyolctilalmas és Homoki Barát a barlang sok-sok drágaságát, korallt, achátot, gyöngyöt, jádét, aranyat, aztán tüzet vetettek a barlangra, Hszüan-cangot meg szépen hazavitték a kolostorba.

A többi csillagisten eközben az orrszarvúak után eredt. Szálltak felhők hátán egyenest északkeletnek, amerre a démonok eltűntek, de bizony nem voltak azok semerre. Végre elérkeztek a nyugati óceán partjához, hát ott állt a parton Szun Vu-kung, nagyban kiáltozva.

– Hova lettek a démonok, ó, Nagy Szent? – szállottak le hozzá.

– Mit kérdezitek? – fortyant fel a majom. – Miért nem eredtek utánuk? Bementek a tenger alá, a Sakál-csillag utánuk ment, ott verekszik velük valahol a tenger fenekén! De ha már megjöttetek, jöjjön velem egyikőtök, a többi meg maradjon itt, vágja el az útjukat, ha visszateérnének.

Bevetette magát a Krokodilus-csillag a tenger vizébe Szun Vu-kunggal együtt, mentek a démonok után. Verekedtek a démonok elkeseredetten odalént, életre-halálra, de mikor meghallották Szun Vu-kung harci kiáltását, nem állták tovább a harcot, belévetették magukat a tenger legmélyébe, menekültek halálos rémületben. Tudni való, hogy az orrszarvúak szarva kiválóan hasítja a vizet, sebesen haladtak hát, majdnem el is hagyták üldözőiket.

Történt azonban, hogy észrevette ám a nyugati óceán egy cirkáló jaksája, a tengerjáró vértés vitéz, a menekülőket, s látta is már, hogy Szun Vu-kung ott jár a nyomukban! Sietett is hamar a sárkánykirályhoz, az meg parancsolta is fiának, szedje össze hadait, menjen velük a majom segítségére. Jöttek is a teknőcök, rákok, pontyok kardosan, lándzsásan, s hangos harci lármával útját vágják a menekülőknél. Fordultak volna vissza a nyomorultak, de ott volt már Szun Vu-kung is meg a két csillagisten, hamarosan el is fogták Por Királyát. Köszönte Szun Vu-kung a segítséget, hálálkodott is erősen, a sárkánykirály pedig kiadta a parancsot, hogy menjenek a másik kettő után. A Sakál-csillag azonban már utol is érte Hideg Királyát, s hiába kiáltoztak utána a vízi hadak, hogy élve fogja el, belévágta éles fogait a nyakába, s egykettőre végzett vele, elválasztván fejét a törzsétől.

Kézre került csakhamar a harmadik orrszarvú is. Azt is a Sakál-csillag fogta el, miután körbefogták a vízi hadak. Visszatértek a hadak győzelmesen a sárkánykirály palotájába. Szun Vu-kung álmélkodva nézte Hideg Királyának a fejét.

– Ezt nem karddal vágják – állapította meg. A sárkánykirályfi felnevetett:

– Hiszen ha nem kiáltunk utána, még meg is ette volna a Sakál-csillag mindenestül! – jegyezte meg.

Megköszönte megint a majom a sárkánykirály s a csillagistenek nagy segítségét, aztán lefűrészeltette az elejtett rinocérosz szarvát, a bőrét lenyúzatta, a húsát a sárkánykirálynak ajándékozta, a másik két fogoly orrába pedig karikát vetett, úgy indultak velük hazafelé.

– Vigyétek őket Arany Béke Városába a mandarin elé – parancsolta a csillagisteneknek –, hadd lássák meg, micsoda hamis buddhákat imádtak ők annyi éven át, aztán ítéljenek fölöttük!

Fel is kerekedtek az istenek a felhők hátára, megérkeztek hamar Arany Béke Városába. Szun Vu-kung ott aztán felhője hátáról lekiáltott a városbélieknek:

– Hej, Arany Béke Városának mandarinja, hallgass most éneám minden embereddél, katonákkal, parasztokkal, kalmárokkal! Mi vagyunk azok a kelet földjéről jött, Kína császáranak parancsára nyugat mennyországába a szent könyvekért igyekvő szerzetesek! Hamis buddháknak áldoztatok ti itt a városban sok-sok év óta, nem mások azok, mint orrszarvú démonok! Amikor itt áthaladtunk nálatok, a lámpások ünnepeken éjszakáján ezek a gonosz lelkek, ellopván a drágalátos olajat, mesterünket is elrabolták, de most a mennyei istenek segedelmével elfogtuk ám őket, barlangjukat elpusztítottuk, népüket kiirtottuk, többé nektek nem árthatnak! Többet ezután ne terheljétek a népet az aranylámpásokkal, drága olajakkal!

Dörgött Szun Vu-kung szava a város felett, meghallotta a kolostorban is a két tanítvány. Oda is hagyták mesterüket rögtön, szállottak fel a majomhoz a levegőégbe, s kérdezték nagy kíváncsisággal, hogyan sikerült lebírni a démonokat.

– Az egyiket agyonharapta a Sakál-csillag – mondotta Szun Vu-kung –, itt a szarva meg a bőre, a másik kettőt elfogtuk elevenen.

Leszálltak a csillagistenek a földre, mentek a mandarin hivatalába az elfogott szörnyetegekkel. Megrettentek a mandarin és emberei, a város népe meg füstölőket gyújtott, buzgó imádkozásba kezdett. Jöttek a kolostor szerzetesei is, gyaloghintón hozván magukkal Hszüan-cangot. Elbeszélte ekkor Szun Vu-kung mesterének, hogy s mint arattak győzelmet a démonokon. Megörült ám a szentatya, s buzgó imádkozásba kezdett ő is. Imádkozott a mandarin s a hivatalbéli népség, füstölőt égetett mindenki. Nyolctilalmas azonban a végén megsokallotta már a dolgot, elérántotta szerzetesi kardját, lecsapta vele a két rinocérosz fejét, aztán nekiállt, hogy lefűrészelve a szarvukat. Szun Vu-kung átadta a szörnyetegek három szarvát a csillagisteneknek,* vinnék el a Jáde Császárhoz hálája jeleképpen, egyet a mandarinnak ajándékozott, merthogy két-két szarva volt mindenik szörnyetegnek, az első szarvait pedig magához vette, hogy azt majd Buddhának ajánlja fel, mihelyt megérkeznek hozzá.

Visszatértek a csillagistenek a mennyekbe, a város mandarinja pedig nagy lakomát rendezett megmentőik tiszteletére, aztán kihirdette, hogy nem kell többé adózni a drágalátos lámpásokkal, olajjal. Az orrszarvúakat pedig megnyúzatta a mészárosokkal, a bőrüket megfüstöltette, páncél lett belőlük, a húsvat kiosztatta a hivatalbéliék között. De emellett még templomot is emeltetett a négy csillagisten tiszteletére, szentélyt Hszüan-cang s tanítványai emlékére, kőtáblákra vésetvén benne a történetet.

A kilencvenharmadik fejezet, amelyben

*Dzsétavána kertjében a múltról beszélnek,
s India császára örül lánya jegyesének*

Arany Béke Városának népe s a kolostorbéli szerzetesek is olyan nagy háládatossággal voltak Hszüan-canghoz s tanítványaihoz, hogy sehogy sem akarták továbbengedni őket. Végül aztán a mester, félvén, hogy a nagy jólétben, vigasságokban még elvétik szent céljukat, kora hajnalban,

* *Átadta a szörnyetegek három szarvát...* – a régi Kínában az orrszarvú szarva igen értékes holminak számított.

még sötéttel felkeltette tanítványait, s nagy óvatosan kilopóztak a kolostorból, úgy tudtak csak újfent útra kelni. A kolostorbéliek, amikor reggelre kelvén nyomukat se lették, szentül meg voltak győződve, hogy ez a négy élő bodhiszattva felszállott a mennyekbe. Nagy ájtatossággal áldozatot is mutattak be az emlékükre emelt szentélyben.

A mester és tanítványai ezenközben már messze jártak. Békességben haladtak tovább vagy egy fél hónapig, amikor egyszer megint csak egy nagy hegy magasodott fel előttük. Megfélemedt a mester, hogy megint veszedelmes helyre jutottak, de Szun Vu-kung kinevette:

– Már közelében járunk Buddha földjének – jelentette ki határozottan –, itt már démon nem lehet, nyugodjál meg, mesterem! – Hszüan-cang azonban nem hagyta magát:

– Az igaz, tanítványom – vetette ellen –, hogy közel lehet már Buddha földje, de azt mondták a kolostorbéli szerzetesek, hogy tőlük a főváros útja még kétezer mérföld, ám a nyugati mennyországának innét való távolságát ők se tudják!

– Mesterem – nézett rá szemrehányóan a majom –, hát elfeledted Varjúfészek Mester imádságát?

– De hiszen itt van mindig nálam – vágott vissza Hszüan-cang felháborodottan –, amióta megkaptam én tőle, nem volt nap, hogy ne olvastam volna, már hogy feledtem volna el?

– Ez az, hogy csak olvasni tudod – kapott a szón Szun Vu-kung –, de meg nem értetted!

– Adta majma! – kiáltotta Hszüan-cang dühösen. – Hogy én ne érteném? Hát te talán érted?

– Értem – mosolyodott el a majom, de aztán nem is szólt többet. Elhallgatott a mester is.

Nyolctilalmas és Homoki Barát, nem tudván ezt mire vélni, gúnyolni, nevetni kezdték Szun Vu-kungot:

– Bizony, te csak a szádat jártatod, bátyám – szólt Nyolctilalmas ingerkedve –, pedig démon vagy te inkább, hogysem szent szerzetes! Hogy tudnál te megfelelni a szent könyvek magyarázatára, s még te vitatkozol itten? Kapaszkodsz ebbe, ellenkezel abban, s azt fecseged, hogy „értem, értem”! De hát akkor meg miért nem mondd meg, mit értesz?

– Csak nem hiszel neki? – tódította a szót Homoki Barát is. – Bátyánk csak nagy szavakat mond, s a mestert ámitgatja itt útközben! A fütykösforgatást, azt bizony érti, de hogy értené már a szent könyveket?

Hszüan-cang azonban szigorúan rájuk szólt:

– Ne fecsegjetekek összevissza – mondotta komolyan. – Szun Vu-kung megértette, hogy az igazi magyarázat szavak nélkül való,* igazában megértette hát!

Vitatkozás közben már jócskán előrehaladtak, a hegy jó része is már mögöttük maradt, s egyszer csak egy kolostorhoz értek.

– Arannyal Terített Kolostor – olvasta a kapu táblájáról Szun Vu-kung, s Nyolctilalmas is utánadünyögte. A mester elgondolkozott:

– Arannyal Terített, Arannyal Terített – mormogta magában, aztán felkiáltott: – Csak nem Srávaszti országában járunk már?

Nyolctilalmas elnevette magát:

– Csuda történt veled, mesterem? – kérdezte csodálkozva. Annyi éve már, hogy veled járom az utat, és sose tudtad, merre vagyunk, s most már ráismernél?

– Dehogyan! – rázta a fejét Hszüan-cang, majd lelkesülten magyarázni kezdett: – Ahogy olvasom a szútrákat, egyre csak úgy kezdődnek, hogy ott volt Buddha Srávaszti országában,

* Az igaz magyarázat szavak nélkül való – a csan-buddhizmus tanítása: a szavak, fogalmak csak gátjai a világ lényege megismerésének, az igazi megismerés a belső átélés.

Dzsétavána ligetében! Ennek a ligetnek pedig az a története, hogy a trónörökösé volt hajdanában, és egy gazdag, kegyes férfiú, az árvák s magukra maradtak gyámolítója, meg akarta volna tőle vásárolni, hogy Buddha atyánk prédikálhasson benne. A herceg azonban azt mondta neki, nem eladó a kertje, hanem ha arannyal teríti a gazdag férfiú annak egész földjét, akkor nekiadja. Mérhetetlen gazdagságú volt a kegyes férfiú, hamar téglákat öntetett aranyból, kirakatta velük a kert, a liget földjét, így lett belőle Buddha atyánk imádságos helye. Gondolom, ez a név, hogy Arannyal Terített, csak ennek a történetéből születhetett!

– No, ha ez igaz – kiáltott fel a disznó –, gyerünk csak be, aztán szedjük össze egynéhány téglát, hogy elalamizsnálkodjuk!

Nagyot nevettek ezen mindnyájan, Hszüan-cang aztán leszállott lováról, mentek be a kolostorba. Szép, tágas volt annak az udvara, s lám, igen sok nép üldögélt ott benne teherrel, balyuval, taligával, szekerekkel. Egyesek szunyókáltak, mások imádkoztak, s ahogy a négy vándor szerzetest meglátták, Hszüan-cang nemes alakját s a többinek a rótságát, láthatólag megrettentek, húzódtak mindjárt félre az útból előlük. Félt ám Hszüan-cang is, hogy tanítványaival valami bajba keveredik, egyre mondogatta hát nekik:

– Csak rendesen, illedelmesen! Csak csendesen, illedelmesen!

Ahogy bekanyarodtak a gyémántvillámistenek csarnoka mögé, már jött is elébük egy méltóságteljes külsejű szerzetes. Köszöntötték egymást Hszüan-canggal, aztán elkérdezte tőlük a szerzetes, honnét jönnének, mi járatban vannak. Megörvendett nagyon, amikor megtudta, hogy hová tartanak, s hogy kelet földjéről jöttek, ígért is mindjárt élést, szállást nagy szívességgel. Bevezette a vendégeket az apátságba, s a kölcsönös üdvözlések után leültette őket. Jött persze, gyűlt hamarosan a kolostor népe is, barátok, növendékek, paraszt barátok, mind látni kívánták a Kína földjéről jött barátokat, hozták is a teát, aztán meg estebédre terítették.

Hszüan-cang ájtatosan imádkozni kezdett az éték felett, Nyolctilalmasnak azonban igen ehetnékje volt már, ragadta is már magához a tálakat, s falatozni kezdett. Nézték a kolostorbéliek őket, csudálták Hszüan-cang jámborságát, de mulattak ám a tanítvány falánkságán, annyira, hogy Homoki Barát csak lesunyta a fejét, s megbökte társát:

– Csak rendesen, illedelmesen! – suttogetta oda neki.

– Rendesen? Illedelmesen? – morogta a disznó teli szájjal. – Amikor éhes vagyok?

– Nem is tudod te, milyen igazat szóltál – mosolyodott el Homoki Barát. – Sokan vannak illedelmesek a világon, de a hasuk csakolyan üres, mint a miénk!

Estebéd végeztével kérdezősködni kezdett a szentatya a kolostor felől, s megtudta, hogy valóban a szent helyen Dzsétavána ligetében vannak.

– A kert végében megvannak még a hajdani épületek romjai – magyarázták a kolostorbéliek –, s ha olyan esős idő járja, mint mostanság, bizony gyakran mos még ki a víz a földből kincseket, drágaságokat. Akinek szerencséje van, találhat ott nem egyet.

Elmondották aztán azt is, hogy a sok utasember, javarészt kalmárok, azért éjszakáznak a kolostor kertjében, mert a hegy békés hely volt nemrég, de pár esztendeje ellepték valahogyan százlábú démonok, s bár nagy kárt nem tesznek senkiben, de éjszakára azért nem bátorságos átkelni a hegyen.

– Van a hegyen egy kapu, a Kakaskiáltó – mondták. – Mikor hajnalban megszólalnak a kakasok, csak akkor mernek arra átmenni, mert arra visz az út.

– Megvárjuk mi is a kakasszót – nézett össze tanítványaival a mester, s fölkerekedtek, hogy járjanak egyet a szépséges holdfényben, Ahogy elindultak, alig téve néhány lépést, jött egy szerzetes, hogy a kolostor apátja szeretne velük megismerkedni.

Őszöreg ember volt a kolostor apátja, bottal járt már. Kiderült, hogy megvan százöt esztendő. Szun Vu-kung persze mindjárt visszakérdezte, hogy hát őt milyen korúnak gondolja, de az öreg

apát szabadkozott, hogy rosszak már a szemei, nem tudná ő azt megmondani, azt látja, hogy igen öreg lehet. Az apát kíséretében elsétáltak a romok felé, felmentek ott egy teraszra, leültek és csendben nézelődtek, elmélkedtek. Hszüan-cang és Szun Vu-kung egyszerre felijedtek: mintha sírás hangja ütötte meg volna a fülüket. Mintha egy szülőit vesztett lélek zokogott volna. Megesett Hszüan-cang szíve ezen a bánaton, önkéntelen is kicsordult a könnye.

– Apáturam – fordult az öreghez –, ki jajgat itten s merre?

– Eridjetek, készítetek teát! – szólt az apát parancsolóan az őt kísérő szerzetesekhez, s mikor azok eltávoztak, felállott és leborult a mester s tanítványa előtt.

– Tisztelendő atyám – segítette fel rögtön Hszüan-cang meglepetve, restelkedve –, mi végre ez a nagy hódolat?

– Elmúltam már százesztendő – mondta az öreg apát reszketeg hangján –, járatos vagyok már az emberi dolgokban. Sokszor voltak már látomásaim elmélkedések közben. Látom rajtatok, hogy nem vagytok közönséges emberek, különben nem hallottátok volna meg ezt a siránkozást, és csak ti tehettek azok, kik ezen segíteni tudtok.

– Mondd csak, min segítsünk? – figyelt fel Szun Vu-kung.

– Évekkel ezelőtt, épp ezen a napon – kezdte az apát –, itt elmélkedtem a teleholdnál, amikor szélsüvítést hallottam, utána bánatos jajsztót. Felugrottam s mentem a hang felé, a romok irányába, hát ott egy szépséges leányzót találtam. Megkérdeztem, hogy ki volna, s hogyan került ide, elmondotta, hogy India császáranak a lánya. „Épp virágoskertünkben sétálgattam, a virágokban gyönyörködtem – beszélt el bánatosan –, s egyszer csak felkapott egy forgószél, idehozott.” Fogtam akkor a leányzót, bezártam volt egy üres cellába, az ajtaján vágtam egy akkorka nyílást, hogy épp befért egy evőcsésze, a szerzeteseknek pedig megmondottam, hogy egy démont fogtam el, azt zártam be oda. Kegyes férfiak a mi szerzeteseink, nem is bántották, hordták neki a teát, az ételt, hogy életben maradhasson, de a leányzó megijedt ám, hogy még erőszakot tesznek rajta, tébolyodottnak tette hát magát, maga alá csinált, napközben zagyvaságokat kiáltozott, éjjelente pedig keservesen siratta apját, anyját. Jó néhányszor jártam már azóta a városban, s egyre tudakozódtam a dolog felől, de csudák csudájára nem volt s nincsen semmi híre annak, hogy a császár leánya eltűnt volna, ezért aztán csak fogva tartottam. Most, hogy ti a fővárosba tartotok, szent férfiak, hadd kérjelek benneteket, járnátok utána ennek, hogy ha igaz lélek, megszabadulhasson, ha meg nem, hát gonosz démon volta kinyilvánulhasson.

Meg is ígérte Hszüan-cang is, Szun Vu-kung is, hogy tehetségük szerint fényt derítenek a furcsa históriára, de már jöttek is a barátok, hívták őket teára.

Másnap reggel, hogy megszólaltak a kakasok, cihelődni kezdett a sok utasember, kalmár, nagy sebbel-lobbal. Hszüan-cang is felkerekedett tanítványaival. Az öreg apát még utoljára a lelkükre kötötte, hogy a leányzó dolgáról meg ne feledkezzenek, azzal elindultak a zarándokok is a kalmárokkal együtt. A Kakaskiáltó Kapun áthaladva, mentek jó darabig, míg aztán végre a fővárosba értek. A kalmárok megszálltak a keleti piac fogadóiban, de a mester továbbment tanítványaival, és a város belsejében kerestek maguknak szállást. Rá is találtak csakhamar egy postaállomásra, amelynek feje, látván, hogy lóval vannak, megértette, hogy hivatalos személyekkel van dolga, s invitálta is őket tüstént beljebb.

Amint letelepedtek, Hszüan-cang első dolga volt, hogy megtudakolja, mikor mehetne a császárhoz, hogy bemutassa úti levelét.

– Éppen jókor jöttetek! – felelte a posta vezetője. – Az uralkodó leánya éppen most tölti be huszadik évét, s a keresztútnál emeltetett magának egy szépséges, cifra tornyot, hogy oda felhágván, az ég segítségével kiválassza jövődöbelijét! Akit hímes labdája eltalál majd, az lesz férjeura, a császárnak veje! Ma lesz ez éppen, nagy a céció, húhó, sokadalom, biztosan palotájában lesz még a király is, várja leánya szerencsáját.

– Akkor el is megyek, ha ott találom – mondta rá Hszüan-cang, s ahogy elköltötték a

délebédet, fel is kerekedett, hogy útnak induljon. Szun Vu-kung is, Nyolctilalmas is ajánlkoztak, hogy elkísérik, de a mester visszaparancsolta a disznót, mondván, hogy a majom mégiscsak soványabb, csinosabb legény.

– Pedig hát téged kivéve, szentatyám – morgolódott Nyolctilalmas –, csak egyforma csúf a pofánk mind a hármunknak! Felöltötte Hszüan-cang drágalátos köntösét, fejére tette szerzetesi süvegét s elindult. Szun Vu-kung vitte utána az úti levelet egy tarisznyában. Hát ahogy a keresztúthoz értek, nyüzsgött ott a sok ember, parasztok, kalmárok, kézművesek, írástudók, leste a sok együgyű, kihez dobja majd oda a császár leánya a hímes selyemlabdát. Megállott Hszüan-cang az útfélen.

– Milyen egyforma itt minden Kína országával – magyarázta Szun Vu-kungnak. – A beszéd is, a ruházat, de még ez a szokás is! Emlékezem rá, hogy anyám is így választotta atyámat férjének.

– Mit szólnál hozzá, ha mi is odamennénk, megnéznénk? – javallotta Szun Vu-kung.

– Nem lehet azt! – tiltakozott mestere. – Nem illenék ám oda se köntösünk, se külsőnk, s még gyanúsítanak, hogy mi is abban járunk!

– Mesterem – vetette ellen a majom –, hát elfeledted már, mire kért bennünket az Arannyal Terített Kolostor apátja? Gyerünk csak, nézzük meg, legalább megláthatjuk, igazi-e a császár leánya, vagy pedig álorcás személy! De igyekezzünk ám, mert ha meglesz a választás, nem fog ám fogadni minket a császár a nagy vigasságban!

Engedett a szónak a mester, követte tanítványát. Haj, pedig ki volt már vetve a horog, ahogy a sors rendelte! Mert India császára egynéhány éveknek előtte, mivelhogy kedvelte a szép tájakat, füveket, virágokat, kiment hitvesével s leányával egy este palotájának kertjébe a holdfénynél vigadni, s akkor egy gonosz démon elragadta a császárléányt, maga vette magára annak a formáját. Tudta ám a démonleány, mikor jó arra Hszüan-cang, azért is rakatta atyjaurával azt a cifra tornyot, hogy onnét őt párjának válassza, s férfierejét megszerezvén, halhatatlanná lehessen általa!

Ott tolongott Hszüan-cang a tömegben Szun Vu-kunggal, s ahogy a cifra torony alá értek, látták, hogy füstölőt gyújtat a császárléány, imádkozik az éghez, a földhöz, aztán fogja a hímes selyemlabdát, a kezébe veszi. Szállt a selyemlabda egyenest a szentatya fejének, félre is ütötte a papi süveget. Hszüan-cang ijedten kapott oda, s becsusszant a labda a köntöse ujjába.

– Egy barátot talált! Egy barátot talált! – ujjongtak fent, csudálkoztak a császárléány udvarhölgyei, és siettek is már le a tömeg közé.

– Nemes férfiú! – szólították meg Hszüan-cangot tisztelettel az udvarhölgyek s az eunuchok. – Jer velünk a palotába, hogy nászod megtarthassad!

– Már megint mibe kevertél engem, beste majma! – szitkozódott Hszüan-cang a foga közt, amint udvariasan felsegítette a leboruló főeunuchot.

– Mi dolgom volt nekem abban, hogy téged talált el a labda? – duzzogott a majom. – Miért haragszol rám?

– Hogy hozzuk ezt rendbe? – súgta oda neki ijedten Hszüan-cang, mert az udvari nép már tessékelt volna a cifra torony felé.

– Légy csak nyugodtan, mesterem – súgta vissza a majom. – Eridj csak a császár elé, én visszamegyek a postaállomásra, ott várakozunk majd. Ha a császárléánynak nincs ínyére a sors választása, akkor semmi baj se lesz, hozzuk az úti levelet, bemutatod s megyünk is tovább, de ha téged választana, mondd akkor a császárnak, hogy hívassa tanítványaidat, mert szót akarnál váltani velünk. Mi aztán megyünk a palotába, s látom én majd mindjárt, kivel van dolgunk, leánnyal-e, démonnal-e.

Vissza is fordult a majom, sietett sebesen a postaállomásra, Hszüan-cangot pedig vitték a

torony elébe. Már várta is ott a császárléány, kézen fogta jádekacsójával, beültette hintájába, s vágattak a palotához.

Jelentették a kamarások a császárnak, hogy megjött a leánya, s egy szerzetest választott magának férjéül Nem örvendett ennek a császár, nem is akarta fogadni őket, de aztán elgondolta, hogy nem is tudja leánya szíve hajlandóságát, magába gyűrte hát rosszkedvét, s hívatta leányát. Jött a leány atyja elé, kézen fogva Hszüan-cangot, mintha máris valóságos férj-feleség volnának, köszöntötték az uralkodót illendőképpen.

– Hogy kerültél te arra, te barát? – kérdezte a császár nagy mogorván. – Hogy esett, hogy téged dobott meg a leányom?

Arcra borult a szentatyja, úgy rebegette el, ki ő s mi járatban volna.

– Odahagytam én a világ hívságait – esengett –, más a hitem nekem, mint tinéktek, hogy is merészkednék én felséges családod jádelevelével, aranyágacsájával összepárosodni? Esengek hozzád, felség, bocsásd meg nekem, szegény szerzetesnek, szörnyűséges vétkem, fogadd el úti levelem, hadd mehessek tovább a Keselyűhegyhez a szent könyvekért! Visszatérő utamban meghozom számodra az ég kegyét! Megcsóválta a fejét a császár, mert megtetszett ám neki Hszüan-cang kiválósága.

– Te kelet földjéről jött barát – mondta neki –, világos-világra ezer mérföldekről hozott össze téged piros zsinórijával lányommal a holdbéli öreg!* Nem örvidenek, ha visszautasítod, de azt sem tudom még, mi lenne az ő hajlandósága? Lesütötte szemét a leányzó, leborult a földre:

– Uramatyám – mondta –, azt szokták mondani, hogy kit kakashoz adnak, az kakashoz mégyen, akit meg kutyához, a férje az lészen! Fogadalmat tettem én, imádkoztam az éghez, a földhöz, hogy eme hímes selyemlabdával adjanak nekem férjet! S lám, hogy eme szent szerzetest találtam, bizonytal előre elrendelt párom ő nekem még előző életemből, róla én le nem mondhatok, fogadd el felséges vejednek!

Megörvendett ennek a császár, parancsolta is az udvari csillagjósoknak, keressék ki a menyegző napját, aztán kiadta a rendelkezést, hogy készülődjenek nagy pompával a nagy eseményre. De bizony Hszüan-cang nem köszönte meg a kegyét, nem is hálálkodott, hanem egyre csak azon esengett, engedné őt el a császár.

– Nem vagy te eszednél, barát! – rivallt rá végül az uralkodó. – A vöm leszel, részesedel egész birodalmamban, nagy gazdagságomban, miért nem örvidsz neki, mit hajtogatod csak, hogy a szent könyvek után mennél? Ne tiltakozz többet, mert hívatom a testőrzőket, s fejedet vétetem! Megszepent a szentatyja szörnyen, nem mert többet tiltakozni, csak kérte a császárt, hívatná el tanítványait, hogy szólhasson velük, s adja ki az uralkodó az úti levelet azoknak, hadd mehessenek útjukra mihamarabb.

Hazaért közben Szun Vu-kung, s nagy vígan mesélte társainak, milyen szerencse érte a mestert.

– Ha tudtam volna, én is mentem volna! – kiáltott fel Nyolctilalmas nagy dühösen. – Homoki Barát komizsága miatt nem mehettem, ő suttintotta oda a mesternek, hogy rút a pofám, vele nem mehetek! Ha én is odamehettem volna a cifra torony alá – ábrándozott el –, még engem talált volna el a császár léány, hű de szép lett volna! Rendben lett volna akkor minden, megelétem vón a szerencsém!

Homoki Barát felállott, odalépett a disznóhoz, és képen legyintette:

– Nem szégyenled magad, te semmirekellő? – kiáltott rá. – Még hogy ezzel a pofával, ezzel a termettel! Vén öszvérért három garas, aztán rajta lovagolhatsz, ugye? Bizony, ha téged ért volna az a labda, égette volna a császár léány egész éjjel az ördögűző áldozatot, de téged magához be nem engedett volna!

* *A holdbéli öreg* – az egymásnak rendelt szerelmesek lábát születésük előtt piros zsinórral összeköti.

– Mit tudod, te fekete pofájú! – vágott vissza Nyolctilalmas önérzetesen. – Csúf vagyok, no, de azért van bennem valami! Nem azt tartják-e, hogy bőre, húsa bármi vastag, ina, csontja bármily kemény, azért párjára akadhat, leányt lelhet minden legény!

– Hagyjátok már el ezeket az ostobaságokat! – szólt rájuk Szun Vu-kung. – Szedjétek össze hamar a holmit, mert attól tartok, bajban van a mester, s hívat is mindjárt minket, mehetünk akkor a palotába, hogy megvédelmezzük!

– Nem jól mondod, bátyám! – ellenkezett a disznó. – A császár veje lesz mesterünk, örömet vált nemsokára a felséges leányzóval ott a palotában, nem hegyet mászunk most, démonokkal verekszünk, mitől kéne őt védeni? Javakorabeli férfiú ő már, tudni fogja a dolgát a nászszobában, nem kell neki segítség!

Dühös lett a majom, nekirontott Nyolctilalmasnak, a fülét rángatta, öklével püfölte a parázna beszédért, de már nyílt is az ajtó, jött a császár küldötte, hogy meghíja a tanítványokat a menyegzőre.

A kilencvennegyedik fejezet, amelyben

*vigadozik négy szerzetes a császár kertjében
s gyönyör vágya dúl egy démon kietlen keblében*

Mentek a tanítványok a császár küldötte nyomában be a palotába. De amikor beléptek a császár elébe, csak megállottak, mint a cövek, meg se hajtották magukat.

– Ti volnátok a szent szerzetesnek, felséges vőmnek a tanítványai? – kérdezte a császár. – Mi a nevetek, hol van lakásotok, mi okból lettetek szerzetesek? Micsodás szent könyvek után jártok?

Előlépett Szun Vu-kung, felment volna a csarnok udvarából a császár trónjához, de rárivalltak a testőrök:

– Egyet se mozdulj! Mondd el onnét, amit mondani akarsz!

– Márpedig mi, szerzetesek, oda megyünk, ahová a kedvünk tartja! – vágott vissza hetykén a majom, s azért is előbbre lépett. Társai követték. Megszégyenlette magát Hszüan-cang, ott állván a császár oldala mellett, s odakiáltott nekik:

– Maga a császár kérdezett benneteket, tanítványaim, feleljetek hát neki illendően!

Felnézett Szun Vu-kung a csarnokba, hát látta, hogy mestere ott álldogál a császár mellett, felkiáltott hát a császárnak:

– Magad fitymálsz le, felség, ha másokat semmibe veszel! Ha már mesterünket meghíttad vődnek, miért hagyod állingálni?

Megdöbbsent erre a császár, ijedtében majd otthagya a csarnokot, de aztán megkeményítette magát, elgondolván, hogy ez ártana a méltóságának. Intett hát a szolgálattévőknek, hozzanak egy selyemülőkét. Le is ült arra a mester, Szun Vu-kung pedig elkezdte beszédét:

– Nekem, a vén Szunnak, majmok öregapjának, a keleti Győzelmes Istenek Földjén, Aoláj országban, a Virág-gyümölcs Hegyen, a Vízfüggöny Barlangban vagy a lakásom. Atyám az ég s anyám a föld, kőből születtem, s egy tökéletes mesternél tanulván, a Taóra szert tettem. Országomat felvirágoztattam, tündérparadicsommá neveltem, tenger mélyére szállván lebírtam

sárkányokat, hegyekbe hágván fenevad állatokat is elejtettem. Kitöröltem nevem a halál könyvéből, az égiek sorába kerültem, Éggel Egyenlő Nagy Szent lett nevem, vigadoztam ott szépséges palotákban, mulatozva jártam az égi tereken. Mivelhogy azonban a barackérés ünnepét megháborgattam, a mennyek palotái ellen fellázadtam, elfogott Buddha engem, s a Vuhsziangsan-hegy alá rakattam. Ha megéheztem, vasgombócot adtak ennem, csak olvadt bronz volt, mivel szomjam elolthattam, ötszáz esztendeig még teát sem ízlelt nyelvem. Áldott szerencsémre azonban elindult mesterem keletnek földjéről, megváltott engemet Kuan-jin parancsára e szörnyű szenvedéstől. Buddhának hitére tértem, Szun Vu-kungnak neveznek régről, különben Zarándok volna elnevezésem.

A császár sietve leszállott sárkánytrónusáról ezek hallatára, odasietett Hszüan-canghoz, és saját felséges kezével invitálta maga mellé a szentatyát, igen lelkesedvén, hogy micsoda halhatatlanokkal kerül most már ő atyafiságba. Előállott csakhamar Nyolctilalmas is, s nagy pöffeszkedéssel elmondotta ő is, ki volna, mi volna, teljes méltósággal.

– A vén Csu volnék – vágta ki –, ember voltam első életemben, de csak bujálkodtam és paráználkodtam, homályban volt sorsom, egyre tévelyegtem. Henye tétlenségem kellős közepében azonban egy szent emberre leltem, ki egynéhány szavával a bűnök hálójából szépen kioldozta lelkem. Feleszmélvén, mesteremnek fogadtam, s csak tökéletesedésem buzgólkodtam szakadatlan; művem betelvé, a mennyekbe szálltam, rangot nyertem a Jáde Császár udvarában. Az Égi Folyó marsallja lettem, de hogy a barackérés ünnepén lerészegedvén, a hold tündérével incselkedtem, rangomtól megfosztottak, a mennyből kitaszítottak. A földi világban azonban utam elvé tettem, koca méhéből disznónak születtem. Ott tanyáztam aztán a Fuling-hegyen, gonoszságokat mívelvén szüntelen, mígnem Kuan-jin eljött értem, s szavára jó útra tértem. Letettem kezébe fogadalmam, hogy a kínai barátot oltalmazom, vele menvén nyugat egébe, hogy ott a szent könyveket elkérje. Vu-neng volna szerzetesi nevem, de Nyolctilalmasnak szólítnak közönségesen.

Megrettent ám az uralkodó Nyolctilalmas csúf külsejétől, pöffeszkedő pofájától, két nagy legyezőfülétől. Látta ezt Hszüan-cang is, és hogy baj ne essék, hamar visszaparancsolta második tanítványát hangos szóval. Homoki Barát lépett most elő, alázatosan összetéve kezét:

– Én, a vén Sa – kezdette beszédét –, mivel a lét körforgásától megfélemedtem, a Taót keresni útra keltem. A tengereknek sarkait bejártam, öltő ruhám s koldulócsészém volt csak nálam; a halhatatlanság titkát kerestem, s igyekvő szívvel csodálatos nászra leltem. S hogy háromezer év letellett, a lét négy lényegével egybeolvadt lelkem. A mennyek birodalmába akkor feljutottam, s vezéri rang lett részem ott legottan; a Jáde Császár ajtaját vigyáztam, de mikor részt vettem a baracklakomában, egy drágalátos tálat elejtettem, s rögvest a Futó Homok folyójába száműztem. Akkor vált ily csúfra ábrázatom; szörnyeteg lettem, senki élőnek nem volt irgalom. Szerencsémre előtalált a bodhiszattva kelet földjére haladva, s megtérített az igaz hitre, hogy Kína nagy szentjét segítve nyugat mennyébe vele menjek, igazság gyümölcsére szert tehessek. Vu-csing lett szerzetesi nevem, de Homoki Barát közönségesen.

Ahogy megrettent a császár eleintén, úgy megörült most már, hogy micsodás élő buddhát választott magának férjül a leánya, mily rendkívüli szellemtanítványokkal van körülveve. Marcona külsejük azonban még kissé aggasztotta lelkét, de már jött is az udvari jós, és jelentette, hogy a nászra a hónap tizenkettedike a legalkalmasabb.

– A mai nap éppen nyolcadika – tette hozzá a jós nagy tisztelettel –, igen illő vendégeink mulattatására.

Kiadta a parancsot a császár, hozzák hamar rendbe palotája kertjét, hogy jövendő veje s tanítványai ott lepihenhessenek, míg lakomát készítenek megvendégelésükre. Szét is oszlott az udvari nép, Hszüan-cang s tanítványai pedig kimentek kísérőikkel a császár kertjébe. Mire bealkonyodott, lakomára terítettek bőjtös eledellekkel, szerzetesekhez illően. Nyolctilalmas persze megint csak nekilátott kedvére az ételnek, itálnak. Mikor aztán véget ért a lakoma s nyugovóra tértek, a szentatya dühösen fordult Szun Vu-kunghoz:

– A veszemre törsz, te gaz majom! – rivallt rá. – Én csak úti levelemet akartam bemutatni, minek csábítottál oda a császárlány elébe? Látod, mi lett belőle? Hogy keveredünk ki ebből?

– De hiszen magad mondottad, mesterem – vigyorgott a majom álszent képpel –, hogy tisztelt anyád is ekként választotta férjét, ezen felbuzdulván vezettelek oda! Meg aztán elgondoltam magamban – fordította komolyra a szót – az Arannyal Terített Kolostor apátjának kérését, hogy utána kellene járnunk, igaz-e, nem-e. Ahogy a császárt néztem, volt a képén valami baljós borongás, de a lányát még nem láttam.

– No de mi lesz akkor, ha láttad a leányt? – türelmetlenkedett Hszüan-cang bosszúsan.

– Megismeri az én szemem, ki igaz, ki álorcás – jelentette ki Szun Vu-kung nagy magabiztosan. – A menyegző napján biztonnal előjön a leány szülői köszöntésére, s akkor majd elválik, hogy kivel van dolgunk! Ha igazi leány, bizony a császár veje leszel – fordult kajánul mesteréhez –, s tiéd e birodalom minden pompája, gazdagsága!

Hej, nagy haragra gerjedt erre Hszüan-cang!

– Te bitang majom! – támadt rá szitkozódva. – El akarsz te engem emészteni végképp, ahogy Nyolctilalmas nem egyszer megmondta! Nem elég, hogy annyi kínban, gyötrelemben volt már részem, még meg is tetéznéd? Elhallgass, ne jártasd többet azt a mocskos szádat, különben rákezdem a fejet szorító imádságot!

– Ne kezd rá! Ne kezd rá! – rettent meg a majom, s térdre is borult menten. – Ha igazi is a leány, még ha szét is kellene vernünk a császár palotáját, akkor is megmentünk tőle! Ebben valahogy megnyugodott a mester, Nyolctilalmas is morgolódni kezdett, hogy későre jár már, menjenek aludni, lefeküdtek hát.

Másnap reggel elkezdődtek az előkészületek a menyegzőre. A császár kiadta a parancsot, hogy neki s jövendő vejének a császári kertben terítsenek majd lakomára, a három tanítványnak meg az idegenek szállásán, s ott vigadjanak azok már ezentúl, míg az esküvő be nem következik. De bizony Nyolctilalmas, mikor ezt meghallotta, odaállított elébe, s kijelentette kerekén:

– Felség! Amióta mi mesterünkkel összetalálkoztunk, egy fertályóra nem sok, de annyit se hagytuk el egymást! Azt mondom én neked, eressz minket is a kertedbe vigadni erre a pár napra, mert ha nem, hát nem lesz ebből a dologból semmi!

Csúf volt ám a disznó, amint a fejét lóbálta, pofáját pöffesztette, a fülét mozgatta, megijedt a császár tőle, meg aztán félt, hogy visszamegy a házasság, elrendelte hát, hogy a három tanítványnak is a kertben terítsenek, a Tavaszmarasztó Pavilonban, neki magának s Hszüan-cangnak pedig az Örök Győzelem Házában, mert az mégsem lett volna illendő, hogy mester s tanítvány egy asztalnál üljenek.

Elfogadta Nyolctilalmas, a tanítványok ezt is, mentek is valamennyien a kertbe lakmározni, vigadni. Körülvezette a császár Hszüan-cangot a kertben, megmutogatván neki szép formájú köveit, zöldellő fáit. Jégmadár bujkált a barackfa lombja közt, sárga daru hussant elő a füzek zsenge ágai közül. A gyönyörűséges virágok, füvek bujkáló illata, harmata belepte ruhájuk, ahogy ott sétáltak; fönixterazon csodamadarak fuvoláztak, halak fickándoztak, szinte sárkányt formázva, a kerti tavacskában. Bambuszok bókoltak verseket susogva, ékesen pompázott a fenyőfák lombja. Peóniák pavilonja, zöld páfrányok sűrű csokra, jázminbokor, begónia, mind illatot lehelő csoda! Fehérlő körte, vöröslő barack versengett illatával, s a föld telve volt tavaszszépsége virággal, kakukkvirággal, kacagó virággal – mint megannyi szép leány között, úgy lépdeltek hímes szőnyegükön által.

Az Örök Győzelem Házában vigadás közben szép lányok zenéltek, daloltak. Körbejártak a boroskancsók, így tisztelte meg a császár jövendő vejét. Mit tehetett szegény Hszüan-cang, úgy tett, mintha örülne ő is módfelett, de belsejét annál inkább rágtá a búbánat. Inni nem ivott, hanem csak nézelődött. Négy, arannyal írott kép függött a falakon a négy évszak képével, s egy-egy vers mindeniken. Hszüan-cang olvasni kezdte őket, magában dünnyögve a szöveget. A tavasz képére

ez volt írva:

*Új égre, létre fordul a természet korongja.
Pezsdül a föld, új arcot ölt milliomnyi forma.
Barack s szilva a kertben – melyik nyíl ékebben?
Fészkében már a fecske, porolja, tatarozza.*

A nyár képén ez díszlett:

*Szagos szellő cirógat; ó, bár velem maradna!
Palota udvarában ragyog a gránátalma.
Jáde-flótás szép madár, déli álmom oda már,
Lótusz illata lebben, ágyamig elhatolva.*

Az ősz verse így szólt:

*Kút rezes kávéjára libben a sárga levél,
A függöny lebocsájtva, éjszaka már jön a dér.
Tudja napját a fecske, fészket hagyja sietve,
Vadlúd a sűrű nádból melegebb vidékre kél.*

A tél képének költeménye pedig így zárta a sort:

*Hull az eső az égből, felhő száll, sötét, hideg.
Havat kavar a szél föl, féhérlenek a hegyek.
Ilyenkor jó a szoba, melencénk rőt parazsa,
S hull künn a szilva szirma a tornácra, rengeteg!*

– Kedved leled a versekben, kedves vőmurem, látom – fordult a császár Hszüan-canghoz, észrevevén, hogy a képek feliratát böngészi. – Bizonyosan magad is jól verselgetsz! Ha nem sajnálsz tőlünk szavaid drágagyöngyét, költés te is verset, ezekre rímelőket!

A szentatya annyira belegyönyörködött a szépséges képekbe, versekbe, hogy minden bánatáról megfeledkezett, s a császár szavára önkéntelenül is verssor csúszott ki az ajkán:

– A nap hevül, a fagy tűn, fordul a földnek sorja – szavalta maga elé félhangosan. Fellelkesedett a császár szörnyen, parancsolta is mindjárt, hogy hozzanak ecsetet, tust, tuskövet, papirost, s jegyezzék le a verset tüstént, hogy ízlelgethesse magának aztán is. Kedvére volt a dolog Hszüan-cangnak, nem is szabódott, nekilátott a versköltésnek, s szavalta máris:

A tavasz képére:

*A nap hevül, a fagy tűn, fordul a földnek sorja,
Császári kert virágát megújulva kibontja.
Lágy szél dús záport perget, ont a népnek kegyelmet,
Csillogó a tó, folyó, nem rontja szenny porondja.*

A nyár képére:

*Délnek fordul a csillag, hosszú a nappal, lanyha,
Akác és gránátalma ragyog, tüzel a napra.
Füzek közt barna fecske, sárgarigó szól egyre,
Úgy lép be sátoromba e két dal, egybefonva.*

Az ősz képére:

*Sárga narancság, zsenge, illatot ringat a szél.
A fenyő s ciprus zölden örvend, hogy jön a dér.
Fonott kerítés alatt krizantémszőnyeg fakad,
Szájorgona dala zeng, vízen száll, felhőkig ér.*

A tél képére;

*Szikrázva fénylik a hó, az idő csípős, hideg.
A kert sziklái merő csipkézett jégremekek.
A tűzön pecsenye sül porhanyós eledelül,
S karomat összefonva a tornácon énekelek.*

Tetszetek a versek felettébb a császárnak, meg is hagyta menten a zenészeknek, hogy tegyék muzsikára.

Nagyot mulattak közben a tanítványok is a Tavaszmarasztó Pavilonban! Jól belakmározta, s üritgetvén a poharakat, egy kissé meg is mámorosodtak. Akkor aztán felkerekedtek, hogy megkeressék mesterüket. Am az Örök Győzelem Házához érkezvén Nyolctilalmasban feltámadt a természet, s nagy vígan kurjongatni kezdett:

– Ez aztán a víg élet! – bömbölte oda mesterének. – Semmi bajunk, csak vigadunk! Most aztán, hogy jól belakmározunk, gyerünk aludni!

– Nemigen voltál ma valami erényes, bátyám! – jegyezte meg nevetve Homoki Barát. – De hogy akarsz aludni teli hassal?

– Mit tudsz te ahhoz? – rikkantotta a disznó nehezen forgó nyelvvel. – Azt tartják, hogy ha beettél, a hátadra ne feküdjél, s nem fordul meg benned a bél, akkor aztán rendben vagy!

Hszüan-cang a lármára, dombérozásra nagy zavartan búcsúzott el a császártól, és sietett tanítványaihoz.

– Mit randalírozol itt, te tökfej? – rivallt rá a disznóra haragosan. – Mit gondolsz, mi hely ez, hogy így ordítozhatsz? Megbosszantod a császárt, s még fejedet véteti!

– Nem lesz itt semmi, semmi baj! – motyogta bambán Nyolctilalmas. – Úgy bánik velünk, akár atyafiaival, meg nem haragudhat! Rokonságod meg ne verjed, szomszédod se becsméreljed, szokták mondani, mit féljek hát attól, hogy egy kicsit tréfálkoztam?

A szentatya azonban nem vette tréfára a dolgot, hanem nagy dühösen parancsolta Szun Vukungnak, hogy hozza elébe a garázdát, s fogja le, amíg ő húsztat ráver a szerzetesi bottal.

– Bocsásd meg vétkeimet, ó, császár felséges veje! – rimázkodott Nyolctilalmas az ütlegetés közben. Kérlelni kezdték a körülállók is a mestert, hagyná abba a fenyítést, míg végre megelégtelte. A disznó feltápáskodott, de menten visszatért a mersze, mert nagy hangan sopánkodni kezdett:

– Ez aztán a finom ember! Igazi császári vő! Meg se lett még a házasság, s máris úgy viselkedik, akár egy király!

Végül aztán Szun Vu-kung tuszkolta el, s nyugovóra tértek valamennyien. Másnap tovább folytatódott a mulatozás, aztán egyszer csak eljött a menyegző napja. Jelentette a vendéglátó hivatal feje a császárnak, hogy készen áll minden az ünnepségre, lakomára ötszáz terítéssel, böjtössel is, pecsenyével is. Örvendett ennek a császárnak, s ment az asszonyházba, mert a császárné is hívatta márt, hogy megmutassa neki, ők is készen vannak. Ott sereglettek az asszonyház termeiben a kegyencnők, az ágyasok szebbnél szebb ruhákban, körülvették a császár lányát nevetgélve, fecserészve. Mikor azonban a császár belépett, elnémult a csivitelés, és a császárné odavezette a menyasszonyt atyja elébe.

– Leányom, hercegnő – mondotta a császár, helyet foglalván s fogadva az asszony nép hódotlatát –, betelik ím szíved vágya, egybekelsz ma a hímes labdával választott szent szerzetessel. A hivatalbéliek előkészítettek mindent kívánságunk szerint, most aztán el ne vétsd a dolgot!

– Császári atyám! – mondotta a hercegnő leborulva. – Kegyelmezz nekem nagy botorságomban, de egy nagy kérésem volna. Az a hír járja itt az asszonyházban, hogy a kínai barátnak van ám három tanítványa, s valamennyien rettentő csúf ábrázatúak. A szememet sem merném rájuk vetni, mert tán még kárt tenne bennem az ijedség. Esdekelek azért, császári atyám, küldd el őket városodból, nehogy baj essék általuk.

– Ha te nem mondod, bizony megfeledekzem róluk – kapott fejéhez a császár. – Valóban felettébb rútak. Mihelyt bejönnek a palotába, rögtön kiadom az úti levelüket, s útnak eresztem őket, hadd üljük meg a menyegzőt békességben. Ment is vissza a császár a palotába, ott helyet foglalt a trónusán, s hívatta Hszüan-cangot tanítványostul. Az is igen számlálta már szegény a napokat a fél kezén, s hogy eljött a tizenkettedike, meg se virradt még, összeült tanítványaival tanácskozni, hogy mitevők legyenek.

– Ahogy elnéztem a császárt – szólott Szun Vu-kung –, látni való, hogy valami baljós lehelet kereng körülötte, de még testébe nem hatolt, nagy baja még nem eshetett. Csak a hercegnőt látnám meg – folytatta töprenkedve –, mindjárt tudnám, igazi-e, nem-e, akkor tehetnénk valamit. De te csak nyugodj meg – fordult mesteréhez –, biztosan hívatni fog bennünket a császár hamarosan, s elküld mellőled. Te azon ne aggódj, mert én menten visszatérek, s melletted leszek, megvédelmezlek.

Jöttek is az udvari emberek hamarosan, meghívták a tanítványokat a császár elébe. Ott a császár nagy nyájassággal kérte tőlük az úti levelet, mondván, hogy Buddhától visszatérőben el ne mulasszák meglátogatni. Aztán ráütötte pecsétjét az úti levélre, ráírta nevét, s adtván a három tanítványnak tíz rúd aranyat, húsz rúd ezüstöt, elbúcsúzott tőlük. Persze hogy Nyolctilalmas volt az, ki a kincsek átvételére sietett. Szun Vu-kung pedig köszönetet mondott mindnyájuk nevében a császárnak, s már fordult is meg, indult kifelé. Hszüan-cang ekkor ocsúdott fel bánatából; leugrott hamar helyéről a császár mellől, és szaladt oda kedves tanítványához, odaszisztegvén neki a foga közt dühös kétségbeeséssel:

– Hát ti csak itt hagytok engem?

– Te csak vigadj itten, üld meg nászodat – szorította meg a majom a kezét, jelentőségteljesen rákacsintva –, mi meg elmegyünk a szent könyvekért, s visszatérőben meglátogatunk majd!

Kétségkedett a szentatya, hitte is, nem is, csak kapaszkodott egyre Szun Vu-kung kezébe. Az udvari népek azonban valóságra vették a búcsúzást, szóltak is a leendő császári vőnek, hogy ideje volna már visszatérnie apósa mellé, majd kikísérik a városból a hivatalnokok a három tanítványt illő ceremóniával, akkor aztán elengedte Hszüan-cang a majom kezét kénytelen-kelletlen.

– Hát igazán elmegyünk? – álmélkodott a disznó, amint kiértek a palota kapuján. Szun Vu-kung azonban nem szólt egy mukkot sem, csak egyenesen a szálláshely felé tartott. Mikor pedig

megteáztak ott s meg is früstököltek, így szólt két társához:

– Ti most itt maradtok, s az orrotokat se dugjátok ki innét! Ha valaki kérdené, mi dolgotok van még, mondjatok neki akármit, de hozzám ne szóljatok, mert én elmegyek megoltalmazni a mestert! – s elérántva egyik szőre szálát, azt nagy hirtelen a maga képére változtatta, odaültette melléjük, ő maga meg felhussanván a levegőégbé, méhecskévé változott.

Szállt a méhecske széleseben vissza a palotába. Ott kuksolt Hszüan-cang nagy búsan a császár mellett, ráncolta a szemöldökét, láthatólag tele volt a szíve elkeseredéssel. Odaszállott Szun Vu-kung szép csendben, letelepedett papi süvegére, s odasuttintotta neki:

– Megjöttem, mesterem! Egyet se búsulj többet!

Nem hallotta a szót csak maga Hszüan-cang, meg is nyugodott tőle. De már jöttek is a ceremóniamesterek, hogy meg van már terítve, készen áll minden a menyegzőre a Szarkák Palotájában.* Felállott hát a császár, s ment vele Hszüan-cang is az udvari néppel, hogy egybekeljen a császár leányával.

A kilencvenötödik fejezet, amelyben

az álorcást leleplezik, a Jáde Nyúl elfogatik,*

s a hercegnő megszabadul, viszontlátja jó szüleit

Ment Hszüan-cang nagy búsan a császár nyomában az asszonyház felé a Szarkák Palotájába. Vidám zene harsogott a fülébe, jóféle illatok ütötték meg az orrát, de ő csak bandukolt lehorasztott fejjel, fel se tekintett. Szun Vu-kung ellenben, ki a süvegén üldögélt méhecske képében, elbáméskodott kedvére a sorfalat álló szépséges udvarhölgyeken, s dicsérte magában mestere állhatatosságát, hogy ennyi szépség láttán sem tévelyedik meg.

De jött már a hercegnő, a császárné s a kegyencnök kíséretében, hogy köszöntse atyját. Hszüan-cang szinte a végét érezte közelegni, amint meghallotta csabos zenéjű hangját. Szun Vu-kung odatekintett, hát valami démonra valló felhőcske terjedezett a menyasszony feje körül.

– Mesterem! – röppent oda észrevétlen a szentatya füle tövéhez. – Nem igazi ám a menyasszony!

– Ha nem is igazi – súgta vissza a mester bánatosan –, hogy bírhatjuk rá, hogy igazi alakjára változzék?

– Majd mindjárt visszaváltozom igazi alakomra, aztán nyakon csípem! – biztatta Szun Vu-kung. Megrettent Hszüan-cang, hogy még megbántják a császárt, megrettentik, s kérlelni kezdte tanítványát, hogy várna csak addig, míg a császár s a császárné visszavonulnak, de a majom hirtelen természetével már vissza is változott majom alakjába, s nagy kurjantással előlépve, megragadta a menyasszonyt:

– Hej, te fattyúbarom! – rivallt rá. – Nem elég, hogy álorcáskodol itten, a népeket pusztítván, ezt meg nem elégelted, hanem még mesteremet is be akarnád hálózni, megrontanád igaz férfiasságát, áldozatul vetvén parázna lelkednek?

* Szarkák Palotája – a szarkák az igaz szerelmesek segítői; a hetedik hónap hetedikén ők vernek hidat testükkel a Tejútton, hogy a Pásztorfiú csillag átkelhessen rajta szerelmeséhez, a Szövőlánnyhoz.

* Jáde Nyúl – a holdban lakó csodaállat, életelixirt készít.

Megrettent a császár szörnyen, a császárné rémültében elvágódott a földön, az udvarhölgyek meg ahányan voltak, annyifelé szaladtak. Hszüan-cang ijedten ragadta meg a császárt, s a fülébe kiabálta:

– Ne féljen felséged, ne féljen! Csak az én megátalkodott tanítványom vette elő bűvös erejét, hogy ezt az álorcást leleplezze!

A démon, látván, hogy a dolognak fele se tréfa, kirántotta magát Szun Vu-kung keze közül, azonmód ledobta magáról díszes köntösét, hajékát, ékszereit, futott hátra a császári kertbe a földistenke templomába, s onnét valahonnét előragadván egy mozsártörő formájú bunkót, nagy dühvel esett neki azzal Szun Vu-kungnak. De az is eléapta bűvös fütykösét, s megkezdődött kettejük közt a rettentő viaskodás. Felszállottak mindketten a levegőégbe, ott harcoltak egymással. Szörnyű rettegés fogta el a város népét, a császár hivatalnokait a rémisztő csatazaj hallatára, a két démon küzdelmének láttán, Hszüan-cang azonban nem vesztette el a fejét, helyére támogatta a császárt, s felbiztatta, nyugtassa meg a császárnét, nem lesz itt semmi baj, azután elmondta, miért s hogyan történt a dolog. Az udvarhölgyek bátrabbjai is lassan visszamerészkedtek, s fogták a démon levetett ruháit, ékszereit, vitték a császárnéhoz, aki látván, hogy valósággal eltűnt a leánya, maga is megnyugodott már, hogy démonnal volt dolguk.

Azok meg ketten a levegőégben csak küzdöttek egymással, de csak nem bírt győzni egyik sem. Végre aztán Szun Vu-kung megsokszorozta magát, s tízezer alakban támadt rá ellenfelére. Megrettent a démon, menten fényes szellővé változott s elrepült. A majom persze nyomban a nyomába eredt. Üldözte egészen az ég nyugati kapujáig, de oda a démon már be nem mehetett, mert Szun Vu-kung éles szavával fellármázta a kapuőrseget, megfordult hát, megint felvette a harcot a majommal.

Kiderült viaskodás közben, ahogy a démon megfelelt Szun Vu-kung kihívó szavára, hogy a holdtündér palotájából jött az álcsászárléány, s azért akart volna Hszüan-canggal egybekelni, hogy megszerezze magának halhatatlan erejét. Persze ő sem maradt adós a válasszal, röviden csak istállómesternek titulálta a majmot. No, ez volt éppen, amit Szun Vu-kung a legkevésbé kedvelt! Újult dühvel rontott ellenfelére, aki nem is állta már tovább a harcot: hamar milliomi aranyugárrá változott, elszállott egyenesen délnek.

Szun Vu-kung az aranyugarak nyomában egy nagy hegyhez érkezett. Ott csak azt látta, hogy a sugarak becsusszantak egy barlangba, s ott eltűntek. Tartván attól, hogy a démon még valamilyen alakban visszaoson a császár palotájába s kézre keríti mesterét, megjegyezte magának jól a hegy formáját, fekvését, aztán széleseben, felhők hátán elindult vissza Hszüan-canghoz.

Mestere még a császárt s császárnét istápolgatta, bátorítgatta, mikor visszaérkezett. Nem akarta Szun Vu-kungot a közelükbe eresztetni, amint leszállott a palota udvarába a levegőég magasából, nehogy megint elfogja őket az ijedség, hanem ott helyben kezdte el faggatni, mi van a démonnal. Elmondotta Szun Vu-kung a viaskodást, az üldözést, s hogy s mint tűnt el ellenfele. Ekkor már a császár is nekibátorodott s Hszüan-cangba kapaszkodva meg merte kérdezni:

– Ha ez a démon volt az én lányom a hercegnő képében, hova lett akkor az igazi lányom?

– Csak fogjam meg az álhercegnőt – biztatta Szun Vu-kung –, elékerül akkor a lányod is magától.

Ez kellett csak a császárnénak, a kegyencnőknek, az ágyasoknak! Odarontottak a majom elébe, úgy kérlelték leborulva, fogja meg a demont, mentse meg az igazi hercegnőt.

– Nincs most idő a sok beszédre – mordult rájuk Szun Vu-kung –, hanem – fordult a császárhoz – felséged menjen innét mesteremmel vissza a császári palotába, hogy az illedelemnek eleget tétessék, hagyja el az asszonyházat, két társamat meg hívassa, hogy vigyázzanak mesteremre, amíg én megküzdök a démonnal.

Megfogadta a szót a császár nagy hálálkodással, ment vissza palotájába. Hszüan-canggal együtt, s hívatta mindjárt Nyolctilalmast és Homoki Barátot. Szun Vu-kung sebtében beszámolt

nekik is a történekről, aztán felhőre kerekedett megint, s száguldott vissza a hegyhez. Akkor látta, hogy a démon féltében nemcsak hogy elbújít valami barlangban, hanem még kősziklával is eltorlaszolta a bejáratát, előjönni nem mert. Megbosszankodott erre a majom, s ígézetbe kezdett, előhíván erős igékkel a földistenkét meg a hegy szellemét. Jött a két istenke nagy félve, remegve, s már messziről mentegetőztek, hogy így meg úgy, ha hírért vették volna a Nagy Szent jövetelének, elébe siettek volna, de a majom leintette őket:

– Ne féljete, nem verlek meg benneteket – mondotta biztatóan. – Hanem mondjátok meg, micsoda hegy ez itten, s mi démonok laknak benne?

Elmondották az istenkék, hogy ez itten az Íróecset Hegy, de nem lakott abban démon sohasem, kereskedjen Szun Vu-kung odébb, nyugati irányban, ha démont akar lelni. A majom azonban erősködött, hogy itt látta eltűnni ellenfelét, erre aztán eszükbe jutott, hogy ha démon nem is, de nyúlfészek van a hegyen vagy három.

Elindultak hát hárman, hogy megnézzék a nyulak vackait. A hegy tövében egynéhány mezei nyúlra akadtak, azok riadtan menekültek előlük. A hegy tetején aztán látták, hogy az ott levő nyúlfészek nyílása el van ám torlaszolva két nagy kősziklával.

– Itt lesz a démon, akit keresel! – mondta a két istenke. Szun Vu-kung se volt rest, hamar nekifeszítette fütykösét a két kősziklának, kidöntötte őket a helyükből. A démon, hogy felfedezték a búvóhelyét, előrontott nagy kiáltozással, s megint nekitámadt a majomnak, szidva a földistenkét meg a hegy szellemét, hogy elárulták. Szun Vu-kung szörnyű erejével azonban most sem bírt, csak hátrált előle egyre a levegőégben. Közben már beesteledett. Szun Vu-kung elunta már a sok hajcihőt, nagy mérgesen fogta fütykösét, hogy most már egy csapásra végez ellenfelével, amikor szózat hallatszott a levegőégből

– Ne bánts, Nagy Szent! Tedd le fegyvered!

Felnézett a majom, hát a hold istennője közelgett az égen tarka felhő hátán, tündérei kíséretében.

– Mi járatban vagy erre, úrnóm? – hajolt meg Szun Vu-kung udvariasan, eltéve fütykösét. – Bocsásd meg nekem, hogy hamarabb nem figyelmeztem jöttödre.

Elmondotta a holdistennő, hogy a démon nem más, mint az ő Jáde Nyula, ki megszökött a holdbéli palotából.

– Tudtam, hogy bajba kerül, azért jöttem, hogy megmentsem – tette hozzá. – Kegyelmezz neki, Nagy Szent, a kedvemért!

– Már hogy is merném bántani? – bókkolt a majom az istennő előtt nagy tisztelettel. – Persze, a Jáde Nyúl! Azért forgatta hát olyan vitézül az orvosságos mozsártörőjét! De te tán nem tudod, istennő, hogy ez a jószág elrabolta India császáranak lányát, s annak alakját felöltvén, meg akarta rontani mesterem igaz férfierejét! Ebben aztán én meg nem nyughatom, hogy kíméljem hát meg?

– Azt meg te nem tudod – vágott közbe az istennő –, hogy a császár lánya se közönséges halandó ember! Szu O volt ő valamikor, holdbéli palotám egyik tündére. Tizennyolc évvel ez előtt pofon legyintette egyszer a Jáde Nyulat, aztán meg elfogta a vágy a földi élet után, s alászállott a császárné méhébe, hogy földi leányként szülessen újjá. A Jáde Nyúl azonban bosszút akarván állni az arculütésért, elragadta őt a palotából, messzi vadon vidékre vetette, s a helyét elfoglalta. Arra persze nincsen mentség, hogy a kínai baráttal egybe kívánt kelni, de vedd eszedbe, hogy idejében leálcáztad, s kárt mesteredben nem tehetett. Bocsásd meg hát vétkét orcámra való tekintettel, engedd el büntetését, hadd vihessem magammal.

– Hát ha így van – mosolyodott el a majom –, én veled ellenkezni nem merek. Csak éppen ha elviszed magaddal, attól tartok, hogy a császár nem hisz majd nekem. Hadd kérjelek meg én is, jönnél el velem a császár elébe kíséreteddel, hogy neki bizonyágképpen megmutatnád őt igaz alakjában.

Beléegyezett a dologba a holdistennő, s rá is parancsolt a démonra menten, hogy változzék át igazi alakjára. Bukfencet vetett a démon, s lám, menten gyönyörűsége szép jádefehér szőrű, hasadt ajkú, hegyes fogú, hosszú fülű, ritka bajszú, piros szemű tapsifüles lett belőle. Szun Vu-kung felugrott a felhők tetejébe, hogy az utat mutassa, s elindultak India országa felé.

Bealkonyult már, a városkapuk tornyában már megverték a dobokat. A császár ott ült még Hszüan-canggal trónusán a csarnokban, a két tanítvány az udvari néppel ott állottak a lépcsők előtt, amikor dél felől ragyogó világosság támadt az égen, mintha fényes nappal lett volna megint. Mindenikük megdöbbenve fordult arrafelé.

– India császára! – hallották Szun Vu-kung éles hangját. – Hívasd elő a császárnét, a kegyencnőket, az ágyasokat mind, hadd lássák! Íme a holdistennő a tündéreivel, s vele van már a Jáde Nyúl igazi alakjában, ki leányod alakját öltötte magára!

Siettek az asszonyok az udvarra csudát látni, aztán leborultak, imádságba fogtak nagy ájtatossággal, rettegéssel. Így tett a városban mindenki, mert a fényesség már az egész eget betöltötte. Csak Nyolctilalmasban támadt fel parázna lelke, s már ment is volna oda a holdtündérhez, ki miatt annak idején száműzték az égből, hogy édelegjen vele egy kicsinyt, ha Szun Vu-kung útját nem állja, s két csattanós poflevessel kedvét nem szegi.

– Iszen csak tréfálkoztam? – dörmögte az oktondi disznó, a képét tapogatva, miközben a holdistennő eltűnt fényes kíséretével az ég magasában.

Hálálkodott a császár erősen a majomnak, hogy megszabadította háza táját a démontól, de most már szerette volna tudni, mi van az igazi hercegnővel. Szun Vu-kung elmondotta, amit a holdistennőtől megtudott, aztán látva az uralkodó nagy rimánkodását, hozzátette:

– Ne búsulj, ne aggódj! A hercegnő az Arannyal Terített Kolostorban van, s háborodottnak tettei magát, hogy baja ne essék. Ma már későre jár, de holnapra kelve elindulhatunk érte.

Alig várta a császár az éjszaka végét, felkelvén pedig sietett a kihallgatással, aztán hívatta rögtön Hszüan-cangot s tanítványait. A szentatya elmondotta most már, mit látott, mit tudott meg az Arannyal Terített Kolostor vénséges vén apátjától a hercegnő szomorú sorsáról. Keserves sírásra fakadt a császár újfent, vele zokogott az udvari nép is. Nagy sokára aztán, hogy összeszedte magát, megkérdezte, hogy merre s milyen messze van az a kolostor, s amikor megtudta, hogy csak valami hatvan mérföldnyire, rábízta palotáját a két kegyencnőre, országát a vezérre, maga pedig a császárnéval, Hszüan-canggal és tanítványaival menten elindult lánya felkeresésére.

Szun Vu-kung persze nem gyalog ment, hanem hamar felhussant a felhők magasába, sietett előre a kolostorba, hogy hírül adja az uralkodó jövetelét. Álmélkodtak a barátok szörnyen, hogy az idegen barát gyalogszerrel ment el tőlük, s most, íme, a mennyekből száll le középük, de a majom nem hagyta soká bámészkodni, álmélkodni őket, hanem biztatta, hogy készüljenek fel a császár fogadására, maga pedig ment beljebb megkeresni az öreg apátot.

Örvendett az öreg apát, amikor megtudta, hogy sikerült a démont elkergetni. Nagy háládatosságában le is borult Szun Vu-kung előtt, de az sietve fölemelte:

– Ne hálálkodj mostan, hanem siess öfelségeik fogadására! – mondta neki.

Nem sok idő múltán meg is érkezett a császár kíséretével, s igen elcsudálkozott, hogy Szun Vu-kungot már ott találta. A szerzetesek leborultak előtte nagy tisztelettel, füstölőket gyújtottak, de a császár már ment volna egyenest a lányához. Hátravezette az öreg apát a császárt s feleségét a cellához, ahol a hercegnőt tartotta elzárva, kinyitotta a lakatot, s egymásra lelt a két szülő s gyermeke. Nem nézték azok, milyen rongyos, piszkos a leányuk, hanem a nyakába borultak, átölelték, és sírtak mindhárman keservesen, de most már a boldogságtól. Mikor aztán jól kisírták, kiörvendezték magukat, illatos fürdőt készítettek a hercegnőnek, megtisztálkodott, felöltözött ékes, új ruhákba, aztán a császár s császárné már indultak is volna hazafelé nehezen visszaszerzett gyermekükkel nagy boldogan, amikor Szun Vu-kung eléjük állott.

– Volna még egy nagy kérésem, felség – mondta tisztelettel. – Tele van itt a hegy százlábúakkal, éjjelente gyötrik, háborgatják az itt elhaladó sok utasembert. Küldjél ide vagy ezer kakast, tyúkot, hogy elpusztítanak ezeket a kártékony férgeseket. Hajlott a kérésre a császár örömmel, de azonfelül elrendelte azt is, hogy a munkaügyek hivatala építtesse újjá a kolostort, az öreg apátot is magas ranggal tisztelte meg, örök birtokába adván neki s utódainak a szent helyet, illendő jövedelemmel.

Hazatérve pedig persze hogy nagy lakomával tisztelte meg újfent Hszüan-cangot s tanítványait, hiába szabadkozott a mester, hogy most már sietős lenne az útjuk. Mikor aztán öt-hat nap múltán végre elengedte őket a császár gazdagon megajándékozva, akkor meg útközben a kolostor szerzetesei szegődtek hozzájuk, s nem akarták őket elhagyni sehogy se. Szun Vu-kung a végén már nem tudott mit tenni, hamar bűvös szélvihart támasztott, hogy elkáprázott a szeme valamennyiüknek, így bírtak csak megszabadulni tőlük.

A kilencvenhatodik fejezet, amelyben

*Kou tanácsos házánál a papokat vendégeli,
de Hszüan-cang gazdagságban kedvét sehogyan se leli*

Jó ideje úton voltak már megint. Végére járt a tavasz, közelgett a nyár. Sok hegyet, völgyet megjártak, míg végre sík földre értek az utasok. Nyugodt, békés volt a vidék, s vagy egy fél hónapba tellett, mikor egy városhoz értek.

– Micsoda hely ez, tanítványom? – kérdezte a mester a lova hátáról.

– Nem tudom – felelte Szun Vu-kung kelletlenül.

– De hiszen jártál már erre – kötözködött Nyolctilalmas vigyorogva –, hogyhogy nem tudod? Ravaszkodsz már megint, teszed magad, mintha nem tudnád, hogy rászedj bennünket!

– Elment az eszed? – fortyant fel a majom mérgesen. – Jártam ugyan erre jó néhányszor, de a mennyek magasában, felhőn jöttem, felhőn mentem, erre a földre lábom le nem tettem, honnét tudhatnám hát?

Vitatkozás közben már oda is érkeztek a város kapujához. Leszállott Hszüan-cang a lováról, úgy mentek át a kapu hídján. Ahogy ballagtak az egyik hosszú utcán, egyszer csak megláttak az egyik ház eresze alatt két öregot üldögélni nagy beszélgetésben.

– Ti most álljatok meg itt – rendelkezett tanítványaival a mester –, aztán sunyjátok le a fejeteket, legyetek csendességgel, nehogy valami kalamajkát csináljatok, amíg odamegyek s megkérdem, micsoda vidék ez. – Aztán odalépett a két öreghez:

– Kegyes jótevőim! – szólította meg őket nagy ájtatosan, a két kezét összetéve –, egy szegény szerzetes köszönt benneteket.

Nagy vitatkozásban volt épp a két öreg, hajdan volt dicsőségről, bölcsekről, hősookról, hogy melyik volt különb köztük, aztán nagyokat sóhajtoztak, hogy hova lett mindez már – de ahogy a szentatya szava megütötte a fülüket, csak odafordultak hozzá:

– Mit mondasz, tisztelendő uram? – kérdezték tőle.

– Messzi földről jöttem én, Buddha urunk imáadására – mondotta jámboran Hszüan-cang –, most érkeztem volt dicső városotokba, de még nevét sem tudom. Van-e itt valamire valami jótét

lélek, aki megszánna, jóltartana egy kis alamizsnával?

– Ez itten Tungtajfu, a Rezesorony Városa – magyarázták sebesen az öregek –, a városon túl meg van egy helység, Tiling nevezetű, azazhogy Földlelke. Ha megéheztél, nem kell ám koldulnod, hanem tarts egyenest arrafelé, ott aztán az északnak menő nagy utcán találsz egy nagy házat. Keletnek néz a kapuja, tigris ül a küszöbén, az a Kou tanácsos úr portája. Megismered könnyen arról, hogy nagy tábla lóg rajta, s az van írva rája, hogy „Tízezer szerzetes ide mind bejöhet!”. Jóltartják ott a magadfajta messziről jött barátokat, eredj csak oda békével, s ne zavarj itt minket tovább!

Köszönte szépen Hszüan-cang a jó tanácsot, ment a tanítványaihoz, s elmondta, mit tudott meg.

– Nemhiába Buddha földje ez a nyugati vidék – vidult föl Homoki Barát –, jól fogadják itt a szerzeteseket! Aztán ez itt nem is székhely, az úti levelünket se kell bemutatnunk, mehetünk oda egyenest!

Nekieredtek hát az útnak, a tanítványok nagy óvatosan lesunyták fejüket, s egy mukkot se szóltak, ahogy mesterük meghagyta nekik, nehogy a sok nép között valaki még megfélemedjék tőlük, s bajt keverjenek. Meg is érkeztek Kou úr portájához, s a szentatya meglepődéssel állapította meg, hogy milyen becsületes nép lakja ezt a nyugati földet, hinni lehet a szavuknak. Nyolctilalmas a maga bumfordi módján már ment volna befelé, de Szun Vu-kung rászólt:

– Állj csak meg, oktondi! Várj, amíg kijön valaki,* hogy megkérdezzük, hogy áll a dolog, akkor mehetsz csak be!

– Helyesen szólsz, bátyám – erősítette Homoki Barát is. – Nem viselkedhetünk úgy, mintha házbeliek volnánk, mert még meg talál haragudni kegyes jötevőnk!

Leszállt a szentatya a lováról, letették a poggyászt is, várakoztak a kapu előtt. Kisvártatva ki is lépett a kapun egy ember. Mérleg volt az egyik kezében, kosár a másikban, de amint meglátta őket, el is ejtette mindkettőt, úgy szaladt vissza a házba.

– Gazduram! – kiáltozta. – Négy fura szerzetes áll a kapu előtt!

A tanácsos úr épp az udvarban sétálgatott botjára támaszkodva, imádságokat mormolva. A szolgálégény szavára azonban még a botot is eldobta, úgy ment ki a kapuba, vendégei fogadására.

– Jöjjetek beljebb! – mondotta nyájasan, aztán be is vezette a vendégeket a házába. Nem is ház volt az, hanem hatalmas udvarház, valóságos utcával az épületek közötti Kou úr sorra mutogatta nekik a vendégházat, ahová a vándor szerzeteseket szállásolni szokta: szentély is volt benne, azután könyvesház telis-tele szent könyvekkel, s ebédlőcsarnok. Pompás, díszes épületek voltak ezek, mellettük szerénykedett a házigazda s családja hajléka. Nem győzött Hszüan-cang betelni vele, dicsérgette is folyvást. Aztán felvette az ékes papi köntöst, úgy járult a szentélyben Buddha elébe; megmosta kezét, füstölőt gyújtott s leborulva imádkozott Buddha úrhoz, aztán megfordult, hogy most már házigazdáját üdvözölje annak rendje-módja szerint, de az visszatartotta, mondván, hogy menjenek a könyvesházba, ott illendőbb lenne. Ott Hszüan-cang levetette díszes köntösét, úgy tisztelgett a házigazda előtt három tanítványával.

Az üdvözlések végeztével Kou úr odahívta szolgálait, hogy etessék meg a lovat, rakják el a poggyászt, aztán érdeklődni kezdett, hogy kifélék volnának, mi dologban járnak. Elmondotta Hszüan-cang, milyen fontos küldetésben jár, s kérte a tanácsos urat, megtisztelné-e őket egy kis alamizsnával.

– Csekély tanítványod neve Kou Hung – mondotta erre a házigazda látható örvendezéssel, hogy ily jeles vendégre talált –, adott nevén Ta-kuan. Hatvanegyedik évemet töltöm már hiába,

* *Várj, amíg kijön valaki* – a buddhista szerzetesek koldulással kellett, hogy megszerezzék élelmüket, de kérniük nem volt szabad, sem pedig hivatlan bemenniök valahová.

s negyvenéves koromban fogadalmat tettem volt, hogy vendégül látok tízezer szerzetest. Ma van éppen huszonnégy éve, hogy belekezdtem, s listát is vezetek róla. Most, hogy éppen semmi dolgom nem volt, végigsilabizáltam s úgy találtam, hogy éppen kilencezer-kilencszáz és kilencvenhatan fordultak meg házamnál, éppen négy hiányzott, hogy a nagy szám teljes legyen. Most, hogy ti megjöttetek, betölthetem fogadalmam, kérve kérlek hát, hogy maradjatok nálam egy jó hónapig! Elkísérlek aztán benneteket a Keselyűhegyhez, nincs az már messzi innét, csak valami nyolcszáz mérföld az útja.

Persze hogy örömmel, hálával vette a szentatya a szíves fogadtatást. A szolganépség máris nekilátott a tűzrakásnak, sütésnek, főzésnek, hogy illendőképp ellássák a kedves vendégeket. Felfigyelt a nagy sürgés-forgásra a házigazda anyja is, és amikor megtudta, kik érkeztek a házhoz, szólította tüstént szolgálóit, hogy öltöztessék fel, hadd ismerkedhessék meg ő is velük. Jött csakhamar Kou úr két fia is, két derék, tudós fiatalember, hogy a vendégek előtt tisztelkedjék. A szolganépség sűgött-bűgött, hogy igen rútak, rettentő ábrázatúak a vendég-szerzetes tanítványai, s bizony hiába biztatták magukat a háziak, hogy hiszen szent emberek ezek, valóságos földre szállt istenek, megrettentek ám, mikor meglátták a tanítványokat, s Nyolctilalmas megszólalt bömbölő hangján.

Kérdezték a háziak Hszüan-cangot, mekkora utat tett meg idáig, micsoda viszontagságon ment keresztül, s álmélkodtak, szörnyülködtek, amikor kiderült, hogy tizennegyedik éve van már úton, s ha három tanítványa nincsen vele, bizony elemésztették volna a szörnyek, démonok, akikkel útjában összetalálkozott. Hamarosan tálták a délebédet is, és a vendéglátók asztalhoz ültek a messziről jött szerzetesekkel. Pompás, aranyos meg fekete lakkbútorokkal volt teli az ebédlőcsarnok. Csemegének előbb földimogyorót, dinnyemagot szolgáltak fel, aztán mindenféle ízes zöldség következett, majd bő levű gyümölcsök, rizs, tészta, édesek, illatosak, olajban sült fonatosak, végezetül pompás leves, mind válogatott ízletes. Sűrögtek-forogtak a szolgálak a tálakkal, a szakácsok keze meg nem állt, úgy igyekeztek, serénykedtek, akár a hulló csillag, a szálló hold. Nyolctilalmas pedig egy falásra végzett egy csésze étékkel, olyan sebesen, ahogy a szél űzi a fellegeket.

A mester s másik két tanítványa persze bőven jóllaktak egy fogással is. Ebéd végeztével felállott a szentatya, s köszönetet mondván vendéglátójuknak, már indult volna útjára tovább. Kou úr azonban tartóztatta, marasztalta, hogy így nem teljes ám a vendégség, nem telik be a fogadalom, maradjon még egypár napot. Látta Hszüan-cang a házigazda szíves barátságát, jó szívét, mit tehetett hát, maradt.

Hat-hét nap múltával Kou úr meghívta házába a helybéli szerzeteseket, számuk szerint huszonnégyet, hogy megünnepeltesse velük fogadalma betöltését annak rendje s módja szerint. Eltartott az is vagy három napig. Mennyezeteket állítottak, gyertyákat gyújtottak, füstölőt égettek, verték a dobokat, fűjták a muzsikát szépen, imádkozták a szútrákat érces hangon, gyönyörűségesen. Mikor ez is megvolt, Hszüan-cangnak már igen mehetnékje lett volna. Meg is mondta Kou úrnak, hogy indulnak tovább, s köszöni felettébb a jóltartást.

– Ha ilyen gyorsan itt hagysz minket, tisztelendő atyám – mondotta bánatosan Kou tanácsos úr –, az biztosan azért van, hogy nagyon is sebtében végeztünk az imádságokkal, s megnehezteltél ránk.

– Annyit háborgattam már tiszteletreméltó házadat – szabadkozott Hszüan-cang –, hogy nem is tudom, hogy hálálhatom meg! Már hogy is haragudnék, neheztelnék? Csak éppen amikor az én felséges uralkodóm elbúcsúztatott engem Csangannak kapujában, megkérdezte tőlem, mikor térnék vissza, s én azt feleltem neki hamarjában, hogy három esztendő múlva! Most pedig már tizennegyedik esztendeje, hogy úton vagyok, s még a szent könyvekig el sem jutottam, a visszaútra is kell még vagy tizenkét-tizenhárom év, s nem lehetek hűtelen uramhoz, császáromhoz! Engedj hát utamra, tanácsos uram! Majd visszatérőben ismét időzőm nálatok.

Nyolctilalmas, a beszélgetést hallgatván, nem tudta már magát türtöztetni s közbekiáltott:

– Nincsen benned, szentatyám, semmi emberi érzés! Itt van a tanácsos úr ökegyelme a nagy gazdagságával, nagy szentséges fogadalmával, pedig be is töltötte már, mégis csak marasztalna minket igaz emberséggel, maradhatnánk nála akár esztendeig, mit ellenkezel hát vele, miért akarsz már mindenáron útnak eredni? Itt hagynád ezt a sok drága jó étket, s mennél koldulni az úton alamizsnát? Apád, anyád vár tán haza, hogy annyira sietsz?

Hej, megharagudott erre Hszüan-cang éktelenül. Dörgött a hangja, úgy kiáltotta:

– Hej, te oktondi barom! Csak az a gondod, hogy a bendőd tömjed, mással nem is törödsz? Olyan vagy, akár a jószág, kinek mindig korog a hasa, s váltig a vályúhoz rontana! Vedelj, zabálj hát tovább, te feneketlen bélű, elindulok én magam is holnap!

Megdühödött Szun Vu-kung is a disznó ostoba s illetlen beszédére, fogta, megragadta Nyolctilalmast, és püfölni kezdte istenesen, leszidva a sárga földig, Homoki Barát helyeslő kiáltásaitól kísérvé.

Látta már Kou úr, hogy igen fel van indulva Hszüan-cang, nem mert tovább erősködni, hanem nyájas képpel arra kérte csak, hogy egy napot várjon még, amikor is egybehívhatja a rokonságot, atyafiságot, s illendőképpen elbúcsúztathatja. De ahogy ezen beszélgettek, előjött Kou asszonyság, s ő is közbeavatkozott:

– Tisztelendő atyám – kezdte nagy jámborsággal –, ne vesd már meg szerény házunkat! Mennyi ideje már, hogy nálunk időzöl?

– Fél hónapja éppen – felelte Hszüan-cang kedvetlenül.

– Hát ez a fél hónap férjemuram javára lett írva a mennyekben – mondotta az asszonyság határozottan –, de van ám pénzem, vagyonom nekem is, hadd tartsalak itt benneteket én is egy fél hónapot!

Hszüan-cang épp felelni akart rá, mikor előjött a két fiú, s ők is elkezdtek kérlelni, marasztalni, hogy a maguk érdemére ugyan maradna már egy darabig az ő vendégük is. A mester azonban nagy udvariassággal, de kötötte magát elébbi szavához, mondván, hogy többet már nem késlekedhetik, császárat nem várathatja, nem lehet oly engedetlen. Végre aztán megbosszanodott az asszonyság is, a két fiú is ezen a nagy makacsságon, és szólottak magukban:

– Hát ha annyira menni akar, csak menjen, tovább mi nem marasztaljuk! – azzal ott is hagyták, bementek a házba.

Nyolctilalmas persze erre megint felbátorodott, s újfent morgolódni kezdett, hogy miért nem maradnak, de mestere akkora hanggal dörrentett rá, hogy ijedtében azonmód lekent magának két kemény nyaklevest, két társa hangos derülségére. De erre már Hszüan-cang annyira kijött a sodrából, hogy menten imádkozni kezdte a fejet szorító igéket. Szun Vu-kung rettegve roskadt térdre, úgy kérlelte, hogy hagyjon fel vele, esküdözvén, hogy nem nevet többet, nem is nevetett soha, csak ne mondja tovább a rettenetes büvölést.

Látta már Kou úr is, hogy igen haragos a szentatya, bele is egyezett sürgősen, hogy másnap útnak ereszti őket. Ment tüstént a könyvesházba, s megíratott vagy száz meghívólevelet az atyafiságnak, jönnének el a búcsúztatásra. Aztán kiadta a parancsot a szolgálégyeknek, hogy készítsenek lakomát. Össze is gyűlt másnap a sok nép, a rokonság, atyafiság, buddhista szerzetesek, taoista papok zászlókkal, muzsikásokkal. Jöttek-mentek az emberek, nagy volt a sürgés-forgás. Hszüan-cang mindenestre megparancsolta tanítványainak, hogy nyergeljék meg a lovát, készítsék össze a poggyászt, úgy mentek a búcsúlakomára. Ott először is a házigazdát üdvözölték illendőképpen, aztán az egybegyűltek köszöntötték hódolattal Hszüan-cangot. Majd pedig asztalhoz ültek, és zeneszóval, vidámsággal elkezdődött a lakoma. Ettek, ittak, míg a nap delelőre nem ért; ekkor felállott Hszüan-cang, letette az evőpálcikáit, s hálaadó imádságba kezdett. Nyolctilalmas még sebtében a köntöse ujjába gyömöszölte, amit maga előtt talált, gombócot, fonatost, pogácsát, kalácsot, gyümölcsöt, aztán társaival együtt ő is felkászálódott mestere nyomában.

Elindultak ki a kapun, elől Hszüan-cang a tanítványaival, utánuk a vendégsereg s a háznép, ki lóháton, ki gyaloghintón, ki meg csak úgy gyalogszerrel zászlókkal, ékes mennyezetekkel, dobszóval, zenével. Egynémely papok, szerzetesek épp ekkorra érkeztek csak; mit volt mit tenniök, beállottak ők is a díszes kíséretbe. Össze is szaladt mindenki messze vidékről a nagy cécóra, bámulni a csudát, mekkora pompával búcsúztatja Kou tanácsos úr a messziről jött szerzetest. A szerzetesek s papok szent énekeiket zengedezve vonultak ki velük a városka kapuján. Elmentek egészen tíz mérföldet még a városon túl, ott egy pihenőnél megálltak, még egy búcsúpohár, még egypár búcsúfalat, s elbúcsúztak egymástól. Az öreg Kounak a könny is kicsordult szeméből, úgy kérlelte vendégét, hogy visszatérőben el ne kerülje háza táját. Hszüan-cang is megindult erősen házigazdája nemes szívéen, s föltette magában, hogy Buddha színe előtt is megemlékezik annak nagy kegyességéről.

Azt már nem beszélem el, hogyan tért haza Kou tanácsos úr meg a kíséret, hanem arról szólok inkább, hogy Hszüan-cang és tanítványai mentek tovább nyugat felé az úton. Mentek vagy negyven-ötven mérföldet, amikor sötétedni kezdett.

– Alkonyodik – fordult hátra a mester a lova nyergében –, hol szállunk meg éjszakára?

– Tea sincsen, de rizs sincsen – morogta bosszankodva Nyolctilalmas, görnyedve a teher alatt –, de még egy viskó se, ahol megállhatnánk, hanem csak megyünk a vakvilágba, hogy majd a lelkünket veszítjük! Most aztán beesteledik, s ha még esni talál, ugyan mi lesz velünk?

– Már megint morgolódsz, te hitvány jószág! – szidta Hszüan-cang. – Nem azt mondják-e, hogy szép ugyan Csangan városa, de lakni kár menni oda? Várj csak, hadd vigyen el minket jó sorsunk Buddha urunk elébe, kapjuk meg a szent könyveket, s térjünk vissza a császárhoz, akkor aztán ehetsz, falhatsz a császári konyhán, amennyit s ameddig akarsz, bírsz, akár holtra is eheted magad!

Megrettent az oktondi, de vigyorgott is, és nem szólt többet. Szun Vu-kung közben körülnézett, s meglátott az út mellett egynémely épületet.

– Ott van a szállás, ni! – kiáltott fel.

Romladozó díszkapu vezetett az épületekhez, rajta porlepte, kopott tábla. A Virágfényes Szállása – hirdették írásjegyei. A mester leszállott lováról:

– Ez a Virágfényes bodhiszattva – kezdte magyarázni a tanítványainak – a Tűz Öt Fényével Lángoló Buddhának volt a tanítványa, ő pusztította el a Gyilkos Tüzek Démonkirályát, s azután az Öt Világosság Szellemura lett belőle. A templomának itt kell lennie.

Bementek a kapun, de bizony a folyosók, épületek mind düledezőben voltak már, romosak, elhagyottak, embernek semmi nyoma. Csalódottan indultak kifelé, de egyszer csak elsötétedett az ég, felhők kezdtek gyülekezni, s kisvártatva szakadt is már az eső. Mit volt mit tenni, nem mehettek tovább, behúzódtak a romok közé, hogy legalább az esőtől védve legyenek valahogy. Összebújtak, úgy kuporogtak, hangosan nem mert egyikük se szólani, nehogy még valami démont felriasszon. Az egyik ült, a másik állt, de egy szemhunyasnyit sem aludt egyikük se, úgy várták a hajnalt.

A kilencvenhetedik fejezet, amelyben

*jótettéért a gazdagot éri szörnyű halál,
de bűbajos varázslattal megmentőre talál*

Nem szólunk most arról, milyen keservesen várták Hszüan-cang s tanítványai a romba dőlt templomban az eső elálltát, a hajnal felkeltét, hanem azt beszéljük el, hogy Rezesztorony Városa mellett Tiling helységében volt egy csapat semmirekellő tekergő, akik minekutána kurválkodással, részegeskedéssel, szerencsejátékkal nyakára hágtak vagyonuknak s nem volt miből megélniök, bandába állottak vagy tízen-húszan, s éppen azt latolgatták, számígtatták, ki lenne városukban a leggazdagabb, vagy tán csak a leggazdagabbak közül való, hogy arra rátörnének s kirabolnák, hogy szert tegyenek egy kis aranyra, ezüstre. Ahogy így tanácskoztak, megszólalt egyikük:

– Nem kell itten tudakozódni, töprengeni! Itt van ez a Kou tanácsos, aki akkora pompával kíséerte útjára azt a kínai barátot, az nálunk a leggazdagabb! Élünk az alkalommal, hogy éppen éjjel van, meg esik is az eső, s nem vigyáz az utcákon senki, nem cirkálnak az éjjeliőrök sem, törjünk rá s fosszuk ki, akkor aztán megint mehetünk a lányokhoz, szerencsét próbálhatunk a játékban, folytatódhat a víg élet!

Megörültek a latrok ennek a szónak, egyet is értettek mindjárt, s hamar kést, bunkót, füttykőst, köteleket, fáklyákat ragadva, elindultak az esős éjszakában. Rá is törték a kaput a szegény tanácsosokra, s rettentő ordítózással berontottak a gazdag portára. Megrettent a háznép szörnyen, bújt mindenki, ahová csak tudott. Maga Kou asszonyoság az ágya alá menekült, az öreg Kou nagy sebesen az ajtó mögé lapult, fiaik meg feleségükkel, gyerekeikkel reszketve szaladtak szét, hogy életüket mentsék. A haramiák meg késeiket villogtatva, fáklyáikat lobogtatva sorra feltörték a házban a ládákat, s összeszedték, ami aranyat, ezüstöt, drágaságot, ékszert, ruhát, edényt csak előtaláltak. Kou tanácsos úr, nem bírván nézni a rettentő dúlást, fosztogatást, előlépett az ajtó mögül, s halálra szántan odalépett a rablókhoz:

– Nagy jó uraim! – könyörgött hozzájuk keservesen. – Vegyétek el, amennyi nektek kell, megnyugszom én benne, de hagyjatok azért valami ruhát, miegymást nekünk is öreg napjainkra!

De a latrok a könyörgő szavakra csak még jobban felbőszültek. Odarontottak hozzá, s egyikük egyetlen rúgással földre terítette az öreget, úgyhogy menten szörnyethalt a szerencsétlen. Ezután, hogy a házigazdával végeztek, zsákmányukkal megrakodva elmenekültek a házból, siettek a városfalhoz, ahol nagy hirtelen kötélletrát csomóztak, s azon egyenként leereszkedve, eltűntek az esős éjszakában nyugat felé. A háznép, látván, hogy elmentek a haramiák, lassan előmerészkedett. Odamentek Kou úrhoz, de bizony halott volt már szegény. Nagy sírásba, jajgatásba tört ki mindenki, siratták, gyászolták.

Ahogy ott siránkoztak, zokogtak – a negyedik őrésre járt már az idő –, feltámadt a harag Kouné asszonyban, hogy Hszüan-cang nem fogadta volt el az ő meghívását, s hogy bizonyosan a kíséret fényes pompája hozta rájuk ezt a rettentő szerencsétlenséget, ezért feltette magában, hogy él az alkalommal, s bosszút áll rajta. Odament hát fiaihoz:

– Ne sírjatok már! – emelte fel őket a földről. – Apátoknak csak azon járt az esze mindig, hogy a szerzeteseket vendégelje, honnét tudta volna szegény, hogy azok lesznek az ő elveszejtői, akikkel fogadalmát vélte betölteni!

– Hogyhogy elveszejtői? – döbönt meg a két fiú.

– Mikor berontottak a gazok a házba – magyarázta anyjuk keserű gyűlölettel –, ott bújtam én épp az ágy alatt nagy reszketésben, félelmemben, és a fáklyák fényénél világos-világra megismertem ám őket! Tudjátok, kik voltak? A fáklyákat a kínai barát lobogtatta, a kést Nyolctilalmas villogtatta, a holminkat Homoki Barát szedte össze, s Szun Vu-kung volt az, ki apátokat agyonrúgta!

Elhitték a gonosz rágalmat a fiúk menten, s maguk is hümmögve tették hozzá:

– Hát ha láttad őket, biztosan úgy is volt. Itt laktak azok nálunk jó fél hónapot, megismerhettek itt minden ajtót, ablakot, utat, falakat, elfogta őket a gonoszság vagyonunknak láttán, s

felhasználta az esőt meg az éjszakát, visszajöttek, kiraboltak minket, s nem átalították még szegény atyánkat is megölni! Megyünk is holnap reggel a mandarin elébe, bevádoljuk őket!

Volt nagy sürgés-forgás, izgalom a Kou portán! Mihelyt hajnallott, elküldtek egynéhány bizalmas embert, hogy rendeljék meg a koporsót, a két fiú pedig ment a hivatalba, a mandarin elébe, hogy bevádolja a gonosztevő latrokat.

Helyet foglalt már a mandarin hivatali csarnokában. Becsületes, bölcs kormányzója volt ő különben a népnek; most is elkezdte már a napi ügyekkel való foglalkozást teljes komolysággal, kitétette a panasztévő táblát. Jött a két Kou fiú, fogták a panasztévő táblát, azzal járultak elébe, ott térdre borultak s hangos szóval kiáltották:

– Kegyelmes urunk! Panaszt teszünk színed előtt lator haramiákra, kik házunkra törvén vagyunkban megraboltak, embert öltek!

Átvette tőlük a mandarin a vádoló levelet, elolvasta gondosan. Le volt abban írva szórul szóra, amit a két fiú anyja mondott. Furcsállotta a mandarin, hogy épp azok a szerzetesek lettek volna a latrok, kiket még a minap oly nagy pompával kísért ki a városból az öreg Kou, de a két fiú addig–addig erősítette a maga igazát, míg a végén elrendelte, hogy induljanak el a fogdmegek meg a népből a szolgálatban lévők fegyveresen a szerzetesek után.

Ezenközben Hszüan-cang s tanítványai alig várták már, hogy hajnalodjék. Mikor aztán kivilágosodott s elállott az eső, előjöttek, hogy folytassák útjukat nyugatnak. De az éjszaka, az eső leple alatt ugyanarra vették útjukat éppen a zsákmányukkal menekülő haramiák is! Elhaladván a romtemplom mellett, onnét vagy húsz mérföldnyire a hegy egyik zugában állapodtak meg, hogy egymás között felosszák a zsákmányt. Éppen ezen vitatkoztak, osztozkodtak, amikor egyszer csak meglátták ám közelegni az úton Hszüan-cangot a tanítványaival.

– Nini! De hiszen ezek azok a híres szerzetesek, akiket tegnap olyan nagy pompával kísérték ki! – kiáltott fel egyikük.

– Éppen jókor jönnek! – ugrottak fel a latrok. – Ha már benne vagyunk a fosztogatásban, s jó sorsuk elibénk hozta őket, biztosan lesz tőlük mit elszedni, amit az öreg Kou házánál szereztek!

Megragadták fegyvereiket, s bőszen ordítózással rontottak ki az útra, elállották azt egész szélteben, s rákiáltottak a közeledőkre:

– No, derék barátok, meg ne fussatok ám! Rakjátok csak le hamar az úti váltságot, akkor megkíméljük életetek, de ha csak egy fél szóval is nemet mondtok, egy dőfés mindegyikötöknek, s végetek van menten!

Hszüan-cang ijedten hemperedett le lováról, Homoki Barát meg Nyolctilalmas pedig menten sopánkodni kezdett, hogy lám, nem jár a baj egyedül, nem volt elég az eső meg a rossz szállás, még rablókba is botlottak, de Szun Vu-kung vigyorogva nyugtatta meg őket:

– Ne félj, mesterem – mondotta –, s ti se aggódjatok, öcséim! Majd én odamegyek s beszéllek a fejükkel!

Összehúzta derekán a tigrisbőr kötényt, megigazgatta csuháját, s odalépve a haramiák elé, ájtatosan összetette kezét a mellén

– Mit keresnek erre uraságodék? – kérdezte jámboran. Hej, felzúdultak erre a rablók!

– Ez a fickó azt se tudja, mitől él, mitől hal, hogy még kérdezni mer minket! – kiabálták összevissza. – Nincs szemed a homlokod alatt – kiáltották oda neki gúnyosan –, hogy nem ismered meg, micsoda nagyúrral állasz szemben? Fizesd csak meg ízibe az úti váltságot, akkor továbbengedünk!

Szun Vu-kung együgyűen elmosolyodott:

– Hát szóval ti útonállók volnátok? – kérdezte hitetlenkedve.

– Vágjátok agyon! – kiáltotta fenyegetően egynéhány rabló.

– Ó, nagyúr! Ó, nagyúr! – kiáltotta sebesen a majom, s tette magát, mintha szörnyen meg volna rettenve. – Én csak egy szegény kis falusi pap vagyok, nem értek ám a cifra beszédhez, ne haragudjatok, hogy belétek botlottam! Ha pénzt akartok, ne azokat kérdezzétek – intett három társa felé –, csak engemet! Én vagyok a pénzünk őrzője, amit imádságért vagy alamizsnába, jótévőinktől kapunk, az mind az én kezembe kerül! Az ott a ló hátán – mutatott Hszüan-cangra – a mesterünk ugyan, de nem ért a jámbor, csak az imádsághoz, földi hívságokkal ő már nem törődik, azt a fekete képűt meg az úton szedtük fel, az csak lovakhoz ért, a hosszú pofájú meg szegődött béresünk, csak a terhet hordja! Eresszétek el őket, én majd jó szívvel megfizetek nektek mindent, amit csak akartok! – hadarta ájtatos képpel.

– Mégiscsak becsületes ember ez a barát – enyhültek meg a rablók. – No, ha így van – mondották Szun Vu-kungnak –, átengedjük azt a hármat, csak tegyék le a poggyászt.

Odavágott a szemével a majom a többiekhez. Elértették azok mindjárt, hogy mit akar, le is tették szépen a terhet az útra, s a lovat vezetvén szépen átballagtak a rablók közt tovább az úton. Szun Vu-kung meg lehajolt, mintha a batyukat akarná bogozgatni, de közben felmarkolt a földről egy marék port, s feldobván a levegőbe, varázsigét mormolt.

– Álljatok meg! – kiáltott rá a rablókra, s azok – lehetek vagy harmincan – egyszeriben összeharapták a fogukat, a szemük kidülledt, a két kezük leesett, s csak megálltak ott egy helyben meredten, szólni, moccanni se bírtak.

– Gyertek vissza, mesterem! Gyertek vissza! – ugrott Szun Vu-kung ki az út közepére.

A disznó már attól rettegett, hogy a rablók, pénzt nem találván Szun Vu-kungnál, már a lovat s ruhájukat akarják, de Homoki Barát nevetve nyugtatgatta:

– Ne fecsegy már, bátyám, összevissza! – szólt rá. – Démonokkal is elbántunk már mi, ettől a pár kócos rablótól tartanánk? Biztosan akar valamit mondani, azért hív vissza bennünket, forduljunk csak vissza!

Megfordította Hszüan-cang is a lova fejét, s visszamentek mindhárman oda, ahol társukat s a rablókat hagyták, s nagy álmélkodással látták, hogy ott sorakoznak a rablók mozdulatlan, mintha csak fából lennének.

– Szállj csak le a lovadról, mesterem, s foglalj itten helyet – rendelkezett Szun Vu-kung. – Úgy mondják, hogy ártatlant még csak elfoghatsz, de bűnöst nem szabadíthatsz! Fogjátok csak meg szépen ezeket a latrokat, öcséim, kötözzétek meg, aztán majd megvallatjuk őket, hadd lássuk, fiók latrok-e még vagy már igazi, megátalkodott haramiák?

Kötélük azonban nem volt, így hát a majom egynéhány szőre szálából varázsolt bilincseket, amelyekkel sebtében megkötözték őket, aztán Szun Vu-kung feloldotta róluk a varázst.

– No, ti lator rablók! – rivallt ekkor a három tanítvány a feléledt, csudálkozó útonállókra, fegyverüket forgatva, amíg Hszüan-cang bíró képében helyet foglalt egy magas helyen. – Hányan vagytok? Miótától adtatok fejeteket erre a mesterségre? Mi mindent raboltatok már össze? Öltetek-e embert? Először estetek-e vétekbe mostan, vagy pedig már másodjára, harmadjára?

– Kegyelem, uraságok, kegyelem! – bőgték a rablók megszeppenten, aztán elmondották sűrű fogadkozások közepette, hogy nem valami régen megátalkodott rablók ők ám, hanem becsületes, derék családok fiai, csak éppen oktalanságukban elverték a pénzüket, vagyonukat a kocsmákban, bordélyházakban meg a szerencsejátékban, úgyhogy nem tudtak már mihez kezdeni, amikor meghallották, hogy micsoda gazdag ember a Kou tanácsos úr, rátörtek hát a házára s kirabolták.

– Éppen a zsákmányon osztozkodtunk itt az út mellett – vallották meg bűnbánóan –, amikor uraságtokat megpillantottuk, s megláttuk nagy telhetetlenségünkben, micsoda nehéz poggyással vagytok, hát felindult bennünk a gonoszság megint, hogy utatokat álljuk. Hogy is gondoltuk volna, hogy bűvös hatalmatokkal lebírtok bennünket? – kiáltozták, s homlokukat a földhöz

verték nagy alázatosan. – Visszaadjuk mind a rablott holmit, csak az életünknek kegyelmezzetek!

– Az a jóságos szívű Kou tanácsos – állt fel elszörnyedve Hszüan-cang, s Szun Vu-kunghoz fordult – mivel hívhatta fejére ezt a csapást?

A majom elnézően mosolygott:

– Amikor bennünket elkísértetett – mondotta aztán –, azok a pompás zászlók, tarka mennyezetek, a muzsikások elkápráztattak ám akkor mindenkit, hogyne tűntek volna fel ezeknek a gazfickóknak? No de szerencse még, hogy utunkba akadtak, legalább visszavisszük az elrablott holmit! Nyolctilalmas és Homoki Barát mentek is már, összeszedték. Az aranyat, ezüstöt a disznó kapta a vállára, a többit pedig a ló hátára rakták. Szun Vu-kung első indulatában agyonverte volna mind a rablókat, de aztán megrettent magában, hogy még megharagszik a mestere, így hát csak visszavarázsolta testére szőre szálait. Futottak a rablók, hogy megszabadultak kötelekeiktől, amerre a szemük látott, egy se fordult vissza!

Visszafordult hát Hszüan-cang az úton, hogy visszaadja Kou úrnak elrablott holmiját. Ment szegény, ahogy a lepke repül, bele egyenest a lángba. Így mondja a vers is:

*Nem sokszor esik az meg, hogy jó jótettel fizet,
Jót teszel, és a jóból baj éri ennen fejed.
Vízbehullót ha mented, van, hogy magad elveszted,
Gondold meg minden tettet s nyugodt lesz az életed.*

Ahogy mentek az úton visszafelé, hogy visszavigyék az elrablott holmit jogos tulajdonosának, egyszer csak látják, hogy valami lándzsás, kardos sereg bukkan fel velük szemben.

– Ajjaj, itt a baj! – bödült fel Nyolctilalmas nagy ijedten. – Elengedtük a rablókat, s most, íme, fegyvert fogtak, sereget gyűjtöttek, és újfent jönnek ellenünk fenekedve. Ajjaj, mi lesz ebből? Legyilkolnak bennünket, megölnék!

– Nem rablók ezek, testvér – szólott Homoki Barát, szemügyre véve a közeledőket. – Nézd csak meg jobban, katonák ezek!

– Feljött megint mesterünk balcsillagzata – súgta oda Szun Vu-kung Homoki Barátnak. – Ezek biztosan a rablókat üldözik, s majd minket fognak el! Valóban, ahogy odaért hozzájuk a sereg, egyszeribe körbevették őket, s nagy gúnyolódással, kiáltozással rájuk rontottak. Hszüan-cangot egykettőre lerángatták nyergéből, megkötözték. Erre a sorsra jutottak tanítványai is: kalodát raktak a nyakukba, kettőt-kettőt kötözve egymáshoz, aztán nagy hűhóval elindultak velük vissza a városba. Szegény Hszüan-cangnak csak a könnye hullott, szólni se tudott. Nyolctilalmas nagy ijedten, mérgesen kiáltozott, Homoki Barát mintha belekábult volna a váratlan balszerencsébe, csak Szun Vu-kung vigyorgott rendületlenül.

A városba érve nagy diadallal vitték őket a mandarin elé. Megelégedéssel fogadta a mandarin a rablók gyors kézre kerítését, meg is jutalmazta katonáit, aztán hívatta a két Kou fiút, s mikor azok megjöttek, elkezdte a foglyok kihallgatását. Hiába magyarázta szegény Hszüan-cang, hogy nem úgy volt, másként volt, náluk lelték a rablott holmit, keserves tiltakozását makacs tagadásnak vették, s a mandarin, felbőszülve megátalkodottságán, elrendelte, hogy rakják rá a fejszorítót, majd megvallja attól a vétkét.

Szun Vu-kung azonban közben elgondolta magában, hogy bár ki kell állania a mesternek ezt a megpróbáltatást is, de azért tortúrázást mégsem érdemelne, közbekiáltott hát gyorsan, s magára vállalt mindent. Az ő fejére tették hát a kötélszöveget, megcsavarták jó erősen a csavarintó fával. Csavarták a kötelet, csavarták, de bizony elpattant az, másodjára is, harmadjára is, a majomnak pedig még barázdát se nyomott a bőrébe. Álmélkodtak, megdöbbenek ezen a poroszlók, de még a mandarin is, amikor egy hírvivő rontott be a hivatalba, s jelentette, hogy a tartományi mandarin

közeleg a városhoz. A mandarin gyorsan felkerekedett, hogy fogadására siessen, s megparancsolta a poroszlóknak, hogy zárják el a rabokat a tömlöcbe, majd később folytatják a vallatást.

– Mi tesz most velünk, tanítványaim? – siránkozott Hszüan-cang, ahogy a tömlöcbe vezették őket.

– Menjünk csak, szentatyám, menjünk csak! – biztatta mosolyogva, vigyorogva a majom. – Ott legalább nem ugatnak a kutyák körülöttünk, kedvünkre vigadhatunk! De bizony, mikor a tömlöctartók átvették őket, azok is menten agyba-főbe kezdték verni a négy szerencsétlen szerzetest, aztán leteperték egy-egy lócára, s hozzáláttak, hogy kegyetlenül végigütlegeljék őket.

– Mit csináljunk, Szun Vu-kung? – nyögött Hszüan-cang a rettentő fájdalom alatt.

– Azért vernek bennünket – magyarázta a majom, akinek persze meg se kottyant az ütlegelés –, mert a pénzünket akarják. Ha fizetsz nekik, abba hagyják.

– De honnét vegyek én pénzt? – esett kétségbe a mester.

– Ha pénz nincs, ruha is megteszi – tanácsolta hidegvérrel tanítványa. – Adjuk oda nekik a drágalátos köntöst. Hszüan-cangnak mintha kést döftek volna a szívébe ennek a gondolatára. Összeszorította a fogát, de végül nem bírta már a verést, odaszólt Szun Vu-kungnak nagy fájdalommal:

– Add oda nekik.

– Ne verjetelek tovább, tisztelt uraságok! – rikkantotta a majom. – Van itt az egyik batyunkban egy drágalátos papi köntös, ezer aranyat is megér, vegyétek ki, a tiétek! Rögvest abba hagyták a porkolábok az ütlegelést, nekiestek a két batyunak, elérágták a drága köntöst sok olajos papírjából, amelyekbe gondosan be volt bugyolálva. Annyiuké a köntös persze nem lehetett, ezt maguk is látták, szétszabdalni meg bánták volna, így hát nagy veszekedésbe, civakodásba kezdtek, hogy mitévők legyenek.

– Mit ordítoztok itten? – jött be haragosan a tömlöcbe a nagy lármára a fő tömlöctartó. Térdre borultak a porkolábok ijedten, s magyarázni kezdték, min kaptak így össze. De erre már kíváncsi lett a tömlöctartó is, odament a drága köntöshöz, hogy megszemlélje. Kibontotta, tapogatni kezdte, hát ott volt benne az úti levél is, a kezébe akadt. Felvette, olvasni kezdte, s látva rajta a sok írást, pecsétet, ijedten kiáltott fel:

– No hiszen, még jókor jöttem! A végén még bajt kevertetek volna! – fordult szigorúan az ijedt porkolábokhoz. – Nem rablók ám ezek a barátok, ne nyúljatok ehhez a köntöshöz, hanem várjuk meg, míg holnap őkegyelmességeik megvizsgálják a dolgukat!

Elcsendesedtek erre a porkolábok, visszarakták a köntöst szépen a batyuba, s békét hagyták ettől fogva a foglyokat, akik ott gunnyasztottak búsan a cellájukban. Lassankint beesteledett, nyugalom lett a tömlöcben is. Szun Vu-kung azonban elgondolta magában, hogy elég most már a mester megpróbáltatásából, tenni kéne valamit, hogy megszabaduljanak. Kapta magát, összezsugorodott olyan kicsinyre, hogy szépen kicsusszanhatott a cellából, aztán megrázta magát, s kicsiny bogárrá változván, kibújt a tetőcserepek közt, kiszállt a szabadba. Szállt Szun Vu-kung a csendes estében egyenest Kou úr háza felé. Oda akart eljutni, hogy kitudja, miért történt, ami történt, amikor a szomszédságban egyszer csak világosságot pillantott meg. Odarepült önkéntelenül is, kíváncsian, hogy hátha megtud valamit ott is, hát egy babsajtőző háza volt. Egy öreg ember rakta a tüzet éppen, asszonya pedig a sajtot gyúrta.

– Hej, anyjuk! – szólalt meg az öreg munka közben. – Fia is volt ennek a Kou úrnak, vagyona is, csak az életét nem tudta megtartani. Emlékszel, együtt tanultam még vele a betűvetést, pedig még idősebb is voltam nála öt esztendővel. Az apjaurának, Kou Mingnek hitták a megboldogultat, nem volt akkor még ezer mu földje se, a bérleti pénzből alighogy megéltek. Mikor aztán húszéves lett, meghalt az öreg Kou, az ő kezére került a vagyon, s lassan szépen megfordult minden! Elvette a Csang Vang lányát, akit úgy hittak lánykorában, hogy Tübefűző, s attól

kezdve, hogy a Csang leány hozzáment, hogy, hogy nem, de lett neki búzája is, pénze is! Jó vásárt csinált mindennel, termettek a földjei bőséggel, nagy kamatra pénzt adott ki, egy szó, mint száz, összeszedett vagy százezer pénzt! Akkor tette azt a fogadalmat, negyvenévesen, hogy megvendégel tízezer papot, s lám, alighogy beváltotta fogadalmát, rablók pusztították el! Hej, a szerencsétlen! – dűnnyögte az öregember. – Hiába volt a nagy jósága, mit kapott érte? Hajaj!

Szun Vu-kungnak ez már elég is volt, s különben is, már ötödik őrésre járt az idő. Repült tovább az éjszakában, Kouék házához. Ott állt a koporsó felravatalozva a nagy szobában, égtek mellette a lámpák, gyertyák, ott siratta a feleség a meggyilkoltat nagy keservesen, mellette a két fiú, az asszony nép pedig hordta az áldozati ételeket.

Odatelepedett Szun Vu-kung a koporsóra észrevétlen, aztán hangosan elköhintette magát. Megrettent ettől az asszony nép; Kou úr két menyé remegve futott ki az ajtón, a két fiú pedig leborult a földre, fel se tekinteni. Kouné asszony azonban bátrabb volt, odament a koporsóhoz, megkopogtatta s így szólt:

– Élsz, édes uram?

– Nem élek – felelte vissza Szun Vu-kung a tanácsos úr hangján. Keserves sírásra fakadt erre a két fiú, de az anyjuk megkeményítette szívét, s tovább kérdezte fennhangon:

– Hát ha nem élsz, hogy beszélsz?

– Az alvilág fejedelme küldött ide ördögeivel, hogy beszéljek veletek – folytatta a majom síri hangon. – Azt izeni neked, Csangék lánya, Tübefűző, hogy bizony te bolond beszédeddel, őrijöngő szavaiddal ártatlan lelkeket juttattál veszedelembel! De erre már az asszonyt is elfogta a félsz, hogy gyermeki nevén szólították. Térdre rogyott menten, s nagy alázatosan földhöz verve fejét, fogadkozott, hogy bizony ő nem juttatott ám veszedelembel senki ártatlant, de Szun Vu-kung könyörtelenül a fejére olvasta a vádoló levelet, amit a mandarinnak írt.

– Pedig azok a jámbor szerzetesek – folytatta aztán fenyegetően –, a felséges kínai császár követői, éppen visszaszerezték már az elrablott jószágot, s hozták volna vissza nagy háládatosságukban, és most tömlöcben sínylődnek! De fel is háborította ám ez az éktelen gazság a földistent meg a városistent, úgyhogy se ültükben, se álltukban nem nyughattak már, jelentették is sebesen az alvilág királyának! Azért is küldött engem Jenlo úr ördögeivel, hogy mondjam meg neked: reggelre kelvén szabadítsd ki őket, mert ha nem, itt fogom háborgatni a házat, ha kell, egy hónapig, hogy se öregje, fiatalja, de még tyúkja, kutyája is itt többet meg nem maradhat!

Buzgó könyörgésbe fogott erre a két fiú, esedeztek apjuk lelkéhez, hogy ne bántsa őket, mennek ők holnap a mandarinhoz mindjárt, megvallják az igazságot.

– No, akkor – nyugodott meg Szun Vu-kung – gyűjtsatok szellempénzt, hadd mehessek!

Meg is gyűjtötták nagy sietve az áldozati pénzeket, Szun Vu-kung pedig felröppent, szállt sebesen a mandarin házához. A mandarin szobájában világolt már a lámpás, felkelt már. Amint berepült a szobába, látta, hogy a hátsó falon ott függ egy nagy festett kép: méltóságteljes mandarin ült a lova hátán, mögötte kísérete, éppen seregszemlét tartott. Szun Vu-kung odatelepedett a képre.

A mandarin épp mosakodott meghajolva, s a haját fésülte volna, amikor Szun Vu-kung nagy hanggal elköhintette magát. Megrettent a mandarin, nagy sebesen befejezte az öltözködést, magára kapta hivatali köntösét, aztán füstölőt gyújtott a kép előtt s buzgó imádságra fakadt:

– Ó, tisztelt nagybátyám, Csiang Csien-ji úr! – fohászkozott a képhez. – Szerető öcséd a te erényednek köszönheti sorsát, hogy Rezesztorony Városának mandarinjává lehetett, s hódol is képmásod, lelkednek székhelye előtt napról napra szakadatlan füstölővel, imádsággal, miért adtál hát most hangot? Kérlek, ne tégy gonoszt velem és házam népével!

– Szóval ez a nagybácsikája! – vigyorodott el magában Szun Vu-kung, de aztán komoly hangon megszólalt:

– Kedves öcsém! Az igaz ugyan, hogy hivatalodat, melyet erényemnek köszönhetél, ez idáig tisztességgel viselted. Hogy eshetett akkor meg, hogy tudatlanul, oktalanul négy szent szerzetest rablónak állítottál, s meg sem vizsgálván, ki sem hallgatván, egyszeriben csak tömlöcbe vetted őket? Megszomorodott ám ezen a földisten is, meg a városisten, és jelentették az alvilág urának, az küldött ide engem, hogy szóljak veled, vizsgálj meg a dolgot tüzetesen, s ereszd szabadon őket, mert ha nem, viszlek magammal az alvilág bírái elé!

Megrettent a mandarin, s ígérte, hogy igazságot szolgáltat az ártatlanoknak. Szun Vu-kung ráparancsolt, hogy gyűjtsön szellempénzt, hogy elmehessen, aztán kiröppent a szobából. Odakünt már világosodott. Szun Vu-kung elhatározta, hogy a biztonság kedvéért ráijeszt a hivatalban ítélkező mandarinokra is, de elgondolta magában, hogy napvilágnál könnyen észrevehetik elváltoztatott formájában is, és egy beszélő kicsiny bogár nem lenne megfelelő a dörgedelmekhez. Felszállott hát az ég magasába, s ott hatalmas szellemmé változott. Akkorára varázsolta magát földöntúli művészetével, hogy fél lábával, amint letette, elfoglalta a törvényház egész udvarát. Megrettent a mandarin, földre borultak a poroszlók, Szun Vu-kung pedig megszólalt akkora hangon, akár az égzengés:

– Figyelmezz ide, mandarin, s ti többiek! Én vagyok a Végtelenség óceánján Vándorló Isten, a Jáde Császár küldötte! Mivelhogy eme hivatalban igaztalan bántalmak érték a szent könyvekért igyekvő Buddha gyermekét, felháborultak ezen mind a három világ istenei, s izenik nektek az én számmal, hogy engedjétek el őket mihamar, mert ha nem, lábam egyetlen moccantásával elpusztítlak benneteket, a másodikkal agyontiprom egész népeteket, egész városotokat!

Megrettent persze a mandarin is, kísérete is. Szun Vu-kung meg elégedetten tüntette el ijesztő alakját, s változott megint kicsinyke bogárrá, úgy szállott vissza sebesen a tömlöcbe, ahol cellájába furakodván, úgy tett, mintha édesdeden aludnék. Fogott a túlvilági figyelmeztetés a mandarinon is, a Kou családon is. Visszavonta a két fiú a vádoló levelet, a mandarin most már udvariasan kérte Hszüan-cangot, mondaná el, mi történt, hogy történt, aztán embereivel együtt karban kérte a bocsánatot a tegnapi bántalmakért. Forgatta a három tanítvány is a szemét rettentően, rémisztő gonosz képeket vágtak, úgyhogy a poroszlók eszük nélkül hozták a szent emberek holmiját, lovát, adtak vissza mindent. A hivatalnokok persze, hogy magukat mentseék, a Kou fiakat kezdték okolni mindenért, de ezt már nem állhatta Hszüan-cang.

– Tanítványaim! – szólott Szun Vu-kunghoz s a másik kettőhöz. – Ez a dolog még most sem tiszta ám! Gyerünk csak Kouékhoz! Elsőbben is azért, hogy megmutassuk részvétünket, de másodjára meg, hogy lássuk már, ki volt a gyilkos gonosz!

Persze a hivatalnokok is nagy kíváncsian nyomukba szegődtek. Egész sereggel voltak, ahogy a Kou portához megérkeztek. A két fiú halálra váltan sietett eléjük, kérték sűrűn az engedelmet fejük gyakori földhöz verdesésével. Bent a ravatal mellett sirt sirt, zokogott a háznép, siratták még az elhunytat. Szun Vu-kung azonban rájuk kiáltott:

– Hagyd abba a siratást, óbégatást, te hamis beszédeddel másokat megrontó asszony, s nézd csak, hogy szólítom majd férjeduradat, hadd mondja ő meg, kitől lelte halálát!

Hitetlenkedtek a hivatalnokok, azt vélték, tréfál csak a szerzetes. A majom azonban megkérte az egybegyűlteket, foglalnának helyet egy kis időre, aztán kirontván az ajtón, felszállott a levegőégbé, s száguldott egyenesen az alvilág felé. Most látták csak meg a hivatalnokok s a háznép, micsoda nagy hatalmú, felhőn járó halhatatlannal van dolguk! Hamarosan megérkezett Szun Vu-kung az alvilág bejáratához. Jött is már elébe az alvilág tíz királya, fogadták nagy tisztelettel, s kérdezték, mi dologban járna náluk.

– Melyikőtöknel van a Rezesstorony Városa melletti Tiling helységbeli, szerzeteseket vendéglő Kou Hungnak a lelke? – tért a dologra a majom kertelés nélkül. – Adjátok elő nekem szaporán!

– Kou Hung jótét lélek, ezért nem az alvilág pribékjei hozták be hozzánk, hanem maga lábán érkezett – mondották az alvilág királyai –, s az Aranyruhás Apród egyenest Ksitigarbha bodhiszattvához vezette.

Ment Szun Vu-kung egyenest a bodhiszattvához, az alvilág legfőbb urához. Fogadta őt a bodhiszattva is nagy szívességgel, s mikor elmondotta, mi dologban jár, készséggel mondotta:

– Kou Hungnak letelt már földi élete, ezért nem maradt már lelke sem a földi világban, hanem egyenest idejött hozzánk. Jótettei jutalmául megtettem már a jók könyve vezetőjének, de ha magaddal akarod vinni, a kedvedért megtoldom még földi életét egy ciklussal, elviheted magaddal. Már hozta is az Aranyruhás Apród Kou Hung lelkét. A megboldogult tanácsos igen megörült Szun Vu-kung látásán, s könnyörögni kezdett neki, hogy mentené meg innét, mert láthatólag nem tudta még, hol van.

– Rablók ölték meg téged – okosította fel a majom –, s most itt vagy az árnyékvilágban, Ksitigarbha bodhiszattva birodalmában, én azonban eljöttem érted, hogy visszavigyelek, mert nem tudják odafent, hogy haltál, mint haltál. A bodhiszattva kegyelméből még tizenkét esztendő adatott neked, annak leteltével visszatérsz ide.

Megörült ennek a tanácsos úr lelke véghetetlenül. Szun Vu-kung búcsút vett a bodhiszattvától, aztán ráfújta a lélekre, levegővé változtatta, bedugta a köntöse ujjába, s elindult hazafelé. Csakhamar vissza is érkezett a felhők hátán Kouék házához.

Nagy tisztelettel, hódolattal fogadták a házbeliek. A majom ekkor megparancsolta Nyolctilalmasnak, hogy nyissa fel a koporsót, s a lelket szépen visszatette a tanácsos úr testébe. Kisvártatva lélegezni kezdett a holt, felült a koporsóban, s első dolga volt, hogy leboruljon Hszüan-cang előtt, megköszönve neki, hogy életét visszanyerte.

Volt nagy álmélkodás a hivatalnokok közt, amikor az öreg Kou elbeszélte, hogyan történt valósággal az ő megöletése. Kouné asszonyság s a két fiú pedig halálra szégyellették magukat, hogy íme, kiviláglott a turpisságuk. Végül azonban a mandarin megbocsájtott a három bűnösnek, Kou úr pedig persze megint nagy lakomát rendezett, hogy megünnepelje csudálatos feltámadását, s megköszönje a mandarin nagy kegyelmét. Marasztotta volna aztán megint Hszüan-cangot s tanítványait, de a mesternek igen mehetnékje volt már, így aztán másnap reggel elbúcsúzkodtak, s a négy zárandok elindult újra tovább az úton, nyugat felé.

A kilencvennyolcadik fejezet, amelyben

*az elme tisztul, a szív csitul, földi test burka lehull,
véget ér már a bosszú út, s az utas Buddha elébe jut*

Azt már nem beszélem el, micsoda pompával, mekkora sereggel kísérte el ismét útján egy darabon Kou tanácsos Hszüan-cangot s tanítványait, hanem arról szólok, hogy a mester és tanítványai, rátérve az országútra, haladtak tovább céljuk felé. Valóban látszott, hogy Buddha földje a nyugati vidék, mert olyan szép volt, hogy semmi más táj nem volt hozzá fogható. Pompás virágok, csodálatos füvek, ciprusok, zöldellő fenyők fogadták őket mindenütt. S a nép, amerre elhaladtak, kegyes, jámbor volt mindenütt, a szerzeteseket jó szívvel fogadták, minden háznál jóltartották. S valahányszor hegyre hágtak, tövében remetékre találtak, az erdőket imádság hangja verte fel. Éjjelre megszálltak, nappal továbbmentek, s hat-hét napi út után egyszerre egy magas épület tűnt szemükbe, sok-sok emeletes pompás palota.

Az égbe nyúlt százlábnyi magasan, orma szinte az Égi Folyóig meredt. Tetejéről fejed lehajtva néznéd a hunyó napot, kezeddél a szálló csillagot elérheted. Ablakai, miként nyílt elme a világra tárva, s felhők függönyéig ér a tető, a meredek. Vén darvak hoznak ide hírt, leszállva tövében

őszi fákra, tarka madár hord fényes esti szélben levelet. Szent palota ez, bűvös székhely, hol halhatatlan imádság lelt magának helyet. Virágai tavaszra nyílván egyre szebbek, fenyői esőre csak dúsabban zöldellenek. Csodagomba tenyész itt, halhatatlanok gyümölcse, bíborfőnix szárnya szerencsét hozón fölötte lebeg.

– De szép hely ez, Szun Vu-kung! – mutatott arrafelé a mester lovaglóostorával. A majom szelíden megjegyezte:

– Mesterem! Bizony, mikor a hamis Mennydörgő Hang Kolostorához jutottunk, le akartál volna te ott borulni erőnek erejével, most meg, hogy erre a szent földre értünk, Buddha igaz lakóhelyére, miért nem szállasz le lovadról?

Ugrott is le a nyeregből Hszüan-cang menten, úgy ment tovább az épülethez gyalogosan, nagy alázatossággal. S lám, az épület kapujában ott állott egy taoista növendék, s odakiáltott nekik:

– Csak nem ti vagytok azok, kik a keleti földről jönnek a szent könyvekért?

A szentatya sietve rendbe rángatta ruháját, úgy tekintett fel a halhatatlanra. Aranyos brokátselyembe volt az öltözve, kezében jádenyelű bűvös szarvasszőr légycsapó. Válláról a halhatatlanság talizmánja függött, lábán a topán felhőkön suhanó. Szárnyait már-már kibontotta, hogy feljűk lebegjen, a halhatatlanságot elért szent églakó; Hszüan-cang nem ismerte, de ő volt az Aranymennyezetes Halhatatlan, csodás szépségében a Keselyűhegy lakói közül való.

Szun Vu-kung éles szemével megismerte mindjárt, mondta is mesterének, hogy bizonyosan az ő fogadásukra jött a halhatatlan. Hszüan-cang összeszedte magát, nagy nehezen felocsúdott elragadtatásából, s üdvözölte a halhatatlant. Az mosolyogva jegyezte meg:

– Végre megérkeztél, szent szerzetes! Úgy látszik, Kuan-jin bodhiszattva félrevezetett engem, mert amikor tíz-egynéhány esztendeje elindult Buddha parancsára kelet földjére, hogy megkeresse azt, ki a szent könyvekért leszen eljövendő, azt mondotta, hogy két-három esztendő se telik bele, s ideérsz! Hosszú évek óta várlak, és semmi híred se jött, no de végre megérkeztél, találkoztunk!

Örvendett Hszüan-cang is kimondhatatlanul, hogy már itt van az áhított célnál. Bevonultak a halhatatlan nyomában a kolostorba, s ott a mester bemutatta tanítványait. A halhatatlan teával kínálta őket, majd illatos fürdőt készített, hogy Hszüan-cang megtisztulva lépjen Buddha földjére. Mire megfürödött a mester, be is esteledett, nyugovóra tértek. Másnap reggel Hszüan-cang felöltötte magára a drágalátos papi köntöst, melyet Kuan-jintől kapott volt a császár kezéből, fejére tette papi süvegét, kezébe fogta szerzetesi botját, úgy járult a halhatatlan köszöntésére. Kedvtelve gyönyörködött a halhatatlan benne, s meg is mondotta, hogy most már igazán olyan a külseje, ahogy az Buddha fiához illő. Azután, mikor a szerzetes búcsúzkodni kezdett, felállott ő is, hogy elkíséri őket, megmutatja az utat. Szun Vu-kung közbevágott kotnyelesen, hogy nem kell nekik kíséret, tudja ő az utat, mert már járt arra nemegyszer, de a halhatatlan rápirított:

– Tudod ám te az utat, de a felhők hátán! A szentatya arra még nem járhat, földi úton kell oda eljutnia! – úgyhogy ebben a majomnak is meg kellett nyugodnia. Kézen fogta akkor a halhatatlan Hszüan-cangot, úgy vezette tovább az úton. Az most már a kolostoron keresztül vezetett, annak a hátsó kapujához mentek, a Szantálfa Törvény Kapujához, ott a halhatatlan előremutatott:

– Szent szerzetes! – szólt a szentatyához. – Látod-e ott azt a minden színnel ragyogó dicsfényt az ég boltozatján? Az ott a Keselyűhegy, Buddha atyánk szent hazája.

Arcra borult Hszüan-cang menten nagy áhítatában. Szun Vu-kung elvigyorodott:

– Hol vagyunk még attól, hogy leborulhassunk, mesterem! – jegyezte meg csúfondárosan. – Nem azt mondják-e, hogy látni ugyan látod már a hegyet, de míg felérsz, lovad belégebed? Jó messze van az még innét, s ha leborulásokkal akarsz eljutni a csúcsáig, mit gondolsz, hányszor verheted a fejed a földhöz?

– Szent szerzetes! Nagy Szent! Égi Folyó Marsallja s te, Jáde Császár Vezére! – szólalt meg a halhatatlan ünnepélyesen. – Most már a boldogság földjén vagytok, látjátok a Keselyűhegyet, én elbúcsúszom tőletek!

Elbúcsúztak a szent halhatatlantól nagy tisztelettel, s elindultak a szent hegy felé. Alig mentek azonban vagy öt-hat mérföldet, egy rohanó folyó állta útjukat. Magasra csaptak sebes hullámai, lehetett vagy nyolc-kilenc mérföld széles, és embernek nem volt nyoma sehol.

– Te Szun Vu-kung! – állt meg Hszüan-cang megrettenve. – Eltévesztettük az utat! Vagy tán a halhatatlan mutatta rosszul? Hogy jutunk át ezen a rohanó vízen, ezeken a vad hullámokon, mikor rév, csónak sincs semerre?

Szun Vu-kung azonban csak nevetett:

– Dehogyan tévesztettük el! – bizonykodott. – És nézd csak, nem híd van-e amott? – mutatott a part egy pontjára. – Azon kell átkelnünk, akkor terem csak meg bennünk az igaz gyümölcs!

A híd felé vették hát útjukat. Tábla állt mellette a parton, rajta felírás: Felhők Réve – de a híd csak egyetlen fatörzsből állt.

– Szun Vu-kung! – szólt Hszüan-cang remegve. – Ez a híd nem ember lábának való! Gyerünk, keressünk más utat, ahol átkelhetünk! – de Szun Vu-kung tovább nevetett:

– De hisz ez az út! Ez az út! – hajtogatta.

– Még ha ez is az út – szólt Nyolctilalmas is elszörnyedve –, ki merne ezen átmenni? A folyó irdatlan széles, vadul hullámzik, s ez a fatörzs vékony is, síkos is, hogy tegyem rá a lábam?

– No, álljatok meg itt – bosszankodott meg a majom –, s meglátjátok, átmegyek én rajta! – azzal nekieredt, felugrott a hídra, s nagy fürgén, délcegen, egy szempillantás alatt végigszaladt rajta, át a túlsó partra.

– Gyertek át! Gyertek át! – kiáltott vissza, de bizony Hszüan-cang csak a kezével integetett, hogy nem, Nyolctilalmas és Homoki Barát meg az ujjukat harapták nagy rettegésükben:

– Nem! Nem! Nem! – nyöszörögték egyre.

Elfogyott Szun Vu-kungban a béketűrés, visszaszaladt hozzájuk az innenső partra, s megragadta a disznót:

– Gyere velem, te oktondi! – rivallt rá. – Gyere csak! Nyolctilalmas azonban a földre vetette magát, és sivalkodni kezdett:

– Csúsós! Síkos! – visította. – Nem lehet járni rajta! Hagyj engem békében, majd átrepülök felette!

Szun Vu-kung azonban könnyörtelen maradt:

– Azt hiszed, hogy itt te csak úgy hipp-hopp átrepülhetsz? – mondotta gúnyosan. – Ezen a hídon kell átmenned, csak akkor válhatsz buddhává!

– Testvér – mondta erre a disznó jámborul –, ha nem leszek buddha, hát nem leszek, de itt én át nem megyek!

Ezen aztán úgy összeszólalkoztak, hogy Homoki Barátnak kellett szétválasztani őket. Hszüan-cang közben körülnézett, s egyszer csak alulról egy ladikot pillantott meg közeledni az ár ellenében.

– Beszállni! Beszállni! – kiáltozott a csónakos már messziről. Hszüan-cang megkönnyebbülten sietett oda tanítványaihoz.

– Hagyjátok abba a civakodást – szólt rájuk. – Itt már a rév, átvisz bennünket!

Szaladtak valamennyien a parton végig, a közeledő ladik elébe, de mikor az odaért hozzájuk,

rémülten látták, hogy nincsen fenéke. Éles szemével Szun Vu-kung rögtön megismerte a révészt: a Vezérlő Buddha volt, más nevén a Drága Ernyővel Ragyogó Királyi Buddha, de nem szólt semmit, magának tartotta titkát, hanem kiáltozni kezdett:

– Erre! Erre! Köss ki!

A parthoz siklott a ladik, s a hajós újból kiáltozni kezdett:

– Szálljatok be! Szálljatok be! – hívogatta őket. Hszüan-cang azonban megint szörnyen megrettent a rozzant bárka láttán

– Hogy vihet át minket ez a rozzant ladik, ha fenéke sincsen? – kérdezte félelemmel.

– Ez a hajó – felelte rá a buddha. –

*Megvolt már akkor is, mikor a káosz meghasadt,
Azóta jön-megy itt és változatlan így marad.
Hullám jő, száll a szél – ő rendületlen útra kél,
Enyészet – s léttelen, örömben egyre száll, halad.
Hat szenny* nem fogja meg, és célja csak egyetlenegy.
Világok múlnak el, s kedvére járja az utat.
Deszkája rossz lehet, tengeren át tán nem vihet,
Minden lényt átviszen, a léten túl jutó hadat.*

Összetette erre a kezét Szun Vu-kung, úgy mondott köszönetet az isteni révésznek:

– Vidd át mesterünket – kérlelte nagy ájtatossággal. – Szállj a ladikba, mesterem – biztatta aztán Hszüan-cangot. – Lyukas ez a hajó, de biztos, jöhet bárminő hullám, fel nem fordulhat.

Hszüan-cang azonban még habozott, félt. A majom szépen átfogta a vállát, s belökte a csónakba. A szentatya lába megcsúszott, s nagy csobbanással beleesett a vízbe. A révész azonban megragadta s talpra állította a csónakban. A kárvallott szégyenkezve igazgatta ruháját, lábbelijét, s dúlt-fült magában a majomra, az azonban, mintha mi sem történt volna, a ladikra vezette két társát, aztán a lovat is a poggyással, s mindannyian helyet foglaltak a hajócska farában. A buddha megragadta az evezőket, elindult a csónak, s ím, egy holttetem bukkant fel a vízen, lassan feléjük úszva. Megrettent Hszüan-cang, de a majom mosolyogva nyugtatta meg:

– Ne félj, mesterem – szólt. – Hiszen az te vagy!

– Te vagy, te vagy! – kiáltozott Nyolctilalmas. Homoki Barát összecsapta a kezét, úgy ujjongott:

– Te vagy az, te vagy az! – mondotta ő is. S az isteni csónakos is megszólalt, szent jelet írván kezével a légben:

– Te vagy az – mondotta ünnepélyesen. – Legyen boldogság a részed!

Ekként ujjongtak a csónak utasai a mester megválásán földi testétől, a hajócska pedig siklott sebesen át a másik partra. Mikor partot értek, érezte Hszüan-cang, hogy milyen könnyű lett egész valója, s elhagyta már minden félelem, könnyedén szökött ki a szárazra. Kiszálltak tanítványai is, és akkor a hajócska egyszerre eltűnt, senki se látta, hová lett. Megértette ekkor Hszüan-cang, hogy már el is érte útja célját, odafordult tanítványaihoz, hogy megköszönje nekik sok segéd-müket.

– Ne köszönjünk mi egymásnak semmit – szólt higgadtan Szun Vu-kung. – Nem tettünk egyebet, mint egymást támogattuk. Mi neked köszönhetjük megváltásunkat, mesterünk, s azt, hogy végigjárva a megigazulás útját, megtermett bennünk az igaz gyümölcs, te pedig a mi

* *Hat szenny* – a hat guna, azaz a látvány, hallomás, szag, íz, tapintat és gondolat; azért szennyek, mert akadályozzák a világ valódi mivoltának felismerését.

oltalmunkban tökéletesedhettél, elhagyhattad földi testedet. Nézd inkább, mesterem – mutatott előre –, mily gyönyörű ez a vidék szépséges virágaival, fáival, bokraival! Főnixek, darvak, szarvasok, csodamadarak áldott vidéke ez, ugye, hogy mennyivel különb a démonok látogatta földi tájaknál?

Elgyönyörködött Hszüan-cang egy ideig a táj szépségeiben, aztán valamennyien könnyű, fűrgé léptekkel nekivágtak a Keselyűhegynek. Hamarosan meg is pillantották a Mennydörgő Hang Kolostorát:

*A hegy teteje a felhőkbe veszett, töve egy volt a Szuméru mély erével,
Csudás sziklák erdeje meredezett, szépséges kövek állottak szerteszéjjel.
Szépséges virágok nyíltak felszökő sziklafal alján, s a kanyargó ösvény mentét bűvös gomba
illata lepé el.
Rőt majmok ugráltak az erdei fákon barackot lopva,
Lángoló tűzben mintha arany olvadt volna.
Fehér daru gunnyaszt a fenyőfa ága hegyében,
Lombok füstpárnáján lebegő fehér jádelabda.
Tarka főnixek párosával, kék madaraknak sereglik csapatja.
Tarka főnixek párosával, a nap felé tör énekük bűvös hangja,
Kék madaraknak seregük csapatja, s szállnak a széllel, táncot ropva rajta.
S lám, a kolostor tetejében arannyal sárgállón cserép szerelemmadarak,
Fala pedig agáttal szikrázik, téglái drágakő fényével izzanak.
A keleti sor s a nyugati sor épületei gyöngyökkel hímesek,
Dél felé s észak felé pedig szemkápráztató csarnokok, tornyok díszlenek.
A Mennyei Királyok Csarnoka felett örök hajnalpír lebeg,
S a Törvényt Őrző Palota! Biborfényt áraszt kapuja.
Buddha ereklyés tornya körül lótoszok illata száll,
Szépséges e helyi Különb tán a menny tájainál?
Felette csendes, szép felhők lebegnek, fényükkel szinte örök nappalt lehelnek,
Föld szennye ide nem hatol, itt már minden vágy elcsitul,
Világok millióin át áll a Tan Csarnoka megingathatatlanul.*

A szent épület előtt fenyők árnyékában upászakák, kegyes éltű, jámbor férfiak sorakoztak. Hszüan-cang nagy buzgóságában már köszöntötte volna őket mély leborulással, de azok s a jámbor nővérek, szerzetesek, remeték kezüket összetévén, így szóltak hozzá:

– Ne köszönts te minket, szent szerzetes, hanem eredj mielőbb Sakjamuni elé, őt illeti első hódolatod. Elszégyellte magát egy kicsinyt a szentatya, s mentek tovább. Csakhamar oda is érkeztek a Mennydörgő Hang Kolostora kapujához.

– Megjöttél, szent szerzetes? – üdvözölték a kapuőrző gyémántvillámistenek, majd megkértek, várakozna kissé, amíg jelentik jövetelét. Ment is az egyik gyémántvillámisten a második kapuhoz, jelentette Hszüan-cang megérkezését az ottani kapuőröknek, azok meg a harmadik kapu ajtónállóinak. Ott pedig már ott voltak a Buddhát örökké imádó isteni szerzetesek, és siettek sebesen a Legkiválóbb Csarnokába, jelentvén a Legtiszteletreméltóbb Tathágatának, Sakjamuni Buddhának, hogy megérkezett Kína földjének szent szerzetese a szent könyvekért.

Nagy örömmel fogadta ezt a hírt Buddha. Hívatta is mindjárt a nyolc bodhiszattvát, a négy gyémántvillámistent, az ötszáz arhatot, a háromezer védistent, a tizenegy nagy csillagistent, a kolostorok tizennyolc védelmezőjét. Jöttek is azok mindjárt, egybegyültek s Buddha előtt két sorban felálltak, úgy adták tovább a Tathágata parancsát egymásnak, ki egészen a kapuig hangos szózáttal, hogy lépjen be a szent szerzetes Buddha úr elébe.

Bevonult Hszüan-cang a szentek s istenek sorfala közt a kolostor kapuján, nyomában

tanítványaival, fehér paripájával, poggyászával, úgy járult a Legkiválóbb Csarnokába, ott elébb Buddha színe előtt borult arcra, majd pedig népe előtt sorban. Háromszor ismételte meg ezt körben, s utána térdre esván a Tathágata előtt, átadta neki úti levelét. Átvette Buddha az úti levelet, elolvasta elejétől végig, aztán visszaadta. A szent szerzetes ekkor, homlokát a földhöz vevén, így fohászzkodott Buddhához:

– Én, Hszüan-cang, a te tanítványod keletnek földjén eljöttem drága kolostorodba Kína császáranak parancsából, hogy kérjek tőled igaz szent könyveket, segedelmére minden élőknek. Esedezve kérlek, légy hozzám kegyességgel, hogy velük mihamarabb hazámba megtérhessek.

Megnyitotta erre Buddha könyörületes ajkát, s így szólt Hszüan-canghoz, szívének teljes kegyelmével:

– Keletnek földjéről, Dzsambudvípa világából jöttél. Magas ott a menny és széles a föld, s töméntelen bennük az élő, az emberek sokasága számtalan. De sok közöttük a kapzsiság, öldöklés, sok a paráznaság és hamisság, sok az álnokság és csalárdság. Buddhának tanát nem tisztelik, a jóra nem törekszenek, de nem félik a napot, holdat, csillagokat sem, s a föld mívelésének nincs becse előttük. Nem hűségesek uraikhoz és nem kegyesek szülőikhez, híjával vannak becsületnek s emberségnek, szívük homályossággal telve. Nagy szakajtóval ragadoznak, de kicsinnyel adakoznak, pusztítják az élőket, számtalan, végtelen sok fertelmességet cselekedvén, hogy vétkeiknek száma végtelen, és sorsuk a poklok kínja leszen. Ezért örökkön-örökre a sötét alvilágba hullnak, ott kölyüvel, mozsárral töretnek, s barmokként születnek újjá. S lesznek belőlük lények dús szőrrel, emelt szarvakkal fejükön, séltükkel fizetnek bűneikért, húsuk másoknak szolgálván eledelül. Avagy pedig a poklok fenekére kerülnek örökkön-örökké, s mindezek okáért magasabb létre már nem születnek. Adatott ugyan nekik Konfuciusz, ki felállította volt az emberségnek, a becsületnek, az illedelemnek s bölcsességnek tanítását, s megörökölték azt császárok, uralkodók, kormányozván őket robotoltatásnak, száműzetésnek, hurkolásnak és fejük vételének büntetéseivel, de miként ostobák csak meg nem világosodtak, szégyentelen fajzatának megmaradtak! Ezért szerzettem én szent könyveimnek hármas gyűjteményét, a szenvedésekből, gyötretetésekből való megszabadításra, minden bajoknak, csapásoknak elhárítására. E hármas gyűjteménynek elseje, a Tan gyűjteménye az égről vitatkozik; másodika, az Értekezések, a földről társalkodik; harmadika pedig a Szútrák, a lelkeknek megmentésével foglalatoskodik. Harmincöt része van a gyűjteménynek, összesen tizenötezer és száznegyvennégy könyvben. Ez valósággal a megigazulás ösvénye, az igaz jósnak kapuja. Benne foglaltatik pedig a négy világrész egeről, földjéről, népéről, állatairól, növényeiről, holmijairól, erkölcséről teljességgel minden. Messzi földről jöttetek el hozzám érte, s kívánátok, hogy adjam kezetekbe, hogy elvinnétek. De földeteknek népe ostobaságában, faragatlanságában, erőszakosságában elferdíti igaz igéimet, nem érti meg papjaim szavának sok rejtett értelmét. Anandal Kásjapal – szólította két első tanítványát. – Vezessétek négyüket házamba, tartsátok jól őket étellel, itallal, aztán nyissátok meg nekik kincses házamat, s adjatok nekik szent könyveim harmincöt részéből, hogy terjeszthessék azokat keletnek földjén, s szétáradjon ott is kegyelmem mindörökre.

Megfogadta Buddha parancsát a két tanítvány, elvezették Hszüan-cangot s tanítványait. Útközben nem győztek azok betelni a sok-sok drága kincs látásával, amelyek ott sorakoztak mindenfelé kimeríthetetlenül, végeérhetetlenül. S lám, ahogy helyet foglaltak, hogy magukat étekkel erősítsék, csupa istenek szolgáltak fel nekik halhatatlanok ételéből: halhatatlanok gyümölcse, halhatatlanok teája, halhatatlanok százféle étke került elébük, különb minden földi falatnál. A mester s tanítványai megköszönték elébb Buddhának hozzájuk való kegyességét, aztán nekiláttak. S az isteni étkek csak megerősítették megigazulásukat, gyarapították örök életüket.

Ananda és Kásjapa, mikor végeztek az evéssel, bevezette őket a kincses könyvesházba. Ahogy az ajtót kitárták, bűvös ragyogással tündöklöttek szemükbe a szent könyvek, ott hevervén a polcokon, ládáknak szerteszt, veres betűkkel jegyezve címe mindeniknek.

Buddha két tanítványa odavezette Hszüan-cangot a polcokhoz, hogy megszemlélhesse a könyveknek címét, aztán így szóltak hozzá:

– Mondd, ó, kelet földjéről jött szent szerzetes, van-e nálad néminemű holmi, amivel hozzánk barátsággal lehetnél? Add elő gyorsan, hogy a szent könyveket neked általadhassuk.

– Hosszú úton jött idáig csekély tanítványotok – hebegte pironkodva Hszüan-cang –, s bizony erre nem gondoltam.

– Hát ezt jól adod! – kacagott gúnyosan Ananda s Kásjapa. – Ingyen adjuk a szent könyveket nektek s utódaitoknak, mi meg haljunk éhen?

Szun Vu-kung felbosszankodott erre a szájalásra, akadékoskodásra, s nem állhatta meg, közbekiáltott:

– Gyerünk, mesterem, Buddha elébe, s mondjuk meg neki, hogy adja ide a szent könyveket a maga kezével az én kezembe!

– Te csak ne pimaszkodj! – fortyant fel Ananda haragosan, de láthatólag megszeppenve. – Mit gondolsz, hol vagy, hogy így gorombáskodhatsz? No, gyertek csak ide, odaadjuk a könyveket!

Homoki Barát s Nyolctilalmas békítgetni kezdte a majmot, míg végre lecsillapodott, aztán átvették a szent könyveket a két tanítvány kezéből. Egy részüket a paripa hátára rakták, de jutott még azonkívül is két teherre való, amit a vállukra vetettek a teherhordó rúdon. Átvevén az áhított kincset, Buddha elé járultak, s nagy alázatossággal elbúcsúzva tőle, elindultak kifelé, útközben áhítattal köszöntve aki bodhiszattvát, buddhát előltaláltak. A kapun kiérve pedig most már sorra köszöntötték az upászakákat, szerzeteseket, apácákat, remetéket, s elindultak az úton hazafelé.

Közben legyen mondva, ott volt akkor a kincsesházban a Vén Lámpástgyújtó Buddha, s meghallotta a könyvek felett volt huzakodást. Megértette mindjárt, hogy Ánanda s Kásjapa megcsalta Hszüan-cangot.

– Együgyűek ezek a kelet földjéről jött szerzetesek! – mosolyodott el magában részvevően. – A végén még hiába tették meg azt a rengeteg hosszú utat! – azzal elkiáltotta magát: – Ki van itt a kíséret közül?

Elébe állt rögvest a Tiszteletreméltó Fehér Kakas.

– Vedd elő isteni erődöt – parancsolta neki a Vén Buddha –, s repülj sebesen, akár a csillag, érd utol a kínai barátot, ragadd el tőle a szent könyveket, s mondd meg neki, hogy térjen vissza, kérjen másikat!

Vad vihar hátára kerekedett menten Fehér Kakas, elszáguldott a Mennydörgő Hang Kolostorából hatalmas isteni erejével. Hszüan-cang békésen baktatott az úton, amikor egyszer csak illatos szellő csapta meg az orrát. Nem gondolt semmi rosszra, arra vélte, hogy Buddha szent földjének csodái közül való ez is. De utána sivító szélvész csapott le rá, s a lég magasából kinyúlt egy kéz, felkapta a szent könyveket a paripa hátáról. A szentatya ijedten roskadt a földre, verte a mellét, kiáltozott segítségért. Nyolctilalmas futva rohant volna az ismeretlen merénylő után, Homoki Barát legfőbb gondja volt, hogy a nála lévő könyves terhet oltalmazza, Szun Vu-kung azonban menten a levegőégbe hussant, utána a támadónak. Látta Fehér Kakas, hogy igen sebesen közelget; megijedt, hogy még bolondjában megnyomorítja szörnyű fütykösével, ezért meg se gondolva magát, eldobta terhét s menekült.

Szun Vu-kungnak csak a szent könyvekre volt gondja, nem üldözte tovább, leszállott a levegőégből, hogy összeszedje a szétszóródott kincseket. Odaért csakhamar Nyolctilalmas is, ketten cipelték oda mesterükhöz a megmentett könyveket.

A könny is kicsordult Hszüan-cang szeméből nagy bánatában.

– Hát még Buddha szent földjén is gonosz démonok nyomorgatnak minket? – sopánkodott.

Homoki Barát nekiállt, hogy a többiekkel együtt összecsomagolja a könyveket, de ahogy

közben véletlenül felcsapta az egyiket, elszörnyedt: csupa fehér lap volt a könyv csak, egy írásjegy se benne.

– Mesterem! – mutatta oda Hszüan-cangnak ijedten. – Nincs ebben a könyvben egy írásjegy se!

Nézte Szun Vu-kung is, hát az övében se volt, felcsapta Nyolctilalmas a harmadikat, s bizony üres volt az is.

– Nyissátok fel valamennyit! – parancsolta a mester izgatottan. – Nézzétek végig!

Bizony csak fehér papír volt az kötetről kötetre. Felsőhajtott szegény Hszüan-cang keservesen, hogy nincsen szerencséje kelet földje népének, mit ér ő már ezzel a sok könyvvel írás nélkül?

– Hogy álljak ezzel a császár elébe? – siránkozott. – Még leütné a fejem, mint csalónak!

Szun Vu-kung azonban sejdítette már, merről fú a szél.

– Nincs értelme a sopánkodásnak, mesterem! – vágott közbe. – Az a két fickó, Ananda s Kásjapa, igazította ezt így el! Nem adtál nekik ajándékot, hát üres könyveket adtak! Gyerünk rögvést vissza Buddha elébe, s panaszoljuk be őket kapzsiságukért!

Nyolctilalmas buzgón helyeselt, s megfordultak a vándorok, vissza az úton. Nem sok idő múltán meg is érkeztek megint a kolostor kapujához.

– Talán bizony ki akarod cserélni a szent könyveket, szent szerzetes? – nevettek rajtuk a kapu előtt állók. Hszüan-cang csak a fejével biccentett, s már mentek is befelé. Ezúttal nem állta útjukat senki.

– Tathágata! – kezdte Szun Vu-kung nagy hangon, amint ott álltak újra a Legkiválóbb Csarnokában, Buddha trónusa előtt. – Mesterünkkel ezer meg ezer démonnal, szörnyeteggel küzdöttünk meg, míg kelet földjéről hozzád eljutottunk, de mikor parancsodra Ananda s Kásjapa a szent könyveket nekünk általadta volna, gonosz kapzsiságukban szántszándékkal üres könyvekkel ajándékoztak meg minket! Mit kezdünk már most velük? Tégy igazságot, ó, Buddha!

– No, csak ne hóbörögj! – mosolygott Buddha. – Tudom én, hogy megkértek benneteket, lennétek hozzájuk barátsággal, adnátok nekik valamit a szent könyvekért, de a szent könyveket nem lehet ám csak úgy osztogatni, nem lehet hiába kapni! Hajdanában egyszer, midőn szent szerzeteseim kimentek a világba e kolostorból, hogy ígéim hirdessék, eladták e szent könyveket a Sravaszi-országbeli Csao úrnak, hogy végigimádkozván, nyugodalmat szerezzen általa az élőknek, a holtaknak pedig boldog újjászületést, s három véka három mérő rizst meg aranyat kaptak érte! S én azt mondom nektek, hogy akkor is olesó volt a vásár, ha Csao úr egy garast se tudott ezért utódaira hagyni! Üres kézzel jöttetek érte, ezért kaptatok üres könyvet cserébe, de az üres könyv, az írás nélkül való szent könyv igazabb, különb a másíknál!* Kelet földjének népe azonban tévelygő még és öntudatlan, ezért neki még csak írás való. – Azzal szólította ismét Anandát s Kásjapát, hoznák elő gyorsan az írással írott szent könyveket.

Mentek megint a kincsházba Buddha két tanítványa nyomában, s ott ismét kérte Ananda s Kásjapa a mestert, ha lenne hozzájuk barátsággal. Nem volt a mesternek holmija egyéb, hát szólt Homoki Barátnak, szedje elő a batyukból aranyos koldulócsészéjét, azt ajánlotta a szent könyvekért cserébe. Elmosolyodott Ananda s elfogadta. Nevettek a könyvesház vigyázói, a füstlő-gyújtogató legények, akik odavetődtek, egymás hátát verték, úgy mulattak, s ujjal mutogattak Buddha tanítványára, ajkukat biggyesztvén:

– No né, a szégyentelen! – kiáltozták. – Ajándékot követel a szent könyvekért!

Ráncba futott Ananda arca a szégyentől, de azért csak megtartotta az aranyos koldulócsészét, vissza nem adta. Kásjapa pedig közben leszámlálta rendben a könyveket Hszüan-cang kezéhez.

* Az üres könyv... igazabb, különb a másíknál! – jellegzetes csan-gondolat.

A mester odaszólt tanítványainak, hogy ugyan jól nézzék meg, nehogy úgy járjanak, mint előbb, s végig is néztek lapról lapra minden kötetet, de most már tele volt írással mindegyik. Ötezer és negyvennyolc kötetre ment a számuk összességgel.

A szent könyvekkel megrakodva, testén a drágálatos papi köntössel, fején papi süvegével, kezében szerzetesi botjával, nagy boldogan járult most már Hszüan-cang Buddha elébe tanítványaival együtt, hogy hálát adjon neki nagy kegyességéért. Egybegyülekeztek a lótusztrón előtt az összes buddhák, bodhiszattvák, gyémántvillámistenek, arhatok, védistenek, szent szerzetesek, remeték, apácák, s mennyei zene hangjainál, bűvös fények ragyogása közt borult le a mester Buddha színe előtt.

– Eme könyveknek érdeme, becse fel sem mérhető – intette Buddha búcsúzóul Hszüan-cangot. – Nemcsak minden tudományunk teljessége, hanem a három tanítás kútfeje is, Konfuciuszé, Lao-céé s az enyéme. Ha majd megérkezel vele Dzsambudvípa földjére, hogy ott az élőknek Felmutasd, ne bánj könnyen velük! Ha meg nem tisztázkodtál s nem böjtöltél előbb, fel nem lapozhatod őket! Bánj velük, mint drága kincsekkel, mert bennük foglaltatik a halhatatlanná létel, a Tao elérésének titka, mindennemű bűvös mesterség útja, módja!

Köszönetet mondott Hszüan-cang újfent. De azt már nem beszélem el, hogyan búcsúzkodott el mindenkitől, s hogyan kelt útra megint tanítványaival. Eltávoztával Buddha is elbocsájtotta magától a gyülekezetet, de előlépett ekkor Kuan-jin bodhiszattva, a nagy Avalokitesvara.

– Én kaptam parancsod annak idején, hogy menjek el kelet földjére megkeresni azt, ki a szent könyvekért volna eljövendő – szólott Buddhához. – Vállalkozása most már véget ért: tizennégy évig járta útját, azaz ötezer és negyven napig. Nyolc nap hibázik még a szent könyvek számához, megengeded-e hát, hogy nyolc nap múltával visszahívjuk őket?

– Hívjuk vissza őket – bólított Buddha mosolyogva, aztán maga elé hívatta a nyolc gyémántvillámistent, s megparancsolta nekik, hogy induljanak el tüstént, vigyék el Csanganba, majd meg hozzák vissza Hszüan-cangot s tanítványait nyolc nap elteltével.

A kilencvenkilencedik fejezet, amelyben

*a gyötretetéseket kilencszer kilences száma beteljesedik,
s békét hoznak az út négy vándorára teljessé váló erényeik*

Odajárultak Kuan-jin bodhiszattva elé a védistenek, kik útján Hszüan-cangot titkon oltalmazták, hogy számot adjanak neki, mit végeztek.

– Aztán mondjátok – kérdezte a bodhiszattva –, hogyan viselték az utat Hszüan-cang s tanítványai?

– Igaz szívvel viselték sorsukat s becsülettel – felelték rá a védistenek –, hiszen tudták, hogy mindent látó tekinteted elöl nem menekülhetnek, ó, bodhiszattva. S hogy annak a kínai barátnak mi szenvedést, megpróbáltatást kellett kiáltania, azt tán kimondani sem lehet. Feljegyeztük ezeket mind sorba – nyújtottak át Avalokitesvarának egy vastag füzetet –, íme, a sorja Hszüan-cang megpróbáltatásainak.

Kezébe vette a bodhiszattva az írást, olvasta, hát kezdődött az még Hszüan-cang bukásával Buddha mennyéből Arany Kabóca Mester korában, s utána rendre minden veszedelem, minden megpróbáltatás. Elolvasta Kuan-jin mind figyelmesen, aztán felkiáltott:

– De hiszen Buddhának kapujához kilencszer kilences út vezet, s a kínai barát még csak nyolcvan megpróbáltatást állott ki! Eridjetek csak a gyémántvillámistenek után – parancsolta a védisteneknek –, mérjete rá még egy megpróbáltatást! Fogadták a szót a védistenek, elszáguldottak a légben keletnek. Egy nap s egy éjbe tellett, míg utolérték a gyémántvillámisteneket, s odasúgták nekik:

– Tegyétek ezt meg ezt, így parancsolja a bodhiszattva! Nehogy tévedjetez benne!

A négy gyémántvillámisten a levegőégben vitte magával Hszüan-cangot s tanítványait irtóztató sebességgel, hogy mihamarább hazaérkezzenek keletnek földjére. Am hallván az ize-netet, fogták a szentatyát, s paripástul, szent könyvestül, tanítványostul szépen lepottyantották a földre a levegőégből. Megdőbbsent persze Hszüan-cang, amint érezte, hogy lova lába megint a földön jár. Nyolctilalmas azonban hangos nevetésre fakadt:

– No, ez aztán derék dolog! – kiáltott fel jókedvűen. – Éppen jól tesszük, hogy lassan sietünk!

– Túl sebesen is jöttünk idáig – tódította Homoki Barát. – Ránk fér egy kis pihenés!

Szun Vu-kung is bölcselkedni kezdett, hogy olykor az ember tíz napot is kuksol egy kikötőben, aztán egy nap alatt megjár kilencet, de a mester rájuk mordult, hogy ne csárogjanak annyit, nézzék meg inkább, micsoda helyen vannak.

– Víz zúgását hallom, atyám? – fülelt fel Homoki Barát.

– No, eridjetez – sürgette őket Hszüan-cang –, keressétez meg a partot.

Nekieredt a majom, felugrott a levegőégbe, ott a kezét szeméhez emelte, hogy jobban lásson, aztán lebozsátkozott a földre, s jelentette, hogy az Éggel Közlekedő Folyónál vannak. Emlékezett rá a mester nyomban, hogy a keleti parton a Csen család falvának kell lennie, ott mentették meg a két gyermeket, itt vitte át őket a folyón a fehér teknőc.

Nyolctilalmas zsörtölődni kezdett, hogy így meg úgy, nem gondolta volna, hogy istenektől is kitelik ilyen aljasság, hogy félúton csak úgy a földre pottyantsák őket! Homoki Barát azonban úgy vélekedett, hogy most már, mivel mesterük is levetette halandó testét, Szun Vu-kung bűvös erejével át tudná vinni a folyón. A majom azonban csak mosolyogva bólogatott, de esze ágában sem volt a tanácsot követni. Megérezte ő magában, hogy nem volt véletlenség ez a földre pottyanas, s hogy a mester megpróbáltatásai még nem értez véget.

Ekképpen vitatkozván eljutottak a folyam partjához, s egyszerre csak kiáltozás ütötte meg a fülüket. Körülnéztek, hát már ott volt a partnál a fehér teknőc a vízben, nyújtogatta a fejét, s hitta Hszüan-cangot erősen, hogy szálljanak fel a hátára. Hej, megörültek neki, mindjárt helyet is foglaltak rajta lovastul, poggyászosztul, s a hatalmas jószág szelni kezdte velük a vizet.

Úszott velük a teknőc a hatalmas, széles vízen át jó fél napig már, esteledni is kezdett közben. Már közelgett a másik part, amikor egyszer csak felütötte fejét a teknőc s megkérdezte:

– Aztán, szentatyám, mikor Buddha elé járultál, megkérdezted tőle az én dolgomat?

Bizony Hszüan-cangnak, mikor eljutott a Mennydörgő Hang Kolostorához s ott Buddha színe elé került, már csak a szent könyvek jártak az eszében, megfeledkezett bizony ő akkor minden másról, nem kérdezte meg volt, hogy hogyan jusson a jámbor teknőc tökéletességre. Hazudni nem akart, így csak mormogott valamit szégyenlősen, nem felelt rá semmit. Értette a teknőc azt is, ott is hagyta őket mindjárt, lebukott a folyam fenekére.

Áldott szerencséje volt Hszüan-cangnak, hogy megszabadult már halandó testétől, különben menten a víz mélyébe bukott volna ő is! Így azonban a három tanítvány meg a sárkányparipa segedelmével, kik mindannyian jól értettek a vízen járshoz, hamarosan kievíckélt a partra. A poggyász meg a szent könyvek persze csupa merő víz lettek mind. Alighogy azonban partot értez, rettentő vad szélvész kerekedett, elsötétült az ég, dörgött, villámlott. Megrettent Hszüan-cang, s persze első dolga volt, hogy a szent könyveket mentse; ölelte magához őket elkeseredetten, Homoki Barát a vállán vitt könyveket oltalmazta, Nyolctilalmas a paripa fékét fogta

erősen, Szun Vu-kung pedig elékapta fütykösét, s bőszen pergette maguk körül, nehogy valami gonosz démon hozzájuk férhessen.

Tartott a vihar egész este s éjjel, csak hajnalra csitult el.

– Mi volt ez, Szun Vu-kung? – kérdezte a mester ijedten, csuromvizesen.

Szun Vu-kung lihegett még a nagy erőfeszítéstől, úgy magyarázta e!, hogy az történhetett csak, hogy a démonok, félvén a szent könyvek hatalmát, bűvös erejét, az éjszaka hatalmával el akarták ragadni azokat.

– Most már nem kell tartunk tőlük – mondotta végül. – Felkelt már a nap, többet nekünk nem árthatnak.

A nap melegénél nekiálltak, hogy ruháikat, de főként a szent könyveket a parti sziklákon megszárogassák. Ahogy ott ebben buzgólkodtak, forgatván, szárítgatván a szent könyveket, valami halászok értek oda a parthoz. A Csen család falujából voltak, menten visszaemlékeztek rájuk, hogy ők jártak erre annyi évnek előtte, s megőrültek felettébb, hogy már visszajöttek. Hívogatták is be őket a faluba, de Hszüan-cang kötötte magát, hogy csak megszáritják holmijukat, s menten indulnak is tovább. A halászok azonban nem hagyták annyiban a dolgot, siettek a faluba, s fellármázták az öreg Csent. Jött is az nyomban néhány falubélivel, s odajárultak a mesterhez, térdre borultak előtte, elkérdezték, hogy járt, mint járt, s igen hitták őket megint, hogy lennének a vendégeik. Szun Vu-kung a végén már igent mondott a nagy unszolásra, csak azt kérte, várjanak, míg a könyvek megszáradtak. Közben Hszüan-cang becsülettel elmondotta vízbeesésük történetét, megemlékezvén arról, hogy bizony elfeledkezett a vén teknőc kéréséről.

Megszáradtak már közben a szent könyvek, elkezdték hát összeszedni őket. Közben azonban az egyik, a Buddha Cselekedeteinek Könyve, odaragadott volt a sziklaközhöz s elszakadt, a vége elválaszthatatlanul ott maradt. Azóta is mutogatják azt a sziklát, ott van rajta az írás nyoma is.

Hszüan-cang bánkódni kezdett ezen a veszteségen, hogy miért nem vigyáztak jobban, de Szun Vu-kung megvigasztalta:

– Lásd – mondotta neki –, nem teljes ám az ég se, a föld se, s hogy a szent könyvek megcsontultak, az csak azt jelenti, hogy egyeznek már ennek a nemteljességnek nagy titkával, emberi erő ezen nem segíthet! – s valóban, azóta mindmáig csonka maradt a könyv.

Szájáról szájra futott a hír a faluban, hogy megjött a szent szerzetes! Jött is elébük a falu apraja-nagyja, a vén Csen nyomában. Nagy tisztességgel fogadták őket, füstölőket gyújtottak, s már a kapuban dobszó perdült, zene harsant. A vén Csen portájára megérkezve, persze mindjárt teával, étellel kínálták őket. De mert most már, hogy halhatatlanokká, buddhákká váltak, nem kellett földi étel egyiküknek sem, csak a házigazdák keserves unszolására nyeltek le néhány falatot. Csudák csudájára a disznónak sem támadt kedve az evésre, panaszkodott is, hogy tán meggyengült a gyomra, nincsen ehetnéke.

Hszüan-cangnak persze el kellett mondania útjának történetét. Hallgatták is házigazdái nagy áhítattal, álméklodással. Mikor elbeszélését befejezte, felállott elbúcsúzkodni. Az öreg Csen s testvére persze nem engedte volna el sehogy se. Elmondották neki, hogy hálából, mert a majom s a disznó megmentették annak idején a fiút s a leányt az aranyhaldémontól, szentélyt emeltek, s azóta szakadatlan ég ott a füstölő a tiszteletükre, azt meg kell hogy látogassák.

Nagy, szép, emeletes épület volt a szentély, az emeletén ott állott kifaragva négyüknek alakja. Megbámulták tulajdon képmásukat, s felettébb meg voltak velük elégedve, különösen a mesterét látták igen hűségesnek. Vendéglátóik elmondották, hogy a démon templomát lerontották azóta, de ez az új szentély is minden esztendőben jó aratást, gazdagságot hoz rájuk.

– Azt ugyan az ég adja – nevetett Szun Vu-kung –, nekünk azzal semmi közünk! De azért ne féljete, megoltalmazunk mi benneteket, utódaitokat, s jószágaitok békével gyarapodnak majd, jó esőt, szelet rendelünk majd nektek minden esztendőben!

Ezután aztán újabb vendégeskedés következett. Nyolcitalmas sopánkodott elébb, hogy bezzeg, mikor ehetnékje volt annak idején, nem kínálták ennyi finom étekkel, de aztán megemberelte magát, s derekas pusztítást végzett a cipókban, gyümölcsökben. Végül Hszüan-cang vetett véget a nagy szíves vendéglátásnak, mondván, hogy le kell pihenniök, mert holnap is lesz nap.

A mester persze egy percre sem akart megválni a szent könyvektől, ott őrizte őket a szentélyben, ott esteledett rájuk. Mikor aztán eljött az éjféli, felköltötte tanítványait, hogy jobb lesz inkább sötéttel továbbállni, mert megigazult halhatatlanok lévén már, maguk igazi mivoltát fel nem fedhetik maguk veszélybe keverése nélkül, s ha még tovább maradnak, kitudódhatik róluk. Összeszedelőzködtek hát, bűvös tudományával Szun Vu-kung kinyitotta a kaput, s elindultak az éjszakában. Ahogy azonban kelet felé haladtak, megint megjelent felettük a nyolc gyémántvillámisten a levegőégben, felkapta őket magával, s vitte tovább felhők, szelek hátán széleseben hazafelé, Buddha rendelése szerint.

A századik fejezet, amelyben

*visszaérkeznek már földjére keletnek,
majd végül istenek közé emelkednek*

Meg is rettentek, búsultak is a faluban, mikor reggelre kelve nem találták Hszüan-cangot s tanítványait sehol. Megértették azonban, hogy eleven buddhák jártak volt közöttük, s attól kezdve minden évben szakadatlan áldozatokkal tisztelték meg szentélyüket. A nyolc gyémántvillámisten pedig vitte közben a felhők hátán a vándorokat kelet felé szörnyűséges gyorsasággal. Egy nap sem telt belé, s meg is érkeztek Csanganba. A város nyugati kapujánál azóta a császár rendeletére felépítették a szent könyveket váró tornyot, s minden esztendőben, Hszüan-cang elutazásának napján, kiment oda a császár maga személyében, hogy várja a szent szerzetes megjöttét. Így cselekedett ezen a napon is, a szentatya indulásának napja után éppen tizennégy esztendővel. S ahogy felhágott a torony tetejébe, egyszerre csodálatos fényességet pillantott meg nyugat felől, s illatos szellő csapta meg az orrát.

Megállottak a gyémántvillámistenek a levegőégben Hszüan-canggal és tanítványaival, s búcsúzkodni kezdtek tőle.

– Ez itt már Csangan – mutattak alá a városra. – Mi tovább nem mehetünk, még meglátnának, s az nem volna jó. Tanítványaidnak is jobb lesz, ha velünk maradnak. Menj csak le magad a szent könyvekkel, add át őket uradnak, itt addig megvárunk.

Szun Vu-kungnak azonban nem tetszett a dolog. Ellenkezni kezdett a gyémántvillámistenekkel, hogy nem bírna a mester egy szál magában a könyvekkel, poggyással, meg még a lóval is!

– Megmondotta nekünk a bodhiszattva – aggodalmaskodtak a gyémántvillámistenek –, hogy meg kell járnunk az utat nyolc nap alatt oda is, vissza is, így egyeznék meg a napok száma a szent könyvek számával, s most már négy napnál több is elmúlt! Attól tartunk, hogy Nyolcitalmasban feltámad a vágyakozás a földi gazdagságra, s amiatt megkéshettek. A disznó önérzetesen vágott vissza:

– Mesterem már buddhává lett, s én is abban reménykedem, hogy gondolhatnék hát ilyesmire, ti ostobák? Várjatok csak meg itt, megjövünk mi nemsokára! – azzal már kapta is fel a terhét,

Homoki Barát megragadta a paripa kantárát, s elindultak lefelé a felhők közül, Csangan város kapujához.

– Megjöttél hát, felséges öcsénk? – sietett elébe a császár Hszüan-cangnak hivatalnokai serege élén. – Hát ezek kicsodák? – kérdezte álmétkodva, mikor meglátta a tanítványokat.

Leborult Hszüan-cang a császár előtt, úgy üdvözölte. Aztán megmagyarázta, hogy tanítványai ezek, kiket útja közben vett maga mellé.

– No, akkor jöttök velem a palotámba valamennyien – parancsolta a császár, s elindult a menet. A császár felszállott fogatára, nyomában lovagolt Hszüan-cang. Szun Vu-kung bűvös fűtykösét pörgette mellette, Nyolctilalmas a terhet cipelte, Homoki Barát pedig a mestere lovát vezette, így vonultak be Csangan városába.

A szent szerzetes megérkezésének persze nyomban híre ment az egész városban, már csak azért is, mert a Végtelen Boldogság Kolostorában az öregebb barátok, kik annak idején Hszüan-cangnak társai voltak, észrevették, hogy a vén fenyőfa ágai keletnek fordultak, ahogy a mester indulásakor megmondotta volt.

– Öltözzetek gyorsan szebbik köntösötökbe! – lármázták fel a többi szerzetest. – Megjött a szentatyá a szent könyvekkel! Összeszedelőködtek a szerzetesek mind, felöltötték ékes papi köntösüket, s szaladtak a nyugati utcába. Ott már tolongott a tömeg, várta, leste a szent embert. Látták is csakhamar feltűnni a császár fogatát a sok udvari néppel, s mögötte a jövevényeket. A tömeg, tisztos távolban maradván, csatlakozott hozzájuk, úgy kísérte őket egészen a császári palota kapujáig.

Hszüan-cang megállította lovát a márványlépcsők alatt, rábízta tanítványaira, aztán a császár hívására felment hozzá aranyos trónusához. Nagy nyájasan hellyel kínálta a császár, helyet is foglalt a szentatyá, s megparancsolta Szun Vu-kungnak, hozná a szent könyveket a császár felséges lábai elé.

A császárt persze igen érdekelte, hogy hány könyvet hoztak, s hogyan sikerült hozzájutniok. Elbeszélte neki Hszüan-cang hűségesen mindent. A császár a nagy nap öröme azonnál megparancsolta a vendéglátó hivatalnak, rendezzenek nagy lakomát. Aztán a tanítványok felől érdeklődött, mert – mint mondta – látni való, hogy külföldiek. Így beszélgetett a császár a szentatyával, míg a lakoma elkészültére vártak, s Hszüan-cang szavait nagy figyelemmel hallgatta. Elálmétkodott a tanítványok mivoltán, a sárkányparipa eredetén, hogy mi rengeteg démonnal kellett megküzdeniük, mennyi hegyet, erdőt megjártak. Száznyolcezer mérföld volt az út éppen, mit Hszüan-cang s tanítványai megtettek; ezt nem a mester jegyezte fel, hanem Kuan-jin bodhiszattva tartotta számon, ő mondotta volt meg neki. Aztán eléhozatta Hszüan-cang az úti levelét is, átadta a császárnak, ki figyelmesen végigolvasta a rengeteg ország, város, királyság pecsétjét, írását, aztán eltette szépen.

Közben jelentették már, hogy készen áll a lakoma. Felállott a császár, s hívta Hszüan-cangot szíves szóval, de tanítványait is. Hszüan-cang elébb szabadkozott, hogy azok nemigen értenek az illedelemhez, csak afféle erdei, mezei démonfajzatok, de a császár kegyelmesen elnézte nekik faragatlanságukat, s őket is meghívta asztalához.

Olyan volt az a lakoma, amelyet csak Kína földje nyújthatott. Hímes függönyű ajtók megett, veres szőnyegekkel borított padlójú teremben lakomáztak csudálatos, ritka illatok füstjében ritkábbnál ritkább nyalánkságokat. Korallcsészékben hozták az italt, üveg-, arany-, jádetálakról ették a cukros batátát, az édes gombát, a csípős, gyömbéres bambuszrügyet, mézbe főtt napraforgót, fafülegombával szójasajtot, diós, szilvás kalácsot, sárkányszemet, licsit, santungi jujubát, csiangnani ginkgót és nyúlfejkörtét, mogyorót, lótuszgyökeret, és itták az illatos teát. Zene, tánc mulattatta a vendégeket a lakoma alatt, s így vigadtak egészen napestig. Estére kelve aztán szétszéledtek a lakomázók. Nyugovóra tért a császár hivatalnokaival, Hszüan-cang s tanítványai pedig elmentek a Végtelen Boldogság Kolostorába, hogy ott lekenek szállást.

Egész éjjel gondolkodott, tépelődött a császár, hogy ugyan miképpen lehetne háládatos Hszüan-canghoz nagy jótettéért, hogy elhozta, lám, a szent könyveket Kínának földjére, minden szenvedő lelkek váltságára, élők menekvésére. Végére is nagy álmatlanságában leült, s előszót írt a szent könyvek elébe, nagy előljáró beszédet, amelyben egybefoglalta a régi bölcsek tanításait a legnemesebb költéssel. Másnap reggel pedig első dolga volt, hogy hívatta Hszüan-cangot, s átadta neki.

Örült Hszüan-cang a nagy tisztességnek, álmétkodott a császár nagy tudományán. Dicsérték az írást az udvari népek is, hiába szabadkozott az uralkodó, hogy közönséges, faragatlan mű az csak, nem méltó dicséretre.

– Felséges öcsém – folytatta aztán a császár –, mit szólnál, ha azt mondanám, imádkozz egyet ama szent könyvekből?

Beleegyezett ebbe Hszüan-cang örömet, csak azt kötötte ki, hogy valami szent helyet keressenek hozzá, a császári udvar nem arra való lévén, hogy szent szútrákat imádkozzanak benne. Megkérdezte ekkor a császár a mandarinokat erről. Jelentkezett is mindjárt Hsziao jü, s úgy vélekedett, hogy a legmegfelelőbb lenne imádságra a Vadludak Tornyának Kolostora. A császár kiadta a parancsot, hogy vigyék oda a szent könyveket, s hozzák rendbe a kolostort a szertartásra. Hszüan-cang pedig megmondta tanítványainak, hogy mellette maradjanak, vele jöjjenek a paripával, poggyással együtt, aztán megkérte a császárt, másoltatná le a szent könyveket, hogy el ne kallódjanak. Nemcsak hogy lemásoltatta a császár a szent szövegeket menten, hanem kolostort is emeltetett rögtön a várostól keletre a szent könyveknek őrzésére.

Amikor eljött az imádkozás, a szertartás ideje, fogta Hszüan-cang egynémelyiket a szent könyvek közül, felhágott velük a szószékre, hogy elkezdje az imádkozást. A szószék tövében állottak tanítványai a sárkányparipával s úti holmijával, ott volt a császár is a sok mandarinnal, szerzetesekkel. Alig kezdett azonban bele a szent könyvek olvasásába, hangos imádkozásába, midőn illatos szellő lebbent köréje valahonnét az ég magasából, s megjelent felette az égen a nyolc gyémántvillámisten.

– Te, aki ott imádkozol – dördült meg az istenek hangja –, tedd le a szent könyveket, s jer velünk, térj vissza nyugat paradicsomába!

A császár s kísérete csak azt látta megdöbbenve, hogy a tanítványok s a paripa a levegőbe emelkednek, s maga mesterük is egyszerre felröppen utánuk szinte a kilencedik ég magasába, s eltűnik nyom nélkül. Arcra borult a császár s kísérete, úgy hódoltak az istenek erejének. S utána a császár kiválasztott egy felettebb jeles szerzetest, ki folytatta a Vadludak Tornya Kolostorában az imádságot, nagy vízi, földi vendégséget rendezvén az alvilágban sínylődő lelkek váltságára, a jónak terjesztésére.

A nyolc gyémántvillámisten pedig szállt sebesen az illatos szellő hátán a mesterrel, tanítványaival s a paripával, meg is érkeztek csakhamar a Keselyűhegyre, hogy a nyolc nap még le nem telt. Ott pedig Buddha elé vezették őket, s jelentették hódolattal, hogy teljesítették parancsát.

– Jer ide elibém, szent szerzetes – szólította ekkor a Tathágata Hszüan-cangot. – Hajdan volt életeid egyikében az én második tanítványom voltál, s úgy hittak, hogy Arany Kabóca Mester. Mivel azonban akkor tanításomra nem figyelmeztél, s oktatásomat semmibe vitted, száműztelek én téged akkor a halhatatlanok köréből, hogy szüless újjá keletnek földjén. Most azonban, mivel-hogy nagy öröömre megtértél az igaz hitre, tanításomat ismét elfogadtad, s a szent könyvekért eljövén s azokat Kína földjére elvivén igaz, nagy érdemet szereztél magadnak, magas rangra emellek téged: te leszel a Szantálfa Érdemes Buddhája. Állj elem, Szun Vu-kung – folytatta Buddha. – Ki, mivel annak idején felháborgattad volt a mennyek palotáit, bezárattattál tanításom erejével a Vuhsziangsan-hegy alá, onnét azonban szerencsédrel szabadulván, hogy az ég rádmérte bűnhődés betellett, megtértél az én igaz tanításomra. Mivel pedig öröömre elrejtett benned a gonoszság, s kibontakozott a jó, s mert az út közben töméntelen démonoknak,

számtalan szörnyetegeknek lebírásával magadnak nagy érdemet szereztél, magas rangra emellek téged is, te leszel a Harcban Győzedelmes Buddha. Csu Vu-neng! – szólította most a disznót. – Te a Mennyei Folyó Marsallja voltál. Minthogy azonban a barackérés ünnepén boritaltól felbujtogatva a holdtündérrel való incselkedésre vetemedtél, száműzöttél az alsó világba, s állatként születél újjá. Annak utána azonban, hogy a Szerencsedombon gyalázatosságokat miveltél, megemlékeztél az emberi lények iránti nagy szerelmedről, de megtértél hitemre, beléptél szerzetembe, s oltalmaztad útján e szent szerzetest, bárha megmaradt szívedben a megátalkodottság, nem múlt el tőled a bujálkodás vágya még egészen. Érdemet szereztél azonban a tehernek cipelésében, s ezért téged magas rangra emellek, te vagy ettől fogvást a Tisztaságos Oltárnak Küldöttje.

Nagy áhítattal hallgatták eddig a mester s tanítványai Buddha szózatát, de Nyolctilalmas felmordult erre:

– A többiek mind buddhák lettek – okvetetlenkedett, méltatlankodott –, mért tettél engem csak követnek?

– Azért, mert szájadban hatalmas, testedben kényelmes vagy – felelt rá Buddha –, s nagy a bendőd! Sokan vannak az én hitemen a világ négy nagy földjében, s ha reád tisztaságos oltáromat bízom minden buddháknak dolga közt, akkor részed lesz neked étekben mindéig, mért ne lenne az jó neked? Állj elő, Sa Vu-csing – folytatta aztán, a harmadik tanítványhoz fordulva –, ki a Jáde Császár vezére voltál, de a barackérés ünnepén egy drágalátos üvegtálat eltörvén a mennyből száműzöttél, s a Futó Homok Folyójába kerülvén pusztítottad az élőket, embereket falván fertelmeskedtél! Megtértél azonban hitemre igaz szívvel, oltalmaztad eme szent szerzetest, s érdemet szereztél lovának vezetésében a hegyek közt járván, ezért magas rangra emellek téged, s ettől fogvást Aranytestű Arhat leszel.

Ezután Buddha a sárkányparipát szólította maga elé:

– Te, a nyugati tenger sárkánykirályának fia, atyáddal szemben engedetlenség vétkébe estél, de szerencsédre az igaz hitre megtértél, s szerzeteseimhez szegődvén, napról napra hátadon hordottad a szent szerzetest útjában nyugat felé, s te vitted volt a szent könyveket is hátadon keletnek földjére. Ezen érdemedért magas rangra emellek téged is, ettől fogvást mennyei sárkány leszel.

Leborult a mester tanítványaival együtt, leborult a sárkányparipa is, úgy köszönték Buddhának nagy kegyességét. Aztán a védistenek hátravezették a paripát a sárkánnyá változtató tóhoz, s abba belebocsátották. Egy szempillantás sem telt belé, s a paripa levedlette szőrét, levetette bőrét, sárkányfeje nőtt újra, egész testét aranyos pikkelyek borították, ezüstös sárkánybajsa támadt, s felszállván a levegőégbe, rátekerözött a kolostor kapujában annak oszlopára.

Dicsérték mind a buddhák, bodhiszattvák Buddha tanítását, de Szun Vu-kung még odafordult Hszüan-canghoz:

– Mesterem – mondta neki panaszosan –, most, hogy már buddhává lettem, veled egyazonképpen, vedd el tőlem a fejemet szorító abroncsot! Vagy még el akarod imádkozni ama rettenetes igéket, hogy azzal szorongassál engem? Hadd vessem le fejemről, s hadd zúzzam darabokra, nehogy valamelyik bodhiszattvának eszébe juthasson még valakit azzal csúffá tenni!

– Felettébb fékezhetetlen voltál te akkoriban – mondotta mestere –, ezzel kellett hogy megzabolázzalak. Most azonban, hogy buddhává lettél, eltűnt már az magától. Tapogasd csak meg a fejed!

Odanyúlt Szun Vu-kung a kezével, hát csakugyan, nyoma sem volt már a rettentő kínzó-szerszámnak. S a Szantálfá Érdemes Buddhája, a Harcban Győzedelmes Buddha, a Tisztaságos Oltár Követe s az Aranytestű Arhat elfoglalták helyüket a halhatatlanok sorában. Az összes buddhák, bodhiszattvák, szent szerzetesek, arhatok, védistenek, remeték, jámbor férfiak, szent asszonyok, minden hegyek s barlangok halhatatlanjai odajárultak Buddha lótusztrónja elé, s

kezüket összetéve, dicsőítő imádságba fogtak, karban dicsérvén a Tant.

Bürokrácia és mennyország

A *Nyugati utazás* – akárcsak a *Vizparti történet*, a *Három Királyság története*, a *Szép asszonyok egy gazdag házban*, az *Írástudók* és *A vörös szoba álma* a régi kínai irodalom ama alkotásai közé tartozik, amelyek máig nagy népszerűségnek örvendenek Kína-szerte, történetüket számos színpadi feldolgozásból is ismerik és kedvelik.

A kínai regényirodalom és testvérműfaja, a színjáték, eredetileg ugyanúgy ponyvairodalom-számba ment, mint indulásakor az európai regény. A kínai kultúra magas értékeinek őrzői, a mandarinok és a hagyományhű írástudók nemegyszer mennydörögtek ellenük, császári rendeletek tiltották kinyomtatásukat vagy előadásukat – de mindenki ismerte, mindenki olvasta őket, kereskedőktől, írástudóktól a császári ház tagjaiig. A népszerűség és az üdözés oka egy: a hivatalos világ, amely nem volt hajlandó elismerni a kitalált történetek létjogosultságát, s a tegényirodalmat minduntalan a történetíráshoz mérte, „mezei történeti műveknek” nevezte el alkotásait; olvasóik pedig azért vonzódtak a regényhez, mert a jóformán csak kötöttségeket és kötelességeket ismerő és elismerő világban ábrázolta, megmutatta e zárt világ réseit, a rendkívülit, a világnak azt a részét, amelyben izgalmas és szórakoztató dolgok történtek. Valóban, a régi kínai regényirodalom legfőbb értéke számunkra is abban van, hogy művészi eszközökkel rögzítette, megörökítette a régi kínai világnak azokat a vonásait, amelyekről a mandarinközvélemény nemigen akart tudomást venni, a kínai hagyománykincsnek jórészt abból a rétegeből merített, amelyet a magas írásbeliség, így a történetírás nem tartott feljegyzésre méltónak, sőt nemegyszer mint vulgárist és eretneket megvetett. Regényünk, a *Nyugati utazás* is javarészt ebből a nemhivatalos, nem-arisztokratikus hagyománykincsből nőtt ki.

Regényünknek mindazonáltal valóságos alapja van. Hszüan-cang, a „kínai barát” valóban élt, a kínai buddhizmus nagy alakja volt. Teológiai problémáin elmélkedvén, szükségét érezte, hogy 629-ben a császári udvar tilalma ellenére útra keljen, elzarándokoljon Indiába, hogy a szent szövegeket eredetiben tanulmányozza. Kalandos, viszontagságos útja Belső-Ázsián át vezetett, tizenhat évi távollét után tért haza, több mint hatszáz buddhista művet hozva magával. Élete hátralévő kilenc évét nagy megbecsülésben a fővárosban e szövegek fordításával töltötte. Útjáról terjedelmes beszámolót is írt *Nyugat országainak leírása* címmel, ez ma is becses történeti forrás.

Hszüan-cang vállalkozása még életében nagy hírnevet szerzett számára; fogadta a császár, hivatalt ajánlott fel neki, életrajza pedig bekerült a *Kiváló szerzetesek életrajzai* gyűjteményébe. A kortársak és az utókor képzeletét igen megragadta maga az utazás ténye: honfitársainak nemigen volt szokásuk, hogy elhagyják hazájuk határait, vállalkozásának körülményei, méretei szinte egyedülállónak mondhatók. Nem csoda, hogy szinte már életében legendák keletkeztek róla.

A Hszüan-cang útjáról keletkezett legendák első formáiról igen keveset tudunk. Regénnyé formálódásáig a történet minden jel szerint ugyanazt az utat járta végig, mint annyi más régi kínai regény alaptörténete. Először utcai mesemondók regéltek róla, majd egy-egy invenciózusabb mesélő munkája nyomán e történetek mesefüzérekké álltak össze. Nyomtatott formában Hszüan-cang utazásának mesés történetét a XIV. századból ismerjük először, ekkor már a szent szerzetes alakja mellett a majomkirály is megjelenik, színpadra is kerül. Ebből a minden jel szerint igen sokféle ágazóan változatos, ám ma már csak töredékesen ismert mese-legendakincsből alkotta meg művét regényünk szerzője.

A regény szerzősége voltaképpen máig nem bizonyos. A legkorábbi, XVI. századi kiadásokon szerző nem szerepel, a művet Vu Cseng-en nevével először egy XVII. század elején készült helytörténeti munka kapcsolja össze. A névtelenség különben elég gyakori volt a régi kínai regények szerzőinek körében: úgy tarthatták, hogy nincs mit dicsekedniük effajta művek szerzőségével, ha pedig egy-egy szerző neve fenn is maradt, életéről a legtöbbször nem tudunk

semmit, mert az életrajz műfajának művelői nem tartották őket méltónak arra, hogy emléküket gyűjteményeikben megörökítsék. Vu Cseng-en életéről a fent említett helytörténeti munkából, szülőföldjének leírásából tudunk egyet-mást, s akár ő volt a szerző, akár nem, megőrzött életrajzi adatai jól példázzák, milyen társadalmi körből kerülhettek ki a régi kínai regények írói.

Vu Cseng-en 1500 körül született Sanjangban, Csiangszu tartományban. Nagyapja, dédapja tanulmányi felügyelő volt, azaz tudós kishivatalnok, az írásművészetéhez szükséges alpműveltséget tehát a szokásos módon, a családban kapta meg. Apja azonban már nem jutott hivatalhoz, felesége selyem üzletét vezette, ez pedig deklasszálódást jelentett. A család hanyatlására vall az is, hogy genealógiájuk már ekkor elveszett, s így Vu Cseng-en az apja számára írt sírfeliratban távolabbi őseket felsorolni már nem tudott. Az apában erős nosztalgia élt a tudományok iránt, folyton a könyveket bújta; különösképpen viselkedése miatt kissé hibbantnak is tartották, s ez fiának nemegyszer keserűséget okozott. A fiú már a falusi iskolában feltűnt éles eszével, a környékbeli mandarinok, írástudók felfigyeltek rá mint jövődi pályatársra. Ennek köszönhetően, hogy valami negyvenévesen sikerült letennie az egyik alsóbb fokú hivatali vizsgát, s tízévi várakozás után, élete delén túl kisebb hivatalhoz is jutott. Mivel további előrehaladásra nemigen számíthatott – nincs hírünk arról, hogy az ehhez szükséges további vizsgákat letette volna, s a csekélyke fizetés fejében nem egy megaláztatásnak is lehetett kitéve –, anyja hajlott korára hivatkozva, nemsokára lemondott állásáról. Hivatalviselése előtt és után az írástudók szokásos életét élte, afféle helyi nevezetességként tehető rangbeli barátok támogatására támaszkodva, kiknek jóindulatát klasszikus nyelven írt versekkel, rokonaik számára készített sírfeliratokkal, sőt talán nevükben írt művekkel hálálta meg. 1582 táján halt meg – ha ő írta a *Nyugati utazás*-t, ez késő öregkorában eshetett meg.

Regényünk írójának minden valószínűség szerint hasonló életpályát kellett befutnia. Ahhoz, hogy egyáltalán íróecsetet vehessen a kezébe, rendelkeznie kellett az írástudói műveltséggel, de ugyanakkor bele kellett törődnie abba, hogy tudását a szokásos módon, hivatali pályán nem kamatoztathatja. Műveltsége szerint a társadalom elitjéhez, sorsában azonban a köznéphez tartozván, rá kellett jönnie arra, hogy a körülötte lévő világ nem egyszerűsíthető le az államot kormányozó mandarinokra, a jövődi mandarinnemzedéket nevelő írástudókra és a szorgalmasan dolgozó és adózó parasztokra, ahogyan a hivatalos konfucianus tanítás ezt láttatni szeretne volna, amelynek szemében a társadalom többi elemei legfeljebb szükséges rossznak voltak tekinthetők. Másként fogalmazva, a regényírói sorsra jutott írástudó fel kellett hogy fedezze – az emberi világnak a konfucianizmus felülről elképzelt, művi egysége mellett – a társadalom valódi életét. Így és ezért lesznek a kínai regények hősei a kereskedők, mint a *Szép asszonyok egy gazdag házban* történetében, a lázadók és csavargók, mint a *Vízparti történet*-ben, a katonák és kalandorok, mint a *Három Királyság történeté*-ben – s a kínai nép vallás istenei, mint a *Nyugati utazás*-ban.

Ismeretes, hogy a hagyományos kínai világszemlélet kereteit majd két évtizeden át a három nagy tanítás, a konfucianizmus, a taoizmus és a buddhizmus adta meg. Ezek tanításai és intézményei azonban jobbra csak gondolkodóik és hivatásos képviselőik számára különültek el élesen egymástól, a mindennapi gyakorlatban és gondolkodásban elemeik szétválaszthatatlanul összefonódtak. A regényben ábrázolt istenvilág a szerző buddhista szándéka, ihletése mellett ezt az összefonódottságot tükrözi. Lao-ce, a Felsőleges Vén, a taoizmus egyik főistene a Túsita mennyországban, az eljövendő buddhák palotájában székel, Szun Vu-kung mesterének, Szubhúti pátriárkának az alakja a buddhista csan-mester és a taoista halhatatlan vonásait viseli, a regény végén Buddha konfucianus módra mennyei rangok adományozásával jutalmazza a zarándokokat, hogy csak a legfeltűnőbb példákat említsük. Feles számban szerepelnek a regényben a kínai civilizáció kezdetei óta ismert ősi istenségek is, mint a Tajsan-hegy istene, a Nyugati Királyi Anya, Kelet Császára, az északi égsark Sötét Nagyura, vagy eredetileg helyi istenek, mint a Szecsuanban tisztelt démonűző Második Fiú, vagy a Lisan-hegy öreganyja, akinek Senhsziben volt kultusza, és mások. Maguknak az isteneknek az alakja is változik, alakul, így lett Kínában Avalokitesvara indiai buddhista férfiistenségből a kereszténység Szűz Máriájához hasonló

szépségű Kuan-jin istennő, a filozófus Lao-céből bűvös tudományú varázsló, így azonosult a buddhizmus egy másik istene, Vaisravana Li Csinggel, a VI. század jeles hadvezérével Pagodahordozó mennyei herceg alakjában.

Ebben a sokféle elemből összeállt és folyton gyarapodó istenvilágban – ne feledjük, hogy a kínai császárnak joga volt isteneket kineveznie halandó emberekből, s ezt nemegyszer meg is tette – éppen nyitottsága, laza szövevény volta következtében nincsen következetes hierarchikus rend. A Jáde Császár, aki a földi világ urának, a kínai császárnak az égi mása, a mennyek uralkodója ugyan, ám a Felső Vén vagy Buddha – vagy akár a Második Fiú, a Kis Szent – láthatóan nem alárendeltjei, s ahogy Szun Vu-kung és Buddha összeszólalkozásából kiderül, a Jáde Császár uralma sem örökké tartó.

Az istenek dolga szemelláthatóan az, hogy fenntartsák a világ rendjét. A Jáde Császár nagyszámú hivatalnoksereggel rendelkezik, akik nyilvántartást vezetnek minden lényről, számon tartják születésüket és eleve elrendelt haláluk idejét. E hivatalnok-istenek felfigyelnek Szun Vu-kung csodálatos születésére, igazságot tesznek a sárkánykirály és a kínai császár között, intézkednek a majomkirályellen emelt vádak dolgában, s ha a szokásos hivatali, netán rendőri intézkedések nem bizonyulnak célszerűnek, sima diplomáciával egyengetik el az ügyeket.

Ez a világot aggályos gondossággal rendben tartani akaró igyekezet a legjobban talán a főcselekmény, Hszüan-cang útja előkészítésében és lefolyásában a legnyilvánvalóbb. A szent szerzetes jámbor felbuzdulásában jelentkezik a feladatra, útja közben ezer veszedelmet áll ki, melyekből nemegyszer csak hajszál híján menekül – s közben láthatóan sejtelve sincs arról (vagy talán nem lenne illendő tudomásul vennie), hogy Buddha és alárendeltjei már jó előre kiterveltek, elintézték mindent: útja megfelelő állomásain ott várják jövő tanítványai és sárkányparipája, s Szun Vu-kung vitézsége és furfangossága, találékonysága mellett (akinek az úton végig szolgálatára állnak nemcsak a mennyek összes hatalmai, de a földi világra közvetlenül felügyelő földistenek is) védelmét még külön biztosítja egy védistensereg, s megpróbáltatásainak száma is előre elterveztetett. Csak Szun Vu-kung, aki belát a kulisszák mögé, morgolódik olykor, hogy keserves harcai a démonokkal az istenek szemében csak megszokott rutinügyszámba mennek.

Az istenek világvilágával, rendteremtő, rendfenntartó igyekezetével szemben ott állnak a démonok. A földön élnek, ember nem lakta, művelésre, emberi civilizáció teremtésére alkalmatlan hegyekben, erdőkben, barlangokban. Ennek a világnak nincsen olyanféle központi alakja, tekintélye, mint a Jáde Császár, a Felső Vén vagy Buddha; szétszórtan létező, kapcsolatokat egymással sem igen tartó, önálló kiskirályságokba tömörülnek. Egyetlen ügy egyesíti őket: valamennyien Hszüan-cang ellen fenekednek, nem is pusztán gonoszságból, hanem azért, hogy szent testének erejét megszerezzék, általa előbbre jussanak a tökéletesedésben, halhatatlanságra tegyenek szert.

A démonvilág szembenállás a az égi hatalmakkal ilyenképpen eléggé viszonylagos, hiszen a démonok célja nem az istenvilág elpusztítása, hanem bejutás az istenek sorai közé. Az istenek és a világ többi lényei között különben sincsen áthághatatlan válaszfal; „a kerek világ számtalan lényé közt, akinek csak kilenc nyílás van a testén, az mind tökéletesedhet, halhatatlanná lehet” – világosítja fel Szun Vu-kung egy ízben Hszüan-cangot, de találkozunk a démonok közt halhatatlanságra törekvő kígyóval, sőt fákkal is.

A démonokat azonban nemcsak közös céljuk kapcsolja sajátos módon az istenek világhoz. Küzdelmei során Szun Vu-kung nemegyszer kényszerül arra, hogy a mennyei nyilvántartásban nézzen utána-egy-egy démon kilétének, hogy aztán megtalálhassa méltó ellenszerét vagy ellenfelét. Ezekből a nyomozásokból nemcsak az derül ki, hogy a mennyek birodalma számon tartja a világ valamennyi lényét, hanem az is, hogy nem egy démon valamikor a mennyekben szolgált, valamelyik isten szolgájaként vagy hátasállataként, de megunván alacsony sorsát, leszökött a földre, hogy démonként kezdje újra pályafutását, megkerülve ilyen módon a mennyei hierarchia unalmas számárlétráját. A halhatatlanság elérésének, az istenek közé kerülésnek

ugyanis sokféle útja van, a jámbor elmélkedéstől az ételelixír titkának kutatásán keresztül egészen Hszüan-cang felfalásáig vagy férjül vételéig.

Nem érdektelen számba vennünk, hogy mi történik a démonokkal legyőzetésük után. A hajdani mennyei kishivatalnokokat jóformán csak gazdájuk tudja legyőzni, s egyszerűen hazaviszi őket magával, hogy elfoglalják régi munkakörüket. Némelyeket a Szun Vu-kung segítségére siető istenek alkalmasnak ítélnék arra, hogy szolgálatukba fogadjanak. Végső pusztulás csak azokra a démonokra vár, akiknek nincsen gazdájuk, nem akad pártfogójuk.

Az istenek és démonok küzdelmeinek e bonyolult mechanizmusa élénken emlékeztet a hagyományos kínai világ viszonyaira. A kínai császár és a mandarinapparátus állandó rendfenntartó, rendcsináló igyekezete minduntalan beleütközött a helyi hatalmasságok önállóságra törekvő, anarchisztikus törekvéseibe. E törekvések végső célja azonban az adott viszonyok között sohasem lehetett más, mint a hatalom csúcsára való kerülés, a császári ház uralmának megdöntése, új dinasztia alapítása – ugyanúgy, ahogyan Szun Vu-kung meg akarja szerezni a mennyek trónját a Jáde Császártól. A mandarin-bürokráciát és a helyi anarchisztikus törekvéseket azonban számtalan szál fűzte egymáshoz, valójában nem is tekinthetők másnak, mint ugyanazon történelmi mozgás két oldalának.

Érthető, ha egy olyan regény, amelynek cselekménye a fent elemzett társadalmi mozgás keretei közt játszódik, amelyek fő mondanivalója éppen az egyes ember és egy ilyen világ viszonyainak a bemutatása, méghozzá az elvontság olyan fokán, amilyent egy vallásos parabola általánosító tendenciái megkívánnak, nem képes valóban cselekvő hősök, fejlődő jellemek megalkotására. A főszereplők rangsora, helyük a regényben eleve hierarchikusan adott: Hszüan-cang maga a tökéletesség, nincs is szüksége cselekvésre, hogy főszereplő, főhős voltát bizonyítsa, hiszen emberi fejlődése, a tökéletesség fokára jutása már előző életében, Arany Kabóca mester korában végbement. Szun Vu-kung a megtért démon, aki az anarchisztikus tendenciák kitermelte legjobb tulajdonságokat, rettenthetetlen bátorságát és hatalmas tudománya támogatta éles eszét a rend szolgálatába állítja. E két főhős elválaszthatatlan pár, egymáshoz való viszonyukban is a két tendencia állandó összeütközésén túli elválaszthatatlansága jelenik meg.

A két másik tanítvány, Nyoktilalmas és Homoki Barát alsóbbrendűsége már olyan külsőségekben is kifejeződik, hogy Nyoktilalmas például nem képes mindenné átváltozni, a víziszörny pedig nem is bír e tudomány semmiféle formájával. Társadalmi síkra vetítve, Hszüan-cang az eszményi bürokratikus egység és rend jdképének mondható, Szun Vu-kung az egységteremtő tendenciák ellen lázadó, de végső soron azokkal kénytelenül megbékélő, társadalmon kívül élő rétegekének, Nyolctilalmas alakja végtelen munkabírásával, mohóságával, gyávaságával a felfelé törekvő kereskedőt idézi, Homoki Barát szintelen szótlansága pedig a bürokrácia és anarchizmus küzdelmeinek szintje alatt létező, mozdulatlan parasztságot.

A bürokratikus és anarchisztikus tendenciák harcának eme eldönthetetlen, meddő voltából következett, hogy maga a kínai vallásosság is a regény keletkezésének korára filozófiailag legigényesebb formájában, a csan-buddhizmusban már odáig jut, hogy tagadja a világ fogalmi úton való megismerésének lehetőségét. Ezért mondja Buddha, hogy „az írás nélkül való szent könyv igazabb, különb a másikonál”; amelynek még szavakra, betűkre van szüksége a vallás tanainak közvetítésére. A világon minden csak látszat, káprázat: „Szun Vu-kung is, a bodhiszattva is, a démon is csak képzelet; ha a végére jársz, megtudod, hogy nemlét képei csak”, tanítja a regény elején Avalokitesvara bodhiszattva Szun Vu-kungot.

Regényünk vallásos formában ugyan, de a klasszikus kínai regény korai típusának látásmódjával az egyes ember és a „nagyvilág”, a társadalom viszonyának problémáit választotta tárgyául, akár csak a *Vízparti történet* vagy a *Három Királyság története*, ez utóbbiaknál nagyobb általánosító igénnyel. A bürokratikus és anarchisztikus tendenciák harcának eldönthetetlen, meddő voltából következően azonban írója nem tudott tiszta műfajú alkotást teremteni. Indulásában, Szun Vu-kung történetében a *Nyugati utazás* a picaro-regényekkel rokon, akár csak a *Vízparti történet*, az utazástörténetében pedig hol a legenda, hol pedig a szatíra műfajának

lendül neki, de korának korlátai következtében egyik tendenciája sem tud kibontakozni, sőt olykor mesévé kanyarodik el, mint például Hszüan-cang származásának leírásában.

Szun Vu.kungot a mai kínai irodalomtudomány javarészt afféle népi hősnek tartja, egyike a régi irodalom azon – nem nagy számú – hőseinek, akinek történetéből, rettenthetetlen lázadó kedvéből a ma Kínája a haladásért, a jobb jövőért vívott küzdelmei előképét, az elnyomottak szabadságvágyát olvassa ki.

A klasszikus kínai regényben az elbeszélést igen gyakran szakítják meg versek, dalok, ritmikus prózában írt, terjedelmes leíró részek. A szöveg olvasmányosabbá tételére ezeket a fordításban jórészt kihagytam, helyenként a terjengős párbeszédet is. Az eredeti forma érzékeltetésére azonban az első fejezet fordítása rövidítetlen, teljes.

Csongor Barnabás

*Kiadta az Európa Könyvkiadó
A kiadás ért az Európa Könyvkiadó Igazgatója felel
Szedte a Nyomdaipari Fényszedő Ozem (799728/80)
Nyomta az Alföldi Nyomda
A nyomdai rendelés törzsszáma: 7890.66-14-1
Készült Debrecenben, 1980-ban*

*Felelős szerkesztő: Kalmár Éva
A szöveget ellenőrizte: Tökei Ferenc
A védőborító és a kötéstervezés Benkő Anna munkája
Műszaki szerkesztő: Hörömpö Gabriella
Műszaki vezető: Andrási Gyözőné
Készült: 37600 példányban, 15,6 (A/5) ív terjedelemben
Plantin betűvel, EU-k-8081
II. ISBN 961 97 2226 7
Összkiadás: ISBN 963 07 2234 8*